DZIŚ › 10 PKT DLA SERCA. SPRAWDŹ, CO POPRAWIĆ ▶ 18-19

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktorka prowadząca Alina Janusz | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 124.11223, 1 Nakład 85 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Temat dnia

USA WCIĄŻ STANĘŁYBY W OBRONIE POLSKI

Rozmowa z Leonem Panettą, byłym sekretarzem obrony USA i byłym szefem CIA ▶ 4-5

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 22>
9 770860 908150

Reportaż

Blizny na lata

Czy pani chciała popełnić samobójstwo? – pyta lekarz, patrząc na jej dokumentację. Magda nie ma siły tłumaczyć, że to współlokatorka chciała ją zabić ▶ **16-17**

Pierwsze umowy z SAFE podpisane

Wojskowa kumulacja

Szykuje się dzień, jakiego jeszcze polskie wojsko nie widziało. Podpisy za około 180 miliardów złotych w ciągu doby, a potem cztery lata intensywnych zbrojeń.

Maciek Kucharczyk

W podwarszawskim Legionowie podpisano wczoraj pierwsze umowy finansowane z programu SAFE. Dotyczą dostaw na potrzeby Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, m.in. systemu kryptograficznego i mobilnego laboratorium cyberbezpieczeństwa. – Ta kropka nad „i" jest już widoczna i pewna. Pieniądze na SAFE są zagwarantowane. Do 30 maja będziemy mieli podpisane umowy z dziesięcioma tysiącami firm – mówił Donald Tusk.

Rekordowy dzień

I dodał: – Czasami ludzie pytają mnie, czy nie wydajemy za dużo na obronność. Niektórzy uważają, że zagrożenie wciąż jest abstrakcyjne. Jedna odpowiedź. Może niektórych znużyła, ale jest prawdziwa: wydajemy te pieniądze, żeby uniknąć wojny – podkreślił premier.

W ramach programu SAFE Unia Europejska wymaga, aby kontrakty zawierane przez pojedyncze państwa zostały podpisane do końca maja. Inaczej nie będzie na nie finansowania. Polski rząd zamierza podpisywać niemal wyłącznie kontrakty samodzielne, bez współpracy z innymi państwami, kierując je głównie do naszego przemysłu. Dlatego czas na wydanie praktycznie wszystkich przyznanych nam w ramach SAFE pieniędzy jest do końca tego tygodnia. W praktyce oznacza to tyle, że szykuje się rekordowy dzień wydawania pieniędzy przez MON.

Nieoficjalnie można usłyszeć, że tylko część największych kontraktów zostanie zawarta publicznie, przed kamerami.

Ale będą musiały być one zrealizowane do końca 2030 r. W produkcji nowoczesnego uzbrojenia 4,5 roku to nie tak dużo, co oznacza ograniczenia. Nie będzie można np. za unijny kredyt zamówić tysiąca potrzebnych nam polskich bojowych wozów piechoty Borsuk. Zamówione zostanie trochę ponad sto, bo tylko tyle można wyprodukować w założonym terminie. Według ujawnionych przez rząd danych najwięcej pieniędzy dziś wydamy na ogólnie pojęte systemy artyleryjskie – 47,6 mld zł, czyli 28 proc. całości.

Wiele miliardów ma pójść na tak zwany sprzęt towarzyszący, czyli różne wozy dowodzenia czy transportu amunicji itp. Ich niewystarczające zamówienia oprócz dużych zakupów koreańskich armatohaubic K9 były dotychczas poważnym problemem. SAFE ma to częściowo naprawić.

Najwięcej na daleki zasięg

Do tego oddzielnie 23,8 mld zł, czyli mniej więcej 14 proc. całości, ma zostać przeznaczone na zakupy amunicji głównie dla artylerii. Oznacza to, że większość unijnej pożyczki pójdzie na wzmocnienie zdolności rażenia na odległość.

Kolejna duża kategoria to obrona przeciwlotnicza, przeciwrakietowa i przeciwdronowa oraz same drony – 44,2 mld zł, czyli 26 proc.

Trzecia co do wielkości kategoria to walka naziemna i wsparcie za 32,3 mld zł, czyli 19 proc.

Ostatnią względnie dużą kategorią jest sprzęt dla lotnictwa i rozpoznania satelitarnego: 13,6 mld zł, czyli 8 proc. Dodatkowo 8,5 mld zł ma zostać przeznaczone na cyberbezpieczeństwo, systemy teleinformatyczne, jak również okręty. ●

REKLAMA Kraj/34436676

eprasa.pl 09acf52ab3

Agnieszka Kublik

Tusku, nie możesz

Premier wpisał się w galopujące antyukraińskie nastroje. I w narrację nacjonalistów.

Na warszawskim Powiślu na chodnikach atakują przechodniów anonimowe napisy „Nie chcemy turystów z Ukrainy". A po inwazji Rosji na Ukrainę Polacy spontanicznie ruszyli z pomocą wojennym uciekinierom. Bez wsparcia, ba, nawet bez zachęty państwa.

Aż 94 proc. w 2022 roku popierało pomoc Ukraińcom i tak było do połowy roku 2023. Prawica grała na antyukraińskich nastrojach. Wybory przegrała, ale odniosła sukces – w grudniu zeszłego roku do 48 proc. zjechał odsetek popierających pomoc Ukraińcom. Aż 46 proc. było przeciw.

To najgorsze wyniki od czasu aneksji Krymu w 2014 roku.

22 maja młody influencer z Ukrainy wjechał nielegalnie sportową Corvettą niemal pod samo schronisko nad Morskim Okiem. Ot, wygłup młodzieńca głodnego rozgłosu. Maksymalna kara to 5 tys. zł, ale dostał stuzłotowy mandat i osiem punktów karnych, bo okłamał strażników, że tylko zgubił drogę. No dobra, dali się okłamać.

Już dzień później głos zabrał sam premier Rzeczpospolitej Polskiej. Donald Tusk na X pisał: „Rajd ukraińskiego kierowcy na drodze do Morskiego Oka budzi zrozumiałe oburzenie. Zwróciłem się do MSWiA o pilne ustalenie wszystkich szczegółów tego zdarzenia i wyciągnięcie surowych konsekwencji".

Minister Marcin Kierwiński meldował, że sprawca czynu „zostanie rozliczony". I został – dostał zakaz wjazdu na teren Polski na pięć lat!

Właściwie za co? Nie pomazał niezmywalną farbą Wawelu, nie wystawił pomnika na Giewoncie, nie wyciął kawałka rezerwatu...

Skąd u Tuska myśl, że jeśli ktoś wielbi Brauna, bo ten nienawidzi Ukraińców, to porzuci go dla Tuska?

Gdyby nie słowo „ukraiński" we wpisie Tuska, nie byłoby problemu. Bo czy gdyby to był Anglik, Amerykanin czy Bułgar, Tusk oburzałby się mniej?

Premier wpisał się w galopujące antyukraińskie nastroje. I w narrację nacjonalistów.

Tusku, nie możesz. Tusku, musisz z tym walczyć, a nie wspierać.

W marcu weszły w życie rządowe przepisy wygaszające pomoc Ukraińcom, którzy m.in. stracili prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej – w tym dializ, radioterapii, chemioterapii, przedłużania recept – świadczenie 800 plus i prawo do zasiłku na pochówek.

To była riposta rządu na społeczne nastroje. Socjologowie szacują, że antyukraiński populizm jest wyborczo „cenny", można nim ugrać nawet 10 procent.

Przed rokiem to Tusk ostrzegał, że nakręcanie antyukraińskich nastrojów w Polsce wpisuje się w scenariusz Putina, „organizowany przez obcych agentów i miejscowych idiotów".

Dziś Tusk działa przeciwko własnym wyborcom, którzy pomoc Ukraińcom popierają. Przeciwko są wyborcy Kaczyńskiego, Mentzena i Brauna.

Skąd u Tuska myśl, że jeśli ktoś wielbi Brauna, bo ten nienawidzi Ukraińców, to porzuci go dla Tuska? ●

Andrzej rysuje

Katowice
Mali pacjenci na dużej scenie

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Katowice, 27 maja 2026 roku. Ostatnie przygotowania do koncertu charytatywnego dla Fundacji Iskierka, która świętowała swoje 20-lecie. Wystąpiła Dziecięca Orkiestra Onkologiczna złożona z małych pacjentów, a wsparli ich m.in. Kwiat Jabłoni, Artur Rojek oraz gościnnie wirtualny Sting.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Coraz cieplej

1,9

ST. C

Nawet o tyle mogą być wyższe średnioroczne globalne temperatury w latach 2026-2030, wynika z nowej prognozy klimatycznej Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO). Wartość progowa, której nie powinniśmy przekraczać, to 1,5 st. C. ▶ **wyborcza.biz**

W weekend w Wyborczej

FOT. RAFAŁ SZCZEPANKOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROK Z PREZYDENTEM NAWROCKIM. PODSUMOWUJE BARTOSZ T. WIELIŃSKI

Spektakularny wyborczy sukces Karola Nawrockiego nie przełożył się na spektakularną prezydenturę.

Andrzej Poczobut Honorowym Obywatelem Sopotu
Jest dla nas wzorem

Rada Miasta Sopotu przyjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu dziennikarzowi „Wyborczej" tytułu honorowego obywatela. – Pokazał swoim życiem, jak trudna i jak ważna jest walka o demokrację, wolne słowo, solidarność – mówiła prezydentka Sopotu Magdalena Czarzyńska-Jachim.

Andrzej Poczobut dołączył do grona Honorowych Obywateli Sopotu, którzy ten tytuł otrzymali w poprzednich latach. Na liście są Czesław Miłosz, Władysław Bartoszewski, abp Tadeusz Gocłowski, Lech Wałęsa, Irena Szewińska, Marian Mokwa, prof. Wojciech Rajski i wielu innych.

Radni Sopotu uchwałę w sprawie tytułu dla Andrzeja Poczobuta przyjęli wczoraj, zaś uroczyste wręczenie odbędzie się 6 września 2026 r., podczas koncertu dla mieszkańców w Operze Leśnej, w którym corocznie udział bierze kilka tysięcy osób.

Z projektem uhonorowania Poczobuta wystąpiła prezydentka Sopotu Magdalena Czarzyńska-Jachim. Dlatego, gdy uchwałę w tej sprawie udało się przegłosować po jej myśli, nie kryła radości.

– Dziękuję za jednogłośne przyjęcie uchwały. Andrzej Poczobut pokazał swoim życiem, jak trudna i jak ważna jest walka o demokrację, wolne słowo, solidarność. Pięć lat białoruskiego więzienia nie złamało go, jest dla nas wzorem niezłomności, determinacji i walko o to, co najważniejsze – mówiła podczas sesji sopockiej rady miasta.

W uzasadnieniu uchwały czytamy, że: „Sopot od wielu lat angażuje się w działania solidarnościowe i pomocowe wobec osób prześladowanych, potrzebujących oraz zmuszonych do opuszczenia swoich domów z przyczyn politycznych lub humanitarnych (...). Wielokrotnie dawał wyraz swojej solidarności poprzez działania samorządu, organizacji społecznych, instytucji miejskich oraz samych mieszkańców. Sopocianie aktywnie angażowali się w pomoc osobom potrzebującym – zarówno poprzez działania organizacyjne i społeczne, jak i oddolne inicjatywy wsparcia, budując wspólnotę opartą na empatii, odpowiedzialności i otwartości". Wystarczy przypomnieć grupę Zupa na Monciaku, która wspiera osoby potrzebujące i organizuje cotygodniowe spotkania przy wspólnym posiłku na sopockim Monciaku, a od 2022 roku także konwoje humanitarne do Ukrainy.

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Andrzej Poczobut jest dziennikarzem i publicystą „Wyborczej", a także działaczem społecznym – jednym z najbardziej rozpoznawalnych liderów Polaków mieszkających na Białorusi. W 2021 roku został aresztowany przez białoruskie władze i osadzony w więzieniu. W procesie politycznym skazano go na osiem lat kolonii karnej pod zarzutem podżegania do nienawiści. Przez ponad pięć lat spędzonych za kratami, mimo wyjątkowo ciężkich warunków, odmawiał podpisania prośby do Aleksandra Łukaszenki o ułaskawienie. W kwietniu 2026 roku, po 1859 dniach, odzyskał wolność. Stało się to w ramach międzynarodowej wymiany więźniów. Po powrocie do Polski prezydent RP uhonorował Poczobuta Orderem Orła Białego. ● **Krzysztof Katka**

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 09acf52ab3

Były szef Pentagonu dla „Wyborczej”

USA wciąż stanęłyby w obronie Polski

– **Trump może mówić różne rzeczy,** ale koniec końców zapewniam, że Kongres będzie bronił naszej obecności w Europie.

• **Żołnierz 2. Pułku Kawalerii Stryker Armii Stanów Zjednoczonych na poligonie w Grafenwoehr w Niemczech**
FOT. REUTERS/MICHAEL DALDER

ROZMOWA Z
LEONEM PANETTĄ
byłym sekretarzem obrony USA i byłym szefem CIA

KORESPONDENCJA Z USA

MACIEJ CZARNECKI: – Donald Trump ogranicza rolę Ameryki w NATO, ale zapewnia, że Polska będzie traktowana wyjątkowo. Uważa pan, że to spójna polityka? Przecież europejskie bezpieczeństwo to system naczyń połączonych.

LEON PANETTA: – Mamy sprzeczne sygnały z administracji, które czasem trudno odczytywać. Trump jest krytyczny wobec NATO, mówi o zmniejszeniu roli USA w Sojuszu, a zarazem myślę, że zdaje sobie sprawę, że jeśli Ameryka ma zapewniać światu przywództwo, to powinna stać u boku swoich sojuszników, w tym Polski. Dlatego wysyła do Polski dodatkowych żołnierzy. To podkreślenie wagi polsko-amerykańskich relacji.

Najważniejsze jest teraz, by sojusznicy, tacy jak Polska, budowali bardzo mocne więzi wewnątrz NATO i wykorzystywali je do pomocy Ukrainie w wojnie przeciwko Putinowi. Mam nadzieję, że USA będą w tym współuczestniczyć. Na razie nie znamy odpowiedzi na pytanie, czy tak będzie.

Jako były sekretarz obrony, który współdecydował o rozmieszczeniu wojsk, sądzi pan, że ci obiecani przez Trumpa dodatkowi żołnierze dla Polski to po prostu jednostka wstrzymana przez Pentagon plus jakiś dodatkowy element, czy zupełnie inne siły?

– Jako były sekretarz obrony uważam przede wszystkim, że nasi sojusznicy i partnerzy powinni wiedzieć, na czym stoją. Zawsze traktowałem Polskę jako bardzo dobrego przyjaciela i uważałem, że powinniśmy mocno ją wspierać, tak jak ona wspiera nas.

Nie mam pewności, dlaczego Trump zrobił to, co zrobił. Początkowo wydawało się, że chce ukarać Niemcy, zabierając im 5 tys. żołnierzy, bo nie podobało mu się, co Berlin miał do powiedzenia o roli USA w Iranie. Wydaje mi się, że na pewnym etapie był plan wysłania do Polski mniejszej liczby żołnierzy, a Trump powiedział: nie, przeniesiemy do Polski 5 tys. żołnierzy z Niemiec.

Efekt końcowy jest dobry. Dla USA ważne jest, aby utrzymywać mocną obecność wojskową w Europie, gdzie obecnie mamy ok. 80 tys. żołnierzy.

Przemieszczenie przez prezydenta kilku tysięcy w to czy inne miejsce może częściowo wynikać z jego osobistych instynktów, ale też z uznania, że Polska jest kluczowa dla bezpieczeństwa Europy.

Jest pan przekonany, że w razie ataku na Polskę USA dotrzymałyby zobowiązań z art. 5 traktatu NATO o wspólnej obronie?

– Wierzę, że tak by było. A to z uwagi na bardzo mocne, ponadpartyjne poparcie w Kongresie dla NATO i art. 5. Wielu z nas pamięta zamachy z 11 września i fakt, że NATO uruchomiło art. 5, by pośpieszyć z pomocą Stanom Zjednoczonym...

Najważniejsze jest teraz, by sojusznicy, tacy jak Polska, budowali bardzo mocne więzi wewnątrz NATO i wykorzystywali je do pomocy Ukrainie w wojnie przeciwko Putinowi. Mam nadzieję, że USA będą w tym współuczestniczyć. Na razie nie znamy odpowiedzi na pytanie, czy tak będzie

Dotąd jedyny raz w historii.

– Owszem. Kiedy byłem sekretarzem obrony, to wsparcie NATO i walka ramię w ramię z nami, czy w Iraku, czy Afganistanie, były bardzo ważne.

Tylko że Trump wydaje się tego nie pamiętać.

– On mówi jednego dnia to, drugiego tamto. Działa w oparciu o własne instynkty, w zależności od tego, jaki problem stoi przed nim danego dnia.

Polska musi jednak rozumieć, jak silne jest poparcie w Kongresie dla sojuszu polsko-amerykańskiego i obrony europejskich krajów przed jakąkolwiek agresją, jak ta ze strony Putina. Kongres nigdy nie zagłosuje za wyjściem z NATO. A jego zgoda byłaby wymagana. Dlatego uważam, że art. 5 jest chroniony.

eprasa.pl 09acf52ab3

Były szef Pentagonu dla „Wyborczej”

Kongresmeni z komisji sił zbrojnych wpisali do projektu nowej ustawy o wydatkach obronnych poparcie dla stałej obecności wojsk USA w Polsce. To realne?
– Moim zdaniem jest duża szansa, że Kongres przegłosuje, a prezydent podpisze ten zapis. Obie partie mocno wspierają amerykańską obecność w Polsce i innych krajach. To dobra inicjatywa.

Natomiast niepokojąco dla Europy brzmią przecieki na temat piątkowej narady w Brukseli. Wysłannik Pentagonu miał tam zakomunikować sojusznikom, że USA będą w przyszłości udostępniać NATO znacznie mniej kluczowego sprzętu wojskowego. Spodziewa się pan, że ten proces będzie przynajmniej zachodził w koordynowany sposób?
– Ciężko przewidywać działania obecnej administracji. Zwykle nie postępuje wedle podręcznikowych reguł.

Właśnie to nas martwi.
– Rozumiem to. Jednak administracja mówi o stopniowych krokach. Myślę, że to się będzie działo przez dłuższy czas, prawdopodobnie aż do końca kadencji Trumpa. Mogą wycofać to czy tamto, ale mam przeczucie, że z uwagi na zdecydowaną postawę Kongresu rząd nie będzie podejmować drastycznych kroków na rzecz redukcji obecności w Europie i zobowiązań Ameryki w NATO.

Trump może danego dnia powiedzieć coś innego, podobnie jak Hegseth, ale koniec końców zapewniam, że Kongres będzie bronił naszej obecności w Europie.

Nie mam co do tego wątpliwości. Tylko boję się, że to nie wystarczy. Trump od powrotu do władzy go marginalizuje.
– W tym kraju też są pewne obawy, że Kongres nie wypełnia dostatecznie swojej funkcji nadzoru nad poczynaniami administracji. W naszym systemie konstytucyjnym mamy trzy odrębne, ale równoważne władze, a Kongres powinien odgrywać w naszej demokracji rolę odrębnej, równoważnej instytucji.

Nie zawsze tak było, ale ostatnio – czy to z uwagi na pewne ruchy polityczne prezydenta, czy inne obawy – Republikanie naprawdę na różne sposoby zaczęli się przeciwstawiać i bronić kwestii związanych z obroną narodową. Zwiększają fundusze na ten cel. Rozumieją, że w niebezpiecznym świecie bardzo ważne jest, aby Stany Zjednoczone utrzymywały sieć sojuszy. Zawsze w to wierzyłem.

Zapewniamy od czasów drugiej wojny światowej nie tylko mocne przywództwo, ale i wsparcie dla naszych sojuszy. Podczas tej administracji mogło się trochę zachwiać, ale zapewniam, że w głębi Stany Zjednoczone, naród i Kongres wierzą, że jesteśmy odpowiedzialni za wspieranie naszych sojuszników i musimy przeciwstawiać się despotom.

To wymaga także wsparcia dla Ukrainy, które USA ograniczyły.
– Kiedy taki despota jak Putin najechał suwerenną Ukrainę, bardzo ważne było, że USA i NATO postanowiły, że nie pozwolą, by mu się to udało. Pomimo pewnej ambiwalencji prezydenta w tej kwestii Ukraina, dzięki swojej odwadze i poświęceniu, stawiła czoła inwazji Putina, powstrzymała jego postępy i odzyskała część utraconych terytoriów.

Obecnie to ona zyskała przewagę z uwagi na umiejętność wykorzystania dronów i walki z Rosjanami, cenę, jaką płacą Rosjanie za swój atak. Ukraina pokazała ogromną siłę. Zapewniam, że Amerykanie mają ogromny szacunek wobec tej walki i mocno ją popierają.

Jeszcze niedawno Trump mówił Wołodymyrowi Zełenskiemu: „Nie masz żadnych kart”.
– To jedna z tych rzeczy, które Trump mówi, a nie znajdują pokrycia w faktach.

Tylko że tu nie chodzi tylko o słowa. One miały skłonić Zełenskiego, żeby zaakceptował żądania Rosji.
– Cóż, Zełenski pokazał... Wojna, która toczy się w Ukrainie, jest prawdopodobnie wojną przyszłości, prowadzoną za pomocą dronów. Przekonaliśmy się o tym również w Iranie. Zełenski zapewnił dużą pomoc krajom, które były atakowane irańskimi dronami. Ukraina rozwinęła nie tylko obronę przeciw dronom, ale też zdolności produkcji dużej liczby dronów, które wysyła na Rosję.

Polska musi rozumieć, jak silne jest poparcie w Kongresie dla sojuszu polsko-amerykańskiego i obrony europejskich krajów przed jakąkolwiek agresją, jak ta ze strony Putina. Kongres nigdy nie zagłosuje za wyjściem z NATO. A jego zgoda byłaby wymagana. Dlatego uważam, że art. 5 jest chroniony

Leon Panetta

• były sekretarz obrony i szef CIA za rządów Baracka Obamy. Polityk i prawnik. Zasiadał w Izbie Reprezentantów, był szefem personelu w administracji Billa Clintona. Obecnie prowadzi w Kalifornii własny think tank, Panetta Institute for Public Policy.

Uważam, że z Putinem można radzić sobie tylko z pozycji siły. Nie można z nim negocjować, próbować go do czegoś przekonywać, bo on nie rozumie języka słów, tylko język siły.

Co do Iranu, to czy jest jeszcze jakiś sposób, w jaki Trump mógłby zakończyć tę wojnę i zachować twarz?
– Mierzy się z tym obecnie i nie mamy pewności, w którym kierunku pójdzie. USA płacą bardzo dużą cenę, zwłaszcza za zamknięcie cieśniny Ormuz i związane z tym skutki dla naszej gospodarki, cen paliw i kosztów życia. Dlatego prezydent zdaje sobie sprawę z tego, że w taki czy inny sposób musi doprowadzić do zakończenia tej wojny.

Problem w tym, że ponieważ nie było zmiany reżimu i mamy u władzy w Teheranie bardziej twardogłowych, nie można ufać, iż irańskie władze będą przestrzegać porozumień. Choć one też chcą zakończenia tego konfliktu. Obawiam się jednak, że za 4-5 lat USA znów staną przed perspektywą potencjalnej wojny z Iranem.

Wtedy możecie być też na wojnie z Chinami. USA byłyby na to gotowe?
– Musimy zdać sobie sprawę z tego, że żyjemy w niebezpiecznym świecie. Jest w nim prawdopodobnie najwięcej punktów zapalnych od zakończenia drugiej wojny światowej. Stoimy przed agresją Putina w Ukrainie, zagrożeniami ze strony Chin dla Tajwanu i Morza Południowochińskiego. Chiny – niezależnie od prób poprawienia naszych stosunków, które uznaję za pozytywne – pozostają naszym adwersarzem. Korea Północna buduje broń nuklearną i grozi jej użyciem. Iran, Bliski Wschód, terroryzm...

USA muszą mieć zdolności do ustanawiania mocnych sojuszy, by radzić sobie z tymi punktami zapalnymi. Nie możemy robić tego sami. Na Bliskim Wschodzie potrzebujemy bliskich relacji z Izraelem i innymi. W radzeniu sobie z Chinami potrzebujemy Australii, Japonii czy Korei Południowej. A z Putinem – Polski i innych krajów z NATO.

Pytałem o ocenę zdolności wojskowych. Straciliście na Bliskim Wschodzie tyle Tomahawków i pocisków do Patriotów...
– Podczas wojny z Iranem Stany Zjednoczone uszczupliły swoje zdolności rakietowe. Wykorzystaliśmy sporo pocisków, dronów, różnego rodzaju uzbrojenia. Poważnie uszczupliliśmy nasz arsenał i musimy go uzupełnić. Mamy mocną bazę przemysłową i zdolności uzupełnienia tych systemów broni, ale to wymaga czasu. Martwię się, że gdyby teraz wybuchła wojna czy kryzys w innej części świata, USA byłoby trudno się zmobilizować, by na nie odpowiedzieć.

Tymczasem Hegseth zwalnia kolejnych generałów.
– Jestem bardzo zaniepokojony tym, jak Pete Hegseth kieruje Pentagonem. Od początku uważałem, że nie nadaje się na sekretarza obrony. Najbardziej niepokoją mnie właśnie jego wysiłki na rzecz osłabiania dowództwa wojskowego w Pentagonie. Usunął wielu dobrych, doświadczonych dowódców.

Z mojego punktu widzenia jako byłego sekretarza obrony mogę powiedzieć, że należy polegać na doradztwie, wskazówkach i doświadczeniu ludzi, którzy byli na wojnie, a nie się ich pozbywać.

Jego ruchy osłabiły morale w Pentagonie. Jest sporo zamieszania, które mi się nie podoba, bo w niebezpiecznym świecie jest bardzo ważne, aby sekretarz obrony i Pentagon dokładnie wiedzieli, co należy do ich obowiązków. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

Wydanie sobotnie „Wyborczej” możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

MIĘSO ARMATNIE WYCIĄGA WNIOSKI
Czego nauczyła się rosyjska armia po 4 latach wojny

KONIEC NAJMU KRÓTKOTERMINOWEGO:
Podróże tylko dla bogatych?

PRZEMOCOWY DOM:
Uciekniesz z „Domu złego” i co dalej

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Prawica kłóci się o pakt senacki

Zdaniem Mentzena pakt senacki bez Brauna nie ma sensu, bo nie da większości, ale Kaczyński z Braunem układać się nie chce. Senator KO Marek Borowski przewiduje: – Osiągnięcie porozumienia będzie dla nich trudne.

Tomasz Nyczka

Lider Konfederacji Sławomir Mentzen – podczas ostatnich spotkań z wyborcami – bywa pytany o prawicowy pakt senacki. We wtorek w Golubiu-Dobrzyniu tłumaczył, dlaczego nic w tej sprawie się nie dzieje.

– Zaproponowałem tę ideę jeszcze jesienią i poszedłem z nią do prezydenta. O pakcie senackim rozmawiałem dwa, może trzy razy. Za każdym razem pan prezydent, co mnie cieszyło, był bardzo zainteresowany ideą, żeby trzy partie prawicowe porozumiały się i przejęły Senat – tłumaczył polityk.

W czym więc problem? – Jarosław Kaczyński spotkał się z ambasadorem amerykańskim Tomem Rose'em, który zakazał mu paktu senackiego z Grzegorzem Braunem. A pakt senacki bez Brauna nie ma sensu, bo nie będziemy mieli większości – argumentował Mentzen. I pytał prezesa PiS: – Dlaczego boi się amerykańskiego ambasadora i nie chce paktu senackiego, który sprawi, że po wyborach prawica będzie rządziła w Senacie?

Różne konfiguracje

Do problemu tego samego dnia odniósł się Przemysław Czarnek, kandydat PiS na premiera. W podcaście Bogdana Rymanowskiego tłumaczył, że PiS „nie akceptuje pewnych zachowań Brauna i daje oczywisty przekaz w tej sprawie". Krytykował to, jacy ludzie pojawiają się w otoczeniu lidera Korony Konfederacji Polskiej.

Czarnek: – Mamy świadomość, że bez paktu wygrać walkę o Senat, będzie bardzo trudno. W 2019 roku mimo znakomitego wyniku w skali ogólnopolskiej, Senat jednak straciliśmy ze względu na pakt z tamtej strony. Nie trzeba być wielkim strategiem, aby wiedzieć, że bez paktu Senatu nie odzyskamy.

Kandydat PiS na premiera zastrzegł jednak od razu. – Jestem za szerokim paktem senackim, ale na pewno bez ludzi, o których przed momentem mówiliśmy, z panem Grzegorzem Braunem włącznie. Wszystkie inne konfiguracje na szerokiej prawicy, które doprowadzą do odbicia Senatu z rąk lewicy, są do rozpatrzenia – podkreślił.

• **1 września 2023 r. Toruń, Rynek Staromiejski. Sławomir Mentzen z tekturowym prezesem PiS**
FOT. MACIEJ WASILEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nieco tajemniczo argumentował, że pakt „można robić nie tylko z Braunem i Konfederacją". Przyznał, że w tej sprawie spotyka się „z ważnym politykiem", ale jego nazwiska nie chciał podać.

– Są różne konfiguracje, które rozważamy – podsumował Czarnek.

Kaczyński nie chce z Koroną

Prezes PiS Jarosław Kaczyński od dawna odcina się od polityka Korony. – To mój obowiązek jako Polaka, o żadnych sojuszach z Braunem nie ma mowy. Kto chce zawierać [z nim sojusz] albo głosować na Brauna, w gruncie rzeczy głosuje na Tuska i na Putina. To jest poza jakimikolwiek wątpliwościami – powiedział Kaczyński w styczniu, na spotkaniu z wyborcami.

Kaczyński tłumaczył, że Braun działa w polityce w sposób, „który straszliwie kompromituje nas na arenie międzynarodowej i wyklucza współpracę ze Stanami Zjednoczonymi, co zagraża polskiemu bezpieczeństwu"

– To droga do skrajnego nieszczęścia Polski – podkreślał prezes PiS.

PiS nie akceptuje pewnych zachowań Brauna i daje oczywisty przekaz w tej sprawie. Mamy świadomość, że bez paktu wygrać walkę o Senat będzie bardzo trudno

PRZEMYSŁAW CZARNEK
kandydat PiS na premiera

Politycy Korony odpowiadają, że „Kaczyński może być poddany presji ze strony amerykańskiej", dlatego odcina się od Brauna i wyklucza pakt z nim. Podobne sugerował wicemarszałek Sejmu z Konfederacji Krzysztof Bosak, który oceniał, że „naciski formułowane przez obcych dyplomatów na polskich polityków co do tego, co ma się dziać w naszej polityce wewnętrznej, są niedopuszczalne". – Kaczyński może być poddany presji ze strony amerykańskiej – tłumaczył „Wyborczej" Roman Fritz z Korony.

Koalicja spokojna

– Gdyby prawica porozumiała się w sprawie paktu, musiałaby wystawić w okręgach tylko jednego kandydata. A to są trzy, nawet cztery partie – mówi „Wyborczej" senator KO Marek Borowski. I zaznacza: – Oni się nie lubią, a musieliby się podzielić miejscami. Są dobre okręgi dla nich, w których mają szansę na mandat, choć nieliczne, ale i są złe. Zapewne każda z tych partii chciałaby dobre. Mniejsze partie czułyby się wykiwane, bo dużo tych dobrych miejsc by nie dostały.

Dodaje, że łączny elektorat PiS, Konfederacji i Korony to nie są wyborcy, którzy „zamkną oczy i będą głosowali na kogoś, kogo nie lubią".

– Jeśli pojawi się kandydat od Brauna, to jakaś część pisowskiego, czy mentzenowskiego elektoratu zwyczajnie na niego nie zagłosuje. Podobnie jeżeli chodzi o konfederatów. Te ugrupowania łączy tylko to, że chcieliby się dorwać do władzy. Ale nie wierzę, że doszłoby tam do porozumienia, gdyby przyszło do głosowania na poszczególnych kandydatów. Prezydent na pewno będzie próbował to skleić, jednak osiągnięcie porozumienia będzie dla nich trudne. A jeśli Kaczyński wyklucza jeszcze z tego paktu Brauna, to wcale nie zwiększa to ich szans. Z Braunem niedobrze i bez Brauna niedobrze – tak bym to określił – mówi senator.

Borowski przyznaje, że koalicja „oczywiście obserwuje tę sytuację" i właśnie „dlatego nasi senatorowie jeszcze bardziej pracują w okręgach". – Uważam, że wygramy wybory do Senatu. Na naszą korzyść działa też to, że nasi kandydaci od poprzednich wyborów umocnili swoją pozycję i zbudowali rozpoznawalność. A to są w dużym stopniu wybory na nazwiska – podsumowuje Marek Borowski.

Na niepartnerskich zasadach

Zgadza się z nim senator PSL Jan Filip Libicki. – To nie jest dla nas zagrożenie – przekonuje. Wyjaśnia, dlaczego taki pakt najpewniej się nie uda.

– Kaczyński nie jest w stanie z nikim zawrzeć umowy na partnerskich zasadach. Nawet wiedząc, że powinien się powstrzymać, bo może konfederaci będą mu potrzebni do koalicji, nie potrafi tego zrobić i obraża ich. A każde takie urąganie oddala ich od paktu senackiego – zaznacza Libicki.

Mówi też, że pakt jest mało realny jeszcze z innego powodu. – Nawet gdyby Konfederacja nie powiedziała, że chce mieć połowę miejsc, to pewnie chciałaby jedną trzecią. A to oznacza, że kilkunastu senatorom PiS trzeba powiedzieć, że nie wystartują w wyborach, bo muszą ustąpić miejsca konfederatom. Przewiduję, że PiS nie tylko nie dogada się w sprawie paktu senackiego z Koroną, ale nawet z Konfederacją – kończy.

Pakt senacki

• To nazwa porozumienia wszystkich partii strony demokratycznej.

• Został zawarty przed wyborami parlamentarnymi w 2019 r. Rozmowy w tej sprawie zainicjował wtedy i prowadził Grzegorz Schetyna, ówczesny przewodniczący Platformy Obywatelskiej.

• Porozumienie zakładało, że w poszczególnych okręgach demokraci nie wystawią kandydatów przeciwko sobie.

• Pakt pozwolił opozycji przejąć kontrolę nad Senatem – kandydaci strony demokratycznej w 2019 roku zdobyli 51 na 100 mandatów.

• Pakt senacki został utrzymany również w kolejnych wyborach parlamentarnych w 2023 roku i też zapewnił stronie demokratycznej większość w Senacie.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34437125

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI
oraz:
• Pułapki terapii
• Czy można być szczęśliwym bez seksu
• Niewygodne pytania w związkach

żyć lepiej
psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Jak oddzielić seks od zdrowia

Edukacja zdrowotna będzie od września przedmiotem obowiązkowym, z wyjątkiem części dotyczącej zdrowia seksualnego. MEN nie przekonało biskupów, którzy twierdzą, że przedmiot niesie treści „antyrodzinne i genderowe".

Karolina Słowik

Od września obowiązkowo edukacji zdrowotnej będą uczyć się dzieci od klasy IV szkoły podstawowej wzwyż. W średnich będzie ona obowiązywać przez dwa lata – z wyłączeniem klas maturalnych. Nauka będzie przebiegać wg dwóch wariantów – podstawowego i z dodatkową częścią o edukacji seksualnej.

Ministra edukacji Barbara Nowacka próbuje pogodzić tych, którzy uważają, że na edukację zdrowotną powinno chodzić każde dziecko, z tymi, którzy obawiają się „lekcji o seksie". Projekty rozporządzeń MEN właśnie rozpoczęły etap konsultacji społecznych. Co z nich wynika?

– To teoretycznie dwa przedmioty, ale praktycznie jeden – podkreśla Antonina Kopyt, psycholożka, nauczycielka, współautorka podstawy programowej edukacji zdrowotnej i członkini zespołu, który pracował nad wydzieleniem z niej części o zdrowiu seksualnym. I zaznacza, że część nieobowiązkowa to nie będzie dodatkowa godzina, która miałaby dociążyć uczniów. – To będzie wyglądać tak: nauczyciel prowadzi obowiązkową edukację zdrowotną przez cały rok szkolny. I np. w lutym ogłasza na zebraniu z rodzicami, że 7 marca odbędzie się lekcja z działu „zdrowie seksualne". Rodzice mogą zdecydować, czy wypisują dziecko z lekcji. Mogą też to zrobić na początku roku szkolnego albo w innym momencie – dodaje Kopyt.

Nauczyciel będzie miał obowiązek zorganizować spotkanie z rodzicami i przedstawić treści i materiały, z których będzie korzystał podczas zajęć nieobowiązkowych.

Miesiączka zostaje

Kopyt przyznaje, że z głównej części przedmiotu usunięto niewiele. – To są drobne zmiany. Np. wbrew niektórym sugestiom miesiączka wciąż pojawia się w dziale dojrzewanie – mówi.

– Do tego rozdziału treści podeszliśmy prosto. Z części obligatoryjnej wyjęliśmy przede wszystkim dział zdrowie seksualne – dodaje.

Na obowiązkowej edukacji zdrowotnej nauczyciele będą musieli zrealizować dziewięć działów. Będą to: Wartości i postawy, Zdrowie fizyczne, Aktywność fizyczna, Odżywianie, Zdrowie psychiczne, Zdrowie społeczne, Dojrzewanie, Zdrowie środowiskowe, Internet i profilaktyka uzależnień. Ta część będzie na ocenę. Jedynie „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne" nie będzie oceniana i nie będzie mieć wpływu na promocję do następnej klasy.

• **Obowiązkowo edukacji zdrowotnej będą uczyć się dzieci od kl. IV podstawówki wzwyż**

FOT. GETTY IMAGES

Na nieobowiązkowej części

Z projektu rozporządzenia wynika, że nieobowiązkowych lekcji o zdrowiu seksualnym nie będzie dużo. W klasach IV–VI po jednej godzinie, w VII–VIII – po dwie, a w szkołach średnich po trzy (wyłączając klasy maturalne).

Czego dzieci będą się uczyć w części nieobowiązkowej?

W klasie IV będą omawiać m.in. pojęcie zdrowia seksualnego czy „złego dotyku". Dowiedzą się, jak reagować w sytuacji przekroczenia granic intymnych przez inną osobę.

W klasie V będzie mowa o stereotypach płciowych.

W VI omówią proces zapłodnienia, przebieg ciąży, porodu i opieki nad niemowlęciem.

W VII będą mówić o seksualności, szczególnie w kontekście dorastania. Ale też o „roli szacunku, odpowiedzialności, miłości i komunikacji". Będzie mowa o przemocy seksualnej, molestowaniu, cyberprzemocy.

W klasie VIII będzie o świadomej zgodzie, asertywnej odpowiedzi, seksualizacji obecnej m.in. w mediach, o sposobach przeciwdziałania. Będzie również o odpowiedzialnym przygotowaniu się do inicjacji seksualnej i konsekwencjach tego, gdy jest przedwcześna. Omówią pojęcie orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej.

O aborcji, ale i o miłości

Z kolei w szkołach średnich w pierwszym roku uczniowie będą się uczyć analizować informacje dotyczące zdrowia seksualnego, omówią profilaktykę infekcji i chorób przenoszonych drogą płciową, metody antykoncepcji i odpowiedzialne przygotowanie się do rodzicielstwa.

W drugim roku nauki będzie o płodności i niepłodności, odpowiedzialnym rodzicielstwie. Poruszone zostaną kwestie związane z ciążą, porodem, połogiem, karmieniem i opieką nad niemowlęciem. Będzie też o sposobie organizacji opieki okołoporodowej i prawach kobiet. Ale również o poronieniu, aborcji. Będzie też o związkach: o tym, co wpływa na ich trwałość, o szacunku, odpowiedzialności, miłości i komunikacji.

Prawica niezadowolona

Prawnicy z ultrakatolickiego Instytutu Ordo Iuris nie są przekonani. Uważają, że nawet okrojony ze zdrowia seksualnego przedmiot obowiązkowy ma „silny antyrodzinny wydźwięk". „Małżeństwo jest de facto zrównywane ze związkami nieformalnymi, w tym homoseksualnymi, wbrew wyraźnemu brzmieniu art. 18 Konstytucji RP" – piszą.

W środę do ministerialnych propozycji odniosła się Konferencja Episkopatu Polski. Padły mocne słowa o tym, że obowiązkowa edukacja zdrowotna to złamanie konstytucji i naruszenie zasad współpracy rodziców i szkoły. A podstawa programowa niesie treści „antyrodzinne i genderowe".

OGŁOSZENIE
Kraj/34433464

17. Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego

Dzień Reportażu

30 maja (sobota) – spotkania z finalistkami i finalistami Nagrody na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie

Program

11:00–12:00 Prowadzenie Aleksandra Zbroja	**Kasper Bajon** *Poznań kolonialny. Rodzinna historia z Tanzanią w tle*, Wydawnictwo Czarne
12:00–13:00 Prowadzenie Wiktoria Bieliaszyn	**Joanna Czeczott** *Cisza nad stepem. Kazachstan i pamięć o Rosji*, Wydawnictwo Czarne
13:00–14:00 Prowadzenie Monika Tutak	**Anna Bikont** *Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów*, Wydawnictwo Czarne
14:00–15:00 Prowadzenie Joanna Wróżyńska	**Emily Carrington** *Nasz mały sekret*, przeł. Wojciech Jędrak, Wydawnictwo timof comics
15:00–16:00 Prowadzenie Wojciech Szot	**Peter Pomerantsev** *Propagandysta, który przechytrzył Hitlera. Jak wygrać wojnę informacyjną*, przeł. Aleksandra Paszkowska, Wydawnictwo Krytyki Politycznej

Spotkania tłumaczone na język polski i PJM

Książki dostępne w Pawilonie Warszawy nr C18
Szczegóły: FB/NagrodaRK, kultura.um.warszawa.pl, wyborcza.pl

REKLAMA
ORGANIZATOR I FUNDATOR NAGRODY
Warszawa
WSPÓŁORGANIZATOR
wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Dramat Polki w Tajlandii

Bezpodstawnie oskarżona o kradzież drobnej pamiątki, zatrzymana i zastraszana przez funkcjonariuszy, a w końcu okradziona – czytelniczka opowiada o wymuszeniu, jakiego ofiarą padła w Tajlandii.

Marta Urzędowska

– Dużo jeżdżę po świecie, ale jeszcze nigdy nie spotkało mnie nic podobnego. Polecieliśmy do Tajlandii blisko 50-osobową grupą, podróżowaliśmy pięcioma katamaranami, to był prywatny wyjazd zorganizowany przez doświadczonych żeglarzy – opowiada „Wyborczej" pani Beata (imię zmienione), pracownica służby zdrowia, która na początku maja wybrała się do Tajlandii.

Na miejscu przeżyła dramatyczny incydent. Choć sama chce pozostać anonimowa, razem z towarzyszami podróży postanowiła nagłośnić sprawę i ostrzec innych turystów.

Zaczęło się na targu

Nasza rozmówczyni (chce pozostać anonimowa ze względu na stres i obawy) relacjonuje, że rozpoczęta 4 maja podróż przebiegała wyśmienicie. Dopiero pod koniec, podczas pobytu na wyspie Phuket, wydarzyła się opisywana tu historia.

– Mieszkaliśmy w pięknym hotelu, do miasta wychodziliśmy grupkami, ale ostatniego dnia, 17 maja, choć wybraliśmy się na miejscowy bazar w czwórkę, rozdzieliliśmy się na godzinę, bo każdy chciał kupić inne pamiątki. Weszłam do sklepiku, gdzie wcześniej kupowałam magnesy, żeby dokupić drobiazgi. Najpierw wybrałam mały domek z patyczków, a kiedy sprzedawczyni go pakowała, dobrałam jeszcze z półki maleńki, kilkucentymetrowy koszyczek. Kosztował równowartość 5 zł. Podałam jej go, zapakowała wszystko razem, podała cenę, zachwalając, że daje mi „good price", po czym zapłaciłam i wyszłam – opowiada.

Wspomina, że po wyjściu jeszcze dłuższą chwilę spacerowała po bazarze, kilka razy mijając sprzedawczynię, która pozdrawiała ją z uśmiechem i zwyczajowym ukłonem. Jednak kiedy Polka usiadła na pobliskim skwerku, sprzedawczyni podeszła do niej i przy użyciu translatora powiedziała, że kobieta nie zapłaciła za koszyczek. Pokazała nagranie, na którym widać było, jak zdejmuję go z póki, potem drugie, z pustym miejscem po koszyczku. Brakowało fragmentu, na którym podaję go sprzedawczyni i płacę – relacjonuje Polka.

Po nieudanych próbach przekonywania, że wszystko zostało zapłacone, Polka zaproponowała, że zapłaci ponownie, żeby mieć kłopot z głowy, jednak sprzedawczyni uparcie odmawiała, a w końcu wzięła koszyczek. – Po tej rozmowie poszłam do budynku obok na masaż, a kiedy wyszłam, sprzedawczyni już nie było – opowiada.

Haracz w gotówce

Choć pani Beata szybko zapomniała o dziwnym incydencie, wieczorem, kiedy była w trakcie wymeldowywania się online z hotelu przed porannym wylotem, obsługa wezwała ją do recepcji, mówiąc, że czeka na nią policja. – To było trzech mężczyzn w cywilu, jeden starszy, dwóch małolatów. Wyjaśnili, że są tu z powodu kradzieży koszyczka – wspomina. I relacjonuje dalej: – Pokazali mi to samo nagranie ze sklepu, nie dali nic sobie wytłumaczyć, zresztą słabo mówili po angielsku. Nie pomogło, że pokazałam im paragon ze sprzedaży. Koniecznie chcieli mnie zabrać na komisariat, wtedy nasz kapitan, doświadczony znany żeglarz, kardiolog z Giżycka dr Jerzy Cygler, poprosił jednego z członków załogi, świetnie znającego angielski, żeby ze mną pojechał.

• **Policyjna szajka wymusiła na turystce bardzo wysoki haracz**
FOT. SETTAWAT UDOM

Na komisariacie przedstawiono jej wyższego rangą oficera, na miejscu czekała też sprzedawczyni. – Zadzwonili po swojego tłumacza, na miejscu zjawił się młody, elegancki Ormianin, Jurik. Zapewnił, że od lat pomaga turystom i pomoże też mnie. Wyjaśnił, że sprzedawczyni życzy sobie równowartość 10 tys. zł, policja – drugie tyle, a jego honorarium to kolejne 7 tys. W sumie mam natychmiast zapłacić gotówką równowartość 27 tys. zł – wylicza.

Kiedy kobieta odpowiedziała, że nie ma takich pieniędzy, usłyszała, że spędzi noc w areszcie, czekając na komendanta. Policjant powiedział, że to wspólna klatka z gwałcicielami i mordercami i on by tam swojej matki nie wpuścił nawet na kwadrans. – Byłam przerażona – relacjonuje. – Dodał, że komendant rano zdecyduje, czy wystarczy mnie deportować, czy muszę poczekać w areszcie na sąd, co może potrwać nawet pół roku – dodaje.

Kiedy stało się jasne, że sytuacja robi się groźna, Cygler, razem z kolegą, który pomagał w tłumaczeniu, pojechali z ormiańskim tłumaczem do hotelu, gdzie towarzysze podróży zrobili zrzutkę i udało się zebrać niemal całą kwotę. – Nie chcieli euro, tylko swoją walutę, czyli baty, więc pojechaliśmy do kantoru – relacjonuje w rozmowie z „Wyborczą" Cygler. – To była 22.00, a w kantorze już czekali z odliczoną kwotą w plikach powiązanych gumkami. Nikt niczego nie przeliczał, wszystko było przygotowane, właściciel kantoru na pewno był w to zamieszany – przekonuje.

Kiedy z pieniędzmi podjechali pod komisariat, Jurik kazał im zaczekać przy samochodzie. – Nie może być świadków, ja to załatwię – uciął ich prośby, by mogli wejść razem z nim. – Nie wiedzieliśmy, czy wziął te pieniądze i uciekł, czy wróci z dziewczyną, czy nie – przyznaje Jerzy Cygler. Po pół godzinie Ormianin wrócił z Polką i podwiózł ich w pobliże hotelu.

Ambasada nieużyteczna

Cygler podkreśla, że w czasie pobytu kobiety na komisariacie dzwonił do ambasady RP w Bangkoku z prośbą o pomoc. Jednak nie dostał żadnego wsparcia. – To był wieczór, więc dzwoniliśmy na numer dyżurny. Odebrała pani, powiedziała, że ambasada nie zajmuje się takimi sprawami, a jedyna rada, jakiej nam udzieliła, brzmiała: „Niech ta pani weźmie wszystkie dokumenty i zrobi kopie" – relacjonuje Cygler. – Żadnego wsparcia, woli pomocy, tylko przekazanie suchej, krótkiej informacji. Rozmowa w ogóle nie miała sensu. Uważam, że pracownica ambasady powinna była przynajmniej zadzwonić na komisariat, żeby ustalić, co się dzieje – krytykuje.

Haracz

27

TYS. ZŁ

• **Równowartość takiej kwoty w gotówce miała natychmiast zapłacić polska turystka w Tajlandii**

Rada była tym bardziej chybiona, że policjanci nie dali Polce żadnych dokumentów, za to kazali jej podpisać oświadczenie, którego nie rozumiała, grożąc, że bez tego, mimo wniesionej zapłaty, nie wypuszczą jej.

– Jedyne, na co wpadłam, to by zamiast podpisu napisać jednym ciągiem połączone wyrazy „Nicnierozumiemztychhieroglifów" – opowiada.

Po powrocie Polki do hotelu, kiedy cała załoga w foyer omawiała zajście i zapowiadała, że sprawę trzeba nagłośnić, okazało się, że siedzący niedaleko mężczyzna wszystko nagrywa. – Przeraziłam się. Zaczęłam głośno mówić, że niczego nie będę nagłaśniać, że to już koniec całej sprawy i jestem bardzo zadowolona. Ale i tak bałam się, że zatrzymają mnie jeszcze na lotnisku, bezpiecznie poczułam się dopiero po wylądowaniu w Amsterdamie – dodaje.

Protest trafił do króla

Przyznaje, że – choć zna wiele osób, które podróżują do Tajlandii i nie doświadczają podobnych problemów – ona sama już nigdy się tam nie wybierze. – Przerażające było to, że ktoś nas musiał obserwować. Może dostali informację z hotelu, że mamy pieniądze? Wyraźnie wiedzieli, ile mogą zażądać od całej grupy. Myślę, że kluczowe, by w czasie podróży nigdy nie zostawać samemu, by w każdym momencie mieć świadków, co utrudnia takie wymuszenia. Cieszę się, że już jestem bezpieczna, ale nawet teraz, po tygodniu od powrotu, czuję stres – przyznaje kobieta.

Kapitan wyprawy zapewnia, że nie zostawi sprawy bez reakcji. – Napisałem protest w tej sprawie, wysłałem go na oficjalny adres króla Tajlandii, do ich MSZ, MSW, do ambasady Tajlandii w Polsce – wylicza. – Wiem, że to niczego nie zmieni, na pewno nie uda się odzyskać wyłudzonych pieniędzy, ale uważam, że takie sytuacje należy nagłaśniać, bo obawiam się, że to może być popularny tam proceder – dodaje.

„Wyborcza" skontaktowała się z polską placówką w Tajlandii. Sprawa jest poważna – ambasady i konsulaty powinny interweniować w przypadku informacji o ograniczeniu wolności polskiego obywatela. W tym przypadku, według relacji naszych rozmówców, ambasada nie podjęła żadnych czynności.

Ambasada w Bangkoku odesłała nas do wydziału prasowego MSZ. Na wysłane dwa dni temu pytania nie dostaliśmy dotychczas odpowiedzi. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436769

Z głębokim żalem żegnamy naszego Kolegę

Radosława Pasterczyka

Dziękujemy za Twój uśmiech, życzliwość i wszystkie wspólne chwile.

Rodzinie i Bliskim

składamy

wyrazy najgłębszego współczucia.

Koleżanki i koledzy z Redakcji TVN24

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Odtajnienie archiwów NSDAP

Odkąd Amerykanie odtajnili mikrofilmy NSDAP, Niemcy rzucili się, by sprawdzić, czy ich przodkowie nie należeli do partii, czy byli nazistami.

Michał Kokot

Gdy w marcu amerykańskie Archiwum Narodowe opublikowało w internecie skany mikrofilmów z 12 mln kart członkowskich Narodowo-Socjalistycznej Niemieckiej Partii Robotników (NSDAP), z powodu gigantycznego zainteresowania padły serwery, na których były zapisane. Niemcy zaczęli masowo sprawdzać historię swoich dziadków i pradziadków, o których dotąd sądzili, że raczej odgrywali marginalną rolę podczas Holocaustu i II wojny światowej lub wręcz opierali się systemowi.

Wg przeprowadzonego w ub.r. przez tygodnik „Die Zeit" sondażu 58 proc. Niemców jest przekonanych, że ich przodkowie nie ponoszą żadnej winy za czasy narodowego socjalizmu, a 11 proc. jest zdania przeciwnego. Pozostałe ponad 30 proc. nie potrafi tego ocenić.

Własne algorytmy

W innym pytaniu tylko 3 proc. uznała, że ich rodzina aktywnie wspierała reżim Hitlera. Pozostali nie wiedzieli, co robili ich przodkowie. Teraz wielu ze zdziwieniem odkrywa, że wbrew rodzinnym legendom, ich krewni należeli do NSDAP. W ustaleniu tego, co się działo, oprócz amerykańskich archiwów, pomagają też niemieckie media, które stworzyły własne algorytmy do przeszukiwania baz danych. „Spiegel" zebrał kilkanaście opowieści tych, którzy odkryli, że prawdę na temat swoich krewnych.

Jest tam historia 75-letniego emerytowanego komisarza policji z Bremy, który z osłupieniem niedawno odkrył, że członkami NSDAP był jego dziadek, pradziadek, babcia, jej matka i cała jej rodzina. A także jego własna matka, która latami powtarzała mu, żeby nie drążył przeszłości. – Co było, minęło – powtarzała. Już wiem dlaczego – mówi mężczyzna. W rodzinie powtarzało się wtedy, że tylko jego dziadek był „zły". Po wojnie został przez francuski sąd skazany na karę śmierci. Jego wnuk do dzisiaj nie wie, dlaczego. – Przez 40 lat byłem policjantem kryminalnym, przez całe życie zajmowałem się wymuszeniami i rabunkami. Teraz mam 75 lat i do rozwikłania najpoważniejszą sprawę: własną rodzinę – dodaje.

Miał ratować, a rabował

Kirsten Endres, 65-latka z Freiburga, znalazła w archiwach swojego dziadka Heinricha. Nigdy go nie poznała, historię o nim znała z opowieści matki. Ta mówiła, że jako spedytor morski pomagał Żydom, od których odkupywał meble, by mogli ratować się ucieczką statkiem do USA przed nazistami. Ale Endres odkryła, że Heinrich był jednym z tych Niemców, którzy wzbogacili się na zrabowanym od Żydów mieniu. Chodziło o tzw. Akcję-M z 1942 r. Żydzi wywożeni wtedy z Francji i krajów Beneluksu do obozów koncentracyjnych pozostawiali za sobą puste mieszkania. Meble z nich mogli później po atrakcyjnych cenach odkupić zachodni Niemcy. Jednym z nich był dziadek Endres. Po wojnie Amerykanie w jego mieszkaniu natrafili na zrabowane meble.

Oportunizm czy przekonanie

Dziadek 51-letniej Niny le Viseur miał wg rodzinnej opowieści opierać się nazistom i wręcz cierpieć z powodu ich represji. W rodzinie krążyła przez dekady opowieść o tym, jak specjalnie prześmiewczo nazwał dwa konie, które musiał co roku nazistom oddawać na państwową paradę, by ośmieszyć reżim. Była to jedynie legenda. Dziadek był członkiem NSDAP, wstąpił w kwietniu 1941 r.

Niektórzy z rozmówców „Spiegla" próbują usprawiedliwiać swoich przodków strachem przed władzą lub zwykłym oportunizmem, dzięki któremu mogli robić kariery w nazistowskim państwie. Michael Jöde, 48-latek z Hamburga, sądzi, że jego dziadek, Fritz, pedagog muzyczny, wstąpił do NSDAP 1 stycznia 1940 r., by dostać posadę na Uniwersytecie Mozarteum w Salzburgu. Dziadek przyznał się przed nim do tego, ale stwierdził, że wkrótce później z partii wystąpił. Jöde dowodu na to nigdy nie znalazł. W rozmowie ze „Spieglem" mówi, że niełatwo jest je zdobyć.

Ich brak po wojnie wykorzystywali właśnie członkowie NSDAP w procesach denazyfikacyjnych. Dziadek 65-letniej Lilli Götz, Oberscharführer rezerwy SA, został w pierwszej instancji skazany za deportację Żydów. Ale po odwołaniu sąd złożony z ławników go uniewinnił, uznając, że był jedynie biernym zwolennikiem nazistów.

1 proc. oskarżonych

Per Hinrichs, redaktor dziennika „Die Welt", przypomina, że podobne wyroki wydawano w powojennych Niemczech nader często. W 1949 r. sądy złożone z ławników uznały ponad połowę z 2,5 mln oskarżonych o zbrodnie Niemców za „biernych zwolenników" nazistów. Jedna trzecia postępowań została umorzona, a tylko 1,4 proc. oskarżonych uznano za winnych.

Niemiecka publiczna Centrala Kształcenia Politycznego (BPB) uzupełnia, że w trakcie procesów brakowało dowodów, oskarżeni wzajemnie umniejszali swoją winę, a do tego rosła polityczna presja na sądy, by uniewinniały Niemców na zachodzie ze względu na zimną wojnę z ZSRR.

Hinrichs też znalazł swojego dziadka w archiwach NSDAP. Jak wielu, i on był przekonany, że wstąpił do partii z powodu oportunizmu. Friedrich Hinrichs był ginekologiem, który miał zostać pozbawiony w latach 30. stanowiska z powodów politycznych. Ale jego wnuk odkrył, że tak wcale nie było – po prostu upłynął termin jego kontraktu, nowy nie został przedłużony, a on sam wstąpił najpewniej do partii z przekonania i powodów ideologicznych.

Hinrichs w tekście cytuje Jürgena Faltera, niemieckiego historyka, który przestrzega, by „nie osądzać wszystkich członków NSDAP z gorącą głową". Jednocześnie przyznaje, że też oni przyczynili się do stabilizacji systemu w Trzeciej Rzeszy. ●

Rozliczenia

67

PROC.

• **Tylu ankietowanych w przeprowadzonym na początku 2025 r. sondażu dla „Die Zeit" zgodziło się z tym, że Niemcy dobrze przerobiły historię narodowego socjalizmu po wojnie i mogą być wzorem dla innych państw**

REKLAMA

Kraj/34434244

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Bez darmowego miejsca postojowego i Thermomiksa

Większy popyt sprawił, że deweloperzy mniej ochoczo podchodzą do oferowania promocji klientom. Miejsca postojowe czy komórki lokatorskie gratis odeszły w zapomnienie. To jednak nie znaczy, że nie warto negocjować. Pole do tego nadal jest dobre.

• **Dobre wyniki z początku roku sprawiły, że deweloperzy miej ochoczo podchodzą do oferowania promocji**
FOT. GETTY IMAGES

Justyna Sobolak

Rok 2026 zaczął się dla deweloperów bardzo dobrze. Develia w pierwszym kwartale 2026 roku sprzedała 860 mieszkań – o 10 proc. więcej rok wcześniej w tym okresie. Dom Development ze sprzedanymi 1161 lokalami poprawił wynik rok do roku o 12 proc. Atal osiągnął ponad 80-procentowy wzrost rok do roku. W samym marcu spółka zakontraktowała 365 lokali, co stanowi najlepszy miesięczny wynik od sierpnia 2021 roku.

Grupa Archicom sprzedała 602 mieszkania, rok wcześniej – 530 lokali. Murapol poprawił wynik rok do roku o 8 proc. – W okresie od stycznia do marca sprzedaliśmy łącznie 953 lokale, w tym 735 w ramach umów deweloperskich i przedwstępnych oraz 218 opłaconych umów rezerwacyjnych – zauważa Nikodem Iskra, prezes zarządu Murapol.

Twierdzi, że więcej kupujących to efekt niższych stóp procentowych, rosnących wynagrodzeń oraz dobrej kondycji rynku pracy.

– Sprzyjają one odbudowie zdolności kredytowej klientów i utrzymaniu popytu na mieszkania. W średnim i długim terminie perspektywy zarówno dla rynku mieszkaniowego, jak i dla Grupy Murapol pozostają korzystne – podkreśla.

Gratisy odchodzą w zapomnienie

Te dobre wyniki z początku roku sprawiły, że deweloperzy miej ochoczo podchodzą do oferowania promocji. Jeszcze kilka miesięcy temu bez trudu można było znaleźć oferty z komórkami lokatorskimi czy miejscami postojowymi gratis. Co bardziej kreatywne firmy oferowały klientom zniżki do sklepów budowlanych czy nawet Thermomiksy. Dzisiaj takich ze świecą szukać. Deweloperzy poprzestają głównie na organizowaniu dni otwartych.

Atal ogłosił dzień sąsiada, w ramach którego oferuje 10 tys. zł rabatu w wybranych inwestycjach. Większą akcję prowadzi jedynie Murapol, oferując pulę mieszkań i apartamentów inwestycyjnych z pakietami bonusów pozwalającymi na oszczędności w wysokości 138 tys. zł.

W ramach akcji można uzyskać rabat na cenie mieszkania, upust na miejsce postojowe czy obniżkę na system smart home.

– Chcemy zaoferować klientom realne korzyści zakupowe oraz jeszcze większą dostępność naszej oferty w atrakcyjnych warunkach. Przygotowana pula mieszkań i apartamentów inwestycyjnych to propozycja dla osób, które szukają zarówno funkcjonalnego lokalu na własne potrzeby, jak i nieruchomości o potencjale inwestycyjnym – wyjaśnia Łukasz Tekieli, dyrektor ds. sprzedaży w Grupie Murapol.

Negocjować zawsze warto

Nie oznacza to jednak, że klienci stracili dobrą pozycję negocjacyjną. Choć popyt się poprawił, to oferta na największych rynkach jest nadal rekordowa. Z danych Otodom wynika, że na koniec kwietnia deweloperzy na siedmiu największych rynkach w Polsce oferowali ponad 59,2 tys. mieszkań. Wybór jest więc duży.

Ile można wynegocjować? Potencjalni nabywcy powinni śledzić ogłoszenia. Deweloperzy zobowiązani są do ujawniania cen mieszkań oraz informowania o zmianach w cennikach w ciągu ostatnich 30 dni. To pozwala ocenić skłonność danej firmy do upustów. Dobrym źródłem informacji jest także Rejestr Cen Nieruchomości oraz Deweloperuch.pl – na obu stronach znaleźć można informacje o cenach transakcyjnych, czyli tych, które faktycznie znalazły się na aktach notarialnych.

Nie warto ślepo zawierzać średnim cenom ofertowym, publikowanym przez serwisy ogłoszeniowe. Marek Wielgo, ekspert portalu RynekPierwotny.pl, przyznaje zwraca uwagę, że średnia cena metra kwadratowego zaczęła ostatnio bardziej wprowadzać w błąd niż informować.

– Zmiany średniej ceny metra kwadratowego zależą w głównej mierze od przesunięć w strukturze cenowej oferty. Gdy na rynek trafia duża pula mieszkań znacznie droższych od rynkowej średniej, wskaźnik rośnie – tłumaczy Marek Wielgo,

Z danych BIG DATA RynekPierwotny.pl wynika, że średnia cena metra kwadratowego nowych mieszkań w Warszawie sięgnęła już 20 tys. zł. Ale gdy zajrzeć głębiej, obraz rynku przestaje być tak dramatyczny. Mediana – czyli cena dokładnie ze środka stawki – wynosiła 17,6 tys. zł. To aż 13-procentowa różnica.

Podobny mechanizm widać również w innych metropoliach. W Krakowie średnia to 17,1 tys. zł, a mediana 16 tys. zł, we Wrocławiu odpowiednio 15,3 i 14,3 tys. zł, a w Poznaniu 14,3 i 13,2 tys. zł.

Porządkowanie rynku

Pytani w ankiecie Dompress.pl o to, co czeka rynek w najbliższych miesiącach, deweloperzy są spokojni. – Popyt na mieszkania pozostaje stabilny. Dziś kupują przede wszystkim klienci zaspokajający własne potrzeby mieszkaniowe, w tym osoby finansujące zakup kredytem – zauważał Tomasz Kaleta, dyrektor zarządzający ds. sprzedaży i marketingu w Develii.

Zdaniem Grzegorza Smolińskiego, członka zarządu Dom Development, dodatkowym czynnikom zakupowym sprzyjają obniżone stopy procentowe i systematyczny wzrost wynagrodzeń.

Zbigniew Juroszek, prezes zarządu Atal, twierdzi, że zainteresowanie nabywców wyrównuje się we wszystkich miastach, w których firma jest obecna, również tych, gdzie popyt w ostatnim półroczu był słabszy. – Seria obniżek stóp procentowych w Polsce pobudziła popyt i zachęciła wielu klientów do przyspieszenia decyzji o zakupie. Większość z nich realizuje teraz własne cele mieszkaniowe, np. dla poprawy życiowego standardu. W tej grupie widzimy jeszcze spory potencjał zakupowy, który wspierać może dalsza poprawa parametrów kredytowych lub przynajmniej ich niepogorszenie – stwierdził.

Bartłomiej Rzepa, członek zarządu spółki realizującej inwestycję Osiedle Symbioza, mówi serwisowi Wyborcza.biz, że „wiosna na rynku mieszkań nie przynosi dziś prostego scenariusza". – Taniej nie będzie, ale będziemy mówić o większej możliwości wyboru i bardziej racjonalnych decyzjach zakupowych – mówi.

Zauważa, że klienci uważnie porównują oferty i coraz częściej szukają nie tylko atrakcyjnej ceny, lecz także jakości codziennego życia, dobrego otoczenia i funkcjonalnej przestrzeni. – To właśnie dlatego znaczenia nabierają inwestycje położone blisko zieleni, z rozwiniętą infrastrukturą i wygodnym dostępem do miasta. W takich lokalizacjach popyt pozostaje stabilny, nawet jeśli sam rynek jest dziś bardziej ostrożny niż jeszcze kilka kwartałów temu. Nie spodziewamy się więc gwałtownych spadków cen, raczej dalszego porządkowania rynku i większej wrażliwości kupujących na realną wartość projektu – dodaje. ●

1 RP

Ile za metr kwadratowy?

• Średnia cena metra kwadratowego nowych mieszkań:

• W Warszawie
20 tys. zł

• W Krakowie
17,1 tys. zł

• We Wrocławiu
15,3 tys. zł

• W Poznaniu
14,3 tys. zł

eprasa.pl 09acf52ab3

Nasi dziennikarze nagrodzeni w konkursie Platynowe Megawaty

Andrzej Kublik i Ireneusz Sudak zostali docenieni w tegorocznej edycji konkursu Platynowe Megawaty organizowanego przez Towarową Giełdę Energii.

• **Ireneusz Sudak**

• **Andrzej Kublik**

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AW

Kasia Bielecka

Platynowe Megawaty to konkurs organizowany przez Towarową Giełdę Energii. Nagradzane są w nim materiały poświęcone rynkom energii, gazu, odnawialnym źródłom energii i nowym trendom w energetyce. Organizatorzy podkreślają, że celem konkursu jest promowanie merytorycznego dziennikarstwa, które nie tylko informuje, ale też tłumaczy odbiorcom skomplikowane procesy zachodzące w energetyce i gospodarce.

W tegorocznej 12. edycji konkursu Platynowe Megawaty nagrody otrzymali dwaj dziennikarze związani z „Gazetą Wyborczą" i serwisem Wyborcza.biz: Andrzej Kublik i Ireneusz Sudak.

Andrzej Kublik otrzymał wyróżnienie specjalne za wieloletni wkład w opiniotwórcze dziennikarstwo energetyczne.

Andrzej Kublik od lat jest jednym z najbardziej cenionych w Polsce dziennikarzy piszących o energetyce. Specjalizuje się w tematyce ropy, gazu, bezpieczeństwa energetycznego, czy spółek Skarbu Państwa. Trafnie analizuje gospodarcze konsekwencje decyzji politycznych, a o najbardziej skomplikowanych sprawach potrafi pisać przejrzyście. Jest również znawcą spraw rosyjskich – polityki, gospodarki, oligarchii i powiązań kapitałowych.

Czytelnicy serwisu Wyborcza.biz znają jego teksty m.in. o fuzji Orlenu z Lotosem, przejęciu PGNiG przez Orlen, szwajcarskiej spółce Orlenu (o czym pisał jako pierwszy), rosyjskiej presji gazowej czy bezpieczeństwie infrastruktury energetycznej w Europie. Andrzej był już wcześniej nagradzany w konkursie Platynowe Megawaty – m.in. za tekst o gazowym stanie nadzwyczajnym w Mołdawii oraz za publikację dotyczącą uszkodzenia gazociągu Balticconnector.

Andrzej znany jest w redakcji z tego, że potrafi z równą uwagą opisywać wielkie geopolityczne napięcia, które analizuje, jak nikt inny, i techniczne szczegóły dotyczące gazociągów, rafinerii czy transportów surowców. Gdy czasem pytamy w redakcji, czy dany szczegół dotyczący budowy rurociągu, terminalu albo energetycznej procedury nie jest zbyt specjalistyczny, potrafi nas przekonać, dlaczego jest też ważny.

Ireneusz Sudak otrzymał nagrodę za najlepszy tekst na temat rynku energii w 2025 roku oraz wyróżnienie specjalne ze prokonsumenckie podejście oraz edukacyjny wymiar tworzonych treści.

A tekst uznany za najlepszy w zeszłym roku to materiał „Szarada dla zaawansowanych zawodników. Jak prawidłowo odczytać rachunek za prąd?".

Ireneusz Sudak jest dziennikarzem i twórcą cyfrowym z 20-letnim doświadczeniem w mediach informacyjnych i internetowych. W serwisie Wyborcza.biz pisze o transformacji energetycznej wielowymiarowo – tam, gdzie spotykają się wielka polityka, interesy firm i codzienne rachunki czytelników. Zajmuje się odnawialnymi źródłami energii, fotowoltaiką, energetyką wiatrową, sporami wokół węgla i atomu oraz tym, jak rządowe dokumenty i decyzje regulacyjne przekładają się na tempo polskiej transformacji. W 2016 roku otrzymał nagrodę Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej.

Ale energetyka to nie jedyny obszar, w którym jego teksty uruchamiają ważne publiczne debaty. Ireneusz specjalizuje się także w tematyce kryptoaktywów i rynków finansowych.

Na początku kwietnia 2026 roku to właśnie Ireneusz Sudak ujawnił w serwisie Wyborcza.biz, że giełda kryptowalut Zondacrypto – wówczas sponsor Polskiego Komitetu Olimpijskiego i jedna z najbardziej rozpoznawalnych w Polsce marek rynku krypto – ma problemy z wypłatą pieniędzy na czas. To był pierwszy tekst, który uruchomił lawinę informacji o nieprawidłowościach w Zondzie. A te pogrążyły giełdę tak, że dziś mierzy się z prokuratorskim śledztwem.

To jego dziennikarska specjalność: wyłapywanie tematów, które z pozoru są branżowe – energetyka, fotowoltaika, giełda, kryptowaluty, regulacje – ale szybko okazują się sprawami o dużym znaczeniu dla tysięcy ludzi, rynku i ogólnopolskiej polityki.

Obaj nagrodzeni od lat opisują energetykę jako jeden z kluczowych tematów gospodarczych – nie tylko branżę dla ekspertów, ale obszar, który wpływa na bezpieczeństwo państwa, ceny energii, inwestycje, klimat, finanse publiczne i codzienne życie odbiorców.

Nagrody dla Andrzeja Kublika i Ireneusza Sudaka to także wyróżnienie dla dziennikarstwa, które nie upraszcza na siłę, nie ucieka od szczegółu i traktuje czytelników i czytelniczki poważnie. W świecie, w którym energetyka stała się polem politycznych sporów, dezinformacji i wielkich pieniędzy, taka praca jest szczególnie potrzebna.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34434513

Fundusze Europejskie | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | PARP Grupa PFR

ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 744 NA ODC. TYCHÓW STARY – STARACHOWICE

Coraz bliżej finału. Nowoczesna trasa połączy region z Mazowszem

Już 30 maja mają zakończyć się prace przy jednej z najważniejszych inwestycji drogowych w północnej części województwa świętokrzyskiego. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odcinku Tychów Stary – Starachowice poprawi bezpieczeństwo, komfort podróżowania oraz połączenie regionu z województwem mazowieckim i siecią dróg krajowych.

Droga wojewódzka nr 744 prowadzi ze Starachowic w kierunku Radomia, między innymi przez Mirzec i Wierzbicę. Od lat była ważnym korytarzem komunikacyjnym dla mieszkańców i przedsiębiorców, jednak jej stan techniczny był fatalny. Nawierzchnia była spękana, jezdnia miała zmienną szerokość, brakowało chodników, zatok autobusowych i odpowiedniej infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu.

Teraz to wszystko się zmieniło. W trakcie dobiegającej właśnie końca inwestycji gruntownie przebudowano ponad pięciokilometrowy odcinek drogi – od skrzyżowania w Tychowie Starym do połączenia z zachodnią obwodnicą Starachowic. Zmodernizowany fragment zyskał parametry drogi klasy GP. Jezdnia została poszerzona do 7 metrów, wykonano również nowe pobocza.

Jednym z najważniejszych elementów rozbudowy jest czterowlotowe rondo w Tychowie Starym, które uporządkowało ruch na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej z drogami powiatowymi. Przebudowano także fragmenty dróg dojazdowych, zjazdy publiczne do posesji prywatnych.

Projekt zakładał również budowę nowoczesnej infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Wzdłuż drogi powstały chodniki, ciąg pieszo-rowerowy oraz ścieżki rowerowe. Wybudowano siedem zatok autobusowych wyposażonych w wiaty przystankowe. Pojawiło się także nowe oświetlenie uliczne, kanalizacja deszczowa, ekrany akustyczne, bariery ochronne oraz nowe oznakowanie pionowe i poziome.

Inwestycja ma duże znaczenie dla całego regionu. Połączenie drogi wojewódzkiej nr 744 z zachodnią obwodnicą Starachowic i drogą krajową nr 42 pozwoli wyprowadzić ruch tranzytowy z centrum miasta oraz usprawni komunikację pomiędzy województwem świętokrzyskim i mazowieckim. Projekt poprawi także dostęp mieszkańców do Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T oraz zwiększy możliwości rozwoju gospodarczego północnej części regionu.

Drogowcy mają zakończyć prace już 30 maja

Koszt inwestycji wynosi ponad 53,8 miliona złotych. Projekt „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odcinku Tychów Stary – Starachowice" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027. Dofinansowanie unijne stanowi 85 procent kosztów kwalifikowalnych i wynosi ponad 40,3 miliona złotych.

Prace budowlane rozpoczęły się w styczniu 2024 roku. Zakończenie inwestycji planowane jest na 30 maja 2026 roku.

www.mapadotacji.gov.pl

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Ubezpieczenie dla artystów

Nareszcie jest ustawa dla twórców kultury!

Państwo polskie może pomagać księżom, rolnikom czy samozatrudnionym. Gdy ma pomóc artystom, budzi to zgrozę, oburzenie i kpiny.

Witold Mrozek

Myślałem, że już tego nie dożyję. Projekt ustawy o zabezpieczeniu artystów po latach prac nad kolejnymi wersjami trafił z rządu do Sejmu. Twórcy dopominali się o niego od dawna. Jeśli marszałek Czarzasty podda firmowany przez Ministerstwo Kultury projekt pod obrady, a koalicja go przegłosuje, państwo będzie dopłacać do składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne najmniej zarabiającym zawodowym artystom, pracującym na umowach o dzieło.

Oczywiście, natychmiast rozkręciła się karuzela demagogii. Pomagania artystom polska prawica boi się chyba nawet bardziej niż małżeństw jednopłciowych, a małżeństw jednopłciowych przecież boi się niesłychanie. Kiedyś ziobryści krzyczeli, że władza chce dawać pieniądze Krystynie Jandzie, dziś konfederaci straszą, że rząd Tuska chce płacić „patocelebrytom", krzyczą o „dopłatach na pseudodzieła, sztuki obsceniczne, niemające nic wspólnego z realną kulturą" – jak był łaskaw się wyrazić pan poseł Michał Wawer, rzecznik partii Bosaka i Mentzena. Co bardziej niechętni publicyści ekonomiczni piszą z kolei o psuciu systemu i o „przywilejach" – „przywilejach" dla ludzi, którzy zarabiają w okolicach pensji minimalnej albo i mniej.

Trzeba więc powtórzyć to po raz dwa tysiące sto trzydziesty siódmy: nikt nie będzie dopłacał do emerytury Krystynie Jandzie, która skądinąd jest naszym skarbem narodowym. To nie jest ustawa dla „celebrytów". Żeby dostać dopłatę, trzeba zarabiać przez trzy lata mniej niż 125 proc. pensji minimalnej – jak na celebrytę, dosyć mało. Nie dostanie tych pieniędzy także Jaś Kapela – pisarz, performer i freakfighter, brany chętnie na cel przez prawicę czy Kanał Zero – bo jest etatowym pracownikiem Krytyki Politycznej, więc składkę zdrowotną i emerytalną ma opłacone przez pracodawcę.

Ustawa skierowana jest do tych, którzy zarabiają na umowach cywilno-prawnych, przede wszystkim: umowach o dzieło. To ci, którzy wcielając w swoje życie zawodowe w bardzo wysokim stopniu „mobilność" i „elastyczność", przez lata promowane jako szczególne wartości na rynku pracy, płacą brakiem możliwości wzięcia urlopu zdrowotnego czy marnymi perspektywami na emeryturę. Tych uprawnień nie będzie mógł dostać każdy.

Status artysty zawodowego przyznawać będzie komisja współtworzona przez organizacje branżowe. Wymagania to osiąganie przez trzy lata z rzędu dochody z działalności artystycznej, która musi stanowić istotną część aktywności zawodowej danej osoby.

• **Nie jest to „projekt Cienkowskiej". System wsparcia ubezpieczeń społecznych artystów chcieli wprowadzić w Polsce wszyscy ministrowie kultury**

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jako przerwa w tej ciągłości pracy nie będą traktowane okresy, kiedy osoba starająca się o uprawnienia była zajęta opieką nad dzieckiem, innym członkiem rodziny, albo też chorowała. Od decyzji komisji w sprawie statusu zawodowego będzie można się odwołać.

Ten status nie będzie nadawany dożywotnio, trzeba będzie odnawiać go co trzy lata. Po takim dwukrotnym odnowieniu, czyli po dziewięciu latach ciągłości, będzie można otrzymać uprawnienia na kolejne pięć lat, „jeśli artysta zawodowy posiada istotny dorobek artystyczny oraz daje rękojmię wykonywania zawodu artystycznego w przyszłości".

To chyba najbardziej przekonsultowana ustawa w najnowszej historii Polski. Dyskusje trwały od niemal dekady

W obecnej wersji ustawy organizacyjne będzie odpowiadać już działająca instytucja (Centrum Edukacji Artystycznej, przemianowane na Centrum Edukacji i Pracy Artystycznej) – nie powstanie żaden nowy instytut czy urząd. Za dopłaty w nowej wersji odpowiadać będzie po prostu ZUS – a nie żaden nowo stworzony urząd w rodzaju KRUS.

Nowy „projekt Cienkowskiej", jak nazywa go prawica, został zatem odchudzony w porównaniu z poprzednimi wersjami. Ale i tak ustawa potraktowana została przez posłów Konfederacji jako powód do wniosku o odwołanie ministry kultury. Do dymisji Cienkowskiej wzywają też politycy PiS. Tylko że to nie jest „projekt Cienkowskiej". System wsparcia ubezpieczeń społecznych artystów chcieli wprowadzić w Polsce wszyscy ministrowie kultury, począwszy od prof. Piotra Glińskiego. Tak, tego samego, który teraz (jako poseł) również domaga się dymisji ministry Marty Cienkowskiej.

To chyba najbardziej przekonsultowana ustawa w najnowszej historii Polski. Dyskusje trwają od niemal dekady – bo to w 2016 roku minister Piotr Gliński i wiceministra Wanda Zwinogrodzka pierwszy raz zapowiedzieli „ustawę o statusie artysty". Odbywały się burzliwe dyskusje, spotkania i konferencje z udziałem rozmaitych organizacji, nierzadko również o prawicowych sympatiach. Rząd PiS nie urzeczywistnił projektu Glińskiego i Zwinogrodzkiej przez dwie kadencje swoich rządów.

W Polsce udało się od tamtego czasu wprowadzić program 500+, a potem zastąpić go programem 800+, objąć wszystkich doktorantów stypendium, wybudować dwustukilometrowy mur na granicy z Białorusią, powołać nowy rodzaj sił zbrojnych (Wojska Obrony Terytorialnej) i liczne nowe instytucje kultury. Wbrew pozorom, państwo polskie potrafi wprowadzać w życie całkiem spore projekty. Ale nie gdy trzeba pomóc tym, którzy wytwarzają kulturę tego państwa.

Początkowo miały pochodzić z opłaty reprograficznej – czyli składki, mającej rekompensować twórcom powielanie dóbr kultury przez użytkowników, doliczanej do ceny umożliwiających to urządzeń i nośników. Opłata istnieje w większości państw europejskich. Tyle, że w Polsce do tej pory objęte nią były papier ksero, kasety magnetofonowe, czyste płyty CD albo faksy. Zapachniało klimatem retro? Owszem, bo przepisów o opłacie reprograficznej nie nowelizowano od 2011 roku.

Za rządów obecnej koalicji te dwa tematy zostały rozdzielone: sprawa ubezpieczeń i sprawa opłaty reprograficznej. To dobrze, bo na demagogiczne straszenie „podatkiem od smartfonów", jak lobbyści przezwali opłatę reprograficzną, można odpowiadać teraz w innym wątku debaty niż na demagogiczne straszenie „roszczeniowymi nierobami", czyli artystami. Teraz dopłaty do ubezpieczeń pochodzić będą z budżetu państwa, a więc z podatków. Około 300 milionów złotych rocznie – to szacowany koszt – to, na przykład, bagatela, połowa budżetu IPN.

Prawicy, gdy rządziła, kwota ta nie oburzała. Mówił o tym w 2018 roku Maxymilian Bylicki, niegdyś doradca ministra Piotra Glińskiego, wcześniej prezydenta Warszawy Lecha Kaczyńskiego. Bylicki sam przyznał, że grupa wspieranych artystów byłaby zbliżona liczebnie do innej grupy, której państwo dopłaca do ubezpieczeń, i to więcej niż będzie dopłacać artystom. Są to duchowni – z Funduszu Kościelnego składki opłacane są ponad 20 tysiącom księży, zakonnic i zakonników. O podobnej liczbie wspieranych osób mowa przy ustawie o zabezpieczeniu socjalnym artystów.

Tak, państwo polskie może pomagać księżom, rolnikom czy samozatrudnionym, którzy dostali od tegoż państwa „wakacje ZUS-owskie", warte ponad trzy miliardy złotych z publicznych pieniędzy rocznie. Gdy ma pomóc artystom, budzi to zgrozę, oburzenie i kpiny. I tak się kręcimy w kółko, podczas gdy mijają lata.

Jest jednak nowy wątek w tej powtarzającej się od dekady awanturze o składki artystów. Smutnym znakiem czasów jest wplecenie tematu ustawy w trwającą dziś brutalną i haniebną nagonkę antyukraińską.

Prawicowy internet kipi gniewem. Działacze Konfederacji czy Młodzieży Wszechpolskiej oburzają się, że system obejmie też artystów–uchodźców z Ukrainy oraz artystów ukraińskich (i innych narodowości), którzy mają u nas pozwolenie na pobyt stały.

Tak będzie – i nie ma w tym nic nadzwyczajnego, bo chodzi o te artystki i tych artystów z Ukrainy czy innego kraju – słowo „Ukraina" w ogóle w projekcie nie pada – którzy pracują tu, w Polsce, i płacą tutaj podatki. Ich składki będą trafiać do polskiego systemu emerytalnego i polskiego NFZ, do którego i tak Ukraińcy wpłacają więcej, niż kosztuje opieka zdrowotna dla nich. Skandalem byłoby, gdyby nie było dla nich miejsca w systemie – a nie to, że jest.

Podobnie objęci wprowadzanym przez ustawę systemem będą artyści z krajów Unii Europejskiej mieszkający i pracujący w Polsce. Dziś zresztą wielu polskich artystów korzysta ze znacznie bardziej rozbudowanego systemu socjalnego w Niemczech. Ale to oczywiście nikogo nie oburza. ●

Witold Mrozek

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 09acf52ab3

Ławnicy SN: wszystkie osoby uzurpujące sobie miano sędziów Sądu Najwyższego powinny natychmiast zrezygnować

Obrońmy Sąd Najwyższy przed osuwaniem się w całkowitą nielegalność

Wyborcza to Wy
Wasze inicjatywy

listy@wyborcza.pl

Osoby wybrane przez Sejm do KRS w 2018 i 2022 r. wiedziały, że to działanie nielegalne i sprzeczne z Konstytucją, a delikty poczynione przez nie powinny być odpowiednio ukarane, w przyszłości legalizm wyboru kandydatów do KRS nie może zależeć jedynie od woli większości parlamentarnej, kategorycznie negatywna ocena działalności dr hab. Małgorzaty Manowskiej w SN, („źle przysłużyła się Ojczyźnie, a za swe działania odpowie ona przed niezawisłym sądem"), ani ona ani sędzia Zbigniew Kapiński nie byli i nie są legalnymi sędziami Sądu Najwyższego, aprobata dla legalności działań sanacyjnych wobec KRS – to tylko niektóre z postanowień przyjętych przez Radę Ławniczą Sądu Najwyższego w czterech uchwałach.

Poniżej ich pełna treść.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 6/2026 z 26 maja 2026 r. w sprawie legalności i działań tzw. Krajowej Rady Sądownictwa w latach 2018-2026

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, mając na względzie przyjętą uprzednio Uchwałę nr 1/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie przywrócenia konstytucyjnej Krajowej Rady Sądownictwa RP, przypomina i stwierdza, jak następuje:

1 Sędziowie – członkowie Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS), wybrani do KRS w liczbie piętnaściorga przez Sejm VIII i IX kadencji w 2018 i 2022 r., zostali wybrani w procedurze w sposób rażący niezgodnej z art. 187 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 173 Konstytucji RP. Wszelkie wątpliwości odnośnie do wykładni sposobu wyboru sędziowskich członków KRS rozwiązała nadto wykładnia konstytucyjna Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dn. 18 lipca 2007 r. (sygn. K 25/07).

2 W związku z powyższym osoby wybrane przez Sejm do KRS w 2018 i 2022 r. musiały pozostawać w świadomości nielegalnego postępowania sprzecznego z Konstytucją; własnowolnie, nieprzymuszone przystąpiły do tak ukształtowanej procedury i musiały wiedzieć, że swoją zgodą na wybór i podjęcie czynności ujmą legalności samej instytucji KRS.

Nie zmieniły też swojego postępowania w kolejnych latach, gdy wyroki polskich, unijnych i międzynarodowych sądów i trybunałów nie pozostawiły wątpliwości odnośnie do nielegalności i wadliwości prawnej ich pozycji ustrojowej. W związku z tym ponoszą za swoje decyzje pełną odpowiedzialność.

3 W latach 2018-2026 tzw. KRS rozpatrzyła, oceniła i przedłożyła prezydentowi RP kilka tysięcy kandydatur do pełnienia

• **Sędzia Zbigniew Kapiński nie był i nie jest legalnym sędzią Sądu Najwyższego – podkreśla Rada Ławnicza Sądu Najwyższego** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

urzędu sędziowskiego i asesorskiego. Wprowadzenie w obieg prawny licznych orzeczeń i wyroków sędziów o tak wadliwym statusie przyczyniło się do pogłębienia chaosu w polskim ustroju prawnym, do kryzysu praworządności i do wymiernych, wielomilionowych strat finansowych państwa polskiego.

4 W wyniku działań tzw. KRS w Sądzie Najwyższym doszło do największego kryzysu praworządności od powstania III RP, ponieważ osoby niebędące sędziami SN a jedynie uzurpujące sobie stanowisko sędziów SN zdobyły liczebną przewagę nad sędziami legalnymi, co pozwoliło tej zorganizowanej grupie atakującej konstytucyjny ustrój państwa na dalsze niezgodne z prawem zmiany ustroju prawnego. Najwyższy Sąd Rzeczypospolitej przestał być miejscem, w którym zapadają wyroki i orzeczenia pewne, finalne i niepodważalne.

5 To w związku z tego rodzaju nielegalną aktywnością tzw. KRS w latach 2018-2026 ławnicy Sądu Najwyższego nie mogli w zgodzie z Konstytucją RP pełnić swojej misji publicznej, zaś wszystkie podmioty, do których apelowali, pozostawały głuche na wielokrotne apele o uzdrowienie sytuacji prawnej, wyrażane także w uchwałach Rady Ławniczej SN.

6 Wszyscy członkowie tzw. KRS ponoszą za taki stan rzeczy, zbiorowo jak i indywidualnie, pełną odpowiedzialność, z której nikt ich zwolnić nie może. W szczególności odpowiedzialność spada na przewodniczących tzw. KRS, tj. Leszka Mazura, Pawła Styrnę i Dagmarę Pawełczyk-Woicką.

7 Mając powyższe na względzie i biorąc pod uwagę uprzednio podjęte uchwały z lat 2023-2026 Rada Ławnicza SN II kadencji potępia działania tzw. KRS z lat 2018-2026 i wyraża nadzieje, że delikty poczynione przez jej członków zostaną w przyszłości odpowiednio ukarane.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 7/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie wyboru nowej Krajowej Rady Sądownictwa

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w nawiązaniu do uprzednio przyjętej Uchwały nr 1/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie przywrócenia konstytucyjnej Krajowej Rady Sądownictwa RP, stwierdza, jak następuje:

I wobec wskazanych w ww. uchwale w pkt. 1 uwarunkowań prawnych i politycznych, wybór piętnaściorga członków Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) dokonany przez Sejm X kadencji w dn. 15 maja br. warunkowo uznaje za ważny w duchu Konstytucji RP. Czyni tak tym bardziej, że wobec wspomnianego w poprzedniej uchwale weta prezydenta RP nie było innej możliwości niż wybór poprzez głosowanie parlamentarne spełniające zasadniczy wymóg zgodności z konstytucją.

Jest nim uwzględnienie w głosowaniu parlamentarnym wyników wyborów dokonanych przez polskich sędziów w wyborach powszechnych i transparentnych, przy uwzględnieniu wymogów konstytucyjnych co do składu Rady i ograniczeń wynikających z obowiązującej ustawy. Sejm działał w stanie wyższej konieczności, zaś wybory w gronie społeczności sędziów przeprowadzono w demokratyczny, transparentny, równy i niepodważalnie konkluzywny sposób, nieskrępowanie i samorządnie;

2 legalność procedury wynika przede wszystkim z faktu, iż Sejm zatwierdził wybór sędziów w odniesieniu do trzynastu osób bez żadnych zmian, o co środowiska prawnicze, w tym Rada Ławnicza SN apelowały uprzednio; wątpliwości na tle Konstytucji RP budzi wyłącznie wskazanie do KRS kandydatów klubów poselskich, tj. Łukasza Piebiaka i Łukasza Zawadzkiego, co stoi w sprzeczności z przepisami Konstytucji, a nadto w odniesieniu do Łukasza Piebiaka, aktywnie działającego w przeszłości na rzecz zniszczenia polskiego sądownictwa, jest obrazą prawa i praworządności;

3 winę i odpowiedzialność za niemożność przeprowadzenia w pełni konstytucyjnego standardu powołania nowego składu KRS ponosi prezydent RP, dr Karol Nawrocki, który – co Rada przypomina ponownie – jawnie i wiarołomnie opowiedział się po stronie tych, którzy polskie prawo najwyższe w ostatniej dekadzie uporczywie i świadomie łamali. Prezydent RP sprzeniewierzył się swemu konstytucyjnemu obowiązkowi czuwania nad przestrzeganiem Konstytucji RP zgodnie z Jej art. 127 ust. 2 oraz złożonemu przed Zgromadzeniem Narodowym ślubowaniu, w którym zobowiązywał się dochować wierności postanowieniom Konstytucji w myśl Jej art. 130;

4 właściwy i w pełni zgodny z Konstytucją RP sposób wyłaniania piętnaściorga członków KRS – sędziów SN, sądów powszechnych, administracyjnych i wojskowych należy przywrócić poprzez odpowiednią nowelizację ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w pierwszym możliwym momencie, tak aby ostatecznie usunąć niezgodność ustawy z Konstytucją.

Legalizm wyboru kandydatów nie może w przyszłości zależeć jedynie od woli odpowiedniej większości parlamentarnej.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 8/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie zakończenia kadencji dr hab. Małgorzaty Manowskiej

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w związku z zakończeniem w dn. 26 maja 2026 r. kadencji dr hab. Małgorzaty Manowskiej, stwierdza, że dr hab. Małgorzata Manowska

1 nigdy nie została legalnie wybrana sędzią Sądu Najwyższego, a zatem w latach 2020-2026 jedynie uzurpowała sobie funkcję I prezesa SN, czerpiąc korzyści z układu politycznego, z którym była powiązana;

2 aktywnie przyczyniła się do destrukcji demokratycznego państwa prawnego w Polsce, działała wyłącznie w interesie osób podobnie jak ona sama niebędących sędziami SN, a tylko uzurpujących sobie to miano, doprowadziła też do pogłębienia kryzysu praworządności w RP;

3 świadomie i uporczywie łamała poprzez swą obecność i działalność w SN Konstytucję RP, a pozostając głęboko zaangażowana po jednej stronie sceny politycznej, przedstawiała siebie w roli arbitra i niezależnego sędziego;

4 posiadając akademicką wiedzę prawną, doświadczenie oraz stopnie naukowe w zakresie nauk prawnych, wiedzę tę i umiejętności wykorzystywała dla łamania prawa;

5 prowadziła działania wrogie względem legalnych sędziów Sądu Najwyższego oraz legalnych ławników Sądu Najwyższego. Ławnikom SN przez pół roku odmawiała prawa do złożenia ślubowania i objęcia funkcji, zniesławiała ich na podstawie fałszywych dokumentów, uniemożliwiała a następnie utrudniała działanie Rady Ławniczej SN, a także sformułowała wnioski o odwołanie 23 z 30 ławników SN II kadencji, przy czym wszystkie one zostały odrzucone przez Senat RP.

W związku z powyższym Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji ocenia kategorycznie negatywnie działalność dr hab. Małgorzaty Manowskiej w SN, wskazuje, iż źle przysłużyła się Ojczyźnie, a także wyraża nadzieję, że za swe działania odpowie ona przed niezawisłym sądem.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 9/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie powołania I prezesa Sądu Najwyższego przez prezydenta RP

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w nawiązaniu do uprzednio przyjętej Uchwały nr 2/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie obsadzenia stanowisk I prezesa SN oraz prezesa Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN, w związku z powołaniem w dniu 25 maja 2026 r. sędziego Zbigniewa Kapińskiego na stanowisko I prezesa SN przez prezydenta RP, dr. Karola Nawrockiego, stwierdza, jak następuje:

1 sędzia Zbigniew Kapiński nie był i nie jest legalnym sędzią Sądu Najwyższego, został powołany do SN w wadliwej i nielegalnej procedurze z udziałem niekonstytucyjnej tzw. Krajowej Rady Sądownictwa, a zatem jedynie uzurpuje sobie miano sędziego SN;

2 już wobec powyższego nie można uznać, by Zbigniew Kapiński został obrany legalnie I prezesem SN; nadto został on wskazany jako kandydat w dn. 27 lutego br. przez tzw. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, które nie było legalnym zgromadzeniem sędziów przewidzianym ustawą, ponieważ brały w nim udział osoby, które nie są legalnymi sędziami Sądu Najwyższego z tożsamych powodów, przy ich pełnej świadomości tego faktu; tymczasem legalni sędziowie SN odmówili wzięcia udziału w ww. zebraniu;

3 prezydent RP, dr Karol Nawrocki, dokonując powołania Z. Kapińskiego na stanowisko I prezesa SN, w sposób jawny nie tylko opowiedział się po raz kolejny po stronie obozu politycznego demontującego demokratyczne państwo prawne w Polsce, ale przede wszystkim dopuścił się otwarcie, rozmyślnie deliktu konstytucyjnego, za co powinien stanąć przed Trybunałem Stanu lub niezawisłym sądem. Jest to działanie godne potępienia, pogłębiające kryzys sądownictwa w Polsce.

Rada Ławnicza SN II kadencji wzywa wszystkich praworządnych prawników oraz ludzi dobrej woli do obrony Sądu Najwyższego przed dalszym osuwaniem się w całkowitą nielegalność. Wszystkie osoby uzurpujące sobie miano sędziów Sądu Najwyższego winny natychmiast zrezygnować z nieprawnie pełnionych funkcji. ●

Wszystkie uchwały zostały podjęte jednogłośnie, w obecności dziewięciorga członków Rady Ławniczej SN.
W głosowaniu uczestniczyli:
ŁSN Stanisław Adamski,
ŁSN Małgorzata Figa-Tomińska,
ŁSN dr Andrzej Kompa – przewodniczący Rady Ławniczej SN
ŁSN Joanna Lasko – wiceprzewodniczący RŁ SN,
ŁSN prof. dr hab. Jarosław Płuciennik, wiceprzewodniczący RŁ SN;
ŁSN Sława Rafalak,
ŁSN Monika Szafraniec,
ŁSN Robert Szczerbaniak,
ŁSN Przemysław Wiszniewski

eprasa.pl 09acf52ab3

Burza po Fryderykach

Z KRYZYSEM POD RĘKĘ

Burza po tegorocznej edycji to burza w szklance branżowej mętnej wody świadcząca o tym, że artyści sami nie wiedzą, dla kogo i za co są Fryderyki. W dodatku co roku zmieniane są zasady gry, pojawiają się i znikają kategorie nagrody, nie mówiąc już o terminie i sposobie ich wręczania.

Jarek Szubrycht

Mniej lub bardziej cierpko o rozdanych w poniedziałek 25 maja Fryderykach wypowiadają się w serwisach społecznościowych muzycy, wydawcy, ale też po prostu fani rozczarowani lub rozbawieni wyborami Akademii Fonograficznej.

Wszystkich wątków – choćby tych związanych z samą organizacją gali, konferansjerką czy rozziewem pomiędzy nazwami niektórych kategorii a ich faktyczną zawartością – streszczał nie będę, skupię się na najważniejszym, bo dotykającym najistotniejszego problemu Fryderyków: dla kogo to jest nagroda i za co właściwie.

„TABLETKA NA BÓL DUPKI"

Zacznę od zacytowania fragmentów wpisu Grzegorza Kaźmierczaka, lidera Variété, zamieszczonego na jego publicznym profilu na Facebooku:

Nasz zespół, Variete dostał w tym roku drugą z rzędu nominację do tej nagrody. W tym roku, za płytę „Sieć Indry" (w kategorii płyta roku/muzyka alternatywna), a cztery lata wcześniej, za album „Dziki książę", w kategorii muzyka literacka i poetycka (z jakichś powodów zlikwidowano już tę kategorię). Te dwie nominacje cieszą nasze serca i są odbierane jako sukces zespołu. Musieliśmy na nie trochę poczekać, dostaliśmy je za dziesiątą i jedenastą z kolei płytę zespołu.

Prawdę mówiąc, nie spodziewałem się, że dostaniemy Fryderyka w tym roku. W naszej kategorii były „Kury", świetne wrocławskie „Błoto" czy zespół naszego niegdysiejszego, cudownego, saksofonisty Kuby Więcka „Hoshi" i spodziewałem się, że komuś z nich przypadnie ona w udziale, dostał ją jednak Michał Fox Król – trudno mi uwierzyć, że ludzie z branży, najwięcej głosów oddali właśnie na tak bezbarwną – jak samo wystąpienie Michała na gali – muzykę. I tu zaczęło się moje poczucie, że coś jest nie tak z tą nagrodą.

Dalej Kaźmierczak skupia się na oprawie gali i parze prowadzących – Krzysztofie Zalewskim i Gabi Drzewieckiej – po czym wraca do samej nagrody, tak pisząc o triumfatorce tegorocznych Fryderyków:

Trzy Fryderyki dostała Kasia Lins za covery Republiki. Kilka lat temu Fryderyka, również za covery Maanamu, dostał Ralf Kamiński (zresztą w tej samej wówczas co my kategorii, muzyka literacka i poetycka); już wtedy wszystko się w mnie burzyło – jak można premiować kogoś za robienie coverów w zestawieniu z artystami, którzy proponują utwory oryginalne. Droga branżo, czy naprawdę tak głosowałaś? Właściwie w przypadku Ralfa Kamińskiego Fryderyka powinna dostać Kora, a w przypadku Kasi Lins Grzegorz Ciechowski – niestety, w chwili przyznania Fryderyków oboje grali już w innej orkiestrze. Znałem Ciechosia, Bydgoszcz – Toruń – blisko, próby, festiwale, rozmowy, wiadomo. Widziałem wiele oryginalnych wykonań „Bikini", które „scoverowała" artystka, proszę Państwa, nie ma porównania, w Ciechowskim były pasja, siła i charyzma, a tu jedynie widowiskowa parafraza. Droga branżo, czy naprawdę idziesz tym kierunku i nagradzasz jedynie poprawnych odtwórców, nie doceniając oryginalnych artystów.

Wpis Kaźmierczaka poniósł się szeroko po internecie, wywołując skrajne reakcje. Jedni we wszystkim się zgadzali, inni podejmowali polemikę. Za wywołanego do odpowiedzi uznał się Ralph Kaminski wyraźnie dotknięty – w sumie słusznie – przekręceniem jego scenicznych personaliów.

Poza przepisaniem liderowi Variété „tabletki na ból dupki" Kaminski poinformował Kaźmierczaka, że nigdy o nim nie słyszał i dopiero zamierza poznać jego twórczość, po czym poradził powściągnąć emocje, bo „Fryderyki to zabawa... dla nas mniejszych i większych dzieci z branży, słuchacze mają to gdzieś".

Swoją wypowiedź Kaminski zakończył koncyliacyjnym cytatem z „Na straganie" Jana Brzechwy: „Moi drodzy, po co kłótnie/ Po co wasze swary głupie/ Wnet i tak zginiemy w zupie!".

Zgoda. Nie warto brać się za łby i wyrywać sobie Fryderyków, ale co do zupy... Jeśli chodzi o wywar, w którym z jednej strony gotują się covery, tribute bandy i wystawne jubileusze, a z drugiej generatywna sztuczna inteligencja, wyręczająca piosenkopisarzy w ich robocie, to tak – już bulgocze pod pokrywką.

Tylko czy to oznacza, że trzeba samemu się kroić i wskakiwać do gara na ochotnika?

Liczona już w dekadach historia Fryderyków usiana jest kontrowersjami – i nic w tym złego. Nie ma takich nagród, które zaspokajałyby wszystkie potrzeby, nie ma takich kryteriów, które nie budziłyby mniejszych lub większych wątpliwości, ale Fryderyki od lat dumnie kroczą z kryzysem pod rękę. Co roku zmieniane są zasady gry, pojawiają się i znikają kategorie, nie mówiąc już o terminie i sposobie ich wręczania. Trudno za tym nadążyć nawet członkom Akademii Fonograficznej, więc śmiem przypuszczać, że fani muzyki dawno już stracili rozeznanie. Tak, tu Ralph się nie myli. Mają to gdzieś. Nie dlatego, że nie lubią muzyki, tylko dlatego, że coraz trudniej zrozumieć, o co w tych nagrodach chodzi.

NIEUROCZYSTA GALA

Publiczność nie ma też powodu, by sądzić, że Fryderyki to coś naprawdę istotnego. Owszem, mówi im się co roku, że to najważniejsze nagrody muzyczne w kraju, ale skoro uroczystość ich wręczenia odbywa się w poniedziałek i wygląda jak ubogi krewny imprezy, którą jedna z komercyjnych stacji telewizyjnych dręczyła nas w weekend, wnioski nasuwają się same.

Ktoś mógłby zaprotestować przeciw temu zestawieniu. Przecież Polsat Hit Festival to widowisko muzyczne wymyślone po to, by ściągnąć przed telewizory jak największą liczbę widzów z pomocą piosenek znanych i lubianych, w nowych wykonaniach i efektownej oprawie. Wszystkie telewizyjne tzw. festiwale idą w tym kierunku, bo im z badań wychodzi, że starzejąca się telewizyjna publiczność lubi powspominać. Prezento-

• **25 maja br. Warszawa, Studio Transkolor. Piotr Rogucki i Coma na gali Fryderyków**
FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Ralph Kaminski, który dostał Fryderyka w 2022 roku za nowe wersje piosenek Kory**
FOT. ARTUR ZAWADZKI/ REPORTER

• **Kasia Lins nagrodzona Fryderykiem za własną wizję Grzegorza Ciechowskiego**
FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 09acf52ab3

wane coraz rzadziej nowości toną w tej powodzi muzycznej nostalgii, nawet na festiwalu opolskim wymyślonym po to, by kreować przeboje i gwiazdy. W głowach odbiorców utrwala się zatem przeświadczenie, że kiedyś było lepiej, prawdziwa muzyka, wybitni artyści, przebojowe przeboje, a tym, co współczesne, interesować się nie trzeba.

Nawet na Fryderykach gra się covery – przy czym tegoroczny hołd Anny Marii Jopek dla Stanisława Soyki uważam za absolutnie uzasadniony – i w dodatku covery nagradza. Nie dziś się to zaczęło, przecież w 2011 roku polską Piosenką Roku zostało „Love Shack" amerykańskiej grupy B-52's, w wykonaniu Acid Drinkers, pokonując m.in. single Brodki z „Grandy". Szkoda, że do dziś nikt nie wyciągnął z tego odpowiednich wniosków.

CUDZESY

W 2022 roku Ralph Kaminski dostał Fryderyka za nowe wersje piosenek Kory, rok później zespół Mitch & Mitch za album z utworami Ennio Morricone, a tym razem Kasia Lins za własną wizję Ciechowskiego. Czy to artyści, którzy na Fryderyki i inne pochwały nie zasługują? Ależ zasługują, jeszcze jak, szkoda tylko, że dostrzegani są przez koleżanki i kolegów po fachu, kiedy biorą się za cudzy repertuar (Mitche mają też Fryderyka za płytę ze Zbigniewem Wodeckim). A przecież wszyscy wyżej wymienieni tworzą i wykonują własną muzykę z pasją, siłą i charyzmą, o które upomina się Kaźmierczak. Może na jakimś etapie kariery sięgają po cudzesy z potrzeby serca, nie mam powodu, by w to wątpić, ale mogą też kalkulować, że dziś, tylko odwołując się do klasyki, mogą dotrzeć do szerokiej publiczności. Jednych zachwycą, innych oburzą szarganiem świętości, zawsze to lepsze, niż zginąć w tłumie.

Gdybyśmy żyli w idealnym świecie, ten Fryderyk poszedłby w ich stronę [Bedoesa 2115 & Kubiego Producent za „Kamień z serca"]. Dla mnie te nagrody są kompletnie nieważne i przepraszam was najmocniej, ale sam sobie ich nie przyznaję

O.S.T.R.
z Fryderykiem za utwór „Sam"
uznany za hiphopowy singiel roku

Tylko czy Fryderyki powinny płynąć z prądem, czy próbować kształtować rynek i jego wizerunek?

Oczywiście, trudna sztuka reinterpretacji też powinna być doceniana – w osobnej kategorii, która zresztą przez chwilę na Fryderykach zaistniała, ale zniknęła.

Problemem nie jest to, że Coma wygrała z Behemothem w kategorii Rock/Metal, skoro już tak obszerny wór na przesterowane gitary istnieje (a nie powinien – to od dekad dwie odrębne, bardzo żywotne kultury, dwa różne światy). Gorzej, że triumfowała nie z premierowym materiałem, tylko ze swoimi hitami w wersji live. Taka płyta mogłaby przecież ścigać się z innymi podobnymi nagraniami, w innej kategorii – bo uchwycenie koncertowego żywiołu na płycie to duża sztuka.

Kaźmierczak nie wierzy, że branża muzyczna głosowała na Foxa, a ja owszem, wierzę. To artysta w środowisku dobrze znany, współpracownik gwiazd i pewnie człowiek lubiany, a przy tym jego produkcje nie schodzą poniżej pewnego poziomu. Nie trzeba wszystkich znać, żeby to wiedzieć. A tych innych płyt nominowanych w kategorii „muzyka alternatywna" wypadałoby posłuchać przed głosowaniem – kto dziś ma na to czas? Zresztą Ralph przyznaje, że o Kaźmierczaku nie słyszał, nie zna jego muzyki. A przecież Variété było nominowane, można było kliknąć i poznać.

BEZ SŁUCHANIA

Chciałbym tutaj zaznaczyć, że nie chodzi wyłącznie o Kaminskiego, który akurat się przyznał, w ogóle nie o niego. Wielu członków Akademii Fonograficznej – to przede wszystkim muzycy, do tego m.in. pracownicy wytwórni płytowych i dziennikarze muzyczni – głosuje bez słuchania, bez sprawdzania, bez analizowania zgłoszonych i nominowanych materiałów. Jasne, że nie wszyscy, nie można uogólniać, choć znam niemało takich przypadków, a coroczne kontrowersje wokół nagrody każą przypuszczać, że jest to zjawisko na tyle powszechne, by wypaczyć sens nagrody.

O.S.T.R. dostał w tym roku Fryderyka za utwór „Sam" uznany za hiphopowy singiel roku. Żaden to skandal, łódzki raper zawsze trzyma poziom, więc taka decyzja Akademii Fonograficznej wstydu nie przynosi. Ktoś protestuje? Owszem, sam O.S.T.R.-y, który uważa, że zwycięstwo należało się Bedoesowi 2115 & Kubiemu Producentowi za utwór „Kamień z serca".

„Gdybyśmy żyli w idealnym świecie, ten Fryderyk poszedłby w ich stronę. Dla mnie te nagrody są kompletnie nieważne i przepraszam was najmocniej, ale sam sobie ich nie przyznaję. Gdyby to ode mnie zależało, to tak, Bedoes powinien dostać tego Fryderyka" – powiedział O.S.T.R. w filmiku opublikowanym dzień po gali. Cóż, widocznie on akurat słuchał wszystkich nominowanych w swojej kategorii i zdaje sobie też sprawę z tego, jak oba utwory rezonowały w uszach publiczności. Statuetkę przekazał fundacji Cancer Fighters, na licytację.

ZASIĘGI I WYNIKI

Jakie zatem powinny być Fryderyki? Mają stawiać na popularność, wyniki sprzedaży, zasięgi w mediach społecznościowych? Czemu nie, niech będą nazywaniem po imieniu tych muzycznych fenomenów, które docenia publiczność. Zasady będą jasne, żadnych zastrzeżeń. A może Fryderyki mają premiować artyzm, oryginalność, jakość? Też dobrze, tylko trzeba to robić zupełnie inaczej. Ktoś naprawdę powinien tej muzyki słuchać, dumać nad nią i tłumaczyć zainteresowanym, za co i dlaczego jednych docenia, a innych pomija. A może ma to być po prostu plebiscyt wskazujący, kto w środowisku jest rozpoznawany i lubiany? Mogłoby i tak być, gdyby to oprzeć na bardziej przejrzystych zasadach. Fryderyki, które próbują realizować wszystkie te cele naraz, nie osiągają żadnego. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414004

GAZETA wyborcza

Kto zostanie
Człowiekiem Roku

DZIŚ OD 17.30 NA WYBORCZA.PL

• Oglądaj rozmowę Adama Michnika i Anne Applebaum: „Zmierzch populizmu czy zmierzch demokracji?"
• Sprawdź wyniki plebiscytu Czytelników i wybór redakcji

REKLAMA
MECENAS STRATEGICZNY
TOTALIZATOR SPORTOWY
7 LAT
PATRON MEDIALNY
TVP

2 RP

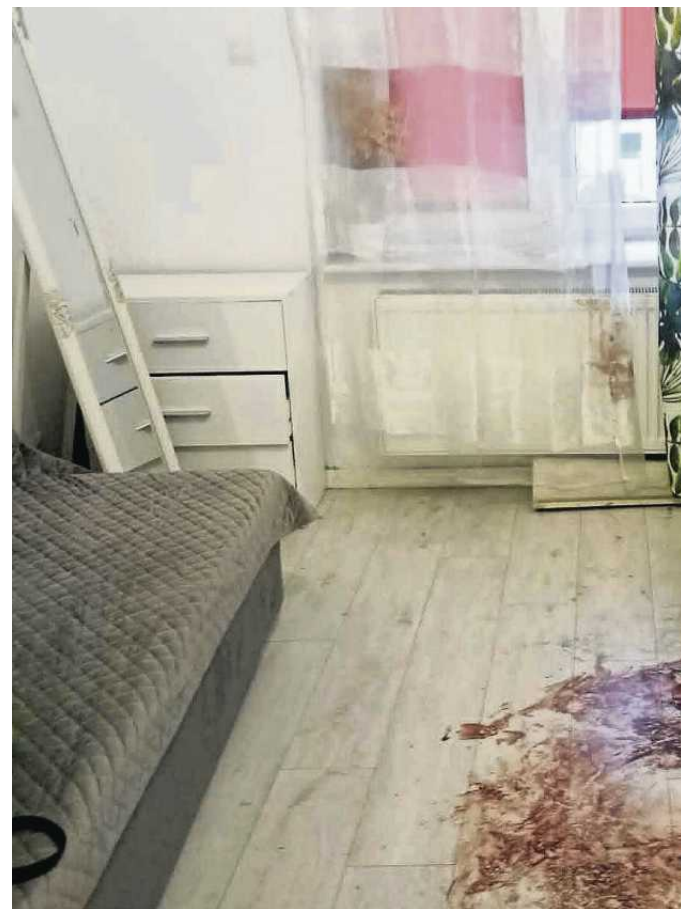
eprasa.pl 09acf52ab3

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

BLIZNY NA LATA

Czy pani próbowała popełnić samobójstwo? – pyta lekarz, gdy sprawdza jej dokumentację. Magda nie ma już siły tłumaczyć, że to współlokatorka próbowała ją zabić – zadała jej wiele ciosów nożem.

PIOTR ŻYTNICKI

Sąsiad dzwoni na numer alarmowy, bo w zamkniętym mieszkaniu na poznańskim Łazarzu ktoś woła o pomoc: – Proszę przyjechać, straszny krzyk. Tam jest ktoś mordowany.

Drugi telefon: – Z okna zwisa dziewczyna, cała zakrwawiona. Jest na parapecie, nie rusza się.

Policjant wchodzi przez okno. Na podłodze kobieta w kałuży krwi. – Był tu jeszcze ktoś? – pyta. Chwyta ręcznik, przykłada go do pleców i uciska. Kobieta jęczy: – To boli.

Drzwi pokoju zamknięte od wewnątrz. Policjant otwiera ostrożnie, sprawdza łazienkę, korytarz. Na podłodze i ścianach jest krew. Widzi rozbite lustro i nóż.

W drugim pokoju pali się światło. Puka, nikt nie odpowiada. Wybija szybę. Na kanapie widzi kobietę z przeciętym gardłem. W pierwszym pokoju leży Magda. Rany kłute na plecach, rany głowy, przebite płuco i szyja. Ratowników jest za mało – krwotok na szyi uciska policjant, zabierają go do karetki. Informują dyspozytora: stan pacjentki krytyczny. Na szpitalnym oddziale ratunkowym serce Magdy zatrzymuje się dwa razy. Resuscytacja się udaje. Lekarze zlecają pilne prześwietlenie – w skierowaniu: „Stan po próbie samobójczej".

Magda ma ponad 30 ran kłutych i ciętych. Ubytek krwi doprowadził do hipotermii – temperatura ciała 32 st. Ciśnienie – 60/30. Lekarze zakładają dreny – krew i powietrze w jamie opłucnej doprowadziły do obustronnej odmy, płuca się zapadły. Magda zostaje przewieziona na OIOM, potem na blok operacyjny.

ŻADNA BÓJKA

Matka Magdy mieszka poza Poznaniem. Rano przychodzą policjanci. Pytają o relacje córki ze współlokatorką, nie mówią, co się stało. Ma dzwonić do komendy w Poznaniu, ale ta przez telefon nie udziela informacji. Próbuje dodzwonić się do córki – telefon milczy. Szuka informacji w internecie. Trafia na artykuł o policyjnej interwencji ws. „brutalnej bójki z udziałem dwóch kobiet w kamienicy przy ul. Kolejowej". – To nie była żadna bójka ani próba samobójcza – mówi Magda.

Rozmawiamy kilka miesięcy po tamtym wieczorze. Kołnierz zasłania poprzeczną bliznę na szyi. Pod swetrem na plecach kryją się kolejne. Po operacji lekarze wprowadzili ją w śpiączkę. Już w pierwszej dobie – w ramach masywnej transfuzji – lekarze przetoczyli Magdzie 32 jednostki krwi i jej składników.

– Odzyskałam świadomość po tygodniu – wspomina. Upewniam się, czy czuje się na siłach wracać do wydarzeń, które poprzedziły walkę o jej życie. Przytakuje.

Na Łazarzu zamieszkała trzy lata temu. Była studentką. Mieszkanie składało się z 3 pokoi, łazienki i korytarza. Każdy pokój miał aneks kuchenny i drzwi na klucz. Współlokatorki były w zbliżonym wieku – studiowały lub pracowały. Nie zawierały przyjaźni. Sandra wprowadziła się we wrześniu 2025 r. Pracowała jako recepcjonistka i ochroniarka w apartamentowcu, ale współlokatorkom powiedziała, że pracuje zdalnie. Nie mówiła o swojej przeszłości.

CHCE ZABIĆ

20 listopada 2025 r. trzecia lokatorka wyszła po południu. Od paru godzin nie działał internet. Właścicielka obiecała, że zgłosi awarię. Magda chciała wstawić pranie, posprzątać. Sandra czekała na nią na korytarzu. Nie mogła znaleźć telefonu. Naciskała, by Magda dopytała telefonicznie właścicielkę, kiedy usuną awarię. Już był wieczór, ale Magda ustąpiła. Rozmawiały na głośniku. Właścicielka powiedziała, że od ręki nikt jej pewnie nie usunie awarii. Sandra nie ustępowała: – Ale w czym problem? Czemu to nie działa? Kiedy będzie internet?

Właścicielka: – Pani Sandro, kolejny raz rozmawia pani ze mną agresywnie. Jeśli nie zmieni pani tonu, zakończę rozmowę.

Ostrzeżenia nie pomogły, więc rozłączyła się bez słowa.

– Sandra spojrzała na mnie i wtedy zaczął się horror – mówi Magda. – Złapała mnie za szyję i uderzyła moją głową o ścianę. Ciągnęła za włosy, próbowała je wyrwać. W dłoni wciąż miałam telefon, chciałam wybrać numer 112. Zaczęła mnie gryźć – ugryzła w ucho, rękę, policzek. Wiedziałam, że nie uda mi się zadzwonić, więc krzyczałam, błagałam o pomoc. Na podłodze w korytarzu stało lustro. Chwyciła je i rozbiła na mojej głowie. Wzięła odłamek i cięła nim moją szyję. Sąsiedzi usłyszeli krzyki. Dobijali się do drzwi, ale były zamknięte od środka, a klucz został w pokoju. Zdarła ze mnie bluzkę. Zaciągnęła mnie pod swój pokój. Otworzyła drzwi, wzięła nóż, dźgała w plecy.

Czułam, jak wbija mi coś ostrego. To był straszny, niewyobrażalny ból. Zrozumiałam, że chce mnie zabić. Bałam się, że mogę z tego nie wyjść.

Magda nie wie, jakim cudem udało jej się wyrwać.

– Pobiegłam do swojego pokoju i zamknęłam się od środka. Telefon był w korytarzu. Otworzyłam okno, wzywałam pomocy. Starsza sąsiadka krzyczała do mnie: „Dziewczyny, co wy robicie?". Zwisałam z okna i nie miałam siły tłumaczyć. Zsunęłam się z powrotem do pokoju i upadłam. Po chwili był przy mnie policjant. Traciłam świadomość, nie mogłam złapać oddechu.

W ŚPIĄCZCE

Magda zapamiętała jeszcze powiew świeżego powietrza, gdy ratownicy wynosili ją do karetki. Potem straciła przytomność.

Sandra z ranami ciętymi na szyi pojechała do innego szpitala. Gdy ją opatrywano, policjanci zapytali, jak się nazywa. – To moja sprawa – odpowiedziała. – Niech lekarz zajmie się zszywaniem.

Policjanci zapamiętali, że mówiła nieskładnie. Twierdziła, że leczy się na depresję. Płakała, a zaraz się śmiała. Dodała: – Nie chciałam nikomu zrobić krzywdy.

Hospitalizowano ją na oddziale psychiatrycznym. Lekarzowi powiedziała, że próbowała popełnić samobójstwo, kiedy – jak stwierdziła – „zorientowała się, co się stało".

Magdy nie można było przesłuchać – była w śpiączce. Śledczy poprosili o pomoc lekarkę medycyny sądowej. Potwierdziła, że Sandra sama się zraniła – świadczyły o tym tzw. nacięcia próbne na szyi. Na rękach i przedramionach nie było z kolei obrażeń, które wskazywałyby na obronę.

Lekarka nie miała wątpliwości: to Magda była ofiarą ataku. Ze względu na lokalizację i liczbę ran kłutych nie mogła zadać ich sobie sama ani przypadkiem nadziać się na nóż.

Prokuratura zarzuciła Sandrze usiłowanie zabójstwa Magdy. Sąd aresztował podejrzaną.

LINIA OBRONY

Właścicielka mieszkania zeznała, że tamtego wieczoru Sandrę zirytowała awaria internetu. Poznały się kilka tygodni wcześniej, przy podpisywaniu umowy. Sandra się spóźniła, ona się spieszyła – zamieniły tylko kilka zdań. Zapamiętała ją jako spokojną i uprzejmą.

Sandra wyprowadziła się od matki, gdy skończyła 18 lat. Jej rodzice żyli osobno. W dzieciństwie chorowała na złośliwy nowotwór – siatkówczaka. Straciła jedno oko, nosiła protezę. W gimnazjum zaczęła pić alkohol. Później pojawiły się kolejne problemy, próby samobójcze, leczenie psychiatryczne. Przyznała, że sięgała po marihuanę i „kryształ", czyli metamfetaminę.

Z powodu narkotyków była w ośrodku leczenia uzależnień. Gdy wyszła, wróciła do używek, łączyła je z lekami. Ze względu na stan zdrowia przyznano jej rentę socjalną.

Miesiąc przed atakiem na Magdę zrezygnowała z pracy w apartamentowcu. Tydzień przed poprosiła ojca, by opłacił jej czynsz. Tłumaczyła, że nie może zrobić przelewu, bo zepsuł się jej telefon. Ojciec nie uwierzył i nie zapłacił. Gdy była w szpitalu, lekarze pobrali jej krew. Badanie nie wykazało obecności substancji odurzających. W chwili ataku znajdowała się jednak pod wpływem alkoholu.

W wywiadzie lekarskim powiedziała, że od miesiąca była w ciągu alkoholowym – piła codziennie kilka piw albo pół litra wódki.

Nie przyznała się do usiłowania zabójstwa. Na przesłuchaniu twierdziła, że to Magda ją zaatakowała, a ona tylko się broniła, a potem była już w amoku. Potwierdziła, że sama się okaleczyła, bo chciała się zabić. Nie potrafiła wyjaśnić, jak powstały rany na ciele Magdy.

– To linia obrony. Nieprawdziwa. To była próba zabójstwa ze szczególnym okrucieństwem i premedytacją – podkreśla Magda.

eprasa.pl 09acf52ab3

• **Tak wyglądał pokój Magdy, studentki z Poznania, po próbie zabójstwa i akcji ratunkowej** FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

JAKO OFIARA

– Cieszę się, że przeżyłam. Nie spodziewałam się, z iloma problemami zetknę się jako ofiara – mówi Magda.

Na oddziale intensywnej terapii leżała dwa tygodnie. Potem przeniesiono ją na pulmonologię, bo miała uszkodzone płuco. Przy zmianie oddziału dostała wypis – kartę informacyjną leczenia.

Magda przeczytała dokument. Z zapisów wynikało, że próbowała popełnić samobójstwo. Jej matka poszła to wyjaśnić, ale nic nie wskórała.

Następnego dnia pielęgniarka zabrała Magdę na badanie USG. Lekarz, który miał je przeprowadzić, sprawdził w komputerze jej dokumentację.

– Czy pani próbowała popełnić samobójstwo? – zapytał.

– To nieprawda. To mnie próbowano zabić. Zostałam zaatakowana bez powodu – odpowiedziała.

Lekarz przyznał jej rację – sama nie byłaby w stanie zadać sobie takich ran.

Magda pokazuje mi wypis z oddziału anestezjologii. Już na etapie zlecania badań na oddziale ratunkowym cztery razy wpisano „stan po próbie samobójczej". W innej rubryce widnieje określenie „rozszerzona próba samobójcza".

Życie Magdy uratowali lekarze z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu. Dzień po wyjściu ze szpitala poprosiła o sprostowanie dokumentacji, w której pojawił się zapis o „próbie samobójczej".

Dyrektorka szpitala Krystyna Mackiewicz odmówiła, twierdząc, że prawo na to nie pozwala. Winą za błędny wpis obarczyła zespół pogotowia ratunkowego, który – jak twierdziła – przekazał takie informacje medykom ze szpitalnego oddziału ratunkowego. Medycy potraktowali je jako element wywiadu lekarskiego, ponieważ Magda była nieprzytomna.

Dyrektorka przyznała, że „charakter obrażeń jednoznacznie wskazywał na udział osób trzecich", ale podkreśliła, że „samobójstwo rozszerzone z definicji oznacza próbę zabójstwa".

„Samobójstwo rozszerzone" to określenie używane m.in. w mediach na opis zabójstwa, po którym sprawca odbiera sobie życie. Kryminolodzy zauważają, że bywa mylące – przesuwa uwagę na samobójstwo sprawcy i może sugerować, że ofiara godziła się na śmierć.

W takich przypadkach chodzi tymczasem o dwa odrębne zdarzenia: zabójstwo i samobójstwo. W historii Magdy i Sandry – o próbę zabójstwa i próbę samobójczą.

Magda uważa, że „rozszerzona próba samobójcza" nie powinna znaleźć się w dokumentacji, bo nie jest pojęciem medycznym. Tak samo „próba samobójcza", którą przedstawiono jako fakt.

– Dokumentacja poświadcza więc nieprawdę, a to przestępstwo. Szpital musi ją skorygować – mówi Magda.

Rzecznik Praw Pacjenta przyznał jej rację i poprosił szpital o zmianę stanowiska w tej sprawie. Wskazał, że wbrew twierdzeniom dyrektorki prawo dopuszcza takie korekty. „Pozostawienie informacji bez zmian wiąże się z ryzykiem mylnej oceny danych klinicznych pacjentki w przyszłości" – podkreślił. To ważne, bo po wyjściu ze szpitala Magda jest pod opieką różnych specjalistów i na każdą wizytę przynosi pełną dokumentację.

ZABRAKŁO REFLEKSJI

W połowie stycznia szpital powiadomił Magdę, że zajmuje się jej sprawą, potem zamilkł. W międzyczasie Krystyna Mackiewicz przeszła na emeryturę, a nowym dyrektorem został jej zastępca Stanisław Szczepaniak. Nie chce rozmawiać. Gdy zaczynam interesować się sprawą, szpital zmienia stanowisko – informuje, że dokumentację skorygowano i wysłano pocztą. Od pierwszej prośby Magdy minęły trzy i pół miesiąca. Zabieram Magdę na spotkanie z pełnomocnikami dyrektora szpitala ds. praw pacjentów. – To, jak szpital potraktował Magdę, jest skandaliczne. Jak to jest możliwe? – pytam.

Pełnomocniczka Anna Ruszczak powtarza, że informacja o „samobójstwie rozszerzonym" pochodziła od załogi karetki pogotowia. Sprawdziłem, że w dokumentacji pogotowia nie ma takiego zapisu. Ruszczak odpowiada, że była to informacja ustna.

Szpital nie ma dowodu, że taka informacja wyszła od załogi pogotowia. – Wiemy to z relacji personelu SOR, który takiego wpisu dokonał – przekonuje Ruszczak.

Dokumentację z błędnymi zapisami lekarze wydrukowali po dwóch tygodniach hospitalizacji, gdy Magdę przenoszono na pulmonologię. Mieli więc czas na korektę.

Ruszczak: – Myślę, że zabrakło refleksji. Tylko tyle mogę powiedzieć.

Magda: – Przez kolejne miesiące nie było tej refleksji.

Ruszczak: – Wiem i bardzo nad tym ubolewamy. Ten okres był za długi. Być może nie wykazaliśmy się odpowiednią wrażliwością w tej sytuacji. Nie chcę nikogo bronić. Cokolwiek byśmy nie powiedzieli, nie stawia nas to w dobrym świetle.

Ruszczak wyjaśnia, że pomyłka zaczęła się na oddziale ratunkowym, gdy zapis o „próbie samobójczej" pojawił się w skierowaniu na badania. Potem był powielany. Zwłokę w korekcie tłumaczy koniecznością wprowadzenia zmian w systemie komputerowym i wygenerowania nowych wersji dokumentów.

– Po raz pierwszy się z tym mierzyliśmy – podkreśla.

CELE NAUKOWE

Gdy Magda czekała na sprostowanie dokumentacji, do jej matki zadzwonił z nieznanego numeru mężczyzna, który przedstawił się jako lekarz oddziału intensywnej terapii. Zapytał o stan zdrowia Magdy i powiedział, że chciałby wykorzystać ten przypadek w celach naukowych.

Magda: – Nie zgadzałam się, by informacje o moim zdrowiu były wykorzystywane w projektach badawczych.

Pełnomocnicy twierdzą, że telefon wynikał z wymogów akredytacyjnych – szpital ma obowiązek monitorować „wskaźniki skuteczności zabiegów i terapii" i w tym celu kontaktuje się z pacjentami OIOM, którzy przeżyli.

Dodają, że lekarz chciał przy okazji zaproponować udział w badaniu naukowym zatwierdzonym przez komisję bioetyczną, ale po rozmowie z matką Magdy wycofał się z tego pomysłu.

Magda: – Przez trzy miesiące nikt nie miał czasu i chęci, by skontaktować się ze mną w sprawie korekty błędnej dokumentacji, ale był lekarz, który miał czas dzwonić i wypytywać o mój stan.

Jest wdzięczna lekarzom za uratowanie życia. Mówi jednak, że postawa szpitala i odmowa sprostowania dokumentacji pogłębiły jej traumę po próbie zabójstwa. Czuła się bezradna i lekceważona. Zamiast wracać do zdrowia, musiała walczyć z instytucją.

KAUCJA

Problemem okazuje się także właścicielka mieszkania Wioleta Kopyt. Gdy trzy lata temu Magda wynajmowała pokój, wpłaciła tysiąc złotych kaucji. Po wyjściu ze szpitala nie wróciła już do mieszkania. Właścicielka zgodziła się na rozwiązanie najmu, ale kaucji nie oddała.

W wiadomości do matki Magdy napisała, że córka wprowadziła się do wyremontowanego pokoju i musi go zdać w „stanie niepogorszonym".

Matka: – Pojechałam zabrać rzeczy córki. Wszędzie była krew. To nie jej wina, że została zaatakowana.

Magda odmówiła odmalowania pokoju. Napisała: „Ewentualne zanieczyszczenia lub pogorszenie stanu lokalu są następstwem zdarzenia o charakterze przestępczym, za które nie ponoszę odpowiedzialności".

Właścicielka: „Do dnia dzisiejszego nie nastąpiło formalne zdanie lokalu. Nie otrzymaliśmy kluczy od mieszkania". Magda nie mogła zwrócić kluczy, zabezpieczyła je policja. Po szpitalu wróciła do rodzinnej miejscowości, zawiesiła studia i skupiła się na leczeniu.

Później poinformowała właścicielkę, że klucze są do odbioru – w kancelarii jej pełnomocnika w centrum Poznania. Właścicielka zamilkła. Dzwonię do niej, by zapytać o zwrot kaucji. Wioleta Kopyt nie chce rozmawiać. Po naszej rozmowie zwraca jednak Magdzie 641 zł. Potrąca 359 zł za rzekomą wymianę zamka w drzwiach pokoju. Kluczy nie odbiera.

KOMENTARZE RANIĄ

Magdę reprezentują za darmo radca prawny Kamil Moneta i adwokat Jerzy Szajkowski. Pytam Monetę, co najbardziej poruszyło go w tej historii. – Może to zabrzmi dziwnie, ale nie sama zbrodnia, bo z takimi sprawami stykamy się co dzień. Najbardziej poruszające jest to, co działo się wokół niej, i jej konsekwencje – odpowiada.

Gdy Magda się do niego zgłosiła, sięgnął do artykułów, które portale internetowe publikowały tuż po zdarzeniu. Pojawiały się informacje o bójce dwóch kobiet, a w komentarzach – ostre reakcje.

– Na Magdę wylał się hejt. Nie wiedząc, co się wydarzyło, ludzie pisali na przykład, że patologia pobiła się o faceta – mówi Moneta. – Przywrócenie sprawiedliwości to nie tylko ukaranie sprawcy, ale także oddanie głosu pokrzywdzonej. Ludzie często nie zdają sobie sprawy, że nieprzemyślane komentarze również mogą ranić.

Adwokat Jerzy Szajkowski: – Będziemy walczyć o wymierzenie sprawiedliwej i surowej kary.

Magda czeka na proces. Psychiatrzy po jednorazowym badaniu nie byli w stanie ocenić poczytalności Sandry. Rzecznik prokuratury Łukasz Wawrzyniak mówi, że konieczna jest obserwacja na oddziale szpitalnym.

LECZENIE BLIZN POTRWA LATA

Magda wróciła na studia. Uczelnia wydłużyła jej sesję egzaminacyjną i przyznała indywidualny tok nauczania. Wcześniej łączyła naukę z pracą, teraz przez stan zdrowia nie może pracować. Skupia się na leczeniu i rehabilitacji. Liczy się dla niej każda złotówka.

Od miesięcy leczy się w ramach NFZ – chodzi od specjalisty do specjalisty, na rehabilitację i fizjoterapię. Czeka na tomograf, który ma sprawdzić, jak goją się płuca.

Blizny okazują się osobnym, bardziej złożonym problemem. Nie goją się prawidłowo – tworzą się bliznowce, przerosty i stany zapalne. Bolą, swędzą i ograniczają ruch. Dermatolog w ramach NFZ przepisał maść sterydową. Nie pomogła. Zasugerował, by poszukała specjalistycznej kliniki zajmującej się leczeniem takich blizn.

Magda chodzi więc do lekarzy prywatnie – w klinikach, z którymi się kontaktowała, leczenie blizn nie jest refundowane przez NFZ. Jedni specjaliści proponują ostrzykiwanie sterydami, inni laser, jeszcze inni rozwiązania z zakresu inżynierii tkankowej. Wszystko odbywa się metodą prób. Po jednym z zabiegów blizny zaczęły krwawić.

Na dalsze leczenie jeździ do Warszawy – tam od początku kierowali ją lekarze, wskazując większe doświadczenie i możliwości.

Jeden zabieg to wydatek rzędu kilku tysięcy złotych, a potrzebnych jest ich co najmniej kilkanaście. W sumie – dziesiątki tysięcy złotych.

– W moim przypadku dodatkową trudnością jest liczba i rozmieszczenie blizn – mówi Magda. – Mam wrażenie, że problem blizn jest w medycynie często lekceważony.

Lekarze mówią, że ich leczenie to proces na lata – w ostrożnych prognozach nawet do trzydziestki. W bardziej optymistycznych scenariuszach potrzeba co najmniej dwóch lat, zanim uda się je wyraźnie zmniejszyć i opanować.

Magda: – Sprawczyni zniszczyła moje życie. Odebrała mi zdrowie i poczucie bezpieczeństwa. Każdego dnia żyję z bólem, bliznami i traumą. Takie rany nie kończą się na ciele. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

dr n. med. Iwona Filipecka*

...słońca z ciemnymi okularami bez filtra

Do Ziemi docierają dwa typy promieniowania: UVA i UVB, oba są groźne zarówno dla oka, jak i skóry.

Okulary z filtrem UV są najlepszym rozwiązaniem fotoprotekcyjnym, bo chronią zarówno oko, jak i powieki. Ważne, by zwrócić uwagę na obecność filtra UV z oznaczeniem UV400, czyli blokującego całe pasmo promieniowania UVA i UVB. To mogą być nawet zupełnie przejrzyste soczewki okularowe, ale z warstwą blokującą UV, więc nie kolor i stopień przyciemnienia są tu decydującymi parametrami.

Trzeba jednak uważać, bo okulary kupione za kilkanaście złotych mogą mieć metkę z informacją o filtrze, a faktycznie go nie będzie. To groźna sytuacja, bo przyciemnienie rozszerza źrenicę, wpuszczając więcej szkodliwego promieniowania do oka.

Oczy chronić trzeba nie tylko przy pełnym Słońcu. Dlaczego? Nawet w pochmurne dni do powierzchni Ziemi dociera znaczna część promieniowania UV – szacuje się, że nawet 70-80 proc. Groźne jest nie tylko promieniowanie bezpośrednio padające ze Słońca, ale również rozproszone i odbite – szczególnie latem od wody, a zimą od śniegu. ● **Not. ET**

*okulistka z Centrum Okulistyki i Optometrii Okulus Plus w Katowicach

PYTANIE DO... specjalisty chorób wenerycznych

Czy mamy epidemię rzeżączki i kiły?

Lek. Andrzej Katafias

założyciel i kierownik Centrum PrEP – Centrum Chorób Przenoszonych Drogą Płciową oraz Profilaktyki Przedekspozycyjnej HIV w Gdańsku

Najnowsze dane Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób pokazują rekordowe poziomy zakażeń bakteryjnych w Europie. Liczba zakażeń rzeżączki wzrosła o ponad 300 proc. od 2015 r., przypadków kiły jest dwa razy więcej, a przypadki chlamydii notują rekordowe wartości – ponad 200 tys. rocznie.

Te wzrosty zachorowań widzę u siebie w gabinecie. W każdym tygodniu zgłaszają się do mnie pacjenci z kiłą, chlamydiozą i rzeżączką. Przychodzą z różnych powodów. Część dlatego, że dowiedziała się o objawach albo o dodatnim wyniku u partnera lub partnerki. Część chce się przebadać profilaktycznie. A pozostali mają już objawy. Jednak nawet połowa zakażonych chlamydiozą nie ma żadnych objawów. Możemy czuć się dobrze i nieświadomie zakażać innych.

Zakażenie potwierdzamy badaniem PCR. Ale część osób wykonuje je wyłącznie z pochwy albo z cewki moczowej, a przecież seks oralny, analny czy rimming [stymulacja odbytu] mogą prowadzić do zakażenia również w gardle czy odbycie. Jeśli badamy tylko jedno miejsce, możemy przeoczyć infekcję. Dlatego diagnostyka powinna odpowiadać temu, jak wygląda życie seksualne pacjenta, a nie schematowi.

Warto znać objawy chorób. Kiła to choroba ogólnoustrojowa. Zaczyna się zwykle od niebolesnego owrzodzenia w miejscu wniknięcia bakterii, które potrafi samo zniknąć. Później mogą pojawić się wysypka na skórze, także na dłoniach i stopach oraz powiększone węzły chłonne. Chlamydioza często przebiega skrycie, ale daje czasem nietypową wydzielinę, pieczenie przy oddawaniu moczu, ból podbrzusza, niekiedy krwawienia.

Rzeżączka to zwykle ropna wydzielina z cewki, pochwy lub odbytu, pieczenie przy oddawaniu moczu, a przy zakażeniu gardła ból przypominający anginę.

Jeśli widzisz u siebie takie objawy, zgłoś się do lekarza. Może to być lekarz rodzinny. ●

Notowała Katarzyna Staszak

LICZBA

46

PROC.

• **Polaków aktywnych zawodowo nie potrafi całkowicie oderwać się od pracy podczas urlopu**
– wynika z badania SW Research przeprowadzonego na zlecenie agencji rekrutacyjnej Devire

KSIĄŻKA

„Liga Krewniaków – bohaterów masz we krwi" to pełna przygód i humoru opowieść, która zabiera dzieci w niezwykłą podróż do wnętrza ludzkiego ciała. Udowadnia, że krew wcale nie musi być tematem „tylko dla dorosłych" ani tym bardziej strasznym.

„Liga Krewniaków. Bohaterów masz we krwi", Katarzyna Velinov, Monika Rędzińska-Królikowska, Wydawnictwo: Europejska Fundacja Dawców Krwi.

Sprawdź, co robisz dobrze, a co możesz popr

10 punktów

Długi sen nie zastąpi ruchu, a unikanie alkoholu to za mało, żeby stwierdzić „dobrze się odżywiam". Szansa na dłuższe życie w zdrowiu, zaczyna się od szczerych odpowiedzi.

Katarzyna Staszak

Nigdy nie jest ani za późno, ani za wcześnie, by zadbać o zdrowie – mówi prof. Aleksander Prejbisz z Narodowego Instytutu Kardiologii. Widzę go w aplikacji mojeIKP, czyli w Internetowym Koncie Pacjenta.

Każdy z nas ma takie konto – w wirtualnej chmurze czekają na nas załadowane dane o naszym zdrowiu. Jednak trzeba się na koncie zarejestrować. Dane o zdrowiu są powiązane z numerem PESEL.

Możesz korzystać z konta na komputerze lub w aplikacji mojeIKP, która jest do ściągnięcia na telefon lub tablet.

W aplikacji czeka na nas ankieta, która pozwala nam ocenić, czy dobrze dbamy o zdrowie.

NIE TYLKO DIETA I RUCH MA ZNACZENIE

Żeby znaleźć ankietę, otwórz aplikację i zaloguj się, przejdź do zakładki „Profilaktyka", wybierz „Ankieta 10 dla Serca" i rozpocznij wypełnianie.

– Jest 10 obszarów wpływających łącznie na zdrowie twojego serca teraz i w przyszłości. Zadbaj już dziś o każdy z tych czynników i znacząco zmniejsz ryzyko chorób układu krążenia w nadchodzących latach – zachęca prof. Prejbisz w powitalnym filmie.

Czym jest dziesiątka dla serca? To 10 czynników związanych ze zdrowiem układu krążenia, a tym samym zdrowiem całego organizmu:

• **Optymalne ciśnienie tętnicze** – takie, które wiąże się z najniższym ryzykiem uszkodzenia serca, mózgu i nerek; w ankiecie dostaniemy 0 punktów, czyli najbardziej pożądaną ilość, za ciśnienie 120/70 mm Hg. Pierwsza, wyższa liczba oznacza ciśnienie skurczowe, druga – ciśnienie rozkurczowe. Lekarze stwierdzają nadciśnienie od 140 mm Hg/90 mm Hg. Taka osoba wymaga leczenia. Ankieta sprawdza też, czy bierzesz leki na nadciśnienie.

• **Optymalny cholesterol** – ankieta pyta o cholesterol LDL (tzw. zły), powinien być niższy niż 115 mg/dl. To wartość przyjęta w ankiecie dla wszystkich. Jeśli masz już stwierdzone duże ryzyko zawału czy udaru, lekarz zapewne mówił ci o tym, że twój LDL powinien być jeszcze niższy, w najcięższych przypadkach – nawet niższy niż 55 mg/dl.

• **Optymalny cukier** – ankieta pyta o stężenie glukozy na czczo. To proste badanie możesz zrobić nawet w domu, jeśli masz dostęp do glukometru. Ankieta daje 0 punktów, czyli najlepszy wynik, za wartość poniżej 100 mg/dl.

• **Optymalna masa ciała** – tu podajemy wzrost i masę ciała, a aplikacja wylicza nasze BMI, czyli wskaźnik masy ciała. Dodatkowe pytanie w tym obszarze dotyczy obwodu talii – może go znasz, a może będziesz sięgać po miarę w trakcie wypełniania ankiety. Warto znać tę wartość, bo coraz częściej pytają o nią lekarze.

• **Zdrowe odżywianie** – ten obszar rozbity jest na kilka pytań, sprawdza: jakiego tłuszczu używamy w kuchni – czy jest to przede wszystkim oliwa lub olej rzepakowy; czy zjadamy minimum 400 g warzyw i 200 g owoców dziennie; jakie mięso jadasz najczęściej (uwaga weganie i wegetarianie – premiowane jest unikanie mięsa i jedzenie ryb); jakie napoje pijesz – wodę, soki czy napoje gazowane; czy jadasz wysokoprzetworzone produkty i czy solisz. Po zakończeniu ankiety aplikacja podpowiada, że warto jadać rośliny strączkowe. Codziennie. Można dodawać je do zup, sałatek, albo zjadać w postaci pasty kanapkowej.

eprasa.pl 09acf52ab3

TYLKO ZDROWIE

rawić

w dla serca

• **Najlepsza forma ruchu dla ciebie to ta, która sprawia ci przyjemność, więc będziesz do tej aktywności wracać**
FOT. HALFPOINT

• **Niepalenie tytoniu** – substancje zawarte w papierosach czy cygarach niszczą naczynia krwionośne, zmuszają serce do cięższej pracy.

• **Niepicie alkoholu** – tu autorzy ankiety zastosowali ciekawy zabieg, pytają osobno o picie piwa, osobno o wino i o wódkę. Lekarze, z doświadczenia wiedzą, że część osób na pytanie o picie alkoholu odpowiada przecząco, ale gdy są dopytywani o piwo, przyznają, że owszem, piją je regularnie. Piwo bowiem, nie przez wszystkich traktowane jest jak alkohol. Jednak dla naszego organizmu nie ma znaczenia, jaki rodzaj alkoholu pijemy i czy był on tani, czy drogi. Każdy napój z etanolem jest dla naszego organizmu toksyną.

• **Zdrowy sen** – lubimy mówić o swoim śnie, bo nic tak szybko nie wpływa na nasze samopoczucie jak miniona noc przespana źle lub dobrze. Jednak regularne niedosypianie ma ogromny wpływ na nasz cały organizm. Podnosi ryzyko cukrzycy, nadwagi, zawału i udaru.

• **Mało stresu** – wszyscy życzymy sobie spokoju, ale życie zawodowe i prywatne wciąż dostarcza nam powodów do zmartwień i nerwów. Dlatego ważne jest, jak radzimy sobie ze stresem, czy mamy sprawdzone sposoby na relaks. Po zakończeniu ankiety w aplikacji moje IKP dostaniesz podpowiedzi, jakie szybkie techniki relaksacyjne możesz wprowadzić, żeby obniżyć poziom stresu.

• **Dużo ruchu** – dla zdrowia liczy się każdy rodzaj ruchu, także ten spontaniczny, gdy podnosisz się z krzesła, żeby zrobić coś w ogrodzie lub iść po zakupy. Ankieta sprawdza jednak, czy podejmujesz zaplanowaną aktywność fizyczną, która trwa minimum 30 minut. Ruch może być umiarkowany jak maszerowanie lub intensywny jak pływanie na basenie lub trening kolarski. Nie ma jednej formy aktywności najlepszej dla wszystkich. Najlepsza forma ruchu dla ciebie to ta, która sprawia ci przyjemność, więc będziesz do tej aktywności wracać.

CZY ODPOWIADASZ SZCZERZE?

– Zdrowie to inwestycja na każdym etapie życia tak jak na lokacie bankowej. Im wcześniej zaczniesz dbać o każdy z 10 obszarów, tym więcej korzyści osiągniesz w przyszłości. Wypełnienie ankiety jest pierwszym krokiem do zdrowia. Dzięki niej sprawdzisz, o jakie obszary już dbasz, a które wymagają dodatkowej uwagi – zachęca prof. Prejbisz.

Ankieta ma sens, jeśli szczerze na nią odpowiesz. W końcu robisz to dla siebie. Przed jej wypełnieniem warto mieć pod ręką lub w pamięci swoje ostatnie wyniki dotyczące ciśnienia, cholesterolu i glukozy. Jeśli jednak nie pamiętasz jakiegoś wyniku, możesz zatrzymać się na tym pytaniu i wrócić do ankiety, gdy zbierzesz informacje.

Wynik ankiety to szacowane ryzyko śmierci. Najlepiej, jeśli jest porównywalne do innych osób w twoim wieku, które mają optymalne wyniki we wszystkich 10 obszarach dbania o zdrowie. Jeśli masz wysokie ciśnienie, pomóc mogą leki. Niedostatek ruchu lub zbyt mało warzyw i owoców w diecie to coś, co można poprawić od zaraz. Przyda się też codzienny spacer i dopisanie kilku pozycji do listy zakupów.

Wypełniona ankieta jest w aplikacji zapamiętana, kolejną możesz wypełnić za rok. To jak wyzwanie – być zdrowszym za rok. Da się to zrobić. To nie czas jest naszym największym wrogiem, tylko kiepskie nawyki.

– Aż dwie trzecie zgonów przed 75 r. życia jest związanych z przyczynami możliwymi do uniknięcia. To niewiarygodne. To są zgony, którym można zapobiec przez styl życia lub przez leczenie – mówił prof. Bogdan Wojtyniak z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego, gdy prezentował raport o długości życia Polaków. Zaznaczył, że kobiety w Polsce żyją obecnie o około dwa lata krócej niż przeciętne mieszkanki Unii Europejskiej. U mężczyzn ta różnica wynosi cztery lata.

Swoimi codziennymi decyzjami możemy te różnice zmniejszyć.

TO, CO DOBRE DLA SERCA, JEST DOBRE DLA MÓZGU

Większość z nas nie myśli wiele o sercu, bardziej boimy się raka i demencji. A jednak najczęściej umieramy przez choroby układu krążenia. Schorzenia, które są mocno związane z naszym stylem życia.

Jeśli myślenie o sercu cię nie motywuje, może zmobilizujesz się bardziej z powodu troski o mózg? – Tak się składa, że to, co dobre dla twojego serca, chroni również twój mózg. Udar i zawał mają wspólne przyczyny – przypomina Ministerstwo Zdrowia.

Jeśli zadbasz o układ krążenia, zmniejszysz ryzyko demencji. Kondycji mózgu silnie szkodzą cukrzyca, nadciśnienie, brak ruchu, a także zaniedbany sen i stres.

Jeśli czujesz, że przydałaby ci się konsultacja dietetyczna, możesz skorzystać z bezpłatnych porad przez telefon lub wideo. Taką telekonsultację można umówić w Centrum Dietetycznym Online prowadzonym w ramach Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej. Każdy może skorzystać z tylu konsultacji, ilu potrzebuje. Oprócz konsultacji indywidualnych możliwe są także porady rodzinne, w których uczestniczyć mogą rodzice z dziećmi. ●

OGŁOSZENIE
34429903
Cykl redakcyjny sponsoruje
cez Centrum e-Zdrowia

OGŁOSZENIE
Kraj/34430371

eprasa.pl 09acf52ab3

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Oleśnicy

ul. Rynek 1 56-400 Oleśnica, ogłasza:

III-przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż następującej nieruchomości położonej w Oleśnicy

Lp	Adres nieruchomości: Oleśnica	Numer działki	Arkusz Mapy	Powierzchnia działki w m²	KW Nr	Cena wywoławcza nieruchomości w zł.	Wadium w zł.
1.	ul. Holenderska, obręb Lucień	**225**	**94**	1.683	**WR1E/00028070/7**	**795.000,00**	**79.500,00**

Cena sprzedaży gruntu, osiągnięta w przetargu podlega opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 23%, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 pkt 6 oraz zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 775, z późn. zm.).

Przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Polną, Wikliniarską, Ludwikowską i Stawową w Oleśnicy, uchwalonym przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą nr XXXIV/270/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego poz. 4314 z dnia 12 lipca 2013r., nieruchomości przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (w/w działki znajdują się w jednostce strukturalnej o symbolu: 4.MW).

Działka gruntowa **nr 225 AM 94** znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej dla zabytków archeologicznych.

Przetarg na wyżej wymienione nieruchomości, odbędzie się dnia **13 sierpnia 2026** r. o godz. **11^{00}** (w Sali Obrad – pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy).

Najpóźniej do dnia **10 sierpnia 2026r**. na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek-Ratusz, oraz opublikowano na stronach internetowych http://www.olesnica.pl (w zakładce Aktualności) i http://idumolesnica.bip.gov.pl (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż – Kupno).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8^{00} do 16^{00}.

Kraj/34436928

BK-GN.6840.3.2026

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przysługującego Gminie Czeladź prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej

1. Do sprzedaży przeznacza się prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3490 obręb Czeladź (dawny nr 3/7 arkusz mapy 46) o powierzchni 0,2182 ha, położonej przy ulicy T. Kościuszki w Czeladzi, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00048685/6. Grunt stanowi własność Skarbu Państwa, symbol użytków z ewidencji gruntów B.
   W dziale III – Prawa, roszczenia i ograniczenia oraz w dziale IV – hipoteki księgi wieczystej nie ma wpisów.
2. **Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza** prawa użytkowania wieczystego wynosi: 4**00.000,00 złotych netto** (słownie złotych: czterysta tysięcy 00/100).
   Do ceny zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **80.000,00 złotych** (słownie złotych: osiemdziesiąt tysięcy 00/100), płatna do dnia **24 lipca 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 31 lipca 2026 r. o godzinie 10^{00}**.
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź, pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34436692

Wójt Gminy Rudka
ul. Brańska 13
17-123 Rudka

Znak: GKD.6721.12.2024

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY RUDKA

z dnia 29 maja 2026 r.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego Gminy Rudka

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 oraz art. 8e, 8h, 8i i 8j ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2–5, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w związku z Uchwałą Rady Gminy Rudka w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Rudka, zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego Gminy Rudka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt planu ogólnego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko dostępny będzie pod adresem:
https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/gospodarka-przestrzenna/plan-ogolny-gminy/plan-ogolny-gminy.html
oraz w siedzibie Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka, pokój nr 16, w dni robocze w godz. od 9:00 do 13:00 przez cały okres trwania konsultacji społecznych.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

prowadzone będą od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r. w następujących formach:
- zbieranie uwag do projektu planu ogólnego w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.;
- spotkanie otwarte w formie dyskusji, poprzedzone prezentacją projektu planu ogólnego, które odbędzie się w dniu 10 czerwca 2026 r. w budynku remizy OSP w Rudce, ul. Ks. Pr. M. Badowskiego 4, w godzinach od 16:00 do 18:00;
- prowadzenie badań ankietowych oraz zbieranie opinii dotyczących projektu planu ogólnego w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r., w tym również podczas spotkania otwartego.

Uwagi do projektu planu ogólnego oraz prognozy oddziaływania na środowisko można składać do Wójta Gminy Rudka w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu, którego wzór określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w postaci elektronicznej pod adresem:
https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/gospodarka-przestrzenna/plan-ogolny-gminy/plan-ogolny-gminy.html.
a także w postaci papierowej w sekretariacie Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka.

Składający uwagę jest zobowiązany podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi na wskazanym formularzu należy składać w formie:
- papierowej – na adres Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka,
- elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: sekretariat@rudka.pl lub adres do e-Doręczeń: AE:PL-35083-98821-HDVUB-21

w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Rudka.

UWAGA – PRZEGLĄDARKA DANYCH PLANISTYCZNYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan ogólny gminy ma formę wyłącznie danych przestrzennych, tj. obiektów na mapie wraz z atrybutami je opisującymi. W celu zapoznania się z projektem należy skorzystać z przeglądarki danych planistycznych – dedykowanego narzędzia stworzonego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii dla całego kraju.

Wójt
Marcin Gawrysiak

Kraj/34437028

ODWOŁANIE ROKOWAŃ
NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

Stosownie do art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 t. j.).

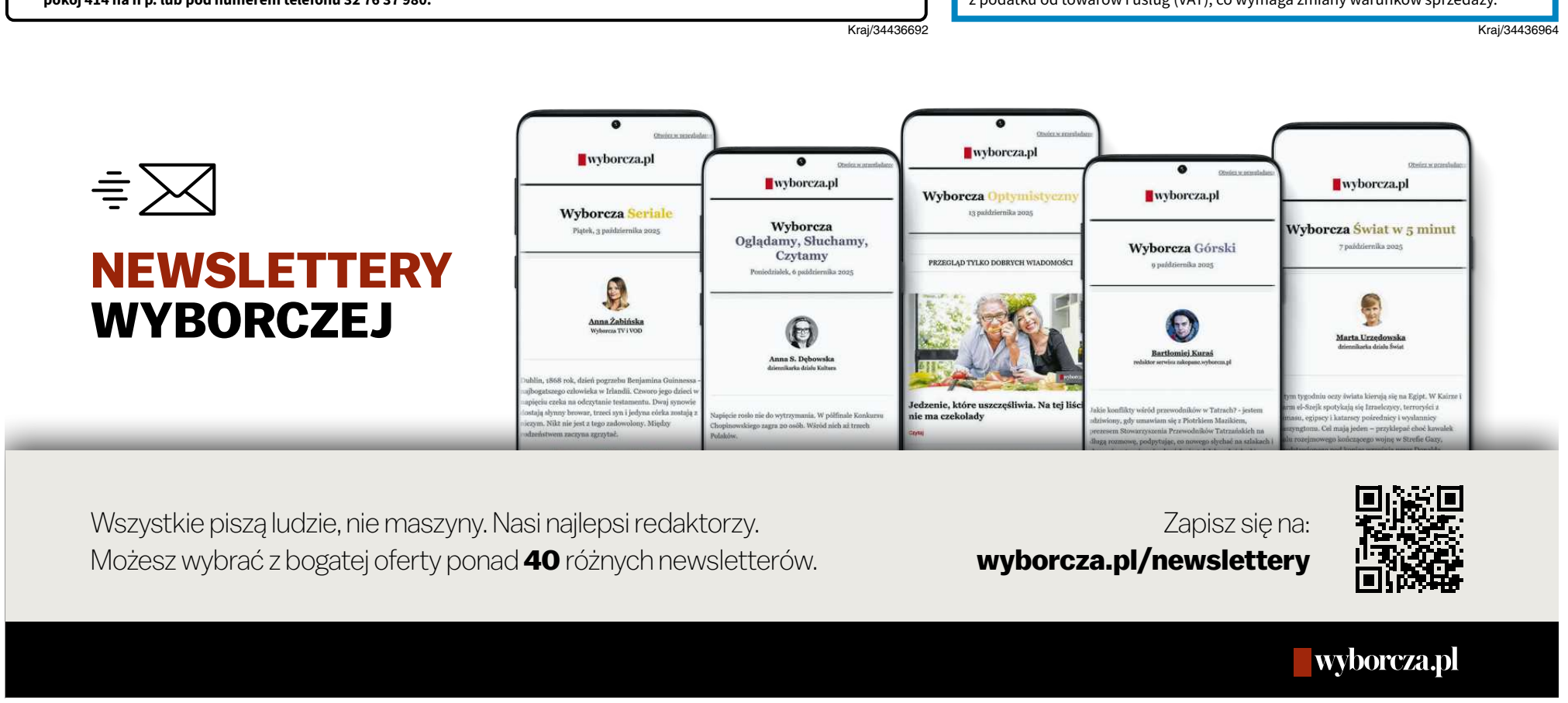
Burmistrz Solca Kujawskiego

o d w o ł u j e

rokowania na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej o numerze ewidencyjnym 1024/8, położonej w Solcu Kujawskim przy ul. Tartacznej **wyznaczone na dzień 17 czerwca 2026 r. na godzinę 9^{00}**.

Przyczyna odwołania rokowań: po ponownej analizie stanu prawno-podatkowego nieruchomości ustalono, iż sprzedaż nieruchomości powinna korzystać ze zwolnienia z podatku od towarów i usług (VAT), co wymaga zmiany warunków sprzedaży.

Kraj/34436964

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY RUCHOMOŚCI

Wykonawca Układu – Zarządca Majątku Vistal Offshore Sp. z o. o. 81-336 Gdynia, ul. Indyjska 7,

ogłasza sprzedaż ruchomości wykorzystywanych przy pracach stoczniowych. Przedmioty do nabycia w pojedynczych pakietach

Przedmiot sprzedaży:
Maszyny i urządzenia stoczniowe, narzędzia, wyposażenie warsztatowe oraz inne składniki majątku ruchomego.

W przypadku chęci otrzymania dodatkowych informacji dotyczących pakietów oraz wykazu sprzętu prośbę należy przesłać na adres:
oferty@kdr-24.pl

Termin składania ofert:
Do dnia **12.06.2026 r.**
– decyduje data wpływu

Kontakt:
Marcin Janik
tel.: 512 373 125
e-mail: ogloszenia@voff.pl

Kraj/34436593

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

o przetargu na zbycie nieruchomości

Burmistrz Miasta Szczecinek

ogłasza:

II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako **działka nr 88/9 o pow. 7064 m² położonej w obrębie 28 przy ul. Trzesieckiej** w Szczecinku, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka IV" **pod teren usług w tym również pod stację paliw wraz z towarzyszącą infrastrukturą**. Nieruchomość wpisana do księgi wieczystej nr KO1I/00051535/3 w Sądzie Rejonowym w Szczecinku. Pierwszy przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości odbył się w dniu 15.04.2026r.

Cena wywoławcza – 1.700.000,00 zł netto (do ceny ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu podpisania umowy notarialnej)

Wadium – 170.000,00 zł
Minimalne postąpienie – 17.000,00 zł

Miasto Szczecinek nie posiada badań geologicznych w/w działki.

Przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości zostanie przeprowadzony **w dniu 30 lipca 2026 r. o godz. 10-tej** w siedzibie Urzędu Miasta Szczecinka przy Placu Wolności 13 w sali nr 104. Osoby zainteresowane winny dokonać wpłaty wadium na konto Miasta Szczecinek numer **06 8935 0009 1300 4758 2000 0170** w Banku Spółdzielczym w Jastrowiu w taki sposób, aby na koncie Miasta wpłata znalazła się **najpóźniej w dniu 24 lipca 2026 r.**

Miejsce wywieszenia publikacji ogłoszenia o przetargu:
– www.szczecinek.pl – Nieruchomości – Nieruchomości przeznaczone do zbycia,
– www.bip.szczecinek.pl – Nieruchomości do sprzedaży,
– tablica ogłoszeń Wydziału Nieruchomości w Urzędzie Miasta.

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Nieruchomości Urzędu Miasta Szczecinka Plac Wolności 13, pok. nr 203 (II p.) lub telefonicznie pod numerem (094) 371-41-41(40).

Kraj/34436945

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Limanowa ogłasza III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości zabudowanej budynkiem nr 7 położonym przy ul. Kościuszki w Limanowej, obejmującej działkę ewid. nr 558/1 obr 5 m. Limanowa o pow. 0,0407 ha, stanowiącej własność Gminy Miasto Limanowa, objętej księgą wieczystą nr NS1L/00030344/9.

I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości został przeprowadzony w dniu 29 stycznia 2026 roku i zakończył się wynikiem negatywnym.

II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości został przeprowadzony w dniu 23 kwietnia 2026 roku i zakończył się wynikiem negatywnym.

Działka zabudowana jest budynkiem mieszkalnym w którym znajdują się dwa lokale mieszkalne. Budynek w złym stanie technicznym. Uzbrojenie pełne w zasięgu. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Limanowej wydał decyzję o wyłączeniu w całość budynku mieszkalnego z użytkowania. Miasto Limanowa posiada ostateczną decyzję na rozbiórkę budynku mieszkalnego zlokalizowanego na przedmiotowej działce z daty 13 lutego 2023 roku.

Zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Limanowa działka znajduje się w większości w terenach zwartej zabudowy usługowo mieszkaniowej położonej w strefie śródmiejskiej „CENTRUM" i w strefie ochrony konserwatorskiej symbol U/M/kz oraz w niewielkiej części w terenach zieleni urządzonej, zieleńce, skwery wraz z ciągami pieszymi symbol ZP.

Działka 558/1 obr 5 m. Limanowa częściowo obciążona jest służebnością gruntową przejazdu i przechodu na rzecz każdoczesnych właścicieli działki 653 obr 5 m. Limanowa. Za wyjątkiem obciążenia wskazanego powyżej, przedmiotowa nieruchomość jest wolna od zobowiązań i innych obciążeń.

Cena wywoławcza 550000,00 zł brutto *(Cena zwolniona z podatku Vat).* **Wadium 50000,00 zł.** Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się w dniu **30 lipca 2026 roku o godz. 10⁰⁰** w budynku Urzędu Miasta Limanowa przy ul. Jana Pawła II 9, 34-600 Limanowa, sala nr 207. *Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w terminie do 24 lipca 2026 roku na konto Urzędu Miasta Limanowa Bank Spółdzielczy w Limanowej nr 71 8804 0000 0000 0023 3100 0004.*

Pełną treść ogłoszenia o przetargu wywieszono na tablicy informacyjnej w Urzędzie Miasta Limanowa, opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.malopolska.pl/umlimanowa na stronie internetowej www.miastolimanowa.pl w zakładce inwestycje i gospodarka- gospodarka nieruchomościami oraz na stronie internetowej www.limanowa.in. Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Zagospodarowania Przestrzennego, Nieruchomości i Ochrony Środowiska tel. 185065853, 185065865. Urząd Miasta Limanowa zastrzega sobie prawo odwołania przetargu w uzasadnionych przypadkach.

Kraj/34436656

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

DOW-G-I.7440.3.2026.RR — Wrocław, dnia 20 maja 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2025 r. poz. 69), zwanej dalej *pgig*, oraz art. 14a i art. 10 ust. 1 i ust. 2, 2a,2b 3 *Ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych,* (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 1199), zwanej dalej *ustawą z dnia 24 lipca 2015 r.,*

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
informuje
współwłaścicieli nieruchomości gruntowej o nieustalonym stanie prawnym stanowiącej
działkę 541/14 (KW WR1S/00022106/0), obręb 0001 Miękinia,
gmina Miękinia – miasto, powiat średzki,

że w dniu 20.05.2026 r., wydana została decyzja nr 8/2026 zatwierdzająca „Projekt robót geologicznych dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich podłoża dla budowy linii elektroenergetycznej 400 kV w ramach zadania pn. „Budowa nowej stacji 400/110 kV w rejonie Legnicy (SE Miękinia) wraz z wprowadzeniem linii 400 kV Mikułowa – Pasikurowice oraz Czarna – Pasikurowice.

Projekt robót geologicznych został zatwierdzony na wniosek Polskich Sieci Energetycznych S.A., ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin–Jeziorna.

Niniejsze obwieszczenie podaje się do publicznej wiadomości w terminie od dnia **22 maja 2026 r.** do dnia **04 czerwca 2026 r.**

Z treścią wyżej wymienionej decyzji można zapoznać się w Wydziale Geologii Urzędu Marszałkowskiego, ul. Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław, pok. nr 200, w godz. 7:30 – 15:30, po uprzednim elektronicznym (roman.rataj@dolnyslask.pl) lub telefonicznym (71 770 44 45) poinformowaniu o takim zamiarze i uzgodnieniu terminu.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1961) Marszałek Województwa Dolnośląskiego informuje, że w toku postępowania w sprawie wniosku Polskich Sieci Energetycznych S.A. o zatwierdzenie ww. projektu ustalono, że współwłaściciele działki nr 541/14 obręb 0001 Miękinia, gmina Miękinia – miasto, na której zaprojektowano roboty geologiczne, stali się stronami postępowania, zgodnie z art. 80 ust. 3. pgig.

Od decyzji służy odwołanie do Ministra Klimatu i Środowiska w terminie 14 dni od skutecznego doręczenia, za pośrednictwem Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Zgodnie z art. 49 k.p.a. doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

DOLNY ŚLĄSK
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
Wybrzeże J.Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
www.umwd.dolnyslask.pl

Kraj/34436818

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Oleśnicy

ul. Rynek 1, 56-400 Oleśnica, informuje o:

I-przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Oleśnicy przy ul. Rzemieślniczej 3a:

– działka gruntu nr 2/27 AM 51 o powierzchni 294 m²; nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, 2-kondygnacyjnym o łącznej powierzchni użytkowej 159,48 m² ; budynek niepodpiwniczony; znajdują się w nim: na parterze lokal użytkowy o powierzchni użytkowej 64,04 m² oraz na piętrze lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 66,62 m²,
– KW – WR1E/00055558/0,
– przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: : obecnie brak planów zagospodarowania przestrzennego – Zgodnie z Uchwałą nr: LVII/583/2023 z dn.: 28 września 2023r. w sprawie: zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oleśnicy, nieruchomość przeznaczona pod tereny centrum usług ogólnomiejskich „Stare Miasto" wraz z zabudową mieszkaniową. Obszar wpisany do rejestru zabytków, ośrodek historyczny miasta i zespół obwarowań miejskich; nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, w którym znajdują się lokal mieszkalny i użytkowy,
– działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego ośrodka miejskiego Oleśnicy, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr A/1855/390 z 25.11.1956r.,
– działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami, osiedlem Rataje i Lucień wpisanym do ewidencji zabytków oraz znajduje się w zasięgu stanowiska archeologicznego nr 28/53/78-32AZP na terenie objętym ochroną konserwatorską ,
– cena wywoławcza nieruchomości wynosi **583.000,00 zł** (słownie złotych: pięćset osiemdziesiąt trzy tysiące),
– **przetarg na wyżej wymienioną nieruchomość, odbędzie się dnia 12 sierpnia 2026r. o godz. 11⁰⁰ (w Sali Obrad – pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy),**
– wadium wynosi **58.300,00 zł** (słownie złotych: pięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta). **Najpóźniej do dnia 07 sierpnia 2026r. na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu**.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek-Ratusz, oraz opublikowano na stronach internetowych http://www.olesnica.pl (w zakładce Aktualności) i http://idumolesnica.bip.gov.pl (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż – Kupno).
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek – Ratusz (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Kraj/34436932

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. **Oznaczenie nieruchomości: lokal mieszkalny nr 19**, stanowiący własność Gminy Białystok, położony przy **ul. Gen. Józefa Bema 91** w Białymstoku, składający się z 4 pokoi, kuchni, łazienki, WC i 2 przedpokoi o pow. użytkowej **62,25 m²** (5 izb), na IV piętrze, zbywany wraz ze sprzedażą udziału w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oznaczony jako działka **nr 180**, o pow. **0,1338 ha**, w obrębie 8 – Bema (Kw. Nr BI1B/00017333/3) oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.
2. **Cena wywoławcza: 428.100,00 zł**.
3. **Termin i miejsce przetargu: 4 sierpnia 2026 r.** (wtorek) **godz. 9⁰⁰**, **sala 10** Urzędu Miejskiego, przy ul. Słonimskiej 1, w Białymstoku.
4. **Terminy okazania lokalu –** 27 lipca 2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 9³⁰ oraz 29 lipca 2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 9³⁰.
5. **Wysokość wadium: 42.900,00 zł** do dnia **30 lipca 2026 r**. Za datę wpłaty uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 oraz Internet strony: www.bip.bialystok.pl – zakładka „Przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl – zakładka „Dla mieszkańców" „Nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, przy ul. Słonimskiej 1, tel. (85) 869-60-88.

Kraj/34436922

eprasa.pl 09acf52ab3

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**
2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.
3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU – tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.
4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.
5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**
6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.
7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

Starosta Choszczeński
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Choszcznie przy ul. Nadbrzeżnej 2, zostało wywieszone oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.powiatchoszczenski.pl), na okres dwóch miesięcy

Starosta Choszczeński

ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowania zmierzającego do ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomość o nieregulowanym stanie prawnym, która na podstawie decyzji nr 1 Starosty Choszczeńskiego, znak: B.6740.16.2.2025.PAC z dnia 12 lutego 2026 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pod nazwą „Przebudowa drogi powiatowej nr 2204Z Choszczno – Stawin" z dniem 24 marca 2026 r. z mocy prawa stała się własnością Powiatu Choszczeńskiego:
– działka nr 26/59 o powierzchni 0,0030 ha (wydzielona z działki nr 26/24), położona w obrębie 0002 Choszczno, gmina Choszczno, stanowiąca własność w udziale 163/1000 zmarłej dnia 12.12.2017 r. Pani Izabeli Duczmańskiej (córka Zdzisława i Urszuli).

W związku z powyższym, wzywa się właścicieli lub ich następców prawnych oraz osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do ww. nieruchomości, aby w terminie 2 miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia, zgłosili się do Starostwa Powiatowego w Choszcznie przy ul. Niedziałkowskiego 14, pokój 8 od poniedziałku do piątku w godzinach od 7^{30}-15^{30}, tel. 95 765 70 14 wew. 15 i udokumentowali swoje prawa. Jednocześnie informuje, że ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowania wywieszono również na tablicy ogłoszeń oraz opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Choszcznie.

Starosta Choszczeński
mgr Wioletta Kaszak

Kraj/34436884

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż:

I. nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych w Łodzi przy:

- **al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 53, oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie W-25 jako działka nr 11 o powierzchni 226 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00112908/7.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **560 000 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
  Wadium wynosi: **56 000 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Osobliwej 9, oznaczonej jako działka nr 33/1 w obrębie G-27 o powierzchni 527 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00033084/6.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **192 000 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt dwa tysiące złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **19 200 zł (słownie: dziewiętnaście tysięcy dwieście złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Obwodowej bez numeru oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie G-11 jako działka nr 75/6 o powierzchni 299 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00273895/8. Obwodowej bez numeru oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie G-11 jako działka nr 75/6 o powierzchni 299 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00273895/8.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **150 000 zł (słownie: sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art.43 ust 1 pkt. 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **30 000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Uprawnej 9, oznaczonej w obrębie B-37 jako działka nr 221 o powierzchni 846 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00089965/3.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **330 000 zł (słownie: trzysta trzydzieści tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **66 000 zł (słownie: sześćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

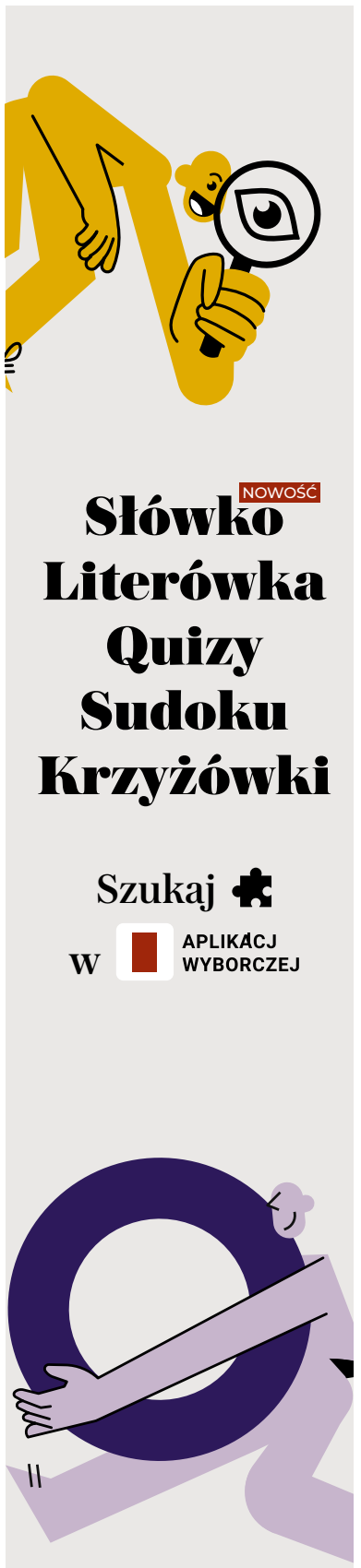
II. udziału Miasta Łodzi (6/576 części) we współwłasności nieruchomości położonej w Łodzi przy ul. św. Teresy od Dzieciątka Jezus bez numeru, oznaczonej w obrębie B-30 jako działka nr 16/67 o powierzchni 982 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00314147/0.
Cena wywoławcza udziału we współwłasności nieruchomości wynosi: **10 455 zł (słownie: dziesięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt pięć złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi: **2091 zł (słownie: dwa tysiące dziewięćdziesiąt jeden złotych).**
Cenę nabycia udziału we współwłasności nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

Przetargi odbędą się w dniu 7 sierpnia 2026 r. o godz. 10:00
w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargu wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).

Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-54-73, 638-43-31, 638-44-14.

Kraj/34436459

eprasa.pl 09acf52ab3

Czy wkrótce skończy się era Florentino Pereza w Realu Madryt?

Walka o władzę w Realu Madryt wywołuje ekscytację porównywalną z wyborami prezydenckimi w wielu krajach. Mijają właśnie dwie dekady od chwili, gdy o fotel prezesa królewskiego klubu ubiegał się więcej niż tylko jeden kandydat.

Dariusz Wołowski

• **Florentino Perez rządzi w Realu Madryt od 23 lat** FOT. REUTERS / VIOLETA SANTOS MOURA

Dwa fatalne sezony drużyny z Santiago Bernabeu wywołały coś na kształt piłkarskiego trzęsienia ziemi w stolicy Hiszpanii. Podczas meczów w Madrycie część kibiców królewskiego klubu wygwizdywała piłkarzy, którzy zakończyli kolejne rozgrywki bez trofeum. Na trybunach stadionu Realu pojawiły się też okrzyki nawołujące do dymisji 79-letniego prezesa Florentino Pereza. Człowiek, który rządzi klubem przez 23 lata (od 2000 roku, z przerwą w latach 2006-2009), stracił nad sobą panowanie i przystąpił do kontrofensywy, która, według komentatorów, pogorszyła tylko jego sytuację.

Perez atakuje media, a pani minister Pereza

W publicznym wystąpieniu Perez powiedział, że on i jego klub są ofiarą zorganizowanego spisku medialnego. Wymienił z nazwiska kilku dziennikarzy hiszpańskich, w tym także dziennikarki sportowe, które jego zdaniem „nie mają pojęcia o piłce nożnej". Po tych słowach interweniowała Ana Redondo, ministerka do spraw równouprawnienia w Hiszpanii, która zakwalifikowała wypowiedzi Pereza jako niedopuszczalne i seksistowskie. „Co jest zapewne efektem jego wieku i maczystowskiego światopoglądu" – dodała.

W swoim wystąpieniu Perez przypomniał, że jakiś czas temu dziennikarze wybrali go najlepszym prezesem klubu w całej historii piłki nożnej. Rzeczywiście, podczas jego rządów Real wygrał Ligę Mistrzów siedmiokrotnie. Żaden inny prezes, nawet jego legendarny poprzednik, Santiago Bernabeu, nie miał takich osiągnięć.

Ostatni raz królewska drużyna zwyciężyła w Champions League w 2024 roku. Kryzys nastąpił potem. Jest zaskakująco głęboki. Przecież latem tamtego roku do zespołu dołączył Francuz Kylian Mbappe, uznawany wtedy za najlepszego piłkarza na świecie. A jednak Real z Mbappe od dwóch lat regularnie przegrywa z Barceloną, opartą na wychowankach i dojrzałych piłkarzach, takich jak Polak Robert Lewandowski.

W Madrycie nikt nie kwestionuje dokonań Pereza, część kibiców Realu uważa jednak, że nadszedł czas na zmiany. Do niedawna wydawało się niemożliwe, by Florentino został odsunięty od władzy. Sam publicznie zastrzegł, że ci, którzy chcą się go pozbyć z klubu, „będą musieli go zastrzelić".

Po kolejnym fatalnym sezonie Real Madryt ogłosił jednak przedterminowe wybory prezesa.

Perez rządów w Realu nie chce oddać, ale pierwszy raz od 22 lat ma kontrkandydata w wyborach. Ostatni raz było tak w 2004 roku, czyli jeszcze gdy w klubie z Santiago Bernabeu grali Zinedine Zidane i Francisco Pavon – członkowie składu zbudowanego według słynnej koncepcji Pereza „Zidanes i Pavones", czyli kupowania do królewskiej drużyny największych światowych gwiazd i uzupełniania ich wychowankami. Dwa lata po tym, jak w 2004 roku Florentino miażdżącą większością głosów wygrał wybory w Realu, podał się do dymisji ze względu na głęboką zapaść drużyny. Przyznał, że nie potrafił zapanować nad piłkarzami.

Właśnie wtedy, latem 2006 roku, do wyborów nowego prezesa Królewskich stanęło aż pięciu kandydatów. Wygrał Ramón Calderón, który pokonał Juana Palaciosa, Juana Miguela Villara, Lorenzo Sanza i Arturo Baldasano. Wyniki musiał zresztą rozstrzygnąć sąd, bo zaskarżano głosy oddane korespondencyjnie.

Calderon wytrwał na stanowisku zaledwie trzy lata. W 2009 roku do wciąż pogrążonego w kryzysie Realu wrócił Perez. Rozbił bank, bo w jednym oknie transferowym wydał na nowych graczy rekordowe 254 mln euro. Sprowadził do zespołu między innymi Cristiano Ronaldo, Kakę, Karima Benzemę i Xabiego Alonso.

Perez 17 lat rządzi Realem bez opozycji

Od tamtej pory w wyborach prezesa Realu Perez nie miał rywali. Tak było w 2009 roku, a potem w 2013, 2017, 2021 i 2025. Kontrkandydaci nie spełniali warunków dopuszczających ich do wyborów lub w ostatniej chwili rezygnowali, bo nie widzieli szans na sukces. Jak Juan Onieva w 2009 roku.

Perez rządził Realem niepodzielnie, właściwie bez opozycji. W 2013 roku klub stworzył na trybunach Santiago Bernabeu „sektor animacyjny". Zasiadający tam kibice współpracują z władzami klubu. Nie biorą udziału w protestach przeciw Perezowi, za co fani z innych sektorów czasem ich wygwizdują. Legendarny stadion Realu jest więc miejscem swoistego plebiscytu i walki o wpływy.

W Madrycie nikt nie kwestionuje dokonań Pereza, część kibiców Realu uważa jednak, że nadszedł czas na zmiany

Ostatnio stało się jednak coś, na co nikt nie liczył. 37-letni biznesmen z Alicante, Enrique Riquelme, postanowił wystartować w kolejnych wyborach na prezesa Realu. „Dzieci chcą władzy" – skomentował Perez pewny siebie. Wydawało się, że Riquelme wycofa się szybko, bo nie uzyska gwarancji bankowych na kwotę 193 mln euro, czyli 15 proc. rocznego budżetu klubu. Taki jest wymóg dla kandydatów na prezesa Realu.

W końcu jednak w sobotę Andbank España udzielił gwarancji majątkowych prezesowi i największemu akcjonariuszowi firmy Cox Energy, zajmującej się energiami odnawialnymi. Tak więc w wyborach 7 czerwca Perez będzie miał rywala.

Riquelme zrobił majątek na energii odnawialnej w Ameryce Łacińskiej, Hiszpanii i Portugalii. W minioną niedzielę przedstawił skład ludzi, których zamierza powołać do zarządu, jeśli oczywiście wygra.

Perez jest jednak pewny zwycięstwa. Od jakiegoś czasu ma umowę z Jose Mourinho. Portugalczyk będzie nowym trenerem Realu, który już przecież raz prowadził – w latach 2020–2013. Według hiszpańskich mediów Mourinho przedstawił już Perezowi listę graczy, których Real powinien kupić tego lata, by wrócić na europejski szczyt w kolejnym sezonie. Oficjalne ogłoszenie nominacji dla portugalskiego szkoleniowca wstrzymywane jest jednak do wyborów.

Obaj kandydaci – Perez i Riquelme – zapewniają socios, którzy mają głosować, że do Realu wciąż będą sprowadzani najwybitniejsi piłkarze. Perez jest w tej dziedzinie specjalistą, to on stworzył „Los Galacticos" z Luisem Figo, Zinedinem Zidanem, Brazylijczykiem Ronaldo i Davidem Beckhamem.

W 2000 roku wystartował w wyborach na prezesa Realu jako biznesmen nieznany w świecie futbolu. Obiecał jednak kibicom „Królewskich", że wykupi z Barcelony Portugalczyka Luisa Figo i sprowadzi go na Santiago Bernabeu. Perspektywa wydarcia największemu rywalowi jego największej gwiazdy przemówiła do fanów Realu. Zagłosowali na Pereza, co było punktem zwrotnym w historii klubu.

Czy era Pereza dobiegnie końca 7 czerwca? Wątpliwe, a jednak niewykluczone. ●

SPORT.PL

- **Turniej na kortach Rolanda Garrosa.** Relacje, analizy, korespondencje
- **Biletowe szaleństwo w NBA.** Dwie wejściówki na finał w Nowym Jorku w cenie... ferrari
- **Oto siła Ligi Konferencji.** Polskie kluby rozbiły punktowy bank

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34433707

wyborcza

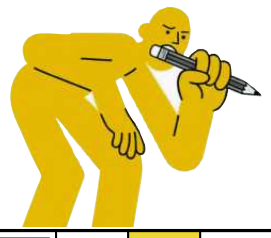
REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

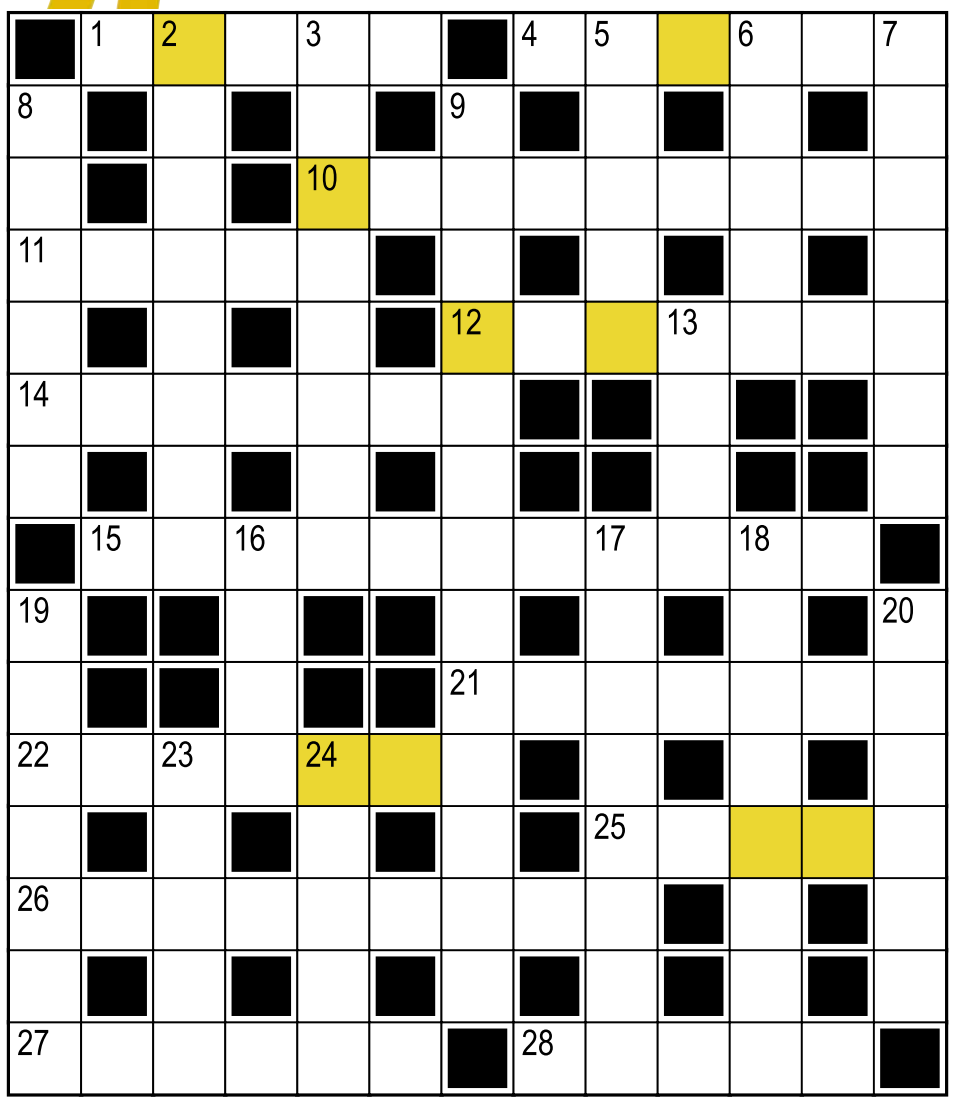
WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
NAKŁAD KONTROLOWANY

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

eprasa.pl 09acf52ab3

krzyżówka

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) największe miasto Nebraski (USA)
4) świstek z pralni, przechowalni bagażu
10) oszust, hochsztapler
11) kraj, w którym panowali Ptolemeusze
12) dawniej: gruźlica płuc
14) pajac o kredowobiałej twarzy
15) wszczyna śledztwa
21) gromkie po świetnym koncercie
22) drzewo zrzucające igły na zimę
25) ruszać się jak ... w smole
26) przejechanie obok przeszkody
27) Trynidad i ..., kraj ze stolicą w Port of Spain
28) wielkanocne albo doniczkowe

Pionowo:
2) niewielka jednostka długości (mm)
3) Paweł Jasienica albo Norman Davies
5) ręczny – do wyrównania powierzchni trawnika, zagęszczania gleby
6) puls
7) bufet na terenie koszar
8) kojarzy się ze słynną piramidą w Gizie
9) w wolnych chwilach klei, piłuje, wierci, lutuje
13) Tutsi i ..., zwaśnione grupy ludności w Rwandzie
16) mgła nad mokradłem
17) kojarzy się z „Panem Tadeuszem" i mrówkami
18) wyraz lub zwrot przejęty z języka Gorkiego
19) dobrostan, wygoda życia
20) włączany przez kierowcę; kierunkowskaz
23) nos fregaty, galeonu
24) „... okoliczności łagodzących", płyta Starego Dobrego Małżeństwa

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 40 z 28.05:
Poziomo: 1) jacht **4)** Chocim **10)** refektarz **11)** skarb **12)** barmani **14)** Szancer **15)** Chodakowska **21)** wieczór **22)** stajnia **25)** oranż **26)** bulterier **27)** fiszka **28)** obrys
Pionowo: 2) almanach **3)** herbicyd **5)** haker **6)** chata **7)** mozaika **8)** ursusy **9)** sfabrykowanie **13)** mors **16)** obój **17)** wieloryb **18)** kształty **19)** rostbef **20)** Mrożek **23)** Atlas **24)** nieuk
Hasło: Herby rodowe.

sudoku

1	3	9					8	2
2	7	4	3	8	5			6
	6					7	4	3
		7		4	1		3	
6					8		2	1
			5	6	3	8		9
7	9				2	3		4
	1		4			2	9	7
5		2	9				6	

8			7					3
					6		9	
4			3		1	2		7
3	7			4		1	2	
		1			7	6	3	
	2	7	5	3				1
							7	
	4							2

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

T	Ł	R	G	E	S	Z
A	P	A	O	Z	Z	C
K	E	L	N	R	O	T
Z	Ł	I	I	B	P	U
C	A	S	E	M	E	G
M	O	T	Ę	O	A	A
D	I	W	R	K	A	Z
C	Y	C	Z	Ł	Z	E
I	N	L	Ó	P	S	W

siłaczka, brzeszczot, wspólnicy, okrętwidmo, pelargonie, pegaz, łza

Hasło z 28.05: nieużytki

skojarzenia

Balsam	Presto	Kita	Kanarek
Bukiet	Plusk	Allegro	Nuta
Vivace	Lira	Żonkil	Omyk
Kukurydza	Aromat	Banan	Andante

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 28.05:
Pozycje w ofercie sprzedaży samochodu: Rocznik, Kolor, Model, Przebieg. **Nowe wersje starej piosenki:** Przeróbka, Trawestacja, Remiks, Cover. **Typy obrazów:** Olej, Miniatura, Akwarela, Marina. **Łysy, łysa, łyse:** Góra, Konie, Polana, Opona

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Ewangelicki cmentarz na Pomorzu zrównany z ziemią

Katolicki proboszcz miał swoje plany

Duchowny z Rakowca na Pomorzu postanowił zlikwidować pozostałości po cmentarzu ewangelickim, żeby grzebać na nim wiernych katolickich. Drugi raz staje za to przed sądem.

Ilona Godlewska

• **Właścicielem cmentarza ewangelickiego jest Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Antoniego w Rakowcu**
FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Po sąsiedzku były jakieś takie stare groby, ale nie pamiętam, żeby tam się kiedyś jakieś lampki paliły. Jak nikt nie pamięta o tych zmarłych, to może czas na nowe? – zastanawia się pani Lucyna, którą spotykam na cmentarzu w Rakowcu, sporej wsi w powiecie kwidzyńskim na Pomorzu.

Przez lata sąsiadowały tu ze sobą cmentarz rzymskokatolicki i ewangelicki. O ile ten pierwszy ciągle się rozrastał, o tyle pamięć o tym drugim gasła. Na zdjęciach sprzed 10 lat, które udostępniają mi moi rozmówcy, ewangelickie mogiły jeszcze widać. Momentu, w którym zaczęły znikać, mieszkańcy mówią, że nie pamiętają. Teraz po grobach nie ma śladu. – Roboty jakieś tam były kilka lat temu, ale nie wiem, kto to robił – mówi mi starszy mężczyzna, którego spotykam w centrum wsi.

– Tam wcześniej była rozwalina – wspomina inny, dając do zrozumienia, że nagrobki pochowanych tu ewangelików były zaniedbane.

Zabytek, ale nikt go nie bronił

Właścicielem zarówno cmentarza rzymskokatolickiego, jak i sąsiadującego z nim cmentarza ewangelickiego, jest parafia rzymskokatolicka pw. św. Antoniego w Rakowcu, która – według moich kolejnych rozmówców – postanowiła ten drugi zniszczyć, by rozpocząć na nim pochówki swoich wiernych.

– To był proceder rozciągnięty w czasie. Do pierwszych częściowych zniszczeń doszło najpóźniej w 2018 roku, a do największych w 2020 lub 2021 roku – słyszę.

Cmentarz ewangelicki w latach 80. został wpisany do wojewódzkiej ewidencji zabytków. O tym, że został zdewastowany, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku dowiedział się w 2022 r. Zarządził więc kontrolę. Ta potwierdziła, że nekropolia została zrównana z ziemią. Konserwator zawiadomił więc Prokuraturę Rejonową w Kwidzynie. Ta wszczęła śledztwo i zarzuciła miejscowemu proboszczowi, ks. Ireneuszowi K., że: w nieustalonych dokładnie datach od 2017 do 2022 r., będąc administratorem nieruchomości, dokonał zniszczenia zabytku poprzez zlecenie całkowitej niwelacji terenu, co skutkowało usunięciem obiektów objętych ochroną w postaci nagrobków, fragmentów ogrodzenia i starodrzewu.

Prokuratura szczegółowo wylicza, że proboszcz zlecił wycięcie 70 drzew. – Z ustaleń dokonanych w toku postępowania wynika, że teren cmentarza ewangelickiego w Rakowcu w 2017 r. znajdował się w stanie znacznego zaniedbania, był zaśmiecony, zarośnięty krzakami, jednakże posiadał zachowane obiekty objęte ochroną i stanowiące podstawę wpisania go do ewidencji zabytków, tj. cały układ dawnego cmentarza – drzewostan, rozmieszczenie głównych alei oraz pozostałości nagrobków i groby – informuje Anna Grobelna, prokuratorka rejonowa w Kwidzynie.

Przyznaje, że nie ustalono, ile dokładnie nagrobków zostało zniszczonych, ponieważ pomiędzy wpisaniem cmentarza do ewidencji zabytków w latach 80., a kontrolą przeprowadzoną przez konserwatora w 2022 r., nie dokonywano na tym terenie żadnych inwentaryzacji.

Prokuratura: Proboszcz jest winny

Sprawa poszła do sądu. Prokuratorka Agnieszka Lisowska żądała uznania, że ksiądz jest winnym dewastacji i zażądała kary roku więzienia w zawieszeniu na 2 lata oraz nawiązki na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków w wysokości 50 tys. zł.

Jednak sędzia Sądu Rejonowego w Kwidzynie Izabela Bratek-Krull wyrokiem z 31 stycznia 2025 r. uniewinniła księdza od zarzutu zniszczenia zabytku. Uzasadnienie? Cmentarz i zadrzewienia wpisane były zarówno do wojewódzkiej, jak i gminnej ewidencji zabytków, jednakże nie zostały wpisane do rejestru zabytków, co oznaczało mniejszy stopień ochrony tych obiektów. Na podstawie analizy dowodów sąd doszedł też do wniosku, że ksiądz zachował należytą staranność, aby przeprowadzić rewitalizację cmentarza zgodnie z prawem i nie można w związku z tym przypisać mu winy ani zamiaru zniszczenia zabytku.

Dewastacje cmentarzy ewangelickich powtarzają się od lat

Jak to możliwe, że sąd uznał, że „duchowny zachował należytą staranność", choć porządki skończyły się zrównaniem cmentarza z ziemi? Najwyraźniej także Prokuratura Rejonowa w Kwidzynie nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie, dlatego nie złożyła broni. Wniosła apelację, a Sąd Okręgowy w Gdańsku 10 grudnia 2025 r. uchylił wyrok sądu w Kwidzynie.

– Sąd okręgowy uznał, zarówno ocenę dowodów dokonaną przez sąd rejonowy, jak i ocenę prawną zdarzenia, za nieprawidłową – przekazuje sędzia Mariusz Kaźmierczak, rzecznik prasowy Sądu Okręgowego w Gdańsku do spraw karnych. – Sąd okręgowy wskazał, że decyzja o wpisaniu określonego obiektu do rejestru zabytków prowadzi do objęcia konkretnego obiektu prawną formą ochrony konserwatorskiej.

Sędzia wyjaśnia, że konkretny obiekt nie staje się zabytkiem poprzez uznanie go za taki w decyzji o wpisie do rejestru. Jest nim już wcześniej, a wspomniana decyzja jedynie ten status potwierdza i stanowi podstawę do objęcia go dodatkową ochroną.

Skończyło się na tym, że sąd w Gdańsku nakazał kwidzyńskiej rejonówce ponowne rozpoznać sprawę. Nowy proces zaczął się 8 maja tego roku. Następna rozprawa ma się odbyć 26 czerwca.

Zadzwoniłam do ks. K. Gdy odebrał, zapytałam go o cmentarz ewangelicki w Rakowcu. -Nie jestem zainteresowany rozmową, zwłaszcza z wami – uciął i się rozłączył.

Jak więc proboszcz tłumaczył się przed śledczymi? Prokuratura w Kwidzynie odmawia odpowiedzi. Wyjaśnia, że „ze względu na dobro trwającego postępowania, nie może udzielić tych informacji".

Kolejna dewastacja cmentarza ewangelickiego w Polsce

Dewastacje cmentarzy ewangelickich powtarzają się od lat. Opisywaliśmy w „Wyborczej" rozjechaną buldożerami nekropolię w Miłakowie (pow. ostródzki), a wcześniej w Nowej Wsi Ełckiej (pow. ełcki), obie w woj. warmińsko-mazurskim, gdzie przez lata było wielu ewangelików.

Poprosiliśmy Kościół ewangelicko-augsburski w Polsce o komentarz. Otrzymaliśmy oświadczenie, w którym czytamy:

„Z niepokojem i smutkiem obserwuje kolejne sytuacje dewastacji i braku poszanowania dla zabytkowych cmentarzy. Takich przypadków w całej Polsce jest coraz więcej i nie dotyczą jedynie cmentarzy ewangelickich, lecz również nekropolii innych wyznań i religii oraz cmentarzy wojennych. (...) Takie sytuacje jak w Rakowcu czy Nowej Wsi Ełckiej nie powinny się wydarzyć. Skutków tych działań nie da się już odwrócić".

Przedstawiciele kościoła ewangelickiego przyznają, że bez zaangażowania osób, organizacji pozarządowych i instytucji państwowych, które opiekują się zabytkowymi cmentarzami, wiele z nich by nie przetrwało.

Wszystkiemu winna jest historia. Po II wojnie światowej ewangelicka w dużej części ludność niemiecka została z Polski wysiedlona, potem była fala emigracji ludności wyznania ewangelickiego z Pomorza, Warmii oraz Mazur. W efekcie cmentarze tego wyznania zostały pozbawione naturalnych opiekunów. Dlatego część z nich została przejęta wraz z kościołami i przekazana parafiom rzymskokatolickim. Czasami – na przykład na Mazurach – odbywało się to niemal siłą, z pogwałceniem praw wiernych ewangelickich. Część przeszła też na własność Skarbu Państwa lub gmin, a wiele cmentarzy – zwłaszcza na Ziemiach Zachodnich i Północnych – uległa stopniowemu zapomnieniu i degradacji.

Dlatego Kościół ewangelicki zachęca do: "do edukowania społeczeństwa, poszanowania wspólnego dziedzictwa kulturowego i reagowania w przypadku niszczenia cmentarzy".

W oświadczeniu czytamy też: „Każdy cmentarz, niezależnie od aktualnego stanu zachowania, liczebności wyznania czy stanu prawnego, pozostaje miejscem spoczynku zmarłych, świadczy o historii lokalnej społeczności i jest częścią dziedzictwa kulturowego. Za każdą nagrobną płytą i każdym fragmentem ogrodzenia kryje się historia ludzi i rodzin, często całkowicie nieznanych lokalnej społeczności. Możemy w Polsce wspólnie te historie zachować i pielęgnować".

eprasa.pl 09acf52ab3

Podejrzenie wyłudzenia ponad 2 mln zł z programu Aktywny Maluch

Dotacja na żłobek w hali garażowej

Spółka zajmująca się obróbką skrawaniem dostała rządową dotację na sieć dziewięciu żłobków. W trakcie oględzin okazało się m.in. że jeden miał powstać w hali garażowej.

Krzysztof Katka

• **Budżet programu Aktywny Maluch wynosi 6,5 mld zł na lata 2022-2029, pochodzi głównie z funduszy unijnych, które mają być przeznaczone na żłobki** FOT. SHUTTERSTOCK

CBA zatrzymało dziewięć osób w śledztwie dotyczącym podejrzenia wyłudzenia dofinansowania na tworzenie nowych miejsc w żłobkach. „Wyborcza" ustaliła, że sprawa dotyczy spółki R., która dostała od wojewody pomorskiego 2,260 mln zł na otwarcie dziewięciu żłobków, łącznie dla 360 dzieci. Dofinansowanie miało wynieść łącznie 3,6 mln zł, ale wypłatę kolejnej transzy wstrzymano po przeprowadzonej kontroli.

3,6 MLN ZŁ NA SIEĆ DZIEWIĘCIU „BOBASKÓW" NA POMORZU

Spółka R. została zarejestrowana w 2023 r. z kapitałem 1200 zł, aby oferować usługi obróbki mechanicznej elementów metalowych. Z czasem zmienili się wspólnicy i zarząd oraz profil działalności. W 2024 r. firma złożyła dziewięć wniosków do Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku na dotacje z rządowego programu Aktywny Maluch (wcześniej nazywał się Maluch Plus). Budżet programu wynosi 6,5 mld zł na lata 2022-2029 i pochodzi głównie z funduszy unijnych. Dlatego sprawą podejrzeń o wyłudzenie zajmuje się Biuro Delegowanego Prokuratora Europejskiego przy Prokuraturze Regionalnej w Warszawie.

W połowie 2025 r. spółka R. zawarła umowy z urzędem wojewódzkim na prowadzenie żłobków w Przodkowie, Baninie, Tuchomiu, Dobrzewinie, Bojanie i Gdyni. Wskazała, że zawarła umowy najmu na wskazane we wnioskach lokale. Po czym otrzymała na konto 2 260 617,92 zł. Żłobki miały być gotowe do końca 2025 r. Wszystkie placówki miały w nazwie słowo „Bobasek", np. „Szczęśliwy Bobasek", „Wesoły Bobasek", „Słodki Bobasek", „Promienny Bobasek".

NIE MA KLUCZY DO „BEZTROSKIEGO BOBASKA

W połowie października 2025 r. urzędnicy wojewody pomorskiej Beaty Rutkiewicz sprawdzili postęp prac w żłobkach. Umówili się z pełnomocnikiem spółki, że odwiedzą z nim wszystkie lokalizacje.

W Przodkowie na Kaszubach żłobek „Beztroski Bobasek" miał mieścić się w budynku dwukondygnacyjnym, ale na miejscu okazało się, że kondygnacje są cztery. Obiekt był właśnie remontowany przez właściciela, dlatego do niższych kondygnacji, przeznaczonych dla dzieci, nie można było wejść.

„Z uwagi na brak posiadanych przez pełnomocnika kluczy do budynku, nie dokonano oględzin wewnątrz budynku. Pełnomocnik poinformował, że za tydzień będzie w posiadaniu kluczy do budynku. W kolejnym terminie również nie posiadał kluczy" – czytamy w protokole z oględzin.

Kontrolerzy zwrócili uwagę, że spółka miała dysponować nieruchomością od czterech miesięcy – taką deklarację złożyła składając wniosek o dofinansowanie.

Kolejna wizyta odbyła się w Baninie pod Gdańskiem, gdzie miał powstać „Pogodny Bobasek" o pow. 150 m kw. Na miejscu urzędnicy zobaczyli umeblowaną i wyposażoną salę weselną. Wniosek? Nie przeprowadzono żadnych prac adaptacyjnych na żłobek.

W Dobrzewinie okazało się, że umowa najmu na lokal dla „Promiennego Bobaska" została wypowiedziana i nie ma możliwości wejścia do lokalu. Ustalono jedynie, że pod wskazanym adresem znajduje się jednopiętrowy budynek, zaś w pomieszczeniach piwnicznych działał warsztat samochodowy i lakiernia.

W Tuchomiu położonym w powiecie bytowskim sfinansowane zostały dwa „Bobaski" – „Radosny" i „Szczęśliwy" o łącznej pow. ponad 350 m kw. „Planowane żłobki mieścić się będą w budynku wielousługowym, usytuowanym na pierwszym piętrze budynku. Na parterze budynku znajduje się działający punkt sprzedaży armatury i wyposażania łazienek oraz punkt sprzedaży okien i drzwi. Natomiast na oknach pierwszego piętra budynku widnieje informacja o możliwości wynajmu pomieszczeń" – ustalili urzędnicy.

W Baninie pod Gdańskiem, gdzie miał powstać „Pogodny Bobasek" o pow. 150 m kw. urzędnicy zobaczyli umeblowaną i wyposażoną salę weselną. Wniosek? Nie przeprowadzono żadnych prac adaptacyjnych na żłobek

Podkreślili, że w głównym pomieszczeniu nie ma śladów po pracach adaptacyjnych. Była za to zmagazynowana armatura należąca do salonu łazienkowego działającego na parterze. Pełnomocnik spółki R. wyjaśnił, że wykonawca remontu adaptacyjnego „wstrzymał prace".

W Bojanie pod Gdynią umowa na „Słodkiego Bobaska" została wypowiedziana. Żadnych prac adaptacyjnych nie przeprowadzono.

W drugim punkcie w Bojanie, zamiast „Uśmiechniętego Bobaska" mieścił się dom mieszkalny. Pełnomocnik spółki wyjaśnił, że we wniosku doszło do omyłki pisarskiej i wskazał inny adres, pod którym kontrolerzy znaleźli salę, ale była w stanie deweloperskim. „Obok sali wydzielone jest drugie pomieszczenie, do którego nie ma wejścia z sali głównej. Do pomieszczenia wydzielonego (bez okna) pełnomocnik nie miał klucza".

W Koleczkowie pod adresem żłobka „Wesoły Bobasek" znajdowała się hala garażowa „o charakterze przemysłowym, podzielona na dwie części". W jednej części funkcjonuje działalność usługowa, natomiast w drugiej części miał być utworzony żłobek.

Pełnomocnik poinformował, iż właściciel nieruchomości wypowiedział umowę najmu i nie ma możliwości wejścia do lokalu. W dniu oględzin stwierdzono, iż obok lokalu stały kontenery oraz baner reklamujący działalność „Podłogi drewniane, laminowane, wykładziny, dywany". Urzędnicy nabrali więc wątpliwości, czy przesłane wcześniej fotografie wnętrza pochodzą z tego budynku.

Do lokalu „Słonecznego Bobaska" w Gdyni urzędnicy również nie zostali wpuszczeni ze względu na wypowiedzenie umowy.

Dopiero kilka dni po kontroli spółka R. złożyła wniosek do sądu o zmianę głównej działalności z obróbki metali na opiekę dzienną nad dziećmi. „Nie zostały jednak przedłożone oryginały umów zawartych z wykonawcami realizującymi prace związane z utworzeniem nowych miejsc opieki" – podkreślili urzędnicy.

Wynik kontroli był negatywny: nie wykonano prac adaptacyjnych, część lokali była niedostępna, niektóre umowy najmu pomieszczeń na żłobki zostały zerwane. Wątpliwe też było, czy lokale dostaną akredytację służb sanitarnych i budowlanych, która dopuszcza przebywanie w nich małych dzieci.

Ponieważ urzędnicy stracili kontakt ze spółką R., w lutym 2026 r. naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Gdyni wnioskował do sądu o wszczęcie procedury ustalenia adresu firmy. Wcześniej spółka korzystała z wynajętego adresu, ale po roku umowa wygasła i nie było gdzie dostarczać urzędowej korespondencji.

To wszystko, co się działo wokół firmy R., spowodowało, że zainteresowały się nią służby. 12 maja funkcjonariusze delegatur CBA w Gdańsku, Bydgoszczy i Lublinie zatrzymali dziewięć osób. Przeprowadzili u nich przeszukania i zabezpieczyli dokumentację oraz sprzęt elektroniczny.

„Śledztwo wykazało, że firma przedłożyła fałszywe i niewiarygodne dokumenty oraz oświadczenia w celu uzyskania finansowania. Zgromadzone dowody wykazały, że projektowi brakowało odpowiednich pomieszczeń, doświadczonej kadry oraz środków finansowych niezbędnych do stworzenia miejsc opieki dla dzieci poniżej trzeciego roku życia" – informuje CBA.

Zatrzymanym śledczy przedstawili zarzuty. Prokurator zastosował wobec nich środki zapobiegawcze w postaci dozoru policji oraz zakazu opuszczania kraju.

„Aktywa o wartości 538 242 euro zostały zamrożone, a wypłacone środki zwrócono do województwa pomorskiego" – poinformowało biuro Delegowanego Prokuratora Europejskiego.

WOJEWODA ŻĄDAŁ ZWROTU CZĘŚCI DOTACJI

Podobnych problemów przy finansowaniu programu żłobkowego nie brakowało już wcześniej.

Pisaliśmy, że wojewoda pomorski przekazał spółce Infrastruktura i Inwestycje ponad 700 tys. zł na podobny projekt, którego łączna wartość miała wynieść 876 tys. zł. Po kontroli wystąpił o zwrot 111,5 tys. zł. Z ustaleń urzędników wynikało, że udział finansowy z własnych pieniędzy spółki w realizacji programu był znacznie niższy niż deklarowała. Urzędnicy zakwestionowali też część wydatków. Najpoważniejszy zarzut dotyczył rozliczania w projekcie zakupów dokonywanych po cenach rażąco wyższych od rynkowych. Dostawcą był w tym przypadku właściciel udziałów w spółce prowadzącej żłobek.

Urzędnicy sprawdzili na przykład, że szafki „domki quatro" można było kupić na stronie internetowej od 1,8 do 2 tys. zł za sztukę. Zaś właściciel udziałów w spółce żłobkowej dostarczył je po 4 tys. zł za sztukę. Łącznie kupiono dziewięć takich szafek za 36 tys. zł, więc zawyżenie wynosiło ok. 18 tys. zł. Przewijaki można było zamówić za 1264,90 zł, zaś właściciel firmy policzył za nie łącznie 12,8 tys. zł.

Informowaliśmy też, o przyznaniu w 2020 r. przez wojewodę 1,6 mln zł dotacji dla działalności prowadzonej pod nazwą Uniquefashion. Środki miały zostać przeznaczone na utworzenie 160 nowych miejsc opieki w Rotmance, które miały być utrzymane przez minimum 5 lat.

W lutym 2023 beneficjent poinformował jednak urzędników o trudnościach z utrzymaniem placówki, których powodem był niski stopień obsadzenia miejsc.

Urzędnicy ustalili, że „placówka nie funkcjonuje", a beneficjent posiada długi, bo nie płacił czynszu za lokal oraz za media. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

ELEKTROWNIA JĄDROWA NA POMORZU

Inwestycja, która zmienia region

Budowa pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce wchodzi w kolejny, kluczowy etap. Projekt realizowany przez Polskie Elektrownie Jądrowe (PEJ) na Pomorzu nabiera tempa, a jego powodzenie zależy już nie tylko od technologii, lecz także od sprawnej współpracy z samorządami, mieszkańcami oraz lokalnym biznesem.

Impuls dla gospodarki i lokalnych firm

Jednym z najważniejszych efektów inwestycji jest rosnące zaangażowanie regionalnych przedsiębiorstw. Choć udział w projektach jądrowych wiąże się z wysokimi wymaganiami jakościowymi, pomorskie firmy stopniowo zdobywają niezbędne kompetencje.

Wsparciem w tym procesie jest Pomorskie Centrum Local Content, działające w siedzibie Polskich Elektrowni Jądrowych przy ulicy Jana z Kolna 11 w Gdańsku. Jest to punkt informacyjno-doradczy, który pomaga firmom przygotować się do udziału w przetargach. Oferuje dostęp do harmonogramów zamówień, wymagań technicznych oraz wsparcie przy certyfikacji.

Efekty są już widoczne: w bazie programu znajduje się około 80 firm z regionu, a wartość podpisanych kontraktów przekroczyła 300 mln zł. Część przedsiębiorstw rozpoczęła już proces zdobywania certyfikatów wymaganych w sektorze jądrowym.

Wsparcie społeczne nieodłącznym elementem inwestycji

Ważnym filarem działań inwestora jest Program Wsparcia Inicjatyw Społecznych (PWIS). Dzięki niemu realizowane są projekty odpowiadające na bieżące potrzeby mieszkańców regionu.

Do tej pory zrealizowano ponad 350 inicjatyw o łącznej wartości przekraczającej 22 mln zł. Środki przeznaczono m.in. na rozwój infrastruktury zdrowotnej, wsparcie ochotniczych straży pożarnych oraz poprawę przestrzeni publicznej.

Program pozwala nie tylko realnie wspierać lokalne społeczności, ale również budować zaufanie do inwestycji jeszcze przed rozpoczęciem głównych prac budowlanych.

Dialog z mieszkańcami i samorządem

Duże inwestycje infrastrukturalne nieuchronnie wiążą się też z wyzwaniami społecznymi – napływem pracowników, wzmożonym ruchem transportów, czy obciążeniem lokalnej infrastruktury. PEJ stawia w tej sytuacji na szeroki dialog z mieszkańcami i samorządami.

Współpraca odbywa się zarówno na poziomie formalnym – poprzez grupy robocze i sesje rad gmin – jak i w bezpośrednich spotkaniach z udziałem kadry zarządzającej. Istotną rolę odgrywają również otwarte spotkania informacyjne oraz bieżące uzgodnienia techniczne.

Celem takiego podejścia jest wspólne rozwiązywanie problemów i ograniczanie ryzyk. Inwestor podkreśla, że komunikacja i współtworzenie rozwiązań z lokalną społecznością są integralną częścią projektu.

Infrastruktura drogowa na pierwszym planie

Jednym z najważniejszych zadań pozostaje kompleksowe przygotowywanie infrastruktury drogowej. Obecnie drogi, szczególnie gminne i powiatowe wymagają przystosowania do intensywnego ruchu ciężkiego oraz ewentualnych transportów ponadnormatywnych.

PEJ wspólnie z samorządami prowadzi intensywne ustalenia nad systemowym programem modernizacji. Zakłada on m.in. wzmacnianie nawierzchni, budowę poboczy, eliminację tzw. wąskich gardeł oraz organizację objazdów i tymczasowych rozwiązań komunikacyjnych.

Kluczowym elementem jest porozumienie przygotowywane z Starostwem Powiatowym w Wejherowie, które ma skoordynować prace modernizacyjne i zapewnić przejezdność strategicznych tras.

Bezpieczeństwo i komfort mieszkańców pozostaną priorytetem, a organizacja transportu ma być tak skoordynowana, by jednocześnie uwzględniać zarówno codzienne funkcjonowanie mieszkańców regionu, jak i potrzeby inwestycji.

Kolejny etap realizacji projektu

Przed inwestycją najważniejszy etap – czas, w którym o tempie prac i poziomie społecznej akceptacji coraz bardziej będzie przesądzać jakość współpracy między inwestorem, samorządami i mieszkańcami. Kluczem do sukcesu jest regularny dialog, wykorzystywanie optymalnych rozwiązań, korzystając z doświadczenia innych tego typu inwestycji na świecie.

Dzięki temu elektrownia jądrowa Lubiatowo-Kopalino wzmacniając infrastrukturę, rozwijając kompetencje lokalnych firm i tworząc nowe miejsca pracy, może stać się jednym z najważniejszych impulsów rozwojowych Pomorza.

eprasa.pl 09acf52ab3

Prawie wszystkie najczystsze jeziora w Polsce są na Pomorzu

Miejscowi nie chcą ich chronić

Mieszkańcy i urzędnicy boją się zakazów, które wejdą w życie, jeśli nad jeziorami powstanie rezerwat. Mówią, że rezerwat to „bardzo duże zagrożenie". A jedna z radnych – że okolica przez ten rezerwat stanie się skansenem.

Joanna Wiśniowska

Proszę zobaczyć, jaka tu jest przejrzysta woda – wskazuje Marcin Jaworski, prezes Stowarzyszenia Nenufar, gdy stoimy na pomoście nad Jeziorem Modre. Na dnie widać brzeżycę jednokwiatową. Ta niepozorna roślina tworzy niskie, jasnozielone rozety z wąskich, mięsistych liści przypominających małe źdźbła trawy. Kwitnąć zacznie dopiero w lipcu. Jej obecność to dowód, że woda jest tu czysta.

– W tej części Kaszub jesteśmy przyzwyczajeni do tak przejrzystych jezior, dla nas to norma – dorzuca Krzysztof Wirkus, także z tego stowarzyszenia.

Ale stan tych jezior się pogarsza. Widoczność w Jeziorze Modre spadła w ostatnich latach z 13 do 5 metrów. Wszystkiemu winny jest człowiek.

Jesteśmy niedaleko Bytowa, wśród jezior zwanych fachowo lobeliowymi. Tak się określa akweny najczystsze. Niewiele już ich w Polsce zostało – tylko 155, niektóre źródła mówią o 170. I aż 151 z nich znajduje się nie na Warmii czy na Mazurach, lecz właśnie na Kaszubach.

Gdy stajemy przy sąsiednim Jeziorze Pomyskim, w którym chętnie kąpią się miejscowi i przyjezdni, Marcin Jaworski wskazuje na rosnące przy brzegu pałki wodne i trzciny. – Ich obecność może świadczyć o postępującej eutrofizacji jeziora – wyjaśnia. To proces wzbogacania zbiorników wodnych w składniki odżywcze, takie jak azot i fosfor, które powodują nadmierny rozwój glonów i sinic, a w efekcie ich zarastanie.

– W jeziorach lobeliowych, naturalnie ubogich w składniki odżywcze, ekspansja roślin szuwarowych bywa jednym z sygnałów zwiększonej presji człowieka i dopływu biogenów, czyli substancji przedostających się do wody ze środowiska zewnętrznego, np. spływających po deszczu nawozów z pól – dodaje. Dlatego Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, żeby ocalić unikatowe jeziora, chce powołać w tym miejscu rezerwat przyrody.

Tyle, że większość mieszkańców jest temu zdecydowanie przeciwna. – Zorganizujmy się i zablokujmy tę Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska – nawoływał podczas spotkania mieszkańców Andrzej Dołębski, były wójt gminy Parchowo, obecnie radny powiatowy, związany z Prawem i Sprawiedliwością.

DLACZEGO MIESZKAŃCY NIE CHCĄ REZERWATU?

– Chcą nam zabrać nasz piękny kawałek naszego raju w Soszycy. Zostaniemy pozbawieni pięknego terenu – ubolewa radna Dorota Labuda w rozmowie z lokalnym portalem. Wieszczy, że wkrótce mieszkańcy w ogóle zostaną odcięci od plaży przy Jeziorze Pomyskim. I podkreśla, że zdaje sobie sprawę, jak cenne przyrodniczo jest to miejsce. I jakie ma walory. Ale przekonuje: – Mieszkańcy dokładają wszelkich starań, żeby dbać o to miejsce.

Co więcej, zapewnia, że dotychczasowe formy ochrony okolicy jezior, są wystarczające. Wygląda jednak, że bardziej się boi, by okolica, w której mieszka nie stała się skansenem – tego słowa używa – niż tego, że jeziora mogłyby stracić swoje walory.

Podobnie myślą inni mieszkańcy. Gdy jedziemy przez Soszycę w gminie Parchowo, widzimy transparenty z napisami: „Nie dla rezerwatu". Miejscowi przekonują, że żyją zgodnie z naturą i dbają o czystość okolicznych lasów oraz jezior. – Gdybyśmy nie dbali, nie byłoby czego chronić – uważają ci, z którymi rozmawiamy.

Powstanie rezerwatu nazywają „bardzo dużym zagrożeniem". I wyliczają, dlaczego ma nim rzekomo być. Bo nie zamierzają chodzić jedynie wyznaczonymi w rezerwacie ścieżkami, nie chcą zakazu zbierania jagód czy grzybów, boją się mandatów. A że wśród miejscowych są właściciele domków wczasowych, to oni się obawiają, że jak powstanie rezerwat, to turyści przestaną do nich przyjeżdżać. Podobny strach zagląda w oczy organizatorom spływów kajakowych pobliską rzeką Słupią.

Co ciekawe, rezerwat ma powstać w gminie Czarna Dąbrówka w powiecie bytowskim, a nie na terenie gminy Parchowo, której mieszkańcy i radna najgłośniej protestują przeciwko planom RDOŚ. W otulinie rezerwatu, a więc nawet nie w samym rezerwacie, znajdzie się jedynie wspomniane kąpielisko nad Jeziorem Pomyskim. Tym, na którym już dziś rosną pałki wodne, zwiastujące zmiany w środowisku. Co więcej, RDOŚ planuje wydać zgodę na użytkowanie tego kąpieliska, będzie się też można poruszać pieszo po okolicy szlakiem „Pięciu jezior", czyli ścieżką położoną na południe od jeziora Jasień, przy drodze z Bytowa do Lęborka.

– To zdecydowanie kompromis ze strony Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – uważa Witold Wantoch Rekowski ze Stowarzyszenia Nenufar, popierającego pomysł powstania rezerwatu. To lokalna organizacja pozarządowa działająca na rzecz ochrony środowiska, edukacji przyrodniczej oraz zachowania dziedzictwa kulturowego i naturalnego Kaszub. Między innymi dzięki nim udało się zablokować wycinkę zabytkowej alei drzew w powiecie bytowskim.

Gdy gdański RDOŚ przedstawił plany powołania rezerwatu przyrody „Cztery Jeziora koło Soszycy", uzasadniał ten pomysł wyjątkową wartością przyrodniczą tego obszaru oraz postępującą degradacją jezior, której nie udało się powstrzymać, mimo że okolica jest chroniona jako teren Natura 2000 i część Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi". To unikatowy – jak wskazuje RDOŚ – kompleks jeziorno-torfowiskowy: trzy jeziora lobeliowe: Pomysko, Modre i Obrowo Małe, jezioro dystroficzne Żabie, torfowiska oraz otaczające lasy. Jeziora są cenne ze względu na występowanie rzadkich gatunków roślin charakterystycznych dla jezior lobeliowych, w tym lobelii jeziornej, poryblinu jeziornego i wspomnianej brzeżycy jednokwiatowej.

Jak przyznają urzędnicy Regionalnej Dyrekcji, jeziora te należały do najlepiej zachowanych w Polsce. Jednak ich stan się pogarsza. Wcześniej szkodziła im gospodarka rybacka, a obecnie największym zagrożeniem są ludzie, którzy tu wypoczywają – kąpią się, brodzą w wodzie, nurkują i wydeptują dzikie wejścia do wody. Niszczą przy tym strefę brzegową oraz cenną roślinność.

REZERWAT JAK POŁOWA NOWOJORSKIEGO CENTRAL PARKU

Jeszcze przed powstaniem obszaru Natura 2000 nad Jeziorem Modre, ludzie rozkładali tu koce w jagodzinach, wskakiwali do wody. I choć stoi tu dziś pomost, ślady po plażowiczach widać na każdym kroku. Marcin Jaworski zwraca uwagę, że jeziora, które mają się znaleźć w granicach rezerwatu, są niewielkie. Dlatego ich odporność na eksploatację ze strony człowieka, jest dużo mniejsza.

Rezerwat też nie będzie duży. Ma mieć powierzchnię mniej więcej połowy słynnego Central Parku w Nowym Jorku, równą 150 boiskom piłkarskim. Stanowiłby mniej niż 0,5 proc. powierzchni całej gminy Czarna Dąbrówka. Dla porównania – inny znany rezerwat na Pomorzu, Mewia Łacha nad Zatoką Gdańską, zajmuje ok. 210 boisk.

Wantoch Rekowski zaznacza, że cztery jeziora, które mają się stać częścią rezerwatu, nie są jedynymi akwenami w okolicy. W pobliżu jezioro Jasień, którego powierzchnia jest dwadzieścia razy większa niż Pomysko, Modre, Obrowo Małe i Żabie razem wzięte.

– Nie jest więc tak, że ktoś chce zabrać mieszkańcom jedyne miejsce do plażowania w promieniu wielu kilometrów – zastrzega.

Krzysztof Wirkus od lat z synami przyjeżdża w sezonie nad jezioro Pomyskie popływać. Nie wyobraża sobie, żeby było inaczej. Dlatego cieszy się, że RDOŚ dopuszcza możliwość pozostawienia kąpieliska w rezerwacie. – To bardzo prospołeczne rozwiązanie – dodaje.

Zachodnie tereny Kaszub, na których się znajdujemy, nie są tak popularne jak

eprasa.pl 09acf52ab3

• Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, żeby ocalić unikatowe jeziora, chce powołać w tym miejscu rezerwat przyrody FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

te bliżej Gdańska, Kartuz czy Wejherowa. Ale i tutaj ludzie coraz częściej docierają, skuszeni informacją o dziewiczej przyrodzie. Zdaniem Marcina Jaworskiego, RDOŚ to dostrzega i dlatego próbuje chronić tę okolicę. Skupienie ruchu turystycznego na wyznaczonych ścieżkach, daje nadzieję, że nie rozleje się on wokół jeziora.

– Bo zagrożeniem dla tych terenów nie są mieszkańcy, a narastająca presja ze strony turystów, których przybywa – opowiada Krzysztof Wirkut.

W okolicy przybywa nie tylko turystów, ale też domków letniskowych oraz przyczep kempingowych, a miejscowi inwestują w zaplecze turystyczne i noclegowe.

– Ale nie ma obaw, że powstanie rezerwatu zablokuje komuś taką budowę – przekonuje Wantoch Rekowski.

Powstanie rezerwatu rzeczywiście zablokowałoby leśnikom wycinkę drzew. Przyrodników to nie martwi. Marcin Jaworski zauważa, że gdyby nie było tu ochrony Natura 2000, lasu w okolicy by już dawno nie było. Pokazuje na okolicę tuż za pobliskim nasypem kolejowym, gdzie ma przebiegać granica rezerwatu. Rósł tam las, ale niewiele z niego pozostało, bo został wycięty.

Zapytaliśmy Nadleśnictwo Bytów o stanowisko leśników w sprawie powstania rezerwatu. Podkreślili jedynie, że muszą godzić funkcje przyrodnicze, gospodarcze i społeczne lasów. A ponieważ lasy wokół Soszycy są ważnym miejscem rekreacji dla mieszkańców i turystów, dlatego uważają, że przy podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony przyrody, a więc także o utworzeniu rezerwatu, trzeba uwzględnić głos lokalnej społeczności. Są jednak gotowi współpracować, by znaleźć rozwiązania, które pozwolą chronić bezcenne jeziora i jednocześnie zachować dostępność tych terenów dla ludzi.

Spór o powstanie rezerwatu toczy się w chwili, gdy posłowie Polski 2050 i PSL chcą, żeby – podobnie jak w przypadku powstawania parków narodowych – samorządy mogły stawiać weto wobec planów tworzenia rezerwatów. Jaworski jest tą wizją przerażony.

– Pracę nad powstaniem rezerwatu w tym miejscu trwają od dekad [pomysł powstał w latach 80. XX wieku], ale za każdym razem lokalne władze się sprzeciwiają – przypomina.

Na plany posłów PSL i Polski 2050 podczas spotkania z mieszkańcami powoływała się Izabela Jagodzińska, wójtka z Parchowa. Choć rezerwat nie będzie leżał na terenie jej gminy, apelowała o podpisywanie petycji przeciwko powstaniu rezerwatu.

W normalnej sytuacji powinno być tak, że to mieszkańcy domagają się ochrony tego miejsca. A tu jest na odwrót. To paradoks

KRZYSZTOF WIRKUS
ze Stowarzyszenia Nenufar

W stanowisku przesłanym „Wyborczej" przez jej gminę, czytamy, że samorząd, podobnie jak mieszkańcy i radni, obawia się skutków utworzenia rezerwatu. Argumenty są te same: obawy dotyczą możliwych ograniczeń w dostępie do jezior oraz wpływu na turystykę, rekreację, wędkarstwo i lokalnych przedsiębiorców. Gmina przypomina, że teren ten już dziś objęty jest ochroną Natura 2000 i znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi". Jednocześnie samorząd zapewnia, że nie jest przeciwny ochronie przyrody, ale chce, by decyzje w sprawie rezerwatu były wypracowywane razem z mieszkańcami.

Od ubiegłego roku gminy z obszarami chronionymi mogą korzystać z subwencji ekologicznej. Państwo dopłaca za każdy skrawek chronionego terenu. Dla rezerwatów przyrody stawka wynosi ok. 310 zł rocznie za hektar. Pieniądze wpadają do budżetu samorządu, ale nie muszą być przeznaczone na ochronę przyrody.

Także sekretarzyni Martyna Kozak, przedstawicielka gminy Czarna Dąbrówka, zapewnia, że samorząd docenia wysokie walory przyrodnicze tego obszaru oraz potrzebę ochrony jezior lobeliowych. Ale chce pogodzić ochronę przyrody z rozwojem infrastruktury oraz zachowaniem dostępu do cennych terenów dla mieszkańców i turystów. Na razie gmina się obawia, że rezerwat ograniczy inwestycje, turystykę i rekreację.

Natomiast Leszek Waszkiewicz, starosta z Bytowa, broni się przed pomysłem przyrodników, używając argumentu, że w powiecie bytowskim jest najwięcej rezerwatów przyrody w Polsce.

– Z jednej strony to duma z faktu, że żyjemy w wyjątkowym otoczeniu, z drugiej konieczność dostosowania się do ograniczeń z tego wynikających – zwraca uwagę.

Ale Marcin Jaworski zarzuca samorządowcom, że nie tylko nie chronią miejscowej przyrody, ale podburzają miejscowych, manipulując faktami.

– Czy urzędnicy nie czytają pism od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska? – pyta prezes stowarzyszenia. – Starosta bytowski [tego samego argumentu użyła także gmina Czarna Dąbrówka] powtarza, że gdy powstanie rezerwat, nie będzie mogła tędy przebiegać ścieżka rowerowa. A w dokumencie z RDOŚ jest wyraźnie napisane, że rezerwat nie stoi na przeszkodzie, by ścieżka tu była.

„CHCEMY, ŻEBY BYŁO TU JAK DO TEJ PORY"

Gdy spacerujemy po Soszycy, przygląda się nam jeden z mieszkańców.

– Przeciw rezerwatowi jestem, oczywiście – zapewnia starszy mężczyzna. Powtarza argumenty wójtki z Parchowa, która podczas spotkania gdybała, że rezerwat może wkrótce sięgać aż po Słupię, co odbierze miejscowym zysk z wynajmu kajaków.

– A jak jednak do rzeki nie dojdzie? – pytamy. – To do lasu nie będzie można iść – ripostuje mieszkaniec Soszycy.

– Będzie można wejść do lasu. Ale na terenie rezerwatu będą wyznaczone ścieżki do poruszania się – prostujemy.

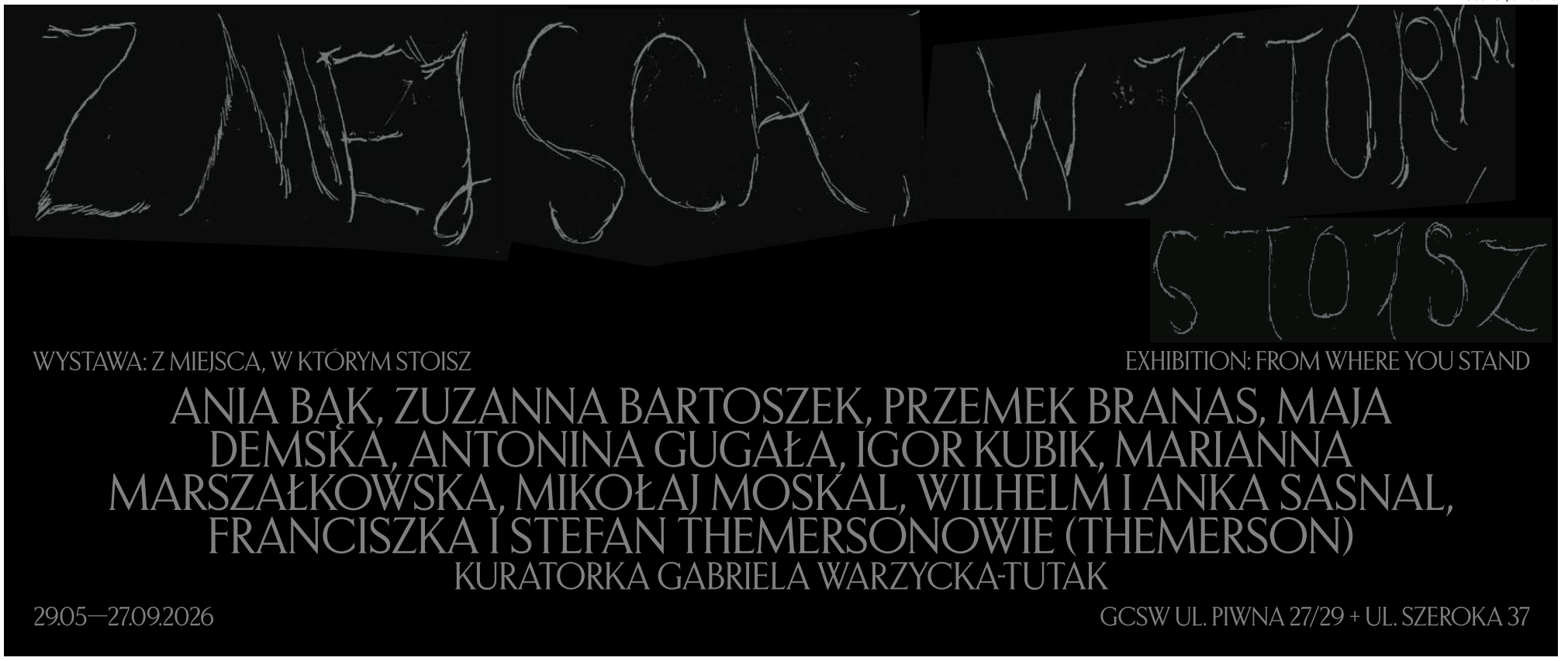
– Nie wiadomo, jak będzie. Po prostu jesteśmy przeciwni, nie chcemy tu żadnego parku, niech poszukają gdzie indziej. Chcemy, żeby tu było jak do tej pory. Tak jest dobrze i fajnie. Ludzie chodzą tu na grzyby i jagody – odpowiada mężczyzna.

Chciałby też, żeby z mieszkańcami spotkali się przedstawiciele RDOŚ, których zabrakło na wcześniejszym spotkaniu. – Może oni nam inaczej to wszystko wytłumaczą niż wójt czy radna? – zastanawia się.

Krzysztof Wirkus martwi się, że rozmowa o powstaniu rezerwatu odbywa się w atmosferze konfliktu społecznego. – W normalnej sytuacji powinno być tak, że to mieszkańcy domagają się ochrony tego miejsca. A tu jest na odwrót. To paradoks – dziwi się.

Gminom, które tak chwalą się bliskością natury, Wirkus też się dziwi. Przecież rezerwaty czy parki narodowe to magnes dla turystów. Potwierdzają to badania. Naukowcy z Uniwersytetu Łódzkiego sprawdzili, że obszary chronione – ich badanie dotyczyło parków narodowych – są atrakcją turystyczną, która przyciąga ludzi spoza najbliższej okolicy właśnie dzięki swojej unikatowości i renomie. Podkreślili też pozytywny wpływ takich terenów na lokalną gospodarkę – na rozwój noclegów, gastronomii, usług kajakowych, przewodnickich, tras rowerowych czy edukacji przyrodniczej. A więc prawda jest zupełnie inna niż to przedstawiają miejscowe władze.

– Taki rezerwat to unikat w skali kraju. Z jednej strony ochrona przyrody, z drugiej szansa na większy ruch turystyczny w jego otoczeniu. A przecież każdy chce, żeby była ona dostępna jak najdłużej. Wycięte lasy nie ściągną tutaj przyjezdnych – zauważa Krzysztof Wirkus.

1 GD

eprasa.pl 09acf52ab3

Budowa pierwszej w Polsce elektrowni atomowej w gminie Choczewo

Obok powstanie tysiąc mikrokawalerek

Będą to mieszkania dla 10 proc. pracowników, którzy realizować będą priorytetowe prace przy tej inwestycji. Osiedle powstanie w ciągu dwóch lat.

Katarzyna Fryc

Amerykański koncern Bechtel będzie generalnym wykonawcą pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej. Ale ponieważ do tej budowy potrzeba tysięcy robotników, i jest więcej niż pewne, że aż tylu nie uda się znaleźć na Pomorzu, firma postanowiła przyciągnąć pracowników spoza regionu. Dlatego Amerykanie zbudują dla nich – przy placu budowy elektrowni jądrowej w gminie Choczewo – osiedle.

• **Tak ma wyglądać osiedle tysiąca mikrokawalerek dla pracowników budujących elektrownię atomową w gminie Choczewo** FOT. MAT. PRAS. BECHTEL

Osiedle pracownicze na terenie budowy elektrowni

Będzie miało charakter tymczasowy i składać się będzie z dwukondygnacyjnych budynków z tysiącem mikrokawalerek. Warunki mieszkaniowe przypominają budowane współcześnie akademiki. Będą to jednoosobowe pokoje z łazienkami, stawiane w technologii modułowej, czyli z gotowych, identycznych elementów. Osiedle zbuduje spółka Unihouse S.A., która wygrała przetarg w formule „zaprojektuj i zbuduj".

– Najlepsze praktyki z naszych wcześniejszych projektów wskazują, że osoby, które realizują priorytetowe prace, zawsze powinny być zakwaterowane bezpośrednio przy placu budowy. W przypadku elektrowni jądrowej to około 1 tys. pracowników, czyli niemal 10 procent wszystkich osób, które będą pracowały na budowie – mówi Leszek Hołda, prezes Bechtel Polska.

Oprócz budynków z pokojami i łazienkami, powstanie także zaplecze socjalne: kuchnia, stołówka i pralnia, oraz drogi wewnętrzne i miejsca parkingowe.

Jak informuje Maciej Dzwonnik, ekspert ds. relacji zewnętrznych w firmie Bechtel, zapowiada, że przydział miejsc noclegowych dla pracowników będzie się odbywał zgodnie z harmonogramem prac.

Rozpoczęcie prac przy budowie osiedla robotniczego planowane jest na drugi kwartał 2026 roku. Budynki będą oddawane do użytku stopniowo – w drugim kwartale 2028 roku do zamieszkania ma być gotowych pierwszych 500 pokoi – i w pełni zostaną zasiedlone w pierwszej połowie 2029 roku.

Osiedle pracownicze na terenie budowy elektrowni będzie składać się z dwukondygnacyjnych budynków z tysiącem mikrokawalerek

PEJ wynajmie także kwatery w okolicy

– Podpisana umowa dotyczy zaplecza noclegowego, które pokryje 10 procent zapotrzebowania. Jest to element szerszych działań związanych z budową bazy zakwaterowania dla pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej – mówi Marek Woszczyk, prezes zarządu państwowej spółki Polskie Elektrownie Jądrowe. – Równolegle finalizujemy analizę bazy noclegowej we współpracy z Agencją Rozwoju Pomorza. W ciągu trzech miesięcy wpłynęło ponad 800 zgłoszeń, co potwierdza skalę zainteresowania lokalnego rynku.

Ta liczba pokazuje, na ile kwater lub mieszkań w okolicy może liczyć spółka dla pracowników budujących elektrownię.

Marek Woszczyk przekonuje, że dla PEJ kluczowe jest jak największe wykorzystanie możliwości regionu, także rynku mieszkaniowego. – Zależy nam, aby w jak największym stopniu współpracować z lokalnymi przedsiębiorcami i opierać realizację projektu na ich zasobach – podkreśla prezes PEJ.

Miasteczko dla pracowników elektrowni na polach byłego wójta

Wiadomo było, że budowa elektrowni wpłynie na rynek mieszkaniowy w okolicy. Może niekoniecznie wywoła boom taki, jak panuje obecnie w Gdańsku, ale na pewno zainteresowanie inwestycjami deweloperskimi w tym rejonie wzrośnie, bo mogą być nimi zainteresowani przyszli pracownicy elektrowni. Lokalni przedsiębiorcy to wyczuli. W listopadzie zeszłego roku „Wyborcza" informowała, że w gminie Choczewo wśród pól wyrośnie nowe miasteczko dla kilku tysięcy mieszkańców. Za inwestycją stoi były wójt gminy, który do 2024 r. – przez 14 lat – rządził Choczewem. Inwestycja pod nazwą Starbienino New Village jest zaplanowana głównie... na jego gruntach rolnych. Plan zagospodarowania, który umożliwił budowę tych domów, został przyjęty w gminie właśnie za jego rządów, co otwiera drogę do milionowych zysków.

Starbienino New Village ma się rozciągać na 36 hektarach – jak czytamy w materiałach reklamowych – „malowniczych terenów położonych w sercu Kaszub nad brzegami Jeziora Choczewskiego". Wizualizacje wskazują, że zaplanowano setki domów i niedużych budynków mieszkaniowych. Powstaną w formie typowej zabudowy łanowej – długie szeregi domów, gęsto ustawionych jeden obok drugiego.

Jeśli plany się powiodą, kilka tysięcy osób zamieszka w osadzie z własnym supermarketem, restauracjami, przedszkolem i szkołą. Gmina Choczewo liczy dziś ok. 5 tys. mieszkańców, ale kilka kolejnych tysięcy może się tu osiedlić w związku z budową po sąsiedzku elektrowni jądrowej.

Budowa elektrowni zacznie się za dwa lata

Przypomnijmy, że pierwsza w Polsce elektrownia atomowa powstanie w okolicy wsi Sasino, Słajszewo i Kopalino (w gminie Choczewo), w bliskiej odległości od morskiego brzegu. Trwają tam właśnie prace przygotowawcze przed budową. Inwestycję prowadzi rządowa Polskie Elektrownie Jądrowe (PEJ). Budowa siłowni, przy której pracę ma znaleźć osiem do dziesięciu tysięcy osób, zgodnie z planem ma się zacząć w 2028 r. we współpracy z globalnymi liderami w dziedzinie energetyki jądrowej – firmami Westinghouse i Bechtel.

Pierwszym, już zakończonym etapem prac było przygotowanie terenu pod budowę, a więc wycinka 340 hektarów drzew.

W drugim etapie prac przygotowawczych zacznie się organizacja infrastruktury technicznej na placu budowy oraz stawianie fundamentów pod węzły betoniarskie, które będą wspierać produkcję betonu w dalszych fazach budowy.

Zgodnie z założeniami za dwa lata planowane jest wylanie tzw. pierwszego betonu jądrowego, czyli fundamentów pod budynek reaktora. To symboliczny i formalny początek inwestycji.

Jak wygląda harmonogram dalszych prac?

budowa pierwszego reaktora ma się zakończyć w 2035 r.,

w 2036 r. do sieci popłynie prąd z atomu,

kolejne dwa bloki jądrowe będą oddawane w odstępach rocznych do 2038 r. ●

2026: ŚWIAT OD NOWA
Spotkanie z dziennikarzami „Wyborczej"
31 maja 2026, godz. 12. Spotkanie na żywo, wstęp wolny
100cznia, ul. Księdza Jerzego Popiełuszki 5, Gdańsk
ADAM MICHNIK
BARTOSZ WIELIŃSKI
ORGANIZATOR
wyborcza.pl
REKLAMA
PARTNERZY
GDAŃSK
ECS europejskie centrum solidarności
FUNDACJA GDAŃSKA
1 GD

eprasa.pl 09acf52ab3

BIALACKI / DODA / KWAŚNIEWSKA / MICHNIK / POLKO

ŚWIĘTO WOLNOŚCI I PRAW OBYWATELSKICH

30–31 MAJA 2026 / STREFA SPOŁECZNA / 100CZNIA

4 CZERWCA 2026 / EUROPEJSKIE CENTRUM SOLIDARNOŚCI

GDAŃSK

ECS europejskie centrum solidarności

FUNDACJA GDAŃSKA

program 4czerwca.gdansk.pl, ecs.gda.pl

Gdańsk/34435936

1 GDL

eprasa.pl 09acf52ab3

Święto Wolności w Gdańsku

Dulkiewicz: Mam nadzieję, że będziemy wszyscy razem

– Fundamentem naszych obchodów jest festiwal organizacji pozarządowych, zwany Strefą Społeczną. Chcemy uświadomić społeczeństwu, jak kluczową rolę 37 lat po transformacji odgrywa sektor społeczny.

ROZMOWA Z
ALEKSANDRĄ DULKIEWICZ
prezydent Gdańska

• **Aleksandra Dulkiewicz**
FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

KRZYSZTOF KATKA: Narodowe Centrum Kultury opublikowało raport z badania „Czy chcemy święta wolności?", z którego wynika, że w ubiegłym roku media wykazały niewielkie zainteresowanie rocznicą 4 czerwca. Najwięcej uwagi poświęcono obchodom w Gdańsku, organizowanym przez miasto Gdańsk oraz Europejskie Centrum Solidarności. Wygląda na to, że państwo nieco zapomniało o ustanowionym w 2013 roku Dniu Wolności i Praw Obywatelskich, a Gdańsk stał się jego głównym kustoszem.

ALEKSANDRA DULKIEWICZ: W Gdańsku konsekwentnie robimy swoje. Zaczęło się od pomysłu jeszcze Pawła Adamowicza, by w 2019 roku zorganizować duże wydarzenie z okazji okrągłej, 30. rocznicy wyborów czerwcowych. Od tamtego czasu rokrocznie organizujemy te uroczystości. Wspomniany raport pokazuje, że ta konsekwencja przynosi owoce – 4 czerwca jest obecnie trzecim, po Powstaniu Warszawskim i 11 listopada, świętem generującym największe zainteresowanie społeczne.

Jakie jest główne przesłanie tegorocznego Święta Wolności w Gdańsku? Czy to temat, który co roku wymaga nowej definicji?

– W Gdańsku kładziemy nacisk na to, by pokazać, że 4 czerwca to przede wszystkim święto obywatelek i obywateli. To oni w 1989 roku przejęli inicjatywę, tworząc Komitety Obywatelskie.

Dlatego fundamentem naszych obchodów jest festiwal organizacji pozarządowych, zwany Strefą Społeczną – w tym roku ugościmy ich niemal dwieście. Chcemy uświadomić społeczeństwu, jak kluczową rolę 37 lat po transformacji odgrywa sektor społeczny.

Drugim filarem jest Europejskie Centrum Solidarności i wystawa stała poświęcona pokojowej rewolucji. Wypracowaliśmy też oficjalny rytuał na Placu Solidarności: uroczyste podniesienie flag przy dźwiękach hymnów. Musimy pamiętać, że nasza droga do wolności nie była oczywista – tego samego dnia w 1989 roku na plac w Pekinie wjechały czołgi; u nas historia mogła potoczyć się równie tragicznie.

Program jest bogaty: miasteczko społeczne, debaty, warsztaty. Które z zaplanowanych wydarzeń uważa Pani za kluczowe?

– Wybór jest trudny, ale szczególną wagę przywiązuję do weekendu 30-31 maja, to wtedy na terenie stoczni odbędzie się święto obywatelskości pod hasłem Strefa Społeczna. Zaplanowaliśmy debaty z udziałem osób z bardzo różnych światów, jak Doda, Jolanta Kwaśniewska czy Adam Michnik. Ponadto na 2 czerwca w ECS zaplanowano Forum Kościuszkowskie poświęcone Białorusi. Kulminacja obchodów odbędzie się 4 czerwca o godz. 16. Porę uroczystości na placu zmieniliśmy ze względu na Boże Ciało – tak, by nie kolidowała z procesjami religijnymi i zakończyła się przed wieczornym festiwalem muzycznym.

Organizując obchody w Gdańsku, jesteśmy otwarci na każdego, nie pytamy o barwy partyjne. Mam głęboką nadzieję, że przyjdzie kiedyś taki moment, że będziemy wszyscy razem

ALEKSANDRA DULKIEWICZ
prezydent Gdańska

W jaki sposób Gdańsk chce mówić o wolności, by ten przekaz trafił do najmłodszego pokolenia?

– Stawiamy na nowoczesny język i zapraszanie osób, które są dla młodych punktami odniesienia. Przykładem jest plakat tegorocznych obchodów – mojemu pokoleniu kojarzy się on z Garym Cooperem i filmem „W samo południe", dla młodych to po prostu ikoniczny kowboj niosący konkretny komunikat. Obecność Dody, znanej ostatnio m.in. z wrażliwości na prawa zwierząt, pokazuje, że o wolności myślimy bardzo szeroko, w sposób bliski współczesnym wartościom.

Raport NCK wskazuje jednak, że aż 70 proc. respondentów nie kojarzy daty 4 czerwca z żadnym wydarzeniem historycznym.

– Najnowsza historia Polski nie jest wystarczająco obecna w programach nauczania, lekcje często kończą się na II wojnie światowej lub stalinizmie. Dla wielu młodych ludzi Grudzień '70, stan wojenny czy Okrągły Stół to pojęcia abstrakcyjne.

Sytuację skomplikowało zamieszanie wokół przedmiotów Wiedza o Społeczeństwie i HiT. My w Gdańsku robimy swoje i jestem przekonana, że lokalne badania pokazałyby znacznie wyższy poziom świadomości historycznej niż te ogólnopolskie.

Autorzy raportu sugerują, że może warto promować ideę „bezkrwawej rewolucji", zamiast skupiać się na rocznicy samych wyborów. Czy w Gdańsku te dwa aspekty udaje się połączyć?

– One występują równocześnie. Myślę, że warto także wspomnieć o stałym elemencie naszej współpracy z Press Clubem. Za każdym razem mamy dyskusję z reporterami wojennymi, którzy mówią o swoich doświadczeniach relacjonowania konfliktów i wojen. Uświadamiają nam, że historia z 4 czerwca 1989 roku, nasza pokojowa droga, nie jest tak oczywista.

W polityce miejskiej pojawiają się czasem głosy krytyczne, że oto Gdańsk deklaruje troskę o wolność, demokrację, praworządność, a gdy pojawiają się problemy na poziomie lokalnym, to przedstawiciele rad dzielnic jadą do prezydenta Karola Nawrockiego, szukając oparcia. Jak Pani się do tego odniesie?

– Chciałabym, aby wskazano inne miasto, które współpracuje z radami dzielnic tak intensywnie jak Gdańsk. Prowadzimy z radnymi dzielnic regularne spacery w dzielnicach, organizujemy dedykowane kolegia i debaty dotyczące wielu obszarów. Oczywiście, gminy mają pewną swobodę w kształtowaniu ustroju rad dzielnic i one w różnych miastach funkcjonują nieco inaczej. W Gdańsku jest wiele rad dzielnic, które uznają bardzo jasno, że ta współpraca układa się dobrze. To nie znaczy jednak, że wszystkie postulaty są zrealizowane.

Kluczową instytucją dla obchodów rocznicy 4 czerwca jest ECS, w którym trwa właśnie konkurs na nowego dyrektora. Czy są już pierwsi kandydaci?

– Czekamy na dokumenty do końca czerwca, zazwyczaj takie aplikacje konkursowe spływają w ostatniej chwili. Na razie nie ma zgłoszeń, nie powołano jeszcze też komisji konkursowej. Zachęcam jednak wszystkich, którzy czują, że mogliby poprowadzić Europejskie Centrum Solidarności, do startu w konkursie.

Była Pani przy narodzinach ECS i pracowała w nim przed laty. Czego oczekuje Pani od nowego szefa tej instytucji?

– Czuję się blisko związana z Europejskim Centrum Solidarności. Byłam, jako współpracowniczka prezydenta Adamowicza, przy podpisywaniu umowy założycielskiej w 2007 roku. Gdy dwanaście lat temu otwierano budynek ECS, pracowałam w tej instytucji.

Jestem przekonana i wiem, że ECS może jeszcze wiele wnieść do debaty społecznej, nie tylko w Polsce, ale także w Europie. Uważam, że musi być liderem debaty. Nowy dyrektor powinien położyć także duży nacisk na edukację historyczną młodzieży.

Sercem instytucji musi pozostać wystawa stała, która mimo upływu dwunastu lat nie straciła na aktualności, stanowiąc fundament dla działań kulturalnych i społecznych.

Czy udało się zabezpieczyć finansowanie ECS poprzez zmianę umowy założycielskiej? Był projekt nowej umowy przewidujący znaczne zwiększenie dotacji ministerialnej.

– Europejskie Centrum Solidarności jest instytucją założoną przez pięć podmiotów: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Samorząd Województwa Pomorskiego, Miasto Gdańsk, Fundację Centrum Solidarności i NSZZ „Solidarność". Ta ostatnia organizacja, związek zawodowy, od kilku lat konsekwentnie odmawia udziału w jakichkolwiek czynnościach, co nieco utrudnia działalność. Natomiast wspólnie z Ministerstwem Kultury i marszałkiem staramy się pracować w taki sposób, żeby dotacjami zapewnić stabilność finansową.

We wspomnianym raporcie na temat święta 4 czerwca część badanych wskazała, że jest to święto raczej tylko jednej strony sceny politycznej. Jak zaprosiłaby Pani do wspólnego świętowania osoby o odmiennych poglądach?

– Wybory z 4 czerwca były domknięciem pokojowej rewolucji, która dała Polakom wolność, jakiej zazdroszczą nam w wielu miejscach na świecie. Organizując obchody w Gdańsku, jesteśmy otwarci na każdego, nie pytamy o barwy partyjne. Mam głęboką nadzieję, że przyjdzie kiedyś taki moment, że będziemy wszyscy razem.

Rozmawiał Krzysztof Katka

Więcej o tym co będzie się działo podczas Święta Wolności piszemy na **s.12**

eprasa.pl 09acf52ab3

REKLAMA

muzyczny.org

Mała scena. Wielkie emocje.

NIEZAWODNY	FRANCJA ELEGANCJA	INA. WOLISZ, KIEDY SIĘ ŚMIEJĘ
2, 3 czerwca g. 18.00 Scena Kameralna	6 czerwca g. 19.30/ 7 czerwca g. 18.00 Scena Kameralna	17 czerwca g. 20.00 Scena Kameralna

Projekty Inicjatyw Aktorskich

Teatr Muzyczny im. D. Baduszkowej w Gdyni

Instytucja Kultury Samorządu Województwa Pomorskiego

GDYNIA 100 INSTYTUCJA KULTURY WSPÓŁORGANIZOWANA PRZEZ MIASTO GDYNIA

Energa GRUPA ORLEN | MECENAS GŁÓWNY

Bank Polski | MECENAS

PORT GDYNIA | SPONSOR

eprasa.pl 09acf52ab3

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza

pierwszy przetarg ofertowy nieograniczony na najem

na okres 5 lat, lokalu użytkowego o pow. 72,26 m², stanowiącego własność Gminy Miasta Wejherowa, znajdującego się w budynku przy ul. Sobieskiego 268 w Wejherowie

Stawka wywoławcza czynszu najmu wynosi 50 zł/m² netto miesięcznie. Do czynszu ustalonego w przetargu zostanie doliczony podatek VAT 23%

Osoby zainteresowane udziałem w przetargu zobowiązane są zapoznać się ze szczegółowymi warunkami przetargu, które można odbierać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 p. 203, tel. 677-71-43; 677-71-53 lub w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wejherowie na stronie internetowej **www.bip.wejherowo.pl**

Zainteresowani udziałem w przetargu mają obowiązek zapoznania się ze stanem technicznym lokalu w obecności upoważnionego pracownika Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Termin składania ofert upływa **w dniu 12 czerwca 2026 roku o godz. 8.30.**

Gdańsk/34436751

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza

pierwszy przetarg ofertowy nieograniczony na najem

na okres 5 lat, lokalu użytkowego o pow. 46,34 m², stanowiącego własność Gminy Miasta Wejherowa, znajdującego się w budynku przy ul. Sobieskiego 268 w Wejherowie

Stawka wywoławcza czynszu najmu wynosi 70 zł/m² netto miesięcznie. Do czynszu ustalonego w przetargu zostanie doliczony podatek VAT 23%

Osoby zainteresowane udziałem w przetargu zobowiązane są zapoznać się ze szczegółowymi warunkami przetargu, które można odbierać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 p. 203, tel. 677-71-43; 677-71-53 lub w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Wejherowie na stronie internetowej **www.bip.wejherowo.pl**

Zainteresowani udziałem w przetargu mają obowiązek zapoznania się ze stanem technicznym lokalu w obecności upoważnionego pracownika Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Termin składania ofert upływa **w dniu 12 czerwca 2026 roku o godz. 8.30.**

Gdańsk/34436750

Burmistrz Miasta Ustka informuje, że:

na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka, ul. Ks. Kard. St. Wyszyńskiego 3 został wywieszony na okres 21 dni

wykaz nieruchomości, przeznaczonej do oddania w dzierżawę: - teren stanowiący część działki nr 15/26,

położony przy Promenadzie Nadmorskiej wykorzystywany pod sezonowy ogródek gastronomiczny.

Gdańsk/34436949

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis odeszli.pl

Agencja Rozwoju Pomorza S.A. Spółka Samorządu Województwa Pomorskiego

Agencja Rozwoju Pomorza S.A. zatrudni stanowisku:

Dyrektorka / Dyrektor Działu Komunikacji i Relacji Zewnętrznych

1. Strategiczne i operacyjne zarządzanie komunikacją w Spółce.
2. Obsługa Zarządu Spółki w zakresie budowania relacji z instytucjami publicznymi, partnerami biznesowymi oraz społecznością lokalną w tym udział i prezentowanie działalności Spółki na wybranych wydarzeniach.
3. Planowanie i wdrażanie strategii marketingu oraz komunikacji Spółki.
4. Współpraca z Zarządem działami Spółki w planowaniu i wdrażaniu projektów o charakterze międzydziałowym.
5. Koordynacja realizowanych czynności promocyjno-informacyjnych pomiędzy działami Spółki
6. Przygotowywanie odpowiednich materiałów promocyjno-informacyjnych dla członków Zarządu i pracowników firmy.
7. Zarządzanie treściami publikowanymi w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej Spółki.
8. Współpraca z mediami.
9. Inicjowanie współpracy i współpraca z podmiotami zaangażowanymi w promocję województwa pomorskiego.

Pełna informacja o wymaganiach, wymaganych dokumentach i terminach dostępna jest pod adresem https://www.arp.gda.pl

Gdańsk/34436746

Burmistrz Miasta Ustka

Działając na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 399) oraz § 3 i § 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 2213) ogłasza na dzień **9 lipca 2026 r. o godzinie 13:00** w Sali **101** Urzędu Miasta Ustka I publiczny przetarg ustny nieograniczony na wynajęcie na okres 3 lat garażu, położonego w Ustce, stanowiącego część działki nr 1599/30, obręb 0001, będącego własnością Gminy Miasto Ustka.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 40,00 zł na konto Urzędu Miasta Ustka nr **10 1020 2791 0000 7802 0300 9255** prowadzone przez PKO Bank Polski S.A. lub w kasie UM w terminie do **6 lipca 2026 r.**

Wywoławcza wysokość czynszu za najem garażu wynosi **250,00zł / m-c +23% VAT.**

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Ustka, pok. 303, tel. 59 8154 337.

Całą treść ogłoszenia umieszczono na stronie internetowej **www.bip.um.ustka.pl** oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ustka.

Gdańsk/34436794

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI

oraz:
- Pułapki terapii
- Czy można być szczęśliwym bez seksu
- Niewygodne pytania w związkach
- Mózg i menopauza

żyć lepiej psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

GDL 1

eprasa.pl 09acf52ab3

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj
w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OBWIESZCZENIE
Wójta Gminy Ustka

o przedłużeniu terminu składania uwag w ramach ponownych konsultacji społecznych dotyczących projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego dla części nieruchomości położonych w obrębie geodezyjnym Machowinko, gmina Ustka.

Na podstawie art. 37ec ust. 2 pkt 4 lit. d oraz art. 37 ec. ust. 5 w związku z art. 8h ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.), art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) oraz uchwały Nr XIX.235.2025 Rady Gminy Ustka z dnia 25 września 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do sporządzenia zintegrowanego planu inwestycyjnego dla części nieruchomości położonych w obrębie geodezyjnym Machowinko, gmina Ustka.

zawiadamiam o przedłużeniu terminu składania uwag w ramach ponownych konsultacji społecznych dotyczących projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego dla części nieruchomości położonych w obrębie geodezyjnym Machowinko, gmina Ustka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – do dnia 26 czerwca 2026 r.

Przyczyna ponowienia: Ponowne przeprowadzenie konsultacji wynika z wprowadzenia zmian w projekcie planu polegających na zmianie przeznaczenia fragmentu terenu z funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) na funkcję zieleni naturalnej (ZN).

Konsultacje prowadzone będą w następujących formach:
1) zbieranie uwag do projektu planu w terminie od **18 maja 2026 r. do 26 czerwca 2026 r.**,
2) **telefoniczny dyżur projektanta planu**, który będzie prowadzony przez cały okres trwania konsultacji w godz. od 16:00 do 18:00 (tel. 693-036-185).

Projekt zintegrowanego planu inwestycyjnego dla części nieruchomości położonych w obrębie geodezyjnym Machowinko, gmina Ustka będzie udostępniony w terminie trwania konsultacji społecznych w siedzibie Urzędu Gminy Ustka w pokoju nr 3 przy ul. Dunina 24, w godzinach otwarcia urzędu. Projekt przedmiotowego zintegrowanego planu inwestycyjnego będzie również do wglądu w ww. terminie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Ustka https://bip.ustka.ug.gov.pl/m,5138,zintegrowane-plany-inwestycyjne.html oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Ustka https://ustka.ug.gov.pl/konsultacje-spoleczne.html

Zgodnie z art. 8g ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu o zagospodarowaniu przestrzennym Interesariusze mogą składać uwagi do projektu aktu planowania przestrzennego w ww. terminie:
- na piśmie w postaci papierowej na adres: **Urząd Gminy Ustka, ul. Dunina 24, 76-270 Ustka**
- na piśmie w postaci elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej **boi@ustka.ug.gov.pl**
- przez platformę ePUAP: /4jbdfq7891/ugustka
- przez adres e-Doręczeń (AE): **PL-64903-93022-STIBH-29**

wyłącznie za pomocą „FORMULARZA PISMA DOTYCZĄCEGO AKTU PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO", który został ustalony Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509). Ww. formularz dostępny jest:
- na stronie internetowej https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/formularz-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego
- na stronie internetowej https://ustka.ug.gov.pl/files/image/Referat_geo_wnioski/akt_planowania_wniosek.pdf
- w siedzibie **Urzędu Gminy Ustka, ul. Dunina 24, 76-270 Ustka.**

Składający uwagę podaje dane, wpisuje również czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem. Uwagi do projektu zintegrowanego planu inwestycyjnego są rozpatrywane przez Wójta Gminy Ustka. Rozpatrzenie uwag zostanie opublikowane na stronie internetowej: https://bip.ustka.ug.gov.pl/m,5138,zintegrowane-plany-inwestycyjne.html

WÓJT GMINY USTKA
Rafał KONON

INFORMACJA RODO
Realizując obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. Nr 119 z 04.05.2016 r., str. 1 ze zm.: Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., str. 2), dalej: RODO, w zw. z art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) Wójt Gminy Ustka informuje, że:
1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Wójt Gminy Ustka z siedzibą w Ustce przy ul. Dunina 24, 76-270 Ustka.
2) w sprawie praw związanych z przetwarzaniem danych osobowych można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych w Urzędzie Gminy Ustka e-mail: iod@ustka.ug.gov.pl, lub pisemnie na adres naszej siedziby, wskazany w pkt I.
3) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz do wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, realizowanym w postaci sporządzania zintegrowanych planów inwestycyjnych w Gminie Ustka;
4) Pani/Pana dane osobowe po zakończeniu realizacji celu, dla którego zostały zebrane, będą przetwarzane w celach archiwalnych i przechowywane przez okres niezbędny do realizacji przepisów prawa;
5) zgodnie z RODO przysługuje Pani/Panu prawo do: dostępu do swoich danych, - sprostowania swoich danych jeśli są nieprawidłowe oraz do ich uzupełnienia jeśli są niekompletne, - ich usunięcia, w sytuacji, gdy przetwarzanie danych nie następuje w celu wywiązania się z obowiązku wynikającego z przepisu - prawa lub w ramach sprawowania władzy publicznej, żądania ograniczenia przetwarzania, gdy kwestionuje Pani/Pan prawidłowość danych lub gdy uważa Pani/Pan, iż przetwarzamy - je niezgodnie z prawem, a sprzeciwia się Pani/Pan usunięciu danych lub Administrator Danych Osobowych nie potrzebuje już danych osobowych do celów przetwarzania, ale są niezbędne Pani/Panu, do ustalenia,dochodzenia lub obrony roszczeń;
6) jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym);
7) podanie danych osobowych jest wymagane przepisami ustawy wskazanej w pkt. 3, a ich niepodanie może skutkować nierozpatrzeniem złożonego wniosku;
8) udostępnianie Pani/Pana danych osobowych może nastąpić tylko organom publicznym lub innym instytucjom na podstawie przepisów prawa; osobom upoważnionym przez Wójta Gminy Ustka, które muszą mieć dostęp do danych, celem wykonywania powierzonych obowiązków; podmiotom przetwarzającym, którym zadanie zlecono; organowi nadzoru – Wojewodzie Pomorskiemu, organom ochrony prawnej (Policja, Prokuratura, Sąd) lub innym organom w związku z prowadzonym postępowaniem;
9) dane osobowe nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym nie będzie wobec nich profilowania;
10) ma Pani/Pan prawo wnieść skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy RODO lub krajowe przepisy o ochronie danych osobowych.

Gdańsk/34436944

OGŁOSZENIE
BURMISTRZA MIASTA LĘBORKA

o rozpoczęciu konsultacji społecznych do projektu planu ogólnego miasta Lęborka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Na podstawie art. 8i, art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538), a także art. 39, art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w związku z Uchwałą Nr LXII-799/2024 Rady Miejskiej w Lęborku z dnia 22 marca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego miasta Lęborka, Burmistrz Miasta Lęborka

zawiadamia o rozpoczęciu konsultacji społecznych

projektu planu ogólnego miasta Lęborka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, które odbędą w terminie od dnia **29 maja 2026 roku do dnia 29 czerwca 2026 roku** i obejmą:
I. zbieranie uwag do projektu planu i prognozy oddziaływania na środowisko w terminie od dnia **29 maja 2026 roku do dnia 29 czerwca 2026 roku**,
II. dyżury projektanta, które odbędą się w następujących dniach i miejscach:
   1) 9 czerwca 2026 roku (wtorek) w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lęborku, ul. Armii Krajowej 14, w sali nr 101 w godzinach od 15:30 do 18:00,
   2) 24 czerwca 2026 roku (środa) w siedzibie Urzędu Miejskiego w Lęborku, ul. Armii Krajowej 14, w sali nr 101 w godzinach od 15:30 do 18:00;
III. spotkanie otwarte, poprzedzone prezentacją rozwiązań projektu planu ogólnego, które odbędzie się w dniu 18 czerwca 2026 roku w sali Stacji Kultura przy ul. Dworcowej 8a w Lęborku o godz. 16^{00};

W trakcie przeprowadzanych konsultacji społecznych będzie możliwość zapoznania się z projektem planu ogólnego miasta Lęborka wraz z uzasadnieniem, prognozą oddziaływania na środowisko oraz wykazem złożonych wniosków do planu. W okresie konsultacji cała dokumentacja dostępna jest pod linkiem:
https://bip.um.lebork.pl/artykul/konsultacje-spoleczne-3.

Zgodnie z art. 8g ww. ustawy z dnia z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zainteresowani mogą składać uwagi w terminie od dnia 29 maja 2026 roku do dnia 29 czerwca 2026 roku:
- Uwagi należy składać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej, na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego na adres: Urząd Miejski w Lęborku, ul. Armii Krajowej 14, 84-300 Lębork, lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: architektura@um.lebork.pl lub adres do e-Doręczeń: AE:PL-94482-71353-CFFUG-25 w terminie **do dnia 29 czerwca 2026 roku;**
- uwagi należy składać za pomocą formularza, którego wzór zastał określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509); Formularz dostępny jest na stronie bip.um.lebork.pl w zakładce Informacje, Jak załatwić sprawę, Wydział Architektury;
- składający wniosek podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy;

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 46 pkt 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w miejscu i czasie konsultacji społecznych projektu planu ogólnego, można zapoznać się z prognozą oddziaływania na środowisko do planu ogólnego. Zainteresowani udziałem w postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania projektu planu ogólnego na środowisko mogą składać do dokumentacji uwagi i wnioski na ww. zasadach.

Przedłożone uwagi podlegają rozpatrzeniu przez Burmistrza Miasta Lęborka. Uwagi wniesione po upływie wyżej podanego terminu 29 czerwca 2026 roku pozostaną bez rozpatrzenia.

wybierzLębork.pl

Burmistrz Miasta Lęborka
Jarosław Litwin

INFORMACJA O PRZETWARZANIU DANYCH OSOBOWYCH
Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) informuję, że Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane przez Wydział Architektury Urzędu Miejskiego w Lęborku, a nadto:
1. Zgodnie z art. 13 RODO informuję, że administratorem przesyłanych danych jest Burmistrz Miasta Lęborka z siedzibą w 84-300 Lębork, ul. Armii Krajowej 14.
2. Kontakt do Inspektora ochrony danych: iod@um.lebork.pl
3. Celem przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest realizacja zadań związanych z procedurą planistyczną, zaś podstawą przetwarzania jest Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
4. Pani/Pana dane osobowe są zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi przepisami, a ich odbiorcami mogą być podmioty uprawnione do ujawnienia im danych na mocy przepisów prawa oraz podmioty przetwarzające w ramach świadczenia usług dla administratora.
5. Nie przewiduje się przekazywania Pani/Pana danych do państw spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub instytucji międzynarodowych oraz przetwarzania danych osobowych w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane.
6. Decyzje dotyczące Pani/Pana danych nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany.
7. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do zakończenia procedury planistycznej, a następnie przez okres wynikający z przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.
8. Posiada Pani/Pan prawo do:
   a) dostępu do treści swoich danych osobowych (art. 15 RODO);
   b) sprostowania swoich danych osobowych (art. 16 RODO);
   c) ograniczenia przetwarzania danych osobowych (art. 18 RODO).
9. Ma Pani/Pan prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeśli uzna, że przetwarzanie danych osobowych przez administratora narusza przepisy.

Gdańsk/34436562

eprasa.pl 09acf52ab3

Święto Wolności i Praw Obywatelskich w Gdańsku

Wyjątkowych gości nie zabraknie

Gdańsk po raz siódmy zaprasza na Święto Wolności i Praw Obywatelskich w rocznicę wyborów 4 czerwca 1989 roku, które zmieniły nie tylko Polskę, ale całą Europę.

Ilona Godlewska

• **Lech Wałęsa wziął udział w gdańskich obchodach 36. rocznicy wyborów 4 czerwca**
FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Święto Wolności i Praw Obywatelskich zostało ustanowione jako wspomnienie wyborów 4 czerwca 1989 roku, czyli wyborów wyjątkowych i bardzo ważnych, nie tylko w historii Polski. Tego dnia, pierwszy raz od zakończenia II wojny światowej, o mandaty posłów i senatorów mogli ubiegać się ludzie spoza partii komunistycznej. Nie były to zupełnie wolne, ponieważ nomenklatura partyjna zapewniła sobie część mandatów w polskim parlamencie. Ale był to historyczny krok w kierunku pełnej wolności.

Komitet Obywatelski „Solidarność" – złożony z dawnych opozycjonistów i kandydatów przez nich popieranych – zdobył 99 miejsc w Senacie (na 100 możliwych) i 161 mandatów w Sejmie, wszystkie możliwe dla opozycji do zdobycia. Choć wojska sowieckie wciąż stacjonowały wtedy w Polsce, a działacze Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej nie ogłosili jeszcze samorozwiązania, to czerwcowe wybory i ich wyniki już na zawsze zmieniły polską rzeczywistość. Tego dnia narodziła się polska demokracja, a jej efekty przeniosły się na inne kraje dawnego bloku wschodniego, które stopniowo odzyskiwały także swoją suwerenność. Dlatego uczestnicy tamtych wydarzeń robią tak wiele, Polacy o rocznicy wydarzeń z 4 czerwca 1989 roku pamiętali.

Organizatorzy na Święto Wolności i Praw Obywatelskich zadbali – jak zwykle – o bogaty program tych obchodów, które odbywać się będą przez kilka dni – od 30 maja do 4 czerwca. Będą spotkania z gośćmi specjalnymi, debaty, panele dyskusyjne, poświęcone najważniejszym wyzwaniom społecznym i obywatelskim, przed którymi stoi Polska.

Wśród zaproszonych do Strefy Społecznej w 100CZNI gości są m.in. była prezydentowa Jolanta Kwaśniewska, były dowódca jednostki GROM gen. Roman Polko, dziennikarz Kamil Dziubka, publicysta Tomasz Terlikowski, a także dzieci twórców demokracji w Polsce: Kinga Borusewicz i Bohdan Wałęsa.

– Strefa Społeczna to miejsce, w którym spokojnie debatujemy o wszystkim, bez tematów tabu. Dyskutujemy na leżaczkach ze szklanką w dłoni, w bardzo luźnej atmosferze. Debatujemy nawet z udziałem dzieci, które możemy do tej strefy przyprowadzić – zachęca Jacek Bendykowski, prezes Fundacji Gdańskiej, która jest organizatorem Strefy Społecznej.

ADAM MICHNIK I ALEŚ BIALACKI W GDAŃSKU

Jednym z punktów programu będzie w niedzielę 31 maja debata w ramach cyklu 2026: Świat od nowa pt. „Cena Wolności" z udziałem Adama Michnika, działacza antykomunistycznej opozycji, redaktora naczelnego „Wyborczej", oraz Bartosza Wielińskiego, wicenaczelnego „Wyborczej". Zastanawiać się będą, co zostało z czasów walki o polską wolność i demokrację w latach PRL. Nad tym, jak Polacy przeszli przez tamte historyczne próby i jaką zapłacili za to cenę. Spróbują także odpowiedzieć na pytania: jak zmieniło się nasze spojrzenie na Europę i co po ponad 35 latach polskiej wolności znaczą słowa naród, tradycja, patriotyzm? Debata rozpocznie się o godz. 12 na scenie DOK.

3 czerwca o godz. 18 odbędzie się spotkanie z Alesiem Bialackim, białoruskim działaczem społecznym, obrońcą praw człowieka, więźniem politycznym reżimu białoruskiego i laureatem Pokojowej Nagrody Nobla. O życiu noblisty oraz książce „Aleś", wydanej podczas pobytu Bialackiego w więzieniu, opowiadać będzie Taciana Niadbaj, prezeska zarządu Białoruskiego PEN, który jest wydawcą książki. Warto przypomnieć, że Białoruski PEN jest uznawany przez białoruskie władze za grupę ekstremistyczną, co oznacza, że jej aktywność na Białorusi jest zakazana, a jakiekolwiek zaangażowanie w działalność tej organizacji – uznawane za przestępstwo. Spotkanie odbędzie się w sali na parterze Europejskiego Centrum Solidarności, które w wydarzeniach rocznicowych także aktywnie uczestniczy.

PRAWIE 200 ORGANIZACJI

Następnego dnia – 4 czerwca – Europejskie Centrum Solidarności zaprasza (o godz. 12, 13.30 i 15) na subiektywne spacery po wystawie „W samo południe". Przewodnikami po niej będę wyjątkowe osoby.

– Do oprowadzania zaprosiliśmy byłego premiera Jana Krzysztofa Bieleckiego, który będzie opowiadał o latach 80., o jego roli eksperta w sprawach ekonomicznych w latach transformacji, także o tym, jak to możliwe, że późniejszy prezes banku doradzał Solidarności, która – jak wiemy – z finansami sobie radziła bardzo dobrze – mówi Magdalena Mistat, p.o. dyrektora ECS. – Drugim wyjątkowym gościem będzie Anna Beata Bohdziewicz, czyli oko reporterskie. Będzie Jacek Żakowski po raz pierwszy w roli subiektywnego recenzenta wystawy, ale również osoby, która pełniła funkcję rzecznika prasowego Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. Jestem szczególnie ciekawa, jak z jego perspektywy zmieniła się rola dziennikarstwa od roku 1989 po współczesność.

Tego samego dnia o godz. 12 odbędzie się w ECS uroczystość wręczenia Odznaki Solidarności i Praw Człowieka, przyznawanej osobom szczególnie zaangażowanym w działania na rzecz praw człowieka. A o godz. 16 przewidziano oficjalne upamiętnienie rocznicy wyborów 1989 roku na Placu Solidarności z udziałem świadków tamtej historii i przedstawicieli życia publicznego.

Później, o godz. 16:30, odbędzie się także subiektywny spacer „Tropem Jacka Kuronia". Po wystawie stałej ECS oprowadzi nas Jacek Petrycki, reżyser, scenarzysta, dokumentalista i operator filmowy, który opowie o Jacku Kuroniu. Po spacerze zaplanowano pokaz filmu dokumentalnego „Nie palcie komitetów", którego Petrycki jest współreżyserem.

Nieodłącznym elementem obchodów Święta Wolności i Praw Obywatelskich w Gdańsku jest podkreślanie roli organizacji pozarządowych. W tym roku w Strefie Społecznej znajdziemy ich prawie 200. W programie są prezentacje, podczas których na osobnej scenie organizacje te będą mogły w krótkiej formule opowiedzieć o swojej działalności, a więc przekonać mieszkańców, by korzystali z ich wiedzy. Przedstawią się m.in. Fundacja DKMS, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacja Ośmiornice Kreatywności, Stowarzyszenie Park ON, Fundacja Akceptacja i wiele innych. Harmonogram wystąpień można znaleźć na stronie internetowej 4czerwca.gdansk.pl/program.

MALI STOCZNIOWCY I WARSZTATY

Istotnym elementem tegorocznej edycji Święta Wolności jest też otwarcie w ECS Sali Małych Stoczniowców – nowej przestrzeni edukacyjnej dla dzieci i rodzin, inspirowanej tematyką stoczni i ideą współpracy.

– To projekt, który realizujemy od kilku miesięcy. Staramy się zmieniać otoczenie i odpowiadać na to, co najistotniejsze i najważniejsze, a więc o solidarności między najmłodszymi, budowaniu relacji w świecie, który kultywuje jednostkę, i budowaniu tego, co jest najpiękniejsze, czyli wspólnoty – dodaje Magdalena Mistat.

Sala Małych Stoczniowców swoje podwoje otwiera 31 maja. W godzinach 11–16.30, pod hasłem „Statki buduje się razem", przygotowano program angażujący najmłodszych i ich opiekunów, w tym gry rodzinne, warsztaty, działania plenerowe oraz spektakle teatralne.

W programie gdańskiego święta są także warsztaty. Ich wybór jest bardzo szeroki: od warsztatów z negocjacji, po wokalno-aktorsko-muzyczne i sportowe. Będzie się także można nauczyć robić biżuterię czy breloki z makramy, oraz dowiedzieć, jak odróżnić działania realnie wspierające bioróżnorodność od rozwiązań pozornie ekologicznych.

– Serdecznie zapraszam wszystkich do udziału w wydarzeniach, debatach i spotkaniach, które na przełomie maja i czerwca ponownie uczynią Gdańsk przestrzenią rozmowy o wolności, prawach obywatelskich i odpowiedzialności za wspólnotę

– zachęca do udziału w święcie Aleksandra Dulkiewicz, prezydentka Gdańska. ● 1 GD

Serdecznie zapraszam wszystkich do udziału w wydarzeniach, debatach i spotkaniach, które na przełomie maja i czerwca ponownie uczynią Gdańsk przestrzenią rozmowy o wolności, prawach obywatelskich i odpowiedzialności za wspólnotę

ALEKSANDRA DULKIEWICZ
prezydentka Gdańska

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Małgorzata Szlachetka** lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

W Łodzi powstaje spektakl o Arkadiusie

Jak ostatni pokaz

– Traktujemy Arkadiusa jako trampolinę do opowiedzenia o transformacji i kulturze zapierdolu. O tym, że z tej kultury można się wypisać – mówi Marcin Liber, reżyser „Arkadius is dead".

Izabella Adamczewska

Prapremiera spektaklu „Arkadius is dead" w Teatrze Jaracza w Łodzi jutro – 30 maja. Tekst napisał Michał Kmiecik, reżyseruje Marcin Liber.

W strojach Arkadiusa fotografowali się Björk, Brad Pitt i Christina Aguilera, ubierał milionerów. Miał kontrakt na kostiumy dla Los Angeles Opera. W 2001 r. „The Independent" wymienił go na liście 10 najlepszych brytyjskich projektantów mody. Potem Arkadiusz Weremczuk zbankrutował.

• **Czerwiec 2024 r. Arkadius podczas wernisażu wystawy swoich prac w Centralnym Muzeum Włókiennictwa** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

IZABELLA ADAMCZEWSKA: Bardzo mi się podoba scena, w której Alexander McQueen objawia się Arkadiusowi, a właściwie Arkowi Weremczukowi, w trakcie parczewskiej lekcji WF-u. Czy McQueen to nemezis Arkadiusa? Ich życiorysy są dość podobne. McQueen, najmłodsze z sześciorga dzieci szkockiego taksówkarza, projektować zaczynał w domu w Stratford, robił sukienki dla sióstr. A potem: Givenchy i Gucci. I samobójstwo.

MARCIN LIBER: Tak, oni się zresztą przyjaźnili, McQueen był promotorem Arkadiusa. I bardzo ważną postacią w życiu – mocną, istotną.

Dlatego mówię o nemezis – od zera do milionera, ale za ten cud trzeba zapłacić. Czy McQueen pojawia się w „Arkadius is dead" jako sygnał...

– ...że nie dowiózł? Ale przecież McQueen mnóstwo w życiu zrobił. Łatwo jest powiedzieć, że coś nie wyszło, ale patrząc na jego życiorys i twórczość, trzeba przyznać, że odniósł ogromny sukces.

Pewnie, ale czy wasz spektakl nie opowiada też o kosztach awansu, również społecznego?

– Bardzo ważny jest dla mnie temat sprostania oczekiwaniom innych. Tematem każdej teatralnej historii jest nie tylko konkretna fabuła, również spojrzenie z perspektywy i przez pryzmat doświadczenia tego, kto spektakl robi. Jasne, skala jest zupełnie inna, ale w sumie w „Arkadius is dead" mówię też o sobie – nieustannie staram się nie zawieść pokładanej we mnie nadziei...

Ale Zielona Góra, gdzie się urodziłeś, to jednak nie Parczew – miasto Arkadiusa.

– A to ważne?

Byłeś kiedyś w Parczewie? Jak się poczyta w internecie, można się dowiedzieć, że jest tam fabryka octu i musztardy, ale i XVII-wieczna, flamandzka „Madonna z gruszką" w neogotyckiej bazylice. Niedawno wydarzył się „cud w Parczewie", Matka Boska objawiła się na drzewie. Na Allegro można było kupić liść ze świętego drzewa.

– No dobra, może dla Arkadiusa miejsce urodzenia ma znaczenie, na mnie Zielona Góra nie odcisnęła żadnego piętna.

Rozmawiałam ostatnio z Patrykiem Różyckim o kosztach awansu społecznego. Opowiadał, że dla niego były one niewspółmierne, że potracił znajomych, nie ma o czym rozmawiać z ojcem i matką.

– Będę teraz robić spektakl o Patryku Różyckim. Sporo rozmawiamy, opowiada mi o swoim życiu. O kosztach awansu jest przecież cała jego sztuka.

Arkadius z prowincjonalnego Parczewa wstrzelił w kosmos. Ale Parczew w nim został – i to widać w waszym spektaklu. Michał Kmiecik wprowadził postać Wuefisty, reprezentanta polskiej kultury wiejskiej czy małomiasteczkowej. Taki wujo z wąsem.

– Wszyscy w Polsce jesteśmy tym wujem z wąsem obciążeni. To jest nasze wychowanie, nasza edukacja. Przed tym uciekamy, od tego chcemy za wszelką cenę się uwolnić.

W tekście odreżyserskim, który zresztą bardzo mi się podoba, bo nie zostawiacie widza samemu sobie, pisze pan, że wasz Arkadius to postać, która wypadła z formy, jak Billy Pilgrim z „Rzeźni numer pięć" Vonneguta albo bohater „Kartoteki" Różewicza.

– Długo myśleliśmy nad tym, jak opowiedzieć tę historię, żeby to nie był prosty spektakl biograficzny. Podkreślamy zresztą, że to nasza fantazja na temat życiorysu Arkadiusa. I Michał znalazł sposób na połączenie mnogości wątków – taki, żeby wszystkie mogły pojawić się jednocześnie. W życiu naszego Arkadiusa wydarza się moment krytyczny, może ma zapaść. W tym stanie odwiedzają go wszystkie ważne postaci z życia. Oczywiście nie oznacza to, że Kate Moss to „realna" modelka, a Wuefista z Parczewa ma swój konkretny, pozatekstowy odpowiednik.

To jest też tekst o kompleksach człowieka z Europy Wschodniej. Zastanowiłam się w tym kontekście nad duetem, który tworzycie. Pan jest z pokolenia Arkadiusa, ale Michał Kmiecik to już rocznik dziewięćdziesiąty.

– Kiedy zacząłem namawiać Michała do napisania tekstu, nie wiedział, kim jest Arkadius. A dla mnie to postać ważna. Dlatego w spektaklu pojawia się postać Aspiranta, osoby z pokolenia Kmiecika, która uważa, że jego własna historia byłaby o wiele ciekawsza niż jakieś wspomnienia z lat 90. Michał jest dla mnie papierkiem lakmusowym. Sprawdzam na nim, jak widz w jego wieku będzie odbierać to, co robimy.

Dlaczego Arkadius pana fascynował?

– Bo wbrew pozorom to historia uniwersalna. Traktujemy Arkadiusa jako trampolinę do opowiedzenia o transformacji i kulturze zapierdolu. O tym, że z tej kultury można się wypisać.

Tak, „wolałbym nie" kopisty Bartleby'ego powraca ostatnio jak refren. Ale łatwiej to powiedzieć, jak się człowiek urodził w Zielonej Górze, niż jak dorastał w Parczewie.

– Ale to „wolałbym nie" można powiedzieć dopiero, gdy już się biega jak chomik w kole. Nie da się a priori uciec przed karierą, ten gest jest istotny dopiero w momencie, w którym oznacza świadomą rezygnację.

W „Arkadius is dead" powraca jak refren zdanie: „Tyle jesteś wart, co twój ostatni pokaz"

Wypalenie zawodowe jeszcze pana nie dopadło?

– Gdybym był w takim miejscu, pewnie nie robiłbym tego spektaklu. Natomiast nieustannie obawiam się tego, czy to, co robię, nadal będzie sprawiać mi przyjemność. Najgorsze jest nieustanne wystawianie się na ocenę.

W „Arkadius is dead" powraca jak refren zdanie: „Tyle jesteś wart, co twój ostatni pokaz".

– W moim przypadku: „Tyle, co moje ostatnie przedstawienie"... Mam nadzieję, że każdy z widzów potraktuje ten refren osobiście. Było dla nas bardzo ważne, żeby „Arkadius is dead" nie był spektaklem o jakimś projektancie mody, tylko żeby w tej opowieści mogła przejrzeć się publiczność. Żeby zastanowiła się nad szukaniem własnego miejsca w życiu, samoakceptacji, pragnieniem balansu.

Mister Man, który pojawia się w spektaklu, to Mefisto, prawda? Niby wspólnik Arkadiusa, który go oszukał i doprowadził do zakończenia kariery, ale też, ogólniej, nadprzedsiębiorca, okrutny kapitalista.

– To postać złożona z wielu prototypów żyjących w latach 90. Zielona Góra, z której pochodzę, jest miastem przygranicznym i w młodości napatrzyłem się na wielkie biznesy: bazary, handel spodniami, szycie dla Niemców. Wyrastały z tego olbrzymie fortuny.

Nie rozumiem ludzi, którzy zachwycają się najntisami. Dla mnie to straszliwy czas, i etycznie, i estetycznie.

– Ale wszystko było możliwe. Mogliśmy być, kim chcemy. A Europa była nami bardzo zainteresowana. Chciała wiedzieć, co się u nas dzieje, kim właściwie jesteśmy. Otworzyły się granice i nagle okazało się, że jesteśmy na fali.

Jak Arkadius zareagował na informację, że powstaje o nim spektakl?

– Ucieszył się! Nie znamy się osobiście, jesteśmy w nieustannym kontakcie mailowym. Wie, że nie robimy rekonstrukcji – ani jego życiorysu, ani twórczości. Punktem wyjścia był dla mnie obraz kontenera, z którego wysypują się ubrania. To kluczowy element scenografii. Kiedy Arkadius zbankrutował, wysłał swoje odszyte projekty do Szkocji. Miały być tam przechowane właśnie w takim kontenerze.

W naszym spektaklu jest scena, w której sprawdza, co się dzieje z dorobkiem jego życia. A tam połowa zgniła, a reszta została zjedzona. Z tego, co ocalało, powstała wystawa w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi. Oczywiście ją odwiedziliśmy. Ta weryfikacja życia po latach wydała mi się bardzo mocnym tematem. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

Wiosła Kultury 2026

Wydarzenia jak się patrzy

O tym, kto dostanie Wiosło Kultury w kategorii wydarzenie, zdecyduje kapituła. **Oto nominacje.**

Małgorzata Szlachetka

W ubiegłym roku nagrodziliśmy twórców wyjątkowego albumu „Współgłosy". Zawodowi muzycy nagrali go wspólnie z uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej „Frajda" w Łodzi. Zespół Współgłosy Marcela Balińskiego dostał Fryderyka i został świetnie przyjęty na koncertach. Czekamy na ich drugą płytę.

Laureata w kategorii wydarzenie poznamy w czasie gali Wioseł Kultury 18 czerwca. W tym przypadku wybór należy do kapituły, w której są m.in. osoby nagrodzone wiosłami specjalnymi w poprzednich edycjach: Beata Konieczniak, twórczyni Live Move Festival w Łodzi, Jarosław Suchan, historyk sztuki, Andrzej Seweryn, aktor i reżyser, producentka filmowa Ewa Puszczyńska, artysta grafik Andrzej Pągowski i pisarz Andrzej Sapkowski.

Oto pięć nominowanych wydarzeń.

• **W ubiegłym roku nagrodziliśmy twórców wyjątkowego albumu „Współgłosy"**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

TEATR JARACZA

Łódzka scena znowu otwiera się na widzów. Stawia na spektakle poruszające i niepokojąco aktualne. Dlatego o premierach Teatru Jaracza jest głośno w Polsce. „Prowadź swój pług przez kości umarłych" (reż. Lena Frankiewicz), według powieści Olgi Tokarczuk, zebrał świetne recenzje, spektakl jest w finale 32. Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej. Z kolei „Internat" (reż. Paweł Łysak), na podstawie powieści Serhija Żadana, to premiera światowa. Towarzyszyło im spotkanie z pisarzem. Mocny sezon kończy spektakl o Arkadiusie.

– Czujemy potrzebę odnowienia języka opowieści teatralnej, nowej narracji teatru. Żyjemy w świecie gwałtownych zmian, a nie ma bardziej współczesnej sztuki niż teatr, który najmocniej i najszybciej reaguje na to, co dzieje się w społeczeństwie i polityce. Właśnie teatr może o tych zmianach opowiedzieć, pomóc je nam zrozumieć – mówił na łamach „Wyborczej" Paweł Łysak, nowy dyrektor Teatru Jaracza w Łodzi.

Ta scena w nowej odsłonie, to nie tylko premiery teatralne, ale też szeroki wachlarz działań edukacyjnych.

Kamila Golik, zastępczyni dyrektora Teatru Jaracza: – W trudnych i dosyć niepokojących czasach staramy się wychodzić od drugiego człowieka. Zależy nam, aby prowadzić teatr otwarty na publiczność.

FESTIWAL FOTOGRAFII

2 Fotofestiwal – jeden z najważniejszych festiwali fotografii w Polsce w tym roku obchodzi 25-lecie.

Tak zapowiadana jest jubileuszowa edycja, która odbędzie się od 18 do 28 czerwca: „Pierwsza w Polsce wystawa ikonicznych kadrów kronikarza Ameryki – Philipa Montgomery'ego, londyńskie rude lisy w obiektywie Carlosa Alby, pedantyczna świnka na rodzinnych fotografiach Fenga Li czy artystyczne uniwersum Augustina Rebeteza – program 25. edycji Fotofestiwalu wypełnią premierowe wystawy, głośne nazwiska i wizualna odwaga w mówieniu o świecie".

Fotofestiwal, pokazując w Łodzi najważniejsze retrospektywy polskiej i światowej fotografii, nie unika trudnych tematów, odnosząc się do ważnych problemów współczesności – izolacja w czasie pandemii, rasizm, dyskryminacja, skutki wojen, niszczenie środowiska, spychanie społeczności na margines.

– Reagujemy na to, co się dzieje na świecie. Jak zaczęła się pełnoskalowa wojna w Ukrainie, zmieniliśmy cały program. Zaprosiliśmy artystów ukraińskich, ale też białoruskich – mówi Krzysztof Candrowicz z z kolektywu kuratorskiego Fotofestiwalu. Zwraca uwagę, że 70 proc. gości przyjeżdża na festiwal spoza Łodzi.

O tegorocznej edycji mówi: – Skupiamy się na trudnych relacjach człowieka ze zwierzętami, ale nie pokażemy pięknych kotków z Instagrama. Będzie za to przejmująco i emocjonalnie.

STOLICA JAZZU

3 Letnia Akademia Jazzu – mistrzowskie spotkania wybitnych twórców i twórczyń jazzu z młodymi muzykami z całego świata. W czasie warsztatów poprzedzających festiwalowe koncerty dzieje się magia. Jest w tym siła odkrywania nowego w muzyce przez kolejne pokolenia. Bywa, że interpretacja klasyki jest na tyle awangardowa, że tworzy nieznaną wcześniej jakość.

– Marzyło mi się, żeby muzycy o różnych dorobku mogli się wymieniać doświadczeniami i być może tworzyć wspólne projekty. Na początku to byli muzycy z Polski, m.in. Dominik Wania – wspomina Mariola Wojtysiak, prezes Fundacji Wytwórnia.

Pokolenia muzyków wracają na Letnią Akademię Jazzu: najpierw w roli uczniów, a z czasem – mistrzów prezentujących premierowe albumy. Za każdym razem są ciepło witani przez publiczność.

„Co roku podczas dwóch wakacyjnych miesięcy organizujemy dla naszych gości kurs przyspieszonego zapisywania emocji. Letnia Akademia Jazzu to festiwal, podczas którego na scenie Wytwórni występują najwybitniejsi przedstawiciele jazzu z Polski i z zagranicy. Jednym z celów Akademii jest przypomnienie dorobku wybitnych kompozytorów, twórców polskiej szkoły jazzu" – zapowiadają organizatorzy.

W tym roku Letnia Akademia Jazzu odbędzie się w klubie Wytwórnia już po raz 19.

Koncerty retransmituje Program II Polskiego Radia, pozwalając wypłynąć łódzkiemu wydarzeniu na szerokie wody. Zapis wyjątkowych wykonań na żywo sprawia, że stają się one częścią historii muzyki.

WYJĄTKOWA WYSTAWA

4 „Sposoby widzenia. Kolekcja Muzeum Sztuki w Łodzi". Jedno z najważniejszych muzeów sztuki współczesnej w Polsce i najstarszych muzeów prezentujących sztukę awangardową na świecie z nową wystawą stałą.

„Wielowątkowa opowieść o sztuce XX i XXI wieku i o samym muzeum jako instytucji artystycznego eksperymentu, awangardowej myśli i solidarności" zebrała pozytywne recenzje w mediach ogólnopolskich. Znalazło się na niej ok. 330 prac. Wystawa jest obecnie wizytówką Muzeum Sztuki w Łodzi przypominającą o pozycji miasta w historii tworzenia kolekcji sztuki współczesnej.

– Od czerwca będziemy dokonywać pewnych zmian z powodów konserwatorskich, chodzi o prace na papierze – zapowiada dr Daniel Muzyczuk, dyrektor Muzeum Sztuki w Łodzi, dodając: – Jeśli chodzi o odbiór wystawy, to reakcje są entuzjastyczne. To jest tak szeroka prezentacja sztuki, że wydaje mi się, że każdy znajduje coś dla siebie – i wielbiciele Witkacego, i Strzemińskiego.

Punkt obowiązkowy dla każdego, komu sztuka nie jest obojętna. Ważna opowieść również w kontekście artystów i artystek w pewnym momencie związanych z Łodzią.

WYKŁADY Z POETYKI

5 Łódzkie Wykłady z Poetyki, na które zaprasza Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, to jedyne tego typu wydarzenie w Polsce. Ważne spotkania w kręgu humanistyki. Lista gości – fantastyczna: Wiesław Myśliwski, Andrzej Stasiuk i Monika Sznajderman, Mariusz Szczygieł, Joanna Bator oraz Dorota Masłowska. W tym roku – Michał Witkowski.

Wykłady przyciągają rzesze miłośników polskiej literatury współczesnej i są istotnym wydarzeniem z kręgu kultury wysokiej.

Tak Uniwersytet Łódzki pisze o tej inicjatywie, której współorganizatorem jest Dom Literatury w Łodzi: „Łódzkie Wykłady z Poetyki to inicjatywa, której początki sięgają 2018 roku. To wtedy po raz pierwszy Wydział Filologiczny UŁ odwiedziła Olga Tokarczuk, która tego samego roku otrzymała literacką Nagrodę Nobla. Zapis wygłoszonych przez pisarkę wykładów został umieszczony w pierwszej książce noblistki, której publikacja miała miejsce już po otrzymaniu przez autorkę wyjątkowego wyróżnienia".

Inicjatywa jest pomysłem prof. Joanny Jabłkowskiej, wybitnej germanistki i literaturoznawczyni, oraz byłej dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Jak mówi, wzorem dla niej była tradycja podobnych spotkań w niemieckim obszarze językowym.

– Na pierwszym wykładzie Wiesława Myśliwskiego, w auli z 450 miejscami, ludzie siedzieli też na ziemi. Wiele osób przyszło też na spotkanie z Olgą Tokarczuk – wspomina prof. Jabłkowska.

– Pełna sala (aula na 450 miejsc!) była zawsze: na spotkaniach z Tokarczuk, Myśliwskim, Stasiuk-Sznajderman, Szczygłem, Bator, Masłowską, Witkowskim – mówi prof. Jabłkowska. I dodaje: – Na spotkaniu z Myśliwskim ludzie siedzieli na ziemi. Na wykład Masłowskiej przyszedł tłum młodych. Słuchaczami są akademicy, studenci, ale przede wszystkim miłośnicy literatury z Łodzi i okolic. I to oni zadają pytania.

OGŁOSZENIE Łódź/34434187

WIOSŁA KULTURY

głosuj na lodz.wyborcza.pl

ORGANIZATORZY
Gazeta Wyborcza MONOPOLIS
PARTNER
UNIWERSYTET ŁÓDZKI
SPONSORZY
VEOLIA ROSSMANN Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna
N°3 MONOPOLIS by Virako BARTOLINI AIR

1 LO

eprasa.pl 09acf52ab3

Spowolnienie gospodarcze

Zmiany na rynku pracy nie są sezonowe

– W Łodzi brakuje wysokospecjalistycznych miejsc pracy, rynek pracy dostaje zadyszki – mówi prof. Piotr Krajewski z Uniwersytetu Łódzkiego.

Alicja Zboińska

Z badania firmy Grant Thornton wynika, że w kwietniu na 50 największych portalach rekrutacyjnych w Polsce opublikowano 264 689 nowych ofert pracy, zaledwie o 1 proc. mniej niż rok wcześniej. To najmniejszy spadek od dziesięciu miesięcy. W Łodzi było ich 3,6 tys. – spadek o 2 proc. W przeliczeniu na tysiąc mieszkańców było 7,7 oferty, trzykrotnie mniej niż w krajowej czołówce..

ALICJA ZBOIŃSKA: Najlepszy odczyt od dziesięciu miesięcy, rynek pracy odbija – podają eksperci firmy Grant Thornton. Dlaczego w Łodzi jest tak mało pracy?
PROF. PIOTR KRAJEWSKI, DYREKTOR INSTYTUTU EKSPERTYZ EKONOMICZNYCH I FINANSOWYCH W ŁODZI: To jest przepaść. Wyniki, niestety, potwierdzają to, że zmiany na rynku pracy nie są sezonowe, tylko bardziej stałe. Są to kolejne badania, które pokazują, że w Łodzi sytuacja się zmienia na gorsze. Główne ośrodki miejskie, nie tylko Warszawa, dużo lepiej radzą sobie ze spowolnieniem gospodarczym, m.in. za sprawą zaawansowanych technologii, przyciągają takie miejsca pracy. Nimi żyje świat. Łódź do głównych ośrodków się obecnie nie zalicza. Dlatego tak ważne jest, by dołączyć do tego grona.

• **W Łodzi powstaje niewiele miejsc pracy** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tysiące osób w Łodzi nie może znaleźć pracy, a właściciele firm pracowników. Skąd bierze się to niedopasowanie?
– W Łodzi mamy wiele centrów logistycznych, usług wspólnych, a te drugie są obecnie w trudnej sytuacji. Do tego dochodzi kwestia rosnących aspiracji młodszego pokolenia wchodzącego na rynek pracy. Młodzi ludzie chcą znaleźć pracę w obszarze, w którym kończyli studia, a rynek pracy się zmienia. Dochodzi do zderzenia między oczekiwaniami osób, które chcą podjąć pracę marzeń a tym, co oferuje rynek.

Nie jesteśmy na szczęście w sytuacji, że nie jest możliwe znalezienie jakiejkolwiek pracy, natomiast zaczynamy przypominać rynki Europy Zachodniej, gdzie byliśmy przyzwyczajeni do tego, że Polacy gotowi są pracować w mniej atrakcyjnych zawodach, których nie chcieli podejmować Niemcy, Szwajcarzy czy Szwedzi. Większość osób z Polski jest zainteresowana ciekawszymi zawodami, bardziej wymagającymi i atrakcyjniejszymi finansowo. Mniejsza jest chęć podejmowania prac prostych, gorzej płatnych, na które decydują się osoby przyjeżdżające np. z Ukrainy czy spoza Unii Europejskiej. Poziom aspiracji się podnosi, pytanie, czy pracodawcy mogą za nimi nadążyć.

W Łodzi sytuacja się zmienia na gorsze

Mogą?
– Moim zdaniem jesteśmy w takim momencie, że rynek mógł nadążyć, a teraz dostaje zadyszki. Jest to trochę związane z kondycją gospodarki, a przede wszystkim z wydarzeniami politycznymi, większą niepewnością, drożejącą ropą. To powoduje, nie tylko w Polsce, ale i na świecie, obserwujemy pewne spowolnienie, co rodzi zagrożenie kryzysem. Wiąże się z tym mniejsza chęć pracodawców do zatrudniania. Ale pamiętajmy też, że naprawdę startujemy z pozycji rynku pracownika. Teraz to pogorszenie sytuacji gospodarczej i przejście na rynek zrównoważony, pracownicy odczuwają jako zmianę na gorsze.

Nie jesteśmy w sytuacji tragicznego rynku pracy, przechodzimy z dobrego na normalny. Oczywiście, pozostaje ta kwestia, co możemy zrobić, żeby Łódź dobiła do czołówki i zaoferowała pracę ludziom z aspiracjami. To jest kluczowe pytanie, niestety nasza sytuacja jest trudniejsza niż wielu miast, co wynika z zaszłości i dawnej struktury gospodarczej.

Co należy zrobić?
– Tu nie ma łatwych rozwiązań, gdyż z drugiej strony musimy dbać o kondycję osób bardziej wykluczonych, w trudniejszej sytuacji. Nie możemy się skoncentrować tylko na tym, żeby zapewnić dynamiczny rozwój tym, którzy oczekują bardzo atrakcyjnych zarobków, wspieraniu tych, którzy i tak sobie dają radę. Trzeba zadbać o wymiar socjalny dla tych, którzy sobie gorzej radzą. Łatwej odpowiedzi, niestety, nie ma.

wyborcza.pl

• **Cała rozmowa na Lodz.wyborcza.pl**

REKLAMA

Łódź/34434062

1 LO

Szkolne wycieczki

Misyjność w kieracie

Codzienne pobudki o 6, powroty do hotelu o 22. Dyżury do 2-3 w nocy i sprawdzanie korytarzy. W napięciu od rana do nocy. Bez dodatkowej zapłaty.

Katarzyna Stefańska

– Czytałam komentarze, że nauczyciele są głupi, bo jeżdżą na wycieczki. Tylko jak mam stanąć przed klasą i powiedzieć: „W tradycji naszej szkoły zawsze były wyjazdy, ale ja z wami w tym roku nie pojadę. Bo nikt mi za to nie zapłaci?" – pyta nauczycielka.

W kwestii rozliczania wycieczek szkolnych miało się zmienić dużo. Zapowiadało to MEN, powołując się na wyroki sądów. Nauczyciele przez lata alarmowali, że podczas zielonych szkół i kilkudniowych wyjazdów pracują praktycznie całą dobę, często tracąc przy tym wynagrodzenie za niezrealizowane godziny ponadwymiarowe. Po fiasku strajku z 2019 roku wielu pedagogów zaczęło po prostu odmawiać wyjazdów. W części szkół zielone szkoły i dłuższe wycieczki zaczęły znikać.

• **Nauczyciele wciąż nie dostają pieniędzy za wycieczki i nie są też specjalnie chronieni, jeśli chodzi o przepisy prawa** FOT. SHUTTERSTOCK

PO NOCACH

– Rozliczą to tak, żeby wrzucić w 40-godzinny tydzień pracy – mówi Monika, która wróciła z siedmiodniowej objazdówki po Włoszech. – Od razu mi przyszło do głowy, że znowu zostaliśmy nabici w butelkę. Bo przecież w kwestii wycieczek miało się tyle zmienić.

Razem z dwiema innymi nauczycielkami opiekowała się 45 uczniami. Zaczęło się w niedzielę o 17.30, zbiórką pod szkołą, koniec w sobotę o 11. Pracowała w weekend. Padwa, Florencja, Rzym, Orvieto, Wenecja. Wycieczka zahaczała o 1 maja, dzień ustawowo wolny od pracy. – Powinnam dostać za niego wolne. W życiu go nie dostanę – rzuca gorzko.

A co z nadgodzinami? Monika wyliczyła sobie, że w ciągu tygodnia przepracowała 100 godzin. – Nawet jeśli odejmiemy 40-godzinny tydzień pracy, to zostaje mi 60 nadgodzin. Być może dostanę pieniądze za dziewięć. „Trzeba mieć nadzieję, że tyle się uda", powiedział kolega, który to rozlicza. Czas spędzony na organizacji: maile do rodziców, listy uczestników, spotkania organizacyjne, telefony do biura podróży, zgody i dokumenty, już się w to nie wliczają – wylicza nauczycielka.

I kontynuuje: – W rozliczenie wycieczki musimy wpisać nasz odpoczynek. Bo codziennie musiałyśmy wykazać, kto pracował, a kto odpoczywał. Kto spał w autokarze, a kto liczył dzieci. Jedna odpoczywa, dwie pracują. To jest sztuczny podział. I sprzeczne z przepisami, bo jedna osoba może maksymalnie zajmować się 15 dzieci. A tu na dwie miałyśmy pod opieką 45 osób.

Nauczycielka tłumaczy, że w tym przypadku nie było mowy o odpoczynku. – I jak niby ten odpoczynek ma wyglądać? Że oni zwiedzali Wenecję, a ja siedziałam na ławce? To absurd. W rzeczywistości wszystkie trzy pracowałyśmy od 7 rano do północy. Bo inaczej się nie dało.

DZIECI Z ORZECZENIAMI

Za siedem dni pracy Monika dostanie około 500 zł. – Mamy się cieszyć, bo kiedyś nie dostalibyśmy nawet tego? – pyta ironicznie. – I to jest ta misyjność? Misji nie wsadzisz do garnka. Misją nie zapłacisz rachunków.

Opowiada o uczniach, którzy pytają ją wprost, ile zarabia. O tych, którzy przyjeżdżają pod szkołę samochodami droższymi niż jej kilkuletnia pensja. – „Pani, to się w ogóle opłaca?" – pytają mnie uczniowie. Nie opłaca się. Za chwilę w szkołach nie będzie nikogo, kto będzie chciał pracować – mówi Monika bez zawahania. I tłumaczy, że opieka nad uczniami w czasie wycieczek szkolnych to ciągła presja. Na wycieczki jeżdżą różne dzieci. Z orzeczeniami, problemami zdrowotnymi.

– Wycieczki to zasypywanie pytaniami Franka z zespołem Aspergera. Kiedy dojedziemy? Jak długo będziemy jechać? Co się stanie, jak go okradną w metrze w Rzymie? Co się wydarzyło na autostradzie? O której wrócimy? Jak długo będzie trwało zwiedzanie? I tak non stop.

To codzienne pobudki o 6, powroty do hotelu o 22, kilkakrotne liczenie uczniów na postojach. To chodzenie po pokojach o 23. Sprawdzanie, czy są wszyscy. Prośby, żeby wracali do swoich pokoi. To dyżury do 2 lub 3 w nocy i sprawdzanie korytarzy. I tak codziennie, w napięciu od rana do nocy – opowiada Monika. I podsumowuje: – Nie mówię tego, żeby narzekać. Taki wybrałam sobie zawód. Trafiły mi się też fajne dzieci, nie było żadnych akcji. Mówię to, bo oczekuję szacunku. A szacunek oznacza właściwe wynagrodzenie za kierat. Może jestem głupia...

NADLICZBÓWKI

– Problemem jest kwestia płacenia za godziny nadliczbowe, jeżeli wycieczka trwa kilka dni, a nauczyciel sprawuje opiekę nad uczniami przez cały wyjazd – tłumaczyła w zeszłym roku Urszula Woźniak, wiceprezes Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego, mówiąc o konieczności zmiany. – Dużym problemem, i to moim zdaniem poważniejszym niż sama treść przepisów, są złe praktyki. Z przepisów wprost wynika, że nauczyciel powinien otrzymać delegację służbową, powinien mieć zachowane normy czasu zarówno dobowego, jak i tygodniowego, tyle tylko, że tego się nie stosuje. I chodzi o to, by wreszcie MEN to wyegzekwował.

Problem przez lata zamiatano pod dywan. Dominowało podejście, że czas pracy nauczycieli reguluje wyłącznie Karta Nauczyciela, więc kodeksowe przepisy o nadgodzinach nie mają tu zastosowania. Szkoły działały więc w wygodnej dla państwa szarej strefie: nauczyciel był jednocześnie odpowiedzialny za dzieci przez całą dobę i formalnie niemal nie wykonywał pracy ponad normę.

Dopiero kolejne wyroki sądów zaczęły tę fikcję podważać. Nauczyciele wygrywali sprawy o nadgodziny po zielonych szkołach i wymianach zagranicznych – w Gliwicach, Legnicy, Lubinie, Grudziądzu, Goleniowie. Przełom nastąpił w lutym 2025 r. Sąd Najwyższy uznał wtedy, że praca wykonywana przez nauczyciela ponad normę czasu określoną w Karcie Nauczyciela jest pracą w godzinach nadliczbowych w rozumieniu kodeksu pracy.

Jeśli literalnie potraktować przepisy prawa pracy, szkolna wycieczka w obecnym kształcie właściwie nie powinna istnieć. Zgodnie z kodeksowymi normami pracownikowi należy się odpoczynek dobowy i tygodniowy. Tymczasem podczas wielodniowych wyjazdów nauczyciel pozostaje odpowiedzialny za dzieci także nocą. Gdyby naprawdę przestrzegać przepisów, na jedną klasę trzeba byłoby wysyłać kilka zmian opiekunów. Szkoły nie mają takich kadr.

MEN zaczął więc gorączkowo szukać rozwiązania. Najpierw uporządkowano sprawę wynagrodzeń za niezrealizowane podczas wycieczek godziny ponadwymiarowe. Potem pojawił się pomysł ryczałtów za wyjazdy, o którym pisaliśmy w „Wyborczej". Ministerstwo zaproponowało, by nauczyciel dostawał pewną rekompensatę – inną za wyjazd jednodniowy, inną za kilkudniowy. Nie podano jednak konkretnych kwot.

Związki zawodowe odpowiedziały ostro: to próba obejścia kodeksowych zasad wynagradzania nadgodzin, a państwo zamiast uczciwie policzyć pracę nauczycieli, próbuje jedynie ograniczyć koszty. Samorządy odpowiadały, że pieniędzy na dodatkowe świadczenia po prostu nie ma. „Wycieczki szkolne mieszczą się w zakresie obowiązków nauczyciela wynikających z Karty Nauczyciela" – argumentowali przedstawiciele strony samorządowej.

A nauczyciele mówili: – Te spory są żenujące. Czy naprawdę nie można przestać liczyć te godziny i grosiki, ale zacząć płacić nam prawdziwe pieniądze za prawdziwą pracę?

– Coś się zmieniło po fali kilkumiesięcznych dyskusji? – pytamy Marcina Józefaciuka, posła niezrzeszonego, byłego nauczyciela i byłego dyrektora szkoły w Łodzi. – Nic. Nauczyciele nadal nie dostają pieniędzy za wycieczki i nie są również specjalnie chronieni jeśli chodzi o przepisy prawa. Bo jeśli coś stanie się dziecku, to automatycznie odpowiedzialny jest za to nauczyciel.

– Ja pojechałam. I najbardziej szczęśliwa byłam, jak wszyscy wróciliśmy cali i zdrowi – mówi Monika.

Poseł odsyła do interpelacji w tej sprawie, którą niedawno składał.

– MEN analizuje. To słowo klucz. analizuje sytuację, wyrok sądu. A realnie niewiele się zmienia. Uważam, że wycieczki i opieka nad uczniami w ich trakcie jest przekroczeniem podstawowych obowiązków nauczyciela. To praca ponad etat, więc powinien dostawać dodatkową wypłatę – komentuje Józefaciuk. – A na razie jedyne wynagrodzenie za wyjazdy to Erasmusy. Tam dostają dietę i tak zwane kieszonkowe.

OSOBNA UMOWA

Ostatnio coraz głośniej ma się mówić o osobnej umowie, którą nauczyciele powinni podpisywać w trakcie kilkudniowych wycieczek. Ale o takiej praktyce Marcin Józefaciuk jeszcze nie słyszał. Nie słyszał również o samorządach, które wypłacają pieniądze za nadgodziny. – Nauczyciele coraz częściej mówią po prostu: „Nie muszę wyjeżdżać" – mówi poseł. – Rodzice mają pretensje, dzieci mają pretensje, a nauczyciele mają ogromny problem moralny i ból serca.

Jedna z nauczycielek w łódzkiej podstawówce mówi, że dojrzała do niejeżdżenia na wycieczki szkolne. W tym roku pierwszy raz odmówiła organizacji trzydniowej wycieczki dla swojej klasy. Decyzję podjęła po zeszłorocznym wyjeździe, po którym wróciła fizycznie wykończona. – Spałam może po trzy godziny. Jedno dziecko płakało po nocach, drugie miało ataki paniki, ktoś zwymiotował w autokarze, ktoś zgubił telefon. A potem usłyszałam, że przecież „nauczyciele mają fajnie, bo sobie jeżdżą".

Najbardziej bała się rozmowy z rodzicami. Na zebraniu rodzice pytali, dlaczego nagle zmienia zdanie, skoro „zawsze jeździła". – Powiedziałam im uczciwie: bo nie jestem już w stanie brać odpowiedzialności za kilkanaścioro dzieci przez całą dobę. Że po takim wyjeździe dochodzę do siebie tydzień. I że nikt mi za to nie zapłaci. Zapadła cisza.

– Niech ci wszyscy, którzy tak narzekają na nauczycieli, sami pojadą na taką wycieczkę. Choć raz – mówi Monika. ●

REKLAMA Łódź/34432932

1LO

eprasa.pl 09acf52ab3

Fundusze Europejskie

Willa Reinholda Richtera - perła łódzkiej architektury odzyska swój blask

Fundusze Europejskie z ludzkiej perspektywy

Zagrała w słynnym „Kingsajzie" Juliusza Machulskiego. Przez lata milcząco przypominała o potędze tutejszego przemysłu włókienniczego, a później tętniła akademickim życiem. Zabytkowa willa Reinholda Richtera przy ulicy księdza Ignacego Skorupki w Łodzi przejdzie wkrótce ogromną metamorfozę. Dzięki wysokiemu dofinansowaniu z Funduszy Europejskich dawna rezydencja fabrykancka nie tylko wypięknieje, ale też zyska zupełnie nową funkcję.

Od bawełnianego imperium po wielki pożar

Koniec XIX wieku to czas, gdy w Łodzi fortuny rosły w błyskawicznym tempie. Rodzina Richterów, wyspecjalizowana w produkcji tkanin bawełnianych, zbudowała w mieście prawdziwe imperium. Przemysłowcy ci z czasem stali się symbolem miejskiej przedsiębiorczości i innowacyjnego podejścia do biznesu. Zwieńczeniem ich sukcesu była wspaniała rezydencja, która w 1956 r. stała się częścią Politechniki Łódzkiej.

Od 1985 r. budynek pełnił funkcję rektoratu. Goszczono w nim wybitnych naukowców, polityków i ludzi kultury. Ta piękna karta historii została brutalnie przerwana w 2016 roku. Wybuchł pożar. Ogień uszkodził część bezcennych wnętrz. Dla społeczności akademickiej był to prawdziwy cios i utrata ważnego symbolu.

Na ratunek ruszyły Fundusze Europejskie

Dziś wreszcie można mówić o szczęśliwym zakończeniu tej historii. Otwiera się zupełnie nowy rozdział, a wszystko za sprawą ponad 16 milionów złotych dotacji. Środki te pozwolą na przeprowadzenie szczegółowych prac konserwatorskich, które przywrócą obiektowi dawną świetność.

Co dokładnie przewiduje harmonogram prac? Przede wszystkim odnowiona zostanie bogato zdobiona elewacja obiektu. Swoje dawne, historyczne detale odzyskają wschodni i południowy balkon na pierwszym piętrze. Ekipy specjalistów zajmą się również renowacją cennych polichromii w wejściu głównym i odtworzeniem schodów zewnętrznych prowadzących do ogrodu zimowego.

Historyczny budynek znów stanie się sercem Politechniki Łódzkiej

Zabytek wreszcie przestanie stanowić barierę dla osób z niepełnosprawnościami. W wiekowych murach, co zawsze jest ogromnym wyzwaniem architektonicznym, powstanie nowoczesna winda. Przebudowane zostaną również łazienki, aby zapewnić wygodę wszystkim użytkownikom.

Najciekawsza zmiana dotyczy jednak przeznaczenia gmachu. W jego eleganckich wnętrzach ulokowane zostanie Centrum Kontaktów Europejskich Politechniki Łódzkiej. To właśnie z tego miejsca uczelnia będzie budować swoje międzynarodowe relacje i zarządzać zagranicznymi projektami. Miejsce przesiąknięte historią łódzkich fabrykantów znów stanie się wizytówką miasta, łącząc ponad stuletnie dziedzictwo z nowoczesną nauką. A więcej o zmianach, jakie w naszym regionie przynoszą Fundusze Europejskie, znajdziesz na stronie funduszeUE.lodzkie.pl.

Zarejestruj się na: funduszeUE.lodzkie.pl

Obserwuj nasze kanały w social mediach i bądź na bieżąco z Funduszami Europejskimi dla Łódzkiego!

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | ŁÓDZKIE

Łódź/34435031

eprasa.pl 09acf52ab3

Burgermeister w Manufakturze

Robotę zrobiło mięso

To druga restauracja marki w Polsce (pierwsza w Szczecinie) i zarazem druga poza granicami Niemiec.

Robert Grześkowiak

Ksiażulo, youtuber recenzujący jedzenie, zwłaszcza fast foody, w 2024 roku odwiedził słynną berlińską burgerownię. Zachwalał miejscówkę i przekonywał, że Burgermeister serwuje wybitne burgery.

Kolejny lokal tej marki otworzył się w Łodzi.

Proste jedzenie do ręki

Nowy Burgermeister działa na terenie Manufaktury, w tym samym budynku, co kręgielnia Grakula, obok Pizza Hut. W środku ustawiono kilka stolików, kilka kolejnych znajduje się na zewnątrz. Zamówienia można składać zarówno przy ladzie, jak i przez ekran dotykowy, dzięki czemu obsługa działa sprawnie nawet przy większym ruchu.

Sieć działa od ponad 20 lat i ma dziś 29 lokali na niemieckim rynku. Wszystko zaczęło się od niewielkiego punktu urządzonego w dawnych publicznych toaletach pod estakadą berlińskiego U-Bahnu. – To nasza najbardziej znana lokalizacja. Od tego wszystko się zaczęło – mówi Agnieszka Sadlocha, dyrektor operacyjna Burgermeistera.

• **Burgermeister w Manufakturze** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Burgermeister stawia na prosty koncept oparty na klasycznych burgerach wołowych. W menu znajdziemy m.in. hamburgera, cheeseburgera czy chili cheeseburgera z jalapeño. Są też warianty z bekonem, prażoną cebulką czy dodatkowym serem.

Lista pozycji nie jest rozbudowana – to zaledwie dziewięć burgerów, w tym jeden wegetariański. Do tego dochodzą frytki, milkshake'i, ciasteczka i klasyczne napoje.

Wszystkie burgery podawane są w opiekanych maślanych bułkach brioche. Ich ceny zaczynają się od 23 zł. Najdroższe pozycje to Fleischermeister z podwójną porcją sera oraz Meister aller Klassen z podwójną wołowiną – kosztują odpowiednio 40,50 i 42,50 zł. Bezmięsny Waldmeister kosztuje 30 zł. – To ma być „honest food", proste jedzenie do ręki. Bez przesady i bez udziwnień – podkreśla Sadlocha.

Frytki kradną show

Najprostszy hamburger wypada po prostu dobrze. To solidny, smaczny burger sieciowy, choć trudno mówić o kulinarnym objawieniu. Nieco lepiej wypada Meisterburger z boczkiem, smażoną cebulą i resztą podstawowych składników, choć nadal jest to burger w granicach solidnej normy. Zwłaszcza że w samej Łodzi można znaleźć miejsca serwujące bardziej wyraziste burgery, ale te – trzeba przyznać – są droższe.

Na tle typowych fast foodowych gigantów różnica jest jednak wyraźna. Z McDonald'em Burgermeister wygrywa jakością mięsa, świeżością i samym smakiem. Jednocześnie bliżej mu do innych znanych burgerowych sieciówek pokroju Cochise Burger niż do małych kraftowych burgerowni.

„Burger mistrza" jest poręczny, sycący i dobrze sprawdza się jako szybki posiłek podczas zakupów czy spaceru po Manufakturze. To raczej propozycja dla osób, które chcą zjeść coś solidniejszego niż klasyczny fast food, ale bez oczekiwania na gastronomiczny przełom. A jak smakowało innym gościom?

– Bez rewelacji, dobry burger bez szału. Robotę zrobiło mięso. Z kolei wersja chili-cheesburger z jalapeño dla zaprawionych. Ocena: 3,5/5 – mówi Krzysztof. Inne zdanie ma Katarzyna, która wcześniej jadła Burgermeistera w Berlinie. – Próbowałam oryginalnego Burgermeistera z Berlina, który mieści się w byłym miejskim szalecie. To robi atmosferę! Trzeba się nastać w kolejce, ale jest to tego warte – opowiada. – Próbowałam wersji z podwójnym mięsem i zasmażaną cebulką. To jeden z lepszych smashów w życiu. Na plus – pyszne frytki.

Faktycznie – frytki kradną tu całe show. Chrupiące z zewnątrz, miękkie i „mięsiste" w środku, dobrze posolone. Już podstawowa wersja za 17 zł robi bardzo dobre wrażenie. Jeszcze lepiej wypada wariant z bekonem – intensywny, wyrazisty i zdecydowanie bardziej zapamiętywalny niż sam burger. Dostępna jest też opcja z serem. Najdroższe kosztują 25 zł.

Podsumowując: Burgermeister nie rewolucjonizuje łódzkiego rynku burgerów, ale też chyba nie próbuje tego robić. To po prostu dobrze wykonany, jakościowy burger sieciowy w rozsądnej cenie. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436821

Z wielkim smutkiem powiadamiamy, że 25 maja 2026 roku
zmarł nasz kochany Mąż, Tata i Dziadek

ŚP

mgr Leon Skóra

Biegły Rewident

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się w poniedziałek 1 czerwca o godzinie 12.20
na Cmentarzu Rzymskokatolickim Św. Anny „Zarzew" Łódź, ul. Lodowa 78

Kochająca Rodzina

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34436903

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34436902

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:

ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI

oraz:
- **Pułapki terapii**
- **Czy można być szczęśliwym bez seksu**
- **Niewygodne pytania w związkach**
- **Mózg i menopauza**

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

1LO

eprasa.pl 09acf52ab3

TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA KOMPLEKSU BEŁCHATÓW
– SILNY IMPULS DLA ROZWOJU REGIONU I SAMORZĄDOWE PARTNERSTWO

II konferencja „Od węgla do atomu. Bełchatów przyszłości”

Jacek Kaczorowski, prezes zarządu PGE GiEK S.A.

Debata na temat perspektywy budowy kolejnych elektrowni atomowych w Polsce.

W Bełchatowie odbyła się kolejna konferencja poświęcona przyszłości energetycznej regionu i kierunkom jego sprawiedliwej transformacji. Prezes zarządu PGE GiEK Jacek Kaczorowski wskazał bełchatowski kompleks jako naturalnego, stabilnego partnera dla rozwoju nowoczesnych niskoemisyjnych technologii energetycznych, w tym energetyki jądrowej.

PGE GiEK S.A. jako naturalny partner dla nowoczesnej energetyki

– Region bełchatowski ze swoim ogromnym potencjałem i infrastrukturą jest przez nas brany pod uwagę jako kluczowa druga lokalizacja na budowę elektrowni jądrowej w Polsce. Dla Ministerstwa Energii to naturalny krok, by w sposób bezpieczny i sprawiedliwy przeprowadzić tę ziemię przez proces transformacji od tradycyjnego węgla aż po nowoczesny atom – potwierdził Marian Zmarzły, podsekretarz stanu w Ministerstwie Energii.

– Bełchatów od dziesięcioleci pozostaje symbolem siły polskiej energetyki, a także filarem krajowego systemu energetycznego – podkreślał Marcin Laskowski, wiceprezes zarządu ds. regulacji PGE Polskiej Grupy Energetycznej. – Dziś stoi przed wyjątkową szansą, aby odegrać również kluczową rolę w transformacji sektora i stać się jednym z najważniejszych ośrodków budowy nowoczesnego, bezpiecznego i zeroemisyjnego miksu energetycznego Polski. Potencjał lokalizacyjny, rozwinięta infrastruktura, doświadczona kadra oraz silne społeczne zrozumienie znaczenia energetyki sprawiają, że Bełchatów jest naturalnym wyborem do realizacji drugiej elektrowni jądrowej w naszym kraju. Dlatego jako PGE konsekwentnie realizujemy przypisane nam zadania, prowadząc zaawansowane badania i analizy przygotowawcze dla tego projektu – dodał wiceprezes Laskowski.

Konferencję otworzyła prezentacja prezesa Jacka Kaczorowskiego „Transformacja energetyczna. Bełchatów jako naturalny partner dla energetyki jądrowej”. W wystąpieniu prezes spółki PGE GiEK omówił rolę bełchatowskiego kompleksu energetycznego oraz jego unikalne zasoby, które mogą stanowić gotowy fundament pod budowę elektrowni jądrowej.

Prezes Kaczorowski zwrócił szczególną uwagę na istniejący ekosystem, na który składają się wysoko wyspecjalizowane spółki zależne i nadzorowane PGE GiEK. Stanowią one unikalne w skali kraju zaplecze technologiczne, produkcyjne i usługowe.

– Wokół Bełchatowa zbudowaliśmy silny, doświadczony i doskonale zarządzany organizm gospodarczy. Nasze spółki zależne to gotowa baza inżynieryjna i wykonawcza, która może natychmiast stać się trzonem polskiego local contentu dla wymagających projektów infrastrukturalnych, w tym także przy budowie elektrowni jądrowej. Mamy infrastrukturę sieciową, unikalne zasoby i, co najważniejsze, ludzi o najwyższych kompetencjach energetycznych – podkreślał prezes Jacek Kaczorowski.

Wokół energetyki jądrowej – debaty i rozmowy ekspertów

Podczas wydarzenia eksperci, przedstawiciele środowisk gospodarczych, naukowych, samorządów i związków zawodowych rozmawiali o technicznych i społecznymi aspektach transformacji energetycznej. Dyskusja pokazała, że nowoczesna transformacja Bełchatowa jest procesem wieloaspektowym, który wymaga szerokiego współdziałania na wielu poziomach.

Ważnym głosem była prezentacja Moniki Silvy, zastępcy dyrektora generalnego Izby Gospodarczej Energetyki i Ochrony Środowiska „Potencjał i bariery polskiego przemysłu w łańcuchu dostaw dla energetyki jądrowej”. Dyrektor Monika Silva omówiła gotowość rodzimych przedsiębiorstw do włączenia się w realizację inwestycji jądrowych, wskazując na konieczność certyfikacji, budowania kompetencji oraz eliminowania barier formalno-prawnych, tak aby polski przemysł w jak największym stopniu partycypował w tych projektach.

W rozmowie o wyzwaniach dla polskiej energetyki Paweł Gajda, dyrektor Departamentu Energii Jądrowej w Ministerstwie Energii potwierdził, że energetyka jądrowa jest absolutnym filarem transformacji energetycznej Polski. Dodał, że Polska musi także zadbać o rozwój krajowego zaplecza eksperckiego, kadrowego i udział polskich firm w łańcuchu dostaw.

Ważnym punktem konferencji była rozmowa z pułkownikiem Pawłem Beczakiem, szefem Wojskowej Inspekcji Gospodarki Energetycznej na temat fizycznego i cybernetycznego bezpieczeństwa elektrowni jądrowych w kontekście aktualnych, globalnych i regionalnych zagrożeń geopolitycznych. Pułkownik podkreślił, że nowoczesne obiekty jądrowe są projektowane z uwzględnieniem najbardziej rygorystycznych scenariuszy kryzysowych i stanowią jedne z najlepiej chronionych elementów infrastruktury krytycznej na świecie.

Podziękowania dla samorządów

Podczas wydarzenia wiceprezes Marcin Laskowski i prezes Jack Kaczorowski wręczyli reprezentantom lokalnych samorządów statuetki. Wyróżnienia te trafiły do przedstawicieli gmin, miast i powiatów, które popierają starania o realizację inwestycji jądrowej w Bełchatowie.

Eksperci i inwestorzy jednoznacznie wskazują, że akceptacja społeczna jest kluczowym elementem sukcesu projektów jądrowych na świecie. Samorządy woj. łódzkiego udowodniły, że tworzą w tej sprawie jednolity i silny front. Statuetki są symbolem podziękowania za ich dalekowzroczność i determinację w walce o bezpieczną przyszłość gospodarczą regionu po erze węgla brunatnego.

Połączenie potencjału technologicznego i ludzkiego PGE GiEK S.A. z poparciem i zaangażowaniem samorządów jest jasnym komunikatem o gotowości regionu do dalszego, aktywnego udziału w transformacji polskiego sektora energetycznego.

eprasa.pl 09acf52ab3

FORUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

„Ceramika przyszłości – kształcenie zawodowe wobec wyzwań rynku pracy – szkoła, uczeń, pracodawca”

19 maja 2026 roku w Sali Bankietowej Venus w Woli Załężnej koło Opoczna odbyło się Forum Kształcenia Zawodowego w branży ceramicznej pod hasłem „Ceramika przyszłości – kształcenie zawodowe wobec wyzwań rynku pracy – szkoła, uczeń, pracodawca”.

Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli szkół branżowych, przedsiębiorców, ekspertów rynku pracy oraz uczniów zainteresowanych rozwojem nowoczesnego kształcenia zawodowego i przyszłością sektora ceramicznego w Polsce.

Organizatorem Forum było Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Sieradzu, natomiast realizację wydarzenia powierzono firmie Ośrodek Szkolenia, Konsultacji i Doradztwa Ochrony Pracy w Sieradzu. Publikacja stanowi element działań promocyjnych realizowanych w ramach organizacji Forum Kształcenia Zawodowego w branży ceramicznej. Projekt realizowany jest w ramach przedsięwzięcia **pn. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych”, finansowanego ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.**

Uczestnikom Forum wręczano ręcznie malowane filiżanki

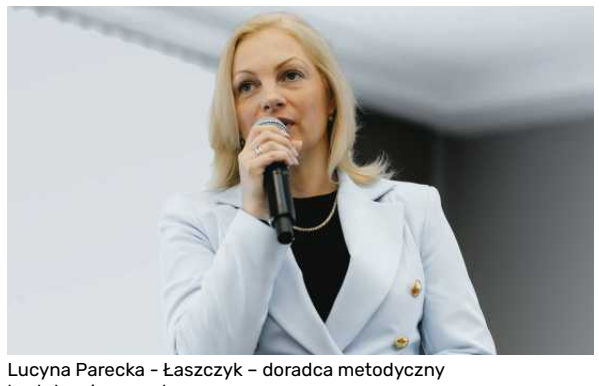
Forum rozpoczęło się od rejestracji uczestników, podczas której wręczano ręcznie malowane filiżanki oraz publikacje „Opoczyńskie Dziedzictwo Ceramiczne”. Uczestnicy mogli również obejrzeć wystawę wyrobów ceramicznych prezentującą tradycyjne wzornictwo oraz nowoczesne technologie produkcyjne wykorzystywane w przemyśle ceramicznym.

Wydarzenie oficjalnie otworzyła Dyrektor Centrum Rozwoju Edukacji Województwa Łódzkiego w Sieradzu Monika Kruszyńska, podkreślając znaczenie współpracy szkół z przedsiębiorcami oraz konieczność dostosowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy. Następnie głos zabrali Aleksandra Rutkowska – Zastępca Dyrektora Departamentu Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz Wicekurator Oświaty Arkadiusz Kubik, wskazując na znaczenie praktycznego kształcenia zawodowego i współpracy szkół z lokalnym biznesem.

Ferdynand Gacki – Prezes Polskiej Unii Ceramicznej i Dyrektor ds. Innowacji i Rozwoju Ceramiki Paradyż

W części eksperckiej wystąpili Dariusz Kołodziejczyk – Dyrektor Zespołu Szkół Powiatowych im. Stanisława Staszica w Opocznie, Ferdynand Gacki – Prezes Polskiej Unii Ceramicznej i Dyrektor ds. Innowacji i Rozwoju Ceramiki Paradyż, Edyta Sikora – Dyrektor Operacyjny oraz Dyrektor HR i S&OP firmy Cerrad Sp. z o.o., Joanna Wiśniewska – ekspertka ds. kształcenia zawodowego, Lucyna Parecka-Łaszczyk – doradca metodyczny kształcenia zawodowego oraz Zbigniew Woźniak – ekspert Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Ceramicznego w Opocznie.

Lucyna Parecka - Łaszczyk – doradca metodyczny kształcenia zawodowego

Prelegenci omawiali nowoczesne technologie produkcyjne, automatyzację procesów przemysłowych oraz przygotowanie młodzieży do pracy w zmieniającym się środowisku zawodowym. **Podkreślano, że współczesny pracownik branży ceramicznej powinien łączyć wiedzę techniczną z praktycznymi umiejętnościami, gotowością do podnoszenia kwalifikacji oraz umiejętnością adaptacji do zmian technologicznych.**

Istotnym elementem wydarzenia był panel dyskusyjny dotyczący organizacji praktyk zawodowych, tworzenia klas patronackich oraz wspólnego wypracowywania kompetencji przyszłych pracowników branży ceramicznej. **Eksperci wskazywali, że skuteczne kształcenie zawodowe wymaga ścisłej współpracy szkół, uczniów i przedsiębiorców oraz zwiększenia liczby zajęć praktycznych realizowanych bezpośrednio w zakładach pracy.**

Panel dyskusyjny

Duże zainteresowanie wzbudziła prezentacja Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Ceramicznego w Opocznie, które ma stanowić nowoczesne zaplecze dydaktyczne wspierające rozwój specjalistycznych kompetencji zawodowych. Forum stało się również przestrzenią integracji środowiska edukacyjnego i przedsiębiorców branży ceramicznej, sprzyjając wymianie doświadczeń oraz budowaniu trwałej współpracy. W ramach realizacji wydarzenia zapewniono transmisję on-line Forum oraz wykonano dokumentację fotograficzną i filmową.

Wspólna wymiana doświadczeń oraz inwestowanie w rozwój kompetencji zawodowych stanowią fundament nowoczesnego systemu kształcenia zawodowego i ważny element rozwoju branży ceramicznej w województwie łódzkim.

Projekt „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych” jest finansowany ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadząca **Marta Kaźmierska**

poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Nowy Teatr Muzyczny

Kapsuła czasu w fundamentach

Nowoczesny obiekt, który powstaje w centrum Poznania, ma szansę stać się architektonicznym symbolem. Będzie to też pierwsza w powojennej historii miasta siedziba teatru wybudowana od podstaw. Na końcowy efekt musimy jednak poczekać do czwartego kwartału 2028 r.

Maria Bielicka

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• Uroczyste wmurowanie kamienia węgielnego i aktu erekcyjnego. W centrum dyrektor teatru Przemysław Kieliszewski, 26.05.2026 r.

Pod teatr władze miasta przeznaczyły działkę zlokalizowaną w samym centrum: przy Świętym Marcinie, obok Ronda Kaponiera, czyli między zabytkową Akademią Muzyczną a torami kolejowymi, które od powstającego budynku dzieli jedynie kilkadziesiąt metrów. Taka lokalizacja wymagała pomiarów wibroakustycznych i akustycznych oraz uwzględnienia ich w projekcie. Dziś plac budowy można już obserwować z Kaponiery. Widać fundamenty i zbrojenia, wylewane są też pierwsze stropy.

Prezent na 70. urodziny

Teatr Muzyczny w Poznaniu obchodzi 70. urodziny. W maju 1956 roku na scenie przy dzisiejszej ulicy Niezłomnych odbyła się premiera spektaklu „Wiktoria i jej huzar", inaugurująca działalność ówczesnej Państwowej Operetki Poznańskiej. W tym dawnym Domu Żołnierza, w którym w czasie wojny stacjonowało Gestapo, Teatr Muzyczny funkcjonuje do dziś.

Ten jubileusz stał się symbolicznym początkiem nowego rozdziału w historii teatru, bo połączono go z oficjalną inauguracją budowy nowej siedziby. Uroczystość podpisania aktu erekcyjnego odbyła się we wtorek 26 maja przy ul. Skośnej, w miejscu, gdzie budowany jest nowy gmach.

– To wyjątkowa chwila, w której marzenia wielu pokoleń artystów, pracowników i widzów nabierają realnego kształtu – podkreślał dyrektor Teatru Muzycznego, Przemysław Kieliszewski na chwilę przed podpisaniem dokumentu. – Dzisiaj budujemy otwartą, nowoczesną przestrzeń, która będzie jednocześnie blisko ludzi i pozwoli nam realizować najbardziej ambitne założenia artystyczne.

Akt erekcyjny podpisali też: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Marek Krawczyk, prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego, Marek Woźniak, Starosta Poznański, Jan Grabkowski i prezes Dekpol Budownictwo Mariusz Niewiadomski. Kulminacyjnym momentem ceremonii było umieszczenie dokumentu w kapsule czasu, a potem w fundamentach powstającego budynku. Moment ten obserwowali politycy wszystkich opcji politycznych. Wśród gości była m.in. wicewojewoda wielkopolska Karolina Fabiś-Szulc, były minister MKiDN Piotr Gliński i parlamentarzyści.

– Na ten teatr Poznań czekał 70 lat i to jest niesamowite, że w dniu naszego jubileuszu możemy wmurowywać ten kamień. Myślę, że to jest zasługa pokoleń artystów, wszystkich, którzy pracowali w tym teatrze. I też tych ostatnich wydarzeń, które udało nam się tak domknąć, że zdobyliśmy finansowanie, piękną działkę w samym centrum miasta i budujemy – mówił dziennikarzom jeszcze przed uroczystością Przemysław Kieliszewski. Jednocześnie przyznał, że nie obyło się bez problemów, ale zaznaczył, że woli nazywać je „wyzwaniami". W tym kontekście wspomniał o tym, że projekt trzeba było skorygować:

– Bo chcieliśmy, żeby teatr był naj. Chcieliśmy, żeby miał najlepszą akustykę, najlepsze nagłośnienie i najlepszą architekturę.

Zmienić projekt konkursowy

Konkurs na projekt nowej sceny dla Teatru Muzycznego odbył się w 2019 roku. Spośród 44 propozycji wybrana została koncepcja Atelier Loegler Architekci Romualda Loeglera. W jego pracowni powstał też projekt gmachu i był gotowy już w 2021 roku. Jednak rozpoczęcie budowy się opóźniało, bo inwestycja długo nie spinała się finansowo. Brakujące miliony zaoferowało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i dopiero wtedy, w 2024 r., ogłoszony został przetarg, który ostatecznie musiał zostać unieważniony. Wykonawca wybrany został dopiero w ponowionym przetargu w trybie „doprojektuj i wybuduj".

Ostateczny projekt nowego gmachu, na podstawie pracy Loegera, wykonała poznańska pracownia Archimedia pod kierunkiem Krzysztofa Janusa i we współpracy z Marcinem Kulpą z Krakowa. Z ramienia teatru prace nadzorował Krzysztof Frąckowiak, architekt, który w 2019 r. wchodził w skład sądu konkursowego.

Wielkie plany

264 M²
• będzie miała duża scena

1200 OSÓB
• pomieści widownia sali głównej

300 WIDZÓW
• będzie mogło oglądać mniejsze formy sceniczne w sali kameralnej

W stosunku do pierwotnej wersji projektu zmieniła się elewacja, wnętrze i przestrzeń przed budynkiem. Ostatecznie okazało się, że elewacje nie będą niemal w całości przeszklone – szklane będą tylko ściany wysokiego foyer od strony Świętego Marcina, a pozostałe będą pełne, choć z oknami. Zabraknie też długiej rampy we foyer, prowadzącej na balkony, bo analizy wykazały, że byłaby ona niefunkcjonalna – w zamian pojawią się schody na antresole i trzy windy. Sporą zmianą jest również kolorystyka: seledyn i czerwień zastąpiono odcieniami brązów i szarości. Widownia nie będzie jaskrawoczerwona, ale bordowa. Modyfikacjom uległ również kształt balkonów i układ krzeseł.

Dodatkowo od frontu – zamiast jednego wejścia – będą dwa: pierwsze poprowadzi do foyer dużej sceny, a drugie – do restauracji oraz foyer sceny kameralnej. Inaczej zaplanowano także przestrzeń przed głównym wejściem: zamiast dużego amfiteatru powstanie zielony, kilkupoziomowy placyk, który ma się być łącznikiem między teatrem a miastem i ożywić martwy dotąd fragment Świętego Marcina.

Zmiany w projekcie miały też uwzględnić aktualny pomysł na funkcjonowanie teatru, który zakłada, że instytucja będzie dostępna i atrakcyjna przez cały czas, a nie tylko w czasie spektakli. Dlatego wokół budynku zaplanowane zostały mikrohuby kultury, a wewnątrz – strefy ogólnodostępne, przestrzenie coworkingowe", restauracja, kawiarnia i księgarnia.

Atrakcja dla widzów i podróżnych

Sercem teatru będzie duża scena o powierzchni 264 m², przygotowana do realizacji musicali i koncertów. Wyposażenie obejmie szerokie zaplecze techniczne, a także dodatkowe rozwiązania zwiększające elastyczność inscenizacji. W projekcie przewidziano zastosowanie zaawansowanych technologii realizacji dźwięku i oświetlenia. Widownia sali głównej pomieści 1200 osób, z możliwością dostosowania układu miejsc na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Sala kameralna, przeznaczona na mniejsze formy sceniczne i wydarzenia performatywne, pomieści 300 widzów. Będzie też restauracja z salą bankietową i studio nagrań. Podziemia nowej siedziby mają być zaadaptowane do pełnienia funkcji Miejsca Doraźnego Schronienia (MDS).

Pomiędzy dworcem PKP ul. Składową i Skośną oraz torami kolejowymi powstanie jeszcze Park Wody i Muzyki. PKP nie przekazało na razie swojego terenu na ten cel, ale Kieliszewski zapewnia, że wszystko jest już dogadane, a sam park wybudowany zostanie we współpracy z Aquanet Retencja. – Będzie to ekskluzywna poczekalnia dla podróżnych – ocenił dyrektor Teatru Muzycznego. I zaznaczył, że przez park będzie dojście z dworca i do teatru, i do kawiarni.

Budowa nowej siedziby Teatru Muzycznego w Poznaniu jest realizowana dzięki szerokiemu partnerstwu instytucji publicznych oraz podmiotów prywatnych. Inwestycja jest dofinansowana z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i miasta Poznania. 15 mln zł dołożył też powiat poznański.

Łączna wartość inwestycji to ok. 400 mln zł netto. W tej kwocie są też pieniądze na wyposażenie, które pochodzić mają z budżetu Unii Europejskiej w wysokości prawie 67 mln zł – marszałek Woźniak ma je przyznać bez konkursu, gdy tylko teatr złoży w tej sprawie formalny wniosek.

Zakończenie budowy zaplanowane jest na czwarty kwartał 2028 r. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

Kościół

Proboszcz rozlicza się z każdej złotówki

– Podajemy parafianom informacje, jakie mamy przychody, a jakie wydatki. Widać nawet to, że na początku roku składka niedzielna jest niższa, bo ludzie mają swoje zobowiązania – mówi „Wyborczej" ks. Radek Rakowski, proboszcz parafii na poznańskiej Łacinie.

Tomasz Cylka

• **Proboszcz parafii na Łacinie ks. Radek Rakowski na działce, na której chce zbudować kościół**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Znany i aktywny poznański proboszcz, który msze św. odprawia w lokalu znajdującym się w zwykłym bloku mieszkalnym, wiele razy zaskakiwał swoich parafian. Choćby tym, że jesienią 2024 roku utworzył Nano Kaplicę. To specjalnym system, dzięki któremu za pomocą aplikacji w telefonie możemy otworzyć sobie drzwi nawet w nocy, by wejść do środka i się pomodlić. Przy ambonie działa ChatGPT, z którym można porozmawiać, np. o sprawach wiary czy Kościoła.

Teraz ks. Radek Rakowski podał konkretne sprawozdanie finansowe z pierwszego kwartału 2026 roku. Rozlicza się w nim przed parafiankami i parafianami co do jednej złotówki. – Taka była wspólna decyzja naszej pięcioosobowej rady ekonomicznej, do której należą ludzie świeccy.

Uznaliśmy, że parafianom taka informacja się należy – mówi ks. Radek Rakowski.

PARAFIA NA 10 TYS. OSÓB, AKTYWNYCH 600 RODZIN

Łacina to stosunkowo nowe osiedle na Ratajach w Poznaniu. Żyją tu zarówno młodzi ludzie wynajmujący mieszkania, jak i rodziny po trzydziestce, które kupiły je na kredyt. Nie brakuje również seniorów, choć są oni w mniejszości. Parafię pw. Imienia Jezus utworzono w połowie 2022 roku, a pierwszym proboszczem został właśnie ks. Rakowski, znany i aktywny poznański duszpasterz akademicki.

Nie postawiono tu żadnej kaplicy, a budowa kościoła jest dopiero w planach. Na początek wynajęto lokal na parterze zwykłego bloku, taki jak zajmuje np. Żabka albo gabinet stomatologiczny. Wiernych było jednak tylu, że szybko wynajęto sąsiednie pomieszczenie po biurze nieruchomości. Według danych archidiecezji poznańskiej formalnie parafia liczy prawie 10 tys. osób (9534).

– Choć tak naprawdę nikt nie wie, ilu ludzi tu mieszka i ilu do nas należy. Aktywnie w życie wspólnoty angażuje się ok. 600 rodzin – zaznacza proboszcz.

To w oparciu o te dane można przyjrzeć się rozliczeniu finansowemu za pierwszy kwartał 2026 roku.

SKŁADKI NAJWYŻSZE NA POCZĄTKU MIESIĄCA

Od stycznia do marca przychody wyniosły niewiele ponad 243 tys. zł, a wydatki prawie 251 tys. zł. Parafia była więc na niewielkim minusie (ok. 8 tys. zł), ale wśród wydatków są jednorazowe zakupy związane z nagłośnieniem kaplicy, utwardzeniem sąsiedniego placu czy malowaniem. Rada ekonomiczna utworzyła też specjalny fundusz awaryjny, z którego finansowane będą takie wydatki, jak np. wzrost czynszu czy naprawa pękniętej rury. Na razie na tego typu cele odłożono trochę ponad 173 tys. zł.

Jakie źródła składają się na kwartalne przychody w wysokości 243 tys. 205 zł (miesięcznie wychodzi trochę ponad 81 tys. zł)?

- składki na tacę – prawie 120 tys. zł (49 proc.);
- darowizny – 66 tys. zł (27 proc.);
- ofiary celowe – 39 tys. zł (16 proc.);
- kolęda i inne – 18,3 tys. zł (8 proc.).

Wyszczególniono nawet składki niedzielne w poszczególnych miesiącach. W styczniu było to 12 tys. 440 zł, w lutym – 20 tys. zł, a w marcu – 20 390 zł. Razem wyszło więc 52 tys. 830 zł. Pytam proboszcza, z czego wynika dużo niższa taca w styczniu w porównaniu z kolejnymi miesiącami?

Parafię pw. Imienia Jezus utworzono w połowie 2022 roku, a pierwszym proboszczem został właśnie ks. Rakowski, znany i aktywny poznański duszpasterz akademicki

– Zawsze na początku roku składka jest niższa. Widać, że ludzie mają swoje zobowiązania finansowe, które muszą wtedy uregulować. Tak samo można zauważyć, że składka na początku miesiąca jest wyższa, niż pod koniec. Każdy wydatki ma takie, że z upływem tygodni trzeba zacisnąć pasa. Normalne ludzkie, życiowe problemy dnia codziennego – zwraca uwagę ks. Rakowski.

PROBOSZCZ: NA WSZYSTKO NAM WYSTARCZA

Comiesięczne wydatki parafii także są wyodrębnione. Z wykazu widać, na co idzie najwięcej pieniędzy:

- czynsz kaplicy – 24 tys. zł – 39,9 proc.;
- wynagrodzenie trzech osób – 9,5 tys. zł – 15,8 proc.;
- utrzymanie i media – 8,9 tys. zł – 14,8 proc.;
- składki na kurię, misje, seminarium – 8 tys. zł – 13,3 proc.;
- podatki i opłaty – 6,3 tys. zł – 10.5 proc.;
- utrzymanie wspólnoty, kawa, itp. – 3,5 tys. zł – 5,8 proc.

Jako że przyjęto, iż 600 rodzin tworzy parafię, to wychodzi, że średnia ofiara rodziny na miesiąc to 135 zł.

– Uważam, że nasi parafianie są hojni i zawsze im za to dziękujemy. Ci, którzy się angażują, pokazują, że zależy im na wspólnocie. Dzięki temu nie mamy długów, na wszystko nam wystarcza – podkreśla ks. Rakowski i dodaje: – Ludzie widzą, ile się w parafii dzieje, że nikt niczego nie przejada. Dzięki temu nam ufają. Dlatego też podajemy takie rozliczenie, podobnie jak to robią organizacje pozarządowe. Uważamy, że tak jest uczciwie – tłumaczy proboszcz.

„W KOŚCIELE NIE POTRAFIMY MÓWIĆ O PIENIĄDZACH"

Duchowny przyznaje, że finanse w Kościele to dla wielu duchownych i świeckich temat tabu. – W Kościele nie potrafimy rozmawiać o finansach. Ludzi to męczy, bo z jednej strony nie chcą słuchać o pieniądzach, ale z drugiej strony chcą wiedzieć, jak są wydawane. Dlatego w czytelny sposób pokazujemy finanse naszej parafii, by nikt nie miał żadnych wątpliwości – mówi proboszcz.

Gdy kilka miesięcy temu rozmawiałem z ks. Rakowskim o daninie archidiecezjalnej (parafia przekazuje kurii z tego tytułu 21 tys. zł) duchowny przyznał, że część jego kolegów księży uważała, że publiczne ujawnianie nawet ogólnych kwot „nie pomaga". Teraz jest trochę inaczej.

– Na razie nikt nie dzwonił ani nie pisał z oburzeniem, więc może się już przyzwyczaili. My z obranego kierunku nie zejdziemy, bo otrzymujemy pozytywne sygnały – mówi proboszcz i dodaje:

– Wielu ludziom instytucja Kościoła kojarzy się tylko z pieniędzmi. Chcemy pokazać, że jest inaczej.

Dla nas najważniejsza jest wspólnota, ewangelizacja, praca z dziećmi, młodzieżą, seniorami. Ale oczywiście parafia musi opłacić rachunki i się utrzymać. Jednak żeby było jasne – kto ma w życiu taką sytuację, że dać nie może, niech nie daje. Jesteśmy szczęśliwi z obecności każdego człowieka – podsumowuje ks. Rakowski. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY W POZNANIU

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Poznaj nas lepiej.

Ekonomiczny na Przyrodniczym? *No przecież!*

Ekonomia
studia I i II stopnia
stacjonarne | niestacjonarne

Finanse i Rachunkowość
I i II stopień
stacjonarnie | niestacjonarnie

wes.up.poznan.pl

Po więcej informacji,
skanuj kod QR

Poznań/34436040

WASE

WIELKOPOLSKA AKADEMIA SPOŁECZNO - EKONOMICZNA W ŚRODZIE WIELKOPOLSKIEJ - AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH

JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE,
STUDIA MAGISTERSKIE, INŻYNIERSKIE,
LICENCJACKIE ORAZ STUDIA PODYPLOMOWE
W RÓŻNYCH SPECJALNOŚCIACH NA KIERUNKACH:

- PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA
- PEDAGOGIKA
- EKONOMIA
- PRACA SOCJALNA
- INFORMATYKA
- DIETETYKA
- FILOLOGIA ANGIELSKA

NAJNIŻSZE CZESNE W REGIONIE

wase.edu.pl

kom. 784 950 640 798 192 687 kontakt@wase.edu.pl

Poznań/34436307

eprasa.pl 09acf52ab3

Małżeństwa jednopłciowe

Maciej i Bartosz z urzędu w Po

Dwa razy sugerowano nam, że możemy wybrać inny urząd, np. we Wrocławiu – relacjonują Maciej Kucharski i Bartosz Żurawiecki. Mieszkają w Poznaniu, więc ostatecznie to tutaj złożyli wniosek o transkrypcję aktu małżeństwa zawartego w Niemczech.

Mikołaj Woźniak

• **Maciej Kucharski (po prawej) i Bartek Żurawiecki podczas składania wniosku o transkrypcję aktu małżeństwa**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Maciej i Bartosz wchodzą do Urzędu Stanu Cywilnego w Poznaniu w poniedziałek 25 maja. Jest kilka minut po 9. Przyszli pół godziny wcześniej. Kiedy czekają, aż wyświetli się ich numerek, rozmawiamy o możliwych scenariuszach. – Wszystkie są teoretyczne. Czekamy, co powie nam pani w okienku – podsumowuje Bartosz.

Urzędnicy wywołują ich pięć minut przed czasem. Wchodzą i po około 10 minutach wychodzą. Podobnie jak obsługująca ich urzędniczka. Idzie skonsultować z przełożoną, jak mężczyźni będą mogli się odwołać, jeśli urząd odrzuci wniosek. To pierwsza taka sytuacja w Poznaniu. Po dłuższej chwili kobieta wraca i znów zaprasza do środka. – Na razie nic nie załatwiliśmy – rzuca Maciej, kiedy drugi raz wychodzi z mężem z pokoju. – Jak na postępowy Poznań, gratuluję – dodaje z ironią.

RZECZYWISTOŚĆ NIE DOGONIŁA ZAPOWIEDZI

Maciej Kucharski i Bartosz Żurawiecki są razem od 35 lat. W sierpniu 2023 roku zdecydowali się na ślub w Berlinie. Do USC w Poznaniu weszli z nadzieją, zachęceni wypowiedziami polityków.

Pokazują mi artykuł na stronie Radia Poznań z 13 maja. Jacek Jaśkowiak, prezydent Poznania mówi w nim, że urząd, respektując wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, będzie przepisywał akty małżeństw par jednopłciowych zawarte za granicą.

Jaśkowiak dodaje, że skonsultuje się w tej sprawie z Rafałem Trzaskowskim, prezydentem Warszawy. Urząd w stolicy przepisuje już akty małżeństw. Udostępnia też specjalnie przygotowany do tego wzór wniosku.

W piątek 22 maja w Dzienniku Ustaw pojawia się rozporządzenie ministra cyfryzacji. Wprowadza nowy wzór aktu małżeństwa. Zamiast sztywno określonych rubryk „kobieta" i „mężczyzna" pojawia się możliwość wyboru. Rozporządzenie podpisuje też minister spraw wewnętrznych i administracji.

– Każda para jednopłciowa, która zawarła związek małżeński za granicą będzie mogła dokonać transkrypcji tego dokumentu w Polsce, w dowolnym Urzędzie Stanu Cywilnego. Państwo będzie traktować wszystkich obywateli i obywatelki z godnością i szacunkiem. To historyczny dzień dla Polski – ogłasza 22 maja wicepremier i minister cyfryzacji Krzysztof Gawkowski cytowany przez PAP.

Obowiązek uznawania małżeństw osób tej samej płci zawartych za granicą polecił Polsce Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. 25 listopada ubiegłego roku wydał wyrok w sprawie Jakuba Cupriaka-Trojana i Mateusza Trojana, którzy wzięli ślub w 2018 roku w Berlinie. Latami starali się o uznanie go w Polsce. W marcu Naczelny Sąd Administracyjny potwierdził decyzję TSUE swoim orzeczeniem.

NSA uznał, że niedostosowanie systemów informatycznych do wpisania małżeństwa osób tej samej płci, nie zwalnia z obowiązku wykonania wyroku. Małżeństwo Trojanów zalegalizowano w Polsce 14 maja.

Wcześniej rządzący wahali się, czy uznawać wszystkie małżeństwa jednopłciowe zawarte za granicą, czy jedynie, gdy nakaże to sąd. Między listopadem a majem swoje stanowisko w tej sprawie całkowicie zmienił premier Donald Tusk. Ostatecznie sprawę rozwiąże ministerialne rozporządzenie.

Problem w tym, że wejdzie w życie dopiero 22 sierpnia – po trzech miesiącach od ogłoszenia. Do tego czasu pary jednopłciowe nadal mogą mieć problemy z uznaniem małżeństwa w Polsce. Wszystko zależy od urzędu, do którego się zgłoszą.

WESZLI Z NADZIEJĄ, WYSZLI ROZCZAROWANI

– Czekaliśmy ze złożeniem wniosku. Kiedy zobaczyliśmy, co mówią premier, ministrowie i prezydent Poznania, umówiliśmy się w urzędzie. To, jak urzędnicy zachowali się w sprawie, o której tyle mówi się publicznie, wydaje mi się co najmniej dziwne – ocenia Bartosz.

Maciej Kucharski i Bartosz Żurawiecki są razem od 35 lat. W sierpniu 2023 roku zdecydowali się na ślub w Berlinie. Do USC w Poznaniu weszli z nadzieją, zachęceni wypowiedziami polityków

Z Maciejem relacjonują przebieg rozmów z urzędniczką. Mówią, że zachowała się profesjonalnie, ale była zmieszana. Najpierw sprawdziła, czy dokumenty, które przynieśli są kompletne i prawidłowo wypełnione.

– Zanim wprowadziła wniosek do systemu, zaczął się mały wykład. Pytała, czy zdajemy sobie sprawę, że decyzja będzie odmowna, ewentualnie sprawa zostanie zawieszona. Jakby nawet nie brała pod uwagę, że decyzja może być też pozytywna – wspomina Bartosz Żurawiecki.

Maciej Kucharski dodaje, że dwukrotnie zasugerowano im złożenie wniosku w innym urzędzie, który już transkrybuje akty małżeństwa par jednopłciowych. – Polecano nam Wrocław – wskazuje.

Mężczyźni powoływali się na słowa prezydenta Jaśkowiaka, ale usłyszeli, że ostateczne decyzje w USC zapadają na poziomie kierownictwa. – Tyle że przecież USC kieruje prezydent miasta – przypominają.

Poczuli, że po konsultacji z przełożoną urzędniczka wróciła sceptycznie nastawiona. Podpierała się brakiem konkretnych przepisów. Dowiedzieli się, że od negatywnej decyzji będą mogli odwołać się do urzędu wojewódzkiego.

– Co jeśli sprawa zostanie jednak zawieszona? Na to nie dostaliśmy odpowiedzi – wspominają mężczyźni. O ile zaproponowano im umówienie na spotkanie z kierownictwem USC, to dopiero po wydaniu decyzji.

– Jeśli będzie odmowna, jaki ma to sens? – pyta retorycznie Bartosz.

Mimo wątpliwości, ostatecznie złożyli wniosek. Jak mówią: na przekór. Chcą zobaczyć, jak potraktują ich urzędnicy. Pierwszą decyzję powinni otrzymać w ciągu miesiąca.

– Czujemy się fatalnie – ocenia Maciej zaraz po wyjściu z urzędu. Kilkadziesiąt minut później dodaje, że jest zmęczony i zniechęcony.

– Państwo znów rzuca nam kłody pod nogi. Mimo wyroków sądów i pozytywnych przykładów z innych miast. Walimy głową w mur. Najgorsze jest poczucie, że nie wiadomo, czy to z niechęci urzędników, niekompetencji czy po prostu nieprzygotowania – mówi Bartosz.

Mariusz Kopeć, kierownik USC w Poznaniu odpowiada, że każdy wniosek wpływający do urzędu jest oceniany indywidualnie. Sposób działania zależny od „okoliczności danej sprawy oraz obowiązujących w dacie rozpoznania przepisów prawa i rozwiązań systemowych".

Przypomina, że rozporządzenie ministra cyfryzacji zacznie obowiązywać 22 sierp-

eprasa.pl 09acf52ab3

znaniu wyszli rozczarowani

nia. Nie odpowiada konkretnie, co z wnioskami złożonymi przed tą datą.

Na rozmowę nie decyduje się też prezydent Jacek Jaśkowiak.

„W POLSCE JESTEŚMY OBCYMI OSOBAMI"

– Staramy się zalegalizować małżeństwo w ojczystym kraju, by mieć z tego tytułu jakieś prawa. Bez tego w Polsce jesteśmy właściwie obcymi sobie osobami – tłumaczą Maciej i Bartosz.

Na ślub za granicą zdecydowali się trzy lata temu. Maciej mówi, że stracił wtedy nadzieję. Przestał wierzyć, że w Polsce kiedykolwiek będą mogli wziąć ślub. Nie spodziewa się też wprowadzenia związków partnerskich. Mówi, że w środowisku LGBT projektowaną ustawę o statusie osoby najbliższej określa się jako „Współlokator Plus".

– To haniebne rozwiązanie. Jesteśmy razem ponad 30 lat, a nawet nie moglibyśmy podpisać dokumentów o zawarciu związku partnerskiego w urzędzie stanu cywilnego. Musielibyśmy kryć się u notariusza – uważa Maciej.

Bartosz: – Nawet jeśli ta ustawa przejdzie, prezydent i tak ją zawetuje.

Małżeństwo zapewnia, że wzięcie ślubu jednopłciowego w państwach, które to umożliwiają nie jest trudne. Ich znajomi najczęściej pobierają się w Berlinie i Wiedniu.

Do wzięcia ślubu w Berlinie potrzebowali przetłumaczonych notarialnie aktów urodzenia i oświadczeń o stanie cywilnym. Przed ślubem wymagana jest rozmowa z urzędnikiem. Czasami można ją przeprowadzić po angielsku, ale w przypadku Macieja i Bartosza urzędniczka się nie zgodziła. Do urzędu przyszli z tłumaczką niemieckiego.

– Urzędniczka i tak była nam przychylna. Zgodziła się zamknąć wszystko w jeden dzień. Najpierw zweryfikowaliśmy dokumenty i opłaciliśmy ślub. Termin ślubu wyznaczyła nam na kwadrans później – wspomina Maciej.

Zanim urzędniczka wprowadziła wniosek do systemu, zaczął się mały wykład. Pytała, czy zdajemy sobie sprawę, że decyzja będzie odmowna, ewentualnie sprawa zostanie zawieszona. Jakby nawet nie brała pod uwagę, że decyzja może być też pozytywna

BARTOSZ ŻURAWIECKI

Z urzędu otrzymali też akt małżeństwa w języku polskim. Jednak w naszym kraju nie ma on mocy prawnej. Mężczyźni wyliczają codzienne problemy. Choćby z dostępem do informacji medycznej. Można go przyznać wskazanej osobie, ale pod warunkiem, że trafi się do szpitala świadomie.

– W kwestiach spadkowych zrobiliśmy odpowiednie zapisy notarialne, ale po śmierci jednego z partnerów, drugi płaci najwyższy podatek. Jak gdyby był obcą osobą – mówi Bartosz.

Są też bardziej przyziemne sprawy. To problemy z odbieraniem korespondencji na poczcie czy ewentualną opieką nad partnerem.

– Gdyby Bartek zachorował, mogę wziąć urlop, ale bezpłatny lub wypoczynkowy. Na chorą żonę czy męża przysługuje urlop opiekuńczy – wyjaśnia Maciej.

Zastanawiają się, jak urzędy w Polsce inne niż USC podejdą do małżeństw jednopłciowych zawartych za granicą. Spodziewają się prawnego chaosu.

– Jest dziura prawna. Powinniśmy mieć pełne prawa, ale jak zachowa się urząd skarbowy albo ZUS? Minister z Lewicy mówi, że ZUS będzie to respektował. Zmieni się rząd, przyjdzie PiS czy Konfederacja i może już nie będzie – obawia się Bartosz.

RZĄD SIĘ CHWALI, A NIE ROZWIĄZAŁ PROBLEMÓW

Mężczyźni czują, że rząd przedstawia umożliwienie transkrypcji małżeństw jako swój sukces. Nie zgadzają się z tym.

– To nie zasługa polityków czy urzędników, ale ludzi, którzy sami to sobie wywalczyli. Głównie Mateusza i Jakuba, którzy weszli na drogę prawną. Długą i kosztowną. Dyskusja o transkrypcjach wewnątrz rządzącej koalicji była żenująca – ocenia Bartosz.

Maciej uważa, że rząd zreflektował się, kiedy zrozumiał jak nieskuteczna jest narracja, że sąd nakazał uznanie wyłącznie małżeństwa Trojanów. Wtedy nastąpiła radykalna zmiana.

– Teraz rządzący praktycznie zachęcają, żeby brać śluby za granicą, bo nie proponują nic w zamian. Sukces został odtrąbiony, a nikt nie daje już nadziei, że kiedykolwiek będzie można wziąć ślub jednopłciowy w Polsce. Cieszą się, że gorący kartofel wpadł w ręce Unii – uważa Kucharski.

Bartosz: – Rząd chwali się, jakby rozwiązał wszystkie problemy społeczności LGBT. Nie rozwiązał żadnych.

REKLAMA
Poznań/34436518

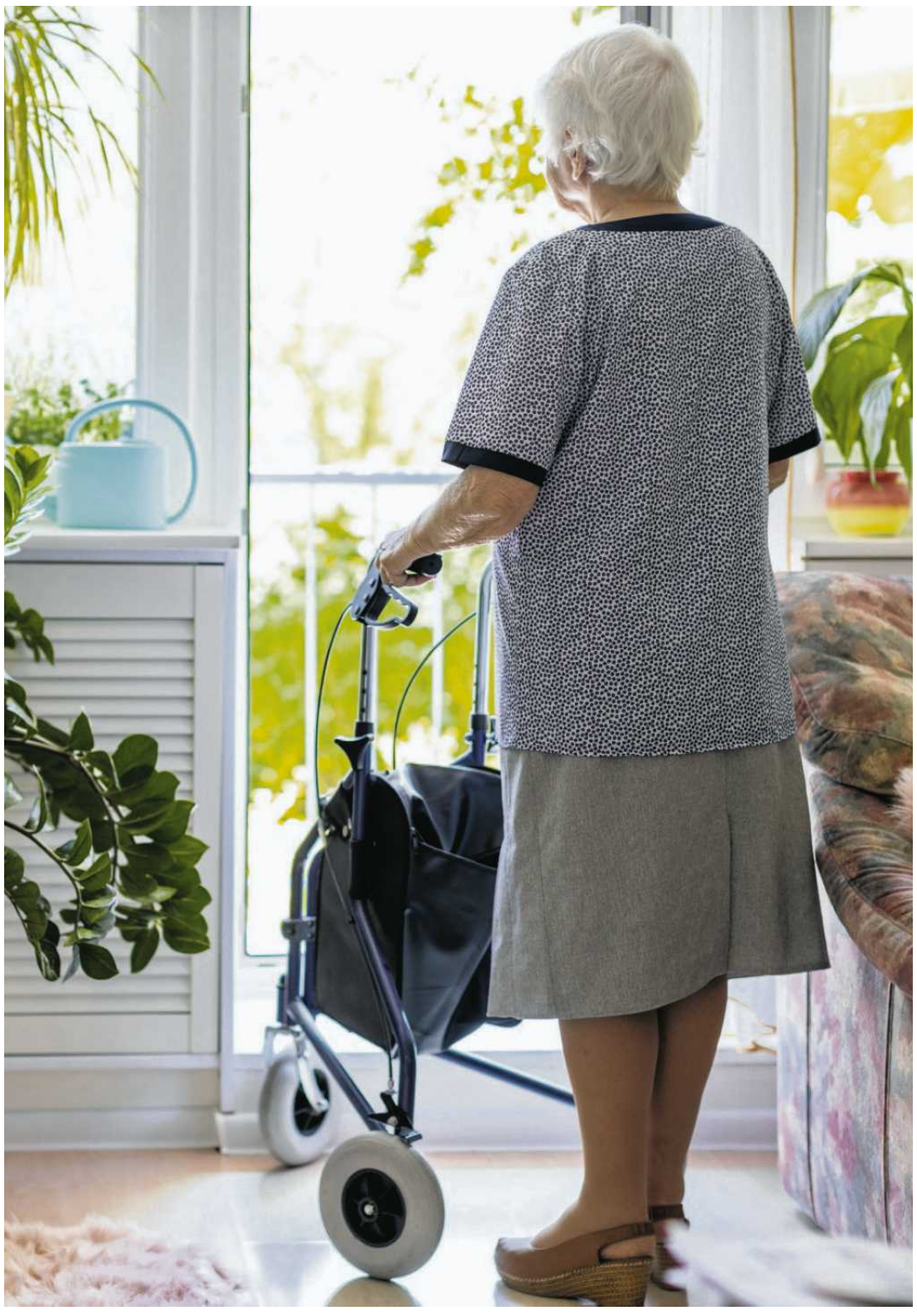

eprasa.pl 09acf52ab3

Nowy raport NIK

Państwo wciąż nie wspiera ch

Osoby starsze z chorobami neurodegeneracyjnymi, których jest w Polsce coraz więcej, nadal nie mogą liczyć na kompleksową i skoordynowaną opiekę państwa, a ich opiekunowie – na systemowe wsparcie. Tak wynika z opublikowanego w piątek raportu Najwyższej Izby Kontroli.

FOT. SHUTTERSTOCK

Maria Bielicka

NIK skontrolowała Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz trzy Urzędy Marszałkowskie, trzy placówki podstawowej opieki zdrowotnej, trzy ośrodki pomocy społecznej i trzy organizacje pozarządowe z województw podkarpackiego, śląskiego i wielkopolskiego. Z raportu po kontroli, która objęła lata 2022-2024, wynika, że obecnie dostęp do pomocy i wsparcia dla chorych na demencję czy alzheimera zależy przede wszystkim od miejsca zamieszkania, zaangażowania lekarzy rodzinnych oraz od aktywności samorządu i organizacji pozarządowych.

Tymczasem powinna to być opieka i pomoc systemowa, jednak w Polsce jej brakuje, NIK podkreśla, że do kwietnia 2024 r. ministerstwa odpowiedzialne za politykę zdrowotną i społeczną nie współpracowały ze sobą w tym zakresie, choć już w 2018 r. zostały do tego zobowiązane przez rząd. Resorty podejmowały wprawdzie samodzielne działania w tym kierunku, ale nie uwzględniały one ani skali, ani specyficznych potrzeb tej grupy chorych. W rezultacie mogli oni korzystać ze świadczeń zdrowotnych i społecznych tylko na takich zasadach, jak inni seniorzy.

GDY RODZIC STAJE SIĘ DZIECKIEM

Pani Teresa mieszkała w niewielkim mieście w zachodniej części Polski. Teraz, tak jak wcześniej jej matka, choruje na alzheimera. Choroba dała o sobie znać po śmierci męża pani Teresy – wcześniej kobieta z wielkim zaangażowaniem się nim opiekowała, bo latami chorował na raka. – Myślę, że już wtedy coś było nie tak, ale wszyscy skupialiśmy się na tacie i problemy mamy schodziły na drugi plan, a ona się na nic nie skarżyła.

Ale już na stypie wpadliśmy w osłupienie, bo mama cieszyła się, że tyle gości przyjechało, i pytała, co ich tu sprowadza – opowiada córka pani Teresy Marta, która studiowała i pracowała w Poznaniu, ale dziesięć lat temu wyjechała do Niemiec.

Rodzina się zorientowała, że nie jest dobrze, choć były chwile, gdy pani Teresa wydawała się funkcjonować zupełnie normalnie. Marta początkowo dojeżdżała do mamy tak często, jak mogła, i pomagała załatwić to, czego ona sama już nie potrafiła. Największym problemem były wizyty lekarskie i kolejki, więc Marta opłacała je prywatne. Wynajęła też osobę do pomocy, ale po kilku miesiącach pani Teresy nie można już było zostawić samej w domu. Objechała więc okoliczne domy opieki społecznej, ale to, co Marta tam zobaczyła, przeraziło ją: – Otępiali ludzie siedzą w milczeniu i tak spędzają praktycznie czas między posiłkami. Prawie żadnej aktywności, żadnych bodźców – opowiada Marta.

Kobieta wzięła więc mamę do siebie i mieszka z nią już drugi rok: – Staram się z nią jak najwięcej rozmawiać, chodzimy na spacery, bo obie to lubimy, ale widzę, że choroba postępuje. Czasami naprawdę jest trudno, bo mama zapomina i w kółko powtarza te same pytania. Trzeba pilnować, żeby zjadła leki, i cierpliwie znosić jej kursowanie po domu bez konkretnego celu. Ja pracuję i nie mogę zajmować się nią cały czas. W tym czasie w domu jest mój partner, z którym mama nie może się porozumieć, bo nie zna ani niemieckiego, ani angielskiego. Na wakacje jeździmy we trójkę. Mój partner ma już tego serdecznie dość, ja też nie wiem, jak długo dam radę – przyznaje Marta. – Ale chciałabym wytrwać do momentu, gdy mama przestanie zdawać sobie sprawę z tego, co się wokół niej dzieje. Z tym że to może jeszcze potrwać latami...

Choroba Alzheimera to najczęściej występująca choroba neurodegeneracyjna, czyli związana z postępującym uszkodzeniem struktur i funkcji neuronów. Według danych Ministerstwa Zdrowia na koniec 2024 r. w Polsce na choroby neurodegeneracyjne cierpiało 680 tys. osób (w tym 226 tys. na alzheimera). To więcej o 32 tys. niż w 2022 r. Przy czym statystyki dotyczą jedynie pacjentów zdiagnozowanych, więc rzeczywista liczba chorych może być znacznie wyższa. Wskazują na to chociażby szacunki Institute for Health Metrics and Evaluation (niezależny, globalny instytut badawczy przy Uniwersytecie Waszyngtońskim), według którego w 2019 r. w Polsce na chorobę Alzheimera lub choroby pokrewne chorowało 585 tys. osób, a z danych NFZ wynikało, że jedynie 379 tys.

W POLSCE NA RAZIE BEZ ZMIAN

Tacy pacjenci jak pani Teresa potrzebują przede wszystkim wczesnej diagnostyki, która pozwala na szybkie rozpoczęcie leczenia. Podstawowe znaczenie ma wywiad przeprowadzony z chorym i jego opiekunem podczas wizyty u lekarza rodzinnego. Wywiad powinien być połączony z przeprowadzeniem standaryzowanego testu. Z raportu NIK wynika tymczasem, że niemal żaden z lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w trzech skontrolowanych placówkach POZ nie oceniał stanu funkcji poznawczych pacjentów w wieku senioralnym (60 lat i więcej) i nie korzystał z takich testów.

Poza tym u żadnego z 230 losowo wybranych pacjentów w wieku 75+, których dokumentację medyczną NIK skontrolowała, nie przeprowadzono wstępnej oceny geriatrycznej. Powód? W województwach objętych kontrolą nie było Centrów Zdrowia 75+, które mają być kluczowym elementem ustawy o opiece geriatrycznej, która weszła w życie 1 stycznia 2024 r.

W tych samych przychodniach POZ pacjentom w wieku 60+ wystawiono w latach 2022-2024 (I kwartał) łącznie tylko 26 skierowań do geriatry, bo w okolicy brakowało poradni geriatrycznych i geriatrycznych oddziałów szpitalnych. „W sytuacji, gdy społeczeństwo się starzeje, zwiększenie dostępności do usług lekarzy geriatrów jest koniecznością" – podkreśla NIK.

Problemy związane z opieką nad chorymi na alzheimera były przedmiotem kontroli NIK już w 2016 r. Wówczas Izba zwracała uwagę na to, że dostęp do leczenia dla osób chorych i pomoc dla opiekunów nie są wystarczające. Brakowało też wiarygodnych danych, pozwalających ocenić skalę zjawiska.

Ostatnia kontrola pokazała, że przez dekadę niewiele się w tym zakresie zmieniło. Okazało się bowiem, że kolejni ministrowie zdrowia nie tylko nie wdrożyli opracowanego w 2022 r. programu pilotażowego wczesnego wykrywania zaburzeń otępiennych u pacjentów 60 plus, ale zaniechań było znacznie więcej. NIK wymienia też, że nie włączono świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych w Dziennych Domach Opieki Medycznej do koszyka świadczeń gwarantowanych, nie opracowano standardów opieki nad osobami z zespołami

eprasa.pl 09acf52ab3

orych na alzheimera

otępiennymi, nie opracowano standardu Dziennych Centrów Wsparcia Pamięci, nie opracowano kompleksowej informacji na temat systemu wsparcia zdrowotnego dla osób starszych i ich opiekunów, a także w 2024 r. nie powołano Krajowej Rady do spraw Opieki Geriatrycznej, wskazanej ustawie o opiece geriatrycznej.

Izba zaznacza, że również minister rodziny, pracy i polityki społecznej nie podejmował działań zmierzających do zaspokajania potrzeb osób cierpiących na choroby ChND (Choroby Neurodegeneracyjne) i nie miał wiedzy na temat skali problemu. Według NIK także marszałkowie trzech kontrolowanych województw nie angażowali się w pomaganie tej grupie osób.

Na niedostateczną pomoc państwa oraz instytucji publicznych w tym zakresie wskazują też wyniki badań społecznych, przeprowadzonych na zlecenie NIK. W 2016 r. 59 proc. badanych uważało, że chorzy na alzheimera oraz ich opiekunowie są pozostawieni bez wsparcia. W 2024 r. odsetek takich odpowiedzi wzrósł do 76 proc. Ankietowani zwrócili również uwagę na trudności w dostępie do ośrodków opieki całodobowej, domów pomocy społecznej oraz do leczenia w zakładach opiekuńczo-leczniczych.

CZY JEST NADZIEJA NA LEPSZE?

Wprawdzie w ostatnich latach podejmowano różnego rodzaju inicjatywy w tym kierunku, ale – według NIK – prace nad projektem „Krajowego Programu Działań wobec Chorób Otępiennych, polityka publiczna do roku 2030" zintensyfikowano dopiero w trakcie kontroli, w 2024 r. A program, którego realizacja ma służyć poprawie jakości życia chorych oraz wsparciu ich opiekunów, został uchwalony przez rząd dopiero 11 grudnia 2025 r.

Izba zaznacza jednak, że dokument nie rozwiąże kluczowych problemów od razu, tym bardziej że zawiera szereg zadań o charakterze analitycznym, legislacyjnym, organizacyjnym, informacyjnym i badawczym, które są zaplanowane na kolejne lata.

Jej zdaniem efektywna pomoc chorym i ich opiekunom wymaga trwałej i skoordynowanej współpracy ministra zdrowia oraz ministra rodziny, pracy i polityki społecznej oraz zaangażowania samorządów i organizacji pozarządowych. „Kluczowe jest, aby rozwiązania te miały charakter zintegrowany i zapewniały opiekę od etapu diagnozy po opiekę paliatywną i dostosowywały zakres świadczeń do indywidualnej sytuacji chorego i opierały się na standardach, a nie na działaniach doraźnych i były gwarantowane niezależnie od miejsca zamieszkania i sytuacji finansowej pacjenta.

– Bardzo się cieszę, że wreszcie w grudniu ta ustawa została przyjęta. Starało się o to latami m.in. całe środowisko osób działających na rzecz chorych z demencją. Opracowaliśmy dla tych pacjentów plan wsparcia, który potem był uaktualniany, ale ostatecznie posłużył jako wskazówka przy tworzeniu ustawy. W osiągnięciu tego celu pomagał nam w bardzo Rzecznik Praw Obywatelskich, ale też Najwyższa Izba Kontroli – mówi Andrzej Rossa z zarządu Wielkopolskiego Stowarzyszenia Alzheimerowskiego, które zresztą też było ostatnio kontrolowana przez NIK.

U żadnego z 230 losowo wybranych pacjentów w wieku 75+, których dokumentację medyczną NIK skontrolowała, nie przeprowadzono wstępnej oceny geriatrycznej. W województwach objętych kontrolą nie było bowiem Centrów Zdrowia 75+, które mają być kluczowym elementem ustawy o opiece geriatrycznej, która weszła w życie 1 stycznia 2024 r.

WSA to instytucja, która działa na rzecz osób starszych z chorobami neurodegeneracyjnymi w oparciu o umowy zawarte z miastem Poznań i udziela wsparcia opiekunom tych osób. Zajmuje się diagnostyką, ale też opiekę dzienną i rehabilitacją osób w różnych stadiach choroby. – Prowadzimy Ośrodek Geriatryczno-Gerontologiczny oraz opiekuńczy w Środowiskowym Domu Samopomocy oraz w Ośrodku Adaptacyjno-Rehabilitacyjnym. Oba plac ośrodki działają przy Garczyńskiego w Poznaniu. W sumie mamy 50 pacjentów, dla których organizujemy zajęcia w godzinach od 8 do 16. Nasi podopieczni są podzieleni na dwie grupy w zależności od poziomu zaburzeń poznawczych, bo taka terapia jest najbardziej efektywna, a jeden z panów jest z nami już 20 lat. Chcielibyśmy, aby takie wsparcie mieli w Polsce wszyscy chorzy i mam nadzieję, że obecne zmiany do tego zmierzają.

REKLAMA

Poznań/34435814

eprasa.pl 09acf52ab3

Maria Bielicka

Poznaniak napisał wciągającą książkę o street arcie

Paweł Kwiatkowski: Muraloza mnie odrzuca

– Źle się dzieje, kiedy policja łapie artystów, a jednocześnie toleruje wszechobecną nielegalną reklamę i szyldozę. Ale o wiele łatwiej złapać bezbronnego młodzieńca, niż prowadzić poważne postępowanie wobec wielkich firm – mówi autor monografii „Urban Vibe".

Paweł Kwiatkowski to poznaniak, historyk, socjolog, piarowiec, pasjonat Jeżyc, koniarz i psiarz. Jego książka o sztuce ulicy „Street Art Polska" ukazała się w 2022 roku nakładem wydawnictwa Arkady. Poświęcona jest pierwszoplanowym artystom street-artowym w Polsce i na świecie.

Teraz na rynku pojawiła się druga książka, „Urban Vibe", która jest kontynuacją tej monograficznej opowieści. Interaktywny album wyposażony jest w 500 ilustracji i ponad 100 kodów QR, które pozwalają nie tylko zobaczyć mural, ale także wideo z jego powstawania.

ROZMOWA Z
PAWŁEM KWIATKOWSKIM
autorem książek o street arcie

MARIA BIELICKA: Street art to z jednej strony dyscyplina artystyczna, która ma swoją pozycję w sztuce, a jej dzieła bywają zamawiane przez instytucje publiczne, i osoby prywatne. Z drugiej strony jednak wciąż kojarzy się z graffiti, na które nie ma powszechnej akceptacji. Jak to rozróżnić?

PAWEŁ KWIATKOWSKI: A to jest zagadnienie, z którym sobie komentatorzy, i znawcy nie mogą poradzić od czasu słynnej rzeźby surrealisty Marcela Duchampa „Fontanna", którą posłał na wystawę Towarzystwa Artystów Niezależnych w 1917 roku. Był to pisuar sygnowany nazwiskiem nieistniejącego artysty R. Mutt. I dzisiaj, po ponad stu latach, wciąż zastanawiamy się, co jest, a co nie jest sztuką. Gdzie kończy się wandalizm, a gdzie zaczyna sztuka? Według mnie wszystko zależy od odbiorcy i obiektywnej oceny nie ma.

Ale prawdą jest, że niektóre dzieła widziane na ulicy ze street artem mają tyle wspólnego, co koń z koniakiem: z jednej strony bazgroły, a z drugiej – wymuskane, zamawiane przez urzędników, pouczające malunki o treści patriotycznej lub np. ekologicznej. Łatwo je rozpoznać, bo wyglądają jak coś bez jakiegokolwiek wyrazu: grzeczne, poprawne, śliczne. Cóż, nie każdy mural jest street artem, ani nawet sztuką.

Ustalmy na początku, na czym polega różnica między street artem, graffiti a muralem, żebyśmy wiedzieli, o czym rozmawiamy.

– Street art to każda forma wypowiedzi artystycznej w przestrzeni publicznej, niekoniecznie w mieście, obejmuje także landart, czyli sztukę realizowaną wprost na ziemi (w lesie czy polach) i murale w pustostanach, także poza miastem. Najważniejsze, że to ekspresja wrażliwości i wyobraźni artysty. Graffiti natomiast to artystyczna wypowiedź typograficzną, czyli napisy na murach. Litery są niekiedy nieczytelne, ale wypracowane, ozdobione, skomplikowane. I jest jeszcze takie pojęcie jak mural, ale to termin techniczny, bo oznacza pracę malarską czy graficzną, umieszczoną na elewacji budynku, na moście, czy w przejściu podziemnym, niekoniecznie artystyczną.

Czyli zajmuje Cię wszystko, co powstaje na murach?

• **Paweł Kwiatkowski** FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Mnie interesuje stricte street art: napięcie twórcze, ekspresja artystyczna. Malarstwo. Nie bardzo tropię graffiti, ale sympatyzuję. Ale już muraloza, czyli programowa dydaktyka urzędowa, czy kibicowska w ogóle mnie odrzuca.

Na czym skupiasz się w nowej części street-artowej monografii?

– To kontynuacja poprzedniego tomu, w którym pokazałem najbardziej znanych twórców, ale nie wszystkich. Teraz chciałem, po pierwsze, dokończyć prezentację tych oczywistych twórców, ale też zaprezentować sylwetki artystek i artystów młodego pokolenia. Poza tym uznałem, że warto czytelnikom przybliżyć kontekst street artu poprzez rozszerzenie perspektywy na muzykę, performance, tatuaż. Zamieściłem też w książce fotoreportaże z wydarzeń streetartowych: tych dostępnych dla publiczności, ale nie tylko, bo między innymi pojechałem z ekipą artystów na malowanie w porzuconej, poniemieckiej fabryce myśliwców Focke Wulf, gdzieś w środku lasu koło Krzesin.

Dla kogo jest ta książka?

– Liczę, że spodoba się tym, którzy podążają własnymi ścieżkami i nie lubią komercyjnego, reklamowego blichtru. To też przydatna pozycja dla osób, które chcą nadążać za trendami w sztuce współczesnej – w mało znanym nurcie urban artu. Dzieje się tu bardzo wiele, a utalentowanych twórców mamy w Polsce sporo i jeśli ktoś chce być zorientowany w tym, co się dzieje w sztuce, nie powinien odkładać na bok street artu!

Bo przecież w Europie street art bardzo mocno wszedł do mainstreamu – mimo antysystemowości i buntu, jest jednak uznawaną dziedziną sztuki. Nie to co u nas.

Co w tej materii zmieniło się od 2022 r., gdy ukazał się Twój pierwszy tom?

– Zmieniło się podejście do sztuki ulicy. Niektórzy artyści, których odpytywałem na potrzeby „Street Art Polska", mówili mi, że ich zdaniem street art jest zjawiskiem, jeśli nie pokoleniowym lub generacyjnym, to rocznikowym. Sztuką uprawianą przez tych, którzy w latach 90. zaczynali jako nastolatkowie biegać ze sprejami i pisać graffiti, wielbicieli deskorolek, hip-hopu, czytelników kultowego magazynu „Ślizg". Dziś już wiadomo, że jedni się wykruszyli, a pozostali poszli na Akademie Sztuk Pięknych, zostali artystami, często street artystami. Dziś są uznawani, szanowani i z powodzeniem wystawiają swoje prace w galeriach, sprzedają na aukcjach i dostają zlecenia z całego świata. Ale oni zeszli już z ulicy. Niektórzy podejrzewali wręcz, że wraz z nimi ta sztuka się kończy. A tu proszę, niespodzianka, bo pokazuję w książce także twórców młodego pokolenia, którym na street arcie zależy. I co więcej – niesamowitą robotę, w rzekomo zmaskulinizowanej dziedzinie sztuki, odwalają dziewczyny, na przykład Miau Kru z Miss Dorys, Gosią Wadadą, Rurzową i Duśką Zuo czy działająca w Trójmieście Bananowa Fontanna, czyli Julia Tymańska.

A jak w związku z tym zmienił się sam street art?

– Nie ma jednej odpowiedzi na to pytanie. Bo jest silny nurt buntu, takiego street artu, który jest językiem społecznym, głosem ulicy, a nie jej dekoracją. Wiąże się to z tym, że w przestrzeni publicznej, zaanektowanej przez reklamę, sztuka musi się ścierać nie tylko z reklamą właśnie, ale także z propagandą i dydaktyką urzędniczą, czyli z muralozą. Ale jest i sporo innych nurtów np. taki galeryjny, elegancki, choć surowy w formie. Scena streetartowa nieustannie redefiniuje się, właśnie dlatego, że w tym nurcie, o którym teraz mówię, urban art przeszedł od buntu do współpracy z instytucjami: podbija galerie i bryluje na aukcjach sztuki. A ceny prac street artowców rosną.

W swojej nowej książce przedstawiasz „tuzów" polskiego street artu, takich jak Bartek Świąteccki, Bartek Stypka czy Paweł Ryżko. Jak ich poznałeś?

– Z każdym z nich zetknąłem się w innych okolicznościach przyrody Z Bartkiem Świąteckim (Penerem) poznałem się przy okazji popularyzowania twórczości Roberta Procha, nieżyjącego już wybitnego artysty związanego z Poznaniem. Bartka Stypkę poznałem przy okazji jego wernisażu w poznańskiej Galerii Zacnie prowadzonej przez Somearta, a z Pawłem Ryżko poznaliśmy się w jeszcze bardziej prozaiczny sposób: zadzwoniłem do niego, że chcę z nim zrobić wywiad.

Te trzy nazwiska, które wymieniłaś, to artyści znani od lat na scenie street artowej o mocnej, wyrobionej pozycji międzynarodowej. I tu warto wspomnieć o odrębnej „lidze" artystek, które w ogóle mieszkają i tworzą poza Polską, choć nie odżegnują się od realizacji w kraju, takich jak multimedialna artystka Yola Kudela, znana nie tylko z wielkich form papiero-

eprasa.pl 09acf52ab3

wych typu paste up, ale też z efektów specjalnych, którymi zajmuje się na co dzień, a które oglądać możemy m.in. w takich filmach jak „Harry Potter" czy „Opowieści z Narni". Yola mieszka trochę w Londynie, a trochę w Paryżu. Pisałem też o działającej w Barcelonie fascynującej kolorystce Magdzie Ćwik.

To artyści funkcjonujący z powodzeniem na rynku sztuki. Ale nie pomijasz i tych, którzy tworzą sztukę zbuntowaną, nie oglądają się na krytykę, galerie i sponsorów.

– Tak, wciąż fascynują mnie ci, którzy niezachwianie wierzą w niezależność twórczą sztuki ulicznej i malują w pustostanach, czy w porzuconych fabrykach. Nie chciałbym kategoryzować artystów, bo umiłowanie wolności jest cechą ich wszystkich, ale wystarczy popatrzeć na materiał ilustracyjny w książce, aby zrozumieć o czym mówię. Gutang Clan, którego piesek trafił na okładkę książki, Mikołaj Rejs, Kobayashi, Autone, czy Kuba Zając chętnie malują w porzuconych obiektach, których entropia stanowi przepiękną stylową oprawę ich malarstwa. Ten nurt jest mi osobiście najbliższy, bo mam wrażenie, że broni on prawa street artu do tego, by być głosem ulicy, a nie tubą urzędnika, który mówiłby im, co i jak mają malować.

Wciąż fascynują mnie ci, którzy niezachwianie wierzą w niezależność twórczą sztuki ulicznej i malują w pustostanach czy w porzuconych fabrykach

PAWEŁ KWIATKOWSKI

Urban Vibe to album nie tylko o street arcie, prawda?

– Moja książka rzeczywiście ukazuje szersze spektrum tego zjawiska, jakim jest street art. Chodzi o to, że – czy tego chcemy, czy nie – street art nadaje oblicze naszym miastom i w jakiś sposób na nas wszystkich wpływa. Nawet na tych, którzy w ogóle sztuką się nie interesują, bo nie wymaga wizyty w galerii. To najbardziej egalitarna sztuka, jaką sobie możemy wyobrazić. Ale też występuje jako jedno z miejskich naczyń połączonych, jako coś, dzięki czemu miasto drży, oddycha i czuje. Aby to pokazać, postanowiłem przekroczyć granice sztuk wizualnych i dać głos również artystom z pogranicza street artu, prezentującym takie dziedziny sztuki jak rzeźba (Tomasza Górnickiego), tatuaż (Dagwry), performance (Franek Warzywa) czy muzyka fenomenalnego poznańskiego (częściowo) zespołu Siema Ziemia.

Franek Warzywa to raczej apostoł weganizmu niż przedstawiciel street artu.

– Faktycznie działalność Franka jest zjawiskiem artystycznym, które całkowicie wymyka się próbom systematyzacji czy katalogowania. Franek to performer, malarz, wokalista, poeta i weganin, ale też człowiek, który znakomicie ten podskórny rytm miasta potrafi odczytać, a publiczność na jego wspólnych z Młodym Buddą koncertach śpiewa z nim na całe gardło wszystkie po kolei piosenki, ewidentnie znając ich teksty na pamięć.

Gdybym mógł, pokazałbym w książce trochę więcej tego miejskiego vibe'u: kulturę klubową, partyzantkę ogrodniczą, free shopy, niezależne kolektywy czy squaty.

Ale i tak dziś książka waży dokładnie 2 kilogramy, więc to chyba dość.

A skąd ta dziwna czcionka na okładce i w tytułach?

– Główną czcionką przyjętą przez projektanta Maćka Januszewskiego jest Rodchenko. Nawiązuje do sylwetki znanego konstruktywisty, ale zarazem odwołuje się formą do ulotnych druków rewolucyjnych. Tym samym książka, mając do wyboru świat galerii i aukcji oraz świat ulicy i pustostanu, subtelnie opowiada się za językiem buntu i kontestacji. Za tym nurtem wolnościowym, którego siłą napędową jest nieskrępowana ekspresja twórcza, sprawiająca, że miasto żyje nie tylko aktywnością mieszkańców, ruchem czy hałasem, ale także dialogiem twórczym, niezgodą i poszukiwaniem ludzkich relacji w świecie opanowanym przez cyfrową czy instagramową sztuczność.

Czy Poznań jest też miastem street artu?

– Poznań kiedyś był – może nie zagłębiem street artu – ale miastem przyjaznym sztuce ulicznej. Odbywał się tu bardzo ciekawy festiwal Outer Spaces. Była chyba też większa tolerancja czy przyzwolenie na taką twórczość w przestrzeni miejskiej. Działał tu Robert Proch, nieżyjący już artysta streetartowy, powszechnie uważany za jednego z najwybitniejszych w Polsce twórców tego nurtu, który jako jedyny Polak został zaproszony do wystawiania się w słynnej londyńskiej galerii Lazaridesa, ściśle powiązanej z Banksym.

Z biegiem lat niepostrzeżenie zaczęła się jednak wokół street artu zaciskać, powiedziałbym, urzędnicza pętla. To znaczy, że zaczął dominować taki model właściwie nie street artu, tylko muralistyki, który polega na tym, że na ściany trafiają różne treści powstające na zamówienie: patriotyczne, edukacyjne, programowe. Najchętniej chyba pokazuje się bohaterów, a to jakiegoś powstania, a to nauki. Niektóre mają nawet walor estetyczny, choć często jest on przesadnie ugrzeczniony. Ale nie jest to ekspresja stricte artystyczna, ale wypowiedź wymagająca akceptacji urzędniczej, a nawet powstająca w oparciu o wytyczne narzucane przez urząd czy firmę. Ze street artem mają właściwie tyle wspólnego, że je widać z ulicy.

W ten sposób tracimy coś, co mogłoby do Poznania przyciągać – jak to ma miejsce w przypadku innych miast, które oddają artystom powierzchnię po to, aby tam tworzyli ambitne dzieła, wypływające z ich wrażliwości i potrzeby ekspresji.

U nas ostatnio policja zatrzymała KaWu, który malował małpkę na murze ogrodu zoologicznego.

– No, niestety. Źle się dzieje, kiedy policja łapie artystów, a jednocześnie toleruje wszechobecną nielegalną reklamę i szyldozę. Ale o wiele łatwiej złapać bezbronnego młodzieńca, niż prowadzić poważne postępowanie wobec wielkich firm. ●

REKLAMA Poznań/34436595

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
JACEK JAŚKOWIAK

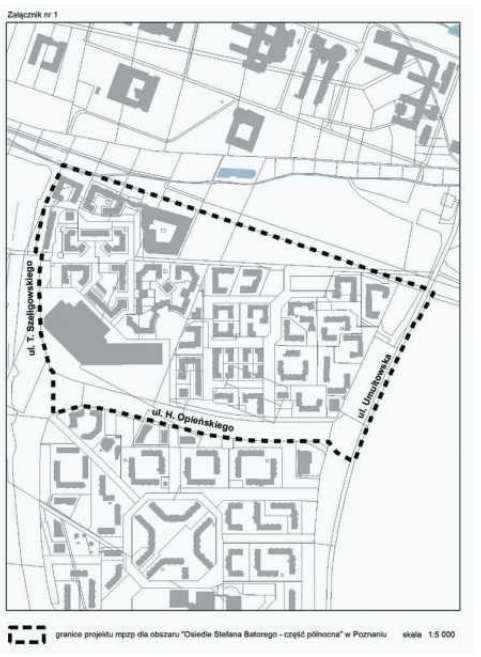
MPU-OR.5044.6.2022
4861/05/2026

Poznań, 29 maja 2026 roku

**OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA POZNANIA**

o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Osiedle Stefana Batorego – część północna" w Poznaniu

Na podstawie art. 17 pkt 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w brzmieniu sprzed wejścia w życie nowelizacji w dniu 24 września 2023 r. – tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), w związku z art. 67 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 z późn. zm.) oraz w związku z Uchwałą Rady Miasta Poznania nr LVIII/1071/VIII/2022 z dnia 18 stycznia 2022 roku, zawiadamiam o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Osiedle Stefana Batorego – część północna" w Poznaniu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 5 czerwca 2026 roku do 26 czerwca 2026 roku, w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, w godz. od 9:00 do 13:00. Projekt planu udostępniony zostanie ponadto na stronach internetowych: www.mpu.pl oraz www.bip.poznan.pl (w dziale informacji Planowanie przestrzenne/Plany miejscowe w opracowaniu).
Granice obszaru objętego projektem planu określone są na załączniku graficznym.
Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 18 czerwca 2026 roku o godz. 17:00 w Sali Sesyjnej Urzędu Miasta Poznania, pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań.
Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.
Uwagi należy składać w formie papierowej, na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej oraz na stronie internetowej www.mpu.pl, na adres mpu@poznan.mpu.pl lub adres e-Doręczeń AE:PL-33601-40048-DEAJF-16, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10 lipca 2026 roku.
Informuję o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją za pośrednictwem Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu.

z up. PREZYDENTA MIASTA POZNANIA
Marek Wróbel
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych
Administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu z siedzibą przy ul. Za Bramką 1. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), które wynikają z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i realizowane są w postaci sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku udostępnienia danych nieobowiązkowych (numer telefonu, adresu e mail) przetwarzane one będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO (wyrażona zgoda) w celach kontaktowych. Zgodnie z RODO posiada Pan/Pani prawo do dostępu do swoich danych, ich sprostowania, uzupełnienia, ograniczenia przetwarzania oraz żądania usunięcia danych, gdy dane nie są niezbędne do celów, dla których zostały zebrane lub gdy dane przetwarzane są niezgodnie z prawem. Jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Pełna treść klauzuli informacyjnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych dla Miasta Poznania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu dostępna jest na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, na stronie internetowej www.mpu.pl/ oraz w siedzibie Pracowni.

REKLAMA Poznań/34436606

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
JACEK JAŚKOWIAK

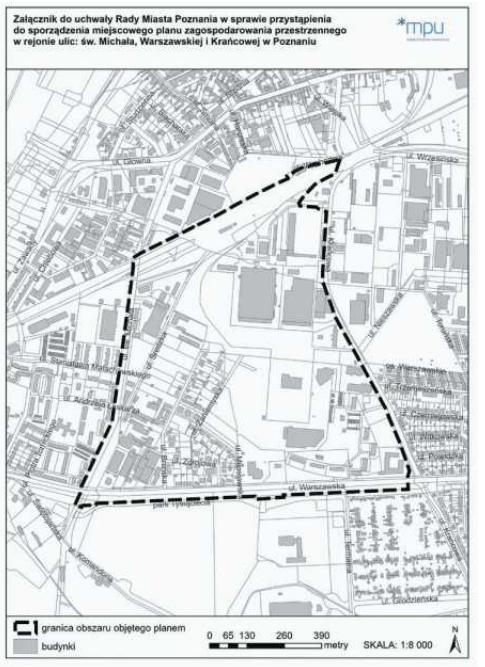
MPU-OR.5044.3.2026
4831/05/2026

Poznań, 29 maja 2026 roku

**OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA POZNANIA**

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: św. Michała, Warszawskiej i Krańcowej w Poznaniu

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 538) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miasta Poznania uchwały nr XXXIII/599/IX/2026 z dnia 14 kwietnia 2026 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: św. Michała, Warszawskiej i Krańcowej w Poznaniu.
Granice obszaru objętego sporządzanym planem miejscowym określone są na załączniku graficznym.
Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego w terminie do dnia 19 czerwca 2026 r.
Wnioski należy składać za pomocą formularza, wprowadzonego Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), zamieszczonego przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej oraz na stronie internetowej www.mpu.pl.
Wnioski na wyżej wskazanym formularzu należy składać w formie papierowej, na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: mpu@poznan.mpu.pl lub adres e-Doręczeń: AE:PL-33601-40048-DEAJF-16.
Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym składający wniosek podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

z up. PREZYDENTA MIASTA POZNANIA
Marek Wróbel
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych
Administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu z siedzibą przy ul. Za Bramką 1. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), które wynikają z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i realizowane są w postaci sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku udostępnienia danych nieobowiązkowych (numer telefonu, adresu e mail) przetwarzane one będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO (wyrażona zgoda) w celach kontaktowych. Zgodnie z RODO posiada Pan/Pani prawo do dostępu do swoich danych, ich sprostowania, uzupełnienia, ograniczenia przetwarzania oraz żądania usunięcia danych, gdy dane nie są niezbędne do celów, dla których zostały zebrane lub gdy dane przetwarzane są niezgodnie z prawem. Jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Pełna treść klauzuli informacyjnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych dla Miasta Poznania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu dostępna jest na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, na stronie internetowej www.mpu.pl/ oraz w siedzibie Pracowni.

eprasa.pl 09acf52ab3

Amadeus, Bach, Bach i Brahms

Barok vs romantyzm

Poznańska orkiestra kameralna Amadeus podsumowuje muzyczny sezon. W niedzielę 14 czerwca zaprasza do Auli UAM na koncert zatytułowany „”.

Sławomir Szymański

W programie koncertu znajdują się dzieła trzech wielkich kompozytorów. Pierwszy z tych utworów to VI Koncert brandenburski B-dur BWV 1051 Johanna Sebastiana Bacha, czyli innowacyjne dzieło muzyki barokowej, w którym kompozytor zrezygnował ze skrzypiec, budując specyficzny nastrój przy pomocy brzmień „ciemniejszych”, głębszych, niższych i łagodniejszych, bo w składzie instrumentalnym są tu dwie altówki i dwie viole da gamba, a także wiolonczela i klawesyn. Gdy ten utwór powstawał, był swego rodzaju eksperymentem, zresztą podobnie jak i pozostałe koncerty brandenburskie. Eksperymentem udanym, skoro z powodzeniem przeszedł próbę czasu.

Następny punkt programu to Koncert na flet i orkiestrę d-moll Wq 22 Carla Philippa Emanuela Bacha, czyli drugiego syna Johanna Sebastiana, który twierdził, że uczył się od ojca, ale w sferze muzycznej odszedł od niego bardzo daleko. W jego dziełach brzmi już romantyzm.

Program dopełnia Sekstet smyczkowy nr 2 G-dur op. 36 Johannesa Brahmsa, dla którego twórczość i styl C.P.E. Bacha stanowiły jeden z ważniejszych punktów odniesienia.

„To starannie dobrany repertuar, który pozwala zanurzyć się w subtelnej grze barw i emocji” – przekonują organizatorzy tego muzycznego wydarzenia.

• **Podczas koncertu zaprezentuje się Fabian Egger, niespełna 20-letni flecista**
FOT. ORKIESTRA AMADEUS

WIELKI TALENT W ŚWIECIE FLETU

Podczas koncertu zaprezentuje się Fabian Egger, z którym orkiestra Amadeus już występowała w Konzerthaus Dortmund. Ten młody, niespełna 20-letni flecista uczył się (i nadal uczy) od największych mistrzów, a na koncie ma już spory zbiór nagród z krajowych i międzynarodowych konkursów. Na przykład w 2024 roku został laureatem pierwszej nagrody Międzynarodowego Konkursu Instrumentów Dętych „Aeolus” w Düsseldorfie, w którym biorą udział najzdolniejsi muzycy grający na flecie, waltorni, puzonie, saksofonie, fagocie, oboju itd. w wieku do 28 lat. Oprócz głównego lauru otrzymał wtedy również nagrodę publiczności, a do tego nagrodę specjalną za wykonanie utworu własnego, zatytułowanego „Life is not enough”. W ubiegłym roku wygrał w prestiżowym 11. Międzynarodowym Konkursie Fletowym w Kobe.

Jako solista miał już okazję występować z różnymi orkiestrami.

– W występach najbardziej podoba mi się to, że mam poczucie tworzenia innego, dziwnego, o wiele piękniejszego świata, z którego bardzo trudno jest się wyrwać i z którego tak naprawdę nie chce się wychodzić. Najlepsze w występie jest to, że można kreować fascynację muzyką, służyć jej, podchodzić do niej z pokorą i mieć świadomość, że publiczność właśnie dzięki temu słyszy i przeżywa to wszystko – opowiadał Fabian Egger o swoim podejściu do występów w wywiadzie dla serwisu The Flute View.

POSŁUCHAJ KLAWESYNU

W gronie wykonawców jest także Dorota Frąckowiak-Kapała – klawesynistka i pianistka (tym razem wystąpi w tej pierwszej roli), artystka z ogromnym dorobkiem, profesor sztuk muzycznych. Z orkiestrą Amadeus współpracuje już od połowy lat 80. W tym roku występowała np. podczas wieczorów kameralnych z Amadeusem, z tym że wtedy grała na fortepianie.

Dodajmy, że czasy twórczości J.S. Bacha, czyli pierwsza połowa XVIII wieku, to złota era klawesynu i wirtuozów tego instrumentu, który jednak kilkadziesiąt lat później zaczął być wypierany przez fortepian, a później został niemal zapomniany. Renesans klawesynu nastąpił dopiero w XX wieku, wraz z powrotem do dawnych mistrzów i zainteresowaniem ich twórczością.

Koncert „Barok vs romantyzm” będzie świetną okazją, by posłuchać, jak z możliwości klawesynu korzysta jego doskonała znawczyni.

Orkiestrę Kameralną Polskiego Radia Amadeus poprowadzi tego wieczoru Anna Duczmal-Mróz.

Będzie to ostatni koncert Amadeusa przed wakacyjną przerwą, a więc muzyczne podsumowanie sezonu. Rozpocznie się 14 czerwca 2026 o godz. 18.00 w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

AMADEUS TEŻ NA ETHNO PORCIE

Trzy dni wcześniej, 11 czerwca, orkiestra prowadzona przez Annę Duczmal-Mróz, zagra na otwarcie festiwalu Ethno Port 2026. Poznańskim muzykom będzie towarzyszył Kimmo Pohjonen – fiński akordeonista-eksperymentator, awangardowy wirtuoz instrumentu – gra na instrumencie wykonanym na zamówienie, zelektryfikowanym i zmodyfikowanym, rewolucjonista muzyki folkowej. To może być intrygujące muzyczne spotkanie. ●

W występach najbardziej podoba mi się to, że mam poczucie tworzenia innego, dziwnego, o wiele piękniejszego świata, z którego bardzo trudno jest się wyrwać i z którego tak naprawdę nie chce się wychodzić

FABIAN EGGER

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34436564

1 PO

eprasa.pl 09acf52ab3

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis odeszli.pl

Z ogromnym smutkiem zawiadamiamy, że 25 maja 2026 roku zmarł nasz ukochany Tata, Mąż, Brat, Przyjaciel

Marcin Staniewicz

Pogrzeb odbędzie się 2 czerwca 2026 roku o godzinie 14.30 na Cmentarzu Junikowo.

Rodzina

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436698

DYREKTOR ODDZIAŁU REGIONALNEGO AGENCJI MIENIA WOJSKOWEGO W BYDGOSZCZY

85-915 Bydgoszcz, ul. Gdańska 163a, tel. 52 52 57 859; 693 559 899
e-mail: bydgoszcz@amw.com.pl

Podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 29.05.2026 r. do 19.06.2026 r. na tablicy ogłoszeń Oddziału oraz stronach internetowych www.amw.com.pl opublikowano wykazy:

- nr 02/05/2026 nieruchomości przeznaczonej do zagospodarowania w formie najmu na czas nieoznaczony, w drodze ustnego przetargu nieograniczonego, położonej w Pile przy ul. Medycznej 34, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki nr 8/102 i 8/107, obręb 0019, KW nr PO1I/00017783/1. Do najmu przeznacza się pokój nr 2 wraz z udziałem 616/3510 części korytarza oraz 1/3 części sanitarnej, o łącznej powierzchni użytkowej 53,16 m² w lokalu użytkowym nr 1, znajdującym się w budynku wielorodzinnym położonym na ww. nieruchomości;
- nr 03/05/2026 nieruchomości przeznaczonej do zagospodarowania w formie najmu na czas nieoznaczony, w drodze ustnego przetargu nieograniczonego, położonej w Pile przy ul. Medycznej 34, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki nr 8/102 i 8/107, obręb 0019, KW nr PO1I/00017783/1. Do najmu przeznacza się pokoje nr 5 i 6 oraz WC3 wraz z udziałem 345/3510 w korytarzu – łączna powierzchnia 26,95 m², w lokalu użytkowym nr 1, znajdującym się w budynku wielorodzinnym położonym na ww. nieruchomości.

Nieruchomość stanowi własność Skarbu Państwa – Agencji Mienia Wojskowego.

Podstawa prawna: art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 399).

Oddział Regionalny Agencji Mienia Wojskowego w Bydgoszczy
85-915 Bydgoszcz, ul. Gdańska 163a tel. 52 52 57 859; 693 559 899
e-mail: bydgoszcz@amw.com.pl

Poznań/34436927

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

Prezydent Miasta Konina informuje, że od 29 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r.

na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego w Koninie przy Placu Wolności 1 będzie wywieszony

wykaz nieruchomości stanowiącej własność **Miasta Konina**, położonej w Koninie w obrębie **Czarków** przeznaczonej do oddania w użyczenie.

Poznań/34436662

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

W sprzedaży!

TEMAT NUMERU:
ROZMOWY, KTÓRE RATUJĄ ZWIĄZKI
oraz:
- Pułapki terapii
- Czy można być szczęśliwym bez seksu
- Niewygodne pytania w związkach

żyć lepiej psychologia codziennie
Więcej o psychologii czytaj na wysokieobcasy.pl/zyclepiej

eprasa.pl 09acf52ab3

ELEKTRYCZNE CIĘŻARÓWKI I PALIWA ALTERNATYWNE.

Volkswagen Poznań rozwija zielony transport

Volkswagen Poznań rozwija zieloną logistykę i wprowadza do transportu gotowych samochodów elektryczny autotransporter. Pojazd marki Scania będzie kursował pomiędzy zakładem w Poznaniu-Antoninku a magazynem gotowych pojazdów w Swarzędzu. – *To kolejny krok na drodze do realizacji naszego celu, jakim jest osiągnięcie do 2040 roku zerowego bilansu emisji dwutlenku węgla w procesie produkcyjnym* – podkreśla Stefanie Hegels, prezeska Volkswagen Poznań.

Nowy elektryczny autotransporter będzie przewoził gotowe samochody produkowane w poznańskim zakładzie. Trasa pomiędzy Antoninkiem a magazynem STS w Swarzędzu liczy ponad pięć kilometrów, a zestaw będzie wykonywał około 20 kursów dziennie. Jednorazowo może przewieźć sześć pojazdów. Samochód wyposażono w baterie o pojemności 320 kWh, co pozwala osiągnąć zasięg około 300 kilometrów z ładunkiem. Ładowanie będzie odbywało się na terenie firmy STS Swarzędz. Projekt został zrealizowany wspólnie z firmami Scania, STS oraz włoskim producentem Rolfo, który przygotował dedykowaną zabudowę pod elektryczny ciągnik. Szacuje się, że wprowadzenie pojazdu pozwoli ograniczyć emisję CO_2 o około 15 ton rocznie.

Istotne jest również ograniczenie hałasu, szczególnie odczuwalne dla mieszkańców terenów sąsiadujących z trasami transportowymi oraz zakładami produkcyjnymi.

Volkswagen Poznań pionierem

Elektryczny autotransporter to kolejny element strategii rozwoju zielonej logistyki w Volkswagen Poznań, która jest pionierem tych rozwiązań w Polsce. Spółka już wcześniej wdrożyła do codziennej obsługi produkcji elektryczne ciężarówki marek MAN oraz Scania. Przykładowo w zeszłym roku uruchomiono elektryczną ciężarówkę MAN, która obsługuje transport komponentów pomiędzy Swarzędzem-Jasinem a zakładem we Wrześni. Pojazd realizuje codziennie sześć kursów na trasie liczącej około 80 kilometrów i rocznie pokonuje około 120 tys. kilometrów. Efekt dla środowiska? Mniej hałasu i ograniczenie emisji CO_2 o około 100 ton rocznie.

Volkswagen Poznań wykorzystuje również elektryczne ciężarówki Scania m. in. do transportu komponentów pomiędzy parkiem dostawców w Swarzędzu a zakładem w Poznaniu oraz na trasie Gestamp – zakład Crafter we Wrześni oraz Gestamp – zakład w Poznaniu. Łącznie po wielkopolskich drogach kursuje już pięć elektrycznych ciężarówek obsługujących logistykę spółki.

– *Zielona logistyka wymaga współpracy wielu partnerów – producentów pojazdów, operatorów logistycznych oraz rozwoju infrastruktury ładowania. Właśnie dlatego podczas konferencję „Green Summit 2026", którą zorganizowaliśmy w miniony piątek w Bednarach prezentowaliśmy konkretne rozwiązania i zachęcaliśmy partnerów do inwestowania w niskoemisyjny transport. Transformacja już się rozpoczęła, a my chcemy być jej aktywnym uczestnikiem* – mówi Wojciech Olasek, dyrektor logistyki w Volkswagen Poznań.

Nie tylko elektryki. Także paliwa alternatywne

Volkswagen Poznań rozwija również rozwiązania oparte na paliwach alternatywnych. Od marca tego roku transport gotowych modeli Caddy pomiędzy zakładem w Antoninku a magazynem pojazdów w Swarzędzu obsługuje pięć nowych autotransporterów marki Scania napędzanych paliwem HVO.

HVO jest syntetycznym, odnawialnym paliwem przeznaczonym do silników wysokoprężnych. Dzięki zastosowaniu tego rozwiązania emisja dwutlenku węgla została ograniczona o około 70 proc. w porównaniu ze standardowym olejem napędowym. Projekt pozwoli zmniejszyć emisję CO_2 o około 51 ton rocznie. Nowoczesne pojazdy wpływają również na ograniczenie hałasu, co ma znaczenie dla mieszkańców terenów znajdujących się w pobliżu tras logistycznych i zakładów produkcyjnych

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza

GAZETA KOBIET

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadząca **Kamilla Sierocka**

wyborcza.pl

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kolegium Kobiet w Poznaniu (stoją od lewej):

- **Marzena Szymańska-Grzegorzek** – Leszczyńskie Centrum Biznesu,
- **Ada Kowalska-Mąkinia** – Gazeta Wyborcza,
- **Agnieszka Sumelka** – Fundacja Czas Kobiet,
- **Katarzyna Kretkowska** – Samorząd Województwa Wielkopolskiego,
- **Agnieszka Tadera** – Wojewódzki Urząd Pracy,
- **Elżbieta Nawrocka** – Powiat Poznański,
- **Agata Gawlak** – Politechnika Poznańska,
- **Iwona Wierzba** – Wydawnictwo Albus,
- **Agnieszka Kazuś** – Kazus Partner,
- **Agnieszka Urazińska** – Wysokie Obcasy

Czego sobie życzą uczestniczki Kolegium Kobiet?
Samych życzliwych ludzi wokół

Czy o sprawach kobiet trzeba rozmawiać? Uczestniczki Kolegium Kobiet nie mają wątpliwości i planują kolejne spotkania. A czego życzą kobietom?

MARZENA SZYMAŃSKA-GRZEGORZEK: Po pierwsze odwagi, a po drugie siły.

KATARZYNA KRETKOWSKA: Wiary w siebie i w swoją siłę.

ELŻBIETA NAWROCKA: Samych życzliwych ludzi wokół.

AGNIESZKA SUMELKA: Odwagi, by o siebie zawalczyć.

AGATA GAWLAK: A ja życzę kobietom wolności.

AGNIESZKA TADERA: Ja życzę dobrej psycholożki.

IWONA WIERZBA: Umiejętności budowania mądrych relacji.

AGNIESZKA KAZUŚ: Życzę kobietom miłości do siebie.

ADRIANNA KOWALSKA-MĄKINIA, szefowa działu sprzedaży „Gazety Wyborczej" w Poznaniu: Żeby musiały się mierzyć z tym problemem, że to mężczyźni mniej zarabiają.

AGNIESZKA URAZIŃSKA, dziennikarka Wysokich Obcasów, autorka tekstu, prowadząca Kolegium Kobiet: A ja, żeby mogły się jak najczęściej spotykać i prowadzić mądre, dobre i ciepłe rozmowy.

OGŁOSZENIE 34435890

Oddajemy głos kobietom – tworzymy Gazetę Kobiet.

REKLAMA

PARTNERZY

POWIAT POZNAŃSKI

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

SPONSORZY

Samochody Dostawcze Volkswagen Poznań Fabryka Samochodów Dostawczych i Komponentów

POLITECHNIKA POZNAŃSKA

ORGANIZATOR

wyborcza.pl

eprasa.pl 09acf52ab3

Kolegium Kobiet w Poznaniu

Każą skakać, a nie wiesz, czy masz skrzydła

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Odwagi, siły, miłości do siebie i życzliwych ludzi wokół – tego życzą kobietom uczestniczki Kolegium Kobiet w Poznaniu

Agnieszka Urazińska

Dobre emocje, wiele mądrych słów i ważnych przesłań, sporo uśmiechu, żartu i ciepła – tak wyglądało spotkanie kobiet w Poznaniu. Na Kolegium Kobiet, organizowanym przez Gazetę Wyborczą w Poznaniu spotkały się kobiety, które są w różnych miejscach – życiowo i zawodowo – ale łączy je to, że są otwarte, gotowe do rozmowy o tym, gdzie są, gdzie i jak chcą żyć. Opowiadały o swojej drodze, o sile i wyzwaniach.

Świat sukcesu jest dla kobiet

Wspaniałe były historie, którymi się dzieliły, a które pokazywały, jaką drogę przebyły do miejsca, w którym się znajdują. – Wychowałam się naprawdę „daleko od szosy", w rodzinie o tradycyjnym modelu. Z tamtego czasu wyniosłam przekonanie, że jeśli czegoś chcę, to mogę osiągnąć – mówiła Elżbieta Nawrocka, Członkini Zarządu Województwa Poznańskiego. – Przez lata pracowałam w sfeminizowanym środowisku, bo takie właśnie są szkoły i obserwowałam nauczycielki, wspaniałe kobiety, które wycofują się, przekonane, że świat sukcesu zarezerwowany jest dla mężczyzn.

Dr Agata Gawlak, architektka, naukowczyni, dziekanka Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej, opowiadała o kobietach na uczelni technicznej. – Obok są chemicy, fizycy, twarde osiągnięcia, a u mnie na wydziale jest dużo kobiet, które są wspaniałe w swoim zawodzie. Potrzeba nam odwagi. Nie raz każą skakać, a nie wiesz, czy masz skrzydła. Tyle razy sama doświadczyłam takich uczuć – mówiła. I wspominała, że coraz częściej studenci nie chcą być określani przez pryzmat płci. – Mówi się u nas o otwartości, wolności, nie o płci.

O swojej drodze zawodowej opowiadała także Agnieszka Kazuś, inwestorka, prezeska DBL Wynajem Odzieży Roboczej. – Jestem dziewczyną ze wsi, wychowaną w szacunku do pracy. Był we mnie także bunt: już w wieku 16 lat wiedziałam, że chcę zostać bizneswoman. Byłam zdeterminowana, żeby wyrwać się ze wsi. Pracowałam jako tłumaczka, powierzono mi wiele zadań, a ja nie przyznawałam się, że czegoś nie umiem. Ciężko pracowałam. Weszłam do zarządu i byłam tam pierwszą kobietą.

O dzieciństwie z dala od wielkiego miasta mówiła także Agnieszka Tadera z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu. – Nie zdawałam sobie sprawy, jak wiele wysiłku muszą włożyć osoby ze wsi choćby w edukację, bo przecież nie mają wyboru szkół porównywalnego z dużym miastem – mówiła. – Pochodzę z bardzo tradycyjnej rodziny. Mój wkład w kobiecość to zbudowanie partnerskiego związku.

Iwona Wierzba, założycielka Wydawnictwa Albus, opowiadała o dzieciństwie spędzonym wśród książek. – Moi rodzice byli nauczycielami, a ja właściwie wychowałam się w bibliotece. Sama zostałam nauczycielką i przepracowałam w szkole 40 lat. Już wtedy zaczęłam swój biznes: wydawnictwo, w którym wydaję takie książki, jakie chcę – mówiła. A są to książki nieoczywiste, jak choćby „Wstydliwa historia majtek" Iwony Wierzby, w humorystyczny sposób przedstawiająca dzieje bielizny, tak długie, jak historia cywilizacji, czy „Żaba. Mała opowieść o żałobie", w delikatny sposób podejmująca temat straty i adresowana do kilkuletnich czytelników.

To takie ważne, by się wspierać

W czasie Kolegium Kobiet dużo mówiłyśmy o tym, jak silne i przedsiębiorcze potrafią być kobiety, jak dużo są w stanie osiągnąć. Ale była też mowa o problemach i wyzwaniach. Iwona Wierzba zwracała uwagę, że wciąż jeszcze kobiety wycofują się z rynku pracy na długie lata z powodu macierzyństwa.

Agnieszka Tadera nawiązała do swoich spostrzeżeń na temat zawodowej sytuacji kobiet. – Potrzebują wiele wsparcia, szczególnie te, które długo były bierne, bo miały zobowiązania opiekuńcze i nie pracowały. Powszechny jest brak wiary w siebie – podkreślała. – Z badań wynika, że choć kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni, wciąż zajmują niższe stanowiska. Tak wiele zależy od tego, co wynosimy z domu, jakie przekonanie o sobie, jakie wsparcie od bliskich.

Katarzyna Kretkowska, działaczka polityczna i samorządowa, posłanka na Sejm z ramienia Nowej Lewicy, zwróciła uwagę, że choć w sferze politycznej wiele się zmieniło, coraz więcej jest kobiet-liderek, to wciąż jest to obszar, który sprzyja mężczyznom choćby w kwestii rozkładu dnia: – Wiele długich zebrań organizowanych jest w godzinach popołudniowych, najcenniejszych dla rodziny.

Agnieszka Sumelka, prezeska Fundacji Czas Kobiet, opowiadała, że od początku drogi zawodowej bez kompleksów torowała sobie drogę w świecie mężczyzn, ale w głębi duszy miała także dużą potrzebę wspierać kobiety. – Chciałabym zmieniać rzeczywistość, docierać do małych miejscowości z przekazem, by kobiety wychodziły z cienia i o siebie zawalczyły – mówiła. Zwracała też uwagę, że bolączą kobiet bywa brak solidarności.

Wtórowała jej Katarzyna Kretkowska, która przyznała, że wielokrotnie mierzyła się z tematem braku kobiecej solidarności, na przykład w czasie głosowań. – To się na szczęście zmienia. Coraz więcej kobiet rozumie, jakie to ważne, aby się wspierać.

Za to Marzena Szymańska-Grzegorzek z Leszczyńskiego Centrum Biznesu zwracała uwagę, że kobiety potrafią się wspierać i wzmacniać: -Założyłam Leszczyński Klub Kobiet Przedsiębiorczych. I to był strzał w dziesiątkę, inicjatywa, która wpisała się w potrzeby naszego miasta. Wspieramy się, szkolimy, a raz na kwartał robimy większe spotkania. Dzięki temu kobiety mogą przełamywać bariery, promować swoje biznesy i pokazywać pasje – mówiła Marzena Szymańska-Grzegorzek.

Inspirująco, ciekawie, mądrze

Mam szczęście zawodowo słuchać ludzi

Uwielbiam rozmowy z kobietami. To są piękne historie: o życiu domowym i o pracy, o wyzwaniach i sposobach na radzenie sobie z problemami.

Z takich spotkań wychodzę wzmocniona i przekonana, że potrzebujemy bliskości, wysłuchania i zrozumienia. Nie inaczej było na Kolegium Kobiet, które „Gazeta Wyborcza" w Poznaniu zorganizowała po raz drugi, a sądząc po wspaniałej atmosferze i entuzjazmie uczestniczek, pewnie nie ostatni. Skąd jesteśmy i jak ukształtowało nas życie? Jak nam, kobietom, się żyje i jakie kobiety widzimy obok siebie? Co można zmienić? Jak się wspierać? To pytania, które wybrzmiały i na które szukałyśmy odpowiedzi. Zaproszenie do udziału w spotkaniu przyjęły panie z różnych środowisk – w różnym wieku, na różnych pozycjach i z odmiennymi życiowymi doświadczeniami, za to przekonane, że warto budować świat, w którym się dobrze żyje.

Było inspirująco, ciekawie, mądrze. Momentami śmiesznie, chwilami wzruszająco. Nie mogłyśmy się rozstać i obiecałyśmy, że znów się spotkamy. Warto rozmawiać, warto słuchać i wyciągać wnioski. Dobrze to robić w tak miłym i mądrym towarzystwie. Dziękujemy za to spotkanie. Oddajemy głos kobietom. Oto kolejna Gazeta Kobiet w Poznaniu.

Agnieszka Urazińska

Potrzeba nam więcej wiary w siebie

Powtarzajmy kobietom, że są wspaniałe

– Myślimy: jak wychodzisz przed szereg, ujawniasz swoje nazwisko, określasz poglądy, to sama się prosisz o kłopoty – mówi Elżbieta Nawrocka.

ROZMOWA Z
ELŻBIETĄ NAWROCKĄ
członkinią Zarządu Powiatu w Poznaniu, wieloletnią nauczycielką i dyrektorką szkoły, ekspertką ds. awansu zawodowego nauczycieli

AGNIESZKA URAZIŃSKA: Każdego dnia rozmawiam z kobietami z różnych środowisk. I wiesz, co widzę? Że są wspaniałe.

ELŻBIETA NAWROCKA: Zdecydowanie tak! Ale widzę też, czego im brakuje: wiary w siebie. Tak, często unikają podejmowania wyzwań, bo boją się, że nie podołają. Powstrzymuje je obawa, jakie mogą być konsekwencje ich decyzji, jak ich postępowanie zostanie odebrane i ocenione przez innych.

Mówisz o sprawach zawodowych?

– Tak, tu widzę wiele zachowawczości wynikającej właśnie z braku wiary w siebie. Odczułam to, gdy brałam udział w wyborach samorządowych czy parlamentarnych. Moje koleżanki albo pomijały temat milczeniem, albo pytały, czy się nie boję. Bo jak wychodzisz przed szereg, ujawniasz swoje nazwisko, określasz poglądy, to sama się prosisz o kłopoty. „Nie boisz się deklarować, że jesteś związana z Platformą Obywatelską? Przecież jak do władzy wróci PiS, to ci będzie trudno". Ale nie chodzi tylko o sprawy związane z polityką. Myślę, że ten brak wiary, a często też odwagi, zamyka nam wiele drzwi. Dużo przez to tracimy.

• **Elżbieta Nawrocka**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Ja właśnie często słyszę, że kobiety są coraz odważniejsze w sprawach zawodowych.

– Na pewno jest lepiej. Mam wrażenie, że najgłośniej mówią o tym kobiety ze stosunkowo wysoką pozycją zawodową, te, które robią karierę, są rozpędzone, rozprawiły się z własnymi lękami i zdołały w siebie uwierzyć. Spójrz jednak bardziej przekrojowo, zajrzyj na niższe szczeble urzędnicze, nauczycielskie, na kobiety w mniejszych miastach. Ja spoglądam.

I co widzisz?

– Wspaniałe, zdolne dziewczyny, które pozostają w cieniu. Obserwowałam to przez lata pracy w szkole, gdy byłam dyrektorką. Jako

eprasa.pl 09acf52ab3

Odważne, wrażliwe, twórcze

Działają cicho, ale skutecznie. Pomagają kobietom po chorobie odzyskać pewność siebie, walczą o lepszą przyszłość dla dzieci z niepełnosprawnościami, tworzą muzykę czy literaturę, wychowując młode pokolenia. Pokazują, że nawet najmniejsze gesty zmieniają życie innych, a dobro naprawdę ma ogromną siłę.

Anna Dutkowska-Śmiechowska (na dole) z uczestniczkami metamorfozy podczas premiery e-booka.

Justyna Gajęcka, laureatka Nagrody Starosty Poznańskiego w kategotii organizacje pozarządowe za 2025 r.

Od lewej Julia Ratajczyk, Małgorzata Ostrowska i Adrianna Wtorkowska-Kubińska, laureatki nagród w dziedzinie kultury za 2025 r.

Rozkwitają

Czasem wystarczy spotkanie, rozmowa albo jedno zdjęcie, by po trudnych doświadczeniach znów poczuć się piękną i ważną. Doskonale wie o tym Anna Dutkowska-Śmiechowska, stylistka i pomysłodawczyni wyjątkowego e-booka „Rozkwitam na nowo". Od lat aktywnie włącza się w działania wspierające kobiety po mastektomii, pokazując, że choroba nie musi odbierać atrakcyjności ani marzeń. Jej publikacja, będąca kontynuacją zainicjowanej w powiecie poznańskim akcji szycia poduszek „Serce od Serca", zawiera poruszające historie kobiet po doświadczeniach onkologicznych i opowieści o ich powrocie do codzienności. Wydawnictwo można pobrać bezpłatnie za pomocą kodu QR dołączanego do poduszek szytych w całym regionie.

Anna Śmiechowska równie mocno zaangażowana jest w projekt „Ty, Ja, My". Jego finałem są sesje zdjęciowe dla kobiet po chorobie nowotworowej realizowane na terenie powiatu poznańskiego. Panie korzystają z profesjonalnych zabiegów kosmetycznych, wsparcia fryzjerki czy wizażystki, ale przede wszystkim odzyskują pewność siebie oraz poczucie własnej wartości. Samorząd od samego początku udziela pomocy obu przedsięwzięciom. – Dlaczego wspieramy takie akcje? Bo wszystko, co dotyczy zdrowia, profilaktyki, jak i towarzyszenia ludziom w trudnych życiowych momentach jest dla nas niezwykle istotne – podkreśla Jan Grabkowski, starosta poznański.

Praca małych kroków

Przede wszystkim mama. Kobieta, która własne doświadczenie przekuła w pomoc innym rodzinom. Justyna Gajęcka, założycielka fundacji „Dzieciaki i Zwierzaki" w Swarzędzu oraz laureatka Nagrody Starosty Poznańskiego za 2025 r. w kategorii organizacje pozarządowe, od 2018 r. wspiera dzieci z niepełnosprawnościami. – Mam syna z porażeniem mózgowym i kiedy się urodził, w okolicy nie było miejsca, w którym mógłby się rehabilitować. Dlatego postanowiłam sama stworzyć taką placówkę – wspomina. Dziś oferuje szeroką pomoc terapeutyczną, od rehabilitacji i integracji sensorycznej po hipoterapię czy trening umiejętności społecznych. Współpracuje już z trzynastoma terapeutami i nieustannie się rozwija. Jej fundacja prowadzi szkolenia z pierwszej pomocy, organizuje zbiórki dla potrzebujących i wydaje poradniki dla rodziców. Realizuje też program „Moje miejsce na świecie", który pomaga dzieciom budować samodzielność oraz uczyć się komunikacji.

Legenda rocka

Mieszkającej w Puszczykowie Małgorzaty Ostrowskiej nikomu nie trzeba przedstawiać. Artystka od dekad wyznacza rytm polskiej muzyki, a jej głos zna kilka pokoleń słuchaczy. To właśnie ona współtworzyła fenomen zespołu Lombard, wykonując takie przeboje jak „Szklana pogoda", „Gołębi puch" czy „Meluzyna". Od lat konsekwentnie rozwija karierę solową. Mimo 45 lat na scenie nadal koncertuje z ogromną energią, dając rocznie około 50 występów. Najnowszy album „Legenda" tylko potwierdza, że wciąż pozostaje jedną z najważniejszych postaci polskiej muzyki. Jej historia pokazuje, że wielka kariera może iść w parze z lokalnym patriotyzmem i przywiązaniem do miejsca, które nazywa się domem. Choć znają ją tysiące fanów w kraju i za granicą, sama podkreśla, że powiat poznański jest jej małą ojczyzną.

Zaryzykowała i... napisała

Jeszcze kilka lat temu pracowała w branży związanej z ochroną środowiska. Pisała do szuflady. Dziś pochodząca z Buku Julia Ratajczyk, znana czytelnikom jako Julia Popiel, jest jedną z najciekawszych autorek młodego pokolenia. – Zdobyłam się na odwagę i wysłałam książkę do wydawnictwa. Ku mojemu zaskoczeniu postanowiono ją wydać. Tak to się zaczęło – wspomina pisarka. Debiutancki „Ryzykowny pocałunek" szybko zdobył popularność, a kolejne części serii „Scars on Ice" przyniosły jej nominacje i prestiżowe wyróżnienia, w tym Bestseller Empiku i Empik Go Awards. W tym roku z rąk starosty poznańskiego odebrała nagrodę za osiągnięcia w dziedzinie kultury. Jej książki czyta się z zapartym tchem, ale największą inspiracją jest sama historia autorki. Pokazuje, że warto zaufać sobie i odważyć się realizować marzenia, nawet jeśli droga do nich wydaje się niepewna. – Cieszę się, że moja twórczość została doceniona. To dowód na to, że warto robić to, co się kocha – podkreśla Julia Popiel, mieszkanka powiatu poznańskiego.

Z Murowanej Gośliny do Wietnamu

Od ćwierć wieku związana z Murowaną Gośliną i Chórem Dziewczęcym „Canzona". Dyrygentka, pedagożka i animatorka życia kulturalnego Adrianna Wtorkowska-Kubińska nie tylko prowadzi zajęcia muzyczne czy uczy śpiewu, ale przede wszystkim wychowuje młode dziewczęta i zaraża pasją do dźwięków. Udowadnia, że taka forma aktywności może rozwijać i kształtować charakter. Pod jej batutą chór koncertował w wielu krajach, zdobywając międzynarodowe uznanie. W 2023 r. zespół nagrał materiał wokalny do filmu Akademia Pana Kleksa, a sukcesy we Włoszech czy Wietnamie potwierdziły jego wysoki poziom artystyczny. Za swoją działalność w 2026 r. została wyróżniona Nagrodą Starosty Poznańskiego w dziedzinie kultury po raz drugi w życiu, bo podobne wyróżnienie otrzymała już piętnaście lat temu.

Zmieniają świat na lepsze

Każda z tych niezwykłych i kreatywnych kobiet realizuje się w innym obszarze. Wszystkie jednak łączy ogromne serce oraz potrzeba nieustannego działania. To właśnie dzięki nim powiat poznański jest miejscem pełnym empatii, dobrej energii i wzajemnego wsparcia. Ich historie pokazują, że w codziennej pracy kryje się dobro, które naprawdę inspiruje.

34435741

eprasa.pl 09acf52ab3

ekspertka ds. awansu zawodowego nauczycieli niejednokrotnie widziałam kobiety, nauczycielki, które z małą wiarą mówiły o rzeczach wielkich, których dokonały. Jestem głęboko przekonana, że te, które podjęły wyzwanie, które stanęły przed komisją ds. awansu zawodowego, są przeszczęśliwe i dumne z siebie. Ale dlaczego wcześniej w siebie nie wierzyły?

Bo tak je wychowano?
– Też mi się tak wydaje. Gdy czytałam „Chłopki" Joanny Kuciel-Frydryszak, to odkrywałam, że tyle jeszcze jest w naszej przestrzeni publicznej, w naszych domach, podobnych przekonań. I to jest przerażające. Na przykład, że miejsce kobiety jest kuchni i przy dzieciach, a mężczyzna jest stworzony do wyższych celów. Że kobieta może chodzić boso, buty bardziej przydadzą się mężczyźnie. Że małżeństwo to cel dla kobiety, bez tego nie jest pełnowartościowa.

Naprawdę to widzisz we współczesnych kobietach?
– Nie dosłownie i nie u wszystkich, ale te echa wciąż pobrzmiewają w słowach dziewczyn, które uważają, że nie są godne kariery, osiągnięć, tych, które wypychają kolegę do robienia prezentacji, bo boją się, że zadrży im głos. Musimy przy tym pamiętać, że nie możemy odbierać kobietom prawa wyboru; rodzina czy kariera. To musi być ich świadomy wybór.

Uważam, że zmiany potrzebne są też w środowisku pracy, to zadanie dla przełożonych, którym wciąż za często zdarza się pomijać kobiece kwestie, choćby te związane z hormonami, jak miesiączka czy menopauza, gdy wystarczyłoby kilka rozwiązań – jak urlop menstruacyjny, dostęp do prysznica, zwrócenie uwagi na regulację ogrzewania –aby kobietom żyło się i pracowało łatwiej.

O tym mówi się coraz częściej.
– Ale wciąż za cicho i za mało. Przy organizacji konferencji dla doradców zawodowych z powiatu poznańskiego miałam okazję zapoznania się z wynikami badań sprawdzających poziom cech, które mogą być przydatne w pracy. Badania były prowadzone dwukrotnie – w 2015 i 2024 roku. Okazuje się, że na przestrzeni dziesięciu lat znacząco spadł poziom wiary w siebie i własne możliwości, na łeb na szyję poleciała także pewność siebie – u obu płci. U chłopców odnotowano wyraźny spadek poziomu empatii. Czyli mamy do czynienia z pokoleniem, które zmaga się z lękiem, stresem, niepokojem. U dziewcząt wzrósł nieco poziom przedsiębiorczości i konsekwencji w dążeniu do celu.

Jest się czego złapać.
– Ale jest też nad czym pracować.

Kto powinien to robić?
– Trzeba zacząć już od małych dziewczynek. I od chłopców, bo przecież żyjemy we wspólnym świecie i ma być nam razem jak najlepiej. Uważam, że dorośli sporo mają do zrobienia. To w domach zaczyna się budowanie własnej siły, przekazywanie, także pozawerbalne, że to, co nasze dzieci robią, robią dobrze. Mówienie młodym: „jesteś świetna, świetny", „dasz radę". Niedawno rozmawiałam z psycholożką, która opowiadała o sytuacji, gdy kilkuletnie dziecko zaczęło śpiewać piosenki w czasie jakiegoś spotkania. Opiekun wyprowadził je do innego pomieszczenia, żeby sobie porysowało. Jaki przekaz otrzymało to dziecko? Że nie powinno się wychylać, że ma być cicho, bo dorośli rozmawiają, że nie jest ważne. Tego dzieciom robić nie wolno.

Przedszkole i szkoła też kształtują obrazy związane z płcią.
– I tu też jest sporo do zrobienia oraz sporo do zmiany. Wciąż pokutuje obraz grzecznej dziewczynki. Byłam na warsztatach, w czasie których uczniowie opowiadali o sposobach komunikacji. Zapytani, o to, jak skierować pozytywny komunikat do chłopca, wytypowali: „jesteś mądry". A wiesz, jaki do dziewczynki? „Ładnie wyglądasz".

Mam dwie wspaniałe córki, obie dostały dobre wykształcenie i układają sobie życie tak, jak chcą. Jedna realizuje się zawodowo, druga – jako matka i żona, angażując się i czerpiąc z tego wiele radości. Prawda jest taka, że w przypadku młodych kobiet niejednokrotnie trzeba podjąć decyzję – praca czy dzieci. Jeśli decydują się na dzieci, to ze świadomością, że karierę zawodową odkładają na później. Taki model funkcjonuje, choć jesteśmy coraz bardziej postępowi. I tu w grę wchodzi także biologia. Na przykład w kwestii karmienia piersią nie da się zastąpić kobiety. I choćby dlatego mniej kobiet niż mężczyzn decyduje się na założenie własnej działalności gospodarczej, bo etat jest jednak lepszym rozwiązaniem dla młodej matki. O kobiecej sile, odwadze, o problemach i wyzwaniach trzeba więc dyskutować jak najwięcej. A tym kobietom, które w siebie nie wierzą, powtarzajmy, że są wspaniałe. Bo są. ●

Rozmawiała Agnieszka Urazińska

Płeć schodzi na drugi plan

Kobiety pięknie się wspierają

– Mnie otwierały drzwi, dmuchały w żagle. To cudowne uczucie – mówi dr Agata Gawlak, dziekanka Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej.

Z moich obserwacji – a jestem matką nastoletnich córek i pracuję na uczelni z młodzieżą – wynika, że płeć staje się cechą drugorzędną. Ona naprawdę schodzi na drugi plan i coraz więcej młodych ludzi nie chce być klasyfikowanych przez jej pryzmat i to wcale nie dlatego, że się ze swoją biologiczną płcią nie identyfikują, tylko dlatego, że nie chcą, aby ona ich określała. Bo w relacjach prywatnych i zawodowych liczą się po prostu inne cechy. A zatem dyskusja o płci w kontekście nierówności, choć z gruntu rzeczy jest przecież podnoszona z myślą o kobietach, czasem może wręcz działać na ich niekorzyść.

Jesteśmy w całkiem dobrym miejscu

Za to dobre jest, że my o kobiecości i miejscu kobiet w świecie pracy i nauki mówimy, bo dzięki temu możemy się wspierać. Takie debaty i rozmowy są nie do przecenienia. Tyle, że warto zrewidować zmiany, jakie zachodzą, żeby w czasie rozmów nie poruszać się wciąż w kręgu dyskryminacji czy szklanych sufitów. Bo my już jesteśmy dużo dalej.

Warto dostrzec, że to jest efekt pracy poprzednich pokoleń – to one nam taką sytuację zapewniły – celowo nie używam słowa „wywalczyły" – swoimi wieloletnimi działaniami. Chciałabym pokreślić pozytywny kontekst i naprawdę dobrą pozycję kobiet w strefach zawodowych czy na uczelniach. Utwierdzają mnie w tym przekonaniu rozmowy, jakie prowadzę z kobietami. W czasie organizowanego na Politechnice Poznańskiej Kongresu Kobiet miałam okazję rozmawiać z kobietami na różnych stanowiskach, także na szczeblu ministerialnym czy prezydentki miasta.

• **Agata Gawlak**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wybrzmiewa w nich podobny przekaz: to już nie kwestia płci jest znacząca w sprawach zawodowych, liczą się za to kompetencje i doświadczenie, liczą się cechy osobowości. Jasne, żyjemy w bańkach – inaczej wygląda to w tej wielkomiejskiej, inaczej w małych miastach, gdzie w kwestii równości płci wiele jest do zrobienia. Nie zamierzam nikogo przekonywać, że jest idealnie, bo wciąż mamy pracę do wykonania. Ale na pewno zjawisk negatywnych jest mniej. Idziemy absolutnie w dobrym kierunku. Niepostrzeżenie znalazłyśmy się już w całkiem dobrym miejscu, choć wiele z nas nawet sobie tego nie zdążyło uświadomić.

Chciałabym pokreślić pozytywny kontekst i naprawdę dobrą pozycję kobiet w strefach zawodowych czy na uczelniach. Utwierdzają mnie w tym przekonaniu rozmowy, jakie prowadzę z kobietami

DR AGATA GAWLAK

Jest siła i potencjał

Reprezentuję sektor architektury i budownictwa, który stosunkowo późno zaakceptował istotną, często wręcz dominującą rolę kobiet na budowach, czy w pracowniach architektonicznych.

Przez pryzmat mojego doświadczenia na uczelni technicznej nie dostrzegam żadnej słabości kobiet w dziedzinie naukowej. Jestem kobietą i naprawdę w niczym mi to nie przeszkadza. Nie chcę powiedzieć, że mi pomaga, bo nie chciałabym bazować na stereotypach. Owszem, dostrzegam korzyści płynące z tego, że wspieram się intuicją, mam w sobie dużą dozę empatii. A choć są to cechy przypisywane zwyczajowo kobietom, nie chcę upraszczać, bo zastanawiam się, czy one są związane z płcią, czy może jednak należy je rozpatrywać jako cechy osobowości związanej z określoną wrażliwością, albo wręcz efekt wychowania w określonych warunkach. Zauważyłam za to, że te cechy, przypisywane zwyczajowo kobietom, długo były kojarzone ze słabością, a teraz o tak zwanym kobiecym stylu zarządzania, kojarzonym z empatią i intuicją przy podejmowaniu decyzji, rzadko kto mówi w sposób deprecjonujący. Osiągane efekty doceniają zarówno kobiety, jak i mężczyźni. W kobietach jest siła, jest potencjał. Nie wszystko można sprowadzić do tabelek w Excelu – wrażliwość na ludzi, umiejętność odczytywania niewerbalnych sygnałów jest bezcenna nie tylko w sytuacjach społecznych, ale także w momentach ważnych zawodowych dyskusji i podejmowania strategicznych decyzji. Na dużym poziomie zniuansowania wrażliwym i empatycznym ludziom bywa łatwiej. I dużo w tej grupie kobiet.

Kobieta liderka nikogo nie dziwi

Jako młoda dziewczyna nie byłam przebojowa i pewna własnych możliwości. Musiałam tę pewność siebie zbudować, robiłam to przez całe swoje życie zawodowe. Udało mi się dużo w zawodzie osiągnąć, mimo że na starcie brakowało mi cech predystynujących do bycia liderką. Miewałam w zawodowym życiu sytuacje, gdy jako kobiecie było mi trudniej. Działo się tak na przykład podczas spotkań branżowych, gdy moja wypowiedź, choć merytoryczna, była traktowana z mniejszą uwagą i entuzjazmem niż wypowiedzi kolegów. Ale to był przecież margines mojej pracy. Z jaskrawym przejawem dyskryminacji, który by mnie złamał, zniechęcił, albo pokazał, że moje miejsce jest gdzie indziej, nie spotkałam się nigdy. Wiem, że mam szczęście, może dlatego, że obracam się w świecie naukowców, ludzi z otwartymi umysłami, którzy mają duży stopień wyczulenia na społeczną sprawiedliwość. Mam świadomość, że są na świecie miejsca, gdzie kobiety doświadczają wielu trudności. Dlatego warto poruszać tematy kobiet – w różnych kontekstach. W tym pozytywnym, który ja prezentuję, także, bo to przecież przekaz wzmacniający. Bardzo się cieszę, że żyję w czasach, gdy także na technicznych uczelniach kobiety przybywa, zajmują istotne stanowiska, są liderkami – i nikogo już to nie dziwi. Jest jeszcze jedna wspaniała sprawa: kobiety pięknie się wspierają. Mnie otwierały drzwi, dmuchały w żagle. To cudowne uczucie. ●

Wysłuchała Agnieszka Urazińska

eprasa.pl 09acf52ab3

Działania samorządu wojewódzkiego na rzecz kobiet

Odpowiedź na pytanie, co robi samorząd województwa wielkopolskiego dla kobiet, jak wspiera Wielkopolanki musiałaby odnosić się do bardzo szerokiego wachlarza działań i olbrzymich środków zarówno wojewódzkich jak i unijnych, które kierowane są przez nas na przeróżne aktywności i projekty realizowane przez kobiety czy adresowane do kobiet. Wielkopolanki są aktywne na bardzo wielu polach. 90% działaczy 14 tysięcy organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Wielkopolsce to działaczki – kobiety, i bardzo wiele z tych organizacji podejmuje tematy czysto kobiece czy takie, które w dużym stopniu kobiet dotyczą.

Katarzyna Kretkowska - Członkini Zarządu Województwa Wielkopolskiego

Mamy na przykład 2 tysiące 400 kół gospodyń wiejskich, które działają bardzo prężnie i nowocześnie, mamy ponad 70 uniwersytetów III wieku, których słuchaczkami są głównie kobiety, mamy organizacje wspierające kobiety i rodzinę na wszystkich etapach życia oraz w sytuacjach szczególnych, jaką jest na przykład przemoc domowa. Wszystkie te organizacje mogą i ubiegają się o dotacje z naszego budżetu, wiele projektów w całości finansowanych z naszego budżetu, w zakresie edukacji, programów zdrowotnych czy szeroko rozumianej polityki społecznej, a te trzy dziedziny podlegają mi bezpośrednio, ukierunkowanych jest na kobiety.

Chciałabym jednak bliżej opisać wsparcie samorządu województwa wielkopolskiego w dziedzinie bardzo bezpośrednio dotyczącej samych kobiet, a mianowicie w opiece okołoporodowej. Samorząd województwa prowadzi 19 dużych szpitali wojewódzkich, w tych wielospecjalistycznych z nich są oddziały ginekologiczno-położnicze. Odpowiadam za szpitale wojewódzkie i bardzo zależy mi na tym, by rodzące w nich panie otrzymywały w nich opiekę i wsparcie na miarę swoich oczekiwań i potrzeb, by ich poród był dobrym a nie traumatycznym doświadczeniem. Pod tym względem bardzo wiele w ostatnich latach zmieniło się na dobre i warto wiedzę o tym upowszechniać.

W województwie wielkopolskim mamy 2 400 kół gospodyń wiejskich, które działają bardzo prężnie i nowocześnie, mamy ponad 70 uniwersytetów III wieku, których słuchaczkami są głównie kobiety, mamy organizacje wspierające kobiety i rodzinę na wszystkich etapach życia oraz w sytuacjach szczególnych, jaką jest na przykład przemoc domowa.

Wśród naszych szpitali palmę pierwszeństwa w zakresie warunków okołoporodowych dzierży nieduży Szpital Św. Rodziny na poznańskim Łazarzu, będący częścią Specjalistycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem z główną siedzibą przy ulicy Wrzoska. Mimo niżu demograficznego i spadającej liczby narodzin w naszym kraju i regionie, w tym niedużym szpitalu rodzi się dobrze ponad 2 tysiące dzieci rocznie. Pary spodziewające się dziecka wybierają ten szpital z uwagi na wsparcie jakie oferuje przyszłym mamom na całym etapie opieki okołoporodowej. Na długo przed porodem przyszli rodzice korzystają z czterech spotkań z ginekologiem, położnikiem, anestezjologiem, pediatrą, położnymi z oddziału noworodków i porodowego, z doradcą laktacyjnym, logopedą, dietetykiem, psychologiem i fizjoterapeutą. Widzą szpital, sale, warunki, mogą sobie wszystko wyjaśnić i przygotować się. Dostają też w tym celu pomocną publikację. Sam poród prowadzony jest zgodnie z oczekiwaniami rodzącej. Asystuje jej jedna położna w osobnej sali porodowej, może asystować partner czy inna osoba bliska. Rodząca ma zapewnioną swobodę przyjmowania pozycji, przemieszczania się. Są dostępne piłki czy drabinki, aromaterapia. Znieczulenie zewnątrzoponowe podawane jest na życzenie o każdym czasie, nie ma w szpitalu problemu z brakiem anestezjologów. Po porodzie dziecko kładzione jest na piersi mamy, następnie taty, przez pierwsze 2 godziny pozostaje na sali porodowej tylko z rodzicami. Także potem zapewniony jest dostęp do sali poporodowej tacie dziecka do odwiedzin, codziennie jest dostępny i rozmawia z mamami psycholog, doradca laktacyjny, logopeda. (Wszystkie te zawody oczywiście także w formie żeńskiej!)

Szpital wojewódzki w Poznaniu, popularnie zwanym „przy ulicy Lutyckiej" od niecałego roku odbudowuje wizerunek szpitala przyjaznego rodzącym, co ma odbicie w ilości narodzin w nim, która rośnie najbardziej dynamicznie ze wszystkich szpitali na terenie województwa. Od początku roku przez tych pierwszych kilka miesięcy odbyło się już ponad 500 porodów, więcej niż jeszcze parę lat temu przez rok.

Nowoczesne i komfortowe sale porodowe wyposażone w worki sako, piłki, drabinki, chusty wspomagające poród, dyfuzory do aromaterapii, możliwość muzykoterapii i koloroterapii pomagają stworzyć atmosferę sprzyjającą wyciszeniu, poczuciu bezpieczeństwa i bardziej naturalnemu przebiegowi porodu. Każda sala porodowa posiada własną łazienkę z prysznicem co umożliwia łagodzenie bólu immersją wodną, a jedna z sal wyposażona jest dodatkowo w wannę umożliwiającą także porody w wodzie. Szpital deklaruje szeroki wybór metod łagodzenia bólu porodowego: znieczulenie zewnątrzoponowe, leki dożylne w systemie PCA, gdzie pacjentka samodzielnie kontroluje podaż leku,(oczywiście pod nadzorem personelu), liczne metody niefarmakologiczne. Jest oczywiście zapewniona możliwość obecności osoby towarzyszącej podczas porodu, a na życzenie rodzącej także drugiej osoby (douli, fotografa porodowego) – dzięki temu pacjentce mogą towarzyszyć jednocześnie dwie bliskie osoby. Zabiegi cesarskie, gdy są konieczne są prowadzone nowocześnie, z możliwością obecności osoby bliskiej, kontaktu „skóra do skóry" noworodka z mamą już w trakcie zabiegu i z osobą bliską tuż po zabiegu, zgodnie z nowymi standardami opieki okołoporodowej.

Podobne warunki przyszłym mamom i ich partnerom oferuje szpital wojewódzki w Lesznie, w którym

Nasze szpitale przeszły daleką drogę od lat minionych w których ja rodziłam córki w końcówce lat osiemdziesiątych, kiedy współprowadziłam Stowarzyszenie na Rzecz Naturalnego Rodzenia i Karmienia i walczyłyśmy o godne warunki okołoporodowe i podmiotowe traktowanie rodzących kobiet, dochowywanie przynajmniej standardów WHO w tym zakresie a o rodzeniu w dowolnej pozycji w szpitalu można było jedynie pomarzyć.

właśnie wczoraj uczestniczyłam w otwarciu nowo wyremontowanych sal oddziału ginekologicznego. Warto też przypomnieć, że w szpitalu tym leczona jest endometrioza sprzętem robotycznym, jako jednym z kilku szpitali w Polsce. Szpital wojewódzki w Koninie tymczasem rozpoczyna właśnie budowę bardzo nowoczesnego oddziału ginekologiczno-położniczego i noworodkowego.

Nasze szpitale przeszły daleką drogę od lat minionych w których ja rodziłam córki w końcówce lat osiemdziesiątych, kiedy współprowadziłam Stowarzyszenie na Rzecz Naturalnego Rodzenia i Karmienia i walczyłyśmy o godne warunki okołoporodowe i podmiotowe traktowanie rodzących kobiet, dochowywanie przynajmniej standardów WHO w tym zakresie a o rodzeniu w dowolnej pozycji w szpitalu można było jedynie pomarzyć. Z tego tytułu drugą córkę wówczas rodziłam w domu, ale to już jest osobna historia.

Dzisiaj chcemy, by zwłaszcza w dobie niżu demograficznego i smutnej konieczności zamykania niektórych świecących pustkami porodówek te, które są otwarte zapewniały paniom w nich rodzącym warunki optymalne.

eprasa.pl 09acf52ab3

Coraz więcej kobiet, coraz mniej schematów

Jak zmienia się praca w dużych firmach

Statystyki mówią o rosnącej liczbie kobiet w przemyśle, ale prawdziwa zmiana nie kryje się w danych. Widać ją dopiero wtedy, gdy znika pytanie „czy to zawód dla kobiety" i zostaje tylko to, czy ktoś potrafi odnaleźć się w świecie, który zmienia się szybciej niż kiedykolwiek.

• **Podpisanie Karty Różnorodności** FOT. KRZYSZTOF KUBIAK

• **GirlsDay** FOT. KRZYSZTOF KUBIAK

• **HealthCareRun** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Agnieszka Jaworska-Goździewska

W ciągu ostatniej dekady rynek pracy w Polsce przeszedł jedną z najcichszych, ale najbardziej fundamentalnych transformacji. Zmiana nie dotyczy już wyłącznie technologii, choć ta – napędzana automatyzacją, cyfryzacją i sztuczną inteligencją – redefiniuje całe sektory gospodarki. Równie istotne okazują się przesunięcia społeczne: w sposobie myślenia o pracy, karierze i rolach zawodowych kobiet i mężczyzn. Jeszcze niedawno przemysł, zwłaszcza motoryzacyjny, był symbolem świata zdominowanego przez mężczyzn. Dziś coraz wyraźniej widać, że to obraz nieaktualny, a zmiana nie polega na „dopisywaniu" kobiet do istniejącego modelu, lecz na jego przebudowie.

Kobiety w przemyśle

Dane pokazują, że udział kobiet w sektorach technicznych systematycznie rośnie, choć wciąż pozostaje niższy niż w usługach czy administracji. Według Eurostatu kobiety stanowią ok. 28 proc. zatrudnionych w przemyśle w UE, ale już w obszarach związanych z nowymi technologiami ich obecność rośnie szybciej niż średnia. To efekt nie tylko działań edukacyjnych i programów zachęcających dziewczyny do wyboru kierunków STEM, lecz także głębszej zmiany charakteru pracy. Współczesna produkcja coraz rzadziej opiera się na sile fizycznej, a coraz częściej na kompetencjach analitycznych, umiejętności pracy z danymi i współpracy z zaawansowanymi systemami.

W tym sensie pytanie o „miejsce kobiet w przemyśle" przestaje być pytaniem o dostęp, a staje się pytaniem o jakość organizacji. Firmy takie jak Volkswagen Poznań dostrzegają, że różnorodność zespołów nie jest już kwestią wizerunku czy polityki HR, lecz realnym czynnikiem wpływającym na efektywność i bezpieczeństwo procesów. W środowisku, w którym decyzje podejmowane są szybko, a błędy kosztują, większa liczba perspektyw oznacza lepszą ocenę ryzyka i większą odporność operacyjną.

Liczą się kompetencje

Zmienia się także podejście do samych pracowników. Coraz rzadziej mówi się o rozwiązaniach „dla kobiet" czy „dla mężczyzn", a częściej o projektowaniu środowiska pracy wokół realnych potrzeb ludzi, niezależnie od płci. Elastyczność, możliwość rozwoju, wsparcie w momentach zmiany życiowej czy powrotu na rynek pracy przestają być dodatkiem, a stają się standardem. Co istotne, obejmują one dziś również mężczyzn, którzy coraz częściej korzystają z rozwiązań związanych z rodzicielstwem czy work-life balance.

To wszystko sprawia, że podział na „kobiece" i „męskie" zawody traci sens szybciej, niż przewidywano jeszcze kilka lat temu. Nowoczesna organizacja nie pyta już, kto „pasuje" do danej roli, lecz kto posiada kompetencje, by ją pełnić i rozwijać. A to oznacza, że przemysł, długo postrzegany jako bastion tradycyjnych ról, staje się jednym z najbardziej dynamicznych laboratoriów zmiany społecznej.

Ten proces nie jest jednak jednorodny ani zakończony. Jak pokazuje rozmowa z Jolantą Musielak, Członkinią Zarządu ds. Personalnych i Organizacji Volkswagen Poznań, transformacja technologiczna często wyprzedza zmianę mentalną, a prawdziwe wyzwania zaczynają się tam, gdzie trzeba przełożyć nowe wartości na codzienną praktykę pracy zespołów.

Istotne okazują się przesunięcia społeczne: w sposobie myślenia o pracy, karierze i rolach zawodowych kobiet i mężczyzn. Jeszcze niedawno przemysł, zwłaszcza motoryzacyjny, był symbolem świata zdominowanego przez mężczyzn. Dziś coraz wyraźniej widać, że to obraz nieaktualny, a zmiana nie polega na „dopisywaniu" kobiet do istniejącego modelu, lecz na jego przebudowie

eprasa.pl 09acf52ab3

Zmiany na rynku pracy

Technologia i człowiek muszą iść w parze

Przygotowujemy pracowników do pracy w zmieniającym się środowisku ucząc nowych kompetencji, wspierając liderów i pomagając zespołom odnaleźć się w transformacji. W praktyce oznacza to, że technologia i człowiek muszą iść równolegle – mówi Jolanta Musielak, Członkini Zarządu ds. Personalnych i Organizacji Volkswagen Poznań

• **Od lewej: Liane Lubitz – Członkini Zarządu ds. Finansów, Zakupów i IT, Jolanta Musielak – Członkini Zarządu ds. Personalnych i Organizacji, Stefanie Hegels – Prezeska Zarządu i Dyrektorka Zakładu Caddy w Poznaniu**

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

AGNIESZKA JAWORSKA-GOŹDZIEWSKA: Czy zgodzi się Pani z tezą, że rynek pracy dziś zmienia się szybciej niż kiedykolwiek – nie tylko technologicznie, ale też społecznie? Jak te zmiany widać w codziennym funkcjonowaniu Volkswagen Poznań?

JOLANTA MUSIELAK: Zdecydowanie tak, choć powiedziałabym, że te dwie zmiany przebiegają w różnym tempie, a technologia coraz częściej wyprzedza zmianę społeczną. W przemyśle motoryzacyjnym widać to bardzo jasno – automatyzacja, AI, robotyzacja i cyfryzacja procesów produkcyjnych zmieniają fabryki szybciej niż kiedykolwiek wcześniej. Pojawiają się nowe systemy, narzędzia czy sposoby pracy. Coraz częściej to praca z procesem i danymi, a nie tylko wykonanie fizycznej operacji. Natomiast zmiana społeczna, czyli sposób myślenia o pracy, rolach i współpracy, zachodzi wolniej. I właśnie tu pojawia się wyzwanie, bo my jako Volkswagen Poznań chcemy bardzo świadomie budować gotowość ludzi do tej zmiany.

Dlatego ogromną rolę odgrywa nasze Centrum Rozwoju Kompetencji. Jest to miejsce, w którym nie tylko szkolimy z nowych technologii, ale przede wszystkim przygotowujemy pracowników do pracy w zmieniającym się środowisku, ucząc nowych kompetencji, wspierając liderów i pomagając zespołom odnaleźć się w transformacji. W praktyce oznacza to, że technologia i człowiek muszą iść równolegle. Sama technologia nie wystarczy, to kompetencje ludzi sprawiają, że ona realnie działa w organizacji.

Z roku na rok rośnie rola kobiet w przemyśle. Czy to jest osobny trend, czy część większej zmiany? Czy według Pani obecność kobiet zmienia sposób pracy zespołów?

– Znajdujemy się w procesie dużej i bardzo istotnej zmiany – przejścia z myślenia o przemyśle jako o środowisku „fizycznym" do środowiska „kompetencyjnego". Gdy przestajemy myśleć stereotypowo, naturalnie wzrasta tak inspirująca różnorodność. Obecność kobiet zmienia zespoły – czasem to niuanse, czasem bardzo konkretne zmiany. W mojej ocenie poprawia się jakość komunikacji, powoduje być może więcej dyskusji, często bardziej wielowątkowych, ale dzięki temu, stają się one bardziej wielowymiarowe i pokazują nową perspektywę, a to rodzi kreatywność. W praktyce przekłada się to na lepszą jakość, większe bezpieczeństwo i stabilność procesów, czyli absolutne fundamenty produkcji.

Czy można zatem postawić tezę, że różnorodne zespoły pod względem płci, wieku, doświadczenia pracują inaczej niż jednorodne?

– Zdecydowanie pracują inaczej i w wielu przypadkach po prostu lepiej. Choć uważam, że należy też mówić głośno, że to nie zawsze jest proste i szybkie! Różnorodność oznacza większą odporność operacyjną. Zespół widzi więcej, szybciej reaguje i lepiej ocenia ryzyka. W produkcji to ma ogromne znaczenie, bo codzienność jest niezwykle zmienna. Jeśli chodzi o współpracę kobiet i mężczyzn, to ona jest dziś po prostu naturalna.

Najlepsze rozwiązania powstają na styku różnych doświadczeń i perspektyw, co widzimy bardzo wyraźnie w zespołach pracujących przy rozmaitych projektach.

Co bywa większym wyzwaniem dla organizacji: różnica między kobietami i mężczyznami, czy raczej różnice wynikające z etapu życia, stylu życia, oczekiwań wobec pracy? Jakie potrzeby pracowników najczęściej się dziś powtarzają, niezależnie od płci?

– Dziś większym wyzwaniem i jednocześnie największą ciekawością organizacji nie są różnice między kobietami i mężczyznami, tylko skala i różnorodność ludzi, którzy tworzą Volkswagen Poznań. Mówimy o blisko 9000 pracowników, a to jest bardzo szerokie spektrum doświadczeń, oczekiwań i etapów życia. W jednej organizacji pracują osoby, które zaczynały jeszcze w zupełnie innym modelu przemysłu, i takie, które wchodzą do świata pracy już w pełni cyfrowego. Mamy ludzi z wieloletnim stażem, którzy doskonale znają każdy etap procesu produkcyjnego, i tych, dla których naturalnym środowiskiem jest praca z systemami, danymi i nowymi technologiami. I to właśnie ta różnorodność najbardziej definiuje dziś nasze wyzwania HR. Zupełnie inaczej pracuje osoba, która buduje swoją stabilność zawodową, inaczej ktoś, kto szuka intensywnego rozwoju, a jeszcze inaczej ktoś, kto wraca po zmianie życiowej i potrzebuje na nowo odnaleźć rytm pracy. W takiej skali nie da się już zarządzać „jednym modelem pracownika".

Powtarzają się natomiast bardzo konkretne potrzeby, niezależne od wieku czy płci: przewidywalność, bezpieczeństwo, możliwość rozwoju i coraz częściej także równowaga między życiem zawodowym a prywatnym. I jeszcze jedna rzecz, która mocno wybrzmiewa w tak dużej organizacji: elastyczność. Ona przestaje być dodatkiem czy benefitem. W środowisku produkcyjnym, które pracuje w trybie zmianowym i w wysokiej precyzji, elastyczność oznacza coś głębszego – zdolność całego systemu do reagowania na różne etapy życia i różne potrzeby ludzi. To działa w obie strony: tak jak pracownik musi dziś funkcjonować w bardziej zmiennym świecie, tak samo organizacja musi umieć tę zmienność przyjąć i nią zarządzić.

Jaki jest zatem przepis na tworzenie rozwiązań, które nie są „dla kobiet" ani „dla mężczyzn", tylko odpowiadają na realne potrzeby ludzi? Czy widać zmianę w podejściu do takich kwestii jak elastyczność pracy, rozwój czy powrót po przerwach zawodowych? Mężczyźni przecież coraz częściej korzystają z rozwiązań, które kiedyś były postrzegane jako „dla kobiet".

– To jest chyba jeden z najciekawszych momentów, jakie dane nam jest obserwować. Rzeczywiście zmienia się rola mężczyzn i to w sposób znaczący. Jeszcze kilka lat temu urlop rodzicielski ojca był czymś wyjątkowym. Dziś przestaje nim być, co zmienia wszystko – również sposób, w jaki projektujemy rozwiązania.

Dlatego odchodzimy od podejścia „dla kobiet" czy „dla mężczyzn". Dobrym przykładem jest u nas przejście z programu „Przyszła Mama" do „Przyszły Rodzic". Tutaj zmiana nie dokonała się jedynie na poziomie języka, ale myślenia o potrzebach rodzin i funkcjonowanie organizacji musi to odzwierciedlać.

Przez lata tkwiliśmy w stereotypach dotyczących kobiet w przemyśle, czy utkniemy także w tych dotyczących mężczyzn w kontekście nowych ról społecznych?

– Stereotypy nie dotyczą tylko jednej grupy, ale sposobu, w jaki w ogóle myślimy o pracy i rolach społecznych, a to dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn. W Volkswagen Poznań widać to bardzo wyraźnie. To nie jest jednolita grupa, lecz ogromna mozaika doświadczeń, pokoleń i bardzo różnych historii zawodowych. W takim środowisku stereotypy nie znikają nagle, to praca u podstaw, każdego dnia, w codziennych sytuacjach, decyzjach, rozmowach w zespołach.

Z jednej strony nadal istnieją utrwalone wyobrażenia o tym, „kto do czego pasuje". Z drugiej – rzeczywistość pracy bardzo mocno je już podważa. Kobiety pracujące na produkcji, mężczyźni korzystający z urlopów rodzicielskich, osoby wracające po dłuższych przerwach zawodowych – to nie są już wyjątki. Największym wyzwaniem nie jest dziś samo przełamywanie barier formalnych, bo w wielu obszarach one już po prostu nie istnieją. Prawdziwe wyzwanie to zmiana sposobu myślenia – i to zarówno w organizacji, jak i w społeczeństwie. Można mieć bardzo nowoczesne narzędzia, polityki i programy, ale jeśli w codziennych decyzjach wciąż działają stare schematy, to zmiana jest tylko częściowa. Dlatego w tak dużej organizacji jak nasza kluczowe jest nie tylko to, jakie mamy rozwiązania, ale jak one są faktycznie stosowane w praktyce – w zespołach, między liderami, w codziennej współpracy. I dopiero tam widać, czy zmiana jest rzeczywista, czy tylko deklaratywna.

Wybiegnijmy zatem trochę w przyszłość. Spróbujmy zastanowić się jak może wyglądać nowoczesna organizacja za 10 lat pod względem podejścia do pracowników?

– W przemyśle motoryzacyjnym widzimy bardzo wyraźnie jak automatyzacja, robotyzacja czy cyfryzacja realnie zmieniają charakter pracy na produkcji. Coraz mniej jest pracy opartej na sile fizycznej, a coraz więcej takiej, która wymaga nadzoru nad procesem, analizy danych, szybkiego reagowania czy współpracy z technologią. Pracownik coraz częściej zarządza procesem, współpracuje z robotem, podejmuje decyzje. To jest ogromna zmiana i w mojej ocenie będzie w najbliższych latach sukcesywnie wzrastać. W nowoczesnym technologicznie środowisku przestaje mieć znaczenie, kto ma więcej siły fizycznej. Liczy się uważność, odpowiedzialność, umiejętność uczenia się i współpracy.

Technologia w tym sensie nie zabiera pracy, a jedynie ją zmienia i w wielu obszarach po prostu wspiera człowieka. Odciąża go fizycznie, zwiększa bezpieczeństwo, ale też podnosi wymagania kompetencyjne. I to jest kierunek, który będzie się tylko wzmacniał. Dlatego organizacja przyszłości to będzie miejsce, gdzie kluczowe są kompetencje – nie płeć, nie wiek, tylko to, jak ktoś potrafi odnaleźć się w zmieniającym się środowisku. Mnie bardzo cieszy to, że my już trochę w tej przyszłości jesteśmy. ●

Rozmawiała Agnieszka Jaworska-Goździewska

eprasa.pl 09acf52ab3

Sytuacja jest ciekawa i poddawana ciągłej ewolucji

Kobieca solidarność to nasza siła

– Kobiety potrafią być ze sobą solidarne, a gdy taka solidarność powstaje, daje to ogromną moc, której nic nie zatrzyma. Siła kobiet płynie nie tyle z poparcia udzielanego nam przez mężczyzn, co z pokładów tkwiących w nas samych – mówi Członkini Zarządu Województwa Wielkopolskiego, Katarzyna Kretkowska.

• **Katarzyna Kretkowska** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ROZMOWA Z
KATARZYNĄ KRETKOWSKĄ
samorządowcem, społeczniczką, posłanką na Sejm IX kadencji z ramienia Nowej Lewicy, Członkinią Zarządu Województwa Wielkopolskiego

AGNIESZKA URAZIŃSKA: W jakim miejscu jesteśmy, jeśli chodzi o życie zawodowe i prywatne?
KATARZYNA KRETKOWSKA: My, kobiety w Polsce? Nasza sytuacja jest ciekawa i poddawana ciągłej ewolucji. Przed Polkami rozpościera się obecnie cały wachlarz możliwości zawodowych, także w zawodach, które zdominowane były wcześniej przez mężczyzn. Widać to na przykład na Politechnice, gdzie na takich wydziałach jak architektura kobiety dominują. Z drugiej strony pozycja kobiet na polskim rynku pracy nadal nie jest równa pozycji mężczyzn, gdy weźmie się pod uwagę lukę płacową.

W Polsce określana na 4 procent, ale w Hiszpanii jest trzy razy większa.
– Nie jest to żadne pocieszenie. Warto też zwrócić uwagę, że nawet gdy kobiet jest w danym zawodzie czy firmie wiele, to im wyższy szczebel zarządzania, tym kobiet jest mniej, a czasami nie ma ich tam wcale. Widać to w zarządach dużych firm, w których mężczyźni nadal zdecydowanie dominują.

A jak nas widzisz w rodzinach?
– Tutaj sytuacja bardzo się zmienia. Model partnerski powoli wypiera ten patriarchalny. Jednak na kobietach wciąż w praktyce spoczywa wiele obowiązków opiekuńczych, nad dzieckiem, niepełnosprawnym członkiem rodziny, czy niesamodzielnym już rodzicem. To nadal często rzutuje na to, jak kobiety widziane są przez przyszłych pracodawców.

Bo młoda matka to bomba, która wybucha kolejnymi zwolnieniami na dziecko i sprawia kłopoty?
– Takie przekonanie jeszcze czasem się utrzymuje i wpływa na pozycję zawodową kobiet. Jednak na szczęście i to zmienia się i młodzi mężczyźni coraz powszechniej włączają się aktywnie w domowe życie, widok taty z dzieckiem w wózku czy na placu zabaw nie jest już wyjątkiem. Młode kobiety z kolei często odkładają decyzję o macierzyństwie, chcą najpierw zdobyć samodzielność i stabilną pozycję zawodową. Żyjemy w czasie zauważalnej transformacji roli kobiety i wiele zależy od samych kobiet, od naszej niezgody na nierówne traktowanie, choćby w sytuacji nierówności płacowych, na które nie powinnyśmy biernie się zgadzać.

I przepraszać za to, że jesteśmy matkami, też nie powinnyśmy.
– Oczywiście. Tym bardziej, że zgodnie z przepisami, które na szczęście też się zmieniają, urlop wychowawczy przysługuje obojgu rodzicom i ojcowie coraz powszechniej korzystają z tej możliwości, aby zaopiekować się swoim małym dzieckiem.

Kiedy zostałaś mamą, takie urlopy były nie do pomyślenia, prawda?
– Nasza starsza córka ma 40 lat, a młodsza 37, rodziłam je w zupełnie innych czasach. Był wówczas półroczny urlop macierzyński i wywalczony przez pierwszą Solidarność dwuletni wychowawczy, bezpłatny, ale tylko dla matek. Niemowlętami i małymi dziećmi powszechnie zajmowały się mamy, jeśli z pomocą, to babć. W naszym przypadku było inaczej, było partnersko, mieliśmy z mężem oboje zawody, które umożliwiały elastyczność i dzielenie się obowiązkami. Ja pracowałam na uczelni oraz w szkole językowej, miałam z tego tytułu długie letnie wakacje i mogłam brać dzieci na całe lato na wieś, byłam też zaangażowana w kilka inicjatyw społecznych i politycznych. Gdy wyjeżdżałam czasem z tego tytułu na zagraniczne konferencje czy dłuższe wyjazdy, dzieci zostawały w domu bez problemu ze swoim tatą i miały zapewnioną przez niego równie dobrą jak moja opiekę. Nikt z nas nie zakładał, że miejsce matki jest przy dzieciach, a ojca w pracy. Ja od lat nastoletnich identyfikowałam się z feminizmem, pełnym równouprawnieniem płci, ale to także oznaczało, że ojcowie są równie dobrymi rodzicami jak matki. Nie było to jednak wówczas powszechne przekonanie. My funkcjonowaliśmy wówczas w akademickim środowisku dużego miasta, patriarchat nie miał się tutaj tak dobrze, jak w mniejszych miejscowościach, ale nawet w tym wolnościowym środowisku otwarte mówienie w latach 70-tych czy 80-tych ubiegłego wieku, że jest się feministką, budziło zdziwienie.

A ty mówiłaś?
– Tak, ale gdy wchodziłam w dorosłość, większość moich rówieśników pochodziła z rodzin tradycyjnych, żyjących według konserwatywnych schematów. Polskie społeczeństwo było wówczas dość homogeniczne, kraj funkcjonował w ramach państwa satelickiego Związku Radzieckiego jako byt dość zamknięty, inne prądy z zachodu docierały, ale jako nowinki czy ciekawostki, a nie trendy. Tęskniliśmy powszechnie za wolnością, demokracją, państwa zachodnioeuropejskie jawiły się nam jako te wymarzone enklawy ekonomicznego i społecznego dobrobytu. Jednak z perspektywy czasu widać, że w niektórych aspektach Polki były wówczas jako kobiety w lepszej sytuacji niż wiele kobiet w społeczeństwach zachodnich.

W jakich?
– Choć trudno to sobie dzisiaj wyobrazić, Szwajcarki zyskały prawa wyborcze w 1971 roku, a w niektórych kantonach dopiero w 1990, a w takich krajach jak Francja, Włochy, Belgia, Grecja, Portugalia dopiero w trakcie czy długo po II Wojnie Światowej. Dla Polek w tym czasie to prawo było już oczywiste, bo Polska była jednym z pierwszych krajów, który przyznał kobietom prawa wyborcze już w 1918 roku. W czasach PRL-u kobiety w Polsce studiowały powszechnie i pracowały zawodowo, było to oczywiste dla nas, w niektórych zachodnich krajach ten odsetek kobiet studiujących czy nie pozostających zawodowo „przy mężu" był niższy niż w Polsce, co odkrywałyśmy wówczas z pewnym zaskoczeniem.

Jest jeszcze kwestia bardzo ważna, różniąca sytuację kobiet w PRL od tej obecnej, o której dzisiaj wiele z nas nie pamięta. Kobiety w Polsce miały w tamtych czasach pełnię praw reprodukcyjnych. Tabletki antykoncepcyjne były czymś oczywistym i dla młodych kobiet, i dla lekarzy, zabieg przerwania ciąży był wyłączną decyzją kobiety. Po transformacji to oczywiste przez lata prawo na początku lat 90-tych zostało ograniczone, aborcja została w praktyce zakazana, bałamutnie nazywana „kompromisem", lobby kościelno-konserwatywne kwestionowało dostęp także do środków antykoncepcyjnych, histerii tej ulegało wielu lekarzy, a w 2021 roku doszło do skandalicznego ograniczenia nawet przesłanki medycznej w dostępie do aborcji. Masowe protesty kobiet, czarne marsze stały się naszą codziennością, zastępującą dostęp do praw reprodukcyjnych Polek. I tak ta sytuacja trwa do dziś, dyskusja na te tematy zamiast naszych praw.

W czym widzisz siłę współczesnych kobiet?
– Widzę ją w naszym potencjale intelektualnym, gotowości do uczenia się, doskonalenia i w umiejętności godzenia różnych ról. Polskie kobiety są bardzo ambitne i pracowite, umieją to przekuć w zawodowy i rodzinny sukces. Godzenie ról rodzinnych z zawodowymi, które słusznie postrzegane jest jako problem w karierze, wykształca w nas jednak umiejętności godzenia tych różnych ról, świetnego gospodarowania czasem, i ta wielofunkcyjność coraz częściej jest traktowane przez pracodawców jako dodatkowy atut. Żyjemy dzisiaj w czasie, gdy kobiety mogą spełniać się i spełniają zarówno w pracy jak i życiu rodzinnym, mogą wybierać kierunki, w jakich chcą się rozwijać i to mężczyźni częściej mają problem, by za nami nadążyć. Uogólniam, wciąż w szeregu obszarach mamy do czynienia z dyskryminacją i krzywdzącymi stereotypami. Ale one już nie są w natarciu.

Jakie to stereotypy?
– Przeszkadzają mi uwagi, że kobietom trudniej osiągać sukces, bo same siebie nie popieramy i gdy dochodzi do głosowania na ważną funkcję na przykład, to mężczyźni w imię męskiej solidarności głosują na mężczyznę, a u kobiet różnie to bywa, bo dochodzą do głosu animozje, konflikty i zazdrość. Tak może bywało dawniej, gdy obecność kobiety w gremiach wybieralnych była wyjątkiem, ale dzisiaj jest często odwrotnie. Kobiety potrafią być ze sobą solidarne, a gdy taka solidarność powstaje, daje to ogromną moc, której nic nie zatrzyma. Siła kobiet płynie nie tyle z poparcia udzielanego nam przez mężczyzn, co z pokładów tkwiących w nas samych i coraz więcej kobiet dzisiaj jest tego świadomych. ●

Rozmawiała Agnieszka Urazińska

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza.pl

wyborcza TV

29 MAJA
4 CZERWCA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„ZŁY PANICZ”. ANI JEDNEJ FAŁSZYWEJ NUTY
S. 4-5

„GARY”. PREZENT OD TWÓRCÓW „THE BEAR”
S. 5

„LONG STORY SHORT”. LEKKO NIE BĘDZIE
S. 6

TA INNA SIOSTRA BENNET

Boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna nudziara? S. 2-3

VOD

FOT. BBC/BAD WOLF/JAMES PARDON (3)

Boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna NUDZIARA

Tej panny Bennet prawie nie znacie. Dawno żaden serial nie sprawił mi tyle przyjemności.

Jane Austen nadal jest niewyczerpanym źródłem inspiracji, czego dowodem z jednej strony kolejne ekranizacje jej powieści, z drugiej choćby „Bridgertonowie".

Tymczasem w cieniu tej krzykliwej produkcji o życiu erotycznie rozbuchanej rodziny z epoki regencji pojawił się serial nie tylko opowiadający wprost o jednej z bohaterek Austen, ale też dużo bardziej realistyczny i poruszający czułe struny w sercu.

Mary Bennet, ta nudna okularnica. Na pewno?

Zamiast seksu mamy tu ukradkowe spojrzenia i niewyrażone pragnienia. Ale przede wszystkim mamy bohaterkę, którą wszyscy lekceważą, a która okazuje się interesującą, inteligentną i potrafiącą zawalczyć o siebie osobą.

Mary Bennet (urocza Ella Bruccoleri), bo o niej mowa, to środkowa z pięciu panien Bennet, bohaterek „Dumy i uprzedzenia" Jane Austen. Która to? – macie pełne prawo zapytać. Bo ani ta piękna, jak najstarsza Jane, ani ta bystra z osobowością, jak Lizzy, ani próbująca naśladować siostry Kitty, ani najmłodsza, sprawiająca kłopoty Lydia. No właśnie. To ta, która czyta kazania dla młodych dziewcząt i nie umie śpiewać. Ta boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna nudziara. A jednak Mary potrafi zaskoczyć.

„Taka jest smutna prawda, że młoda kobieta, która urodziła się bez perspektyw, powinna dołożyć wszelkich starań, żeby być piękna. Uboga, lecz ładna, wciąż ma pod górkę. A być biedną i przeciętną to już podły los. Tak uczyła nas matka". Od tych słów zaczyna się jej opowieść w serialu „Ta inna siostra Bennet".

Matka, pani Bennet, żyje w wiecznym napięciu, mając na głowie pięć córek, które trzeba wydać za mąż, by ocalić je od nędzy. Majątek jej męża przejdzie bowiem zgodnie z prawem po jego śmierci na najbliższego męskiego krewnego – pana Collinsa, mało pociągającego duchownego. Pan Bennet co prawda wciąż jest wśród żywych, ale kto wie, jak długo? A znalezienie pięciu odpowiednich mężów wymaga czasu i zabiegów.

Ciąg dalszy historii, którą dobrze znamy

Dwa pierwsze odcinki opisują wydarzenia dobrze znane z „Dumy i uprzedzenia", ale z perspektywy Mary, która doskonale zdaje sobie sprawę, że nie dorównuje w oczach matki swoim siostrom. Tak, nawet tej głupiej gęsi Lydii. Do tego się oszpeca, utrzymując, że musi nosić okulary, a przecież nikt

Mary Bennet (Ella Bruccoleri), to środkowa z pięciu panien Bennet, bohaterek „Dumy i uprzedzenia" Jane Austen

się z nią nie ożeni, jeśli będzie nosić okulary, prawda? Otóż nieprawda. Mary szybko znajduje adoratora, ten jednak jest nie z odpowiedniej sfery. Również zagięcie parolu na pana Collinsa, zgodnie z życzeniem matki, nie przynosi pożądanego rezultatu.

W odcinku trzecim zaczyna się już nowa historia samej Mary. Ta w końcu uwalnia się od swojej rodziny i rusza w świat – do Londynu, do wuja i wujenki, czyli państwa Gardiner. Zostaje guwernantką ich miłych dzieci i zaczyna odkrywać nie tylko uroki wielkiego miasta, ale też siebie.

Wyzwolona spod władzy wiecznie krytykującej ją matki ma szansę rozwinąć skrzydła. A wtedy na horyzoncie pojawia się on – Tom Hayward (Dónal Finn, kolejny utalentowany Irlandczyk). I serial wkracza na nowe terytorium. Ona jest zawstydzona tym, że nie może oderwać wzroku od żył na jego przedramieniu, gdy podwija rękaw koszuli. On jest zły na siebie, gdy bywa zazdrosny – zazdrosnym być nie ma prawa. Bo pojawia się i ten drugi – beztroski, pragnący zrzucić okowy konwenansu trzpiot William Ryder (Laurie Davidson).

Potencjalny miłosny trójkąt ma szansę pięknie się rozwinąć. Zwłaszcza że nasi epuzerzy (cieszę się, że mogę od czasu do czasu napisać tekst, w którym można używać takich wspaniałych, zapomnianych słów) nie mogliby się bardziej różnić. Ale czy Mary będzie tego chciała?

W końcu ma szansę na samodzielność, której nigdy nie zaznała.

Przekona się jednak, że z rodzinnych więzów trudno się wyzwolić, nawet mając przy sobie kochającą, mądrą i wspierającą ciotkę (Indira Varma), a w pamięci inspirujące słowa gospodyni, pani Hill, która jest w tym serialu kimś w rodzaju matki chrzestnej Kopciuszka (gra ją Lucy Briers, która była Mary Bennet w serialowej ekranizacji „Dumy i uprzedzenia" z 1995 roku).

Czekając na scenę w jeziorze

A my mamy szansę zanurzyć się w świecie bardzo podobnym do tego z powieści Austen, a jednak delikatnie nowocześniejszym. Nie na tyle, by odebrać mu urok, ale na tyle, by trafić do współczesnych kobiet mających nierzadko całkiem podobne problemy i dylematy. Bo jak mówią twórcy, choć najczęściej wyobrażamy sobie siebie jako Lizzy Bennet, większości z nas bliżej do Mary.

Będąc za granicą, obejrzałam pięć pierwszych odcinków serialu i nie mogłam się doczekać jego polskiej premiery. Ta nadeszła – i wtedy okazało się, że serial nie będzie, jak w Wielkiej Brytanii, dostępny w dwóch blokach po pięć odcinków, lecz w wersji: odcinek tygodniowo. Cierpliwość nie jest moją cnotą, nie wiem więc, jak sobie dam radę z czekaniem na ciąg dalszy. Dawno bowiem nie spędziłam tak uroczych dwóch i pół godziny z serialem.

Wspaniałe jest to, że dzięki tej „zwyczajnej" Mary dostajemy nie jednego – jak Colin Firth w serialu „Duma i uprzedzenie" sprzed 30 lat czy jak Jonathan Bailey w drugim sezonie „Bridgertonów" – a dwóch absztyfikantów w mokrych koszulach wynurzających się z jeziora.

Gdy serial będzie już dostępny w całości, z przyjemnością spędzę z nim pół dnia bez przerwy.

Maja Staniszewska

TA INNA SIOSTRA BENNET

Serial kostiumowy, Wielka Brytania 2026, wyk. Ella Bruccoleri, Richard E. Grant, Ruth Jones, Maddie Close, Grace Hogg-Robinson, Poppy Gilbert, Molly Wright, Lucinda Dryzek, Seán Carlsen, Aaron Gill

odc. 8/10. Kolejne w środy w HBO Max

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** HBO Max; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

VOD

Ani jednej fałszywej nuty

„Zły panicz" to klasyczne kino akcji neonoir

„Zły panicz" mnie zachwycił. Fabuła może wydawać się nieskomplikowana, ale to tylko pozory.

Scenariusz tego filmu jest bardzo przebiegły, że w finale poczułam się przez twórców wyrolowana. W życiu za tym uczuciem nie przepadam. W kinie czasem bardzo mi go brakuje. Pewnie dlatego „Zły panicz" (chyba jedno z najgorszych tłumaczeń tytułu, jakie widziałam, koreański oznacza „Szlachcica") to mój ulubiony film 2023 roku. Teraz już dostępny w Polsce.

Główny bohater to postać niemal dickensowska. Marco jest pół-Filipińczykiem, pół-Koreańczykiem. Mieszka w filipińskich slumsach z ciężko chorą matką, przyjaźni się z dyrektorem sierocińca dla takich jak on, pogardliwie nazywanych „mieszańcami". Ojca nie zna, ale nie traci nadziei, że go kiedyś odnajdzie. Na utrzymanie zarabia nielegalnym boksem i drobnymi przestępstwami.

Pewnego dnia ojciec go odnajduje. Na spotkanie z porzuconym synem wysyła prawnika w drogim garniturze. Pachnie brudną forsą i luksusem, obiecuje sfinansowanie operacji matki. Jest jednak haczyk: Marco musi od razu lecieć do Korei Południowej. Nie wie jeszcze, że od kilku dni uważnie obserwuje go dziwny facet. Ubrany jak model „Vogue'a" pyszałek, który bardziej przejmuje się deszczem na swoich kosztownych butach niż moralnością, szerokim uśmiechem maskuje talent do zabijania. Zaczyna się pościg.

Trochę jak „Sukcesja"

„Zły panicz" to klasyczne kino akcji neonoir. Napięcie, jak to w koreańskich thrillerach, zbudowane jest tu po mistrzowsku. Początkowo bezimienny czarny charakter występuje rzadko. Oprócz mocnej sceny otwierającej pokazany jest np., jak pije colę, obserwuje Marco w samochodowym lusterku, dramatycznie, lecz dystyngowanie kaszle w chusteczkę. Z każdą minutą jest go jednak coraz więcej i w końcu staje się centralną postacią filmu.

Dawno nie widziałam w kinie tak świetnie skonstruowanego antybohatera. Co jest w nim tak wyjątkowego? Nie napiszę, bo musiałabym zdradzić fabułę. A w przypadku takich filmów to grzech ciężki.

Zresztą, sporo tu bohaterów, którzy zasługują na oddzielne historie. Starszy brat Marco to świetnie ubrany psychopata, który jednego wieczoru pozuje do zdjęć na imprezie charytatywnej w Seulu, a rano strzela w plecy tym, którzy zawiedli jego zaufanie. Jest też młodsza siostra w szkolnym mundurku, wyjątkowo wyrachowana bestia.

FOT. MATERIAŁY PRASOWE (2)

Wszyscy mają do wygłoszenia soczyste kwestie nasycone czarnym humorem i mocne sceny, które zostają w głowie na dłużej. Nowo odnaleziona rodzina Marco przypomina nieco rodzeństwo z „Sukcesji". Gdyby Royowie lubili krwawe strzelaniny.

Fantastyczny film akcji

„Zły panicz" to przede wszystkim świetnie nakręcony film akcji. W każdej scenie widać, że produkcja miała niemały budżet, a każdy kadr jest przemyślany. Mój ulubiony to ten, w którym z lotu ptaka widać migające między gałęziami drzew światła kilkunastu jadących w jednym kierunku samochodów. Końcowa strzelanina to jedna z lepszych scen kina akcji, jakie oglądałam w ostatnich latach. Surowa i zaplanowana w najdrobniejszych detalach trwa kilka minut, ale nie ma w niej ani jednej fałszywej nuty.

Oglądając „Złego panicza" bez kontekstu można uznać, że to po prostu pokaz koreańskiej maestrii w realizowaniu dynamicznego kina sensacyjnego. Reżyser i scenarzysta Park Hoon-jung – to on napisał m.in. świetne „Ujrzałem diabła" – w przedpremierowych wywiadach tłumaczył jednak, że zależało mu na tym, by oddać głos wykluczonym i dyskryminowanym.

Reprezentuje ich Marco: pół-sierota, pół-Filipińczyk i pół-Koreańczyk, chłopak, który nigdzie nie czuje się jak w domu. Filipińczycy spotykają się w Korei Południowej z rasizmem i uprzedzeniami. Koreańczycy cenią sobie sukces finansowy, a jednym z wymogów ich standardów piękna jest jasna skóra. Filipińczycy, jako obdarzeni ciemniejszą karnacją i pochodzący z państwa znacznie biedniejszego niż Korea Południowa, przyjeżdżają do tej drugiej z powodów ekonomicznych.

Powrót z wygnania

O filmie Park Hoon-junga było w Korei Południowej przed premierą głośno nie tylko z powodu poruszanej przez niego tematyki. Reżyser postanowił w roli bezimiennego antagonisty obsadzić Kima Seon-Ho, jednego z największych gwiazdorów koreańskiej fali, który globalną popularność zapewnił sobie rolami w sentymentalnych koreanowelach. Na Instagramie ma 10 mln fanów, a każde jego publiczne wyjście jest przez nich szeroko omawiane. Zdjęcie po zdjęciu.

Kim Seon-Ho „Złym paniczem" wrócił w 2023 roku po dwóch latach nieobecności. Wymuszonej przez skandal obyczajowy, w którego centrum się znalazł. Była dziewczyna oskarżyła go w sieci o to, że namawiał ją do wykonania aborcji. Aktor potracił kontrakty reklamowe i wycofał się z życia publicznego. Ostatecznie jego oskarżycielka wycofała się ze swoich słów. Nim to zrobiła, Park Hoon-jung zaproponował mu rolę postaci zupełnie innej od tych, w które wcielał się przez całą karierę: sympatycznych chłopców z sąsiedztwa i wrażliwych dyrektorów generalnych.

W „Złym paniczu" Kim Seon-Ho wykorzystuje swoją aparycję do tego, by wzbudzić w widzu niepokój. Jego ujmujący uśmiech i martwe spojrzenie przypominają Jokera w wykonaniu Heatha Ledgera. To rewelacyjna rola, która już otworzyła mu drzwi do kolejnych poważnych projektów. W 2023 roku Kim Seon-Ho odebrał za swój debiut filmowy liczące się w Korei statuetki Blue Dragon i Grand Bell dla najlepszego aktora.

Marta Górna

ZŁY PANICZ

Thriller akcji, Korea Południowa 2023, tw. Park Hoon-jung, wyk. Kim Seon-ho, Kang Tae-ju, Kim Kang-woo, Go Ara, Jung Lael, Heo Joon-seok, Choi Jung-woo, Lee Ki-young

Do wypożyczenia w TVP VOD i Player

VOD

Podróż do Gary

Serial „The Bear" to jedno z najważniejszych telewizyjnych wydarzeń ostatnich lat.

FOT. FX/DISNEY+

Richie i Mikey przewożą tajemniczą przesyłkę od wujka Jimmy'ego

Twórcy serialu „The Bear" zrobili fanom niemałą niespodziankę. Odcinek specjalny pt. „Gary" rzuca nowe światło na relacje między bohaterami.

Komediodramat „The Bear" osadzony w realiach chicagowskiej restauracji pokazuje brutalną codzienność branży gastronomicznej. Głównym bohaterem jest Carmen „Carmy" Berzatto (Jeremy Allen White) – wybitny szef kuchni, który próbuje przekształcić rodzinny bar z kanapkami w restaurację fine diningową. Marzy o kulinarnym perfekcjonizmie i gwiazdce Michelina, ale ambicja stopniowo staje się jego przekleństwem. W końcu orientuje się, że jego życie zaczyna się rozsypywać.

Pierwszy sezon zachwycał intensywnością i realizmem. Szefowie kuchni z całego świata podkreślali, że serial wyjątkowo wiarygodnie oddaje realia pracy w gastronomii. Chaos kuchni, nieustanny pośpiech i wszechobecny stres tworzyły niemal namacalną, klaustrofobiczną atmosferę.

W kolejnych sezonach twórcy poszli w innym kierunku – mocniej skupili się na psychologii postaci i pasji, jaka napędza bohaterów takich jak Sydney (Ayo Edebiri) czy Marcus (Lionel Boyce).

Jedną z najbardziej tajemniczych postaci serialu pozostaje Mikey (Jon Bernthal) – tragicznie zmarły brat Carmy'ego, pojawiający się wyłącznie w retrospekcjach. Był mentorem i najbliższym przyjacielem zarówno dla Carmy'ego, jak i Richiego (Ebon Moss-Bachrach).

„Gary" opowiada o podróży Richiego i Mikeya do tytułowego miasteczka. Bohaterowie przewożą tajemniczą przesyłkę od wujka Jimmy'ego. Akcja rozgrywa się w 2019 roku – była żona Richiego jest wtedy w zaawansowanej ciąży. Scenariusz napisali wspólnie Moss-Bachrach i Bernthal, a za reżyserię odpowiada twórca serialu, Christopher Storer.

„Gary" przywołuje atmosferę pierwszego sezonu. Bohaterowie są impulsywni i stale balansują na granicy konfliktu. Richie i Mikey darzą się ogromną sympatią, ale ich relacja pełna jest napięć, które prędzej czy później muszą eksplodować.

Odcinek świetnie buduje napięcie i odsłania nowe tajemnice Mikeya. To także mocna zapowiedź finałowego, piątego sezonu serialu, który – jak zapowiedziała stacja FX – będzie ostatnim.

Dawid Dróżdż

GARY

Komediodramat, USA 2026, tw. Christopher Storer, wyk. Ebon Moss-Bachrach, Jon Bernthal

Disney+

VOD

Lekko nie będzie

„Long Story Short" powie wam więcej o rodzinie niż terapeuta.

2019 r., Los Angeles. Naomi Schwartz otwiera drzwi swojemu dorosłemu synowi, Aviemu. „Avi! Kocham cię, kocham cię, kocham cię! Powiedz to samo!" – woła.

1997 r. Naomi, jej mąż Elliot oraz troje dzieci: Avi, Shira i Yoshi siadają do planszówki. Nastoletni Avi próbuje wytłumaczyć rodzinie zasady, ale nikt go nie słucha. Później Naomi odkrywa, że gra została wyprodukowana w Niemczech. Rodzinny wieczór natychmiast się kończy.

2002 r., wieczór honorujący Naomi w lokalnym centrum społeczności żydowskiej. Avi, już na studiach, i Shira, kończąca właśnie liceum, przysłuchują się peanom na cześć matki. Najpierw sarkastycznie je komentują, potem, coraz bardziej zdziwieni, odkrywają, że dla obcych im osób Naomi była pełną poświęcenia opiekunką, świetną przyjaciółką, ogromnym wsparciem.

Na koniec na scenę wchodzą Avi, Shira i Yoshi. Avi wygłasza drętwą przemowę, Shira jest wściekła, bo właśnie dostała kosza. Yoshi jest pijany. Naomi tego nie zauważa, jest wzruszona do łez.

2022 r. Shira i jej partnerka, Kendra, starają się o miejsce dla synów w elitarnym przedszkolu. Shira przyrządza knysze według przepisu matki, przypominając sobie wszystkie niemiłe uwagi, jakie od niej słyszała. Rozżalenie miesza się z tęsknotą: Naomi zmarła rok wcześniej w czasie pandemii. Dzieci nie mogły nawet porządnie się z nią pożegnać.

Matka jeszcze nie usiadła

To kilka z elementów, które podsuwa Bob-Waksberg. Poskładanie ich w całość zostawia widzowi.

To trudne, bo sceny z życia Schwooperów (dzieci Naomi Schwartz i Elliota Coopera) nie pojawiają się chronologicznie. Fabuła „Long Story Short" rozciąga się między rokiem 1959 a 2022.

W centrum opowieści znajduje się Naomi: inteligentna i wyrazista, ale też bierno-agresywna, krytykancka, narcystyczna, wysysająca z otoczenia energię, wpędzająca innych w poczucie winy.

Taka figura żydowskiej matki przewija się w amerykańskiej kulturze od lat – od mało wyrafinowanych komedii, po powieści Philipa Rotha. Nie jest ona jednak zarezerwowana dla jednej grupy etnicznej. Gdy

FOT. NETFLIX

Shira i Avi wspominają, jak Naomi stawiała na stole knysze, za każdym razem podkreślając, jak się nad nimi namordowała, fraza „jeszcze dzisiaj nie usiadłam" nasuwa się sama.

Jednocześnie – to ważne – ani przez sekundę nie wątpimy, że Naomi bezgranicznie kocha swoje dzieci. I one też nie mają co do tego wątpliwości, nawet jeśli przebywanie z matką to emocjonalna tortura. I też ją kochają, nawet jeśli zdanie „ja ciebie też" nie przechodzi im przez gardło.

Naomi to centralna postać serialu, lecz równie poruszające są relacje między innymi członkami rodziny: poczciwym, nieco wycofanym Elliotem; Avim, rozwiedzionym krytykiem muzycznym; wiecznie poddenerwowaną Shirą; Yoshim, który szuka swojej drogi, nieustannie pakując się w kłopoty.

A zniuansowany, pogłębiony obraz relacji między rodzeństwem we współczesnej popkulturze trafia się równie rzadko jak dobry serial w streamingu. Filmowcy wolą historie miłosne albo rozliczenia z rodzicami.

Więź między braćmi i siostrami, choć bardzo ważna, jest trudna do opisania, wielokierunkowa. Niełatwo ją podsumować w kilku zgrabnych zdaniach.

Terapia w dziesięciu odcinkach

Nielinearna narracja „Long Story Short" pomaga oddać tę złożoność. Nie jest jedynie rozrywkowym zabiegiem, który ma przykuć uwagę widza, lecz odzwierciedla to, jak postrzegamy i relacje rodzinne, i przeszłość.

Wspomnienia nie są fragmentem życia zamrożonym w czasie, tylko żywą materią, systemem naczyń połączonych.

Mało znaczące sceny wracają po latach jako momenty przełomowe. Dawne napięcia rzutują na obecne relacje. Rodzinne neurozy odbijają się od siebie i zapętlają. Inaczej oceniamy zachowania swoich rodziców jako dzieci, inaczej jako nastolatkowie, inaczej jako dorośli. Zwłaszcza gdy dociera do nas, że jesteśmy starsi niż oni wtedy.

Bob-Waksberg żongluje perspektywami, pozwalając nam poczuć empatię w stosunku do wszystkich postaci.

Uwalniająca jest zmienność perspektywy. Nie da się zmienić przeszłości, lecz można spojrzeć na nią inaczej. Można też dodać do niej kolejną warstwę, nadpisując historię – nie tylko tę rodzinną. Nie wymazywać złych doświadczeń, ale też nie traktować ich jak nienaruszalnego fundamentu.

„Long Story Short" to potrafi. A ja nie mogę się doczekać kolejnego sezonu.

Emilia Dłużewska

LONG STORY SHORT

serial komediowy, animacja, USA 2025, tw. Raphael Bob-Waksberg

10 odc., Netflix

PIĄTEK 29.05

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 19. etap
12:15 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał Konferencji Wschodniej – ewentualny 6. mecz: Cleveland Cavaliers – New York Knicks
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
20:10 | POLSAT SPORT EXTRA 4
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 1

LEKKOATLETYKA

• MEMORIAŁ IRENY SZEWIŃSKIEJ
World Athletics Continental Tour Gold
18:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Baraż – rewanż: OGC Nice – AS Saint-Étienne
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
6. dzień
11:00 | 14:00 | 16:00 | 20:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

SOBOTA 30.05

BOKS

• GALA BOKSU ZAWODOWEGO
Gala na stadionie Wembley w Londynie – walka wieczoru w wadze lekkopółśredniej: Adam Azim – Steve Claggett
22:00 | TVP SPORT

HOKEJ NA LODZIE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ELITY W SZWAJCARII
1. półfinał
15:15 | POLSAT SPORT 1
2. półfinał
19:55 | POLSAT SPORT 1

• NHL
Finał Konferencji Zachodniej – ewentualny 6. mecz: Vegas Golden Knights – Colorado Avalanche
02:05 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 20. etap
10:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
34. kolejka – Multiliga
14:25 | TVP SPORT

• LIGA MISTRZÓW UEFA
Finał w Budapeszcie: Paris Saint-Germain – Arsenal FC
17:45 | CANAL+ EXTRA 1
17:55 | TVP 1, TVP SPORT
19:00 | TVP 1

• MECZ TOWARZYSKI
Szkocja – Curaçao
14:00 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
7. dzień
11:00 | 14:00 | 16:00 | 20:00 | EUROSPORT 1
16:30 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

NIEDZIELA 31.05

HOKEJ NA LODZIE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ELITY W SZWAJCARII
Mecz o 3. miejsce
15:25 | POLSAT SPORT 1
Finał
20:15 | POLSAT SPORT 1

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 21. etap
16:00 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał Konferencji Wschodniej – ewentualny 7. mecz: New York Knicks – Cleveland Cavaliers
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA – MEETING INTERNATIONAL MOHAMMED VI D'ATHLÉTISME DE RABAT
20:00 | POLSAT SPORT 2

• MITYNG GWIAZD NA RYNKU KOŚCIUSZKI W BIAŁYMSTOKU
World Athletics Continental Tour Bronze
13:15 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Baraż – finał
20:40 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Szwajcaria – Jordania
14:50 | POLSAT SPORT 2
Czechy – Kosowo
15:50 | POLSAT SPORT 3
Mecz we Wrocławiu: Polska – Ukraina
17:20 | TVP 1, TVP SPORT
Niemcy – Finlandia
20:35 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA. W finale Ligi Mistrzów UEFA zagrają Paris Saint-Germain – Arsenal FC. Transmisja w sobotę w TVP 1, TVP Sport i CANAL+ Extra 1. Na zdjęciu: Khvicha Kvaratskhelia z PSG · FOT. ALEXANDER HASSENSTEIN/GETTY IMAGES

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Finał – 2. mecz: Industria Kielce – ORLEN Wisła Płock
12:30 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
8. dzień
11:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
13:00 | 19:30 | EUROSPORT 2
14:00 | 16:00 | 18:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

PONIEDZIAŁEK 1.06

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Norwegia – Szwecja
18:50 | POLSAT SPORT 1
Austria – Tunezja
20:35 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
9. dzień
11:00 | 13:00 | 16:00 | 18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

WTOREK 2.06

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Finał – 1. mecz
02:00 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
Baraż – 1. półfinał
12:55 | TVP SPORT
Baraż – 2. półfinał
15:55 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Chorwacja – Belgia
17:50 | POLSAT SPORT 1
Gruzja – Rumunia
18:50 | POLSAT SPORT 3
Walia – Ghana
20:35 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Mecz o 3. miejsce – 2. mecz: PGE Wybrzeże Gdańsk – Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
18:00 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Belgia – Polska
05:15 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
10. dzień
10:30 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

ŚRODA 3.06

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał – 1. mecz
02:00 | TVP SPORT
03:25 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• PAAVO NURMI GAMES
World Athletics Continental Tour Gold
18:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Dania – Demokratyczna Republika Konga
19:50 | POLSAT SPORT 3
Holandia – Algieria
20:35 | POLSAT SPORT 1
Mecz na PGE Narodowym w Warszawie: Polska – Nigeria
20:35 | TVP 1
21:15 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Tajlandia – Serbia
08:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Czechy
13:15 | POLSAT SPORT 1
Ukraina – USA
16:45 | POLSAT SPORT 3
Dominikana – Turcja
17:45 | POLSAT SPORT 1
Włochy – Bułgaria
21:15 | POLSAT SPORT 3
Francja – Japonia
22:15 | POLSAT SPORT 2
Brazylia – Holandia
00:45 | POLSAT SPORT 1
Kanada – Niemcy
01:45 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
11. dzień
10:30 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

CZWARTEK 4.06

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Finał – 2. mecz
02:00 | TVP SPORT

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA – GOLDEN GALA PIETRO MENNEA
21:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Słowenia – Cypr
17:50 | POLSAT SPORT 2
Szwecja – Grecja
18:50 | POLSAT SPORT 1
Francja – Wybrzeże Kości Słoniowej
21:00 | POLSAT SPORT 1
22:10 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Czechy – Polska
08:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Tajlandia
13:15 | POLSAT SPORT 1
Turcja – Holandia
21:15 | POLSAT SPORT 3
Brazylia – Dominikana
00:45 | POLSAT SPORT 1
Kanada – USA
01:45 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
Finał gry mieszanej
12:00 | EUROSPORT 1
12. dzień
15:00 | 17:00 | EUROSPORT 1

PIĄTEK 29.05

Od A do Z

AQUAMAN I ZAGINIONE KRÓLESTWO ★★
film s.f., USA 2023, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Patrick Wilson, Yahya Abdul-Mateen II
20:00 | tvn
Władca Atlantydy szuka sojuszników, by powstrzymać wiedzione żądzą zemsty siły dążące do zagłady jego królestwa i reszty świata – tak jak to widzą autorzy komiksów z DC Comics.

BRYGADA PONAD PRAWEM ★★
film sens., Francja 2015, reż. Benjamin Rocher, wyk. Jean Reno, Alban Lenoir, Caterina Murino
20:00 | tv puls
Jean Reno na czele elitarnej jednostki policyjnej – działającej na granicy prawa, ale za to niezwykle skutecznej: tylko ona może powstrzymać kolejną falę zbrodni.

CUDZOZIEMIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell, wyk. Jackie Chan, Pierce Brosnan, Ray Fearon
21:55 | tv puls
Jackie Chan jako londyński restaurator, który traci córkę w zamachu irlandzkich terrorystów. Chce zemsty, ale nawet przedstawiciele północnoirlandzkich władz kryją powiązanych z nimi sprawców.

CZŁOWIEK Z ŻELAZA ★★★★★
dramat obycz., Polska 1981, reż. Andrzej Wajda, wyk. Jerzy Radziwiłowicz, Krystyna Janda, Marian Opania
22:35 | tvp kultura
Złota Palma w Cannes dla Solidarności, Andrzeja Wajdy i dalszego ciągu poszukiwań Mateusza Birkuta – przodownika pracy, który obnażył pustkę systemu – aż do logicznej kulminacji Sierpnia '80.

KAMERDYNER ★★★★
dramat obycz., USA 2013, reż. Lee Daniels, wyk. Forest Whitaker, Oprah Winfrey, John Cusack
20:00 | stopklatka
Amerykańska historia z punktu widzenia czarnoskórego kamerdynera, pracującego dla ośmiu kolejnych prezydentów USA. Inspiracja postacią autentyczną podniesiona do rangi syntetyzującej metafory.

Wściekły Byk

20:10 | tvp kultura
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZ.
USA 1980, REŻ. MARTIN SCORSESE, WYK. ROBERT DE NIRO, JOE PESCI, CATHY MORIARTY

Oscar dla Roberta De Niro i powszechne uznanie dla Martina Scorsese za opowieść o życiu boksera Jake'a LaMotty na tle czasów, które go stworzyły. Wielkie kino na granicy arcydzieła. Koniecznie.

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
20:00 | tvn 7
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

KRÓLESTWO NIEBIESKIE ★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005, reż. Ridley Scott, wyk. Orlando Bloom, Eva Green, Liam Neeson
23:45 | hbo
Fresk w reżyserii Ridleya Scotta: średniowieczny kowal okazuje się synem rycerza i za namową ojca wyrusza do Jerozolimy, by bronić Grobu Pańskiego przed Saracenami. Imponujące, choć poniżej oczekiwań.

MAMMA MIA! ★★★
komedia muzyczna, USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd, wyk. Meryl Streep, Amanda Seyfried, Pierce Brosnan
19:10 | canal+ premium
Brawurowa ekranizacja musicalu opartego na piosenkach Abby: wychodząca za mąż dwudziestolatka zaprasza na wesele swoich trzech domniemanych ojców. Plus zaskakująca Meryl Streep jako jej matka.

MIASTECZKO SHELBY OAKS ★★
horror, USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann, wyk. Camille Sullivan, Sarah Durn, Brendan Sexton III
22:00 | canal+ premium
Zaginęła trójka internetowych poszukiwaczy zjawisk nadprzyrodzonych. Po 12 latach poszukiwań siostra jednej z zaginionych odkrywa przyczynę zniknięcia trójki – złe moce w wymarłym miasteczku.

POLOWANIE ★★
film sens., USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig, Sofia Hublitz
23:30 | canal+ premium
Mel Gibson jako mistrz survivalu, który wraz z córką ratuje z rzeki ranną kobietę, by wkrótce dowiedzieć się, że jest ścigana przez psychotycznego gangstera i jego ludzi. Rutyna aż piszczy.

PRAWA LUDZI ★★
dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
22:05 | hbo
Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
22:15 | ale kino+ hd
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

PSY WOJNY ★★★
film sens., Wlk. Brytania 1980, reż. John Irvin, wyk. Christopher Walken, Tom Berenger, Colin Blakely
20:00 | tvp historia
Z teki Frederika Forsythe'a: Christopher Walken na czele oddziału najemników, który szykuje się do obalenia dyktatora afrykańskiego państwa bogatego w złoża naturalne. Dokumentalne niczym powieść.

WHIPLASH ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Damien Chazelle, wyk. Miles Teller, J.K. Simmons, Paul Reiser
20:00 | cinemax
Utalentowany perkusista walczy o miejsce w szkolnym big-bandzie – gwarancie kariery – kosztem licznych upokorzeń ze strony wymagającego dyrygenta: trzy Oscary, laury na Sundance i mnóstwo innych nagród.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PIĄTEK 29.05

TVP1

07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Makłowicz w podróży
08:45 Ranczo IV (3/13)
09:45 Komisarz Alex IV
10:40 Ojciec Mateusz XII
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (777)
12:55 Abruzja – klejnot Włoch. Dzika Natura (2)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (536)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5940)
18:00 Klan (184) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Powrót** (6) - serial dramatyczny Polska 2021, wyk. Bartłomiej Topa
21:25 **Po prostu przyjaźń** ** - komedia Polska 2017 (140 min)
23:45 **Wojna zastępcza** (13) - serial sens. Polska 26
00:40 **Karbala** - dramat wojenny Polska/Bułgaria **** 2015, reż. Krzysztof Łukaszewicz (115 min)
02:35 **Smuga cienia** - dramat psychologiczny ** Polska/Wlk. Brytania 1976 (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (444) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7568) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (82)
12:10 Andrzej Wajda – Notatki: Krystyna Janda (6)
12:30 Koło fortuny (1843)
13:15 Panna młoda (74)
14:05 Va banque (976)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1844)
16:35 Familiada (3111)
17:20 Panna młoda (75)
18:15 Va banque (977)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (14)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:45 **Kocham Cię, Polsko!** (7) - quiz Polska 2026
22:20 **Postaw na milion** (389) - teleturniej
23:15 **To jest grane** (93)
23:45 **Program rozrywkowy**
00:00 **Milionerzy** - komedia *** Francja 2024, reż. Maxime Govare, Romain Choay (105 min)
01:45 **Wakacyjna terapia (Larguées)** - komedia ** Francja 2018, reż. Eloïse Lang (95 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2910)
11:30 Gliniarze XIV (46,47,48) - serial fab.-dok. Polska 2023
14:40 Dlaczego ja? 32 (1) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5909) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVII (2) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XX (63) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (57) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (529)
19:25 Smak na każdą kieszeń (5) - mag. kulinarny Polska 26
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 **Oppenheimer** **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Christopher Nolan, wyk. Cillian Murphy (230 min)
23:50 **Kroniki Riddicka (The Chronicles of Riddick)** - film s.f. ** USA 2004, reż. David Twohy (150 min)
02:20 **Sekstaśma (Sex Tape)** - komedia USA 2014, ** reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Jason Segel (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8003) - mag.
05:55 Ukryta prawda (29/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5730)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Best Bar", Ostrów Wielkopolski XX (1) - reality show Polska 2019
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Nusma", Lębork XXVII (12) - reality show
13:40 Ukryta prawda (2,3,8/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (10/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi V (63/64) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros
19:50 Uwaga! (8004) - mag.

20:00 **Aquaman i Zaginione Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom)** - film s.f. ** USA 23, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa (160 min)
22:40 **Godzilla minus 1 (Gojira -1.0)** - film *** sensacyjny Japonia 2023, reż. Takashi Yamazaki (155 min)
01:15 **Ścigany (The Fugitive)** - film sens. **** USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford (155 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (22,1/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (6,9/16) - serial sens.
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (5)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (6) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (12,13) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Brygada ponad prawem (Antigang)** - film ** sensacyjny Francja 2015, reż. Benjamin Rocher (115 min)
21:55 **Cudzoziemiec (The Foreigner)** - film sens. *** Wlk. Bryt./USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell (130 min)
00:05 **Pomścić córkę (Vendetta)** - film * sensacyjny USA 2022, reż. Jared Cohn, wyk. Bruce Willis (115 min)
02:00 **Menu na miarę** (10)

TVN7

05:20 Ten moment (5/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (42,43,44/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (26,32,33/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (37/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (53) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (24,25)
18:00 Sekrety życia (29/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (37/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Każdy wie lepiej** *** - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Maria Maj (140 min)
22:20 **Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier)** - komedia *** muzyczna Francja/Belgia 2014 (135 min)
00:35 **To nie tak jak myślisz, kotku!** *** - komedia Polska 2008, reż. Sławomir Kryński (130 min)

MEZZO

12:20 Tisseurs de sons
13:15 Intermezzo
13:30 Jean-Philippe Rameau: Platée - opera Francja 2022, reż. François-René Martin, wyk. Lawrence Brownlee
16:00 Intermezzo
16:40 Nate Smith – Jazz à Vienne - koncert Francja 22
18:20 Miles Davis: Live in Munich - koncert Niemcy 88
19:15 Jowee Omicil „sMiles" – Hołd dla Milesa Davisa
20:30 Opera Now: György Kurtág - serial dok.
20:55 Bach: Krótkie Msze – Ensemble Pygmalion, Raphaël Pichon - muzyka klas.
22:15 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" - opera Grecja 23, reż. Olivier Py, aut. David Belasco, wyk. Anna Sohn
00:30 Bruno Walter, portret

PULS 2

09:20 Bing (53,54/78)
09:35 Basia - serial anim.
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (9)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (5,6/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty
18:00 Blue (47,48/52)
18:15 Bing (53,54/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści (2)
20:00 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994, reż. Peter Segal, wyk. Leslie Nielsen
21:45 800 - dramat historyczny Chiny 2020
00:50 Krzyk IV - horror USA 2011, reż. Wes Craven

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (22,23/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (3,55) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (22,23) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XXVII (13,14,15) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (57) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (64,65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (169, 177) - kabaret i satyra
22:00 8 części prawdy - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis, wyk. Dennis Quaid, Matthew Fox, Forest Whitaker
23:55 STOP Drogówka (373)
00:55 Love Island IV
02:30 Interwencja (5905)

METRO

07:40 Anatomia piękna II (7)
08:35 Szpital (60,61/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Anatomia piękna II (8)
13:35 Przepis na życie V (4)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (9, 10)
17:00 Fani czterech kółek XVI (4/18) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
20:00 Oszukać złodzieja - film sens. Hiszpania/Argentyna/Francja 2016, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar
22:10 Constantine - horror USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Bryt. 2005, reż. F. Lawrence
00:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (3/13)
01:35 Szpital (56/69)

PIĄTEK 29.05

STOPKLATKA

08:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (53)
08:55 Robert Makłowicz (218, 205) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5)
10:55 Doktor z alpejskiej wioski XIII - serial obycz.
11:55 Górski lekarz XIII
13:00 Katastrofy w przestworzach VI (2,3,10/5)
16:00 MacGyver II (22,1/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (5,6/12)
19:10 Wojny kontenerowe II (8,9/13) - serial dok.
20:00 Kamerdyner (The Butler) **** - dramat obyczajowy USA 2013, reż. Lee Daniels, wyk. Forest Whitaker, Oprah Winfrey, John Cusack, Robin Williams (165 min)
22:45 Czerwony smok (Red Dragon) *** - thriller psycholog. Niemcy/USA/Włochy 2002, reż. Brett Ratner, wyk. Anthony Hopkins (165 min)
01:30 Wszyscy jesteśmy Chrystusami *** - dramat obycz. Polska 2006, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Andrzej Chyra (140 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 17A/63: Spotkanie z Aktywem
07:55 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
08:25 Tama - film krótkometrażowy Polska 2024
08:50 Potop Redivivus - film hist. Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek
12:50 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
15:05 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski, Maria Dębska
17:20 Pogranicze w ogniu (3,4) - serial sens. Polska 1988
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:45 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard
01:05 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra

ALE KINO+

09:20 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (40 min)
10:00 Bestia (1,2/6)
12:00 Vera XII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:55 Na pustyni nie ma cienia (Il n'y a pas d'ombre dans le désert) ** - dramat obycz. Francja/Izrael 2024, reż. Yossi Aviram (135 min)
16:10 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) ** - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
18:15 Vera (6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Na fali ryzyka (Breakwater) ** - thriller USA 2023, reż. James Rowe, wyk. Dermot Mulroney (125 min)
22:15 Przekleństwo wyspy (The Weight of Water) *** - thriller USA/Francja/Kanada 02, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley (130 min)
00:25 Godzina prawdy (The Vanished) ** - thriller USA 2020, reż. Peter Facinelli, wyk. Anne Heche (130 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXIII (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
16:50 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
18:45 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy
21:00 Bullet Train - film sens. USA/Japonia 2022, reż. David Leitch, wyk. Brad Pitt
23:30 Bad Boys II - film sens. USA 03, reż. Michael Bay, wyk. Will Smith, Martin Lawrence
02:40 Ślad III (14/26)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV (1/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
20:00 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck
23:00 12 godzin - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas
00:50 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004

TVP KULTURA

08:20 Wydarzenie aktualne
08:55 Kulturalni (19) - mag.
09:50 Paryżanka (A Woman of Paris: A Drama of Fate) *** - melodramat USA 1923 (100 min)
11:30 Będzie lepiej - komedia ** Polska 1936, reż. Michał Waszyński (110 min)
13:20 Fenomen Fogga
14:25 Wąchać kwiatki od spodu ** - komedia Francja/Włochy 1964 (105 min)
16:10 Godzina z... Mieczysławem Foggiem (2)
17:10 Starszy pan. I'm Sorry
18:05 Tygodnik kulturalny
18:55 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:30 Video Killed the Radio Star (6) - serial dok.
20:00 Wstęp do filmu (589)
20:10 Wściekły Byk (Raging Bull) ***** - dramat obycz. USA 1980, reż. Martin Scorsese (135 min)
22:25 Wstęp do filmu (593)
22:35 Człowiek z żelaza ***** - dramat obyczajowy Polska 1981, reż. Andrzej Wajda (155 min)
01:10 Przygody Sherlocka Holmesa (13/13)

WARNER TV

08:25 J.A.G. IX (2/23)
09:20 Bajer z Bel-Air III
10:20 Prawo Agaty (2)
11:25 Pełna chata VI (3,4/24)
12:25 J.A.G. IX (3,4/23)
14:15 Bajer z Bel-Air III
16:15 Pełna chata VI
18:20 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
20:00 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
22:55 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984
01:35 Kryminalni: Misja śląska - film kryminalny Polska 2006

PARAMOUNT

09:55 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
12:00 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003
14:30 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
17:05 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
22:55 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
00:55 Za cenę życia - dramat kryminalny USA 2006

HBO

09:25 Batman Azteków: Starcie imperiów ** - film animowany Meksyk/USA 2025 (90 min)
10:55 Bezmiar - dramat *** obyczajowy Francja/Włochy 2022 (100 min)
12:35 Na planie (22) - mag.
13:00 La Grazia - dramat **** obyczajowy Włochy 2025 (135 min)
15:15 Do granic - dramat **** obycz. Hiszpania/Belgia 2022 (80 min)
16:35 Co będzie dalej? ** - komedia romant. USA 2023, reż. Meg Ryan, wyk. Meg Ryan (105 min)
18:20 Te dni - komedia USA *** 2025, reż. Lawrence Lamont (100 min)
20:00 Zniknięcia - horror USA *** 25, reż. Zach Cregger, wyk. Josh Brolin (125 min)
22:05 Prawa ludzi - dramat ** woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (100 min)
23:45 Królestwo niebieskie *** - dramat hist. Wlk. Bryt./Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005 (140 min)
02:05 Venom - film sens. USA/Chiny *** 2018, reż. Ruben Fleischer (110 min)

CINEMAX

13:15 Dziwak - komedio-dramat Islandia 2024
15:05 Ziemia naszych braci - dramat obyczajowy Francja/Iran/Holandia 2024
16:40 Paprika - film animowany Japonia 2006
18:10 Motyl i skafander - film biograficzny Francja/USA 2007
20:00 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
21:45 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn
00:05 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979

ROMANCE TV

12:10 Człowiek robi, co może - komedia Niemcy 2012
14:15 Inga Lindström: Siła wspomnień - film obycz. Niemcy 04, reż. Karola Meeder
16:05 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (7/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (7/9)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2022
21:55 Inga Lindström: Hanna i dobre życie - film obycz. Niemcy/Szwecja 2023
23:50 Górski lekarz (7/9)

CANAL+ PREMIUM

08:50 Kiler - komedia **** Polska 1997 (105 min)
10:35 Warcraft: początek *** - film fantasy USA 2016, reż. D. Jones (120 min)
12:35 Łapu-Capu
12:40 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
14:05 Cat's Eyes (8/8)
15:00 Hollywood Buzz (52)
15:30 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
17:05 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
19:05 Łapu-Capu
19:10 Mamma Mia! - komedia *** muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd (110 min)
21:00 To nie jest zagadka kryminalna (5) - serial kryminalny Belgia 2025
22:00 Miasteczko Shelby Oaks ** - horror USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann (90 min)
23:30 Polowanie - film sens. ** USA 2025, reż. Raja Collins (105 min)
01:15 Syn przeznaczenia ** - horror Wlk. Brytania/Francja 2025 (95 min)

TVN FABUŁA

11:50 Druga szansa IV (4,5)
13:55 Prawo Agaty (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Po drugiej stronie kamery (5) - serial dok.
17:00 Dziewczyny z Hollywood (13) - program rozrywk.
17:20 Psy i koty: Odwet Kitty - komedia USA/Australia 2010
19:00 Szpital św. Anny (17/50)
20:00 Na bank się uda - komedia kryminalna Polska 2019
22:20 Legendy ringu - komedia USA 2013, reż. Peter Segal
00:40 Batman – Początek - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 05

AMC

10:15 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
12:10 Fala śmierci (1) - film katas. USA/Kanada 2007
14:15 Fala śmierci (2) - film katas. USA/Kanada 2007
16:15 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. A. Niccol
18:25 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
22:00 Wielki szef - film sens. Hongkong 1971
23:55 Thirst - horror USA 2015
01:40 Za ciosem - film akcji USA/Hongkong/Aruba 1998

AXN

08:25 Doktor Larsen (10/10)
09:25 Castle VIII (1,2/22)
11:25 Detektyw Monk III (1,2/16) - serial krym. USA 04
13:25 Agenci NCIS: Hawaje (1,2/22) - serial krym.
15:20 Agenci NCIS XV (11,12/24)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11,12/23)
19:10 Castle VIII (3,4/22)
21:05 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon
23:25 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua

EPIC DRAMA

08:55 Lekarze na start
10:25 Agenci NCIS XVIII (13,4/16) - serial krym.
12:10 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
13:20 Panna Austen (2/4)
14:30 Poirot: Karty na stół X
16:30 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
18:20 Panna Scarlet VI
19:30 Lekarze na start
21:00 Królowa węży (3/8)
22:15 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
23:20 Projekt Błękitna Księga
00:15 Lekarze na start
01:00 Agenci NCIS XVIII (11/16)

TVN STYLE

08:35 Pojedynek na podróże
09:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2) - reality show
10:20 Poukładani (2, 3)
11:25 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show Polska 18
15:35 Babski biznes II (8/8)
16:40 Jestem z Polski XVI (36)
17:45 Kuchenne rewolucje (14, 1, 2) - reality show
20:50 Bitwa o gości (11)
21:50 Jestem z Polski XVI (38,39)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa V (5/8) - serial dok.
00:50 EuroPOLKI studentki (4)

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4991)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (10) - mag.
19:45 Moto kombat (1)
20:30 Mobilni mechanicy (9)
21:15 Duda kontra Szafrański X (8/10) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4991)
22:15 Z drugiej ręki (1) - mag.
23:00 Zawodowi handlarze (1)

BBC FIRST

09:45 Ojciec Brown XI (5/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:55 Ojciec Brown V (4/15)
15:50 Lewis (3/6) - serial krym.
17:00 My Life is Murder IV (1)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI
21:00 Ojciec Brown XIII (7/10)
22:00 Śmierć z dala od palm IV
23:15 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
01:15 Śmierć pod palmami XI

FX

08:15 Kości XII (8/12)
09:10 Z Archiwum X (19/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (6,7/21)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
13:45 Agenci NCIS IX (6,7/24)
15:35 FBI IV (19/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (8,9/21)
18:20 Z Archiwum X (20/24)
19:15 FBI IV (20/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (13,14/17)
22:00 Chirurdzy XXII (12/18)
22:55 Speed – niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XXVI (12) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata
10:55 Zarobić na remoncie VI
11:55 Uratuj swój ogród (9)
12:55 Nowa Maja w ogrodzie
13:55 House Hunters (6, 7)
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:10 Będzie pięknie (3/8)
21:15 Zgłoś remont (9)
22:10 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:05 Zapraszam do stołu (7)
11:00 Wielkie brytyjskie wypieki (3, 4) - program rozrywk.
13:35 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Tajlandia z Sue Perkins
15:40 Zapraszam do stołu: wielka porcja (3) - reality show
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:40 Mistrzowie szycia (8)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywkowy
21:00 Uwiedzione: sypiając z tajniakiem (2/3) - serial dok.
22:00 Życie w Monako (2/3)
23:10 Wstydliwe choroby (7/8)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół XII (9,10/16)
08:55 Przyjaciele X (3—8/18)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XII (11—14/16) - serial kom.
16:25 Przyjaciele X (9—14/18) - serial kom. USA 2004
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (20—24,1/24) - serial komediowy USA 2018
22:00 The Office PL II (1,2)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (8/13)

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex XXIV (9)
09:35 Rodzinka.pl III (23)
10:10 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (9/13)
11:30 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
12:30 Pan Mama (13)
13:10 Zaraz wracam (43)
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:40 Komisarz Alex XXIV (10)
16:30 Na sygnale (76,77)
17:40 Ranczo VI (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz 28 (7) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (12,13/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:15 Biały potok - komedia Polska 21, reż. M. Grzybowski

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia grecka (5) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (7, 8)
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (4,5) - serial dok.
16:40 Jamie Oliver (1)
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (25, 26)
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (1)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
21:10 Anthony Bourdain XI
00:35 Bitwa na smaki (5, 6)

CANAL+ DOMO

11:50 Wielkie amerykańskie rancza (12,3) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (8)
14:00 Cudotwórcy VII (2/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (11)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (3)
22:00 Wielkie projekty: transformacje (3) - reality show
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5,6/20) - serial dok.
00:45 Cudotwórcy VI (4/13)

PLANETE+

12:35 Hannu – zaklinacz rysi
13:40 Planeta Kalifornia (2/2)
14:50 Krajobrazy świata (5/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (3/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (10/10)
18:05 Na targach świata II
18:50 Cytadela Sisteron. U wrót Prowansji - film dok.
19:45 Jak wyprodukować szczęście - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (7) - serial dok.
22:00 Premiera: Wielki smog londyński - film dok. Francja 25

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (12/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (8/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (1,4/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (4)
16:00 Gorączka złota XVI (3)
17:00 Nic do zgłoszenia II (7/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Specjalistki II - serial dokumentalny Polska 2020
22:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

12:40 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (2/3) - serial dok.
13:35 „Alternatywy 4", czyli jak się robi kultowy serial
13:55 Królowie (25)
14:30 Pogranicze w ogniu (13)
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (12)
18:20 Encyklopedia II wojny światowej (55, 56)
19:25 Królowie (64)
20:00 Psy wojny - film sens. Wlk. Brytania 1980
21:50 Świadkowie Putina
23:50 Sensacje XX wieku (4, 66, 67) - program hist.

HISTORY

11:15 Wykute w ogniu (2)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice zaginionych miast (4) - serial dok. USA 26
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (21/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić V (14)
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (1,8/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 W poszukiwaniu potwora V (2) - serial dok.
23:00 Tom Hanks: II wojna światowa (1,2/20) - serial dok.
00:50 Starożytni kosmici XIII

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza II (6,3/6)
15:00 Strzegąc granic XI
17:00 Klucz do przepowiedni
18:00 Wcielenia zła: Tojo. Brzytwa Strachu (4/10)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa III (4/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: CIA: tajemnice i szpiedzy (6/8)
22:00 Tajne służby w akcji
23:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii - serial dokumentalny

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (2/6)
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (8,9) - serial dok.
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (5,6/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie II (28)
20:00 Największe wynalazki starożytności (1/10)
21:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (7/10)
22:00 Operacja Barbarossa. Wojna wyniszczająca
00:00 Droga bez powrotu

BBC EARTH

11:10 Wielkie archeologiczne odkrycia II (1/4) - serial dok.
12:15 Błękitna Planeta II – kulisy - film dok. 2011
13:20 Pociągiem przez Imperium Osmańskie (3/5)
14:20 W okowach mrozu
15:20 Życie na pustkowiu (2/4)
16:20 Wielkie koty 24/7 II (2)
17:35 Wielkie archeologiczne odkrycia II (1/4) - serial dok.
18:40 Zielona planeta (5/5)
19:45 Amerykańskie Południe
20:55 Życie na pustkowiu XII
21:55 W okowach mrozu
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

09:00 Życie w kraju Hitlera
10:05 Ramzes: władca Egiptu
11:05 Wojna światowa: 1914-1945 (7/8) - serial dok.
12:15 Militarny ranking (4/10)
13:25 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
14:20 Przywódcy III Rzeszy
16:40 Grobowce egipskich kapłanek - film dok. USA 2024
17:50 Wojenne fabryki III (6/6)
18:50 Militarny ranking (4/10)
20:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.
21:15 Naziści: korzenie zła (4)
23:15 Ramzes: władca Egiptu
00:15 Wojenne fabryki III (6/6)

SOBOTA 30.05

Od A do Z

BLUE MOON ★★★
film biograficzny, USA/Irlandia 2025, reż. Richard Linklater, wyk. Ethan Hawke, Margaret Qualley, Bobby Cannavale
23:50 | hbo
Richard Linklater na tropie tajemnic Lorenza Harta, współtwórcy musicali Richarda Rodgersa, odsuniętego od współpracy z powodu alkoholizmu. Tymczasem Rodgers z Oscarem Hammersteinem wystawia „Oklahomę!".

BODYGUARD ★★★
film sens., USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp
19:45 | tvn
Wielki przebój Kevina Costnera i debiutującej na ekranie Whitney Houston: ochroniarz gwiazdy muzyki pop chroni ją przed intrygą zawistnego otoczenia. Plus silne wzruszenia i dużo dobrej muzyki.

FOCUS ★★★
komedia kryminalna, USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez
22:20 | tvn 7
Oszust, szykując się do ostatniego numeru w karierze, spotyka kobietę swego życia – wyszkoloną przez siebie złodziejkę, z którą był związany uczuciowo. Dziś wspólniczkę czy rywalkę?

KRWAWA FORSA ★★
thriller, USA 2017, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane, Willa Fitzgerald, Jacob Artist
20:10 | ale kino+ hd
Historia jak ze „Skarbu Sierra Madre": podczas wyprawy w dzicz trzej mężczyźni z wielkiego miasta przejmują łup ukrywającego się w górach bandyty, lecz nie umieją powstrzymać dręczącej ich chciwości.

KUKUŁKA ★★
horror, Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer, Jan Bluthardt, Marton Csokas
21:00 | canal+ premium
Po śmierci matki nastolatka wraz z ojcem, jego nową żoną i jej niemą córką przenoszą się do Niemiec, gdzie ojciec modernizuje hotel. Atmosfera gęstnieje, gdy w okolicy pojawia się tajemnicza kobieta.

Przełęcz ocalonych

21:35 | tvp 1
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

FILM WOJENNY
USA/AUSTRALIA 2016, REŻ. MEL GIBSON, WYK. ANDREW GARFIELD, VINCE VAUGHN, SAM WORTHINGTON

LEKTOR ★★★★
melodramat, USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes, David Kross
22:10 | stopklatka
Kwestia odpowiedzialności synów za zbrodnie ojców: student odkrywa, że kobieta (Oscar dla Kate Winslet), która wprowadziła go w świat miłosnych uniesień, w czasie wojny była strażniczką w Auschwitz.

MATERIALIŚCI ★★★
komedia romantyczna, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song, wyk. Dakota Johnson, Chris Evans, Pedro Pascal
21:55 | hbo
Dakota Johson jako nowojorska zawodowa swatka, która szukając partnerów dla swoich klientek sama staje przed wyborem: mężczyzna perfekcyjny z wypchanym portfelem czy były chłopak, nadal budzący emocje.

OSTATNI WIKING ★★★
komedia kryminalna, Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kaas, Sofie Gråbøl
20:00 | hbo
Włamywacz po wyroku pędzi po łup, który ukrył brat. Ale brat cierpi na zaburzenia osobowości i teraz jest Johnem Lennonem. Tymczasem zjawia się dawny wspólnik, który swoją część łupu już roztrwonił.

PRZERWANY LOT ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2023, reż. Jean-François Richet, wyk. Gerard Butler, Mike Colter, Yoson An
22:10 | tv puls
Pilot ratuje pasażerów samolotu podejmując ryzykowny manewr lądowania na wyspie w środku burzy. Wkrótce pasażerowie stają zakładnikami terrorystów i trzeba ich ratować po raz drugi. Plus Gerard Butler.

SICARIO 2: SOLDADO ★★★
film sens., USA/Meksyk/Włochy 2018, reż. Stefano Sollima, wyk. Benicio del Toro, Josh Brolin, Isabela Merced
20:00 | tvp kultura
Na granicy z Meksykiem trwa wojna z narkotykowymi kartelami, handlującymi też bronią dla terrorystów. Zanim do akcji wkroczy wojsko, trzeba spróbować bardziej subtelnych – i skuteczniejszych – metod.

UPROWADZONA III ★★★
film sens., USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Forest Whitaker
20:00 | stopklatka
Liam Neeson powraca jako Bryan Mills – agent specjalny, który zaszedł za skórę zbyt wielu wrogom, by jeszcze raz ocalić zagrożone życie córki, a wcześniej samemu uwolnić się od zmyślnej intrygi.

WOJNA O PRZETRWANIE ★★
film s.f., Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler, Ryan Kwanten, Tricia Helfer
22:40 | canal+ premium
Elitarny oddział, szukający w Wietnamie 1960 roku, zaginionych komandosów, natrafia w dżungli na obszar, gdzie Sowieci wskrzesili zastępy krwiożerczych dinozaurów. Wyłącznie dla koneserów.

WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO RZYMU ★★
komedia romantyczna, Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015, reż. Ella Lemhagen, wyk. Sarah Jessica Parker, Raoul Bova, Rosie Day
23:25 | tvp 2
Sarah Jessica Parker rusza śladem swojej zbuntowanej córki do Włoch, gdzie spotyka dawnego partnera – ciągle kawalera – więc jest okazja do bezpiecznej i jakże krzepiącej wakacyjnej przygody.

ZESZŁEJ NOCY ★★★
dramat obycz., USA/Francja 2010, reż. Massy Tadjedin, wyk. Keira Knightley, Sam Worthington, Guillaume Canet
22:25 | tvn
Keira Knightley jako żona podejrzewająca (niesłusznie) męża o biurowy romans i pod jego nieobecność rozważająca możliwość rewanżu z dawnym partnerem. Ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 30.05

TVP1

07:40 Rok w ogrodzie (1167)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni (na żywo)
08:55 Ranczo IV (4/13)
09:55 Komisarz Alex IV (13)
10:55 Ojciec Mateusz XII (11)
11:50 W samo południe - western USA 1952
14:05 Przed ekranem
14:15 Domowe patenty (14)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Ojciec Mateusz 35 (4)
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Studio Ligi Mistrzów UEFA (na żywo)
17:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA (na żywo)
18:50 19.30 - wiadomości
19:00 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA (na żywo)
20:00 Studio Ligi Mistrzów UEFA (na żywo)

20:30 **Komisarz Alex XXV** (13) - serial kryminalny Polska 2026
21:35 **Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge)** ★★★★ - film wojenny USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson (145 min)
00:00 **Psy II. Ostatnia krew** ★★★ - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski (105 min)
01:45 **Po prostu przyjaźń** ★★ - komedia Polska 2017, reż. Filip Zylber (135 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7569) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7569) - mag. Polska 2026
11:30 Górna półka smaku (5)
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (46) - mag. kulturalny
12:45 Kolekcja (9)
13:05 Panna młoda (75)
14:00 Familiada (3112)
14:35 Koło fortuny (1845)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:15 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (76) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (978)
18:50 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (13) - serial kom. Polska 2026

20:00 **Świat w obłokach – muzyczni spadkobiercy Marka Grechuty** - koncert Polska 26
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (12)
23:10 **Program rozrywkowy**
23:25 **Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu** ★★ - komedia romantyczna Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015 (95 min)
01:00 **Milionerzy (Heureux gagnants)** ★★★ - komedia Francja 2024 (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2917) - magazyn Polska 2026
11:40 Ewa gotuje (574) - mag.
12:25 Super Mario Bros. Film (The Super Mario Bros. Movie) - film animowany USA/Japonia 2023 (115 min)
14:20 Bilet do raju (Ticket to Paradise) - komedia romant. USA 2022, reż. Ol Parker, wyk. George Clooney (145 min)
16:45 Nie ma mocnych - komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski (125 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (453) - program publicyst.
19:25 Smak na każdą kieszeń (6) - mag. kulinarny Polska 26

19:55 **Neo-nówka. Żywot Mariana** - kabaret i satyra Polska 2022
22:55 **Szybko i wściekle (Fast & Furious)** ★★★ - film sensacyjny USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez (135 min)
01:10 **Alfa (Alpha)** ★★★ - film przyg. USA/Chiny/Kanada 2018, reż. Albert Hughes, wyk. Kodi Smit-McPhee, Jens Hultén (135 min)

TVN

05:15 Jak to jest zrobione? XII
05:40 Uwaga! (8004) - mag.
05:55 Ukryta prawda (30/48)
06:50 Pogromcy chaosu (4) - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN (5731)
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:50 Ciężarówką przez Malezję (5/9) - serial dok.
15:00 Znów mam 17 lat (17 Again) - komedia USA 2009, reż. Burr Steers, wyk. Zac Efron, Matthew Perry, Michelle Trachtenberg, Allison Miller, Leslie Mann (135 min)
17:15 Tysiąc słów (A Thousand Words) - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins, wyk. Eddie Murphy, Kerry Washington, Emanuel Ragsdale (105 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros

19:45 **Bodyguard** ★★★ - film sens. USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp (160 min)
22:25 **Zeszłej nocy (Last Night)** ★★★ - dramat obyczajowy USA/Francja 2010, reż. Massy Tadjedin (110 min)
00:15 **Pan i pani Smith (Mr. & Mrs. Smith)** ★★★ - komedia sensacyjna USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt (145 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XX (3/16) - serial sens. Niemcy 2015, wyk. Erdoğan Atalay, Vinzenz Kiefer
07:00 Zaklinaczka duchów III (11,12/18) - serial fantasy
09:00 Taki jest świat (22, 21)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski. W lombardzie zjawia się Michał. Chciałby wycenić gospodarstwo dziadka, które dostał w spadku oraz zabytkowe auto. Mężczyzna idzie na cmentarz, gdzie przy grobie krewnego spotyka sąsiadkę, która zmywa z płyty napis „morderca".
20:00 **Non-stop** ★★★ - film sens. Wlk. Brytania/Francja/USA/Kanada 2014, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson, Julianne Moore (130 min)
22:10 **Przerwany lot (Plane)** ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2023, reż. Jean-François Richet, wyk. Gerard Butler (145 min)
00:35 **Kobiety mafii** ★★ - film sens. Polska 2018, reż. Patryk Vega, wyk. Olga Bołądź (160 min)

TVN7

05:10 Szkoła (45/68)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:05 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:20 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020, reż. Jeff Fowler, wyk. James Marsden
09:25 Ukryta prawda (24,25)
11:25 Mówię Wam (15) - mag.
12:35 Ukryta prawda (26—28/51) - serial fab.-dok.
15:35 Detektywi VI (46,47) - serial fabularno-dok.
17:40 Godzilla vs. Kong - film s.f. USA 2021, reż. Adam Wingard, wyk. Alexander Skarsgård (140 min)
20:00 **Piekielna głębia (Deep Blue Sea)** ★ - film sensacyjny USA/Meksyk 1999, reż. Renny Harlin (140 min)
22:20 **Focus** - komedia krym. ★★★ USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez (135 min)
00:35 **Dar (The Gift)** - thriller ★★★ USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman (135 min)

MEZZO

09:25 Solrey & Traffic Quintet: Ciao Casanova - muzyka klas.
11:00 André Campra: Idomeneusz - opera Francja 21
13:30 Nate Smith – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu - koncert Kan. 25
14:50 Jazz pod jabłoniami
16:30 Friedrich Gulda Solo Flight – Monachium, 1981
17:25 Arte Flamenco – 35 lat - film dok. Francja 2024
18:00 Orkiestra Filharmonii Narodowej w Warszawie, Krzysztof Urbański: Tormis, Szymanowski, Strawiński
20:30 Giacomo Puccini: Tryptyk - opera Belgia/Francja 2022, reż. Jérémie Cuvillier
23:20 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa wykonuje utwory Ravela i Mahlera - Francja 2021

PULS 2

08:20 My Little Pony. Film - film anim. Kanada/USA/Bułgaria/Irlandia/Filipiny 2017
10:15 Asterix podbija Amerykę - film animowany Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Kanada/Dania/Japonia 1994
12:00 Boso przez świat
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (12, 13)
15:45 Jorinde i Joringel - film fantasy Niemcy 2011
17:15 Baśń o sześciu łabędziach - film fantasy Niemcy 12
19:00 Asterix i wikingowie - film anim. F/Dania/B 2006
20:40 Bracia przyrodni - komedia USA 2008
22:40 Underworld - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Węgry 2003, reż. Len Wiseman
01:00 Wstydliwe choroby VII

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (330) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo - program popularnonaukowy Polska 25
12:35 Planeta Małp - film s.f. USA 2001, reż. Tim Burton, wyk. Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter, Michael Clarke Duncan, Estella Warren, Paul Giamatti
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (51—55) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (49—52) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Magdalena Margulewicz
00:00 Gwiazdy kabaretu (38, 51) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (348)

METRO

07:05 Gorączka złota IX (5/21)
08:00 Klan z Alaski III
10:00 The Floor (7, 8)
11:10 Złomowisko PL V
13:10 Gwiazdy lumpeksów II (2) - serial dok. Polska 2025
14:10 No to lecę! (1) - turystyka Polska 2018
15:10 Niezwykłe Stany Prokopa VI (3/8) - serial dok.
16:10 Kryminalni VII (6,9)
19:25 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2026
20:00 OSS 117 – Rio nie odpowiada - komedia szpiegowska Francja 2009, reż. Michel Hazanavicius
22:10 300: Początek imperium - dramat historyczny USA 2013, reż. Noam Murro
00:10 Kuba Wojewódzki (1)
01:20 Szpital (58/69)
02:20 Szkoła (22/63)

SOBOTA 30.05

STOPKLATKA DVB T

08:00 Komisarz Rex XIV - serial krym. Włochy 13
10:00 Hudson i Rex VII (1,2/8) - serial krym. Kanada 25
12:00 Top Dog. Niemcy (2) - program rozrywkowy
13:55 Potop Redivivus **** - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski (230 min)
17:45 Max - film przyg. USA *** 2015, reż. Boaz Yakin, wyk. Josh Wiggins, Thomas Haden Church, Luke Kleintank (135 min)
20:00 Uprowadzona III (Taken 3) *** - film sens. USA/Hiszpania/Francja 14, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Forest Whitaker (130 min)
22:10 Lektor (The Reader) **** - melodramat USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes (160 min)
00:50 Bo we mnie jest seks *** - film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota (135 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera (6) - serial anim.
07:45 Reksio - serial anim.
08:05 Moja mama - film krótkometrażowy Polska 2024
08:20 7 słów o przemijaniu
08:40 Siedem życzeń - serial młodzieżowy Polska 1984
09:55 Rachunek szczęścia
11:45 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński
13:45 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
15:45 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka
17:45 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
20:00 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz - komedia Polska 1978, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bronisław Pawlik
22:10 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki
00:00 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Henryk Talar

ALE KINO+

08:10 The Office PL II (9)
08:50 Pałatka - film krótkom. Finlandia 2021 (20 min)
09:10 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Bryt. 2004 (145 min)
11:35 Nasze córki (Voor de meisjes) **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem (130 min)
13:45 Sprawa nierozwiązana (1,2,3,4/10) - serial krym.
16:05 Grantchester X (5,6/8)
18:10 Układ (Closed Circuit) *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2013, reż. John Crowley (120 min)
20:10 Krwawa forsa (Blood Money) ** - thriller USA 17, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane (110 min)
22:00 Prawnik z lincolna (The Lincoln Lawyer) *** - film sens. USA 2011, reż. Brad Furman, wyk. Matthew McConaughey, Marisa Tomei (145 min)
00:25 Superposition - thriller *** Dania 2023, reż. Karoline Lyngbye, wyk. Marie Bach Hansen (125 min)

POLSAT FILM

11:40 Garfield II - komedia USA/Wlk. Brytania 2006
13:15 Mój chłopak się żeni - komedia romant. USA 1997
15:35 Osobliwy dom Pani Peregrine - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016
18:00 Wojna o planetę małp - film sensacyjny USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017
21:00 Niezniszczalni 4 - film sensacyjny USA 2023
23:05 Egzorcysta papieża - horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery
01:15 Ślad (8/48) - serial krym.

KINO TV

08:00 Czterej pancerni i pies
10:20 Komandosi z Navarony - film woj. Wlk. Bryt./USA 1978
13:00 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
15:10 Dobry rok - komedio-dramat USA/Wlk. Brytania 06
17:40 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romant. Wlk. Bryt. 1994, reż. Mike Newell
20:00 Hellboy - film fantasy USA 2004, reż. G. del Toro
22:40 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. J. Machulski
01:00 Igrzyska śmierci - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross

TVP KULTURA DVB T

08:55 Informacje kulturalne
09:10 Wydarzenie aktualne
09:30 Maria Montessori, wizjonerka - film dok.
11:05 Droga (6) - serial obycz.
12:15 II Konkurs Chopinowski na instrumentach historycznych (14) - festiwal
14:25 Wydarzenie aktualne
15:00 Zucchero Fornaciari - film dok. Włochy 2023
16:55 Tamte lata, tamte dni
17:35 Wąchać kwiatki od spodu (Des pissenlits par la racine) ** - komedia Francja/Włochy 1964 (105 min)
19:20 Dzień z życia artysty
20:00 Sicario 2: Soldado *** - film sens. USA/Meksyk/Włochy 2018, reż. Stefano Sollima, wyk. Benicio del Toro, Josh Brolin (130 min)
22:10 Deep Purple: Perfect Strangers Play Show - koncert Wlk. Bryt. 1984
00:25 Wstęp do filmu (589)
00:30 Wściekły Byk (Raging Bull) ***** - dramat obycz. USA 1980, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro (130 min)
02:40 Dobry tytuł (49) - mag.

WARNER TV

09:30 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
11:15 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
13:20 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
15:50 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
18:35 Psy i koty III: Łapa w łapę - film familijny USA 2020
20:25 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
22:00 Wrogie niebo IV (6,7/12)
23:45 Ostatni sprawiedliwy - film sensacyjny USA 1996

PARAMOUNT

07:35 Kroniki Spiderwick - film przyg. USA 2008
09:30 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner
12:00 Ostatni władca wiatru - film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Bryt./Kanada/Dania 2010
14:05 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
17:05 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
20:00 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018, reż. Christopher McQuarrie
23:10 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris

HBO

08:55 Świąteczna afera w North Pole ** - komedia USA 2021 (85 min)
10:20 Te dni - komedia USA *** 2025, reż. Lawrence Lamont (95 min)
11:55 Bohemian Rhapsody *** - film biograf. USA/Wlk. Brytania 2018 (130 min)
14:05 Po prostu uwierz - film ** obycz. USA 24 (105 min)
15:50 Scott Pilgrim kontra świat *** - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
17:40 Marsjanin - film s.f. **** USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon (140 min)
20:00 Ostatni wiking - komedia krym. Dania/Szwecja *** 25, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
21:55 Materialiści - komedia romantyczna USA/Finlandia/Wlk. Brytania *** 2025 (115 min)
23:50 Blue Moon - film biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min) ***
01:30 Boska Sarah *** **Bernhardt** - film biograficzny Francja/Belgia 2024 (95 min)

CINEMAX

13:05 Sen o lwach - komedia Portugalia/Hiszp./Brazylia 24
14:35 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
16:20 Dziewięć Królowych - film krym. Argentyna 2000
18:15 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
20:00 Jason Bourne - film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016
22:00 Władcy umysłów - film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
23:45 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 05

ROMANCE TV

08:20 Zwierzyniec doktor Mertens (4,5,6,7/13)
12:25 Lato w Chorwacji - romans Niemcy/Austria 2012
14:20 Rejs ku szczęściu
16:15 Lato w Portugalii - film obycz. Niemcy/Portugalia 13
18:05 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022
20:00 Kanary – o jedno życie mniej (5) - serial krym.
21:00 Krawcowa z Madrytu
22:00 Dziewczyna na rowerze - komedia romantyczna Niemcy/Francja/USA 2013
00:05 Kanary – o jedno życie mniej (5) - serial krym. Hiszp. 24

CANAL+ PREMIUM

08:35 Kayara niepokonana ** - film anim. Hiszpania/Peru 2025 (80 min)
09:55 Łapu-Capu (129)
10:10 Stracony weekend. Historia miłosna - film dok. USA 2022
11:45 Azyl - film biograficzny ** USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
13:50 Bałtyk - film dok.
15:00 Ultimatum Bourne'a **** - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
16:55 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania ** 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
18:55 Kaskader - film sens. *** USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling, Emily Blunt, Teresa Palmer (125 min)
21:00 Kukułka - horror ** Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer (100 min)
22:40 Wojna o przetrwanie ** - film s.f. Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler (130 min)
00:50 Puchatek: Krew i miód * - horror Wlk. Brytania/USA 2023 (90 min)

TVN FABUŁA

08:05 Prawo Agaty (2,3)
10:05 Kompas szkieletora - film przyg. USA 2022
11:55 Prosto w serce - komedia romantyczna USA 2007
14:20 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. David Yates
17:00 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 22
20:00 Meg - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub
22:25 Dzień próby - film sens. USA 2001, reż. Antoine Fuqua

AMC

07:55 Tajemnicza wyspa (1, 2) - film fantasy USA/Tajlandia/Niemcy 05, wyk. Tom Mison
11:25 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
13:20 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
16:15 Poza zasięgiem - film sens. USA/Polska 2004
17:55 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
20:05 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
22:00 Motel - horror USA 2007
23:40 Morderca mistrzów - film sens. Chiny/Hongkong 2014, reż. Teddy Chan

AXN

08:55 FBI: Most Wanted IV (9/22) - serial krym. USA 2023
09:55 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym.
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (16—20/23)
20:00 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington
22:45 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy
00:40 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009

EPIC DRAMA

08:55 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (3/6)
09:50 Panna Austen (2/4)
11:00 Jane Eyre (2/4)
12:05 Panna Scarlet VI
13:15 Detektyw Murdoch XVIII
14:10 Marlow: klub zbrodni
15:10 Morderstwo w małym mieście II (10) - serial krym.
16:00 Sprawy pana Booka
17:10 Sherlock i córka (2)
18:10 Agenci NCIS XVIII
20:00 Grantchester V (4/6)
21:00 Dalgliesh - serial krym. Wlk. Brytania 2021
23:00 Królowa węży (3/8)
00:10 Poirot IX (1/4)

TVN STYLE

11:30 Dzieci świata (1/8)
12:00 Jestem z Polski XV (6,7,8) - serial dok. Polska 2025
15:05 Babski biznes II (8/8)
16:05 Ostre cięcie (5)
17:05 Zgłoś remont (10) - reality show Polska 2026
18:05 Bitwa o gości (11) - reality show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 24
21:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (1/2)
22:15 Ślub od pierwszego wejrzenia (1, 2) - real tv
00:20 Ślub last minute (2, 3)

TVN TURBO

09:45 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (1)
11:15 Ciężarówką przez Chile (8/9) - serial dok. Polska 2026
12:15 Moto Fachury (1)
13:00 Jeździć, obserwować V (9,10/16) - serial dok.
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Z drugiej ręki (9, 10)
19:30 Naprawy nie do naprawy
20:15 MMA: Gala Sportów Walki: King's Arena 3 w Białymstoku (na żywo)
23:55 Ciężarówką przez Chile
00:55 Zawodowi handlarze (7)

BBC FIRST

08:30 Co ludzie powiedzą?
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:20 Ojciec Brown IV
15:30 My Life is Murder III
17:30 Ulica nadziei V (2/6)
18:35 Śmierć z dala od palm IV
19:50 Śmierć pod palmami XI (5/8) - serial kryminalny
21:00 Pomost (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:10 Milczący świadek XXI (5,6/10) - serial kryminalny
00:25 Ojciec Brown XIII (7/10)
01:25 Na niebieskich światłach II (3/6) - serial krym.

FX

08:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (24,1,2/24)
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
13:20 Agenci NCIS IX (3,4,5/24) - serial krym.
16:05 Z Archiwum X (16,17,18/24) - serial s.f.
19:00 Niesamowity Spider-Man 2 - film s.f. USA 2014, reż. Marc Webb
22:00 Armageddon - film katas. USA 1998, reż. Michael Bay, wyk. Bruce Willis
01:05 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002

HGTV

10:00 Z miłości do ogrodu IV
11:05 Odlotowy ogród (5)
11:35 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
12:40 Będzie pięknie (3/8)
13:40 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
14:40 Para w remont (1, 2)
16:35 House Hunters
18:50 Zgłoś remont (9)
19:50 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
20:45 Mieszkanie na miarę (2) - serial dok. Polska 2021
23:35 Letnia chata na lata
00:30 Sprzątaczki (1, 2)

BBC LIFESTYLE

08:35 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (2,3/8)
10:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (4, 5, 6) - show
15:00 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (5)
15:35 Wielkie amerykańskie wypieki (2) - program rozrywk.
16:40 Karaiby: raj miliarderów
18:45 Ekskluzywne hotele
19:45 Wielkie kanadyjskie wypieki (7, 8) - real tv
21:40 Tajlandia z Sue Perkins (2/3) - serial dok. Wlk. Bryt. 24
22:40 Najpiękniej ukryte hotele (2/6) - serial dok.
23:45 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu X (23,24,1,2,3,4,5,6,7,8/24) - serial komediowy USA 2017
12:33 Teoria wielkiego podrywu XI (9,10/24)
13:25 Przyjaciele IX (9—18/24)
18:30 Przyjaciele IX (19/24)
19:00 Duchy (10,12,13,14/18) - serial komediowy USA 2021
21:00 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sensacyjna USA 2011, reż. John Whitesell
23:10 Comedy Club (5, 6)
00:30 Miasteczko South Park XXI (1,2/10)

TVP SERIALE

08:10 Na sygnale
10:25 Na dobre i na złe
11:25 Komisarz Alex XXV (12)
12:20 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
13:25 Ojciec Mateusz XXVII
15:20 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12)
16:15 Ranczo VI (7/13)
17:15 Czterdziestolatek
18:05 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (12/12)
20:35 Ojciec Mateusz XXVII - serial krym. Polska 2022
22:30 Ranczo VI (8,9)
00:20 Gra z Cieniem (7)
02:10 Pitbull (8) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Jamie Oliver (5, 6)
14:45 Dzień dobry, obiad (6, 7)
15:40 Zgrillowani (1)
16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Jamie Oliver (5)
17:55 Jakubiak rozgryza Maderę (3, 4) - mag. kulinarny
18:50 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (7) - serial dok.
19:20 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (1/7)
19:45 Planeta słodyczy (1, 2)
20:45 Ziemia, ogień i smak (6)
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji — Nowa Zelandia (2)
22:35 m jak mięso (3, 4)

CANAL+ DOMO

10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:20 Cudotwórcy VII (15,16)
14:05 Cuda z drewna (12/12)
15:05 Wielkie projekty: nasza ulica III (6) - serial dok.
16:00 Patent na zieleń (3)
16:30 Tomasz Pągowski (2)
17:05 Meblokreacje (8) - mag. poradnikowy Polska 2017
17:35 Dom w miesiąc (3)
18:00 Daleko od miasta XI (5,6)
19:00 Podzielić M2 (11, 12)
20:00 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (11/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek

PLANETE+

13:35 Świetliki. Boskie światło natury - film dokumentalny
14:40 Burza - film dok.
15:50 Wielkie apetyty
17:00 Najdziksze ostępy Europy (3/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja (3/4) - serial dok.
18:40 Polska z góry IV (10,1/10)
19:45 Nowoczesna Turcja Ataturka - film dok. F 2023
20:50 Nelly i Nadine. Zakazana miłość - film dokumentalny
22:40 Kasparow. Gra o wielką stawkę - film dok. Francja 23

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Łowcy opali VIII (16)
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
12:00 Wyścigi po antyki
13:00 Złomowisko PL XII
15:00 Nic do ukrycia (4)
16:00 Lotnisko II (8/8)
17:00 Nagi instynkt przetrwania XI (12/12) - serial dok.
18:00 Vantara — azyl dla zwierząt (4/6) - serial dok.
19:00 Największe napady świata - film dok. USA 2023
20:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
21:00 Fani czterech kółek
22:00 Łowcy opali VIII (16)
23:00 Akta ekspedycji II (1)

TVP HISTORIA

10:30 Flesz historii (763)
10:55 Historia polskiego sportu
11:55 Wszystkie kolory świata
13:00 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Wiedźmin - film fantasy Polska 01, reż. Marek Brodzki
16:50 Fenomen Fogga
17:45 Rodzina Połanieckich
19:20 Zabójcza nauka (3/6)
20:20 Zbrodnie sprzed lat (1)
21:15 Bitwa o Anzio - film wojenny Włochy/USA 1968
23:25 Psy wojny - film sens. Wlk. Brytania 1980

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XV
09:15 Straż graniczna: USA III
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (4,5,6,7/10) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (1,2)
17:10 Dziki Zachód: legenda Siedzącego Byka (1/2)
19:05 Starożytni kosmici XIV (15,14/20) - serial dok. USA 21
21:00 Starożytni kosmici: najlepsze historie (7) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (22,1/22)
00:50 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Co poszło nie tak (3, 4)
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (6,2,9,10,6,3)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV
17:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (5/6) - serial dok.
18:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa II (5/6) - serial dok.
20:00 Wyprawa na dno VI (3/7)
21:00 Premiera: Złapać przemytnika X (1,2) - serial dok.
23:00 Ciemna strona świata V
01:00 Alarm na lotnisku: Peru

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (20)
09:00 Niezwykłe pociągi II
11:00 Najpotężniejsze II (3,4)
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi (5) - serial dok.
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły (4/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II (13/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Tajemnice piramid
21:00 UFO. Zaginione dowody II (6,10/10) - serial dok.
23:00 Poza kontrolą (15/17)
00:00 Przestępcze podziemie

BBC EARTH

08:55 W okowach mrozu: Kanada II (8/8) - serial dok.
09:55 Wielkie koty 24/7 II (2)
11:10 Rodzina pingwinów
12:20 W okowach mrozu (3/10) - serial dok. USA 2013
13:25 Układ Słoneczny (1/5)
14:40 Brytyjskie fabryki X
15:50 Starożytne mocarstwa
16:55 Amerykańskie Południe
17:55 Siedem światów, jedna planeta (4, 5, 6/7)
21:00 Układ Słoneczny (1/5)
22:15 W okowach mrozu (3/10)
23:15 Wielkie koty 24/7 II (2)
00:30 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Tajne bazy nazistów III (1,2/6) - serial dok. Kanada 23
10:00 Świta Hitlera (4,5,6/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
13:30 Tajne bronie II wojny światowej (6/6) - serial dok.
14:35 Militarny ranking (1,2,3,4/10) - serial dok.
19:05 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4) - serial dok. Niemcy 2025
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
00:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025

Od A do Z

AMERYKAŃSKI GANGSTER ★★★
dramat krym., USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Ridley Scott, Josh Brolin, wyk. Denzel Washington, Russell Crowe, Chiwetel Ejiofor
23:35 | canal+ premium
W ujęciu Ridleya Scotta: Russell Crowe jako policyjny detektyw, który zagina parol na narkotykowego króla z Manhattanu sprowadzającego narkotyki z Azji w trumnach żołnierzy poległych w Wietnamie.

EMPIRE STATE: RYZYKOWNA GRA ★★★
dramat krym., USA 2013, reż. Dito Montiel, wyk. Liam Hemsworth, Michael Angarano, Dwayne Johnson
20:25 | tvp 1
Ochroniarz zwierza się przyjacielowi z niedoskonałości działania jego firmy ochraniającej największe banki, a ten proponuje wspólny skok. Na drodze staje im policjant Dwayne Johnson.

HEROSKI ★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss, Wallis Day, Isabelle Fuhrman
22:35 | tvn 7
Luc Besson bawi się: cztery panienki lądują w Tajlandii i przez przypadek stają się posiadaczkami bagażu z kokaina. Właściciele chcą go odzyskać, ale nie wiedzą, jak sprytne są panienki.

I.S.S. ★★
film s.f., USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Ariana DeBose, Chris Messina, John Gallagher Jr.
22:20 | hbo
Kiedy na Ziemi wybucha zbrojny konflikt, przebywający na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej astronauci – Amerykanie i Rosjanie – otrzymują z Ziemi polecenie przejęcia kontroli nad stacją za wszelką cenę.

KANDAHAR ★★★
film sens., USA/Arabia Saudyjska 2023, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler, Navid Negahban, Ali Fazal
20:00 | tv puls
Agent CIA, którego misja w Afganistanie nie powiodła się, a on sam został zdemaskowany, ucieka do Kandaharu przy pakistańskiej granicy, gdzie może liczyć na względnie bezpieczną drogę ewakuacji.

Panna młoda!

20:00 | hbo
★★★

· FOT. NIKO TAVENISE / WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.

Chicago lat 30. XX w.: Frankenstein (Christian Bale!) prosi szaloną badaczkę o stworzenie partnerki – leku na samotność. Ale wskrzeszenie zamordowanej młodej kobiety niesie nieprzewidywalne konsekwencje.

HORROR
USA 2026, REŻ. MAGGIE GYLLENHAAL, WYK. JESSIE BUCKLEY, CHRISTIAN BALE, JAKE GYLLENHAAL

KAZNODZIEJA Z KARABINEM ★★★
film biograficzny, USA 2011, reż. Marc Forster, wyk. Gerard Butler, Michelle Monaghan, Michael Shannon
21:10 | tvp historia
Gerard Butler jako mężczyzna po przejściach, który po wyjściu z więzienia przechodzi moralną odnowę, zakłada wspólnotę religijną i podejmuje dzieło ratowania afrykańskich dzieci. Na faktach.

KOD MERKURY ★★
film sens., USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes
20:00 | stopklatka
„Trzy dni Kondora" łamane przez „Rain Mana": agent FBI broni autystycznego chłopca przed agendą rządową próbującą ukryć swoje, wykryte przypadkiem przez malca, niepowodzenia. Plus Bruce Willis.

KRAINA MROKU ★★★
thriller, USA 2025, reż. Bryan Fuller, wyk. Mads Mikkelsen, Sophie Sloan, Sheila Atim
20:00 | canal+ premium
Mads Mikkelsen jako płatny zabójca, który na prośbę małej sąsiadki zgadza się zabić potwora, mieszkającego pod jej łóżkiem, który jakoby pożarł jej rodzinę. A co jeśli potwór okaże się prawdziwy?

LOTERIA! ★★
komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Paul Feig, wyk. John Cena, Awkwafina, Simu Liu
20:00 | cinemax
W pogrążonej w kryzysie Kalifornii przyszłości zwycięzcą loterii jest nie tyle posiadacz szczęśliwego losu, ile ten, kto do zachodu słońca zdoła zabić szczęśliwca i przejąć jego los. Niekoniecznie.

MIŁOŚĆ, ŚLUB I INNE NIESZCZĘŚCIA ★★
komedia romantyczna, USA 2020, reż. Dennis Dugan, wyk. Maggie Grace, Diane Keaton, Jeremy Irons
22:10 | tvp 1
Refleksja (raczej wątpliwa) o uczuciach ludzi, którzy zawodowo zajmują się organizacją przyjęć weselnych – jakże niekompetentnych zważywszy ich podejście do własnych związków. Ominąć bez żalu.

POSZUKIWACZE ZAGINIONEJ ARKI ★★★★★
film przyg., USA 1981, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Karen Allen, Paul Freeman
19:45 | tvn
Archeolog Indiana Jones kontra hitlerowski wywiad w poszukiwaniu biblijnej Arki Przymierza. Początek tetralogii Stevena Spielberga kreującej kanon współczesnego widowiska filmowego. Koniecznie!

PÓŁ ŻARTEM, PÓŁ SERIO ★★★★★
komedia, USA 1959, reż. Billy Wilder, wyk. Marilyn Monroe, Tony Curtis, Jack Lemmon
20:00 | tvp kultura
Dwaj muzycy ukrywają się przed mafią w damskiej orkiestrze, która akompaniuje uroczej Marilyn Monroe. Arcydzieło Billy'ego Wildera z Jackiem Lemmonem i Tonym Curtisem. Lektura obowiązkowa.

ROCZNICA ★★★
thriller, USA 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane, Kyle Chandler, Zoey Deutch
21:45 | canal+ premium
Hollywoodzki debiut Jana Komasy. Na srebrnym weselu zjawia się była studentka pani domu, wyznawczyni skrajnie prawicowych poglądów, które odbiją się nie tylko na losach rodziny, ale i życiu całego kraju.

ZŁA KOBIETA ★★
komedia, USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Lucy Punch, Jason Segel
21:40 | cinemax
Zepsuta dziewczyna zostaje nauczycielką, lecz nie interesuje jej wychowanie młodzieży, ale możliwość poślubienia bogatego kolegi ze szkoły zaręczonego z inną. Jakoś mało śmieszne.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

05:25 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1083)
08:55 Alternatywy 4 (8/9)
09:55 Ojciec Mateusz XII
10:55 Komisarz Alex XXV (13)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana
13:10 Szop mówi stop – bezpieczna polana - musical Polska 2026
14:25 Dom - serial obycz.
16:05 Jaka to melodia? (5942)
17:00 Teleexpress
17:20 Piłka nożna: Mecz we Wrocławiu: Polska – Ukraina (na żywo)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Empire State: Ryzykowna gra** - dramat krym. USA 2013, reż. Dito Montiel (105 min)
22:10 **Miłość, ślub i inne nieszczęścia** - komedia romantyczna USA 2020 (105 min)
23:55 **Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge)** - film woj. USA/Australia 2016 (140 min)
02:15 **Psy II. Ostatnia krew** - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski (105 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7570) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7570) - mag. Polska 2026
11:15 Domowe patenty (14)
11:25 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:55 Café Fogg (1, 2)
14:00 Familiada (3113)
14:35 Koło fortuny (1846)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:15 Tak to leciało! (82)
17:15 Harald i Sonja: miłość wbrew regułom (2/4) - serial hist. Norwegia/Szwecja 2025
18:20 Pan Mama (17) - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko! (3)

20:20 **Postaw na milion** (390) - teleturniej
21:20 **Kwiatki polskie duże** (12) - mag. Polska 2026
22:25 **Labirynt (Prisoners)** - thriller USA 13, reż. Denis Villeneuve, wyk. Hugh Jackman (150 min)
00:55 **Krucjata. Znak bliźniąt II** (11)
01:45 **Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu** - komedia romantyczna Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015 (95 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat (2925)
12:00 Gdzie jest Nemo? (Finding Nemo) - film animowany USA 2003 (140 min)
14:20 Mój przyjaciel szpieg (My Spy) - komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Parisa Fitz-Henley (135 min)
16:35 Jak poślubić milionera? - komedia romantyczna Polska 2019, reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha, Michał Malinowski (135 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (614) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

20:00 **Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4** - komedia Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska (125 min)
22:05 **R.I.P.D. – Agenci z zaświatów (R.I.P.D.)** - komedia sensacyjna USA 2013, reż. Robert Schwentke (125 min)
00:10 **Maszyna (The Machine)** - komedia sensacyjna USA/Serbia 2023, reż. Peter Atencio (145 min)

TVN

05:15 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (7720) - mag.
05:55 Ukryta prawda (31/48)
06:50 Bez kompleksów (4) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5732)
11:30 Co za tydzień (1246)
12:10 Bitwa o gości (12) - reality show Polska 2026
13:20 Wredne dziewczyny (Mean Girls) - komedia USA/Kanada 2004, reż. Mark Waters (125 min)
15:25 Aquaman i Zaginione Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom) - film s.f. USA 2023, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa (155 min)
18:00 Kuchenne rewolucje: Cieszyn – Winiarnia u Czecha 32 (12) - reality show Polska 26
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros

19:45 **Poszukiwacze zaginionej arki (Raiders of the Lost Ark)** - film przyg. USA 1981, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford (145 min)
22:10 **Lejdis** - komedia Polska 2008, reż. Tomasz Konecki, wyk. Edyta Olszówka, Anna Dereszowska (170 min)
01:00 **Sanctum** - film przygodowy Australia/USA 2011, reż. Alister Grierson, wyk. Richard Roxburgh (140 min)

TV PULS

06:15 Kobra – oddział specjalny XX (6,9/16) - serial sens.
08:15 Don Matteo: Boski detektyw XIV (7,8/10)
10:20 Zaklinaczka duchów III (13,14/18) - serial fantasy
12:25 Johnny English: Nokaut - komedia sens. Wlk. Bryt./F/USA/Chiny 2018 (110 min)
14:15 Kariera frajera (The Waterboy) - komedia USA 98, reż. Frank Coraci (100 min)
15:55 Dziewczyna z Jersey (Jersey Girl) - komedia USA 04, reż. Kevin Smith (140 min)
18:15 Wakacje Jasia Fasoli (Mr. Bean's Holiday) - komedia Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/USA 2007 (105 min)
20:00 **Kandahar** - film sens. USA/Arabia Saudyjska 2023, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler (140 min)
22:20 **Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man)** - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason Statham (155 min)
00:55 **Syberia (Siberia)** - film krym. Niemcy 18, reż. Matthew Ross, wyk. Keanu Reeves, Boris Gulyarin (120 min)

MEZZO

10:50 Jazz w La Villette: Michel Portal - koncert
12:15 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
13:30 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" - opera Grecja 2023, reż. Olivier Py
16:00 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal: Brahms - muz. klas.
17:40 Intermezzo
18:05 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023
20:30 Alexandre Kantorow, Utopia, Teodor Currentzis: Brahms, Mahler - muzyka klas.
22:15 Lucas Debargue, Orchestre National Bordeaux Aquitaine, Joseph Swensen: Gershwin, Ravel - muzyka klas.
00:00 Young Euro Classic 25

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (14,15/26) - serial dok. USA 13
09:00 Boso przez świat (73—75) - cykl reportaży
10:50 Oscar - komedia Francja 1967, reż. Edouard Molinaro, wyk. Louis de Funès
12:40 Zawieszeni na drzewie - komedia Włochy/Francja 1970, reż. Serge Korber
14:35 Złota gęś - film fantasy Niemcy 2014
16:30 Czarodziej Żytko - baśń filmowa Czechy 2018
18:45 Trzy piórka - baśń filmowa Niemcy 2014
20:00 Conan Barbarzyńca - film przygodowy USA/Hiszpania/Meksyk 1982, reż. John Milius, Marcus Nispel
22:30 Dzielnica strachu X (7,8,9) - serial kryminalny
01:25 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:50 Wielkie tajemnice historii IV (8/25) - serial dok.
08:40 Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
10:45 Godzilla - film sens. USA/Japonia 1998, reż. Roland Emmerich, wyk. Jean Reno
13:40 Geneza Planety Małp - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011, reż. Rupert Wyatt, wyk. James Franco
15:50 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Jaden Smith, Will Smith, Sophie Okonedo
17:55 Uroczysko V (47—50) - serial krym. Polska 2026
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (49—52) - serial kryminalny Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (349)
01:00 Wielkie tajemnice historii IV (7,1/25) - serial dok.

METRO

07:10 Gorączka złota IX (7/21) - serial dok. USA 2018
08:05 Klan z Alaski III
10:05 The Floor (9, 10)
11:40 Scooby-Doo - film przygodowy USA/Australia 2002, reż. Raja Gosnell
13:25 Diagnoza (9,10)
15:30 Kryminalni VII (10—12/13) - serial krym.
18:50 Milionerzy (610, 611)
20:00 Szogun - serial historyczny USA/Japonia 1980, wyk. Richard Chamberlain, Toshirô Mifune, Yoko Shimada
22:00 Ścigany - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward, Julianne Moore, Joe Pantoliano
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (9/13)
01:35 Szpital (60/69)

TVN7

05:10 Szkoła (46/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II - serial dok.
07:05 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:50 Kosmiczny mecz 2: nowa era - film animowany USA/Wlk. Brytania/Singapur/Kanada/Australia 2021
10:15 Ukryta prawda (29—33/51) - serial fab.-dok.
15:20 Detektywi VI (48,49) - serial fabularno-dok.
17:25 Sonic 2. Szybki jak błyskawica (Sonic the Hedgehog 2) - film anim. USA/Japonia/Kanada/Wlk. Brytania 2022, reż. Jeff Fowler (155 min)
20:00 **Na skraju jutra (Edge of Tomorrow)** - film s.f. USA 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (155 min)
22:35 **Heroski (Sheroes)** - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss (105 min)
00:20 **41 dni nadziei (Adrift)** - film biograficzny USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur (125 min)
02:25 **Żyjąc z potworem VII**

NIEDZIELA 31.05

STOPKLATKA

08:50 **Komisarz Rex** (7/14) - serial sensacyjny
09:50 **Hudson i Rex VII** (3,2,3/8) - serial krym.
12:50 **Top Dog. Niemcy** (3) - program rozrywkowy Niemcy 2021
14:45 **K–9** - komedia sensacyjna USA 1990, reż. Rod Daniel, wyk. Jim Belushi, Mel Harris (125 min)
16:50 **Pan Wołodyjowski** - film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka (190 min)
20:00 **Kod Merkury (Mercury Rising)** - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride (145 min)
22:25 **Psychopata (Copycat)** - thriller USA 1995, reż. Jon Amiel, wyk. Sigourney Weaver, Holly Hunter, Dermot Mulroney (145 min)
00:50 **7 uczuć** - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura (170 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:45 Reksio - serial anim.
08:05 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
08:15 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
10:50 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Bożena Dykiel
13:45 Noce i dnie (2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Stanisława Celińska, Jerzy Bińczycki, Emir Buczacki, Władysław Hańcza
15:45 Powstanie warszawskie
17:40 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
20:00 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
22:05 Jestem mordercą - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik
00:55 Ekstradycja II (1) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Renata Dancewicz

ALE KINO+

08:10 **The Office PL II** (12)
08:50 **Zdjęcie klasowe** - film krótkom. F 2022 (30 min)
09:20 **Pies przed sądem (Le procès du chien)** - komedia Szwajcaria/Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (110 min)
11:10 **Przyrzeczenie (The Promise)** - dramat historyczny USA/Hiszpania 2016 (155 min)
13:45 **Sprawa nierozwiązana** (7) - serial krym.
16:00 **Storm** - dramat obycz. Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (110 min)
17:50 **Czwarta władza (The Post)** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep (140 min)
20:10 **Grantchester X** (7,8/8) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
22:15 **Gangster (Lawless)** - dramat krym. USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy (140 min)
00:35 **Rozgrywka życia (Reverse the Curse)** - dramat obyczajowy USA 2023 (125 min)

POLSAT FILM

08:20 Była sobie Ziemia
09:15 Ron Usterka - film anim. USA/Wlk. Brytania/Indie 2021
11:40 Osobliwy dom Pani Peregrine - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016
14:20 Supertata - komedia USA 1974, reż. Dennis Dugan
16:05 Venom - film sensacyjny USA/Chiny 2018
18:30 Pojutrze - film katas. USA 04, reż. Roland Emmerich
21:00 Bad Boys II - film sens. USA 2003, reż. Michael Bay
00:00 Raj dla par - komedia USA 09, reż. Peter Billingsley

KINO TV

09:15 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial wojenny
11:30 Max - film przyg. USA 2015, reż. Boaz Yakin
13:40 E.T. - film s.f. USA 1982
15:55 Junior - komedia USA 1994, reż. Ivan Reitman
18:15 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
20:00 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część II - film przyg. USA/Niemcy/Kanada/Francja 2014, reż. Francis Lawrence
22:55 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 21
01:20 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002

TVP KULTURA

08:00 **Liturgia prawosławna**
09:05 **Przystań nad Biblią** (13)
09:25 **Moja Jerozolima**
10:00 **Brzechwa – dzieciom. Pan Drops i jego trupa. Pchła Szachrajka** - spektakl teatralny
11:15 **Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy** - film obycz. Polska 1973, reż. Jerzy Gruza (65 min)
12:20 **Maria Montessori, wizjonerka** - film dok.
13:55 **W poszukiwaniu dobrego filmu** (47)
14:35 **Zgadnij, kto przyjdzie na obiad?** - komediodramat USA 1967, reż. Stanley Kramer (115 min)
16:30 **Dobry tytuł** (50) - mag.
17:15 **Studio Kultura** (704)
18:05 **Złote płyty zespołu Dwa Plus Jeden**
19:20 **Kobiela na plaży**
20:00 **Pół żartem, pół serio (Some Like It Hot)** - komedia USA 1959, reż. Billy Wilder (135 min)
22:15 **Kulturalni** (20) - mag.
23:10 **Mark Rothko: obraz patrzy na ciebie**
00:10 **Przed Madrytem (Antes de Madrid)** - film krótkom. Urugwaj 2023 (25 min)

WARNER TV

12:05 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
13:45 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
15:30 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
17:10 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
19:35 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
22:00 Yellowstone (7,8/9) - serial obycz. USA 2018
23:50 13. dzielnica - film sens. Francja 2004, reż. Pierre Morel

PARAMOUNT

09:00 Dwoje do poprawki - komedia romant. USA 2012
11:10 Kroniki Spiderwick - film przygodowy USA 2008
13:10 Gnijąca panna młoda - film animowany Wlk. Brytania/USA 2005
15:00 Zostańmy przyjaciółmi - komedia romantyczna USA/Niemcy/Kanada 2005
16:55 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
20:00 Włoska robota - film sens. USA/Francja/Włochy/Wlk. Brytania/Niemcy 2003
22:30 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001

HBO

09:10 **Królewski świąteczny balet** - romans USA 2024 (85 min)
10:35 **W ogniu pasji** - film biograficzny USA 2025, reż. Sean McNamara (110 min)
12:25 **Green Book** - film biogr, USA/Chiny 2018, reż. Peter Farrelly, wyk. Viggo Mortensen (125 min)
14:30 **Policja zastępcza** - komedia sensacyjna USA 2010, reż. Adam McKay (105 min)
16:15 **Twórca** - film s.f. USA 2023, reż. Gareth Edwards (130 min)
18:25 **Anakonda** - horror USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (95 min)
20:00 **Panna młoda!** - horror USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley (140 min)
22:20 **I.S.S.** - film s.f. USA 23, reż. Gabriela Cowperthwaite (105 min)
00:05 **Zabójcza rywalizacja** - dramat obyczajowy USA 2025 (85 min)
01:30 **Piekielne wakacje** - horror USA/Kanada 2023 (90 min)

CINEMAX

13:00 Młode serca - dramat obycz. Belgia/Holandia 2024
14:40 Człowiek z Rzymu - komediodramat Holandia/Niemcy 2022
16:30 Sprawa Kramerów - dramat obycz. USA 1979
18:15 Piksele - komedia USA/Chiny 15, reż. Chris Columbus
20:00 Loteria! - komedia sensacyjna USA 2024
21:40 Zła kobieta - komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan
23:15 Fargo II (5,6/10)
01:00 Zróbcie hałas - dramat obyczajowy Hiszpania 2025

ROMANCE TV

07:30 Górski lekarz
12:15 Wiele krów i czarna owca - komedia Niemcy 2019
14:05 Kanary – o jedno życie mniej (3,4) - serial krym.
16:15 Malibu – Kemping dla początkujących - film obyczajowy Niemcy 2022
18:05 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - film obycz. Austria/Niemcy 2007
20:00 Rosamunde Pilcher: Cztery balony i jedna śmierć - romans Niemcy/Austria 2022
21:55 Kwiaty tęsknoty - dramat obyczajowy Niemcy 2007, reż. Michael Karen

CANAL+ PREMIUM

08:15 **Mikołaj i ekipa** - film animowany Hiszpania/Kanada 2024 (90 min)
09:45 **Lilly i Kangurek** - komedia Australia 2025, reż. Kate Woods (105 min)
11:30 **Czy AI zabija internet?**
12:25 **Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu** - melodramat USA 09, reż. Chris Weitz (130 min)
14:35 **Premierowa jazda**
14:50 **Tożsamość Bourne'a** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
16:45 **Morderstwo w ambasadzie** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
18:10 **Mamma Mia! Here We Go Again!** - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
20:00 **Kraina mroku** - thriller USA 2025, reż. Bryan Fuller (105 min)
21:45 **Rocznica** - thriller USA 2025, reż. Jan Komasa (110 min)
23:35 **Amerykański gangster** - dramat krym. USA/Wlk. Bryt. 2007 (155 min)
02:10 **Ludzie** - dramat wojenny Polska 2023, wyk. Mariia Shtofa (120 min)

TVN FABUŁA

11:25 Koniec wakacji - film psychologiczny Polska 1975
13:20 Atramentowe serce - film fantasy Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Włochy 2008
15:35 Duma: Podróż do domu - film przyg. USA 2005
17:45 Vinci - komedia kryminalna Polska 2004
20:00 Meg 2: Głębia - horror USA/Chiny 2023
22:30 Król życia - komedia Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński
00:35 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012

AMC

10:10 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
12:05 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
15:40 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
17:45 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
20:15 183 metry strachu - horror USA 2016, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Blake Lively
22:00 Starcie w przestworzach - film s.f. USA 2008
23:55 Wolf Creek II - horror Australia 2013

AXN

08:30 Zabójcza broń III (2,3/15) - serial krym. USA 18
10:25 Detektyw Monk II (14,15,16,1,2/16) - serial krym.
15:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (21,22,23/23)
18:05 FBI: Most Wanted (1,2/14) - serial krym. USA 20
20:00 Venom - film sensacyjny USA/Chiny 2018
22:20 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009
23:55 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua

EPIC DRAMA

08:35 Sprawy pana Booka (4/6) - serial kryminalny
09:45 Sherlock i córka (2)
10:40 Księżycowy klejnot
11:40 Tess D'Urbervilles (2/4)
12:50 Rodzina Hardacre'ów (4/6) - serial obyczajowy
13:50 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (3/6)
14:50 Panna Austen (2/4)
15:55 Jane Eyre (2/4)
17:00 Lekarze na start
20:00 Grantchester V (5/6)
21:00 Próba niewinności (2/4) - miniserial Wlk. Brytania 2018
22:00 Panna Marple V (2/4)
23:55 Grantchester V (5/6)

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Ostre cięcie (6)
12:30 Babski biznes (6/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (38,39,9) - serial dok.
16:35 Do zobaczenia (3/10)
17:10 Bitwa o gości (12)
18:10 Ugotowani (4)
19:10 Kuchenne rewolucje
21:05 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2025
22:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (2)
23:15 EuroPOLKI studentki (5)
00:15 Cały jej świat (4/12)
01:15 Nieoczywiste miejsca II

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (2) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VI
13:15 Moto kombat (2) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze (2)
14:45 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Prawko na świecie (1)
17:00 Ciężarówką przez Chile
18:00 Mobilni mechanicy (10)
18:45 Raport końcowy (820)
19:10 Nic do ukrycia II (4)
20:10 Nic do zgłoszenia III
21:10 Jeździć, obserwować VI
21:55 Moto kombat (2) - mag.
22:40 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm IV
09:55 Lewis VIII (1,2/6)
11:50 Co ludzie powiedzą? V (8,9,10/11) - serial kom.
13:45 Śmierć pod palmami XI
14:55 Ojciec Brown XIII (7/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood XI (2/6) - serial krym.
17:50 Ulica nadziei V (3/8)
18:45 Ludwig (5/6) - miniserial
19:55 Śmierć pod palmami XI (6/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood XI (3/6) - serial krym.
22:55 Pomost (1/4)

FX

08:45 FBI IV (20/21)
09:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (3,4/21) - serial krym.
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8,9/17)
14:15 Agenci NCIS IX (6,7/24)
16:00 Z Archiwum X (19,20/24) - serial s.f. USA/Kanada 1994
18:00 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
21:10 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson, wyk. Michael Douglas
23:15 Uprowadzona - thriller USA 2008, reż. Pierre Morel
01:00 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012

HGTV

08:20 Z miłości do ogrodu IV
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (5, 6, 3, 4) - mag. poradnikowy
11:05 Polowanie na ogród VII
12:40 Ogród Marthy Stewart (3, 4) - mag. poradnikowy
13:40 Design w australijskim stylu (6/8) - serial dok. USA 23
14:40 Zgłoś remont (9)
15:35 Będzie pięknie (3/8)
16:35 Weekendowa metamorfoza (8, 1, 2) - reality show
19:25 House Hunters
21:45 Dorota inspiruje (7, 1)
23:35 Łowcy staroci
00:35 Sprzątaczki (4, 5)

BBC LIFESTYLE

08:40 Karaiby: raj miliarderów (3,4) - serial dok. Wlk. Bryt. 23
10:45 Mistrzowie szycia (3, 4, 5) - program rozrywkowy
14:10 Wielkie amerykańskie wypieki (2, 3) - program rozrywkowy USA 2023
16:25 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (2,3/8)
18:40 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
19:40 Zdrowa zmiana (1,2)
20:45 Mistrzowie szycia (2) - program rozrywkowy
21:50 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (4,5/6)
23:50 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (14—23/24) - serial kom.
12:35 Teoria wielkiego podrywu XI (24/24) - serial kom.
13:00 Tata ma plan II (18,19,20/21) - serial kom.
14:30 Duchy (10,12/18)
15:25 Ilu miałaś facetów? - komedia romant. USA 2011
17:45 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sens. USA 11
20:00 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
22:30 Colin od rachunków II
23:32 Comedy Club (7, 8)

TVP SERIALE

08:45 U Pana Boga w ogródku (1,2/12) - serial kom. Polska 08
10:35 Ranczo VI (9/13)
11:30 O psie, który jeździł koleją - film przyg. Polska 2023, reż. Magdalena Nieć
13:20 Ojciec Mateusz XXVII
15:20 Komisarz Alex XXV (13)
16:20 Ranczo VI (10/13)
17:20 U Pana Boga w ogródku (3/12) - serial kom. Polska 08
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 35 (4) - serial krym. Polska 2026
22:25 Ranczo VI (11,12/13)
00:15 Rodzinka.pl XVIII (13)
01:25 Korona królów

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Maximum Foodie IV (7,8)
12:50 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo - serial dok.
13:50 Planeta słodyczy (3, 4)
14:50 Ziemia, ogień i smak (6)
15:40 Jamie Oliver (4/4)
16:40 Sekrety gigantów fast foodu - serial dok.
17:35 Dzień dobry, obiad (7, 8)
18:25 Jakubiak rozgryza Wietnam (1, 2, 3) - magazyn
19:45 Zgrillowani (3, 4)
20:35 m jak mięso (3, 4)
21:25 Nie tylko kimchi (7)
21:50 Podróż przez smaki Chin
23:50 Anthony Bourdain VII

CANAL+ DOMO

10:15 Gardeners' World (13)
11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (11/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:20 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (10) - reality show
17:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2)
18:25 Daleko od miasta XIII
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5,6/20) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII (15,16)

PLANETE+

12:30 Portugalia na dziko
13:35 Supermoce roślin
14:40 Ocalić raj II (4)
15:50 Byblos - film dok.
17:00 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace V (2,3)
19:45 Świat zawarty w obrazie
20:50 Berlin 1936. Olimpiada pod znakiem swastyki
22:00 Jak wygrać z Ku Klux Klanem (2/4) - serial dok.
22:55 Ślady Zagłady: Auschwitz

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL XII
11:00 Kamperem przez świat
12:00 Lotnisko II (8/8)
13:00 Ed Stafford: inicjacja
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Vantara — azyl dla zwierząt (5/6) - serial dok.
16:00 Specjalistki II
17:00 Nic do ukrycia (4)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
19:00 Brudne skarby (8)
20:00 Akta ekspedycji II (1)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Conspiracies & Coverups - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

12:50 Kanadyjskie Parki Narodowe (3/5) - serial dok.
13:50 Flesz historii (763)
14:15 Bitwa o Anzio - film wojenny Włochy/USA 1968
16:15 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (2/3) - serial dok.
17:15 Ex libris - magazyn
17:40 Blisko, coraz bliżej (1)
19:10 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
20:10 Kroniki Hitlera (13/13)
21:10 Kaznodzieja z karabinem - film biograficzny USA 11
23:30 Popiół i diament - dramat obyczajowy Polska 1957

HISTORY

09:15 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (4) - serial dok.
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (8/11)
14:00 Piątka z historii (7)
14:25 Tajemnice skute lodem
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (5) - serial dok. USA 26
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (1,2/20) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (11)
23:00 Starożytni kosmici XIV (6,7/20) - serial dok. USA 2022

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 **Premiera:** Zaginione skarby Biblii (6) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (6/10) - serial dok.
17:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (6/6) - serial dok.
18:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa II (6/6) - serial dok.
20:00 Makro inżynieria III (4)
21:05 Największe katastrofy budowlane III (6/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XX (2,4,7,5/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (22)
09:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (5,6) - serial dok.
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (1)
11:30 Wojny magazynowe V
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Tajemnice wielkich bitew - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody
21:30 Górale IX (12)
22:00 Sekretny świat Amiszów - reportaż
23:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
00:00 Pogromcy mafii (8)

BBC EARTH

08:50 W okowach mrozu
09:50 Dynastie (1/5)
11:00 Wielkie koty 24/7 II (3)
12:15 W okowach mrozu (4/10)
13:15 Amerykańskie Południe
14:15 Nowozelandzka wyprawa Jimmy'ego Doherty'ego
15:20 Fenomeny współczesnego życia III (5/5) - serial dok.
16:25 Układ Słoneczny (1/5)
17:40 W okowach mrozu
18:40 Dynastie (1/5)
19:50 Rodzina pingwinów
21:00 Wielkie koty 24/7 II (3)
22:15 W okowach mrozu (4/10)
23:15 Przyszłość natury (2/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:35 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
09:35 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (4/6) - serial dok.
10:45 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
12:40 Wojny faraonów (1,2,3,4) - serial dok. Niemcy 2024
17:35 Grobowce egipskich kapłanek - film dok. USA 2024
18:45 Naziści: korzenie zła
21:00 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
22:55 Informator z Oświęcimia - film dok.
00:10 Kryminologia starożytności - serial dok.

PONIEDZIAŁEK 1.06

Od A do Z

8 ★★
dramat obycz., Hiszpania 2025, reż. Julio Medem, wyk. Ana Rujas, Javier Rey, Tamar Novas
23:15 | cinemax
Kobieta i mężczyzna urodzeni tego samego dnia 1931 roku i ich osiem spotkań na przestrzeni 90 lat: hiszpańska historia, naznaczona „od zawsze" to republikańską, to znowu faszystowską przeszłością.

CI, KTÓRZY ŻYCZĄ MI ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal
22:00 | tvn
Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lessie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

CZERWONA JASKÓŁKA ★★
film sens., USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence, Joel Edgerton, Matthias Schoenaerts
20:35 | polsat
Jennifer Lawrence jako była rosyjska baletnica, która po odpowiednim przeszkoleniu zostaje wysłana do Budapesztu, by uwieść – i tym samym zneutralizować - agenta CIA. Niestety, poniżej oczekiwań.

EFEKT MOTYLA ★★★
thriller, USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Ashton Kutcher, Amy Smart, Melora Walters
20:00 | tvn 7
Frapujące studium schizofrenii: manipulujący swą przeszłością Ashton Kutcher nie do końca jest gotowy ponieść konsekwencje zmian, jakie jego działania odciskają na przyszłości.

FACHOWIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, David Harbour, Michael Peña
22:35 | hbo
Jason Statham według scenariusza Sylvestra Stallone: kierownik magazynu i samotny ojciec nieoczekiwanie powraca do dawnego, owianego tajemnicą zawodu, by odszukać uprowadzoną córkę swego szefa.

Jeden gniewny człowiek

20:00 | tv puls
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Guy Ritchie obsadza Jasona Stathama jako londyńskiego gangstera, który mści się za przypadkową (i niepotrzebną) śmierć syna, rozbijając od środka precyzyjny plan napadu, w którym sam uczestniczy.

THRILLER
WLK. BRYTANIA/USA 2021, REŻ. GUY RITCHIE, WYK. JASON STATHAM, HOLT MCCALLANY, JEFFREY DONOVAN

LICENCJA NA ZABIJANIE ★★★
film sens., Wlk. Brytania/Meksyk/USA 1989, reż. John Glen, wyk. Timothy Dalton, Carey Lowell, Robert Davi
20:00 | tvp kultura
„Bond" nr 16: Timothy Dalton jako 007 w prywatnej misji – na tropie narkotykowego króla z Kolumbii. Trochę więcej okrucieństwa, ale dawny szyk – jeden z najlepszych w cyklu.

MIDWAY ★★
dramat wojenny, USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich, wyk. Ed Skrein, Patrick Wilson, Luke Evans
21:55 | tvp 1
Wojna na Pacyfiku od Pearl Harbor do tytułowej – przełomowej – bitwy pokazana jak cytat z gry komputerowej z (nad)użyciem efektów specjalnych. Szkoda Rolanda Emmericha za kamerą do takiego gniota.

MOZZARELLA ★★
dramat obycz., Włochy 2024, reż. Diego Santangelo, wyk. Daniele Aiello, Martina Varriale, Pietro Juliano
21:45 | cinemax
Nastolatek zażywa crack i odbywa psychodeliczną podróż, która ukazując mu zdeformowany obraz rzeczywistości zapewne uratuje go nie tylko przed kontaktami z mafią, ale i przed skłonnością do narkotyków.

NACIĄGACZE ★★★
kom. krym., USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott, wyk. Nicolas Cage, Sam Rockwell, Alison Lohman
19:40 | warner tv
Drobny oszust dowiaduje się, że jest ojcem nastoletniej córki: znaleźć z nią wspólny język nie będzie łatwo, chociaż dziewczyna okaże się nieodrodną córką swego ojca. Plus brawurowy Nicolas Cage.

PIES 51 ★★★
film sens., Francja 2025, reż. Cédric Jimenez, wyk. Gilles Lellouche, Adèle Exarchopoulos, Louis Garrel
21:45 | canal+ premium
Paryż jutra podzielony na strefy, nadzorowane przez sztuczną inteligencję. Człowiek, który ją stworzył, zostaje zamordowany, śledztwo prowadzi para policjantów: czy znajdą klucz do systemu, w którym żyją?

REPUBLIKA JAJOGŁOWYCH ★★
film s.f., Szwecja 2025, reż. Pella Kagerman, Hugo Lilja, wyk. Ella Rae Rappaport, Tyler Labine, Arvin Kananian
20:00 | cinemax
Ekranizacja prozy s.f. Arno Schmidta: w 2008 roku trwa zimna wojna, na Kazachstan zostaje ponoć rzucona bomba atomowa. Redakcja poczytnego medium internetowego wysyła tam ekipę, by poznać prawdę.

TAM I Z POWROTEM ★★★
film sens., Polska 2001, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz, Olaf Lubaszenko
20:00 | kino polska
Janusz Gajos i Jan Frycz jako dwaj byli akowcy szukający drogi ucieczki od polskiej rzeczywistości lat 60. Nagroda za reżyserię dla Wojciecha Wójcika i nagroda publiczności na festiwalu w Gdyni.

TO NIE TAK JAK MYŚLISZ, KOTKU! ★★★
komedia, Polska 2008, reż. Sławomir Kryński, wyk. Katarzyna Figura, Jan Frycz, Jacek Borusiński
22:25 | tvn 7
Gwiazdorska farsa po polsku: kiedy pan doktor jedzie na zjazd lekarzy, pani doktorowa postanawia spędzić weekend nad morzem i w rezultacie obydwoje lądują z kochankami w tym samym hotelu. Błyskotliwe.

TO SIĘ NIE DZIEJE ★★
thriller, Polska 2025, reż. Artur Wyrzykowski, wyk. Tomasz Schuchardt, Paulina Gałązka, Borys Otawa
23:30 | canal+ premium
Nastolatek jest zamieszany w morderstwo, jego ojciec próbuje go wywieźć za granicę, gdy dowiaduje się, że jego partnerka jest w ciąży. Plus wszelkie wynikające z tych sytuacji

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 1.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (434)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Czterdziestolatek
09:10 Ranczo IV (5/13)
10:10 Komisarz Alex V (1/13)
11:05 Ojciec Mateusz XII (13/13) - serial krym. Polska 14
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Prawdziwy Kubuś Puchatek - film dok. Niemcy 24
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5674)
18:05 Reporterzy (537)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Kanato, czyli wyprawa do krainy wierszy - spektakl teatralny Polska 2026
21:25 Postscriptum (56) - mag. kulturalny
21:55 Midway - dramat wojenny USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich (150 min)
00:25 Dzieci duchy - film dok. Francja 2023
01:50 Biała sukienka - film obyczajowy Polska 2003, reż. Michał Kwieciński (75 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7571) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7571) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Rodzinka.pl (1)
12:35 Koło fortuny (1846)
13:15 Panna młoda (76)
14:05 Va banque (978)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1847)
16:35 Familiada (3024)
17:20 Panna młoda (77)
18:15 Va banque (979)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
19:55 Domowe patenty

20:05 Omnibus – szybcy i mądrzy (1) - teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (212) - teleturniej
21:50 Na sygnale - serial obycz. Polska 2025
22:55 Ludzie i bogowie (1,2/13) - serial historyczny Polska 2020
00:40 Na tropach przeszłości (1/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:40 Nasz dom w górach - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (33,34)
09:30 Trudne sprawy XXV (18,19) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (49,50,51) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (2) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5910)
16:30 Na ratunek 112 XVII (3) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze Śląsk (1)
18:00 Pierwsza miłość 50 (58) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (601)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (113)

20:35 Czerwona jaskółka (Red Sparrow) - film sens. USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence (170 min)
23:25 Detonator - thriller USA/Rumunia 2006, reż. Po-Chih Leong, wyk. Wesley Snipes, William Hope (135 min)
01:40 Helikopter w ogniu (Black Hawk Down) - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott (190 min)

TVN

05:15 Jak to jest zrobione? XII
05:40 Uwaga! (7721) - mag.
05:55 Ukryta prawda (32/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4)
07:45 Dzień Dobry TVN (5733)
11:20 Doradca smaku (40)
11:25 Kuchenne rewolucje: Cieszyn – Winiarnia u Czecha 32 (12) - reality show Polska 26
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino", Bydgoszcz 28 (1)
13:40 Ukryta prawda (4,5,9/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (11/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi III (24/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8005) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Bitwa o gości (1) - reality show Polska 2025
22:00 Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead) - film sensacyjny USA/Kanada 2021 (120 min)
00:00 Urodzony mistrz (Born a Champion) - film akcji USA 21, reż. Alex Ranarivelo, wyk. Dennis Quaid (145 min)
02:25 Co za tydzień (1245)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (1,2/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (9,7/16) - serial sensacyjny Niemcy 2015
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy (6)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (6) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (7)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (13,14) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man) - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie (155 min)
22:35 Brygada ponad prawem (Antigang) - film sensacyjny Francja 2015, reż. Benjamin Rocher (100 min)
00:15 Droga bez odwrotu (Desperation Road) - thriller USA 2023, reż. Nadine Crocker (135 min)
02:30 Dzielnica strachu X

TVN7

05:20 Ten moment (6/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (47,48,49/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (27,34,35/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (38/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (1/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (26,27) - serial fabularno-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (30/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (38) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 Efekt motyla (The Butterfly Effect) - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Amy Smart (145 min)
22:25 To nie tak jak myślisz, kotku! - komedia Polska 08, reż. Sławomir Kryński, wyk. Katarzyna Figura (135 min)
00:40 Constantine - horror USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Brytania 2005, reż. Francis Lawrence (150 min)

MEZZO

12:10 Nuits Blanches & Take Back the Night – Hervé Koubi - taniec Francja 2025
13:30 Charles Gounod: Romeo i Julia - opera Niemcy/Szwajcaria 2023
15:50 Intermezzo
16:05 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
17:20 VIII Symfonia Mahlera pod batutą Alana Buribayeva
18:40 Hélène Grimaud, Orkiestra Tonhalle z Zurychu, Paavo Järvi - muzyka klas.
20:30 Efekt Nosedy - film dok.
21:10 Tarmo Peltokoski, Mao Fujita – Penderecki, Chopin, Lutosławski - muzyka klas.
22:40 Rodin - balet Francja 23
00:00 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (55,56/78)
09:35 Basia (14)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (11/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (6,25/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II (14)
17:35 Superkoty
18:00 Blue (49,50/52)
18:15 Bing (55,56/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (51) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (10,6) - serial krym. Polska 25
23:00 Wstydliwe choroby VII
01:00 Dzielnica strachu X (8)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (3/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (4,56) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (24,25)
13:55 Trudne sprawy XXVII (17,18) - serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów (58)
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (1) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (1,2/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (1) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (1)
23:00 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000
01:10 Love Island IV

METRO

07:35 Magda gotuje Internet (7, 8) - talk-show Polska 2026
08:35 Szpital (62,63/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (51/67)
13:35 Anatomia piękna II (8)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (11, 12)
17:00 Fani czterech kółek XVI (4/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VII (13,1/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (14/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (8/13)
01:15 Szpital (55/69)
02:15 Szkoła (26/63)

PONIEDZIAŁEK 1.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (54)
08:55 **Robert Makłowicz** (129, 202) - magazyn
10:45 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (6)
10:55 **Górski lekarz XVII** (11,12/16) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VI** (3,4,1/3)
16:00 **MacGyver III** (1,2/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (6,7/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (2/21)
20:00 **Strażnik czasu (Timecop)** ** - film s.f. USA/Japonia 1994, reż. Peter Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Mia Sara (125 min)
22:05 **90 minut do śmierci (Castle Falls)** ** - film sens. USA 21, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren (110 min)
23:55 **Snajper (Sniper)** *** - thriller USA/Peru 1993, reż. Luis Llosa, wyk. Tom Berenger, Billy Zane, J. T. Walsh (130 min)
02:05 **Ostatni gliniarz (Der letzte Bulle)** *** - komedia Niemcy 2019, reż. Peter Thorwarth, wyk. Henning Baum (130 min)

KINO POLSKA

07:45 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
09:30 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
11:30 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przygoda księcia Mateusza - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
13:25 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984, reż. Krzysztof Gradowski
15:00 Czarne stopy - film przygodowy Polska 1987, reż. Waldemar Podgórski, wyk. Sasza Depczynski
17:15 Pogranicze w ogniu (4,5)
20:00 Tam i z powrotem - film sensacyjny Polska 2001, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz, Olaf Lubaszenko, Mirosław Baka, Edyta Olszówka
22:10 Wtorek - komedio-dramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec, Paweł Kukiz, Małgorzata Kożuchowska, Kinga Preis
00:10 Jak pies z kotem - komediodramat Polska 2018, reż. Janusz Kondratiuk, wyk. Robert Więckiewicz, Olgierd Łukaszewicz, Bożena Stachura

ALE KINO+

09:25 **The Hero** - film krótkom. Polska 21 (35 min)
10:00 **Bestia** (3,4/6)
12:05 **Vera** (6) - serial krym.
14:00 **Tuesday Club (Tisdagsklubben)** *** - komedia Szwecja 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson, Peter Stormare (125 min)
16:05 **Nasze córki (Voor de meisjes)** **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem, wyk. Fedja van Huêt (130 min)
18:15 **Vera XIII** (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 **Largo Winch 3: Cena pieniądza (Largo Winch: Le prix de l'argent)** ** - film sens. Francja/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Depasse, wyk. Tomer Sisley, James Franco (120 min)
22:10 **Co się stało z Gracie Darling** (5,6/6) - serial obycz. Australia 2025
00:15 **Dig** - thriller USA 2022, ** reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (110 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (2/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:05 Ron Usterka - film anim. USA/Wlk. Brytania/Indie 2021
15:15 Wojna o planetę małp - film sensacyjny USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017
18:20 Gran Turismo - film przyg. USA/Japonia 2023
21:00 Egzorcysta papieża - horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery
23:05 Terminator: Mroczne przeznaczenie - film sens. USA/Hiszpania/Węgry/Chiny 2019

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV (2/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
20:00 Rodzina Flintstonów - komedia USA 1994, reż. Brian Levant, wyk. John Goodman, Elizabeth Perkins
22:00 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
00:05 Ninja: Cień łzy - film sens. Tajlandia/USA 2013

TVP KULTURA

08:40 **Kayak** - film krótkom. Francja 2021 (20 min)
09:00 **Zmiennicy** (6)
10:10 **Wydarzenie aktualne**
10:45 **Zgadnij, kto przyjdzie na obiad?** *** - komedio-dramat USA 67 (120 min)
12:45 **Pan Kleks – Wojna i miłość. Bajka dokumentalna** - film dok.
13:50 **Zabawa w chowanego** *** - film obyczajowy Polska 1986 (70 min)
15:00 **Dama Kameliowa** ** - melodramat Polska 1994 (115 min)
16:55 **Zmiennicy** (7)
18:05 **Dźwięk Nowego Jorku: Bilal** (1) - cykl reportaży
18:55 **Pan wzywał, Milordzie?** (1/5)
20:00 **Licencja na zabijanie (Licence to Kill)** *** - film sens. Wlk. Brytania/Meksyk/USA 1989, reż. John Glen (140 min)
22:20 **Jak zostać Marilyn**
23:30 **Pół żartem, pół serio (Some Like It Hot)** ***** - komedia USA 1959, reż. Billy Wilder, wyk. Marilyn Monroe (130 min)
01:40 **Sibelius. Siedem symfonii** (1) - muzyka klasyczna Finlandia 2015

WARNER TV

08:05 J.A.G. IX (3/23)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:05 Prawo Agaty (3/15)
11:00 Pełna chata VI (5,6/24)
12:00 J.A.G. IX (4,5/23)
13:55 Bajer z Bel-Air III
15:55 Pełna chata VI
17:55 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
19:40 Naciągacze - komedia krym. USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott
22:00 Kula - film s.f. USA 1998
00:40 Mad Max: Na drodze gniewu - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:20 Gwiezdny pył - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2007
13:00 Czarodziejki (1,2/22) - serial fantasy USA 1998
15:00 Zapłata - thriller USA/Kanada 2003, reż. John Woo
17:35 Mission: Impossible - film sens. USA 1996
20:00 Planeta Singli. Osiem historii (1,2/8) - serial obycz.
22:00 Koliber - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013
00:00 Jęk czarnego węża (Black Snake Moan) - dramat obyczajowy USA 2006

HBO

09:00 **IO** - film przyg. Polska/Włochy 2022, reż. Jerzy Skolimowski (90 min)
10:30 **Ona** - melodramat **** USA 2013, reż. Spike Jonze (125 min)
12:35 **Alita: Battle Angel** **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min)
14:35 **Życie** - dramat obycz. **** Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (100 min)
16:15 **Pasażerowie** - film *** s.f. USA/Australia/Hongkong 2016, reż. Morten Tyldum (115 min)
18:10 **Priscilla** - film biograficzny *** USA 2023, reż. Sofia Coppola, wyk. Cailee Spaeny (110 min)
20:00 **Euforia III** (8/8) - serial obycz. USA 2026, wyk. Zendaya, Eric Dane
21:30 **Władca much** (3/4) - serial obyczajowy Wlk. Brytania 2026
22:35 **Fachowiec** - film sens. *** Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham (120 min)
00:35 **Przeznaczenie** - thriller *** Australia/USA 2014, reż. Michael Spierig, Peter Spierig (100 min)

CINEMAX

13:05 Faruk - dramat obyczajowy Niemcy/Turcja 2024
14:40 Strażniczka - dramat obyczajowy Francja 2023
16:35 Wszystkie piosenki, których nigdy nie śpiewaliśmy - dramat obycz. Japonia 2023
18:30 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
20:00 Republika Jajogłowych - film s.f. Szwecja 2025, reż. Pella Kagerman, Hugo Lilja
21:45 Mozzarella - dramat obyczajowy Włochy 2024
23:15 8 - dramat obycz. Hiszpania 25, reż. Julio Medem

ROMANCE TV

09:30 Górski lekarz (7/9)
10:25 Diagnoza Betty (9,10/24)
12:20 Katie Fforde: Milczenie mężczyzn - dramat obyczajowy Niemcy 2016
14:15 Rosamunde Pilcher: Miłość jest nieobliczalna - romans Niemcy/Austria 2022
16:05 Rejs ku szczęściu (36/37) - serial obycz.
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (8/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (7/9)
20:00 Prawdziwa historia Marii Montessori - film biograficzny Włochy 2007
00:05 Górski lekarz (7/9)

CANAL+ PREMIUM

09:05 **Miss mokrego podkoszulka** *** - komedia Polska 2002 (60 min)
10:05 **Gorzko** - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
10:35 **Riefenstahl** - film dok.
12:30 **Ida** - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
13:50 **Godzina zero** (1/4)
14:40 **Fukushima: atomowy koszmar** - film dok.
16:10 **Premierowa jazda**
16:25 **Wujowy dwór** - komedia *** Wlk. Brytania/USA 2025 (95 min)
18:00 **Łapu-Capu** (130)
18:05 **Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1** ** - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
20:00 **Brygada II** (5/8) - serial sens. Francja 2025
20:45 **Premierowa jazda**
21:00 **Kontyngent** (4/6)
21:45 **Pies 51** - film sens. *** Francja 2025, reż. Cédric Jimenez (105 min)
23:30 **To się nie dzieje** - thriller ** Polska 25, reż. Artur Wyrzykowski (80 min)
00:50 **Nieukończony film** **** - dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024 (105 min)

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (38/50)
11:55 Druga szansa IV (6,7)
13:55 Prawo Agaty (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Filmowe duety (1)
16:35 Po pierwsze kino (10)
16:45 Atramentowe serce - film fantasy Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Włochy 2008
19:00 Szpital św. Anny (18/50)
20:00 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008
22:40 Egzekutor - film sens. USA 1996, reż. Chuck Russell
00:55 Tabu - dramat psychologiczny Polska 1987

AMC

09:50 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
11:45 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
14:20 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
16:20 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA/Polska 2004
18:00 Błękitna laguna - film przygodowy USA 1980
20:10 Droga do Palomy - thriller USA 2014, reż. Jason Momoa, wyk. Jason Momoa
22:00 Extraterrestrial - film s.f. Kanada 2014
00:10 Głębokie wody - thriller Australia 16, reż. Shawn Seet

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (3,4/22)
11:15 Detektyw Monk III
13:10 Agenci NCIS: Hawaje
15:10 Agenci NCIS XV
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13,14/23)
19:10 Castle VIII (5,6/22)
21:05 FBI: International IV (7/22) - serial akcji USA 2024
22:05 FBI: Most Wanted IV (10/22) - serial krym. USA 2023
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13,14/23)
00:45 Castle VIII (5/22)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:45 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
12:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
13:40 Księżycowy klejnot
14:35 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film krym. Wlk. Brytania 2005
16:40 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
18:30 Sherlock i córka (3)
19:30 Lekarze na start
21:00 Projekt Błękitna Księga (2/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
21:55 Próba niewinności (2/4)
22:55 Panna Marple V (4/4)
00:50 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (5, 6) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (4, 3) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (6,7) - serial dok. Polska 2025
17:40 Kuchenne rewolucje (7, 8, 9) - reality show
20:50 Babski biznes (6/8) - serial dok. Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XV (14,15) - serial dok. Polska 25
23:45 Hotel Paradise (5) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (1) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:25 DeFacto (6, 7)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4992)
18:15 Wojny samochodowe (2)
19:15 Usterka XVI (4/25)
19:45 Ciężarówką przez Chile
20:45 Naprawy nie do naprawy (9) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)
22:00 Raport Turbo (4992)
22:15 Moto Fachury (2)

BBC FIRST

08:40 Lewis (4/6)
09:35 Ojciec Brown XI (6/10)
10:35 Śmierć z dala od palm IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (5/15)
16:00 Lewis (4/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI (7/8) - serial kryminalny
21:00 Śmierć z dala od palm IV
22:15 Luther (1,2/6)
00:30 Ludwig (5/6) - miniserial

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VII
12:05 Jim wie lepiej V (1,2/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (14,15,16,17/22)
16:00 Simpsonowie 34
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (10,11,12/24)
19:30 Współczesna rodzina IV
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXI (17,18/20)
22:00 Jak ugryźć 10 milionów? - komedia kryminalna
00:00 Genialna Morgane V (4/8) - serial obyczajowy
01:10 Współczesna rodzina IV

HGTV

08:00 Kupujemy dom na plaży
08:55 Remontujemy dom na plaży IX (12/12) - serial dok.
09:55 Widok, na który cię stać
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:31 Usterka XI (1,2)
13:00 Zbudujemy fajny dom
14:55 Mieszkanie na miarę (1)
16:55 Polowanie na ogród VII
18:05 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:00 Zgłoś remont (9)
21:00 Dorota was urządzi VI (6,7/12) - serial dok. Polska 17
22:30 House Hunters (2—5)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (4, 5) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Najpiękniej ukryte hotele (2/6) - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (4)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:40 Mistrzowie szycia (9)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
21:00 Życie w Monako (3/3) - cykl reportaży Wlk. Bryt. 20
22:05 Ekskluzywne hotele
23:05 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (14/16)
08:55 Przyjaciele X (9—14/18)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (20—24,1/24)
14:30 Dwóch i pół XII (15,16,1,2/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele X (15—17,1,2/18) - serial kom.
19:30 Duchy (15,16/18)
20:30 Tata ma plan II (21,1,2/21) - serial kom. USA 18
22:00 The Office PL II (3,4)
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (10/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (10)
09:25 Rodzinka.pl III (24)
09:55 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VI (9,10/13)
12:40 Komisarz Alex XXV
13:35 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (13) - felieton
13:45 Ojciec Mateusz 28 - serial krym. Polska 2022
15:40 Komisarz Alex XXIV (11)
16:30 Na sygnale (77,78)
17:40 Ranczo VI (11,12/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (8) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (13,1/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:10 Na sygnale - serial obycz.

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia grecka (6) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (8, 9) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (5,6) - serial dok.
16:40 Jamie Oliver (2)
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (26)
18:00 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (2)
19:25 m jak mięso (6, 7)
20:15 Jamie Oliver (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain XI
00:45 Bitwa na smaki (1, 2)

CANAL+ DOMO

08:00 Kupione i co dalej? (3, 4)
09:00 Rośliny Karoliny (11, 12)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (8,9) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (4)
14:00 Cudotwórcy VII (24)
15:00 Kupcie sobie zamek! (11)
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2, 3)
16:50 Gardeners' World (7)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty IX
20:00 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Cudotwórcy VII (25)
22:00 Wielkie Projekty

PLANETE+

12:35 Oman. Cuda Półwyspu Arabskiego (1/2) - serial dok.
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (6/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (4/6) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:05 Na targach świata II
18:40 Zdrajcy/Patrioci
19:45 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok. F 2022
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (8) - serial dok.
22:00 Normanowie na Sycylii
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski V (9/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (2,12/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (5)
16:00 Gorączka złota XVI (4)
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Nic do ukrycia (5)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (3/14) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji
00:15 Gorączka złota XVI

TVP HISTORIA

11:05 Arsenał. Magazyn militarno-historyczny (1)
11:35 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
12:45 Zabójcza nauka (3/6)
13:50 Królowie (26)
14:30 Pogranicze w ogniu (14)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (13/13)
18:25 Pokazowe dzieci PRL – gdańskie pięcioraczki
19:40 Królowie (65)
20:20 Ekstradycja II (6)
21:20 Zagłada Drednotów, czyli wielkie samozatopienie
22:25 Kroniki Hitlera (13/13)

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem III (8/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (22/22)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Wykute w ogniu (5)
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (6/10) - serial dok.
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (7/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Największe tajemnice świata VII (7) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (16/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza III (2,2/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt III (1/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (1/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (1/3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (4/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (9,4/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (4/6)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (7,8/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - program popularnonaukowy Polska 2022
21:00 Tajemnice zamków (4/8)
22:00 Ostatnie dni nazistów
00:00 Starożytni kosmici
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (37)

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu XI
11:20 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
12:25 Zielona planeta (1/5)
13:30 Dynastie (1/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu XII
16:40 Amerykańskie Południe
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (1) - serial dok.
19:45 Układ Słoneczny (2/5)
20:55 Życie na pustkowiu (1)
21:55 W okowach mrozu (5/10)
22:55 Amerykańskie Południe

POLSAT VIASAT HISTORY

08:10 Naziści: korzenie zła (4)
10:10 Tajemnice Jezusa
11:20 Wojna światowa: 1914-1945 (1/8) - serial dok.
12:25 Militarny ranking (5/10)
13:30 W poszukiwaniu zaginionych wikingów
14:30 Tajne bazy nazistów III
16:30 Tajemnice Jezusa
17:40 Wojna światowa: 1914-1945 (1/8) - serial dok.
18:40 Militarny ranking (5/10)
19:50 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
21:00 Naziści: korzenie zła
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

WTOREK 2.06

Od A do Z

BEZ MOJEJ ZGODY ★★★
dramat obycz., USA 2009, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Alec Baldwin, Abigail Breslin
21:55 | warner tv
Kiedy jedenastolatka odkrywa, że została poczęta, by być dawcą organów dla cierpiącej na białaczkę siostry, próbuje sądownie odebrać prawa rodzicom. A to oznacza wyrok śmierci dla chorej.

DOBRY ROK ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard, Albert Finney
20:00 | stopklatka
Russell Crowe jako londyński makler, który odziedziczywszy winnicę w Prowansji, nieoczekiwanie dla siebie samego odkrywa uroki życia z dala od zgiełku wielkiego miasta. Inspirujące.

KARATE PO POLSKU ★★★
dramat obycz., Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara, Dorota Kamińska
22:00 | kino polska
Zwodniczy tytuł kryje polskie konflikty i kompleksy w gronie nie tylko ówczesnych trzydziestolatków – w mazurskim krajobrazie z obyczajową drastycznością.

MIDWAY ★★
dramat wojenny, USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich, wyk. Ed Skrein, Patrick Wilson, Luke Evans
23:55 | tvp 1
Wojna na Pacyfiku od Pearl Harbor do tytułowej – przełomowej – bitwy pokazana jak cytat z gry komputerowej z (nad)użyciem efektów specjalnych. Szkoda Rolanda Emmericha za kamerą do takiego gniota.

MÓJ SYNEK ★★
thriller, Francja/Belgia 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet, Mélanie Laurent, Olivier de Benoist
20:10 | ale kino+ hd
Mężczyzna, którego praca wymagająca nieobecności w domu doprowadziła do rozbicia małżeństwa, dowiaduje się o zaginięciu siedmioletniego synka. Rzuca wszystko, by rozpocząć poszukiwania na własną rękę.

Dotyk

20:00 | canal+ premium
★★★★

· FOT. FOCUS FEATURES

Islandczyk studiujący w Londynie dorabia w japońskiej restauracji. Gdy wychodzi na jaw jego romans z córka właściciela, japońska rodzina znika. Po pół wieku Islandczyk rusza na poszukiwanie ukochanej.

DRAMAT OBYCZ. ISLANDIA/WLK. BRYTANIA 2024
REŻ. BALTASAR KORMÁKUR, WYK. EGILL ÓLAFSSON, PÁLMI KORMÁKUR BALTASARSSON, KÓKI

NA PEŁNY ETAT ★★★★
dramat obycz., Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy, Anne Suarez, Geneviève Mnich
21:35 | tvp kultura
Po rozwodzie żyjąca pod miastem samotna matka dwójki dzieci podejmuje pracę pokojówki w luksusowym hotelu. Żyje w wiecznym niedoczasie, a szansę na awans może przekreślić strajk generalny transportu.

NIEMOŻLIWE ★★★★
film katas., USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland
22:10 | tv puls
Mistrz horroru J.A. Bayona z rozmachem i międzynarodową obsadą o słynnym tsunami, które w Boże Narodzenie 2004 r. uderzyło w plaże Tajlandii. Niezwykle sugestywne plus poruszająca kreacja Naomi Watts.

PEWNEGO RAZU W MEKSYKU: DESPERADO II ★★★
film sens., USA/Meksyk 2003, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek, Johnny Depp
23:00 | polsat
Powtórka z rozrywki, czyli Robert Rodriguez bawi się w Sergia Leone: legendarny El Mariachi powraca ze swej samotni, by wyrównać kolejne porachunki. Plus niezawodny Antonio Banderas.

PLAN EMERYTALNY ★★
komedia sensacyjna, Kanada/Kajmany 2023, reż. Tim Brown, wyk. Nicolas Cage, Ashley Greene, Thalia Campbell
20:00 | tv puls
Kiedy pani zadziera z mafią, jedynym ratunkiem wydaje się odwiedzenie ojca (Nicolas Cage), który cieszy się emeryturą na Kajmanach, ale w sytuacji zagrożenia okazuje się uśpionym drapieżnikiem.

PLAN UCIECZKI ★★★
film sens., USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel
20:50 | tvn
Specjalista od zabezpieczeń więziennych trafia za kraty w placówce, której system ochrony sam zaprojektował. Aby uciec i oczyścić się z fałszywych zarzutów, potrzebuje wspólnika: Stallone i Schwarzenegger.

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
23:15 | hbo
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

SŁODKO-GORZKI ★★
dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner
20:00 | kino polska
Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

ŚWIAT TO ZA MAŁO ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999, reż. Michael Apted, wyk. Pierce Brosnan, Sophie Marceau, Robert Carlyle
21:40 | tvp 1
Bond nr 19: 007 plus kolekcja gadżetów kontra międzynarodowy terroryzm i Sophie Marceau. Oklaski dla Sophie – najbardziej stylowej (i aktorsko dojrzałej) dziewczyny Bonda w dotychczasowej historii.

WEJŚCIE SMOKA ★★★★
film sens., Hongkong/USA 1973, reż. Robert Clouse, wyk. Bruce Lee, John Saxon, Ahna Capri
20:00 | tvn 7
Pośmiertny triumf Bruce'a Lee w klasyku gatunku: chcący pomścić swoją siostrę mistrz kung-fu bierze udział w turnieju zorganizowanym przez demona zła. Lektura obowiązkowa.

KONRAD J. ZARĘBSKI

WTOREK 2.06

TVP1

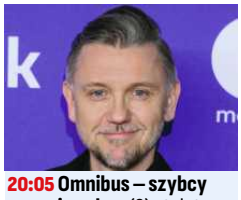
06:20 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (720)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Czterdziestolatek (2)
09:10 Ranczo IV (6/13)
10:10 Komisarz Alex V (2/13)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (754)
12:55 Iberia – bezkresna natura - film dok. Hiszp. 2023
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5675)
18:05 Reporterzy (538)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Dziecko z pyłu** - film dok. Polska/Wietnam/Szwecja/Katar 2025
21:40 **Świat to za mało (The World Is Not Enough)** (★★★) - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999 (135 min)
23:55 **Midway** (★★) - dramat wojenny USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich (145 min)
02:20 **Miłość, ślub i inne nieszczęścia** (★★) - komedia romantyczna USA 2020 (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Przystań nad Biblią
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7572) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:35 Msza Święta Kościoła Polskokatolickiego w Strzyżowicach - transmisja
12:30 Koło fortuny (1847)
13:15 Panna młoda (77)
14:05 Va banque (979)
14:35 Na sygnale
15:00 La Promesa – pałac tajemnic (403) - telenowela
16:00 Koło fortuny (1848)
16:35 Familiada (3025)
17:20 Panna młoda (78)
18:15 Va banque (980)
18:50 Jeden z dziesięciu (20)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
19:55 Domowe patenty

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (2) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (214) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:50 **Ludzie i bogowie** (3,4/13) - serial historyczny Polska 2020
00:40 **Na tropach przeszłości** (2/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:45 **Nasz dom w górach** - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:35 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (35,36/61)
09:30 Trudne sprawy XXV (20,21) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (52,53,54) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (3) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5911)
16:30 Na ratunek 112 XVII (4) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XVIII (1) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 50 (59) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (602)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (114) - teleturniej Polska 2026

20:35 **Venom** (★★★) - film sens. USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy, Michelle Williams (145 min)
23:00 **Pewnego razu w Meksyku: Desperado II (Once Upon a Time in Mexico)** (★★★) - film sensacyjny USA/Meksyk 2003 (130 min)
01:10 **Czerwona jaskółka (Red Sparrow)** (★★) - film sens. USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence (175 min)

TVN

05:15 Nauka jazdy (22)
05:40 Uwaga! (8005) - mag.
05:55 Ukryta prawda (33/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Poznań – „Pomylone Gary" 28 (5) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5734)
11:20 Doradca smaku (2)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ludwinka", Ludwina XX (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (6,7,10/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (12/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi III (34/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8006) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Plan ucieczki** (★★★) - film sens. USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger (150 min)
23:20 **Kuba Wojewódzki** (8)
00:30 **Superwizjer** (1348)
01:10 **Kryminalni: Misja śląska** (★★★) - film krym. Polska 06, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Marek Włodarczyk (140 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (2,3/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (7/16)
10:00 Maria z przedmieścia (2) - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Kurierzy (7) - serial obyczajowy Polska 2023
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (8) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (8)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (14,15) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Plan emerytalny (The Retirement Plan)** (★★) - komedia sensacyjna Kanada/Kajmany 2023 (130 min)
22:10 **Niemożliwe (The Impossible)** (★★★★) - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (140 min)
00:30 **97 minut do śmierci (97 Minutes)** (★★) - thriller Wlk. Brytania/USA/Kanada 2023, reż. Timo Vuorensola (110 min)
02:20 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (7/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (50,51,52/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (28,36,37/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (39/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (2/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (28,29) - serial fabularno-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (31/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (39/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Wejście smoka (Enter the Dragon)** (★★★★) - film sens. Hongkong/USA 1973, reż. Robert Clouse (135 min)
22:15 **Na skraju jutra (Edge of Tomorrow)** (★★★) - film s.f. USA 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (140 min)
00:35 **Heroski (Sheroes)** (★★) - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss (110 min)
02:25 **Żyjąc z potworem VIII**

MEZZO

10:00 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023
12:10 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34
12:55 Intermezzo
13:30 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa wykonuje utwory Ravela i Mahlera - Francja 2021
15:05 Mozart, Mahler
16:40 Intermezzo
17:05 Jascha Heifetz
18:30 Midori, Niemiecka Orkiestra Symfoniczna w Berlinie, Marie Jacquot
20:30 Xiaogang Ye: Sen czerwonego pawilonu: Chiński Balet Narodowy - balet Chiny 2024
22:20 Mozart: IX koncert fortepianowy – Mitsuko Uchida
22:55 Mozart: XLI symfonia
23:30 Jean-Philippe Rameau: Platée - opera Francja 2022

PULS 2

09:20 Bing (57,58/78)
09:35 Basia II (14)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! II (14)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (12,11/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (25,26/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (2)
17:35 Superkoty
18:00 Blue (51,52/52)
18:15 Bing (57,58/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (52) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (6,7) - serial krym. Polska 2025
23:00 800 - dramat historyczny Chiny 2020
02:00 Dzielnica strachu X (9)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (5/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (5,57) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (26,27)
13:55 Trudne sprawy XXVII (19,20,21) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (59) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (3,4/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (2) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (2)
23:05 Terytorium wroga - dramat wojenny Francja 2011
01:25 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (3/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (64,65/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (52/67)
13:35 Przepis na życie V (5)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (13, 14)
17:00 Fani czterech kółek XVI (6/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII - serial kryminalny Polska 2008
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (15/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (13/13)
01:15 Szpital (57/69)
02:15 Szkoła (28/63)

WTOREK 2.06

STOPKLATKA

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (55)
08:55 Robert Makłowicz (219, 190) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (7)
11:00 Górski lekarz XVII (12,13/16) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VI (1,5,2/5)
16:00 MacGyver III (2,3/20) - serial sensacyjny USA/Kanada 1987
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (7,8/12)
19:10 Aukcja w ciemno (1,3/21) - serial dok.
20:00 Dobry rok (A Good Year) - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard (150 min)
22:30 Zabójca (War) - film sens. USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell, wyk. Jet Li, Jason Statham, John Lone, Devon Aoki, Luis Guzmán (130 min)
00:40 Kronika opętania (The Possession) - horror USA/Kanada 2012, reż. Ole Bornedal, wyk. Jeffrey Dean Morgan (125 min)

KINO POLSKA

07:45 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
08:25 Jeśli serce masz bijące - dramat psycholog. Polska 1983, reż. Wojciech Fiwek
10:25 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
12:10 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
14:20 Polska Kronika Filmowa 52AB/68 - reportaż Polska 68
14:55 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyc, Natasza Urbańska
17:15 Pogranicze w ogniu (5,6)
20:00 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner, Bogusław Linda
22:00 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara
23:55 Przepraszam, czy tu biją? - film sens. Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański
01:50 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek

ALE KINO+

09:15 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:00 Bestia (5,6/6)
12:05 Vera XIII (1/3)
14:05 Arktyka (Arctic) - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smáradóttir (120 min)
16:05 Poprzednie życie (Past Lives) - dramat obycz. USA/Korea Południowa 2023, reż. Celine Song, wyk. Greta Lee, Teo Yoo (130 min)
18:15 Vera XIII (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 Mój synek (Mon Garcon) - thriller Francja/Belgia 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet, Mélanie Laurent (105 min)
21:55 Jej twarz (The Last Face) - dramat obyczajowy USA 2016, reż. Sean Penn, wyk. Charlize Theron (155 min)
00:30 Narysuj mnie - dramat obycz. Polska 2024, reż. Piotr Matwiejczyk, wyk. Teresa Sawicka, Zofia Schwinke, Dominika Zdzienicka (100 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (3/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
16:35 Pojutrze - film katas. USA 04, reż. Roland Emmerich
19:15 Oszustki - komedia krym. USA/Hiszpania 2019
21:00 Raj dla par - komedia USA 2009, reż. Peter Billingsley, wyk. Vince Vaughn
23:25 Serena - melodramat Czechy/Francja/USA 2014, reż. Susanne Bier
01:40 Fala zbrodni III

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV: Pierwsze, drugie... zapnij mi obuwie (3) - film krym. Wlk. Brytania 1992
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
20:00 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 21
22:35 Następne 48 godzin - komedia sensacyjna USA 90
00:20 Zderzenie - thriller Niemcy/Wlk. Bryt./USA 2016

TVP KULTURA

08:30 Klub profesora Tutki
09:00 Zmiennicy (7)
10:10 Dama Kameliowa - melodramat Polska 1994, reż. Jerzy Antczak (125 min)
12:15 Papcio Chmiel
13:20 Skutki noszenia kapelusza w maju - komedia Polska 1993, reż. Krystyna Krupska-Wysocka (95 min)
14:55 Miasto z morza - film historyczny Polska 2009, reż. Andrzej Kotkowski (130 min)
17:05 Zmiennicy (8)
18:15 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
18:55 Pan wzywał, Milordzie? (3/5)
20:00 Norymberga - spektakl teatralny Polska 2006, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Janusz Gajos
21:35 Na pełny etat (A plein temps) - dramat obycz. Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy (100 min)
23:15 Jak zostać Marilyn
00:20 Licencja na zabijanie (Licence to Kill) - film sens. Wlk. Brytania/Meksyk/USA 89 (145 min)

WARNER TV

08:25 J.A.G IX (4/23)
09:25 Bajer z Bel-Air III
10:25 Prawo Agaty (4)
11:25 Pełna chata VI (7,8/24)
12:25 J.A.G. IX (5,6/23)
14:20 Bajer z Bel-Air III
16:20 Pełna chata VI
18:20 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
20:00 Szczęściarz - melodramat USA 2012, reż. Scott Hicks, wyk. Zac Efron
21:55 Bez mojej zgody - dramat obycz. USA 2009
00:00 Yellowstone (7,8/9)

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (1,2/22)
09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:20 Pingwiny z Madagaskaru
10:50 Lemony Snicket – Seria niefortunnych zdarzeń - komedia Niemcy/USA 2004
13:00 Czarodziejki (3,4/22)
15:00 Moja super eksdziewczyna - film s.f. USA 2006
17:10 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
20:00 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
22:30 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003

HBO

08:00 Well Done! - komedia Francja/Luksemburg 2023 (110 min)
09:50 La Grazia - dramat obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)
12:00 Czarne bractwo.
BlacKkKlansman - film biograficzny USA/Chiny 2018 (135 min)
14:15 Makbet - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Justin Kurzel (115 min)
16:10 Bohemian Rhapsody - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer (135 min)
18:25 Tripped Up - komedia USA 2023 (95 min)
20:00 Stamtąd IV (4/10) - serial grozy USA 2026
21:00 Półbrat (6) - serial obycz. Wlk. Brytania 26
22:10 Ród smoka II (6/8) - serial przyg. USA 2024
23:15 Przymierze - film sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie (120 min)
01:15 Sanctuary - thriller USA/Francja/Rosja 2023, reż. Zachary Wigon, wyk. Margaret Qualley (95 min)

CINEMAX

11:40 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015
13:40 Wszystko wyjaśnione - dramat obycz. Węgry/Słowacja 23, reż. Gábor Reisz
16:15 Co się zdarzyło w Las Vegas - komedia romantyczna USA 2008, reż. Tom Vaughan
17:55 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
20:00 Loteria! - komedia sens. USA 2024, reż. Paul Feig
21:45 Portland Tower (1,2,3/3)
00:05 Urodzeni mordercy - thriller USA 1994

ROMANCE TV

12:20 Rosamunde Pilcher: Kraina tęsknoty - film obycz. Niemcy/Austria 2006
14:15 Wszyscy lekko stuknięci - komedia Niemcy 2024
16:05 Inga Lindström: Konie z Katarinabergu - film obycz. Niemcy 2007, reż. M. Steinke
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (9/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (8/9)
20:00 Rosamunde Pilcher: Zranione serca - film obycz. Wlk. Brytania/Niemcy 2000
21:55 Lilly Schönauer: Miłość ma skrzydła - film obycz. Niemcy 06
23:50 Górski lekarz (8/9)

CANAL+ PREMIUM

09:15 Kiler-ów 2-óch - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
11:10 Łapu-Capu (130)
11:15 Hollywoodgate
12:50 Długi weekend - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
14:05 Godzina zero (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
14:50 Rave - film dok.
16:10 Holiday - komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
18:25 Łapu-Capu (131)
18:30 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander, wyk. Cillian Murphy (90 min)
20:00 Dotyk - dramat obycz. Islandia/Wlk. Brytania 2024, reż. Baltasar Kormákur (120 min)
22:00 Girl Climber. Wspinaczka - film dok.
23:25 Miasteczko Shelby Oaks - horror USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann (90 min)
00:55 Tak się poznaliśmy - komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings (95 min)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty (14)
10:55 Szpital św. Anny (39)
11:55 Druga szansa IV (8,9)
13:55 Prawo Agaty (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Top 100: filmy wszech czasów (1) - mag. filmowy
16:35 Po pierwsze kino (14)
16:45 Prosto w serce - komedia romantyczna USA 2007
19:00 Szpital św. Anny (19/50)
20:00 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz
22:50 Meg - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub

AMC

08:55 Tajemnicza wyspa (1) - film fantasy USA/Tajlandia/Niemcy 2005
10:45 Tajemnicza wyspa (2) - film fantasy USA/Niemcy/Tajlandia 2005
12:40 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
14:35 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
17:45 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
19:50 Daredevil - film sens. USA/Szwajcaria 2003
22:00 Dziewięć i pół tygodnia - film erotyczny USA 1986

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (5,6/22)
11:15 Detektyw Monk III
13:10 Agenci NCIS: Hawaje (5,6/22) - serial krym.
15:10 Agenci NCIS XV (15,16/24) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (15,16/23)
19:10 Castle VIII (7,8/22)
21:05 Rekrut VIII (6/18)
22:05 Nocny lot (4/6)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (15,16/23)
00:50 Castle VIII (7/22)

EPIC DRAMA

08:55 Lekarze na start
10:30 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
12:20 Wszystkie stworzenia duże i małe V (2/6)
13:20 Tess D'Urbervilles (3/4)
14:30 Poirot X (4/4)
16:30 Agenci NCIS XVI (3,4/24)
18:20 Sprawy pana Booka (5/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Joan (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:00 Królowa węży (4/8)
23:05 Kochanek Lady Chatterley - dramat miłosny Wlk. Brytania 2015
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

06:45 Poukładani (2, 3)
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (8,9/20) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 12) - reality show
20:50 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (1,16) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (6)
00:45 Prince Charming (2, 3) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (3) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4993)
18:15 Z drugiej ręki (2) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
19:45 Moto Fachury (2)
20:30 Moto kombat (2)
21:15 Jeździć, obserwować VI
22:00 Raport Turbo (4993)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:40 Lewis (5/6)
09:45 Ojciec Brown XI (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (6/15)
15:55 Lewis (5/6)
17:00 My Life is Murder IV (3)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI (8/8) - serial kryminalny
21:00 Ludwig (6/6)
22:15 Luther (3,4/6)
00:30 My Life is Murder (9/10)

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VII
12:05 Jim wie lepiej V (3,4/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (18,19,20,21/22)
16:00 Simpsonowie 34 (7,8,9,10/22) - serial anim.
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (13,14,15/24)
19:30 Współczesna rodzina IV (16,17,18/24) - serial kom.
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXI (19,20/21)
22:00 Rok pierwszy - komedia
00:00 Genialna Morgane V
01:10 Współczesna rodzina IV

HGTV

08:05 Kupujemy dom na plaży
09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (8)
11:05 Zarobić na remoncie VI
11:36 Usterka XI (3,4)
13:05 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Będzie pięknie (3/8)
19:05 Zgłoś remont (9)
20:05 Dorota inspiruje (6)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters (6—9)
00:45 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu (9)
11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (5, 6) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:45 Mistrzowie szycia (1)
15:50 Zapraszam do stołu (5)
17:45 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (10)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
21:00 Tajlandia z Sue Perkins
22:00 Kardashianowie (2/2)
23:10 Wstydliwe choroby: nowotwory - serial dok.
00:05 Wielkie Taneczne show

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (2/24)
08:55 Przyjaciele X (15,16,17, 1,2/18) - serial kom. USA 2004
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (2—7/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (3—6/24)
16:30 Przyjaciele (3—8/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (8—13/24) - serial kom. USA 2018, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (5,6)
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park XXII (2,3/10)
01:00 Pracoholicy V (12/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (11)
09:25 Rodzinka.pl III
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo VI (10,11/13)
12:10 Pan Mama (14,15)
13:10 Zaraz wracam (44)
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:40 Komisarz Alex XXIV (12) - serial krym. Polska 2025
16:30 Na sygnale (78,79)
17:40 Ranczo VI (12,13/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (9) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VII (1,2/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28
00:15 Na dobre i na złe
01:20 Matylda - serial kostium.

CANAL+ KUCHNIA

13:35 m jak mięso (3, 4)
14:25 ABC gotowania — kuchnia grecka (7) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (9, 10) - mag.
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Jamie Oliver (3)
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (3)
19:25 m jak mięso (7, 8)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji — Nowa Zelandia (2)
21:15 Anthony Bourdain XI
00:45 Bitwa na smaki: David vs Matteo (2, 3) - real tv

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (1, 2)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (9, 10) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (5)
14:00 Cudotwórcy VII (25)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (8)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta X
21:00 Cudotwórcy VII (26)
21:55 Pokochaj lub sprzedaj
22:50 Wiejskie domy do liftingu (7) - reality show

PLANETE+

12:35 Oman. Cuda Półwyspu Arabskiego (2/2) - serial dok.
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (7/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (5/6) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:05 Na tarcach świata II
18:45 Zdrajcy/Patrioci (2/5)
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Cel: schłodzić planetę
22:00 Materiały przyszłości (1/3) - serial dok. Niemcy 2022
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski V (10/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Mike Brewer. Samochody świata (7/12)
12:30 Nagi instynkt przetrwania XI (3,11/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia II (8/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Conspiracies & Coverups - serial dok.
22:00 Sara Price: Chasing Dakar (1/3) - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV (14/16)

TVP HISTORIA

12:35 Zagłada Drednotów, czyli wielkie samozatopienie
13:40 Film dokumentalny
14:00 Królowie (27)
14:30 Pogranicze w ogniu (15)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru
18:30 Pamięć śladów
19:40 Królowie (66)
20:15 Ekstradycja II (7) - serial sensacyjny Polska 1996
21:20 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
22:25 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
23:30 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem III (9/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (7/10) - serial dok.
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (8/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (3,4/20) - serial dok.
23:00 Złoto Hitlera (2/4)
23:55 Jak to wyjaśnić IV (2/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Era supertransportu
13:00 Wojna widziana z powietrza III (3,4/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt III (2/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (2/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5) - serial dok.
21:00 Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (1,2/8)
23:00 Wyjaśnić katastrofę

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (6/6)
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (12,1) - serial dok.
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie (1,2/3)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (5/8)
22:00 Sekretne życie seksualne Hitlera (1,2/4) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici

BBC EARTH

12:30 Zielona planeta (2/5)
13:35 Dynastie (2/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu (1)
16:40 Ekspedycja: orka
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Wielkie koty 24/7 II (3)
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
21:55 W okowach mrozu (6/10) - serial dok. USA 2013
22:55 Superchirurdzy: między życiem a śmiercią (1)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
11:15 Wojna światowa: 1914-1945 (2/8) - serial dok.
12:15 Militarny ranking (6/10)
13:25 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
14:35 Naziści: korzenie zła
16:30 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
17:35 Wojna światowa (2/8)
18:40 Militarny ranking (6/10)
19:50 Ciemna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
21:00 Faszyści i masoni (1)
22:05 Świta Hitlera (5/6)
23:20 Kto napisał Biblię?

ŚRODA 3.06

Od A do Z

AGENT I PÓŁ ★★★
film sens., USA/Chiny 2016, reż. Rawson Marshall Thurber, wyk. Dwayne Johnson, Kevin Hart, Amy Ryan
23:05 | polsat
Niby zgrane, ale zawsze działa: szkolny osiłek, po latach agent CIA, nieoczekiwanie potrzebuje pomocy dawnego kolegi, obecnie cichego księgowego, i wciąga go w sam środek niebezpiecznej akcji.

AŻ DO PIEKŁA ★★★
film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster
22:20 | ale kino+ hd
Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

CÓRKA TRENERA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak, Karolina Bruchnicka, Bartłomiej Kowalski
21:05 | tvp kultura
Dobrze podpatrzone: brawurowy Jacek Braciak jako trener tenisa, który spędza lato na podróżach z turnieju na turniej i marzy, by jego córka spełniła młodzieńcze marzenia taty o udziale w Wimbledonie.

DOWÓD ŻYCIA ★★★
film sens., USA 2000, reż. Taylor Hackford, wyk. Meg Ryan, Russell Crowe, David Morse
20:00 | warner tv
Russell Crowe jako wysoko opłacany specjalista od odbijania zakładników wyrusza na poszukiwanie inżyniera, uprowadzonego przez latynoskich partyzantów – za darmo, z miłości do Meg Ryan, żony porwanego.

KUKUŁKA ★★
horror, Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer, Jan Bluthardt, Marton Csokas
22:35 | canal+ premium
Po śmierci matki nastolatka wraz z ojcem, jego nową żoną i jej niemą córką przenoszą się do Niemiec, gdzie ojciec modernizuje hotel. Atmosfera gęstnieje, gdy w okolicy pojawia się tajemnicza kobieta.

Kształt wody

22:20 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Cztery Oscary, w tym za film roku i reżyserię Guillerma del Toro, dla opowieści o niemej sprzątaczce, która nawiązuje kontakt z obcym(?), przetrzymywanym w rządowym laboratorium czasu zimnej wojny.

FILM PRZYG.
USA/KANADA/MEKSYK 2017, REŻ. GUILLERMO DEL TORO, WYK. SALLY HAWKINS, MICHAEL SHANNON, RICHARD JENKINS

NA PEŁNY ETAT ★★★★
dramat obycz., Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy, Anne Suarez, Geneviève Mnich
23:20 | tvp kultura
Po rozwodzie żyjąca pod miastem samotna matka dwójki dzieci podejmuje pracę pokojówki w luksusowym hotelu. Żyje w wiecznym niedoczasie, a szansę na awans może przekreślić strajk generalny transportu.

OSTATECZNA ROZGRYWKA ★★
thriller, Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan
20:00 | stopklatka
Powtórka z rozrywki: kiedy terroryści uprowadzają podczas meczu futbolu siostrzenicę byłego komandosa, mężczyzna rusza z odsieczą, wydając jednoosobową wojnę przeciwko wszelkiemu złu. Rutyna jak się patrzy.

OSTATNI PROM ★★★
dramat obycz., Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda
23:25 | kino polska
Wyraziste studium postaw i charakterów: spojrzenie na Polaków w obliczu stanu wojennego na przykładzie pasażerów promu płynącego do Hamburga w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku.

POKERZYSTA ★★
thriller, USA/Australia 2022, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Liam Hemsworth, Elsa Pataky
20:00 | tv puls
Russell Crowe jako reżyser i główny bohater opowieści o miliarderze, który zaprasza swoich przyjaciół na pokera – nie tyle, by obdarować ich wielkimi pieniędzmi, ile by dokonać zadawnionej zemsty.

QUEER ★★★
dramat obycz., Włochy/USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Daniel Craig, Drew Starkey, Jason Schwartzman
23:40 | hbo
Czytając prozę Williama S. Burroughsa: Daniel Craig jako Amerykanin w mieście Meksyk lat 50. XX wieku, który ulega silnej fascynacji młodszym mężczyzną i zaprasza go w podróż w głąb Ameryki Łacińskiej.

STAN GRY ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald, wyk. Russell Crowe, Ben Affleck, Jason Bateman
22:00 | tv puls
Opatrzone: Russell Crowe jako dziennikarz, który badając sprawę tajemniczej śmierci kochanki swego przyjaciela kongresmena, wpada na trop mrocznych machinacji na styku biznesu i polityki.

ŚCIGANY ★★★★
film sens., USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward
20:50 | tvn
Wspomnienie po serialu: skazany jako żonobójca lekarz ucieka z więziennego konwoju, by odszukać prawdziwego sprawcę. Harrison Ford i ścigający go zapamiętale Tommy Lee Jones (Oscar). Niemal klasyka.

TRANSFORMERS ★★★★
film s.f., USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox, Josh Duhamel
20:00 | cinemax
Od zabawki poprzez komiks na duży ekran: opowieść o kosmicznej wojnie dwóch klanów wysoko technicznie zaawansowanych robotów, w której polem walki staje się nasza planeta. Eskapizm w najczystszej postaci.

ZAPISKI ŚMIERTELNIKA ★★
dramat obycz., Polska 2025, reż. Maciej Żak, wyk. Ireneusz Czop, Magdalena Boczarska, Magdalena Popławska
21:00 | canal+ premium
Pięćdziesięciolatek traci chęć do życia i myśli o samobójstwie – wzorem swego ojca. Ale kiedy dojrzewa do samobójczego zamachu, pojawia się duch ojca, który próbuje odwieść go od tego zamiaru.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 3.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Czterdziestolatek (3)
09:10 Ranczo IV (7/13)
10:10 Komisarz Alex V (3/13)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (2)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (757)
12:55 Islandia – przebudzenie się do życia - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5676)
18:05 Reporterzy (539)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio piłki nożnej

20:35 **Piłka nożna: Mecz towarzyski**: Mecz na PGE Narodowym w Warszawie: Polska – Nigeria (na żywo)
23:10 **Wałęsa. Człowiek z nadziei** (★★★★) - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz (135 min)
01:25 **Świat to za mało (The World Is Not Enough)** (★★★) - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999 (135 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (372)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7573) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7573) - mag. Polska 2026
11:30 Gwiazdorska kuchnia Ani (47) - mag. kulinarny
12:00 Rodzinka.pl (2)
12:35 Koło fortuny (1848)
13:15 Panna młoda (78)
14:05 Va banque (980)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Domowe patenty
16:00 Koło fortuny (1849)
16:35 Familiada (3026)
17:20 Panna młoda (79)
18:15 Va banque (981)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (3) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (215) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Ludzie i bogowie** (5,6/13) - serial historyczny Polska 2020
00:45 **Na tropach przeszłości** (3/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:45 **Nasz dom w górach** - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (37,38/61)
09:30 Trudne sprawy XXV (22,23) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (55,56,57) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (4) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5912)
16:30 Na ratunek 112 XVII (5) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (2)
18:00 Pierwsza miłość 50 (60) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (603)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (115) - teleturniej Polska 2026

20:35 **Kochaj albo rzuć** (★★) - komedia Polska 1977, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Władysław Hańcza, Irena Karel, Anna Dymna (150 min)
23:05 **Agent i pół (Central Intelligence)** (★★★) - film sens. USA/Chiny 2016, reż. Rawson Marshall Thurber (135 min)
01:20 **Jak poślubić milionera?** (★) - komedia romant. Polska 2019, reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha (150 min)

TVN

05:15 Recepta na stary dom III (1/9) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8006)
05:55 Ukryta prawda (34/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Tomyśl – Oaza Smaku 28 (6) - reality show Polska 24
07:45 Dzień Dobry TVN (5735)
11:20 Doradca smaku (3)
11:25 Kuchenne rewolucje: Zajazd „Florencja" XX (3)
12:35 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (8,9,11/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (13/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi III (41/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8007) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Ścigany (The Fugitive)** (★★★★) - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Julianne Moore (165 min)
23:35 **Bodyguard** (★★★) - film sens. USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner (160 min)
02:15 **Aż po grób (Get Low)** (★★★) - film obyczajowy USA/Niemcy/Polska 2009 (130 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (3,4/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (10) - serial sens.
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (8)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (10) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (9) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (15,16) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Pokerzysta (Poker Face)** (★★) - thriller USA/Australia 2022, reż. Russell Crowe, wyk. Elsa Pataky (120 min)
22:00 **Stan gry (State of Play)** (★★★) - thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald (150 min)
00:30 **Jak dogryźć mafii (Once Upon a Time in Venice)** (★★) - komedia sens. USA 2017, reż. Mark Cullen (120 min)
02:30 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (8/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (53,54,55/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (29,38,39/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (40/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (3/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (30)
18:00 Sekrety życia (32/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (40/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Morderstwo doskonałe (A Perfect Murder)** (★★) - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis (140 min)
22:20 **Piekielna głębia (Deep Blue Sea)** (★) - film sensacyjny USA/Meksyk 1999, reż. Renny Harlin (135 min)
00:35 **Przemytnik (The Mule)** (★★★★) - dramat krym. USA/Kanada 2018, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Bradley Cooper (145 min)

MEZZO

11:25 Daniel Lozakovich, Michaił Pletniow - muzyka klas.
13:05 Intermezzo
13:30 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok. USA 2020
14:20 Boris Giltburg: Chopin, Rachmaninow – Salle Bourgie, Montreal - muzyka klasyczna
15:55 Arte Flamenco – 35 lat
16:20 Intermezzo
17:00 Wolfgang Amadeus Mozart: Wielka Msza - balet Niemcy 05, reż. Hans Hulscher
19:20 Dialogues II: Mats Ek, Akram Khan, Sharon Eyal, Samantha Lynch – Théâtre des Champs-Elysées - taniec
20:30 Edison Denisov: Piana dni - opera Francja 2025, aut. Boris Vian, wyk. Josefin Feiler
22:45 Nate Smith – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu - koncert

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! III (2)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (13,12/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (26,1/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (3)
17:35 Superkoty
18:00 Blue II (1,2/52)
18:15 Bing (59,60/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (53) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (7,8) - serial krym. Polska 2025
23:00 Conan Barbarzyńca - film przyg. USA/Hiszpania/Meksyk 1982, reż. John Milius, Marcus Nispel, wyk. Mako
01:30 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (7/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII
11:55 Dlaczego ja? 33 (28,29)
13:55 Trudne sprawy XXVII (22,23,24) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (60) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (5,6/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (3) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (3)
23:05 Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy - thriller Francja/Włochy/Wlk. Bryt. 04
01:10 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (4/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (66,67/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (53/67)
13:35 Przepis na życie V (6)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (15, 16)
17:00 Fani czterech kółek XVI (7/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V (5)
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII (5) - serial krym. Polska 2008
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (16/23) - serial krym. USA/Kanada 2010
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (10/13)
01:10 Szpital (62/69)
02:10 Szkoła (30/63)

ŚRODA 3.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (56)
08:55 **Robert Makłowicz** (207, 218) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (8)
10:55 **Górski lekarz XVII** (13,14/16) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VI** (2,6,3/5)
16:00 **MacGyver III** (3,4/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (8,9/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (3,4/21) - serial dok.
20:00 ** **Ostateczna rozgrywka (Final Score)** - thriller Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan (130 min)
22:10 *** **Uprowadzona III (Taken 3)** - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Sam Spruell (145 min)
00:35 ** **Kod Merkury (Mercury Rising)** - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride (140 min)

KINO POLSKA

07:40 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003
09:50 Chłopi: Boryna (1) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
11:45 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
13:40 Krzyżacy - film przygodowy Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska, Grażyna Staniszewska
17:20 Pogranicze w ogniu (6,7) - serial sens. Polska 1988
20:00 Ekstradycja II (3,4/9) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Maria Pakulnis
22:15 Misja Afganistan: Blizny (5) - serial wojenny Polska 2012, wyk. Paweł Małaszyński, Ilona Ostrowska
23:25 Ostatni prom - dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda
01:25 Czeka na nas świat - komedia Polska 2006, reż. Robert Krzempek, wyk. Sebastian Pawlak, Bartosz Żukowski, Cezary Żak

ALE KINO+

09:35 **Mother Dear** - film krótkom. PL 21 (25 min)
10:00 **Bestia II** (1,2/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:05 **Vera XIII** (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
14:00 **Perfect Days** - komedia Niemcy/Japonia 2023, reż. Wim Wenders, wyk. Kôji Yakusho, Tokio Emoto, Arisa Nakano, Aoi Yamada (145 min)
16:25 *** **Terapia dla par (Bajo terapia)** - komedio-dramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio, Alexandra Jiménez, Fele Martínez (110 min)
18:15 **Vera XIII** (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 24, wyk. Brenda Blethyn
20:10 **Wiem, co widziałam** (1,2/6) - serial obyczajowy Nowa Zelandia 2023, wyk. Robyn Malcolm, Peter Mullan
22:20 *** **Aż do piekła (Hell or High Water)** - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster (125 min)
00:25 **Zaginieni** (5,6/6) - serial krym. Szwecja 2022

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (4/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (9,10)
10:25 Świat według Kiepskich
14:00 O psie, który wrócił do domu - film przyg. USA/Chiny 2019, wyk. Jonah Hauer-King
15:55 Gran Turismo - film przyg. USA/Japonia 2023
18:45 Zmartwychwstały - dramat historyczny USA 16
21:00 Terminator: Mroczne przeznaczenie - film sens. USA/Hiszp./Węgry/Chiny 2019
23:40 Venom 2: Carnage - horror USA 2021
01:45 Fala zbrodni IV

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot V (1/8)
14:10 Poirot: Przegrany gość V: (2) - film kryminalny Wlk. Brytania 1993
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
20:00 Liberator - film sens. USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal
22:10 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

TVP KULTURA

09:00 **Zmiennicy** (8)
10:15 ** **Miasto z morza** - film historyczny Polska 2009 (125 min)
12:20 **Figury niemożliwe i inne historie I** - film animowany Polska/Kanada 2021 (35 min)
12:55 **Legendy Paryża – opowieść o sztuce XIX wieku** (1/4)
14:00 **Droga** (5) - serial obycz.
15:15 ** **Cudze szczęście (Unser fremdes Kind)** - dramat obycz. Polska/Niemcy 1998 (100 min)
16:55 **Zmiennicy** (9)
18:10 **Muzeum polskiej piosenki** (11)
18:30 **Informacje kulturalne**
18:55 **Pan wzywał, Milordzie?** (3/5)
20:00 **Powrót Sherlocka Holmesa** (1/13)
21:05 **Córka trenera** - dramat obycz. Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak (100 min)
22:45 **Informacje kulturalne**
23:20 **** **Na pełny etat (A plein temps)** - dramat obycz. Francja 2022 (100 min)
01:00 **Jazz w Akwarium – Koncert Kwartetu Janusza Muniaka**

WARNER TV

08:10 J.A.G. IX (5/23)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:05 Prawo Agaty (5)
11:05 Pełna chata VI (9,10/24)
12:10 J.A.G. IX (6,7/23)
14:00 Bajer z Bel-Air III
16:00 Pełna chata VI
18:10 Randka z billboardu - film obycz. USA 1998
20:00 Dowód życia - film sensacyjny USA 2000
22:35 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
00:15 Szczęściarz - melodramat USA 2012, reż. Scott Hicks

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (3,4/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (1/39) - serial anim.
11:00 Kroniki Spiderwick - film przyg. USA 2008
13:00 Czarodziejki (5,6/22)
15:00 Dwoje do poprawki - komedia romant. USA 2012
17:20 Mission: Impossible III - film sensacyjny USA 2006
20:00 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
22:30 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011

HBO

09:25 **Żegnaj Christopher**
**** **Robin** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (105 min)
11:10 **Światełko w tunelu**
*** - komediodramat USA 2024 (115 min)
13:05 **Wszystko pół na pół**
*** - komedia Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan (110 min)
14:55 **Witajcie w Marwen**
*** - komediodramat USA/Japonia/Chiny 2018, reż. R. Zemeckis (115 min)
16:50 **Bezmiar** - dramat
*** obycz. Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese (100 min)
18:30 **Amrum** - dramat
**** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (90 min)
20:00 **Panna młoda!** - horror
*** USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley (130 min)
22:10 **Euforia III** (8/8)
23:40 **Queer** - dramat obycz.
*** Włochy/USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Daniel Craig (140 min)
02:00 **Na rauszu**
**** - komediodramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg (120 min)

CINEMAX

10:35 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
12:40 Obietnica Mai - thriller Dania 2024
14:10 Gdyby ulica Beale umiała mówić - dramat miłosny USA 2018, reż. Barry Jenkins
16:10 Imię - komedia Francja/Belgia 2012, wyk. Patrick Bruel
18:00 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 03
20:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
22:20 Kształt wody - film przyg. USA/Kanada/Meksyk 2017, reż. Guillermo del Toro

ROMANCE TV

09:05 Górski lekarz (8/9)
10:00 Podręcznik szczęścia - komedia romant. USA 2023
11:55 O jedną miłość więcej - dramat Niemcy 2021
13:50 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024
16:05 Dzieci i wielkie serce – Nowe drogi - film obycz. Niemcy 2008, reż. J. Delbridge
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (10/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (8/9)
20:00 Moje serce w Chile - dramat Niemcy 08, reż. Jörg Grünler, wyk. Hannelore Elsner
23:50 Górski lekarz (8/9)

CANAL+ PREMIUM

09:30 **LARP. Miłość, trolle**
*** **i inne questy** - komedia Polska 2025 (95 min)
11:05 **Copa 71** - film dok. Wlk. Brytania 2023
12:35 **Wszyscy Święci**
** - dramat obycz. Polska 2002 (80 min)
13:55 **Godzina zero** (3/4)
14:40 **Kwiat ośmiu gór**
16:00 **Premierowa jazda**
16:15 **Krucjata Bourne'a**
*** - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
18:00 **Łapu-Capu** (132)
18:05 **Saga »Zmierzch«:**
** **Przed świtem, cz. 2** - film fantasy USA 2011 (115 min)
20:00 **Para z sąsiedztwa** (6/6) - serial sensacyjny Wlk. Brytania 2025
20:50 **Making of C+**
21:00 **Zapiski śmiertelnika**
** - dramat obycz. Polska 25, reż. Maciej Żak, wyk. Ireneusz Czop (95 min)
22:35 **Kukułka** - horror
** Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer (100 min)
00:15 **Skok stulecia II** - film
*** sens. USA/Kanada/Hiszp. 25, reż. Christian Gudegast (130 min)

TVN FABUŁA

07:45 Receptura (1)
08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty (15)
10:55 Szpital św. Anny (40)
11:55 Druga szansa IV (10,11)
13:55 Prawo Agaty (14)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Artystki (5) - talk-show
16:55 Duma: Podróż do domu - film przygodowy USA 2005
19:00 Szpital św. Anny (20/50)
20:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade
22:45 Meg 2: Głębia - horror USA/Chiny 2023

AMC

09:30 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
11:45 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
14:15 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
15:55 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/Francja/Kanada 202
17:55 Quest - film sens. USA/Kanada 96, wyk. Roger Moore
20:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022
22:55 Teksańska masakra piłą mechaniczną - horror USA 2003, reż. Marcus Nispel

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:25 Castle VIII (7,8/22)
11:20 Detektyw Monk III (7,8/16) - serial krym. USA 04
13:20 Agenci NCIS: Hawaje (7,8/22) - serial kryminalny
15:10 Agenci NCIS XV (17,18/24) - serial krym. USA 18
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17,18/23)
19:05 Castle VIII (9,10/22)
21:05 Zabójcza broń III (4,5/15)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17,18/23)
00:45 Castle VIII (9/22)

EPIC DRAMA

08:50 Lekarze na start
10:20 Agenci NCIS XVI (3,4/24)
12:15 Wszystkie stworzenia duże i małe V (3/6)
13:15 Rodzina Hardacre'ów (5/6) - serial obyczajowy
14:15 Poirot XI (1/4)
16:15 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
18:10 Morderstwo w małym mieście (1/8) - serial krym.
19:30 Lekarze na start
21:00 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:05 Projekt Błękitna Księga (2/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
23:00 Dalgliesh (2/6)
01:00 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (9, 10) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (10,11) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (1, 2, 3) - reality show
20:50 Ugotowani (4) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (2,17) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (7) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (4, 5) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

09:20 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4994)
18:15 Zawodowi handlarze (2)
19:00 Naprawy nie do naprawy (9) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)
20:15 Jeździć, obserwować VI
21:00 Wojny samochodowe (2)
22:00 Raport Turbo (4994)
22:15 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.

BBC FIRST

09:40 Ojciec Brown XI (8/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (7/15)
16:00 Lewis (6/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XII
21:00 My Life is Murder III
22:00 Na niebieskich światłach II (3/6) - serial krym.
23:10 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VI
12:05 Jim wie lepiej V (5,6/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (22,1,2,3/22)
16:00 Simpsonowie 34 (9—12/22) - serial anim.
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (16,17,18/24)
19:30 Współczesna rodzina IV (19—21/24) - serial kom.
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXII (1,2/15)
22:00 Ja, szpieg - film sensacyjny USA/Węgry 2002
00:00 Genialna Morgane (6/8)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (7/8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:31 Usterka XI (5,6)
13:00 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Zgłoś remont (9)
19:05 Będzie pięknie (3/8)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters
00:45 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (10)
11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (6, 7) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Mistrzowie szycia (2)
15:50 Zapraszam do stołu (6)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (1) - teleturniej
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywk.
21:00 Mistrzowie szycia (3)
22:10 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (1)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół (5,6/24)
08:55 Przyjaciele (3—8/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (8—13/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (7,8,9,10/24) - serial kom. USA 2003
16:30 Przyjaciele (9—14/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (14—19/24) - serial kom. USA 2019
22:00 The Office PL II (7,8)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park XXII (4,5/10)
01:00 Pracoholicy VI (1/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XXIV (12)
09:15 Rodzinka.pl III
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo VI (11/13)
11:10 Na dobre i na złe
12:10 Pan Mama (16,17)
13:15 Zaraz wracam (45)
13:50 Ojciec Mateusz 28 - serial krym. Polska 2022
15:40 Komisarz Alex XXIV (13)
16:30 Na sygnale (79,80)
17:40 Ranczo VI (13,1/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (10) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VII (2,3/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28 (8)
00:15 Pan Mama (16,17)

CANAL+ KUCHNIA

14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (10) - magazyn
15:15 Włoskie życie Sophie Grigson (1) - serial dok.
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (7) - serial dok.
16:15 Sachie w Nowej Zelandii
16:40 Jamie Oliver (4)
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (4)
19:25 m jak mięso (8, 1)
20:15 Dzień dobry, obiad (7, 8)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:00 Bąbelki — historia szampana - film dok.

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (10, 11) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (6)
14:00 Cudotwórcy VII (26)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Meblokreacje (4, 5)
16:50 Gardeners' World (9)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX (5) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Cudotwórcy VII (1/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2) - mag.
22:30 Patent na zieleń

PLANETE+

12:35 Zebra. Gwiazda w paski
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (8/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (6/6) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:05 Na targach świata II
18:45 Zdrajcy/Patrioci (3/5)
19:45 Ołtarz pergamoński. Zrabowany zabytek - film dok.
20:55 Oceń tego sprzedawcę. Terror pięciu gwiazdek
22:00 Kongo. Kraina zbrodni
23:10 Krótka historia miłości (3) - serial dok. Niemcy 2025

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota III (4/16)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (15/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (11/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (1/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI (1/16) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (1,2/8)
15:00 Złomowisko PL XII
20:00 Złomowisko PL XII
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (2/6) - serial dok.
01:00 Hotrod wg Kindiga III

TVP HISTORIA

10:40 Szyszko-Bohusz — architekt Niepodległej
11:45 Wszystkie kolory świata
12:55 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
14:00 Królowie (28)
14:35 Pogranicze w ogniu (16)
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (68, 79)
19:40 Królowie (67)
20:15 Ekstradycja II (8)
21:20 Dzień, który zmienił Azję - serial dok. Wlk. Bryt. 2020
23:15 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (10/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (8/18)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (8/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (19/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: najlepsze historie (6) - serial dok.
22:00 Jak to wyjaśnić V (15)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (17/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza III (5,6/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic III (3/8) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (3/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (7) - serial dok.
21:00 Premiera: Ukryte pod miastami (1/3) - serial dok.
22:00 Inżynieryjne tragedie

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (1/6)
13:00 Poszukiwacze historii XI (2,3) - serial dok.
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie (3,1/3) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (6/8)
22:00 Sekretne życie seksualne Hitlera (3,4/4) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici (6/6)

BBC EARTH

11:25 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
12:25 Zielona planeta (3/5)
13:35 Dynastie (3/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu
16:40 Brytyjskie fabryki X
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Juliusz Cezar: narodziny dyktatora (1/3) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu
21:55 W okowach mrozu (7/10)
22:55 Brytyjskie fabryki X

POLSAT VIASAT HISTORY

12:15 Militarny ranking (7/10)
13:25 Ciemna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
14:35 Hitler i jego władza (1/3)
15:45 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
16:35 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
17:50 Wojna światowa: 1914-1945 (3/8) - serial dok.
18:50 Militarny ranking (7/10)
20:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025
21:00 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (5/6) - serial dok.
22:10 Przywódcy III Rzeszy
23:20 Zaginione miasta Biblii

CZWARTEK 4.06

Od A do Z

DLA CIEBIE WSZYSTKO ★★★
melodramat, USA 2014, reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden, Michelle Monaghan, Luke Bracey
20:05 | tvp 2
Stara miłość nie rdzewieje: po 20 latach dawni zakochani pierwszą miłością spotykają się ponownie. Czy tym razem mimo licznych przeciwności zdołają wykorzystać swoją szansę? Dla sentymentalnych.

GANGI NOWEGO JORKU ★★★★
film sens., USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz
21:55 | cinemax
Zamach Martina Scorsese na Oscary: 10 nominacji i żadnej statuetki. Monumentalny spektakl o narodzinach zorganizowanej przestępczości w Nowym Jorku w dniach wojny secesyjnej.

GDY ZGASNĄ ŚWIATŁA ★★
film sens., USA 2024, reż. Christian Sesma, wyk. Frank Grillo, Mekhi Phifer, Jaime King
20:00 | canal+ premium
Bezdomny weteran zaprzyjaźnia się z drobnym gangsterem, który wciąga go w wir nielegalnych walk. Razem zaczynają nieźle zarabiać, co łączy się z niechcianym rozgłosem. Pojawiają się też inne propozycje.

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
22:20 | tvn 7
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

KOS ★★★
film historyczny, Polska/Szwecja/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell
21:05 | tvp historia
Wielokrotnie nagradzana opowieść o Tadeuszu Kościuszce, który w przeddzień insurekcji podróżuje po kraju, szukając wsparcia politycznego i militarnego. Okrzyknięte „kinem a la Tarantino". Czy słusznie?

Sorry, Baby

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

· FOT. A24

Dziewczyna wykłada literaturę na college'u, który sama ukończyła, doświadczając gwałtu ze strony swego promotora. Gorzkie doświadczenie niczego nie zmienia ani w jej otoczeniu, ani w życiu uczelni.

KOMEDIA
USA/HISZPANIA/FRANCJA 2025, REŻ. EVA VICTOR, WYK. EVA VICTOR, NAOMI ACKIE, LUCAS HEDGES

KSIĘŻNICZKA NA MANHATTANIE ★★★
komedia romantyczna, USA/Kanada 2022, reż. John Bradshaw, wyk. Emily Alatalo, Ryan P. Bruce, AnnaMaria Demara
23:35 | tvp 2
Następczyni tronu zamieszkuje incognito w Nowym Jorku. Ale czas mija i pora wrócić do swych obowiązków. Dziewczyna ma dwa tygodnie na podjęcie decyzji, a u jej boku pojawia się przystojny ochroniarz.

MIŁOŚĆ WYSOKICH LOTÓW ★★★
dramat obycz., Kanada 2021, reż. Christie Will Wolf, wyk. Jessica Lowndes, Christopher Russell, Amélie Will Wolf
23:55 | tvn
Podczas tradycyjnego festiwalu latawców odżywa uczucie między parą latawcowych liderów, konkurujących o palmę pierwszeństwa w czasach licealnych, po latach na nowo spotykających się w miasteczku.

MROCZNE CIENIE ★★★
komedia, USA/Australia/Wlk. Brytania 2012, reż. Tim Burton, wyk. Johnny Depp, Michelle Pfeiffer, Helena Bonham Carter
22:00 | warner tv
Tim Burton nie bez wdzięku próbuje wskrzesić serial telewizyjny sprzed pół wieku: zamieniony w wampira arystokrata po dwustu latach powraca, by odzyskać swoją pozycję i ukochaną. Plus Johnny Depp.

NIGDY NIE MÓW NIGDY ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery, Klaus Maria Brandauer, Max von Sydow
20:00 | tvp kultura
Po 12 latach Sean Connery powraca jako 007 w remake'u „Operacji Piorun": film wyprodukowany bez udziału rodziny Broccoli, a więc nie należy do oficjalnej kolekcji przygód Jamesa Bonda.

OSTATNI LEGION ★★
film przyg., Wlk. Brytania/Francja/Słowacja/Tunezja/Włochy/Bułgaria 2007, reż. Doug Lefler, wyk. Colin Firth, Ben Kingsley, Thomas Brodie-Sangster
22:15 | tv puls
Kiedy barbarzyńcy zbliżają się do Rzymu jeden z jego obrońców przekrada się do Brytanii, by tam formować legion ochotników, którzy pospieszą z pomocą Wiecznemu Miastu. Bez emocji.

PLAN B ★★★
komedia romantyczna, Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Marcin Dorociński, Edyta Olszówka
22:15 | tvn
Kilka przeplatających się opowieści z krzepiącą tezą: zawsze warto mieć z tyłu głowy plan awaryjny oraz mnóstwo empatii dla siebie i innych. Plus parada gwiazd i Marcin Dorociński jako rodzynek.

PODATEK OD MIŁOŚCI ★★★
komedia romantyczna, Polska 2018, reż. Bartłomiej Ignaciuk, wyk. Aleksandra Domańska, Grzegorz Damięcki, Roma Gąsiorowska
20:00 | tvn
Urzędniczka skarbówki ściga oszusta podatkowego, który podaje się za męską prostytutkę. W rzeczywistości jest ujmującym psychoterapeutą godnym jej uczuć. Miła niespodzianka na tle rodzimych dokonań gatunku.

ROBIN HOOD: POCZĄTEK ★★
film przyg., USA 2018, reż. Otto Bathurst, wyk. Taron Egerton, Jamie Foxx, Ben Mendelsohn
20:00 | tv puls
Legenda z lasów Sherwoodu po raz – co najmniej – 170: Wracający z krucjaty rycerz Robin z Loxley w towarzystwie Maura powraca w rodzinne strony – w samą porę, by stawić czoła skorumpowanym wielmożom, uzurpującym sobie prawa do korony.

WYJŚCIE AWARYJNE ★★
komedia, Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
20:00 | kino polska
Polska obyczajowość z przymrużeniem oka: ślub z opłaconym rozwodem okaże się dla ciężarnej dziewczyny kluczem do prawdziwej miłości, czego nie potrafi docenić jej matka. Plus świetna Bożena Dykiel.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

06:45 „Ciebie Boga wysławiamy" – jednym góralskim sercem i głosem - Polska 2025
07:00 Msza święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Czterdziestolatek
09:10 Ranczo IV (8)
10:10 Komisarz Alex V (4/13)
11:00 Transmisja mszy świętej z bazyliki pw. Trójcy Przenajświętszej w Myszyńcu
13:00 Honk – opowieść o pewnym gąsiorze - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5677)
18:05 Reporterzy (540)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:40 Pytanie dnia

20:00 **63. KFPP w Opolu: Debiuty** - festiwal Polska 2026
21:55 **63. KFPP w Opolu: SuperJedynki** - festiwal Polska 2026
23:50 **Z biegiem lat, z biegiem dni** (1,2) - serial obycz. Polska 1980, wyk. Izabela Olszewska, Bolesław Nowak
02:35 **Powrót** (6) - serial dramatyczny Polska 2021, wyk. Bartłomiej Topa, Wojciech Mecwaldowski, Maria Dębska

TVP2

05:30 Bernadetta. Cud w Lourdes - film biograficzny Francja 2011, reż. Jean Sagols, wyk. Katia Miran
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7574) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy Polska 2011
12:00 Wierzę w Ciebie (I Still Believe) - film biograficzny USA 2020, reż. Andrew Erwin, Jon Erwin (120 min)
14:00 Familiada (3027)
14:35 Koło fortuny (1850)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (2) - show
16:20 Tak to leciało! (84)
17:20 Panna młoda (80)
18:15 Va banque (982)
18:50 Jeden z dziesięciu (1)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty

20:05 **Dla ciebie wszystko (The Best of Me)** *** - melodramat USA 2014, reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden (120 min)
22:05 **Daleko od szosy** (1) - serial obycz. Polska 76
23:35 **Księżniczka na Manhattanie (The Princess and the Bodyguard)** *** - komedia romantyczna USA/Kanada 2022 (95 min)
01:10 **Kruk. Szepty słychać po zmroku** (1,2/6)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
07:25 Trolle 2 - film anim. USA/Japonia 2020, reż. Walt Dohrn, David P. Smith
09:10 Detektyw Bruno - komedia Polska 2022, reż. Magdalena Nieć, Mariusz Palej
11:35 Madagaskar II - film animowany USA 2008, reż. Tom McGrath, Eric Darnell
13:30 Maska Zorro (The Mask of Zorro) - film przygodowy USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell (175 min)
16:25 Skołowani - komedia Polska 2023, reż. Jan Macierewicz (145 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (604)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (116)

20:35 **Pokojówka na Manhattanie (Maid in Manhattan)** ** - komedia USA 2002, reż. Wayne Wang, wyk. Jennifer Lopez (135 min)
22:50 **Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4** ** - komedia Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz (125 min)
00:55 **Azyl (Panic Room)** *** - thriller USA 2002, reż. David Fincher, wyk. Jodie Foster, Kristen Stewart (145 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8007) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (35/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Żnin, bar „Chicken Go" 28 (7) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5736)
11:20 Doradca smaku (1) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gościnna Ukrainka", Wejherowo XX (4) - reality show Polska 2019
12:35 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (10,11/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (5,6/50)
17:55 Detektywi VI (41/60)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros
19:50 Uwaga! (8008) - mag.

20:00 **Podatek od miłości** *** - komedia romantyczna Polska 2018, reż. Bartłomiej Ignaciuk (135 min)
22:15 **Plan B** - komedia *** romantyczna Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis (100 min)
23:55 **Miłość wysokich lotów (Kite Festival of Love)** - dramat obycz. Kanada 2021 (105 min)
01:40 **Szpital św. Anny III** (29) - serial obycz.

TV PULS

07:45 Strażacki pies - komedia USA/Kanada 2007, reż. Todd Holland
09:50 Mia i biały lew - film przyg. Francja/RPA/Niemcy 2018, reż. Gilles de Maistre
11:50 Matylda - film fantasy USA 1996, reż. Danny DeVito
13:50 Krokodyl Dundee (Crocodile Dundee) - komedia Australia 1986 (120 min)
15:50 Krokodyl Dundee II (Crocodile Dundee II) - komedia Australia/USA 1988, reż. John Cornell (130 min)
18:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Jean Reno (120 min)
20:00 **Robin Hood: Początek (Robin Hood: Origins)** ** - film przyg. USA 2018, reż. Otto Bathurst (135 min)
22:15 **Ostatni legion (The Last Legion)** ** - film przyg. Wlk. Brytania/Francja/Słowacja/Tunezja/Włochy/Bułgaria 2007 (125 min)
00:20 **Władcy ognia (Reign of Fire)** ** - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Irlandia 2002, reż. Rob Bowman (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (9/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (56,57,58/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:50 Ukryta prawda (30,40,41/71) - serial fab.-dok.
11:40 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
13:45 Tom i Jerry (Tom & Jerry) - film animowany USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2021, reż. Tim Story (125 min)
15:50 Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier) - komedia muzyczna Francja/Belgia 2014 (125 min)
17:55 Dzieciak rządzi (The Boss Baby) - film anim. USA 17, reż. Tom McGrath (125 min)
20:00 **Focus** - komedia krym. *** USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez (140 min)
22:20 **Każdy wie lepiej** *** - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig (135 min)
00:35 **Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead)** *** - film sensacyjny USA/Kanada 2021 (125 min)

MEZZO

13:30 Sleeping Beauty - balet Szwajcaria 2022
15:35 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021, reż. Stein-Roger Bull, Jo Strømgren
16:15 Brahms: Sonaty wiolonczelowe – Miklós Perényi, Zoltán Kocsis - muzyka klas.
17:20 Marc-Antoine Charpentier: Medea - opera Francja 23, reż. Yan Proefrock
20:30 Jazz w Vienne: Manu Katché „One Shot Not"
21:30 Festiwal Sons d'hiver 2021: Hamid Drake, David Murray, Archie Shepp
22:50 Opera Now: Hans Abrahamsen - serial dok.
23:20 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal

PULS 2

08:30 Myszka Miki: Frajdomek II (15/30)
08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (61/78)
09:35 Basia II (16,17)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:35 Zawieszeni na drzewie - komedia Włochy/Francja 70
13:30 Kapuśniaczek - komedia Francja 1981
15:35 Jaś i Małgosia - film fantasy Niemcy 2012
16:50 Kiedy smoka boli głowa - film familijny Czechy/Słowacja 2018
19:00 Stuart Malutki II - komedia USA/Niemcy 2002
20:50 Zwierzak - komedia USA 2001, reż. Luke Greenfield
22:35 Ibiza - komedia Belgia/Francja 19, reż. Arnaud Lemort
00:20 Lombard XII

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (9/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Miodowe lata II (8/13)
08:40 Pingwiny z Madagaskaru - film anim. USA 2014
10:35 Asterix kontra Cezar - film anim. Francja 1985
12:15 Godzilla - film sens. USA/Japonia 1998
15:00 Holmes i Watson - komedia USA/Kanada 2018
16:55 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (7,8/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (4) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (4)
23:05 Prawdziwe kłamstwa - komedia sensacyjna USA 94
02:05 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (5/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (68,69/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (54/67)
13:35 Przepis na życie V (7)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (17, 18)
17:00 Fani czterech kółek XVI (8/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V (6) - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII (6,7) - serial krym. Polska 2008
23:15 Kuba Wojewódzki (2) - talk-show Polska 2025
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (1/12)
01:25 Szpital (64/69)
02:25 Szkoła (32/63)

CZWARTEK 4.06

STOPKLATKA

10:05 K–9 - komedia sensacyjna USA 1990, reż. Rod Daniel (150 min)
12:35 BFG: Bardzo fajny gigant (The BFG) - film fantasy USA/Indie/Wlk. Brytania 2016, reż. Steven Spielberg, wyk. Mark Rylance (150 min)
15:05 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska (155 min)
17:40 Dobry rok (A Good Year) - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe (140 min)
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (155 min)
22:35 12 godzin (Stolen) - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage (120 min)
00:35 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel (145 min)

KINO POLSKA

07:45 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz
09:30 Potop Redivivus - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
13:25 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora
15:10 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym
17:15 Pogranicze w ogniu (7,8)
20:00 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
21:55 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
23:45 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner, Bogusław Linda
01:50 W nich cała nadzieja - film s.f. Polska 2023, reż. Piotr Biedroń, wyk. Magdalena Wieczorek, Jacek Beler

ALE KINO+

09:25 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (35 min)
10:00 Bestia II (3,4/6)
12:05 Vera XIII (3/3)
14:00 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) - western USA/Włochy/Hiszpania/Francja 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti (125 min)
16:05 W sieci wojny (Fog of War) - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack, Brianna Hildebrand (130 min)
18:15 Vera XIV (1) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
20:10 Sorry, Baby - komedia USA/Hiszpania/Francja 2025, reż. Eva Victor, wyk. Eva Victor, Naomi Ackie, Lucas Hedges, John Carroll Lynch, Louis Cancelmi (130 min)
22:20 Krew na betonie (Dragged Across Concrete) - thriller USA/Kanada/Wlk. Brytania 2018, reż. S. Craig Zahler, wyk. Mel Gibson, Vince Vaughn, Tory Kittles (180 min)
01:20 Być kimś - film krótkom. Polska 23 (40 min)

POLSAT FILM

09:10 O psie, który wrócił do domu - film przyg. USA/Chiny 2019, wyk. Jonah Hauer-King
11:20 Sami swoi - komedia Polska 1967, reż. S. Chęciński
13:00 Nie ma mocnych - komedia Polska 1974
15:15 Oszustki - komedia krym. USA/Hiszpania 2019
16:55 Titanic - film katastroficzny USA/Meksyk 1997
21:00 Serena - melodramat Czechy/Francja/USA 2014
23:10 Oppenheimer - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Christopher Nolan

KINO TV

08:10 Mój przyjaciel orzeł - film przyg. Austria 2015
10:25 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986
11:55 Max - film przyg. USA 2015, reż. Boaz Yakin
14:15 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
15:55 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
18:20 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008
20:00 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman
22:30 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014

TVP KULTURA

08:30 Klub profesora Tutki
09:00 Zmiennicy (9)
10:20 Nasz człowiek w Hawanie (Our Man in Havana) - film obycz. Wlk. Brytania 1959, reż. Carol Reed (125 min)
12:25 Miałem farta - film dok.
13:10 Droga (6) - serial obycz.
14:20 Duma i namiętność (The Pride and the Passion) - dramat obycz. USA 1957, reż. Stanley Kramer, wyk. Cary Grant (145 min)
16:45 Zmiennicy (10)
17:55 Karnawał zwierząt
18:55 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom.
20:00 Nigdy nie mów nigdy (Never Say Never Again) - film sens. Wlk. Bryt./USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery (140 min)
22:20 Eric Clapton – tylko blues - film dok.
00:20 Córka trenera - dramat obycz. Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak (105 min)
02:05 Samuraj (Le samouraï) - dramat krym. Francja/Włochy 1967, reż. Jean-Pierre Melville (115 min)

WARNER TV

12:10 Invictus: Niepokonany - dramat historyczny USA 09
14:45 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
16:50 Dziedzic Maski - komedia USA/Niemcy/Francja/Australia 2005
18:45 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
20:20 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
22:00 Mroczne cienie - komedia USA/Australia/Wlk. Bryt. 12
00:10 Transporter III - film sens. Francja/USA/Wlk. Bryt. 08

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (5,6/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:30 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner
13:00 Czarodziejki (7,8/22)
15:00 Smoking - komedia sensacyjna USA 2002
17:05 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
22:35 Anihilacja - horror Wlk. Brytania/USA 2018

HBO

08:55 Siła naszych marzeń - komedia Francja/Kanada 2022 (110 min)
10:45 Przepiękne - komedia Polska 2025 (115 min)
12:40 Miami Vice - film sens. USA/Niemcy/Paragwaj/Urugwaj 2006 (130 min)
14:50 Locke - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Tom Hardy (85 min)
16:15 Kochanek królowej - dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012 (135 min)
18:30 Wyśnione piosenki - dramat obycz. USA 2024, reż. Nick Wilson, wyk. Jessica Belkin, Malin Åkerman (90 min)
20:00 Nasienie świętej figi - dramat kryminalny Niemcy/Francja/Iran 2024, reż. Mohammad Rasoulof (165 min)
22:45 Lista A: 15 opowieści z azjatyckiej i pacyficznej diaspory
00:15 USA kontra reszta świata: Cztery lata z kadrą narodową (1)
01:20 Obcy: Romulus - horror USA/Wlk. Bryt. 2024, reż. Fede Alvarez (125 min)

CINEMAX

10:00 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 03
12:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
14:20 Cena zwycięstwa - dramat obycz. Grecja 2025
16:10 U.S. Palmese - komedia Włochy 2025
18:15 Nauczyciel, który obiecał nam morze - film biograficzny Hiszpania 2023
20:00 Fargo II (7,8/10)
21:55 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002
00:40 Ujęcie - thriller Rumunia 23, reż. Adrian Voicu

ROMANCE TV

10:25 Rejs ku szczęściu
12:20 O jedną miłość więcej - dramat Niemcy 2021
14:15 Rozwód dla zaawansowanych - komedia romant. Niemcy 2010, reż. J. Broecker
16:05 Mój brat, jego spadek i ja - komedia Niemcy 2011
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (11/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (9/9)
20:00 Inga Lindström: Słodycz życia - film obycz. Niemcy 23
21:55 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
23:50 Górski lekarz (9/9)

CANAL+ PREMIUM

09:25 Łapu-Capu (132)
09:30 Chopin, Chopin! - dramat obyczajowy Polska 2025, reż. Michał Kwieciński (130 min)
11:40 Hollywood Buzz (1)
12:05 Mamma Mia! - komedia muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
13:55 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
15:45 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
17:45 Łapu-Capu (133)
17:50 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
20:00 Gdy zgasną światła - film sensacyjny USA 2024 (110 min)
21:50 Kraina mroku - thriller USA 2025, reż. Bryan Fuller (105 min)
23:35 Megan Is Missing - horror USA 2011, reż. Michael Goi (95 min)
01:10 Zabójczy lot - film sens. Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min)

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (41)
11:55 Najpiękniejsza muzyka filmowa (6) - mag. muzyczny
12:05 Scooby-Doo! - film anim. USA/Kanada 2020
14:05 Bella i Sebastian II - film przyg. Francja 2015
16:05 Kolory miłości - dramat miłosny Kanada 2021
18:00 Alvin i wiewiórki - komedia USA 2007
20:00 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
22:30 World Trade Center - film katas. USA 2006

AMC

09:40 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
11:35 Błękitna laguna - film przyg. USA 1980
13:40 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
17:15 Siedem lat w Tybecie - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 1998, wyk. Brad Pitt
20:10 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman
22:00 Kwarantanna II: Terminal - horror USA 2011
23:40 Wielki szef - film sens. Hongkong 1971, reż. Wei Lo

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (9,10/22)
11:20 Detektyw Monk III (9,10/16) - serial krym. USA 04
13:10 Agenci NCIS: Hawaje
15:05 Agenci NCIS XV (19,20/24) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19,20/23)
19:05 Castle VIII (11,12/22)
21:05 Agenci NCIS XX (16/22)
22:05 Agenci NCIS: Hawaje II
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19,20/23)
00:45 Castle VIII (11/22)

EPIC DRAMA

09:05 Lekarze na start
10:40 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
12:30 Wszystkie stworzenia duże i małe V (4/6)
13:30 Jane Eyre (3/4)
14:40 Poirot XI (2/4)
16:40 Agenci NCIS XVI (7,8/24)
18:30 Marlow: klub zbrodni II (1/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Tess D'Urbervilles (1/4) - serial obycz. Wlk. Brytania/USA 08, wyk. Gemma Arterton
22:05 Próba niewinności (3/3) - miniserial Wlk. Brytania 2018
23:05 Panna Marple VI (1/3)
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (11, 12) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (13, 12) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (12,13) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 5, 6) - reality show Polska 25
20:50 Zgłoś remont (10) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVI (3,18) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (8) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (6, 7) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:05 Polskie pościgi policyjne II (1) - serial dok. Polska 22
08:35 Brytyjskie gangi samochodowe - film dok.
09:30 Zawodowi handlarze
11:45 Jeździć, obserwować VI
14:00 Naprawy nie do naprawy
15:30 Wojny samochodowe
18:30 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
19:15 Mobilni mechanicy (10)
20:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - mag.
20:45 Zawodowi handlarze (2)
21:30 Z drugiej ręki (2)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)

BBC FIRST

09:45 Ojciec Brown XI (9/10)
10:40 Śmierć pod palmami XII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (8/15)
15:55 Lewis II (1/8)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XII
21:00 Na niebieskich światłach II (4/6) - serial krym.
22:05 Ojciec Brown XIII (7/10)
23:05 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III

FX

08:02 Genialna Morgane V
10:30 Diabli nadali VI (16,17,18,19/24) - serial kom.
12:22 Jim wie lepiej V (7,8/22)
13:16 Sposób użycia III (7,8/13)
14:09 Wszyscy kochają Raymonda II (4,5,6,7/25)
16:06 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki - komedia USA/Meksyk 1989, reż. Joe Johnston
17:50 Jak ugryźć 10 milionów? - komedia kryminalna USA 00
19:53 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
22:18 Grimsby - komedia sens. Wlk. Brytania/USA 2015
23:53 Genialna Morgane (4,7/8)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VII
11:31 Usterka XI (7,8)
13:00 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:15 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
20:05 Dorota was urządzi VI (12,1/12) - serial dok. Polska 17
21:35 Będzie pięknie (4/8)
22:35 House Hunters (2—5)
00:50 Kupujemy dom na plaży XXV - serial dok. USA 19

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (7, 8) - program rozrywk.
13:40 Demencja: cicha epidemia - film dok. Wlk. Bryt. 2024
14:40 Glukozowa Bogini: rewolucja na talerzu (1/2)
15:40 Zapraszam do stołu (7)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III (6) - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (2) - teleturniej
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywk.
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (4,5/6)
23:00 Wstydliwe choroby: otyłość - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (10/24)
08:55 Przyjaciele (9—14/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (11—14/24)
16:30 Przyjaciele (15—20/24) - serial komediowy USA 1995
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (20—24,1/24)
22:00 The Office PL II (9,10)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park XXII (6,7/10) - serial animowany dla dorosłych
01:00 Pracoholicy VI (3/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (13)
09:30 Na sygnale
10:05 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki
12:30 Biała sukienka - film obyczajowy Polska 2003
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:35 Komisarz Alex (1)
16:30 Na sygnale (80,81)
17:35 Ranczo VII (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz 28 (8)
20:30 Komisarz Alex XXV (12)
21:30 Ranczo VII (3,4/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28 (9)
00:20 Biała sukienka - film obyczajowy Polska 2003

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Javier Peña zjada świat
13:35 m jak mięso (5, 6)
14:25 ABC gotowania — kuchnia hiszpańska (1) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (1,2) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Sachie w Nowej Zelandii
16:40 Jamie gotuje w Gruzji
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
18:55 Nie tylko kimchi (5)
19:25 m jak mięso (1, 2, 3, 4)
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Bitwa na smaki (5)
00:30 Jakubiak rozgryza... (2)

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (5, 6)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (11, 12) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (7)
14:00 Cudotwórcy VII (1/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Daleko od miasta XIII
16:50 Gardeners' World (10)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (2/13)
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew - serial dok.
22:50 Gardeners' World (13)

PLANETE+

11:25 Wodne królestwo Komodo (4/5) - serial dok.
12:35 Planeta Kalifornia (1/2)
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (9/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją V (1/5) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (1,2)
18:40 Zdrajcy/Patrioci (4/5)
19:45 Normanowie na Sycylii
20:50 Futbol w Rosji — tajna broń KGB - film dok.
22:00 Berlin 1936 - film dok.
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (16/16)
10:00 Klan z Alaski V (12/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (2/16)
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (3,4)
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Gorączka złota XVI (6)
17:00 Nic do zgłoszenia III
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Gorączka złota XVI (1)
22:00 Łowcy opali VIII (20/20)
23:00 Akta ekspedycji II (2)

TVP HISTORIA

10:05 Wszystkie kolory świata
11:05 Podziemne Włochy (1/8)
12:20 Dzień, który zmienił Azję
14:10 Królowie (29)
14:45 Pogranicze w ogniu (17)
15:55 Sensacje XX wieku
18:00 Czas honoru (3/13)
19:00 Koniec komunizmu w Seroczynie - film dok.
19:35 Królowie (68)
20:05 Deyna. Geniusz do zatracenia - film dok.
21:05 Kos - film historyczny Polska/Szwecja/Niemcy 2023
23:10 Historyk w świecie polityki. Bronisław Geremek

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem IV (1/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (9/10) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (1) - serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XVI
21:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (19) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII
23:00 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (2)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Hitler: siła dyktatury
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1/3)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic III (4/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Wojna szpiegów
19:00 Gułag — system śmierci
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (4) - serial dok.
21:00 Premiera: Inżynieria po katastrofie (3/6) - serial dok.
22:00 Jak oni to zbudowali? II
23:00 Megametro (1/4)

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (5/6)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Dziennikarze przeciwko Hitlerowi - film dok. Niemcy 18
00:00 Starożytni kosmici (6/6)
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (49)

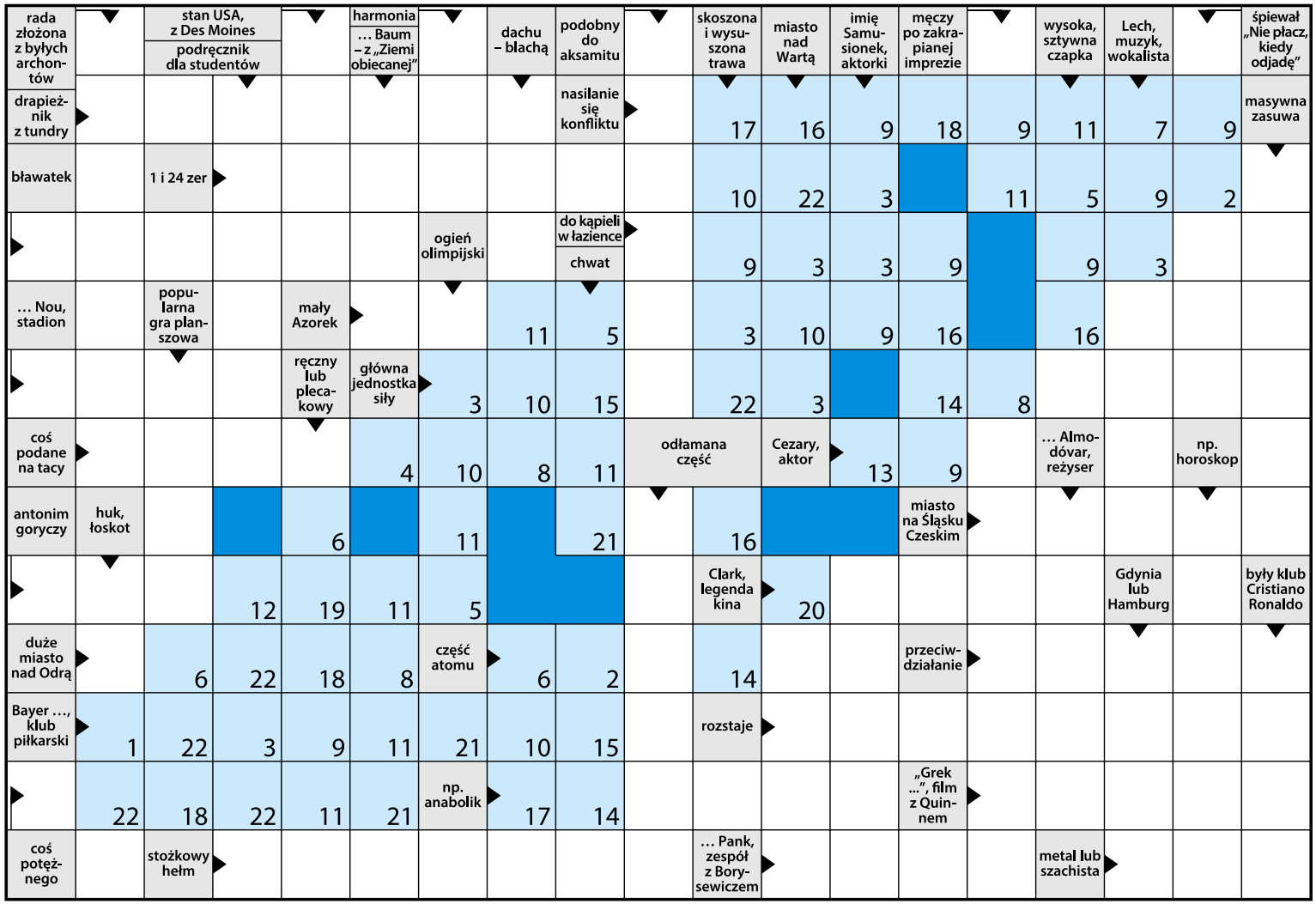
BBC EARTH

11:10 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
12:15 Zielona planeta (4/5)
13:20 Dynastie (4/7)
14:25 W okowach mrozu
15:25 Życie na pustkowiu
16:25 Układ Słoneczny (2/5)
17:40 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (4/8) - serial dok.
19:45 Przyszłość natury: Lasy
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
21:55 W okowach mrozu
22:55 Zdrowa zmiana II (1,2)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:40 Wojna światowa (4/8)
12:50 Militarny ranking (8/10)
13:55 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
15:05 Auschwitz: zapomniana muzyka - film dokumentalny
16:35 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny
17:45 Wojna światowa: 1914-1945 (4/8) - serial dok.
18:50 Militarny ranking (8/10)
20:00 Kryminologia starożytności - serial dok.
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (4/4)
22:00 Sekrety Watykanu: papież i diabeł (1/4) - serial dok.

szyfropanorama

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Rozwiązanie krzyżówki

6	2	8	5	8	3	14				
12	18	9		12	5	10	8	11	16	9

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-22).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 22 maja:
SŁODKA TAJEMNICA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

Baza paliwowa w szczecińskim porcie

Afera goni aferę

Sądy zajmują się sprawą bazy paliwowej w szczecińskim porcie, za którą stoi Oktan Energy. Ta sama firma odpowiada za nielegalne zbiorniki w Podjuchach. – To wszystko dużo mówi o stylu działania tego inwestora – słyszymy od osoby znającej kulisy sprawy.

Adam Zadworny

• **Baza paliw Oktan Energy w Porcie Szczecin**
FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Około 500 osób protestowało przed dwoma tygodniami w szczecińskich Podjuchach przeciwko bezprawiu, jakiego dopuściła się firma Oktan Energy, potentat branży paliwowej. Nad Odrą, w rejonie chronionych terenów Natura 2000, postawiła bez pozwolenia na budowę siedem wielkich zbiorników na paliwo. Sprawa stała się głośna, inwestycja została wstrzymana.

Jak się dowiedziała „Wyborcza", poważne zastrzeżenia budzi też inna inwestycja tej samej firmy – w szczecińskim porcie. Jak ustaliliśmy, decyzją nadzoru budowlanego i sądów postawiona tam baza paliwowa straciła pozwolenie na budowę, a ministerstwo odmówiło Oktan Energy przedłużenia dzierżawy terenu.

„Wyszły nowe okoliczności"

W tym wypadku chodzi o cztery zbiorniki na paliwo. Co ciekawe, inwestycja jest już zakończona, a nawet ma pozwolenie na użytkowanie, ale wobec nowych faktów, zarówno wojewoda, jak i wojewódzki nadzór budowlany wszczęli procedury, mające na celu cofnięcie udzielonych wcześniej pozwoleń (na budowę i na użytkowanie).

Przedstawiciele Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, ze względu na trwające procesy sądowe, nie komentują tej sprawy. Udało nam się jednak dotrzeć do kilku osób mających wiedzę na ten temat i uzyskać stanowisko Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Po kolei.

Z przesłanego do naszej redakcji stanowiska ZWINB dowiadujemy się, że cztery zbiorniki na terenie bazy paliwowej w szczecińskim porcie zostały zbudowane „na podstawie ostatecznej decyzji wojewody zachodniopomorskiego z 5 stycznia 2021 r. (...) o pozwoleniu na budowę".

W piśmie ze ZWINB, podpisanym przez szefa tej instytucji Piotra Płudowskiego, czytamy też: „Następnie poszczególne składniki tej inwestycji (tj. poszczególne zbiorniki) były przyjmowane do użytkowania przez tutejszy organ, stosownymi decyzjami o pozwoleniu na użytkowanie. Już po przyjęciu do użytkowania wszystkich składników ww. inwestycji, na jaw wyszły nowe istotne dla sprawy okoliczności, nieznane wojewodzie zachodniopomorskiemu w dacie wydania ww. pozwolenia na budowę (jak również organowi w trakcie przyjmowania do użytkowania poszczególnych zbiorników)".

O co chodzi?

– Część inwestycji firmy Oktan Energy stoi na działce, do której spółka nie ma tytułu prawnego, tzn. umowy dzierżawy – tłumaczy jeden z prawników zaangażowanych w sprawę. – Inaczej mówiąc, zajmuje kawałek terenu bezprawnie.

Oktan Energy idzie do sądu

Dalej, z udzielonej nam przez ZWINB odpowiedzi, dowiadujemy się, że w związku z tym firma Oktan Energy straciła pozwolenie na budowę bazy paliwowej, którą już postawiła. Wbrew pozorom ma to ogromne znaczenie dla dalszych losów tej bazy (o czym za chwilę).

W stanowisku ZWINB czytamy: „Kwestie te [bezprawne zajęcie kawałka terenu pod bazę – red.] wprawdzie dotyczyły jednej tylko z kilku działek, na których inwestycja została zrealizowana, ale były na tyle istotne dla funkcjonowania tej inwestycji, że wojewoda zachodniopomorski wznowił z urzędu swoje postępowanie w sprawie wydania ww. pozwolenia na budowę. Postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji 31.10.2023 r. (...) odmawiającej udzielenia pozwolenia na budowę czterech zbiorników paliwowych, na terenie portu morskiego w Szczecinie" – czytamy w stanowisku nadzoru budowlanego.

Inwestor odwołał się od decyzji wojewody do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, ale 15 lutego 2024 r. GINB utrzymał w mocy decyzję uchylającą pozwolenia na budowę. Niezadowolona z tego spółka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który prawomocnym wyrokiem z 28 sierpnia 2025 r. oddalił ją. Oktan Energy nie ustąpiła – zaskarżyła i ten wyrok, wnosząc skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jak ustaliliśmy, sprawa przed NSA jest w toku.

Jak informuje ZWINB, trwa też spór cywilny pomiędzy zarządem portu a inwestorem, który może mieć wpływ na przyszłość bazy paliw. Ta sprawa również ciągnie się od lat i jest już w Sądzie Najwyższym.

Co to wszystko oznacza?

– Przede wszystkim to dużo mówi o stylu działania inwestora – twierdzi osoba dobrze znająca sprawę. – Czyli robimy swoje, nie oglądając się na prawo, a potem się odwołujemy, prowadzimy procesy, które potrwają latami.

W sprawie bazy w porcie nadzór budowlany wznowił z urzędu postępowania w sprawie przyjęcia do użytkowania wszystkich czterech zbiorników firmy Oktan Energy. Jest ono w toku. Nadzór może uchylić dotychczasowe pozwolenia na użytkowanie zbiorników na paliwo. Jeżeli taka decyzja się uprawomocni, „przeprowadzi z urzędu stosowne postępowanie naprawcze w stosunku do każdego ze zbiorników". To może oznaczać nawet rozebranie bazy paliwowej.

Problem w tym, że jeśli od dnia wydania zgody na użytkowanie upłynie pięć lat, to nic już nie można zrobić. W tym wypadku pięć lat minie w grudniu tego roku, a nadzór budowlany może odebrać zgodę na użytkowanie dopiero „po wyeliminowaniu z obrotu prawnego pozwolenia na budowę" (które, jak piszemy powyżej, zostało już uchylone przez wojewodę, ale po odwołaniach i zaskarżeniach ze strony Oktan Energy czeka teraz na rozpatrzenie przez Naczelny Sąd Administracyjny).

Działania inwestora mogą się więc okazać skuteczne.

„Niespotykana skala samowoli"

O firmie Oktan Energy głośno jest od kilku tygodni za sprawą nielegalnej bazy paliwowej stawianej w szczecińskich Podjuchach.

Mieszkańcy Podjuch od grudnia próbowali ustalić, co się dzieje w ich okolicy, dlaczego prowadzone są tam hałaśliwe prace, także w nocy, i dlaczego nikt nie spytał o zdanie w sprawie tej inwestycji choćby rady osiedla. Zaalarmowani radni osiedlowi ustalili, że w pobliżu trwa budowa siedmiu zbiorników na paliwa o wysokości 25-28 m. Ich całkowita pojemność ma wynieść ponad 161 tys. ton. Dopiero kiedy jedna z mieszkanek napisała w tej sprawie do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, okazało się, że inwestycja nie ma pozwolenia na budowę.

– Tak, rozpoczęliśmy budowę bez pozwolenia na budowę – przyznał niedawno Cezary Krzysik, dyrektor techniczny Octan Energy podczas spotkania z radą osiedla, dodając, że „zależało im na czasie".

Potem okazało się, że informacje podawane przez inwestora, iż w bazie mają być składowane paliwa dla Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, są nieprawdziwe

– Nigdy nie spotkałem się z taką skalą samowoli – mówił Mariusz Czasnojć, szef referatu orzeczniczo-prawnego w PINB w Szczecinie. Dopiero gdy to wszystko wyszło na jaw, a nadzór budowlany wstrzymał prace, inwestor wystąpił o zalegalizowanie budowy.

Miejscy radni zawiadomili prokuraturę, a prezydent Szczecina na 18 miesięcy zatrzymał proces legalizacji bazy. Ma to pozwolić na przygotowanie w tym czasie miejscowego planu zagospodarowania, który może wykluczyć w tym rejonie miasta podobne inwestycje i zbiorniki trzeba będzie rozebrać.

Ministerstwo odmawia Oktan Energy

Właścicielką Oktan Energy jest Iwona Bobrek – nr 6 na liście 100 najbogatszych Polek tygodnika „Wprost". Jej mąż to literka „B" w nazwie nieistniejącej już firmy BGM, która na początku tego wieku była największym prywatnym importerem paliw w Polsce. Przed dwudziestu laty, wraz ze wspólnikami, został oskarżony o kierowanie mafią paliwową. W 2018 r. został jednak uniewinniony przez sąd.

Jest jeszcze coś.

– Znamienne, że ministerstwo (nadzorujące port) jakiś czas temu odmówiło Oktan Energy przedłużenia okresu dzierżawy jednej z portowych działek z 10 do 30 lat, powołując się na bezpieczeństwo państwa (port morski to teren strategiczny), ale bez podania przyczyn – twierdzi nasze, dobrze poinformowane, źródło. – To się właściwie nie zdarza. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

Stowarzyszenie Nysa Patrzy

Aktywiści rozliczają władzę

– W Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę – mówi Patryk Cichy ze stowarzyszenia Nysa Patrzy, które od roku przygląda się działaniom lokalnych samorządowców.

Rafał Zieliński

• **Aktywiści stowarzyszenia Nysa Patrzy**
FOT NYSA PATRZY

To był rok ujawniania faktów, zadawania pytań i konsekwentnego patrzenia władzy na ręce. Rok, w którym wiele spraw wcześniej zamiatanych pod dywan ujrzało światło dzienne" – napisali w internecie członkowie stowarzyszenia Nysa Patrzy, obywatelskiej organizacji z Nysy.

ROZMOWA Z
PATRYKIEM CICHYM
ze stowarzyszenia Nysa Patrzy

RAFAŁ ZIELIŃSKI: – Skąd wzięło się Nysa Patrzy?
PATRYK CICHY: – Nie angażowaliśmy się wcześniej społecznie czy politycznie na takim poziomie. Zapalnikiem była powódź. Każdego z nas to jakoś dotknęło, jeśli nie osobiście, to znamy kogoś, kto ucierpiał. W trakcie powodzi byliśmy zaangażowani w różne działania, pomagaliśmy na różnych frontach.

Myślę, że wszyscy w Nysie od dawna mieli świadomość, jak pewne rzeczy tu wyglądają. Ale to powódź pokazała, że nie tylko mamy tu patologiczny układ władzy, ale też, że nie możemy na tych ludzi liczyć w chwili realnego zagrożenia. We wrześniu 2024 roku zostaliśmy sami i to uświadomiło nam, że musimy się zacząć organizować.

W kwietniu 2025 roku zorganizowaliście referendum w sprawie odwołania burmistrza i rady miejskiej. Okazało się nieważne z powodu zbyt niskiej frekwencji.
– Zrobiliśmy je dlatego, że władze zawiodły w chwili kryzysu. Wybraliśmy radnych, ale przecież mamy prawo ich odwołać, jeśli nie jesteśmy zadowoleni z ich działalności. I to referendum było zapalnikiem do dalszej działalności, już podczas niego zaczęliśmy odkrywać różne afery. Okazało się, że skala tego jest olbrzymia. Znajomi z innych miast nie mogą się nadziwić, że w niewielkiej Nysie „tyle się dzieje". Mamy tu jakieś bezgraniczne rozpasanie władz i dotyczy to osób z różnych ugrupowań politycznych, one niczym się od siebie nie różnią. Przez lata była krytyka rządów Kolbiarza z PiS-em, ale do władzy doszła KO i dalej ktoś załatwia pracę komuś z rodziny czy znajomym. Ci ludzie stawiają swój własny interes na pierwszym miejscu.

Jak wygląda Nysa Patrzy w liczbach?
– W tej chwili to około kilkudziesięciu osób, z czego ponad 20 jest bardzo aktywnych. Są wśród nas m.in. przedsiębiorcy, osoby z doświadczeniem w samorządzie, ludzie z dorobkiem naukowym. To szeroki przekrój społeczny i każdy wnosi coś od siebie. Ja jestem tylko małym trybikiem w tym gronie. Dla nas liczy się wyłącznie gra zespołowa.

Dlatego zapraszamy, aby się odzywać do nas, dołączać. U nas wszystko działa oddolnie, z dala od jakiejkolwiek polityki. Mamy zaprzyjaźnionych prawników, którzy z nami po koleżeńsku współpracują, ale nie mamy układu finansowego z żadną kancelarią.

Poza tym, jeżeli chodzi o kwestie prawne, to mamy też doświadczenia z własnej pracy zawodowej. Zanim powstała Nysa Patrzy, każdy z nas sobie radził i to stowarzyszenie nie było nam do niczego potrzebna. To, że się angażujemy, jest efektem wyniku referendum i poczucia, że trzeba wziąć odpowiedzialność za prawie 6 tys. ludzi, którzy wtedy poparli naszą inicjatywę.

Co postrzegacie jako swoje największe sukcesy w ujawnianiu działań władzy?
– Nie patrzymy na nasze działania przez pryzmat sukcesów. To są sprawy, które przez lata były zamiatane pod dywan, a my postanowiliśmy uświadamiać o nich mieszkańców. Nie dowiedzą się o tym z lokalnych mediów, bo one są po części opłacane z kasy gminy i powiatu. Poza tym to, co pokazujemy, to raczej nasze porażki, bo przecież my wybraliśmy tych ludzi. Jeśli ci, na których głosowaliśmy, robią takie rzeczy, to wszyscy przegrywamy.

Jeśli jednak mówimy o sukcesie, to jest nim to, że wiele osób uważało, że po referendum skończymy działać, a my się rozpędziliśmy. Siłą Nysa Patrzy jest gra zespołowa, drużyna, nie opieramy się na jednostkach. Potrafimy ze sobą rozmawiać, łączymy ludzi o różnych poglądach, także politycznych. Ale to wszystko nie ma znaczenia, gdy siedzimy razem przy stole i ustalamy wspólne działania.

Wygrywacie też sprawy z urzędnikami dotyczące dostępu do informacji publicznej.
– Mamy tych wygranych spraw już kilkanaście. Są skargi od wyroków złożone do NSA przez miejskie spółki komunalne, to jest oczywiście gra na czas ze strony ich prezesów. Ale nie będziemy odpuszczać spraw, które wymagają ujawnienia. Nie zgadzamy się z tym, że jakiś prezes odmawia udzielenia odpowiedzi. To jest ich obowiązek.

Cały czas walczymy też o to, żeby mieszkańcy Nysy mieli niczym niezakłócony głos na sesjach. Teraz jest on ograniczany, limitowany czasowo. A to głos mieszkańców jest najważniejszy.

Jaką macie skuteczność w działaniu?
– Ciężko to wyliczyć, ale prawie wszystko, za co się wzięliśmy, wiązało się z jakąś aferą. To sprawy dotyczące wydatkowania środków publicznych. Podkreślamy na każdym kroku, że w Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę.

Mam wrażenie, że przez ostatnią dekadę nie było w Nysie obywatelskiego ruchu, który byłby w opozycji do tego, co robiła władza z burmistrzem na czele. Sporo osób mówi, że w pierwszej kadencji on faktycznie podejmował działania, które pozytywnie wpływały na miasto. Jednak każdy kolejny rok to było obsadzanie spółek osobami z jego otoczenia, działania, których koszty spadają na mieszkańców, zadłużenia i olbrzymie straty w spółkach. Ludzie będący u władzy traktują środki publiczne jako spadające z nieba, nikt nie liczy tych pieniędzy. Dlatego najważniejsze są dla nas tematy związane z niegospodarnością. Nagłaśniamy to i niech ludzie sami oceniają, czy takie zachowanie władzy jest w porządku.

Jak mieszkańcy Nysy postrzegają wasze działania?
– Dostajemy bardzo dużo sygnałów, że robimy świetną robotę, dużo wyrazów sympatii, nawet na ulicy, od przechodniów. Jest masa ludzi, którzy nam kibicują, nawet jeśli nie mogą tego robić wprost, bo są jakoś związani z urzędami. Ale są po naszej stronie i to od początku naszych działań. Już w trakcie referendum było wiele osób, które wykazało się odwagą, pomimo tego, że groziła im utrata pracy. Ale to właśnie dzięki temu dziś mamy kontakt z pracownikami spółek czy urzędów. Oczywiście nieoficjalnie.

Ktoś wam już groził?
– Oczywiście. Są różne próby zniechęcania nas do działania: ma nas powstrzymać straszenie pozwami, policją czy postępowania prokuratorskie. Były nawet groźby bezpośrednie, mało parlamentarne. Oczywiście to też traktujemy jako jeden z grzechów władzy, ale na nas te rzeczy nie działają. Nie boimy się sądu, wręcz przeciwnie – dzięki procesom jest nam łatwiej nagłaśniać „wyczyny" władz.

Wśród radnych są osoby poza układem?
– Są, jak Sławomir Siwy czy Piotr Smoter, którzy mają zasady i nie wchodzą w ten układ. Są w opozycji do burmistrza. Był też Arkadiusz Kuglarz, który też jako jeden z niewielu wykazał się honorem i nie wszedł do koalicji z burmistrzem. Branie odpowiedzialności za własne słowa jest najistotniejsze i są wśród radnych tacy, którzy to robią. Trzeba ich zachęcać do tego, aby się dalej angażowali.

Ale jeśli chodzi o koalicję obecnie rządzącą w gminie i w powiecie, to nie widzę żadnej nadziei w tym temacie. Obserwuję radnych na sesjach. Niektórzy przez kilka lat nie złożyli żadnej interpelacji, żadnego wniosku. Głosują – i na tym się kończy ich aktywność. Nie wyobrażam sobie, żeby nadal mieli decydować o mieście, o gminie. Dla mnie to jest czerwona kartka i ludzie przy kolejnych wyborach powinni wziąć to pod uwagę. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436663

Rodzinie i Bliskim

ŚP. dr n. wet. Janusza Związka

wyrazy współczucia oraz głębokiej wdzięczności
za współpracę i empatię do zwierząt

składają

członkowie Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Częstochowie

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34436796

mzdik Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji

Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu

informuje, że w Miejskim Zarządzie Dróg i Komunikacji w Radomiu, przy ul. Traugutta 30/30A

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.), w dniu 18.05.2026 r. na tablicy ogłoszeń został wywieszony na okres 21 dni i na stronie MZDiK w Radomiu został zamieszczony

wykaz nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów m. Radomia jako działka nr 11/33 (obr. 0040, ark. 31) stanowiąca własność Gminy Miasta Radomia zapisana w KW. Nr RA1R/00075058/1.

Przedmiotowa działka położona jest przy ul. Kilińskiego/ Miłej w Radomiu i przeznaczona została w najem na posadowienie pojemnika na odpady z działalności gospodarczej.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34436686

Burmistrz Polic

informuje o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach wykazów nr 17/Dz/26, 18/Dz/26, 19/Dz/26, 20/Dz/26 oraz 21/Dz/26 dotyczących przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy w trybie bezprzetargowym oraz wykazu nr 35/2026 dotyczącego przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Stare Miasto w Olsztynie

Wojna na murach

Stare Miasto w Olsztynie jest upstrzone szpetnymi malowidłami niczym blokowisko.

Tomasz Kurs

Stali bywalcy Starego Miasta mogli się już do tego przyzwyczaić, jednak jeśli spojrzeć na nie świeżym okiem, to jedną z kłujących wzrok rzeczy jest skala graffiti, które pokrywa mury budynków.

Niektóre to dzieła sprzed lat, inne stosunkowo nowe elementy krajobrazu. Wszystkie szpecą miejsce uznawane za salon Olsztyna.

Niektóre z nich ulokowane są na starych murach, inne na odrestaurowanych niedawno kamienicach. Te ostatnie denerwują chyba najbardziej. Już od zimy możemy np. „podziwiać" prawicowe hasło na temat „czerwonych stalinowskich świń". Autor uszkodził w ten sposób odrestaurowaną elewację budynku tuż przy tłumnie odwiedzanej ławeczce z Kopernikiem. – Nie chce mi się po prostu wierzyć, że zrobił to ktoś tutejszy. Według mnie to była inicjatywa oddolna, tylko ktoś zrobił to w ramach działań hybrydowych, bo takie rzeczy i hasła skłócają ze sobą społeczeństwo – mówi nam jedna z mieszkanek kamienicy.

• **Skala graffiti, które pokrywa mury budynków Starego Miasta, jest ogromna** FOT. TOMASZ KURS

Nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, została „udekorowana"

Kim był sprawca tego się jednak nie dowiemy, bo choć w pobliżu jest monitoring miejski, to sprawcy go nie zarejestrował. Winnego zatem brak.

Obecnie wspólnota mieszkaniowa stara się w urzędzie konserwatorskim o pozwolenia potrzebne, żeby usunąć wulgarny napis. Choć od czasu jego powstania upłynęło już kilka miesięcy, to formalności ciągle trwają.

W tym przypadku usunięcie napisu nie będzie łatwe, bo jest to barwiony na tynki i proste zamalowanie nie jest możliwe.

„Malunków" znajdziemy dużo więcej i nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została w ten sposób „udekorowana".

Ojciec z synem naprawiali szkody

Jacek Wilczewski z Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie wyjaśnia, że w ubiegłym roku policja otrzymała 44 zgłoszenia dotyczące zniszczeń spowodowanych napisami czy malowidłami. Nie jest to jednak statystyka dająca wyobrażenie o skali zjawiska, bo większość takich spraw nie jest zgłaszanych. Natomiast te, które wpływają do policji, są tam kierowane z konkretnego powodu, np. są wymagane przez ubezpieczyciela. – Mniej więcej połowa pochodzi od spółdzielni, które za jednym zamachem informują o kilku-kilkunastu przypadkach, natomiast druga kategoria to zgłoszenia od kolejarzy dotyczące pomazanych wagonów – mówi Wilczewski.

W ubiegłym roku pięć spraw prowadzonych przez policję zakończyło się wykryciem sprawców, z czego jeden okazał się osobą nieletnią.

Lepiej poszło strażnikom miejskim, którzy w ubiegłym roku zatrzymali 7 osób. – Najczęściej są to osoby nieletnie, które ściany mażą dla zabawy. Ich rodzice najczęściej są zaskoczeni i rozgoryczeni, kiedy dowiadują się, co zrobił ich pupil – mówi Jarosław Lipiński, komendant straży miejskiej w Olsztynie. – Czasem wspólnie potem naprawiają szkodę. Mieliśmy przypadek, jak ojciec zamalowywał zniszczoną ścianę wraz z synem, który wcześniej po nim mazał.

Strażnicy przypilnują

Najczęściej to jednak nie sprawcy ponoszą koszty naprawy szkód. Jarosław Lipiński przypomina, że w sprawie graffiti odpowiedzialność nie spoczywa tylko na sprawcach, bo właściciele budynków też powinni o nie zadbać o budynek, jeśli już dojdzie do zniszczenia – bo to leży w ich obowiązkach.

Na polecenie władz miasta zrobiliśmy zestawienie takich „bohomazów" ze Starego Miasta i nakazaliśmy zarządcom, żeby je usunęli – mówi Lipiński.

Marian Jurak, szef PTTK na Warmii i Mazurach, przewodnik turystyczny i regionalista, mówi: – Zwykli turyści nie zwracają na to uwagi, ale kiedy miałem wycieczkę historyków sztuki, od razu zauważyli, że graficiarstwo u nas kwitnie. ●

REKLAMA

Wrocław/34433609

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Puszcza Solska po wielkim pożarze

Eksperci: Zostawmy kilkaset hektarów naturze

Gigantyczny pożar na Roztoczu pochłonął ponad tysiąc hektarów lasu. Leśnicy planują wycinki i odnowienia, ale naukowcy apelują: część pogorzeliska trzeba zostawić naturze.

Kamil Kulig

Ogromny pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja, w czasie akcji ratowniczej zginął 65-letni pilot gaśniczego Dromadera. Akcji nie pomagała pogoda, bo silny wiatr szybko rozprzestrzeniał ogień. Wielka chmura dymu pojawiła się m.in. nad roztoczańskim miasteczkiem Józefów.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej. Do gaszenia pożaru wykorzystano także śmigłowce, w tym policyjne Black Hawki i samoloty gaśnicze. Te działania trwały tydzień.

Skalę zniszczeń i powierzchnię spalonych drzewostanów leśnicy oceniają, oblatując teren dronami.

Pomocne są też zdjęcia satelitarne. Na ich podstawie wiemy, że pożar objął ok. 1157 ha lasów, w tym:

885 hektarów lasów w zarządzie Nadleśnictwa Józefów,

272 ha lasów prywatnych.

LEŚNICY: DO WYCIĘCIA 400 HEKTARÓW

– Nie oznacza to jednak, że każdy fragment tej powierzchni został uszkodzony w jednakowym stopniu. Na pożarzysku występują miejsca całkowicie spalone, powierzchnie częściowo uszkodzone, drzewostany nadpalone, fragmenty z naruszoną ściółką i systemami korzeniowymi, a także tereny, które będą wymagały dłuższej obserwacji, zanim będzie można jednoznacznie ocenić ich stan – wyjaśnia zastępca nadleśniczego Nadleśnictwa Józefów, Adam Kraczek.

Leśnicy ocenili, że do wycięcia kwalifikuje się około 400 ha lasu z pogorzeliska na gruntach Lasów Państwowych. „Osłabione, przypalone i zamierające drzewa mogą sprzyjać rozwojowi owadów zasiedlających drewno, a w konsekwencji zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieobjętych pożarem drzewostanów. Dlatego decyzje dotyczące prac na pożarzysku muszą być podejmowane sprawnie, ale jednocześnie z uwzględnieniem bezpieczeństwa, ochrony przyrody i przyszłej odbudowy lasu" – piszą leśnicy w komunikacie.

– W najbliższym czasie usuwane będą drzewa w miejscach, w których będzie to konieczne. Priorytetem będą powierzchnie, gdzie pozostawienie martwych lub silnie uszkodzonych drzew mogłoby stwarzać zagrożenie dla ludzi, utrudniać dalsze prace albo zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieuszkodzonych fragmentów lasu – tłumaczy starszy specjalista służby leśnej, Adam Bronikowski.

Dodaje, że nie chodzi o mechaniczne „wyczyszczenie" całego obszaru, lecz o działania prowadzone tam, gdzie będą one uzasadnione stanem drzewostanu, bezpieczeństwem i potrzebą ochrony sąsiednich fragmentów lasu. Po uporządkowaniu terenu rozpoczną się przygotowania do odnowienia lasu. Leśnicy planują wykorzystywać zarówno sadzenia, jak i naturalne procesy odnowienia lasu.

SPALONA PONAD POŁOWA „DŁUGIEGO BAGNA"

Pożar objął nie tylko drzewostany gospodarcze, ale także obszary cenne przyrodniczo. Ze wstępnych szacunków leśników wynika, że ogień dotknął setki hektarów terenów o wysokiej wartości przyrodniczej. W zasięgu pożaru znalazł się m.in. obszar projektowanego rezerwatu przyrody „Długie Bagno", który ma być utworzony dla ochrony ostoi głuszca i torfowisk. Spaliło się ponad 180 hektarów jego powierzchni, (cały rezerwat ma objąć 280 hektarów).

• **Pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja**

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pożar objął także siedliska Natura 2000 Puszcza Solska i Uroczyska Puszczy Solskiej, w tym lasy i bory bagienne, torfowiska przejściowe oraz torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą.

Tam, gdzie będzie to możliwe, pozyskane drewno zostanie zagospodarowane i przeznaczone do sprzedaży.

– Straty, które dziś widać na pogorzelisku, są skutkiem gwałtownie rozprzestrzeniającego się żywiołu. To nie był pożar punktowy, który dało się zatrzymać prostą interwencją w pierwszych minutach. Ogień rozwijał się na terenie o bardzo trudnej dostępności, przy niesprzyjających warunkach pogodowych i wśród siedlisk szczególnie podatnych na szybkie przenoszenie ognia – zauważa zastępca dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie ds. gospodarki leśnej, Mariusz Kiczyński.

W komunikacie Lasów Państwowych czytamy również, że dyrektor regionalny w Lublinie powoła komisję do analizy przyczyn pożaru, jego przebiegu i działań ratowniczych.

PRZYRODA JUŻ SIĘ ODRADZA

Tymczasem Państwowa Rada Ochrony Przyrody wydała opinię w sprawie zagospodarowania obszaru objętego pożarem w Puszczy Solskiej.

„Wiele gatunków i siedlisk leśnych jest stosunkowo dobrze przystosowanych do okresowych zaburzeń ekosystemu, w tym pożarów. Organizmy mobilne potrafią efektywnie schronić się lub uciec przed pożarem, by następnie szybko powrócić na pierwotne miejsce zaraz po wygaśnięciu ognia, organizmy niemobilne, tj. trwale związane z podłożem, potrafią skutecznie regenerować się po częściowym spaleniu. Regeneracja ekosystemu ma miejsce obecnie w Puszczy Solskiej, regenerację roślinności już widać na zdjęciach z miejsca pożaru" – podkreślają eksperci z rady działającej przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

„Należy też przyjąć, że pożarzysko, z uwagi na specyficzną strukturę przestrzenną i charakterystyczne zasoby martwego, nadpalonego drewna, może stać się atrakcyjnym siedliskiem dla wielu gatunków, w tym rzadkich i pirofilnych (uzależnionych od obecności ognia), które nie były w tym miejscu obecne przed pożarem.

Według informacji, którymi PROP dysponuje, oraz według dobrej dokumentacji ekologicznych skutków podobnych pożarów lasu z innych lokalizacji, nie ma więc merytorycznych podstaw, by zakładać trwałą utratę wartości przyrodniczych obszaru leśnego, który uległ spaleniu" – czytamy w opinii podpisanej przez wiceprzewodniczącą rady prof. Ewę Jabłońską.

Naukowcy przypominają, że Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie jest zobowiązana do prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z wymaganiami Przejściowego Standardu Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC dla Polski. Standard ten wymaga m.in. utrzymania i wzmacniania wartości przyrodniczych oraz minimalizacji negatywnego wpływu działań gospodarczych na ekosystem leśny.

„Zwracamy uwagę, że ewentualna decyzja o rozległym usunięciu spalonych drzewostanów i sztucznym odnowieniu tak uprzątniętej powierzchni pożarzyska, wymaga w tym przypadku jakiejś formy oceny oddziaływania na obszar Natura 2000" – zauważają eksperci i przestrzegają, że taki scenariusz zagospodarowania pożarzyska mógłby nie być optymalny dla niektórych gatunków ptaków, chronionych w obszarze Natura 2000 Puszcza Solska, jak np. głuszec, dzięcioł czarny, sóweczka, puchacz, włochatka, a także dla borów bagiennych, mopka lub wilka.

eprasa.pl 09acf52ab3

ZAHAMOWANIE ODPŁYWU WODY

Eksperci przypominają, że przeważająca część obszaru Puszczy Solskiej to zmeliorowane siedliska pobagienne, pocięte siecią starych rowów odwadniających. Ponadto do silnego odwodnienia terenu przyczyniły się działające od ponad stu lat melioracje rolnicze przyległych do Puszczy Solskiej dolin rzecznych, połączone z regulacją rzek – Niepryszki i Tanwi. W efekcie lasy i torfowiska na terenie Puszczy są bardzo silnie przesuszone, co nie tylko sprzyja zarzewiu i rozprzestrzenianiu się ognia, ale też stwarza niebezpieczeństwo przeniesienia się go do pokładów torfu, co mogłoby wywołać znacznie poważniejsze skutki przyrodnicze.

„W tym kontekście należy wspierać inicjatywy, mające na celu poprawę lokalnych warunków hydrologicznych poprzez hamowanie odpływu wody rowami" – eksperci podkreślają, że należy działać szybko.

„ZOSTAWMY CZĘŚĆ POŻARZYSKA BEZ INGERENCJI"

Rada zaleca pozostawienie strefy kilkuset hektarów bez gospodarki leśnej: tokowiska chronionego głuszca, obszary Natura 2000, tereny na glebach organicznych i obszar planowanego rezerwatu. Dla tych terenów Rada zaleca rezygnację z usuwania martwych drzew, ograniczenie ingerencji gospodarczej oraz odstąpienie od nasadzeń i grodzeń. Argumentuje to m.in. znaczeniem martwego drewna dla procesów ekologicznych i potrzebą obserwacji naturalnej regeneracji lasu po zaburzeniu.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej

„Obecna sytuacja przyrodnicza w Puszczy Solskiej stwarza niezwykłą okazję do pozostawienia bez ingerencji i do naturalnej regeneracji przynajmniej części pożarzyska, w tym projektowanego rezerwatu Długie Bagno wraz z otuliną oraz innych cennych siedlisk Natura 2000, z jednoczesną poprawą uwodnienia całego tego obszaru poprzez pilne zatrzymanie odpływu wody siecią rowów melioracyjnych. Pozwoli to na zebranie cennych informacji na temat dynamiki lasu, szczególnie w sytuacjach poklęskowych, z którymi w najbliższej przyszłości przyjdzie nam się mierzyć coraz częściej" – podkreślają eksperci.

„Podejście to nie wyklucza prowadzenia aktywnych działań odnowieniowych na innych fragmentach pożarzyska, lecz pozwala na równoległe testowanie i porównywanie różnych modeli regeneracji ekosystemów leśnych po zaburzeniach" – dodają.

Katarzyna Klimek z Centrum Komunikacji Społecznej Lasów Państwowych podkreśla, że analiza opinii PROP pokazuje, że kolejne kroki po pożarze w Puszczy Solskiej to podejście bardziej wielowariantowe niż prosty wybór między realizacją działań gospodarczych a całkowitym pozostawieniem obszaru naturalnym procesom.

„Dokument PROP proponuje model mieszany: część powierzchni – szczególnie najcenniejszej przyrodniczo – miałaby pełnić funkcję obszaru naturalnej regeneracji i zaplecza badawczego, natomiast na innych fragmentach możliwe byłyby aktywne działania odnowieniowe" – podkreśla Katarzyna Klimek.

Zaznacza, że nie oznacza to automatycznej zgody na dowolne działania gospodarcze. Rada wskazuje m.in. na potrzebę analiz siedliskowych, monitoringu, oceny wpływu na obszary Natura 2000 i uwzględnienia standardów FSC, czyli zagadnienia nad którymi pracuje teraz lubelski zespół kryzysowy. „Nie jest to jednak tożsame z postulatem całkowitego zaniechania wszelkiej ingerencji na całym obszarze pożaru" – podkreśla Katarzyna Klimek.

I przypomina, że podejście zakładające pozostawienie części obszaru po dużym zaburzeniu bez klasycznego odnowienia nie byłoby w polskich lasach rozwiązaniem bez precedensu: „po katastrofalnym huraganie w Puszczy Piskiej w 2002 r. utworzono w Nadleśnictwie Pisz Las Ochronny „Szast" – około 475-hektarowy obszar wyłączony z zabiegów gospodarczych, na którym pozostawiono połamane i wywrócone drzewa, rezygnując z uprzątania drewna i odnowienia sadzeniem. Odbudowa lasu została tam pozostawiona procesom naturalnej sukcesji, a teren stał się miejscem badań nad regeneracją ekosystemów po wielkoskalowych zaburzeniach".

Zaznacza też, że rada popiera działania Nadleśnictwa Józefów, które na obszarze ok. 4,5 tys. ha planuje odtworzenie siedlisk podmokłych i bagiennych. Inicjatywa zakłada także budowę urządzeń spowalniających odpływ wody oraz rozwój monitoringu hydrologicznego i pomiarów poziomu wód. W tym celu przygotowywana jest obecnie ekspertyza hydrologiczna.

REKLAMA

Rzeszów/34430507

Młodzież w obliczu nowego trendu – lifelong learning jako sposób na przyszłość

Dynamicznie zmieniający się świat otwiera przed nami nowe perspektywy, ale przede wszystkim uczy nas elastyczności. Nieprzewidywalność rynku pracy sprawia, że tradycyjna, pojedyncza ścieżka kariery odchodzi do lamusa. Dziś kluczem do sukcesu jest nieustanny rozwój i proaktywne zdobywanie nowych kompetencji.

Wynika to ze zmian na rynku pracy, który staje się mniej przewidywalny. Coraz trudniej mówić o jednej ścieżce zawodowej, dlatego wiele osób już na początku swojej drogi stawia na rozwój i zdobywanie nowych umiejętności.

To wpływa także na sposób nauki. Młodzież chętnie korzysta z kursów online, materiałów w internecie czy krótszych form edukacji, które pozwalają rozwijać konkretne kompetencje i lepiej dopasować naukę do codzienności.

Takie podejście widać wyraźnie na Podkarpaciu, gdzie różnorodne działania i inicjatywy zachęcają mieszkańców do rozwoju i zdobywania nowych umiejętności. Lifelong learning nie ma jednego schematu, ale jedno pozostaje wspólne – nauka coraz częściej wychodzi poza szkołę i staje się naturalnym elementem życia.

Dowiedz się więcej: portalwzk.pl

Realizacja projektu w ramach inwestycji A3.1.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU | PODKARPACKIE

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Nowe standardy opieki okołoporodowej

Dlaczego warto rodzić w szpitalu w Gorzowie

– Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii – mówi dr Barbara Michalczyk.

• **Dr Barbara Michalczyk**
FOT. WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W GORZOWIE

ROZMOWA Z
DR N. MED. BARBARĄ MICHALCZYK*

MAJA SAŁWACKA: – Są sytuacje, w których marzenie o ślicznym, zdrowym dziecku pryska, a wtedy kluczowy okazuje się wybór szpitala.
DR N. MED. BARBARA MICHALCZYK: – Dobry oddział to bezpieczna mama i bezpieczne dziecko. To złota dewiza, której się trzymamy. Nowe standardy opieki okołoporodowej, które są określone w nowej ustawie Ministerstwa Zdrowia, u nas są stosowane od kilku lat. Dokument zobowiązuje oddziały położnicze i oddziały noworodkowe do jeszcze bardziej troskliwej opieki nad ciężarną w trakcie porodu, w połogu, a także opieki nad noworodkiem.

Co się konkretnie zmieniło? To są rzeczy, które będą zauważalne przez rodziców?
– Powinny takie być, zwłaszcza że zmiany nie dotyczą jedynie ośrodków, które posiadają trzeci, najwyższy stopień referencyjności, tak jak nasz oddział, ale podwyższenia standardu opieki nad dzieckiem w mniejszych szpitalach. Przykład? Dziecko powinien zbadać neurologopeda, by ocenić długość wędzidełka języka. Zbyt krótkie może utrudniać karmienie, należy więc szybko reagować, by nie stresować mamy i dziecka tym, że dziecko nie nabiera masy. Zbyt krótkie wędzidełko z czasem prowadzi także do wad wymowy. Po co fundować dziecku terapię, skoro można tego uniknąć?

Cały czas mówimy o porodzie zdrowego dziecka, które po przyjściu na świat powinno być dobrze obejrzane przez specjalistów.
– Dlatego na oddziale mamy też fizjoterapeutę, który jest w stanie szybko wychwycić drobne wady postawy związane z ułożeniem dziecka w brzuchu mamy, np. kończyn, szyi. To nie są duże problemy, ale diagnoza może okazać się bardzo pomocna rodzicom. Można szybko zacząć ćwiczyć z maluchem, nie pogłębiać problemu. Jeśli wystąpią problemy adaptacyjne, noworodka również ocenia neurolog dziecięcy.

Jest także bank kobiecego mleka, nie tylko dla wcześniaków.
– Podajemy mleko z banku, gdy rozkręcamy u mam laktację. Mleko kobiety to cudowny pokarm, nie zastąpią go żadne mieszanki. Posiadanie banku także mówi o jakości oddziału. Oczywiście korzystamy z niego także w ciężkich chwilach, kiedy rodzi się skrajny wcześniak z wagą urodzeniową 500 gramów i zostaje z nami średnio przez sto dni.

Kolejnym aspektem, który powinniśmy brać pod uwagę jest fakt, że w szpitalu jest oddział chirurgii dziecięcej. To nas wyróżnia. Gdy potrzebna jest operacja, korekta, dziecko nie jest rozdzielane od matki. To bardzo ważne, nie tylko dla dziecka, ale i dla niej.

Niektórzy wybierają klinikę, w której można rodzić bez bólu, rodzinnie. Na drugi plan odkładamy komfort dziecka?
– Można pogodzić jedno i drugie. W naszym szpitalu można rodzić bez bólu, w znieczuleniu, niestety często takiej procedury nie ma w ofercie mniejszych szpitali. Komfort pacjentki jest ważny, tak samo jak komfort dziecka. Dlatego mama kanguruje dziecko nieprzerwanie przez dwie godziny po porodzie, o tym także mówi ministerialne rozporządzenie. Jeśli nie ma na to siły, może to zrobić tata, albo inna wskazana osoba. Ważne, by był kontakt – skóra do skóry. I myślę, że to już dobrze funkcjonuje w większości szpitali. Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek. Staramy się, żeby mama czuła się u nas dobrze, spokojnie, bezpiecznie.

Kobiety coraz później rodzą pierwsze dziecko, to zwiększa ryzyko wad, ale także ryzyko trudniejszego porodu, niedotlenienia. Pacjentki 35 plus powinny szukać szpitali, w których oddział neonatologii ma najwyższy stopień referencyjności?
– Na to pytanie powinien odpowiedzieć pacjentce ginekolog, który prowadził ciążę. Poza tym ryzyko nie jest związane tylko z wiekiem matki, ale także ojca. Nie można o tym zapominać. Myślę, że położnicy, choć mają zrobiony naprawdę dobry wywiad dotyczący ciąży, uwzględniający rozbudowane badania prenatalne, zawsze mogą być zaskoczeni stanem zdrowia dziecka. Dlatego warto wybrać szpital, gdzie opieka nad noworodkiem jest na najwyższym poziomie.

Przykład? Ostatnio urodziło się troje dzieci ze zrośniętym odbytem. Ciąże wyglądały na prawidłowe, ale taką wadę można rozpoznać dopiero po porodzie. Noworodki wymagały natychmiastowej pomocy chirurgów dziecięcych, operacji.

Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek

DR BARBARA MICHALCZYK

Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii. Ostatni przypadek – mamy chłopca, który ma problemy z adaptacją do życia pozałonowego. Wymaga wsparcia oddechowego. Problemy dotyczące niedotlenienia okołoporodowego mają swoje konsekwencje w przyszłości.

Posiada pani aż trzy specjalizacje – pediatrii, neonatologii, neurologii. To mocne wsparcie.
– Mamy też lekarkę, która za miesiąc kończy drugą specjalizację, z kardiologii dziecięcej. Jesteśmy jedynym szpitalem neonatologicznym na północy województwa i chcemy mieć kompleksową opiekę. I wolimy, gdy dzieci są do nas dowożone w brzuchach mam, a nie po porodzie specjalną karetką. Brzuch mamy to najbezpieczniejszy transport, więc jeśli występują problemy z ciążą, jest u nas bardzo dobry oddział patologii ciąży. Nie ryzykujmy.

Nie wyobrażam sobie porodów na SOR, nawet zdrowych ciąż. Lepiej przyjechać do nas wcześniej, nie czekać z wezwaniem karetki, jeśli nie mamy transportu. Zwłaszcza jeśli jest to kolejna ciąża, więc poród przebiega o wiele szybciej. Ryzyko urodzenia w karetce już jest wtedy oczywiście większe.

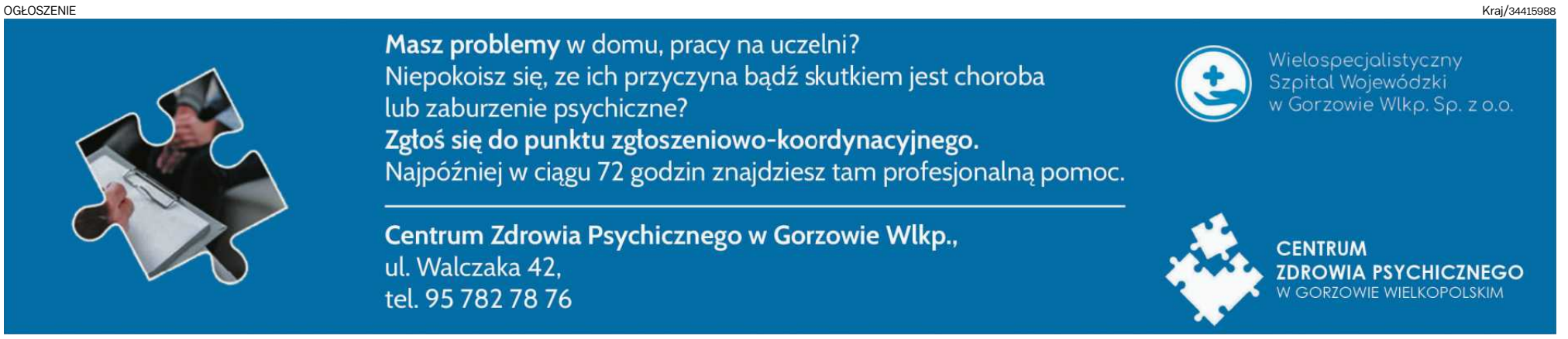
Nowością w rozporządzeniu jest też inna ocena okołoporodowa noworodka.
Trzeba pobrać krew pępowinową, wykonać badania gazometryczne. Krew powinna być tętnicza i żylna, niestety wiele szpitali nie posiada aparatury, która umożliwia takie pobranie. U nas na szczęście sprzęt jest. Dzieci urodzone w naszym szpitalu zawsze ocenia neonatolog.

Chciałabym, by mocno to wybrzmiało: w reformie nie chodzi tylko o nowoczesny sprzęt – świetne aparaty USG, respiratory, urządzenia do hipotermii tak bardzo potrzebne w leczeniu chorych dzieci, ale codzienne podejście personelu. Ważne jest to, by stale szkolić się, trzymać wysokie standardy pracy, także w komunikacji. Kobieta otoczona ciepłem naprawdę lepiej przechodzi połóg. Powinniśmy znać jej imię, by nie była anonimowa. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

Dr n. med. Barbara Michalczyk, jest lekarzem pediatrą, specjalistą neonatologii oraz neurologii dziecięcej, szefową oddziału noworodkowego z pododdziałem intensywnej terapii noworodka w Wielospecjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie

OGŁOSZENIE Kraj/34415988

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Rozmowa z dyrektorem Białostockiego Teatru Lalek

Piknik Teatralny z Muzami

Ma być świętem najmłodszych widzów i nową formy spotkania teatru z publicznością.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM,
dyrektorem BTL-u

TOMASZ KOWALEWICZ: Odliczamy już godziny pierwszego w tym roku Pikniku Teatralnego z Muzami. Właśnie tak wyobrażał pan sobie to wydarzenie, kiedy pierwszy raz o nim rozmawialiśmy, czy jednak przebiegnie ono inaczej?
JACEK MALINOWSKI: – Trudno mi jeszcze w tym momencie powiedzieć, czy wszystko odbędzie się dokładnie tak, jak sobie zaplanowałem. Piknik robimy po raz pierwszy, w związku z tym testujemy nową formułę spotkania z widownią.

Organizujemy go przy okazji Dnia Dziecka, głównie po to, żeby zadbać o najmłodszych odbiorców. Zresztą doskonale pan wie, że bardzo dużo robimy, by promować teatr lalek dla najmłodszych oraz dorosłych. Nasz repertuar jest jednak zbudowany tak, że około 70 procent przedstawień gramy dla dzieci. Z okazji ich święta chcemy zbudować nową jakość.

• **Białostocki Teatr Lalek dużo robi, żeby promować sztuki dla najmłodszych oraz dorosłych** FOT. MARCIN ONUFRYJUK / AGENCJA WYBORCZA.PL

A co konkretnie się wydarzy?
– Mam nadzieję, że dopisze pogoda w weekend, ponieważ przygotowaliśmy wydarzenia wpisane w przestrzeń plenerową – chociażby na patio, gdzie zagramy spektakle muzyczne. Zaplanowaliśmy też animacje, jak malowanie kredą po alejce przed teatrem. Ponadto odbędą się warsztaty ze storytellingu z Tomaszem Damulewiczem oraz warsztaty muzyczne, które poprowadzi kompozytor Marcin Nagnajewicz. W planach są również warsztaty tworzenia lalek teatralnych, spektakle z naszego repertuaru, a w niedzielę czytanie bajek z Martą Guśniowską. To pełen pakiet atrakcji skierowany do młodszej widowni. Oprócz tego przed teatrem zagoszczą specjalnie stworzone przez naszą pracownię grafiki prezentujące dziewięć muz, które opiekowały się sztukami i naukami. Działania związane z rysowaniem kredą po alejkach parkowych i teatralnych będą nawiązywać właśnie do nich. Przy okazji zabawy młodzi widzowie poznają element historii zaczerpniętej z antyku i zobaczą, jak wiele ze spuścizny dziewięciu muz funkcjonuje w naszej codziennej kulturze.

W planach są m.in. warsztaty tworzenia lalek teatralnych

Na kolejny piknik nie trzeba będzie długo czekać, ponieważ odbędzie się za niespełna miesiąc w ramach obchodów Dni Miasta Białegostoku. Jego program będzie podobny?
– Na pewno jego struktura będzie bardzo podobna. Wydarzenie składa się z animacji, spotkań warsztatowych i spektakli, które odbędą się na wszystkich naszych scenach. Dużo dziać się też będzie na patio teatralnym przy kawiarni oraz na scenie przy budynku teatru od strony opery. Specjalnie na tę okazję nazwałem ją „Eko-sceną pod klonami". Jeśli miałbym coś wyróżnić, to na pewno byłby to element eko, pojawiający się zarówno w programie pierwszego, jak i drugiego pikniku. Dlatego w ramach drugiego pikniku zagramy choćby „Puszczańskie opowieści". Większość tytułów, które się pojawią, mówią o przyrodzie. Nawet „Słowik", czyli nasza najnowsza premiera, zestawia to co z natury się wywodzi z tym co sztuczne, skopiowane...

A co widzowie zobaczą w teatrze przed wakacjami?
– Na pewno będziemy grać naszą ostatnią premierę, czyli „Słowika", oraz repertuar dla najmłodszych: „Hocki-klocki", „Karmelka" i „Ślimaka". Wrócimy też do „Amelki, Bobra i Króla na dachu" oraz „Misiaczka". A w ramach pikniku czerwcowego zagramy w plenerze wspomniane „Puszczańskie opowieści". ●
Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

SPONSOR

BTL

REKLAMA

Białystok/34436065

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Powstanie „najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie”

Unikatowy projekt w Ostródzie

Warmia i Mazury zamierzają wydać dziesiątki milionów euro, by przyciągnąć turystów nad Kanał Elbląski.

Tomasz Kurs

Na Mazurach i Powiślu rozwija się Szlak Kulturowy Kanału Elbląskiego. To strategiczny projekt Związku Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, który decyzją zarządu województwa dostanie dofinansowanie z funduszy europejskich.

Wśród projektów wybranych do realizacji jest kilka ważnych inwestycji, które uczynią wiele miejsc na tym tym szlaku i w tym rejonie bardziej atrakcyjnymi w oczach turystów.

Pochylnia i historyczny statek

Jedna z najciekawszych inwestycji zostanie zrealizowana w Ostródzie. To właśnie tutaj powstać ma makieta pochylni kanałowej. – Będzie ona wykonana w skali 1 do 1, a historycznym elementem będzie oryginalny stateczek, który jest tu eksponowany – zapowiada Rafał Dąbrowski, burmistrz Ostródy, i przekonuje, że będzie to efektowna atrakcja turystyczna.

• **Wizualizacja makiety pochylni Żegluga Ostródzko-Elbląska** FOT. ŻEGLUGA OSTRÓDZKO-ELBLĄSKA

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku.

Jeszcze większym entuzjastą jest pomysłodawca tego projektu. – Śmiem twierdzić, że będzie to zdjęciowo najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie – mówi Cezary Wawrzyński, prezes zarządu Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej.

Stateczek wycieczkowy o nazwie „Biedronka” ma być wisienką na torcie. – Kupiliśmy go 10 lat temu, chroniąc w ten sposób przed pocięciem na żyletki. Wtedy wpadłem na pomysł zrobienia tej makiety i przybliżenia turystom historii kanału – opowiada Wawrzyński.

Ten niepozorny stateczek ma bardzo interesującą historię i jest najstarszą jednostką pasażerską floty kanałowej, która zachowała się do dzisiaj. Z pozostałych jednostek, operujących niegdyś na kanale, jedna uległa zniszczeniu, a dwie trafiły na złom.

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku. Był to mały motorowiec o długości nieco ponad 11 metrów i około szerokości 2,5 m, który zabierał na pokład 40 pasażerów. Można zatem mówić o czymś w rodzaju wodnego autobusu.

Teraz zostanie odmalowany, wypiaskowany i stanowić będzie ozdobę planowanej makiety pochylni, która stanie przy ul. Mickiewicza.

Jak Heini nie podbił Wielkiej Brytanii?

Niepozorny „Heini” o mały włos nie otarł się o wielką historię. Niewiele brakowało, by posłużył jako jednostka desantowa. W okresie bitwy o Anglię został zmobilizowany i miał posłużyć jako część niemieckiej floty, która szykowała się do desantu na Wielką Brytanię w czasie operacji „Lew Morski”. Nic z tych planów Hitlera jednak nie wyszło.

Teraz „Biedronka” ma być nową maskotką Ostródy. – Chcemy jej też przywrócić dawną nazwę, bo obecna za bardzo się kojarzy ze sklepową siecią – zapowiada Wawrzyński.

Budowa makiety pochylni ma kosztować nieco ponad milion złotych.

Dla Ostródy ważna będzie też inna inwestycja z tego projektu. To adaptacja tutejszego zamku wraz z wystawą tematyczną.

Wartość całego projektu wynosi 21 mln zł, a dofinansowanie unijne – 19 mln zł.

REKLAMA
Szczecin/34435356

ORGANIZATORZY:
60 lat Stowarzyszenie Filmowców Polskich
50 lat CENTRUM KULTURY 105 W KOSZALINIE
KOSZALIN Centrum Pomorza

WSPÓŁFINANSOWANIE:
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny
„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”
Pomorze Zachodnie
POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie?

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie? Na Pomorzu Zachodnim zaczynają się nowe historie. „Możesz wszystko" to opowieść o niełatwych wyborach, wielkiej pasji i sile działania autentycznych mieszkańców regionu. To też materiał, w którym wielu z nas może odnaleźć własne motywacje do zmian. W której historii odnajdziesz siebie? Obejrzyj najnowszy spot regionu i dołącz 2 czerwca do wydarzenia poświęconego edukacji oraz rozwojowi kompetencji. Wśród gości Janina Bąk, Katarzyna Niedzielska-Czyż, Grzegorz Łapanowski i Marcin Kruszewski.

Droga dostępna dla każdego

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, który stoi za realizacją kampanii społeczno-edukacyjnej „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko", przygotował spot pokazujący region jako miejsce wspierające rozwój swoich mieszkańców. Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko". To komunikat o możliwościach, jakie region oferuje swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Nie jest to klasyczna promocja regionu oparta na pocztówkowych widokach i utartych hasłach, lecz uniwersalne zaproszenie do budowania swojej przyszłości właśnie tutaj. To świetny zabieg.

– W tym projekcie świadomie odeszliśmy od klasycznego modelu promocji regionu opartego wyłącznie na krajobrazach i pocztówkowych widokach, których oczywiście nie brakuje. Pokazujemy Pomorze przez pryzmat ludzi, ich wyborów i codziennych wyzwań – mówi Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Olgierd Geblewicz**.

Robin Rogalski

W spocie wystąpili ambasadorzy kampanii: **Aleksandra Medvey- Gruszka**, **Przemysław Kowalewski**, **Marek Rupiński**, **Agnieszka Piegat** i **Robin Rogalski**. Bohaterowie pojawiają się w nim jako oni sami, bez odgrywania wcześniej przygotowanych ról. – „Przeszkoda? To mnie nakręca. Wiek, sprzęt, warunki, to wszystko jest mało ważne. Ważna jest moja decyzja: skąd, dokąd jadę" – mówi Marek Rupiński, ultrakolarz, jeden z bohaterów kampanii.

Historia przekraczania własnych granic

Scenariusz filmu powstał na bazie rozmów z ambasadorami kampanii. Ich historie są pełne wysiłku, odwagi, momentów zwątpienia, ale także spełnienia i satysfakcji. – To niesamowita opowieść o mieszkańcach Pomorza Zachodniego. Oni właśnie tutaj odnaleźli swoją bezpieczną przestrzeń sprzyjającą kreatywności, zdobywaniu nowych kompetencji i odważnemu podejmowaniu wyzwań – podkreśla marszałek **Olgierd Geblewicz**.

Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko", które staje się komunikatem o możliwościach, jakie region oferuje

swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Pomorze Zachodnie to miejsce sprzyjające nauce, zdobywaniu nowych kompetencji, kreatywności i odważnemu podejmowaniu wyzwań.

Warstwa wizualna filmu w reżyserii **Magdaleny Chmielewskiej** i **Michała Bączyńskiego** została zbudowana w estetyce bliskiej dokumentowi – surowej, autentycznej, pozbawionej reklamowego przerysowania. Zdjęcia realizowano w miejscach związanych z bohaterami, a więc w przestrzeniach ich pracy, pasji i codziennego życia. Za zdjęcia i światło odpowiadał **Piotr Gołdych**, za montaż **Filip Wojciechowski**, a scenografię stworzyła **Marta Kubiak**. Producentką spotu została **Ewelina Marcinkowska**. Istotnym elementem narracji jest również muzyka skomponowana specjalnie na potrzeby tego spotu przez **Andrzeja Mikosza „Webbera"**.

Agnieszka Piegat

Komunikacja, dane i nowe technologie

Dodatkowo w ramach kampanii powstała seria podcastów dotycząca nowoczesnego marketingu terytorialnego. Odcinki skierowane są zarówno do samorządowców, jak i osób odpowiedzialnych za promocję miast i regionów oraz wszystkich, którzy chcą skutecznie budować wizerunek swojego miejsca na mapie Polski i Europy. Rozmówcy w bardzo przystępny sposób mówią o praktycznych narzędziach i sposobach, które pomogą przyciągnąć uwagę mieszkańców, reagować na kryzysy czy pozwolą pochwalić się zrealizowanymi inwestycjami.

W każdym z jedenastu odcinków jest mowa o tym, jak obecnie promować miasta, gminy i regiony, wykorzystując marketing, komunikację, dane oraz nowe technologie. To połączenie wiedzy ekspertów, doświadczeń praktyków oraz rozmów z osobami, które na co dzień zajmują się szeroko rozumianą promocją i marketingiem. Wśród gości **Krzysztofa Barczyka** znajdują się m.in. **Sylwia Czubkowska**, **Wojtek Kardyś**, **Artur Jabłoński**, **Anna Prończuk – Omiotek** czy **Piotr Bucki**.

Spotkaj się z nami

Po jeszcze więcej inspiracji warto sięgnąć 2 czerwca 2026 r. o godzinie 17 w Teatrze Polskim w Szczecinie. Właśnie w tym miejscu odbędzie się wydarzenie z pełnymi energii wystąpieniami osób, które z różnych perspektyw opowiedzą o rozwoju, zmianie i budowaniu drogi zawodowej oraz osobistej. Wśród gości znajdą się m.in. **Janina Bąk**, **Katarzyna Niedzielska-Czyż** („Co i komu warto w życiu odpuścić?"), **Grzegorz Łapanowski** („Lokalna gastronomia i edukacja jako motor ciągłej zmiany"), **Marcin Kruszewski** („Twoje prawa w prawdziwym świecie. Co warto wiedzieć przed wejściem w dorosłość"). Podczas wydarzenia wystąpią również bohaterowie kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko". Poznamy także zwycięzców konkursu na nowych ambasadorów.

Aleksandra Medvey-Gruszka

Dołącz do wydarzenia i zobacz, jak wiele możliwości daje edukacja i odwaga do zmian.

Obejrzyj spot „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko"

Wszystkich rozmów można posłuchać na kanale YouTube

Zapisz się na konferencję: https://biznes.wzp.pl

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Rzeczpospolita Polska

Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

Pomorze Zachodnie

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

Szczecin/34434180

eprasa.pl 09acf52ab3

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

AB-I.7820.7.1.2026.KS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.) oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania inwestycji na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) oraz art. 49 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.)

WOJEWODA PODLASKI PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad – właściwego zarządcy drogi, wydał **decyzję Nr 9/2026 z dnia 22.05.2026 r. znak: AB-I.7820.7.1.2026.KS, zmieniającą ostateczną decyzję Wojewody Podlaskiego Nr 6/2020 z dnia 12.11.2020 r. znak: AB-I.7820.2.3.2019.MB,** (która stała się ostateczna z dniem wydania decyzji Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, z dnia 30.07.2021 r. znak: DLI-III.7621.67.2020.PMJ.9), zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na **budowie drogi ekspresowej S-61, na odcinku od węzła Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) o długości ok. 12,923 km, od km 0+014,16 do km 12+937,09, wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64 na odcinku od węzła „Łomża Północ" do Elżbiecina o długości ok. 6,220 km, od km 0+742,28 do km 6+962,20, wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną, na terenie gmin: Łomża, Miasto Łomża i Piątnica, w powiecie łomżyńskim,** w ramach zadania: *„Projekt i budowa drogi ekspresowej S-61 Ostrów Mazowicka – Szczuczyn, odcinek: od węzła „Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64"*, zmienioną ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 3/2023 z dnia 14.04.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2022.MB oraz ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 16/2023 z dnia 08.11.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2023.MB, dla której Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wydał decyzję z dnia 13.06.2025 r. znak: WOOŚ.420.3.2025.PL, o środowiskowych uwarunkowaniach, **w zakresie zmiany robót budowlanych obejmujących:**

1. zmianę niwelety drogi krajowej Nr 64 na długości ok. 250 m (km 5+250 – km 5+500),
2. zmianę niwelety drogi wojewódzkiej Nr 668 na długości ok. 320 m (km 0+000 – km 0+320),
3. zmianę powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
4. rezygnacja z wiaduktu WD-5/DK64 w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
5. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD24 na długości ok. 64 m (km 0+789,65 – km 0+853,62),
6. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD26 na długości ok. 96 m (km 0+000 – km 0+095,61),
7. zmianę przebiegu ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej Nr 668,
8. zmianę lokalizacji zatoki autobusowej (pierwotnie km 0+060 drogi wojewódzkiej Nr 668 – zmiana na km 0+250 drogi wojewódzkiej Nr 668),
9. zmianę zakresu wpustów i wylotów przykanalików do rowów drogowych,
10. zmianę zakresu i przebiegu rowów drogowych,
11. zmianę przebiegu ogrodzenia drogi krajowej Nr 64,
12. budowę nowego odcinka oświetlenia drogowego na odcinku zmiany powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo,
13. nasadzenia dodatkowe w obrębie wyspy projektowanego skrzyżowania typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64 oraz zmianę lokalizacji nasadzeń w obrębie projektowanego ronda,
14. dostosowanie wysokościowe projektowanych zjazdów indywidualnych do nowych niwelet dróg oraz ich przebiegu w planie,
15. zmianę rzędnych początku i końca rurociągu melioracyjnego na rowie b.n.7 zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 500/1, 500/2, 500/3 – obręb 0004 Czarnocin, gm. Piątnica.

PRZEDMIOTOWA ZMIANA DECYZJI OBEJMUJE DZIAŁKI:

a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi krajowej Nr 64, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 534, 215/1, 216/1, 217/1, 218/1, 221/1, 222/1, 223/1, 224/1, 227/1, 229/1, 230/1, 531/1,

obręb 0008 Elżbiecin: 54/13, 54/3, 54/16, 54/21, 55/1,

obręb 0004 Czarnocin: 500/1,

b) stanowiące istniejący pas drogi krajowej Nr 64 które po wybudowaniu i oddaniu do użytkowania zostaną przekazane właściwym zarządcom dróg publicznych, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 230/2, 229/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/5, 54/14, 54/19, 55/2,

c) stanowiące nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone (tzw. „czasowe zajęcie"), niezbędne podczas realizacji inwestycji, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 531/3, 531/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/6, 54/15,

obręb 0004 Czarnocin: 500/2, 500/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią decyzji, która zostanie także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 29.05.2026 r. na okres 14 dni oraz dokumentacją sprawy, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8^{00}-14^{00}, w terminie od dnia 29.05.2026 r. do dnia 12.06.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż wszyscy zainteresowani, którzy chcieliby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy proszeni są o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparat fotograficzny, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 429) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33) części dokumentacji **(w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Białystok/34436654

Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa
z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jodłowej 7a

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY

na wykonanie remontu instalacji elektrycznych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w zasobach SSM.

Zadanie 1 – ul. Kostki 4A, 4B, 4C,
Zadanie 2 – ul. 26 Kwietnia 55,
Zadanie 3 – ul. Szafera 128, 130.
Każde zadanie będzie traktowane jako odrębne zadanie.

Preferowany termin realizacji robót: 30.11.2026 r.

Szczegółowe warunki przetargu zawiera Specyfikacja warunków zamówienia, którą w cenie 50 zł można otrzymać w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, pokój 103, 101 lub w formie elektronicznej – kancelaria@ssm-szczecin.pl, tel. 91 4 322 533 lub 91 4 322 515.

Oferty należy składać w kancelarii SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie do dnia **15 czerwca 2026 r. do godziny 10^{00}.**

Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie dnia **15 czerwca 2026 r. o godzinie 10^{15}.**

Termin związania ofertą : 60 dni od dnia wyznaczonego na złożenie ofert.

Wysokość wadium wynosi:
Zadanie 1 – 3750zł, Zadanie 2 – 13000zł, Zadanie 3 – 17500zł

Wadium należy wnieść do dnia **15 czerwca 2026 r.** do godz. **10^{00}** przelewem na konto Zamawiającego w Banku PKO BP nr 51 1020 4795 0000 9902 0003 9685**.**

Dopuszcza się wniesienie wadium w formie gwarancji bankowej lub w gwarancji ubezpieczeniowej.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu z ważnych przyczyn bez podania uzasadnienia.

Szczecin/34436905

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Spółdzielnia Mieszkaniowa "USTRONIE" w Radomiu z siedzibą przy ul. Wyścigowej 19

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na pierwszeństwo ustanowienia prawa odrębnej własności i sprzedaży wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej

lokalu mieszkalnego – **Świętokrzyska 25 m. 1 –** parter, **4 pokoje (do własnej aranżacji) z kuchnią,** o pow. użytkowej **64,60 m², cena wywoławcza – 274.000 zł –** wadium 10.000 zł

*Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium do godziny 14^{00} dnia **23.06.2026** roku na konto Spółdzielni:*
ING Bank Śląski SA nr konta 40 1050 1793 1000 0090 3137 3724

Przetarg odbędzie się w siedzibie Spółdzielni przy ul. Wyścigowej 19 w sali narad w dniu **24.06.2026 r.** o godz. **10^{00}**

Mieszkanie można obejrzeć w dniu **12.06.2026 r.** w godz. **10^{00} – 11^{00}.**

Przystępujący do przetargu zobowiązani są, pod rygorem wykluczenia z przetargu, do zapoznania się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności ww. lokalu mieszkalnego i do złożenia w dziale członkowsko-mieszkaniowym (stanowisko Nr 1) w terminie do godziny 14^{00} dnia poprzedzającego termin przetargu:
– dowód wpłaty wadium,
– pisemne oświadczenie ze wskazaniem sposobu dokonania zwrotu wadium,
– pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu,
– pisemne oświadczenie o akceptacji przewidzianej w regulaminie kary umownej,

Przetarg zostanie przeprowadzony zgodnie z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr 1 przy ul. Świętokrzyskiej 25 w Radomiu – Uchwała nr 131 Zarządu Spółdzielni „Ustronie" z dnia 21.05.2026 r.

Osoba, która wygrała przetarg winna w terminie 30 dni od dnia, w którym rozstrzygnięto przetarg, wpłacić wylicytowaną cenę. Po spełnieniu warunków statutowych z nabywcą w terminie 14 dni zostanie spisana notarialna umowa o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego i jego sprzedaży. Osoba, która wygrała przetarg winna odebrać klucze w terminie 7 dni od dnia podpisania aktu notarialnego.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu ustnego nieograniczonego – licytacji bez podawania przyczyn na każdym etapie postępowania.

Zwrot wadium nastąpi na konto bankowe w ciągu 7 dni kalendarzowych od dnia przeprowadzenia licytacji.

Zarząd SM "USTRONIE"

Radom/34436879

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

• **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
• **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
• **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 09acf52ab3

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.44b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/19 o pow. 0,0908 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.30 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.44b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436733

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.43b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/18 o pow. 0,0921 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.00 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.43b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436736

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko
ogłasza ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Pow. w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/45	873	325 000,00	32 500,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/46	873	325 000,00	32 500,00
3.	**OSIELSKO,** ul. Puszczykowa/ ul. Szosa Gdańska	BY1B/00227420/4	1327	720	282 000,00	28 200,00
4.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/52	1048	402 100,00	40 200,00
5.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/57	1096	406 800,00	40 700,00
6.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/60	1089	404 200,00	40 400,00
7.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/64	1025	392 900,00	39 300,00

Termin i miejsce przetargów: 03 lipca 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy

Wadium: wpłaty do dnia 29 czerwca 2026r.

UWAGA - Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu

Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl

Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.

Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Bydgoszcz-Toruń/34436804

eprasa.pl 09acf52ab3

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 01 do 06.06.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kinder czekoladki Yogurette
1 kg = 12,90 €
opak. 100 g
PROMOCJA **1,29**

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/18,65 €
n.c. - 2,39 €
cena za opak.

PROMOCJA **1,79**

Knoppers Goodies
1 kg = 11,06 €
opak. 180 g
PROMOCJA **1,99**

Kawa Dallmayr Classic
różne rodzaje
1 kg = 13,98 €
n.c. = 8,99 €
opak. 500 g
PROMOCJA **6,99**

Herbatniki Prinzenrolle
różne rodzaje
1 kg = 5,42/4,48 €
opak. 330/400 g
PROMOCJA **1,79**

Monster napój energetyczny
różne rodzaje
1 l = 1,98 €
n.c. = 1,49 €
opak. 500 ml
PROMOCJA **0,99** +0,25 € kaucja

Żelki Katjes
różne rodzaje
1 kg = 3,76 €
n.c. = 1,39 €
opak. 210 g
PROMOCJA **0,79**

Ariel do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,28/ 0,24/0,21 €
n.c. = 21,95 €
opakowanie na 60/72/80 prań
PROMOCJA **16,99**

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34432266

OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO – POMORSKIEGO z 26 maja 2026 r.

Na podstawie art. 61 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) oraz art. 8 ust. 1 i 1b w związku z art. 15 ust. 1 i 4, art. 36a ust. 1 i art. 39 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2025 r., poz. 1222),

podaję do publicznej wiadomości informację

o wydaniu 26 maja 2026 r. na rzecz inwestora: Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. decyzji nr 24/2026 zmieniającej decyzję Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 11/2022 z 24 lutego 2022 r. (znak: WIR.I.7840.9.3.2021.MB), zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla zadania pn.: „Budowa sieci gazowej w/c do Zakładu Produkcyjnego CIECH Soda Polska S.A. w Inowrocławiu", a także zezwalającej na usunięcie drzew i krzewów kolidujących z ww. inwestycją, znajdujących się na działkach nr ewid.: 183, 95/13 – obręb ewid. 0043 Tupadły_1 (gmina Inowrocław) – zmiana dotyczy punktu II.4 decyzji w zakresie określonego terminu zakończenia prac nasadzeniowych – zmiana z „do 18 miesięcy od dnia zakończenia wycinki" na „do 42 miesięcy od dnia zakończenia wycinki".

Z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniach pracy Urzędu, w godzinach 10:00 – 14:00 lub na stronie BIP Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w okresie 14 dni od jej zamieszczenia, bądź uzyskać informację mailowo (e-mail: mbagniewski@bydgoszcz.uw.gov.pl) lub pod nr telefonu 52 349 74 95 w godzinach 11:00 – 14:00.
Obwieszczenie zostało zamieszczone w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim, ze skutkiem doręczenia na dzień obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim.
Odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o jej wydaniu. Skuteczne doręczenie decyzji następuje z dniem obwieszczenia w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Agnieszka Żurawlew
Kierownik Oddziału Architektury i Budownictwa
w Wydziale Infrastruktury

WI.I.7840.18.20(12).2026.MB (D)

Bydgoszcz-Toruń/34436871

Prezydent Miasta Białegostoku

działający jako starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, został wywieszony na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, tj. od 29 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r., oraz zamieszczony na stronach internetowych www.bip.bialystok.pl i www.bialystok.pl, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Wykaz Nr 07/2026 nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Białymstoku przy ul. Władysława Wysockiego,

oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębu 13 – Białostoczek Płn. jako działki nr 508/4 o pow. 0,1214 ha oraz 508/5 o pow. 0,1223 ha przeznaczonej do zbycia w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego.

Białystok/34436899

Na podst. art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.)

WÓJT GMINY ZABÓR

informuje, że w siedzibie Urzędu Gminy Zabór został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonych do **najmu w drodze bezprzetargowej** z obrębu Gminy Zabór.

Szczegóły na stronie internetowej www.gminazabor.pl oraz pod nr tel. 68 321 83 17.

Lubuskie/34436938

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

wysokieobcasy | Przewodnik po emocjach | 116 STRON

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 09acf52ab3

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**
2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.
3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU** – **tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.
4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.
5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**
6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.
7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

OGŁOSZENIE

o konsultacjach społecznych w sprawie projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oraz uchwały Rady Gminy Kamienica Polska Nr 22/III/2024 z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska**, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzasadnieniem, w dniach **od 1 czerwca 2026 roku do 3 lipca 2026 roku**, w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w pok. nr 13 od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Kamienica Polska pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Jednocześnie na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 2, 5, 7 i pkt 23 lit. d, art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zawiadamiam o zamieszczeniu danych o projekcie planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, a także o prognozie oddziaływania na środowisko i opracowaniu ekofizjograficznym oraz o opiniach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/ekoportal/karta/2-26-27

W związku z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), każdy może złożyć uwagi i wnioski do projektu planu ogólnego. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków złożonych do projektu planu ogólnego jest Wójt Gminy Kamienica Polska.

W trakcie konsultacji społecznych można złożyć uwagę oraz wziąć udział w spotkaniu otwartym i dyżurach projektanta.

Uwagi do projektu planu ogólnego można składać w podanym powyżej terminie na dedykowanym formularzu, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), udostępnionym w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Kamienica Polska pod linkiem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Kamienica Polska na adres: Urząd Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska lub w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej: poczty elektronicznej na adres: poczta@kamienicapolska.pl lub elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Gminy Kamienica Polska lub podczas spotkania otwartego bądź dyżurów projektanta z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także wskazaniem, czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

Spotkanie otwarte wraz z prezentacją projektu planu ogólnego odbędzie się w dniu **22 czerwca 2026 roku** w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14 o godz. 15^{30}.

Dyżury projektanta odbędą się w dniach: **22 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{00}-18^{00} (po zakończeniu spotkania otwartego) **oraz 23 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{30}–18^{30} w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 poz. 1411 z późn.zm.), wyrażające chęć wzięcia udziału w konsultacjach społecznych proszone są o kontakt telefoniczny pod numerem tel. 34/3273 333 lub mailowy na adres: poczta@kamienicapolska.pl najpóźniej 2 dni przed rozpoczęciem spotkania otwartego lub dyżuru projektanta.

Wójt Gminy Kamienica Polska
mgr Artur Furmański

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. oraz art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, informuję, że:

1. Administratorem danych osobowych osób fizycznych lub prawnych składających uwagi jest Wójt Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska, tel. 34 327 33 38, poczta@kamienicapolska.pl
2. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych oraz realizacją przysługujących praw, można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych przez adres: iod@kamienicapolska.pl oraz tel. 34 327 33 38.
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://bip.kamienicapolska.pl/ w zakładce „Ochrona danych osobowych" oraz w siedzibie administratora.

Częstochowa/34436639

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY, RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ DO PACZKOMATU

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 09acf52ab3

Żołnierz z Ukrainy szuka ratunku dla swojej córeczki

Pomocna dłoń naukowca

– Wiem, że dzieci z problemami zdrowotnymi jest dużo – w Ukrainie, w Polsce, na całym świecie. Nie dam rady pomóc wszystkim. Ale bardzo zależy mi, by ukraiński obrońca, który przelewa krew za Ukrainę i za nas, nie został sam – mówi Michał Musielak z Instytutu Matematyki i Fizyki Politechniki Bydgoskiej.

• **Mia, córka Tatiany i Serhija**
FOT. MICHAŁ MUSIELAK

Agata Szczygielska-Jakubowska

Jestem nauczycielem akademickim i od początku pełnoskalowej wojny wolontariuszem na rzecz Ukrainy – opowiada Bydgoszczanin. – Od prawie trzech lat wspieram ukraińskich żołnierzy wyposażeniem, prowadzę zbiórkę na samochody, drony inny niezbędny im sprzęt. Oni walczą o wolność swojego kraju, a pośrednio także o nasze bezpieczeństwo.To robi wrażenie, zwłaszcza gdy umundurowani żołnierze nagrywają filmiki z podziękowaniami za wsparcie ich wojennego wysiłku. Ta zbiórka jednak będzie zupełnie inna, prywatna – podkreśla Michał Musielak. – Założyłem oddzielną mniejszą zbiórkę na leczenie Mii. Jak na wszystkich moich zbiórkach dla Ukrainy, każdy wydatek planuję drobiazgowo udokumentować – zapowiada.

Mia urodziła się rok temu, bez nerki i nadnercza. Ma napady epilepsji i przypadki utraty przytomności. Cały czas jest diagnozowana, niedawno okazało się, że w mózgu dziecka zbiera się płyn, który może mieć bardzo negatywny wpływ na jego rozwój. Dziewczynka dostała skierowanie do kliniki neurologicznej w Użhorodzie, ale leczenie w niej jest odpłatne. Mia jest córką Tatiany i Serhija, żołnierza 123. Brygady Batalionu „Mariupol".

– Z Serhijem znamy się ponad rok – opowiada Musielak. – Poznaliśmy się przez naszą wspólną znajomą Chrystynę Drahomarecką, która prowadzi schronisko i ratuje psy z opuszczonych miejscowości przy linii frontu. Serhij, zanim dostał powołanie do wojska, był wolontariuszem, ewakuował psy między innymi ze swojej rodzinnej Awdijiwki, która obecnie jest pod okupacją rosyjską.

Bydgoszczanin regularnie wspiera oddział Serhija. Przez nieco ponad rok znajomości, dzięki zbiórkom, przelał ukraińskim przyjaciołom wyposażenie za około 32 tysiące złotych. – Latem ubiegłego roku Serhij był ranny po ataku wrogiego drona. Spędził trochę czasu na leczeniu, ale cały czas byliśmy w regularnym kontakcie i chyba trochę się zżyliśmy – dodaje wolontariusz.

Polak i Ukrainiec przez ostatni rok regularnie się kontaktowali. Nie tylko w sprawach dotyczących wojny, frontu, potrzeb żołnierzy, ale i w sprawach prywatnych. – Opowiadał mi o swojej rodzinie: dwóch córkach i synu. Jedna z córek. Mia, urodziła się w kwietniu zeszłego roku. Serhij początkowo nie mówił o jej problemach zdrowotnych, potem mimochodem wspomniał, że pewnie były jakieś komplikacje przy porodzie – dodaje Bydgoszczanin. – Nie prosił o żadną pomoc. Dopiero niedawno spytał mnie, jak technicznie przeprowadzić transakcję finansową z osobą mieszkającą w Polsce. Serhij od polskiego znajomego chciał pożyczyć pieniądze na diagnozowanie i leczenie Mii.

Tatiana: Jestem mamą tej cudownej, uśmiechniętej dziewczynki

– Mia, nasza córeczka, urodziła się z wadą nerek i towarzyszącymi jej schorzeniami układu moczowego – wyjaśnia Tatiana, mama dziewczynki. – Gdy zapoznaliśmy się z diagnozą, czytaliśmy wszystko, co znaleźliśmy na temat podobnych przypadków. Uspokajaliśmy się, że ludzie radzą sobie z tym i żyją. Ale w przypadku Mii to nie było takie proste.

Mia zaczęła regularnie tracić przytomność. – Pierwszy epizod miał miejsce na ulicy: był to gwałtowny, trwający sekundę płacz – opowiada Tatiana. – Moja reakcja była natychmiastowa, chwyciłam dziecko na ręce i wtedy zdałam sobie sprawę, że Mia sinieje i nie oddycha. Trwało to przez jakieś 20–30 sekund. Trzymałam ją w moich ramionach, świat się dla mnie zatrzymał. Szybko zaczęłam wykonywać masaż serca oraz pocierać jej plecy. Dzięki Bogu udało mi się, malutka nabrała rumieńców i znowu zaczęła oddychać.

Ataki powtarzały się co 10–15 dni, różniły się między sobą: czasem towarzyszyło im zatrzymanie oddechu, czasem płacz, zwykle długi sen, gdy było po wszystkim. – Już od od pół roku nie możemy znaleźć przyczyny, przeprowadziliśmy mnóstwo badań, analiz itp., ale jak dotąd bezskutecznie – rozkłada ręce mama Mii.

Niedawno wykryto u Mii gromadzenie się płynu w głowie. Dziewczynka została skierowana do nowoczesnej kliniki neurologii i epilepsji w Użhorodzie, na badania i dalsze leczenie. Niestety, za diagnostykę, leczenie i pobyt klinika żąda opłaty.

– Kiedy Serhij mi o tym opowiedział, przesłałem mu od razu kilkaset złotych z własnej kieszeni. Potem trochę dorzucili moi rodzice – mówi Musielak. – Okazało się jednak, że choć to oczywiście była istotna pomoc, funduszy trzeba więcej.

Uznałem, że solidarność z Ukrainą powinna polegać nie tylko na tym, że pomagamy jej bronić siebie i nas przed wspólnym wrogiem, ale też na tym, że kiedy ukraiński żołnierz ma chore dziecko, to nie może zostać z tym sam. Trzeba pomóc także w takiej sprawie.

W Ukrainie wiele badań diagnostycznych jest bezpłatnych, jednak te bardziej kompleksowe często trzeba wykonać prywatnie. Kosztują wizyty u specjalistów, ale główny koszt będzie stanowić diagnostyka i leczenie w specjalistycznej, pełnopłatnej klinice neurologicznej w Użhorodzie. Mia ma być do niej przyjęta na początku czerwca.

Wcześniej jednak będzie musiała odbyć długą podróż. Przed wojną rodzina mieszkała w Awdijewce, ale Rosjanie zrównali miejscowość z ziemią i nadal ją okupują. Obecnie rodzina przeniosła się do wynajmowanego mieszkania na wschodzie Ukrainy. To około 1000 km od Użhorodu.

– Nie wiemy, jak Mia zniesie tę podróż. My co najwyżej możemy z funduszy zbiórkowych opłacić jej koszty podróży, a także koszty pobytu w Użhorodzie i dodatkowych badań – martwi się Bydgoszczanin.

Zbiórka na leczenie Mii już przyniosła nadspodziewane efekty – zebrano ponad 60 tys. zł. – Tak naprawdę nie wiadomo, ile to ratowanie zdrowia małej Ukrainki jeszcze będzie kosztować – dodaje Michał Musielak. – Mamy nadzieję, że będzie happy end, okaże się, że istnieje jakieś remedium na jej problemy. Nadwyżki ze zbiórki przekażemy na inny cel związany ze zdrowiem w Ukrainie, na przykład dla zaprzyjaźnionego szpitala w Sumach, który już kiedyś parę razy wspieraliśmy, albo na leczenie ciężko rannych żołnierzy, albo dla innego ukraińskiego dziecka. Jednak trzeba też liczyć się z tym, że batalia o zdrowie Mii będzie trwać dłużej – i wtedy bardzo potrzebne będą fundusze. Dlatego staramy się zbierać je cały czas. Ta zbiórka to po prostu zbiórka dla ukraińskiego dziecka. Sprawa zupełnie prywatna, niezwiązana z wojną, choć tata Mii jest żołnierzem. Dla mnie osobiście to bardzo ważne, żeby wesprzeć rodzinę „pobratymca". Okazało się, że więcej osób też uznało, że obrońcy Ukrainy należy pomóc nie tylko ze sprzętem wojskowym, ale także w sprawie rodzinnej – dodaje bydgoski naukowiec.

Serhij: Moja rodzina przechodzi trudny okres

Serhij specjalnie dla „Wyborczej" przesłał wiadomość z frontu. „Od 2022 roku los sprawił, że nieustannie walczymy o życie swoje, naszych braci w broni oraz ludzi mieszkających w naszym kraju.

Znajoma wolontariuszka z Ukrainy przedstawiła mi w ubiegłym roku Michała, który nieustannie angażuje się w zbiórki funduszy dla naszej jednostki. W ciągu tego roku otrzymaliśmy wiele pomocy od Michała i jego współpracowników, którzy mocno zaangażowali się w zbiórkę funduszy na rzecz ukraińskich żołnierzy. Od zwykłej pomocy w codziennym życiu po środki medyczne, drony i samochody, w miarę możliwości stale rozwiązywaliśmy różne sprawy naszej jednostki.

Jesteśmy za to wdzięczni, ponieważ każda pomoc przyczynia się do ratowania życia naszych kolegów, którzy walczą o pokój i bezpieczeństwo cywilów.

W 2025 roku w mojej rodzinie nastąpiło wielkie wydarzenie – urodziła się córeczka, na którą bardzo czekaliśmy, to już nasze trzecie dziecko w rodzinie. Okazało się jednak, że ma poważne problemy ze zdrowiem, trzeba stale przeprowadzać badania i ją leczyć. Prawdopodobnie jest to związane ze stresem lub warunkami życia na Ukrainie.

Obecnie Michał wraz ze swoimi znajomymi organizuje zbiórkę na badania i dalsze leczenie mojej córki. Bardzo proszę o wsparcie. Nasza rodzina przechodzi teraz trudny okres, ponieważ musimy chronić i ratować nie tylko ludzi, którzy mieszkają i pozostali na Ukrainie, ale także naszą małą córeczkę, która wymaga ciągłych badań i opieki. ●

Z wyrazami szacunku, żołnierz Sił Zbrojnych Ukrainy Serhij"

• **Zbiórkę można wesprzeć na stronie Zrzutka.pl**

REKLAMA Bydgoszcz-Toruń/34435485

Sprawdź, co się dzieje w regionie!
Odwiedź stronę **www.kujawsko-pomorskie.pl**
oraz profile społecznościowe województwa
#LubieTuByc

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
KUJAWY POMORZE
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

1 BY

eprasa.pl 09acf52ab3

Z życia regionu

Nagroda Mikołaja Kopernika Fides et Ratio dla konstytucjonalistki o międzynarodowej renomie

Wybitna włoska prawniczka, reformatorka prawa i wykładowczyni akademicka, a w obecnej kadencji także przewodnicząca Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji przez Prawo (Komisji Weneckiej) Marta Cartabia jest trzecią w historii tego wyróżnienia laureatką Nagrody Mikołaja Kopernika Fides et Ratio, prestiżowego wyróżnienia marszałka województwa kujawsko-pomorskiego, którą honorujemy postaci odnoszące się w działalności naukowej i twórczej do kluczowego dla naszej cywilizacji dialogu wiary i rozumu. Uroczysta gala, podczas której prof. Cartabia odbierze nagrodę, 1 czerwca w reprezentacyjnych wnętrzach Pałacu Dąmbskich.

Skończyła prawo na Uniwersytecie Mediolańskim, doktoryzowała się w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim we Florencji, w roku 2004 objęła profesurę na Uniwersytecie Mediolan-Bicocca. Specjalizuje się w prawie konstytucyjnym, od 2011 roku zasiada we włoskim Sądzie Konstytucyjnym (gdzie w latach 2014-2019 była wiceprezesem, a w kolejnej kadencji prezesem). Jest współtwórczynią reformy włoskiego systemu prawa karnego i postępowania cywilnego. Opowiada się m.in. za wprowadzeniem rozwiązań alternatywnych dla kary pozbawienia wolności (m.in. areszt domowy, prace społeczne).

Proponowane przez nią rozwiązania prawne, zakorzenione w katolickiej nauce społecznej, są doceniane przez społeczność międzynarodową. Od 2021 roku pani Cartabia jest członkinią Komisji Weneckiej (która jest złożonym wyłącznie z wysokiej klasy ekspertów i cieszącym się ogromnym autorytetem organem Rady Europy), a w grudniu 2025 została wybrana jej przewodniczącą. Także w 2021 roku została członkiem zwyczajnym watykańskiej Papieskiej Akademii Nauk Społecznych.

Pierwszym (2024) laureatem Nagrody Fides et Ratio był arcybiskup metropolita krakowski kard. Grzegorz Ryś, jeden z najbardziej rozpoznawalnych polskich duchownych, charyzmatyczny duszpasterz, ceniony historyk mediewista specjalizujący się w historii Kościoła katolickiego.

W 2025 nagrodę odebrał Joseph Halevi Horowitz Weiler, światowej klasy intelektualista, prawnik, myśliciel, badacz, wykładowca akademicki, autor książek tłumaczonych na wiele języków.

Uroczysta gala, podczas której prof. Marta Cartabia odbierze nagrodę, odbędzie się 1 czerwca w reprezentacyjnych salach Pałacu Dąmbskich w Toruniu. Tego samego dnia laureatka wygłosi wykład inauguracyjny na Colloquium Charitativum Novum, międzynarodowym spotkaniu intelektualistów nawiązującym do idei historycznego Colloquium Charitativum, które odbyło się w Toruniu w 1645 roku. Udział w tym wydarzeniu potwierdzili także m.in. kard. Grzegorz Ryś; Joseph Weiler; była polska premier i ambasador RP w Watykanie Hanna Suchocka; poseł do parlamentu związkowego niemieckiej Saksonii-Anhalt Stephen Gerhard Stehli; fińsko-grecki teolog i muzyk oraz biskup pomocniczy Tallina o. Jaakko (Damaskinos) Olkinuora; brytyjski duchowny, teolog i astrofizyk David Adam Wilkinson; szwedzki dyplomata i prawnik Jan Henrik Amberg, wybitny maltański teolog, filozof i bioetyk Emanuel Agius; reżyser, scenarzysta, producent filmowy, intelektualista Krzysztof Zanussi; fizyk, informatyk i kognitywista z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. Włodzisław Duch.

Wcześniej, w auli głównej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, prof. Cartabia w towarzystwie marszałka Piotra Całbeckiego i przewodniczącej sejmiku województwa Elżbiety Piniewskiej spotka się z najlepszymi w tym roku szkolnym stypendystami samorządu województwa, uczniami szkół podstawowych, ogólnokształcących szkół średnich i szkół zawodowych, w którym weźmie udział 450 młodych ludzi.

Marta Cartabia, fot. z prywatnych zasobów laureatki

Przystanek JPII – odliczamy do wydarzenia!

Marszałek Piotr Całbecki zaprasza na trzecią edycję Przystanku JPII. Czas: 12 czerwca, godz. 10.00–14.00. Miejsce: Toruń, Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży, Wola Zamkowa 12A. Dla kogo: adresatami są młodzi ludzie, którzy szukają inspiracji, chcą się rozwijać i świadomie budować swoją przyszłość.

Fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

– To będzie przestrzeń spotkania, rozmowy, działania, łącząca tematy bliskie młodemu pokoleniu – aktywność społeczną, sport, wiarę, wartości, rozwój osobisty. Bądźmy tam razem! – zachęca marszałek Piotr Całbecki.

Goście specjalni:

- Marcin Kruszewski (@prawomarcina) – popularyzator prawa wśród młodych ludzi
- Edward Warchocki (@edwardwarchocki) – pierwszy polski autonomiczny robot-influencer popularyzujący nowe technologie
- Monika i Marcin Gomułkowie (@poczatekwiecznosci.pl) – twórcy inspirujących treści o relacjach i wartościach
- Tomasz Kozłowski (@ksiadznarolkach) – kapelan ZHP, duszpasterz młodzieży, łączący wiarę, sport i codzienność

Czym jest Przystanek JP2?

- Inspiracja w duchu Jana Pawła II

Wydarzenie nawiązuje do wartości bliskich Janowi Pawłowi II, patronowi województwa kujawsko-pomorskiego: odwagi, odpowiedzialności, poszukiwania własnej drogi. To przestrzeń, w której młodzi ludzie mogą znaleźć motywację do działania i rozwoju.

• Edukacja poza szkołą

Panele, warsztaty i spotkania z praktykami stanowią okazję do rozwijania kompetencji społecznych, budowania motywacji oraz refleksji nad własnym rozwojem – w angażującej formule bliskiej młodemu pokoleniu.

• Bezpieczna i wartościowa przestrzeń

Na uczestników czekają scena główna, strefa sportowa, przestrzeń warsztatowa oraz strefa wypoczynku. Dostępny będzie również poczęstunek przygotowany przez food trucki. Wydarzenie zostanie zabezpieczone medycznie oraz przez ochronę.

• Warsztaty i strefy tematyczne:

– DIY – tworzenie bransoletek przyjaźni
– LGD – inicjatywy lokalne w ramach klubów młodzieżowych – jak zaangażować się w ciekawe działania
– Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP – „Akcja–Reakcja! Bądź gotów – Czuwaj!"
– warsztaty taneczne
– kącik franciszkanów – rozmowy o Bogu i nie tylko
– strefa aktywności

Liczba miejsc jest ograniczona – o udziale decyduje kolejność zgłoszeń poprzez formularz. Organizator zapewnia zwrot kosztów dojazdu na zgodnie z regulaminem wydarzenia, dostępnym na www.kujawsko-pomorskie.pl

Organizatorem wydarzenia jest samorząd województwa kujawsko-pomorskiego.

Partnerzy: ECWM, Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP, Diecezja Toruńska, Franciszkanie Prowincji św. Franciszka z Asyżu w Poznaniu, Laboratorium św. Jana Pawła II w Toruniu, Wydział Teologiczny UMK w Toruniu.

Fot. Mikołaj Kuras dla UMWKP

„Mikołaj Kopernik – od astronomii do nauk medycznych" – zaprojektuj mural, nagrody czekają

Zapraszamy uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych z naszego województwa do udziału w konkursie na projekt muralu „Mikołaj Kopernik – od astronomii do nauk medycznych". Na uczestników czekają nagrody finansowe.

Zadanie konkursowe polega na przygotowaniu projektu muralu przedstawiającego postać Mikołaja Kopernika z uwzględnieniem motywów związanych z astronomią, nauką oraz symboliką nauk medycznych. Projekt powinien zawierać: wizualizację muralu oraz krótki opis koncepcji artystycznej zawierający inspiracje oraz założenia twórcze autora.

Termin składania prac konkursowych
upływa 12 czerwca 2026 r.
Pracę konkursową wraz z wymaganymi załącznikami należy dostarczyć w formie papierowej na adres:

Urząd Marszałkowski Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
Departament Edukacji
Plac Teatralny 2
87–100 Toruń

z dopiskiem: „Kujawsko-Pomorski Konkurs na Projekt Muralu «Mikołaj Kopernik – od astronomii do nauk medycznych»".

Na laureatów konkursu czekają nagrody pieniężne w dwóch kategoriach wiekowych:

- I miejsce – 1000 zł,
- II miejsce – 800 zł,
- III miejsce – 500 zł.

Dodatkowych informacji udzielają pracownicy Departamentu Edukacji w Urzędzie Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, tel. 602 629 43, e-mail: m.mieszkalska@kujawsko-pomorskie.pl

Więcej na www.kujawsko-pomorskie.pl

Bydgoszcz-Toruń/34435484

eprasa.pl 09acf52ab3

Z sądu

Bydgoszczanin oskarżony o szpiegostwo

Wiktor Ź. był przekonany, że wysyła Rosjanom informacje o bydgoskich firmach zbrojeniowych i Centrum Szkolenia NATO. Nie wiedział, że odbiorcą tych wiadomości był funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

• **Wiktor Ź. na ławie oskarżonych. Zeznaje Marta, która kiedyś była bliska jego sercu**
FOT. ANDRZEJ TYCZYNO / WYBORCZA.PL

Andrzej Tyczyno

Proces Wiktora Ź. rozpoczął się w kwietniu w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy. Prokuratura Krajowa oskarża 28-latka o szpiegostwo na rzecz rosyjskiego wywiadu. Grozi za to od ośmiu lat więzienia do dożywocia.

Oskarżony Bydgoszczanin: Chciałem zaimponować dziewczynie

Według śledczych Ź. gromadził i wiosną ubiegłego roku próbował przekazać informacje na temat Centrum Szkolenia Sił Połączonych (JFTC), Portu Lotniczego Bydgoszcz, Wojskowych Zakładów Lotniczych nr 2 i Nitro-Chemu, czyli strategicznego producenta trotylu dla krajów NATO. Gotowość współpracy wyraził rok wcześniej na moście w Terespolu podczas przekraczania granicy polsko-białoruskiej.

Stanowisko oskarżyciela jest twarde. – Te wiadomości mogły wyrządzić szkodę Rzeczpospolitej Polskiej w przypadku dotarcia do funkcjonariuszy wywiadu Federacji Rosyjskiej – odczytał w akcie oskarżenia prokurator Arkadiusz Jaraszek z Mazowieckiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Warszawie.

Wiktor Ź. – niepozorny, łysiejący młody mężczyzna – jest z wykształcenia pianistą. Skończył także studia na kierunku lingwistyka stosowana. Biegle mówi po niemiecku i rosyjsku. I właśnie ta fascynacja Rosją, której nigdy nie ukrywał, go zgubiła.

Do winy się nie przyznał. Bagatelizuje wagę zebranych informacji i zdjęć. – Dowiadywałem się o nich od różnych ludzi, znajdowałem w internecie – wyjaśniał w sądzie. Przekonywał, że na Białoruś pojechał w celach turystycznych ze znajomym Walerym, obywatelem tego kraju.

Dodał, że część swoich wypowiedzi koloryzował pod wpływem alkoholu, by zaimponować swojej dziewczynie Marcie. – Chciałem być dla niej interesujący, ważny – wyznał.

Wiktor nie miał tajemnic przed Martą

24-letnia Marta – niewysoka studentka ratownictwa medycznego, ubrana w koszulę w zgniłozielonym kolorze i spodnie w stylu bojówek – zeznawała na drugiej rozprawie w procesie 14 maja. Z Wiktorem poznali się kilka lat temu za sprawą wspólnego hobby – gry terenowej ASG, czyli Airsoft Gun. To rodzaj paintballa, ale uczestnicy używają replik prawdziwej broni i przebierają się w mundury, nierzadko wykorzystując teren z dawnym militarnymi umocnieniami. Sami nazywają swoją pasję „strzelanką".

W młodej kobiecie oskarżony znalazł bratnią duszę nie tylko ze względu na „strzelanki". Jak wyznała w sądzie Marta, ma wiedzę w zakresie umundurowania i uzbrojenia, bo była zafascynowana Związkiem Radzieckim.

Młodzi zaczęli się coraz częściej spotykać. – U oskarżonego raz w tygodniu uczyłam się języka rosyjskiego. Pod koniec naszej znajomości uczył mnie też gry na keyboardzie – opowiadała Marta.

Był też wspólny grill, „zdarzyły się sytuacje intymne". Ona traktowała go jednak najpierw tylko jako znajomego, później kolegę, a krótko uznawała za przyjaciela. Oskarżony nie krył większego zaangażowania.

– Byli dobrymi przyjaciółmi, nie określiłbym, żeby byli parą – zeznał później w sądzie 19-letni student Rafał, inny uczestnik gier ASG.

Wiktor nie krył się przed Martą ze swoimi prorosyjskimi, często radykalnymi poglądami. – Byliśmy w bliskich relacjach, ufał mi – tłumaczyła.

Poglądy Ź. manifestował też przed innymi. – Gdy przychodził do niego jakiś fachowiec, specjalnie wieszał flagę Związku Radzieckiego, a także radzieckie i rosyjskie mundury – wspominała kobieta.

Dodała, że wtedy „myślała, że żartuje". Dziś „nie uważa tych słów za żarty".

– Co to były za zdania? – dopytywała sędzia Agnieszka Szczechowska.

– Wielokrotnie nawiązywał do obecności w Bydgoszczy wojsk NATO. Mówił o ośrodkach wojskowych, które nie są oznaczone na mapie i z istnienia których nie zdawałam sobie sprawy. Snuł rozważania, co by było gdyby te informacje „puścił na Wschód" – zeznała.

Przytoczyła też inne wypowiedzi Wiktora Ź., zaznaczając, że wyrażał je po wypiciu alkoholu i na trzeźwo:

Niech Rosja tutaj wejdzie i zaprowadzi porządek.

Jeśli Rosja wejdzie, pokazywałbym palcem, kogo warto zastrzelić.

Bydgoszcz jest lepszym celem niż Warszawa ze względu na obiekty wojskowe.

Ktoś musi Polskę wziąć za mordę.

Ź. liczył na zwycięstwo Rosji w wojnie z Ukrainą. Kiedy ta przeprowadziła jeden z ataków odwetowych, klął. – Ukraińców nazywał banderowcami, nazistami i faszystami – wspominała Marta. I dodała, że w lutym 2025 roku postanowiła zacząć unikać kontaktu z Wiktorem.

Co się wydarzyło na granicy z Białorusią

Wcześniej jednak mężczyzna zdążył jej opowiedzieć o istotnej dla toczącego się procesu wizycie na Białorusi. Pojechał tam ze znajomym Walerym i jego ówczesną dziewczyną Darią.

– Opowiadał, że został zatrzymany na granicy przez jakąś służbę bezpieczeństwa wewnętrznego. Rozmawiali z nim i jeszcze jakimś Ukraińcem, przeszukali telefon, pytali o poglądy polityczne, o to, jak odnosi się do Rosji i Białorusi. Pokazywał swoje zdjęcia w radzieckim mundurze – zeznała kobieta. – Nie mówił, by wtedy padła jakakolwiek propozycja współpracy z obcymi służbami. Przekazał informacje, gdzie się zatrzyma na Białorusi i kontakt do siebie. „Jest pan człowiekiem o prawidłowych poglądach" – usłyszał.

Marta dodała, że Wiktor, „był rozemocjonowany", opowiadając o tym spotkaniu. – Wydaje mi się, że w ostatecznym rozrachunku zadowolony – wspominała. – Nie pytałam, czy jest zainteresowany współpracą z rosyjskim wywiadem, ale z rozmów podczas naszej znajomości wychodziło, że tak może być.

Podobnie sytuację na granicy relacjonował 26-letni Walery, który od Polski przyjechał za chlebem. „Pana Wiktora", bo tak go nazywał podczas zeznań, choć imprezowali razem przy grillu, poznał, gdy ten był jego koordynatorem z ramienia agencji pracy.

Białorusin przekonywał, że takie drobiazgowe sprawdzanie Polaków i Ukraińców jest normą. Jego zdaniem, „pan Wiktor się pomylił", bo stali za tym pogranicznicy. – A mówił, że myśli, że to KGB – zeznał.

O KGB usłyszał też później w Polsce kolejny świadek, czyli wspomniany Rafał. On także opowiadał, jak oskarżony usprawiedliwiał zbrodnie wojenne Armii Czerwonej i działania prezydenta Rosji. – Przejawiał poglądy antyukraińskie. Zaszokowało mnie, że – jak to odebrałem, bo nie mówił tego wprost – był gotowy pojechać na wojnę zabijać – zeznał.

Spotkanie na parkingu marketu Aldi w Bydgoszczy

Minął ponad rok, oskarżony czekał w tym czasie na wiadomość po spotkaniu na granicy. Relacja Marty z Wiktorem zdążyła się

eprasa.pl 09acf52ab3

rozluźnić. Aż 12 marca 2025 roku skontaktował się z nią mówiąc, że „chce porozmawiać". Rozmawiali około godziny w samochodzie na parkingu marketu Aldi na Wyżynach.

Kobieta wspomina: – Pokazał wiadomość od strony rosyjskiej, z której wynikało, że nawiązali z nim kontakt i chcieli zaprosić do współpracy. Pytał, co myślę. Powiedziałam, że nie mam zielonego pojęcia. Przestraszyłam się. Nie wiem, czy nawiązał ten kontakt, czy nie.

„Ty mnie nie znasz, a ja ciebie znam" – brzmiała wiadomość w języku rosyjskim. Wiktor był nią podekscytowany. Wyrażał przekonanie, że to pokłosie spotkania na granicy.

– Sądził, że zrobił tam dobre wrażenie. Zachowywał się przy tym jak dziecko, które dostało wymarzony prezent – relacjonowała Marta w sądzie. – Był podniecony, jakby spełniał się jego najpiękniejszy sen. Czuł, że może dokonać czegoś wielkiego. Że jeśli przekazałby informacje, miałby dostatnie życie tam i byłby w końcu poważany. Że będą go traktowali jak bohatera. Że będzie miał otwartą ścieżkę na wyjazd do Rosji, by tam zamieszkać – wymieniała, wspominając, że Wiktor już wcześniej wyrażał wolę emigracji na Wschód i przyjęcia rosyjskiego obywatelska.

Kobieta dostrzegła strach w oczach byłego przyjaciela. – Zdawał sobie sprawę z tego, jak Rosja traktuje swoich współpracowników. Sam nie wiedział, jak ma się zachować – opowiedziała.

Co ciekawe, Wiktor podczas tej rozmowy powiedział, że „polskie służby nic na niego nie mają". – To raczej ja wyraziłam takie obawy – powiedziała Marta, wyznając, że nic mężczyźnie nie poradziła, bo „bała się jego reakcji".

Intuicja jej nie zawiodła – za wiadomościami stał nie rosyjski wywiad, a oficer Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Wiktor Ź. wymienił z nim kilka maili, które zaprowadziły go za kraty aresztu i przed sąd.

Został zatrzymany 4 czerwca ubiegłego roku. Wcześniej, bo 28 maja, zeznania w ABW złożyła Marta.

Oskarżony zostanie w areszcie

Następna rozprawa odbędzie się 8 czerwca. Wiktor Ź. zastrzegł sobie prawo do uzupełniającego przesłuchania Marty, bo w areszcie nie pozwolono mu na zabranie notatek, na co na początku rozprawy żalili się jego obrońcy – Marcin Taczalski i Joanna Taczkowska-Olszewska.

Chcieli odroczyć czwartkową rozprawę ze względu na niemożność rejestrowania obrazu i dźwięku. – To utrudnia nam obronę – przekonywał mecenas Taczalski.

– Nie rozumiem, w jaki sposób miałoby to utrudniać obronę, skoro może złożyć wniosek o samodzielne nagrywanie czy wnosić uwagi do protokołu – argumentowała sędzia Szczechowska.

– Nie widzę okoliczności do odroczenia – wtórował jej prokurator Jaraszek.

– Może pan prokurator zostawi notatki na korytarzu To doprowadzi do równowagi stron – ripostował adwokat.

Do różnicy zdań doszło także na końcu rozprawy. 30 maja Wiktorowi Ź. kończy się tymczasowy areszt. – Przebywa w nim już prawie rok. To czas, by mógł odpowiadać z wolnej stopy – wnioskował Taczalski. Przekonywał, że kluczowi świadkowie właśnie zostali wysłuchani, więc nie istnieje obawa matactwa. Czyny swojego klienta zdefiniował jako „nieudolne usiłowanie", dając do zrozumienia, że tak ciężki zarzut może się nie utrzymać.

Prokurator Jaraszek zawnioskował o trzymiesięczny areszt, argumentując to wysokością kary, która grozi oskarżonemu. Sąd ten argument przyjął – Wiktor Ź. będzie za kratkami minimum do 28 sierpnia. ●

Samorząd

28 głosów zabrakło do odwołania burmistrza Ciechocinka

„Apeluję do drugiej strony, abyście przestali budować wokół uzdrowiska negatywne emocje. Miasto ma ogromny potencjał. Nie zmarnujmy tej szansy" – napisał po nieudanym referendum Jarosław Jucewicz, burmistrz Ciechocinka.

Paulina Błaszkiewicz

Państwowa Komisja Wyborcza poinformowała, że w czasie referendum w Ciechocinku, które odbyło się 24 maja, do urn poszło 2095 osób. Aby było ważne, musiało zagłosować 2123 mieszkańców. Do odwołania burmistrza Jarosława Jucewicza zabrakło więc 28 głosów.

Czerwona kartka dla burmistrza

Spośród 2089 ważnych głosów, jakie w Ciechocinku mieszkańcy wrzucili do urn, zdecydowana większość (2004) opowiedziała się za odwołaniem burmistrza. Tylko 85 wyborców poparło Jucewicza.

Gdy ten dowiedział się, że pozostanie na stanowisku, na swoim profilu na Facebooku napisał, że wynik referendum daje mu do myślenia: „Apeluję do drugiej strony, abyście przestali budować wokół uzdrowiska negatywne emocje. Miasto ma ogromny potencjał. Nie zmarnujmy tej szansy".

Jucewicz od czterech lat jest burmistrzem Ciechocinka. Pierwsze wybory wygrał w 2022 r. po śmierci swojego poprzednika Leszka Dzierżewicza. Wcześniej był miejskim radnym, pracował jako specjalista ds. BHP w Kujawskich Zakładach Poligraficznych „Druk-Pak" oraz w BHP Kujawy. Był także pracownikiem Kliniki Uzdrowiskowej „Pod Tężniami". Jedną z jego obietnic wyborczych jest wpisanie ciechocińskiej fabryki soli na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

FOT. FACEBOOK.COM/BURMISTRZ.CIECHOCINKA.JAROSLAW.JUCEWICZ

Spór o biogazownię

W kwietniu 2024 r. ponownie został burmistrzem i kilka miesięcy po wyborach przedstawił plan budowy biogazowni i kompostowni przy ulicy Sportowej. Inwestycja ma utylizować osady ściekowe i produkować energię. To właśnie pomysł budowy biogazowni 300 metrów od tężni był główną przyczyną referendum.

Marta Modrzejewska-Komisińska, przewodnicząca komisji referendalnej w rozmowie z „Wyborczą" mówiła o braku dialogu burmistrza z mieszkańcami. – Na sesji rady miasta widzieliśmy, jak pan burmistrz zachował się w stosunku do nas, mieszkańców. Mówił, że ani nasz głos, ani radnych nie będzie miał znaczenia – relacjonowała. ●

Kolej

Zapomniany most w Motylu odnowiony

Do mostu kolejowego w osadzie Motyl (powiat bydgoski) dotrzeć nie jest łatwo. A warto zobaczyć konstrukcję górującą nad rzeką Sępolną. Tym bardziej że przeprawa została wyremontowana.

Osada Motyl leży tuż obok drogi wojewódzkiej nr 237 z Mąkowarska do Tucholi. Dotarliśmy tu z położonego około 6,5 kilometra na zachód Obodowa. Obie konstrukcje stoją nad rzeką Sępolną, ale na różnych szlakach kolejowych. Obie przypominają swoim wyglądem wysadzony w powietrze na początku września 1939 roku most w Buszkowie. Ten w Motylu znajduje się zresztą na tej samej trasie z Tucholi do Koronowa.

Przeprawa jest ukryta pośród pól i bujnej roślinności w kompleksie leśnym porastającym brzegi rzeki, najlepiej widać ją, gdy na drzewach nie ma liści. Nie jest nawet oznaczona na mapie Google (jej koordynaty to 53 25'57.6"N 17 48'46.4"E).

Most w Motylu postawili pruscy inżynierowie. Został udostępniony dla ruchu kolejowego w 1909 roku. To jednotorowa konstrukcja o długości blisko 38 metrów zawieszona nad doliną rzeki Sępolny, zwanej również Sępolenką. Jest wykonany z cegły i wsparty na dwóch kamiennych filarach. Pierwotnie łuki były otynkowane, z czasem tynk zaczął odpadać.

Degradacja obiektu została jednak powstrzymana. Gdy byliśmy na nim pod koniec marca. okazało się, że został odnowiony. Zyskał nowe stalowe balustrady. Umocowano je na wypiaskowanych płytach granitowych. Robotnicy uzupełnili także fugi pomiędzy płytami. Przycięto i wycięto drzewa zagrażające konstrukcji. Odkopano i oczyszczono schody po obu stronach przyczółków prowadzące do filarów mostu. Odkopano i udrożniono wzdłuż nasypu kanał odprowadzający wody opadowe w kierunku rzeki.

Most powstał na szlaku kolejowym nr 241 łączącym Tucholę z Koronowem. Linia miała nieco ponad 43 km długości, do użytku została oddana w dwóch etapach. Fragment z Koronowa do stacji Pruszcz Bagienica został otwarty 3 listopada 1909 r. Podróż dalej, do Tucholi, była możliwa od 3 października 1914 r. Motyl znajduje się na tym pierwszym odcinku, między wspomnianym Pruszczem Bagienicą a Mąkowarskiem, mniej więcej w połowie trasy.

Pociągi z Tucholi do Koronowa kursowały do 1993 r. Ruch kolejowy ustał definitywnie w 2011 r. Do października 2015 r. co kilka miesięcy odbywały się jeszcze specjalne przejazdy organizowane przez pasjonatów kolejnictwa. Później linia była wykorzystywana na odcinku Koronowo – Pruszcz Bagienica do kursów turystycznych lekkimi drezynami. Teraz nawet to jest niemożliwe z powodu kradzieży torów w kilku miejscach.

Ale, dzięki remontowi przeprawy, jest iskierka nadziei. „Linia 241 Tuchola – Koronowo ma szansę na kolejny przejezdny odcinek, tym razem Pruszcz Bagienica – Mąkowarsko" – napisała na Facebooku Kujawsko-Pomorska Fundacja Rozwoju Transportu Publicznego. O szczegóły zapytaliśmy jej prezesa Rafała Wąsowicza.

– To efekt działań prowadzonych od dwóch lat. Dotychczas przywrócono przejezdność z Tucholi do Pruszcza Bagienicy, dzięki czemu w 2024 roku dwa pociągi specjalne pojawiły się na tej linii. Most wyremontował zarządca infrastruktury, czyli spółka PKP Polskie Linie Kolejowe – mówi Wąsowicz. – Naszym celem jest przywrócenie połączenia kolejowego na całym odcinku do Koronowa.

Most w Motylu został udostępniony dla ruchu kolejowego w 1909 r.

Jak dojechać do tego mostu? Znajduje się niedaleko osady Motyl. Jadąc drogą wojewódzką nr 237 z Mąkowarska do Tucholi, na wysokości tablicy „Powiat Tucholski Gmina Gostycyn" poruszamy się w wyraźnym obniżeniu terenu nad rzeką Sępolną. Po 366 m na wzniesieniu należy skręcić w lewo w polną drogę prowadzącą w kierunku zachodnim. Jest przejezdna dla samochodów osobowych. Po dojechaniu do przejazdu kolejowego, trzeba zostawić auto i udać się wzdłuż torów na południe. Po przejściu niecałych 400 m docieramy do mostu. Pod niego zejdziemy po obu stronach nasypu po odnowionych schodach. Można również wybrać alternatywną trasę: po zostawieniu samochodu na skraju linii lasu po przejechaniu mostu nad Sępolenką, w lewo prowadzi droga leśna. Idziemy pieszo wzdłuż rzeki po jej północnej stronie. ●

Maciej Kulesza

1 BY

eprasa.pl 09acf52ab3

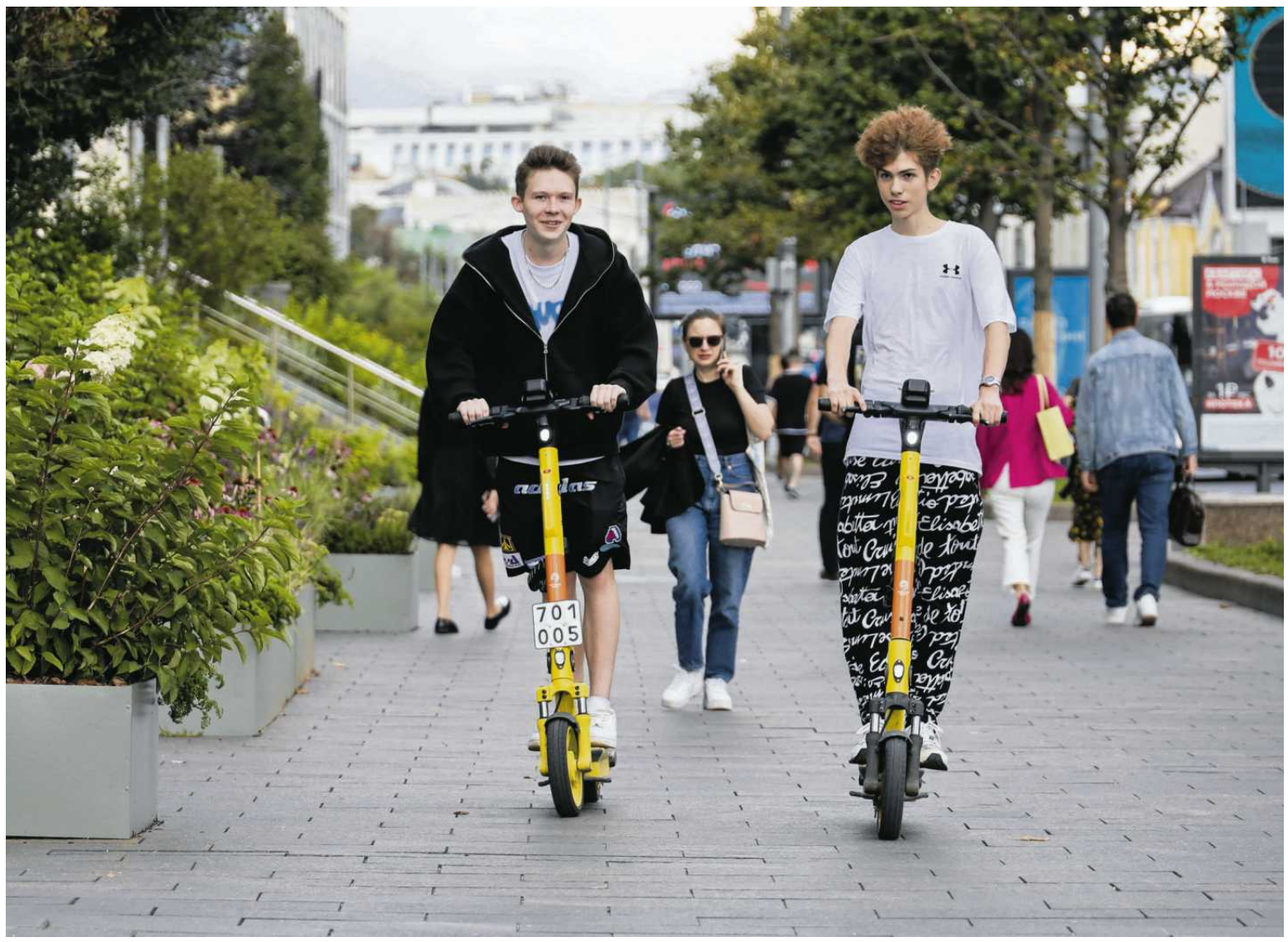
Transport i rekreacja

Rozliczenie z hulajnogą

Jazda tradycyjną hulajnogą korzystnie wpływa na zdrowie. Korzystający z elektrycznych pojazdów koniecznie muszą pamiętać o założeniu kasku.

Szymon Rydziński

XV LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W BYDGOSZCZY

FOT. SHUTTERSTOCK

Hulajnoga to obok roweru i deskorolki jeden z najczęściej używanych środków transportu przez dzieci i młodzież. Czy jednak zastanawialiście się kiedyś, jakie są jej plusy? Czy jazda na hulajnodze może być traktowana jako uprawianie sportu? Czym skutkuje i jak można zapobiec wypadkom?

Plusy korzystania z hulajnogi

Wybierając hulajnogę – czy to elektryczną, czy tradycyjną, napędzaną siłą mięśni – dbamy o środowisko. Gdyby porównać przemieszczanie się nią do poruszanie się samochodem lub komunikacją miejską, możemy śmiało wspomnieć o eliminacji emisji dwutlenku węgla.

Warto zwrócić uwagę, że pod kątem ekologicznym posiadanie własnej hulajnogi jest lepszym rozwiązaniem niż jej wynajmowanie. Te pod wynajem poddawane są konserwacji technicznej, ale często, ze względu na ekstremalną eksploatację, po prostu utylizowane, a następnie wymieniane na nowe modele.

Zaletą hulajnogi jest także jego poręczność i niewielki rozmiar, dzięki czemu łatwo można ją przenieść czy przechowywać w mniejszych pomieszczeniach. To również dobre rozwiązanie na ominięcie korków w godzinach szczytu. Dzięki jej zwrotności i wspomnianemu kompaktowemu rozmiarowi, można szybko i łatwo pokonać dany dystans.

Czy jazda na hulajnodze może być traktowana jako uprawianie sportu? Zdecydowanie tak! W trakcie półgodzinnej przejażdżki tradycyjnym pojazdem można spalić około 200 kalorii.

Oprócz tego, pomaga poprawić nasze samopoczucie i rzecz jasna formę. W momencie jazdy pracują między innymi mięśnie czworogłowe uda, łydek, brzucha, grzbietu i pośladków. Przy regularnej aktywności wszystkie te partie byłyby wzmocnione, co poprawiałoby naszą wytrzymałość. Do tego lekko pochylona postawa sprzyja dotlenieniu, dzięki czemu oddech jest głębszy. Hulajnoga wpływa także na wydzielanie hormonów szczęścia, oczywiście chodzi o endorfiny, które dostarczane są przy każdym ruchu.

Od 3 czerwca osoby poniżej 16. roku życia poruszające się rowerem czy hulajnogą elektryczną będą musiały założyć kask

Poszukujący sposobu na odchudzanie również mogą wybrać jazdę na hulajnodze. Gdyby taka osoba zdecydowałaby się na regularną tego typu aktywność, doprowadziłaby do zaangażowania różnych partii mięśni, kondycja uległaby poprawie, zostałaby zwiększona wydolność układu krwionośnego. Należy dodać, że jeżdżenie na hulajnodze nie obciąża stawów.

Jak zapobiec wypadkom?

Hulajnoga to rzecz jasna nie tylko przysłowiowe „ochy" i „achy", czyli zachwyty nad opisywanym jednośladem. Cieniem kładą się na nim wypadki. W mediach jest to bardzo często poruszany, ważny temat. Właśnie trwa w telewizji kampania edukacyjna jednego z towarzystw ubezpieczeniowych „Mistrzu, pomyśl".

Na przykre konsekwencje upadków wpływa brak ochraniaczy na stawy łokciowe i kolanowe, a przede wszystkim kasku. Skutki zdarzeń drogowych mogą przybrać różne oblicze: od złamań kończyn poprzez urazy stawów i kręgosłupa po niebezpieczne obrażenia głowy.

W Polsce maksymalna prędkość hulajnogi elektrycznej wynosi 20 kilometrów na godzinę, ale ten limit jest bardzo często łamany przez ludzi dokonujących nielegalnych modyfikacji w pojeździe. Nagminnym widokiem jest także jazda na nim dwóch osób. Na wypadki wpływa też rozkojarzenie czy nieuwaga. Do tego dochodzi poruszanie się po jezdni oraz niedostosowanie się do przepisów ruchu drogowego.

Żeby zatroszczyć się o swoje zdrowie i życie, należy przestrzegać prędkości i kilku prostych zasad, takich jak prowadzenie hulajnogi w pojedynkę czy zadbanie o jej dobry stan techniczny. Warto pamiętać o ochraniaczach, a nade wszystko o kasku. Ten od 3 czerwca będzie obowiązkowy dla osób poniżej 16. roku życia poruszających się rowerem czy właśnie hulajnogą elektryczną.

REKLAMA

Bydgoszcz-Toruń/34436154

2026 ROK LUDZI FILMU Z KUJAW I POMORZA

KUJAWY POMORZE

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Partnerem wydania jest Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego

2026 ROKIEM NSZZ SOLIDARNOŚĆ RI I BYDGOSKIEGO MARCA 1981

1 BY

eprasa.pl 09acf52ab3

Edukacja

Jedyny taki jubileusz

• **Jubileuszowy rajd rowerowy**

• **Logo jubileuszu**

• **Koncert zespołu Butelki Zwrotne** FOT. MATERIAŁY IX LO W BYDGOSZCZY

Dzięki nauce w budynku przy ul. Nałkowskiej rozwinąłem się – nie tylko jako uczeń, ale także jako aktywny członek mojego otoczenia – mówi ubiegłoroczny absolwent IX LO w Bydgoszczy Stanisław Sobucki.

Marianna Balcer
IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W BYDGOSZCZY

W tym roku moja szkoła, czyli IX Liceum Ogólnokształcące imienia Tadeusza Nowakowskiego z Oddziałami Dwujęzycznymi w Bydgoszczy obchodzi jubileusz 35-lecia istnienia, a program, w ramach którego się uczę – International Baccalaureate, czyli Matura Międzynarodowa świętuje 20-lecie. 9 marca 2006 roku IX LO – Word School 2988 dostało certyfikat uzyskanie akredytacji pozwalającej na realizowanie programu Matury Międzynarodowej (IB Diploma Programme). Wtedy „dziewiątka" była jedyną państwową szkołą w Kujawsko-Pomorskiem i ósmą w Polsce, która miało takie uprawnienia.

Program International Baccalaureate – znany szerzej jako IB – od lat uchodzi za jeden z najbardziej prestiżowych systemów edukacyjnych na świecie. Jest inny od polskiego przygotowania do matury, specyficzny jeśli chodzi o samą realizację programu nauczania, między innymi musimy napisać wiele prac badawczych i esejów. Są przedmioty, których nie zna polski system nauczania. Nauka jest wymagająca, ale przede wszystkim ciekawa.

CZYM JEST PROGRAM IB?

International Baccalaureate Diploma Programme to dwuletni program edukacyjny realizowany w języku angielskim, skierowany do uczniów szkół średnich. Jego głównym celem jest rozwijanie nie tylko wiedzy akademickiej, ale również samodzielności, krytycznego myślenia i kompetencji międzynarodowych. Program działa w tysiącach szkół na całym świecie i jest uznawany przez najlepsze uczelnie, w tym uniwersytety w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych czy Holandii.

Nauka w klasach IB rozpoczyna się po dwóch latach edukacji w oddziałach dwujęzycznych przygotowujących do programu. Sam cykl IB trwa dwa lata i kończy się egzaminami z sześciu wybranych przedmiotów. Większość zajęć – poza językiem ojczystym i wybranymi językami obcymi – prowadzona jest w języku angielskim, co pozwala uczniom rozwijać kompetencje językowe na bardzo wysokim poziomie.

– W programie IB uczeń wybiera sześć przedmiotów z różnych grup: język ojczysty, języki obce, matematyka, nauki społeczne, nauki ścisłe/eksperymentalne, przedmioty artystyczne. Trzy przedmioty realizuje na poziomie rozszerzonym HL – Higher Level, a trzy na podstawowym (SL – Standard Level – podkreśla Beata Kwasigroch dyrektor IX LO, a zarazem IB World School 2988. Dodaje, że program wymaga realizacji trzech elementów obowiązkowych, nieznanych w polskim systemie nauczania: TOK (Theory of Knowledge), CAS (Creativity, Activity, Service) oraz napisania Extended Essay – pracy na 4000 słów z wybranego przedmiotu pod kierunkiem wybranego nauczyciela.

Szczególnie CAS odgrywa ważną rolę w IX LO – szkoła realizuje liczne projekty międzynarodowe, społeczne i ekologiczne, angażując uczniów w działania poza klasą lekcyjną. – Dzięki CAS-owi, uczniowie nie zatracają się w ślęczeniu nad książkami – mówi Stanisław Sobucki, ubiegłoroczny absolwent, który uzyskał imponujący wynik 43 na 45 możliwych punktów. – Pamiętają również o aktywnościach pozaszkolnych, dzięki czemu wyrastają na osoby, którym nie jest straszne angażowanie się w rozwiązywanie problemów społecznych i pamiętające o tym, jak istotne jest zachowanie odpowiedniego balansu między życiem prywatnym a zawodowym czy edukacyjnym.

Aleksandra Rutkowska (Zaborowska), absolwentka z 2009 r. zwraca uwagę, że „właśnie podczas nauki w liceum opanowała sztukę pisania prac naukowych do perfekcji, dzięki czemu zaliczenia na studiach okazały się czystą formalnością".

DLACZEGO UCZNIOWIE WYBIERAJĄ IB?

Jednym z największych atutów programu jest przygotowanie do studiów zagranicznych. Dyplom IB jest rozpoznawalny na całym świecie, a uczniowie zdobywają doświadczenie w pracy projektowej, analizie źródeł oraz samodzielnym prowadzeniu badań. Zdecydowaną zaletą programu jest także możliwość dobierania przedmiotów pod indywidualne zainteresowania oraz przyszłą ścieżkę kariery. Julia Synowiec (absolwentka 2020) zauważa, że

– IB nauczyło mnie przede wszystkim wytrwałości i ciężkiej pracy, ale też dało ogromną satysfakcję z osiąganych sukcesów. Program IB pokazuje, jak wychodzić poza schematy i odważnie podejmować nowe wyzwania – mówi Julia Synowiec z 2020 r. I podkreśla, że „doświadczenie zdobyte w IX LO i klasie z maturą międzynarodową pomogło uwierzyć w siebie i aplikować do Parlamentu Europejskiego", gdzie od lipca oficjalnie zaczyna pracę

Sobucki tak wspomina wybór klasy o profilu międzynarodowym w „dziewiątce": – Okazał się jednym z najważniejszych decyzji dla mojego rozwoju edukacyjnego. Dobrze pamiętam ósmą klasę szkoły podstawowej i czas wyboru szkół średnich – moja wychowawczyni z dystansem podchodziła do renomowanych szkół „z tradycjami" i zniechęcała do ich wyboru. Kiedy zapytałem się o jej przemyślenia na temat IX LO, zareagowała bardzo entuzjastycznie – mówiła, że jest to szkoła, w której wycisną ze mnie mój potencjał. Dziś widzę, jak trafne było jej stwierdzenie. Dzięki nauce w budynku przy ul. Nałkowskiej rozwinąłem się – nie tylko jako uczeń, lecz także jako aktywny członek mojego otoczenia. Rozwój ten zawdzięczam przede wszystkim zaangażowanym nauczycielom, którzy zachęcali nas do tworzenia własnych inicjatyw i poświęcali swój wolny czas, aby tworzyć dla nas multum możliwości. Jestem przekonany, że w ofercie zajęć pozalekcyjnych każdy może znaleźć coś dla siebie, a jeśli ktoś nadał odczuwałby niedosyt – nauczyciele służą wsparciem w organizacji uczniowskich kół zainteresowań – dokładnie tak powstał przecież „dziewiątkowy" klub książki, który obecnie zrzesza uczniów z kilku bydgoskich szkół średnich.

Absolwenci programu często podkreślają, że IB rozwija praktyczne umiejętności bardziej niż tradycyjny system nauczania. Weronika Krzysztofa Kata mówi, że IB dało jej" tzw. akademicką dojrzałość" oraz możliwości, które zaprowadziły od studiów filologicznych – sinologii, aż po praktykę absolwencką w stałym przedstawicielstwie Rzeczypospolitej Polskiej przy Narodach Zjednoczonych w Nowym Jorku.

WYZWANIA

IB nie jest jednak ścieżką dla każdego. Program wymaga bardzo dobrej organizacji czasu, systematyczności i odporności na stres. Uczniowie muszą łączyć przygotowania do egzaminów z różnymi projektami, esejami oraz działalnością CAS. Mnogie dyskusje internetowe pokazują również, że ogromna część uczniów zwraca uwagę na ograniczenia w wyborze przedmiotów czy dużą intensywność nauki, często wymagającej poświęcenia. Mimo to IB pozostaje jedną z najlepszych opcji dla osób planujących międzynarodową karierę akademicką. Nauka w klasie o tym profilu jest też szczególnym wyzwaniem dla osób spoza Bydgoszczy, które muszą zamieszkać w internacie lub na stancji.

– Warto pójść do klasy z maturą międzynarodową, pomimo trudności mieszkania w internacie przede wszystkim ze względu na możliwość rozwijania swoich umiejętności językowych. IB to wielkie wyzwanie właśnie przez program nauczania w języku angielskim, ale w IX LO można liczyć na wielkie wsparcie nauczycieli. Pozostawienie znajomości zawartych w podstawówce daleko od domu jest trudne, lecz w „dziewiątce"panuje miła atmosfera, można spotkać serdecznych ludzi, którzy z pewnością wypełnią tę lukę – podsumowuje tegoroczna absolwentka Patrycja Ratkowska.

Program IB w IX LO w Bydgoszczy to propozycja dla ambitnych uczniów, którzy chcą zdobywać wiedzę w międzynarodowym środowisku i rozwijać kompetencje przyszłości. Połączenie wysokiego poziomu nauczania, języka angielskiego i globalnego podejścia do edukacji sprawia, że szkoła od lat utrzymuje pozycję jednego z najważniejszych miejsc realizujących maturę międzynarodową.

JUBILEUSZ

Jubileusz 20-lecia Matury Międzynarodowej społeczność IX LO świętuje przez cały obecny rok szkolny. Z tej okazji odbyło się już wiele wydarzeń: rajd rowerowy, konkurs wśród uczniów na logo jubileuszu IB, który wygrała Natalia Bernaola z klasy IIIa, „Wystawa Teorii Wiedzy – sztuka myślenia w praktyce".

Marcin Kowalczyk z UKW w ramach wykładu „Semiotics of Pop Culture" analizował znaki, symbole i kody kulturowe, kształtujące współczesną popkulturę, zaś uczniowie klas trzecich IB w ramach Dnia Patrona przygotowali i przeprowadzili dla pierwszaków grę terenową związaną z patronem szkoły – Tadeuszem Nowakowskim. Do tego absolwenci IX LO wraz z przyjaciółmi zorganizowali koncert zespołu Butelki Zwrotne. Ukoronowaniem obchodów ma być jubileuszowa gala, która odbędzie się 12 czerwca w liceuim przy Nałkowskiej.

1 BY
eprasa.pl 09acf52ab3

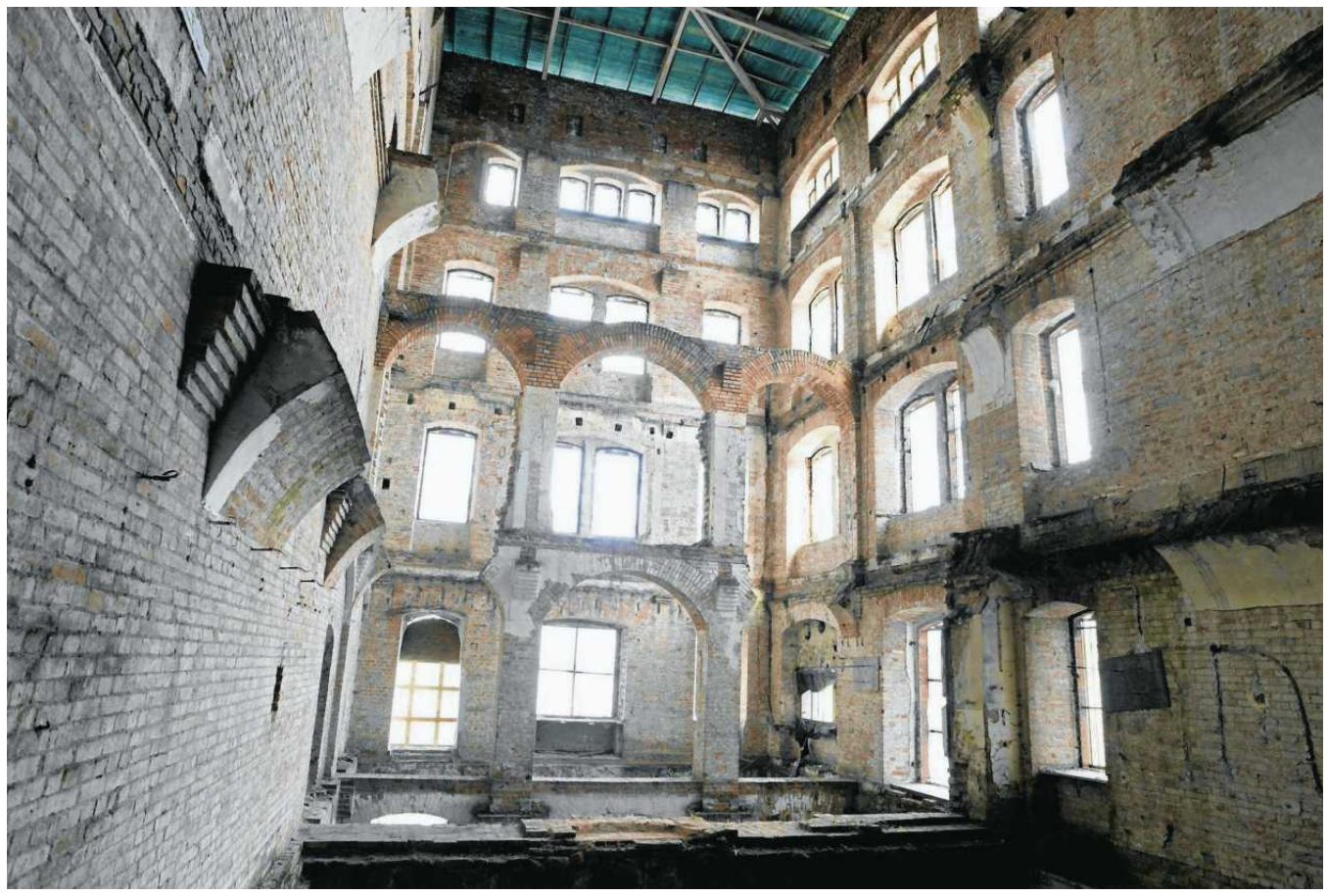
Opowiadanie

Opowieść o tym jak powstały

Zapragnęli wykorzystać to, o czym rozmawiali tyle razy w Młynach i stworzyć „coś wielkiego”, niezapomnianego. Mieli już prawie gotowy pomysł na przepis na to „coś” i byli pewni, że zgromadzili wszystkie unikatowe składniki.

Marcelina Turowska

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 31
W BYDGOSZCZY

• **Młyny Rothera przed rewitalizacją. Dziś wyglądają jak z obrazka**
FOT. ŁUKASZ ANTCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Był rok 1920. W Młynach Rothera zrobiło się ponuro i szaro. Nikogo nie interesowała mąka, otręby ani kasza, robota zupełnie nie szła od kiedy Christian Von Rother porzucił swoje Młyny. Młodzi młynarze grali w karty, a myszy, które uciekły z Mysiej Wieży, harcowały po wielkich korytarzach.

Było tak przez całą zimę. Pewnego dnia, gdy już nadeszła wiosna, wszedł on – wysoki, smukły, blady jak mąka młody jegomość, pachniał świeżością i cynamonem, kontusz miał w kolorze cegieł, idealnie wpisywał się w otoczenie, dlatego dla rozbrykanych młynarczyków był niewidzialny. Nikt go nie zauważał, robił swoje. Pewnym krokiem, zlewając się z rdzawymi ścianami, snuł się po korytarzach w poszukiwaniu czegoś co nada sens jego życiu. Tylko myszy kruszwickie złośliwie wpatrywały się w niego i, przebierając łapkami w miejscu, pokazywały, że ma oddalić się w jakimś nieznanym kierunku.

Nazywał się Krystian Białkowski, miał zielone oczy i rudą czuprynę. Wyglądał jak syn tych młynów i ich dobry duch, nic tak do nich nie pasowało jak on, tak wtopiony w nie, że aż niezauważalny, nikt nie wiedział, skąd się wziął. „Może to duch” – szeptali ci, którzy go czasem dostrzegali.

Codziennie twarz mył w Młynówce. Obserwowały go dzikie łabędzie i taki jeden mały czerwony rak, który wychodził z tataraków i patrzył na niego nieruchomymi oczami. Oboje byli małomówni i samotni, ale wdzięczni sobie, że się wzajemnie dostrzegali. Pewnego dnia zaczęli ze sobą rozmawiać i tak już został – rak uczepił się kontusza Krystiana i całe dnie spędzali razem, dyskutując o wielkich sprawach, wodzie i pogodzie.

Wiosna rozkwitła magnoliami. Obaj poczuli brak sensu tego wspólnego trwania w tym miejscu, gdy nikt ich nie słucha i nie widzi, nikogo nie obchodzą. Postanowili wyruszyć w podróż, chcieli dokonać czegoś wielkiego. Z rosnących przy rzeczce tataraków Krystian wyplótł nieszczelny koszyk i zapakowali wszystko co mieli, a była to tylko mąka.

Późna wiosna, Park Zdrojowy w Inowrocławiu, zapach soli unosi się w powietrzu i daje uczucie podrażnionego nosa, ale jest im rześko i przyjemnie, razem przechadzają się wokół drewnianych tężni, które powstaną w 2001 roku. Słońce rzuca promienie na długie czerwone włosy Krystiana, a on rozczesuje je swoim przyjacielem raczkiem. Kobiety z parasolkami, widząc to dziwne zjawisko, uśmiechają się. Kataryniarz gra, papuga patrzy na raczka, nagle ten woła: „Przyjacielu, weź mnie do wody, bo słońce i strach mnie wypali”, biegną do stawu i chowają się w tataraku. Tak beztrosko i monotonnie spędzają całe dnie, aż pewnego razu, znużeni powtarzalnością sytuacji, uznali że czas wyruszyć dalej, a stąd do swoich wielkich planów nabyli od znanego kupca 50 kg inowrocławskiej soli zapakowanej w kryształowych bombonierach z huty szkła Irena, która powstanie za cztery lata.

Początek lata, jezioro Gopło, błękitny, uspokajający bezkres wody przerywany śpiewem ptaków chowających się w drzewach. Krystian i raczek, zmęczeni długą podróżą, wylegiwali się w cieniu, na przemian wchodząc do krystalicznej wody i ogrzewając się w słońcu dzikiej plaży. Zgłodnieli i rozpalili ognisko, a w nim upiekli wykopane po drodze ziemniaki i złowione amury. Podziwiali, jaki świat jest piękny, zachwycała ich roztaczająca się daleko widoczna w oddali żółta kraina. Jakaś stara kobieta opowiadała, że to Kruszwica, która słynie z najlepszego smarowidła – oleju kujawskiego. To była Jadzia, która sprzedała im za 50 zł jajka. To ta sama Jadzia, o której będzie mówił satyryk Piotr Latała w 2025 roku.

Krystian i raczek udali się tam i najpierw radowali słonecznymi rzepakowymi polami, które wyglądały jakby słońce się w nich zatopiło. Zapragnęli wykorzystać to, o czym rozmawiali tyle razy w Młynach i stworzyć „coś wielkiego”, niezapomnianego. Mieli już prawie gotowy pomysł na przepis na to „coś” i byli pewni, że zgromadzili wszystkie unikatowe składniki: mąkę, którą zapakowali do swojego koszyka z tataraków, sól, jajka, cukier, olej i spulchniacz, nie znali tylko idealnych proporcji. Rozbili obozowisko nad Gopłem i całymi dniami przygotowywali tajemnicze mikstury, żeby osiągnąć idealną konsystencję, a potem nad ogniskiem ciągle coś nowego wypiekali.

Aż nadszedł 21 czerwca. Początek lata był upalny, zapach wypieków unosił się w powietrzu. Nagle z jeziora wyłoniła się dziewczyna piękna jak nimfa wodna, eteryczna, z wiankiem na głowie wyplecionym z róż, maków i drobnej lawendy. Włosy miała w kolorze rzepaku, a oczy niebieskie jak niebo nad Gopłem. Twarz miała bladą, policzki lekko brzoskwiniowe. Spodobała się Krystianowi. Bladość skóry ich połączyła. A raczek dostrzegł, że jest transparentna i widać przez nią cuda natury jeziora, tataraki, pola i chmury. Poczuł, że była im potrzebna i pomyślał, że jest uroczą istotą i jak oni niby zmyślona, a prawie żywa. Łączyła w sobie to, co inni w nich ignorowali, zachwycała się pięknem natury, cieszyła z małych rzeczy, nikomu nie wadziła, a jej syreni głos roztaczał magię. Stała w oddali ubrana w suknię utkaną z marzeń, których nikt nie widzi, oprószona haftem z chabrów, a jej piękno wzruszało Krystiana i raczka. Obaj zamilkli, ponieważ nigdy nie widzieli kogoś tak idealnego.

Dziewczyna podeszła do nich zwabiona zapachem świeżego wypieku i powiedziała: „Witajcie, jestem Gizela, mieszkam tu nieopodal w majątku w Giżewie”. Opowiedziała im swoja historię, o tym, że mieszka w pięknym dworze, jej komnata ma ściany w kolorze jeziorowego szczęścia, meble są w kolorze kwiatów paproci, zasłony utkane z pieśni beztroski i chichotu leśnych skrzatów, a oświetleniem były gwiazdy i księżyc świecące nad nadgoplańskim niebem. W kryształowych inowrocławskich wazonach miała żółty rzepak, który rósł za dworem przystrojony lawendami z upraw z miejscowości Leszcze, które powstaną jak będzie żyła jej cioteczna prawnuczka.

Krystian i raczek poczęstowali Gizelę swoimi wypiekami. Jadła z grzeczności i z głodu, ale w myślach zastanawiała się, jak oni mogą jeść coś tak bezsmakowego. Widzieli jej zmieszanie. Siedzieli z dziewczyną tak do nocy, opowiadali sobie o przygodach, które przeżyli, o tym jak byli przez wszystkich w Młynie niedostrzegani. Księżyc oświetlał ich blade twarze. Gizela z zaciekawieniem ich słuchała i opowiadała o swojej rodzinie.

Tej nocy Krystian zakochał się w Gizeli, ale jeszcze nic jej o tym nie powiedział. Postanowił, że się jej oświadczy, ale nic oprócz przyjaciela raczka i koszyka z mąką zrobionego z tataraku nie posiadał. Zastanawiał się, czy tak piękna i dobra dziewczyna będzie chciała być z kimś takim jak on, który całe życie pracował przy mące, a nic z niej nie potrafił stworzyć i jedyne co miał to złudne nadzieje, ulotne jak mączny pył.

Zły na swój los i siebie spakował swoje rzeczy, doczepił do rdzawego kontusza śpiącego raczka i odszedł. Poczuł, że nie zasługuje na Gizelę, a jego wypieki – mimo dobrych chęci i wiecznych prób – bardziej przypominają słowiańskie podpłomyki niż aromatyczne kujawskie delicje. Wyruszył z powrotem do Młynów, żeby dalej próbować zrobić coś wielkiego, ulepszyć swoja recepturę i ofiarować dziewczynie coś, co będzie zachwycać tak jak ona. Ra-

eprasa.pl 09acf52ab3

Roterki

czek, gdy się obudził, podpowiadał mu: „Wróć, wróć, to miłość was połączyła, nie musisz nic jej udowadniać, Gizeli wystarczy, że będziesz". Ale Krystian nie słuchał, szedł przez bagna, biegł przez pola rzepaku, a ptaki prowadziły go wzdłuż Gopła, aż wycieńczony dotarł do Młynów.

Ze zmęczenia spał siedem dni i siedem nocy, już nie słuchał podszeptów raczka. Powiedział: „Odczep się ty marna szeptucho, przecież ciebie nie ma, nikt ciebie nie widzi". Mocnym ruchem oderwał go od swojego rdzawego kontusza i położył na kamieniu przed bramą Młynów gdzie podpływają mączne barki. Raczek jak to rak nie odczepił się i patrzył na niego z drugiej strony Młynówki, gdzie w 2012 roku powstanie ukochana przystań Maliny. Raczek obserwował go wiedząc, że jest jego sumieniem i wewnętrznym głosem. Krystian nic sobie z tego nie robił i mieszał składniki, a jego prób nie było końca. Wtedy do Młynów zajechał obwoźny handlarz, który sprzedał zrezygnowanemu Krystianowi włocławskie cegły ceramiczne, doskonałe pod piec do pieczenia. Krystian zwołał leniwych młynarczyków i wspólnie wybudowali piec w Młynach, wypieki coraz lepiej rosły, ale ciągle Krystian był niezadowolony. Chodził smutny po polach, gdzie w 1900 roku powstała Wieża Ciśnień, zbierał zioła i dodawał do swoich wypieków, ale nic mu nie smakowało, mimo że zapach wabił okolicznych mieszkańców. Ciągle próbował.

Miesiąc wcześniej nad jeziorem Gopło. Rano Gizelę obudził śpiew ptaków, zobaczyła, że jest sama, a smutek pojawił się na jej twarzy. Łzy płynęły jej po policzkach, wpadając do kryształowej bomboniery z urobionym przez Krystiana ciastem, które w jednej chwili zaczęło rosnąć. Początkowo przestraszyła się, ale przypomniała sobie, co mówiła jej mama: „Jak się piecze, to trzeba dodać swoje serce i uczucia, a wtedy ciasto porządnie wyrośnie. I jeszcze szczyptę wiary, bo wiara we własne siły to magia, która działa cuda". Szybkim ruchem wyciągnęła ze swojego wianka płatki róż i lawendę, starła je w dłoniach na drobne kawałki. Uformowała z ciasta kulki, z których każdą przytuliła do serca jednym ruchem dłoni i obsypała pokruszonymi kwiatami, wrzuciła na miedzianą blachę rozłożona nad ogniskiem. Anielski słodki zapach roznosił się nad Gopłem, przywołując w Pierwszą Noc Lata wszystkie panny z okolicy. Uradowana powodzeniem ruszyła ze świeżymi i pachnącymi ciastkami w drogę.

Nagle zdała sobie sprawę, że nie wie, w którym młynie pracował Krystian. Pobiegła do Chrośna, do właściciela wiatraka Kazimierza Gustawa i zapytała, jak trzeba mielić mąkę, żeby była puszysta jak magiczny pył i lekka jak płatki śniegu. Dostała od niego sekretną wskazówkę. Potem postanowiła, że swoich łez już nie będzie dodawała do ciastek, żeby rosły. Przysięgła sobie, że już nigdy więcej nie zapłacze, bo chce być szczęśliwa i udała się do cudownego źródła w Rechcie przy starym dębie, gdzie nabrała wody do fajansowej, włocławskiej butli, która kiedyś trafi do mieszkania Maliny. Cały czas nie wiedziała, w którym kierunku udał się Krystian. W jednej chwili dostrzegła przed sobą biały długi ślad, to była mąka wysypującą się z koszyka z tataraku i poszła za nim. Ślad wskazał Gizeli drogę do Młynów Rothera.

Przyjechała tam na letnich saniach ciągniętych przez tysiąc żądnych istnienia w innej opowieści myszy króla Popiela. Zabrała ze sobą wszystkie składniki, doświadczenia i wiedzę, którą miała. Jakie było zdziwienie Krystiana, gdy zobaczył swoja ukochaną, która go odnalazła i opowiedziała o tajemnej recepturze i o składniku, który powodował, że ciasto rośnie. Wypróbowali wspólny przepis, który dzięki dobremu sercu i magii Gizeli oraz uporowi Krystiana okazał się doskonały. Ciasteczka nazwali Roterkami. Nagle robota ruszyła w Młynach Rothera. Wrócił Pan, którego wszyscy już dostrzegali i słuchali, jego twarz stała się rumiana, bo ożywiła ją miłość, wiara w siebie i szczęście.

Roterki tak dobrze się sprzedawały, że piekarczykowie nie nadążali mielić mąki, a kwiaciarki i zielarki donosić do Młynów kwiatów i ziół. Zapach wyśmienitych ciasteczek roztaczał się nad całą Bydgoszczą. Teraz Krystian zrozumiał, dlaczego wcześniej kruszwickie myszy złośliwie wpatrywały się w niego i pokazywały kierunek na Kruszwicę. Tam był sens jego poszukiwań, tam była piękna Gizela, a w niej ukryta moc – miłość i pasja tworzenia. Nikt jak ona nie kochał piękna przyrody, wyplatania wianków, zbierania ziół, śpiewu i tańca przy ognisku, no i Krystiana.

Późna jesień 2025 roku, strych pewnej kamienicy w Bydgoszczy, trwają poszukiwania ozdób. Malina znajduje starą drewnianą skrzynię pokrytą kurzem, delikatnie ją otwiera, skrzypiące wieko ukazuje jej roześmianym oczom dziesiątki kolorowych starych bombek. Jej uwagę zwraca zawiniątko, odwija zapleciony z tataraków i trzciny pakunek, z którego nieruchomymi oczami patrzy na nią raczek zamknięty w kapsule czasu, zasuszony i wyblakły. Dziewczynka delikatnie go unosi, biega po strychu i krzyczy: „Rak nieborak jak ugryzie będzie znak", zatrzymuje się i myśli: „No właśnie, jak ugryzie będzie znak. Może to znak...". Na dnie skrzyni znajduje stare pożółkłe kartki, czyta i mówi do siebie: „Przecież to pamiętnik". Chowa go pod sweter w kolorze cynamonu i poprawia miedziany warkocz, żeby ukryć, że coś tam pod nim skrywa. Jeszcze tej samej nocy czyta pamiętnik pod kołdrą, świecąc sobie przy tym latarką, a w jej niebieskich oczach pojawia się blask zaciekawienia, zaś blada twarz staje się brzoskwiniowa.

Następnego dnia rano delikatnie spryskuje raczka srebrnym sprayem, żeby go utrwalić na kolejne 100 lat, wycina tło z tataraków i zawiesza w salonie w ramce na ścianie. Za każdym razem gdy na niego patrzy, myśli, że raczek to taki nasz głos ze środka, głos wewnętrznego przyjaciela, który jest wczepiony w nas jak rak, czasami nas rani i podszczypuje, ale też dobrze wykorzystany może nas obronić.

Pewnie zastanawiacie się, czy to, co napisałam jest prawdą. Czy Krystian Białkowski to postać fikcyjna, czy raczek był jego przyjacielem, a Gizela z majątku w Giżewie też była prawdziwa? Powiem Wam jedno: jeżeli jesteście ciekawi, to przeczytajcie to jeszcze raz i za drugim razem znajdziecie wskazówkę i odpowiedź na pytanie: „Kim jestem?". ●

Edukacja

Gdzie one są? Te wszystkie nasze bohaterki

Dlaczego podstawa programowa z języka polskiego nie uwzględnia pierwszoplanowych bohaterek?

Sara Czarnota
IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE W BYDGOSZCZY

Chodzę do szkoły podstawowej, właśnie wróciłam do domu i zabieram się za przeczytanie następnej lektury. Otwieram książkę i czytam. Opowieść zapowiada się ciekawie. Jest kreatywna, oryginalna i wciągająca, lecz czegoś jej brakuje. Ale jestem dopiero w podstawówce i nie zastanawiam się, czego w tej książce nie ma. Dopiero potem, w przyszłości, dochodzi do mnie, czego nie było w praktycznie żadnej z lektur w podstawie programowej z języka polskiego w szkole podstawowej. Bohaterek.

W lekturach dla klas 4-8 znajduje się tylko jedna główna bohaterka kobieca i jest to Balladyna, a więc antybohaterka, postać negatywna, a nie kobieta, która może stanowić inspirację. Kiedy patrzę na zestawienie tych tytułów i myślę o głównych postaciach, na myśl nasuwają mi się takie postacie jak Staś Tarkowski, Nemeczek, Tadeusz Soplica, Winicjusz, Mały Książę czy też Alek, Rudy i Zośka. Co łączy te postacie? – są męskie, uznawane za dzielnych bohaterów, którzy mają inspirować młode pokolenia, być kimś, o kim uczniowie będą lubić, mówić i pamiętać. W tym momencie nasuwa się następujące pytanie: Co z kobietami? Gdzie one są?

Otóż w większości lektur szkolnych postacie kobiecie są drugoplanowe. Nie mają większego znaczenia poza ich głównym przeznaczeniem, a więc byciem romantycznym zainteresowaniem postaci męskich. Czy naprawdę chcemy ograniczać kobiety do takiej roli? Czy naprawdę chcemy, aby młode dziewczyny, czytając owe lektury, zastanawiając się nad przyszłością, widziały ograniczone opcje?

Umniejszanie roli kobiet do miłosnych zainteresowań, pomocniczek bądź zwykłego tła jest również jedną z przyczyn, dlaczego współcześni uczniowie nie chcą czytać lektur szkolnych. Owszem, są to tak zwane klasyki, mają wkład i cenne znaczenie, lecz są ograniczające i marginalizujące. Czytamy książki dla przyjemności, dla inspiracji oraz z ciekawości. Kiedy dany tekst nie zawiera w sobie cech, których szukamy, zwyczajnie nie jesteśmy nim zainteresowani. W większości lektury szkolne dla szkół podstawowych nie ciekawią uczniów właśnie z takich powodów. I chociaż jest to kontrowersyjna opinia, często ją słychać.

W większości lektur szkolnych postacie kobiecie są drugoplanowe. Nie mają większego znaczenia poza ich głównym przeznaczeniem, a więc byciem romantycznym zainteresowaniem postaci męskich

Książki zostały sprowadzone do streszczeń i opracowań. Uczniowie nie zagłębiają się w lekturę, w coś, co kiedyś było fenomenem. Teraz są zwyczajnie niezaciekawieni. Książki nie są już tak popularne, a wynika to ze zniechęcania uczniów, każąc im przeczytać coś, co jest nie wpisane w nasze czasy oraz w potrzeby młodego, współczesnego czytelnika.

A zatem – co można zrobić? Zmiana podstawy nie jest rzeczą przyjemną, ale oprócz lektur obowiązkowych istnieją te dodatkowe. Wiele książek, dzieł, które również mogą stanowić wartościowy tekst dla uczniów szkół podstawowych, nie jest w nich omawianych. Żeby rzeczywiście zaciekawić współczesnego czytelnika, trzeba pokazać mu, że książki to nie tylko kanon, to nie tylko patriarchat, to nie tylko tak zwane zdania wierszowane, których młodzi zwyczajnie nie trawią. Spis lektur powinien zawierać coś oryginalnego, różnorodnego, a przede wszystkim teksty, które pokazują perspektywę obu płci.

Żyjemy w XXI wieku i chociaż sytuacja nie jest idealna, feminizm posuwa się naprzód. Kobiety chcą równouprawnienia, o które ciągle walczą. I to jest jeden z tych aspektów, o który mogą walczyć – literatura. I nie chodzi tu o tylko wybieranie lektur, w których główne postacie to kobiety: waleczne, mądre, intrygujące, które mogą stanowić inspirację dla dziewcząt, ale również, by przedstawiać kobiecą perspektywę ze strony żeńskich autorek.

Większość autorów książek w klasach 4-8 to mężczyźni. Wiadomo, że kiedyś realia były inne, ale to nie znaczy, że nie możemy przedstawić perspektywy również drugiej płci. Wszyscy powinniśmy pamiętać, że książki mają inspirować, że szkoła ma uczyć. A jak ma uczyć wydajnie, jeśli pomija elementy kluczowe do rozwoju jednostki, do rozwoju społeczeństwa? Elementy, które kształtują ludzi, to, co daje nam motywacje, aby osiągać swoje marzenia.

Szklany sufit wciąż nie został w pełni przebity. Po to potrzebujemy inspiracji od innych, z książek i z życiowych historii, aby młode kobiety mogły rozwijać siebie i kształtować swój charakter. Żeby nie musiały się zastanawiać nad swoją rolą i nad tym, czy pasują do społeczeństwa. Żeby po prostu mogły działać.

Kiedy jestem w szkole podstawowej, chcę czytać coś, co zainspiruje mnie do dalszego czytania, coś, co da mi motywacje do działania, pragnę poznać historię innych dziewczyn, które mogą mnie zainspirować, chcę się rozwijać, a nie ograniczać, chcę być kobietą i być z tego dumna. I na papierze, i w prawdziwym życiu. ●

1 BY

eprasa.pl 09acf52ab3

CZERWIEC 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria
sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

06 CZERWCA / SB / g. 16:00 i 19:00
07 CZERWCA / ND / g. 16:00

NS/ DSP

PREZENT URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

10 CZERWCA / ŚR / g. 19:00
11 CZERWCA / CZ / g. 19:00
12 CZERWCA / PT / g. 19:00

NS

KSIĘŻYC NAD BUFFALO

DS

Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak
reż. Tadeusz Kabicz

13 CZERWCA / SB / g. 19:00 **PREMIERA**
14 CZERWCA / ND / g. 19:00
18 CZERWCA / CZ / g. 19:00
19 CZERWCA / PT / g. 19:00
20 CZERWCA / SB / g. 19:00
21 CZERWCA / ND / g. 17:00
Niania w Teatrze, opłata 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

01 CZERWCA / PN / g. 16:00
08 CZERWCA / PN / g. 16:00
15 CZERWCA / PN / g. 16:00
22 CZERWCA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU
wejściówka 20 zł
zapisy tel. 41 344 75 00

17 CZERWCA / ŚR / g. 19:00 / *NS*
MISJE PIĘKNA
spektakl grupy warsztatowej Dawida Żłobińskiego
| *wejściówka 5 zł*

26 CZERWCA / PT / g. 19:00 / *DZ*
NONSENSONIA koncert na dziedzińcu w ramach Święta Kielc | *wejściówka 10 zł*

ŚWIĘTO KIELC 2026

NS NOWA SCENA
DS DUŻA SCENA
DZ DZIEDZINIEC
MSP MAŁA SALA PRÓB
DSP DUŻA SALA PRÓB
FDS FOYER DUŻEJ SCENY

DZIKA RÓŻA

34 Plebiscyt Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ

23-28 czerwca 2026

Wybieramy najpopularniejszych: aktorkę, aktora i spektakl

Nagrody dla widzów!

23 CZERWCA / WT / g. 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
KSIĘŻYC NAD BUFFALO
Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak, reż. Tadeusz Kabicz

24 CZERWCA / ŚR / 17:00 i 19:00 / *NS* / *bilet 5 zł*
ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA
wg książki Allena Carra, adapt. i reż. Radosław Rychcik

25 CZERWCA / CZ / 18:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
PROFESOR inspirowany książką Grzegorza Walczaka
„Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu”
tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

27 CZERWCA / SB / 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
POTOK. ĆWICZENIA ZE WSPÓLNOTY
Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

28 CZERWCA / ND / 18:00 / *DS*
KONCERT FINAŁOWY wystąpi Monika Borzym

Mecenas
34. Plebiscytu Publiczności
O DZIKĄ RÓŻĘ

WODOCIĄGI KIELECKIE Sp. z o.o.

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Patronat honorowy
34. Plebiscytu Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ:

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
Prezydent Miasta Kielce Agata Wojda

Kielce/34435209

BYP 1

eprasa.pl 09acf52ab3

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

Baza paliwowa w szczecińskim porcie

Afera goni aferę

Sądy zajmują się sprawą bazy paliwowej w szczecińskim porcie, za którą stoi Oktan Energy. Ta sama firma odpowiada za nielegalne zbiorniki w Podjuchach. – To wszystko dużo mówi o stylu działania tego inwestora – słyszymy od osoby znającej kulisy sprawy.

Adam Zadworny

• **Baza paliw Oktan Energy w Porcie Szczecin**
FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Około 500 osób protestowało przed dwoma tygodniami w szczecińskich Podjuchach przeciwko bezprawiu, jakiego dopuściła się firma Oktan Energy, potentat branży paliwowej. Nad Odrą, w rejonie chronionych terenów Natura 2000, postawiła bez pozwolenia na budowę siedem wielkich zbiorników na paliwo. Sprawa stała się głośna, inwestycja została wstrzymana.

Jak się dowiedziała „Wyborcza", poważne zastrzeżenia budzi też inna inwestycja tej samej firmy – w szczecińskim porcie. Jak ustaliliśmy, decyzją nadzoru budowlanego i sądów postawiona tam baza paliwowa straciła pozwolenie na budowę, a ministerstwo odmówiło Oktan Energy przedłużenia dzierżawy terenu.

„Wyszły nowe okoliczności"

W tym wypadku chodzi o cztery zbiorniki na paliwo. Co ciekawe, inwestycja jest już zakończona, a nawet ma pozwolenie na użytkowanie, ale wobec nowych faktów, zarówno wojewoda, jak i wojewódzki nadzór budowlany wszczęli procedury, mające na celu cofnięcie udzielonych wcześniej pozwoleń (na budowę i na użytkowanie).

Przedstawiciele Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, ze względu na trwające procesy sądowe, nie komentują tej sprawy. Udało nam się jednak dotrzeć do kilku osób mających wiedzę na ten temat i uzyskać stanowisko Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Po kolei.

Z przesłanego do naszej redakcji stanowiska ZWINB dowiadujemy się, że cztery zbiorniki na terenie bazy paliwowej w szczecińskim porcie zostały zbudowane „na podstawie ostatecznej decyzji wojewody zachodniopomorskiego z 5 stycznia 2021 r. (...) o pozwoleniu na budowę".

W piśmie ze ZWINB, podpisanym przez szefa tej instytucji Piotra Płudowskiego, czytamy też: „Następnie poszczególne składniki tej inwestycji (tj. poszczególne zbiorniki) były przyjmowane do użytkowania przez tutejszy organ, stosownymi decyzjami o pozwoleniu na użytkowanie. Już po przyjęciu do użytkowania wszystkich składników ww. inwestycji, na jaw wyszły nowe istotne dla sprawy okoliczności, nieznane wojewodzie zachodniopomorskiemu w dacie wydania ww. pozwolenia na budowę (jak również organowi w trakcie przyjmowania do użytkowania poszczególnych zbiorników)".

O co chodzi?

– Część inwestycji firmy Oktan Energy stoi na działce, do której spółka nie ma tytułu prawnego, tzn. umowy dzierżawy – tłumaczy jeden z prawników zaangażowanych w sprawę. – Inaczej mówiąc, zajmuje kawałek terenu bezprawnie.

Oktan Energy idzie do sądu

Dalej, z udzielonej nam przez ZWINB odpowiedzi, dowiadujemy się, że w związku z tym firma Oktan Energy straciła pozwolenie na budowę bazy paliwowej, którą już postawiła. Wbrew pozorom ma to ogromne znaczenie dla dalszych losów tej bazy (o czym za chwilę).

W stanowisku ZWINB czytamy: „Kwestie te [bezprawne zajęcie kawałka terenu pod bazę – red.] wprawdzie dotyczyły jednej tylko z kilku działek, na których inwestycja została zrealizowana, ale były na tyle istotne dla funkcjonowania tej inwestycji, że wojewoda zachodniopomorski wznowił z urzędu swoje postępowanie w sprawie wydania ww. pozwolenia na budowę. Postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji 31.10.2023 r. (...) odmawiającej udzielenia pozwolenia na budowę czterech zbiorników paliwowych, na terenie portu morskiego w Szczecinie" – czytamy w stanowisku nadzoru budowlanego.

Inwestor odwołał się od decyzji wojewody do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, ale 15 lutego 2024 r. GINB utrzymał w mocy decyzję uchylającą pozwolenia na budowę. Niezadowolona z tego spółka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który prawomocnym wyrokiem z 28 sierpnia 2025 r. oddalił ją. Oktan Energy nie ustąpiła – zaskarżyła i ten wyrok, wnosząc skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jak ustaliliśmy, sprawa przed NSA jest w toku.

Jak informuje ZWINB, trwa też spór cywilny pomiędzy zarządem portu a inwestorem, który może mieć wpływ na przyszłość bazy paliw. Ta sprawa również ciągnie się od lat i jest już w Sądzie Najwyższym.

Co to wszystko oznacza?

– Przede wszystkim to dużo mówi o stylu działania inwestora – twierdzi osoba dobrze znająca sprawę. – Czyli robimy swoje, nie oglądając się na prawo, a potem się odwołujemy, prowadzimy procesy, które potrwają latami.

W sprawie bazy w porcie nadzór budowlany wznowił z urzędu postępowania w sprawie przyjęcia do użytkowania wszystkich czterech zbiorników firmy Oktan Energy. Jest ono w toku. Nadzór może uchylić dotychczasowe pozwolenia na użytkowanie zbiorników na paliwo. Jeżeli taka decyzja się uprawomocni, „przeprowadzi z urzędu stosowne postępowanie naprawcze w stosunku do każdego ze zbiorników". To może oznaczać nawet rozebranie bazy paliwowej.

Problem w tym, że jeśli od dnia wydania zgody na użytkowanie upłynie pięć lat, to nic już nie można zrobić. W tym wypadku pięć lat minie w grudniu tego roku, a nadzór budowlany może odebrać zgodę na użytkowanie dopiero „po wyeliminowaniu z obrotu prawnego pozwolenia na budowę" (które, jak piszemy powyżej, zostało już uchylone przez wojewodę, ale po odwołaniach i zaskarżeniach ze strony Oktan Energy czeka teraz na rozpatrzenie przez Naczelny Sąd Administracyjny).

Działania inwestora mogą się więc okazać skuteczne.

„Niespotykana skala samowoli"

O firmie Oktan Energy głośno jest od kilku tygodni za sprawą nielegalnej bazy paliwowej stawianej w szczecińskich Podjuchach.

Mieszkańcy Podjuch od grudnia próbowali ustalić, co się dzieje w ich okolicy, dlaczego prowadzone są tam hałaśliwe prace, także w nocy, i dlaczego nikt nie spytał o zdanie w sprawie tej inwestycji choćby rady osiedla. Zaalarmowani radni osiedlowi ustalili, że w pobliżu trwa budowa siedmiu zbiorników na paliwa o wysokości 25-28 m. Ich całkowita pojemność ma wynieść ponad 161 tys. ton. Dopiero kiedy jedna z mieszkanek napisała w tej sprawie do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, okazało się, że inwestycja nie ma pozwolenia na budowę.

– Tak, rozpoczęliśmy budowę bez pozwolenia na budowę – przyznał niedawno Cezary Krzysik, dyrektor techniczny Octan Energy podczas spotkania z radą osiedla, dodając, że „zależało im na czasie".

Potem okazało się, że informacje podawane przez inwestora, iż w bazie mają być składowane paliwa dla Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, są nieprawdziwe

– Nigdy nie spotkałem się z taką skalą samowoli – mówił Mariusz Czasnojć, szef referatu orzeczniczo-prawnego w PINB w Szczecinie. Dopiero gdy to wszystko wyszło na jaw, a nadzór budowlany wstrzymał prace, inwestor wystąpił o zalegalizowanie budowy.

Miejscy radni zawiadomili prokuraturę, a prezydent Szczecina na 18 miesięcy zatrzymał proces legalizacji bazy. Ma to pozwolić na przygotowanie w tym czasie miejscowego planu zagospodarowania, który może wykluczyć w tym rejonie miasta podobne inwestycje i zbiorniki trzeba będzie rozebrać.

Ministerstwo odmawia Oktan Energy

Właścicielką Oktan Energy jest Iwona Bobrek – nr 6 na liście 100 najbogatszych Polek tygodnika „Wprost". Jej mąż to literka „B" w nazwie nieistniejącej już firmy BGM, która na początku tego wieku była największym prywatnym importerem paliw w Polsce. Przed dwudziestu laty, wraz ze wspólnikami, został oskarżony o kierowanie mafią paliwową. W 2018 r. został jednak uniewinniony przez sąd.

Jest jeszcze coś.

– Znamienne, że ministerstwo (nadzorujące port) jakiś czas temu odmówiło Oktan Energy przedłużenia okresu dzierżawy jednej z portowych działek z 10 do 30 lat, powołując się na bezpieczeństwo państwa (port morski to teren strategiczny), ale bez podania przyczyn – twierdzi nasze, dobrze poinformowane, źródło. – To się właściwie nie zdarza. ●

eprasa.pl 09acf52ab3

Stowarzyszenie Nysa Patrzy

Aktywiści rozliczają władzę

– W Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę – mówi Patryk Cichy ze stowarzyszenia Nysa Patrzy, które od roku przygląda się działaniom lokalnych samorządowców.

Rafał Zieliński

• **Aktywiści stowarzyszenia Nysa Patrzy**
FOT NYSA PATRZY

To był rok ujawniania faktów, zadawania pytań i konsekwentnego patrzenia władzy na ręce. Rok, w którym wiele spraw wcześniej zamiatanych pod dywan ujrzało światło dzienne" – napisali w internecie członkowie stowarzyszenia Nysa Patrzy, obywatelskiej organizacji z Nysy.

ROZMOWA Z
PATRYKIEM CICHYM
ze stowarzyszenia Nysa Patrzy

RAFAŁ ZIELIŃSKI: – Skąd wzięło się Nysa Patrzy?
PATRYK CICHY: – Nie angażowaliśmy się wcześniej społecznie czy politycznie na takim poziomie. Zapalnikiem była powódź. Każdego z nas to jakoś dotknęło, jeśli nie osobiście, to znamy kogoś, kto ucierpiał. W trakcie powodzi byliśmy zaangażowani w różne działania, pomagaliśmy na różnych frontach.

Myślę, że wszyscy w Nysie od dawna mieli świadomość, jak pewne rzeczy tu wyglądają. Ale to powódź pokazała, że nie tylko mamy tu patologiczny układ władzy, ale też, że nie możemy na tych ludzi liczyć w chwili realnego zagrożenia. We wrześniu 2024 roku zostaliśmy sami i to uświadomiło nam, że musimy się zacząć organizować.

W kwietniu 2025 roku zorganizowaliście referendum w sprawie odwołania burmistrza i rady miejskiej. Okazało się nieważne z powodu zbyt niskiej frekwencji.
– Zrobiliśmy je dlatego, że władze zawiodły w chwili kryzysu. Wybraliśmy radnych, ale przecież mamy prawo ich odwołać, jeśli nie jesteśmy zadowoleni z ich działalności. I to referendum było zapalnikiem do dalszej działalności, już podczas niego zaczęliśmy odkrywać różne afery. Okazało się, że skala tego jest olbrzymia. Znajomi z innych miast nie mogą się nadziwić, że w niewielkiej Nysie „tyle się dzieje". Mamy tu jakieś bezgraniczne rozpasanie władz i dotyczy to osób z różnych ugrupowań politycznych, one niczym się od siebie nie różnią. Przez lata była krytyka rządów Kolbiarza z PiS-em, ale do władzy doszła KO i dalej ktoś załatwia pracę komuś z rodziny czy znajomym. Ci ludzie stawiają swój własny interes na pierwszym miejscu.

Jak wygląda Nysa Patrzy w liczbach?
– W tej chwili to około kilkudziesięciu osób, z czego ponad 20 jest bardzo aktywnych. Są wśród nas m.in. przedsiębiorcy, osoby z doświadczeniem w samorządzie, ludzie z dorobkiem naukowym. To szeroki przekrój społeczny i każdy wnosi coś od siebie. Ja jestem tylko małym trybikiem w tym gronie. Dla nas liczy się wyłącznie gra zespołowa.

Dlatego zapraszamy, aby się odzywać do nas, dołączać. U nas wszystko działa oddolnie, z dala od jakiejkolwiek polityki. Mamy zaprzyjaźnionych prawników, którzy z nami po koleżeńsku współpracują, ale nie mamy układu finansowego z żadną kancelarią.

Poza tym, jeżeli chodzi o kwestie prawne, to mamy też doświadczenia z własnej pracy zawodowej. Zanim powstała Nysa Patrzy, każdy z nas sobie radził i to stowarzyszenie nie było nam do niczego potrzebna. To, że się angażujemy, jest efektem wyniku referendum i poczucia, że trzeba wziąć odpowiedzialność za prawie 6 tys. ludzi, którzy wtedy poparli naszą inicjatywę.

Co postrzegacie jako swoje największe sukcesy w ujawnianiu działań władzy?
– Nie patrzymy na nasze działania przez pryzmat sukcesów. To są sprawy, które przez lata były zamiatane pod dywan, a my postanowiliśmy uświadamiać o nich mieszkańców. Nie dowiedzą się o tym z lokalnych mediów, bo one są po części opłacane z kasy gminy i powiatu. Poza tym to, co pokazujemy, to raczej nasze porażki, bo przecież my wybraliśmy tych ludzi. Jeśli ci, na których głosowaliśmy, robią takie rzeczy, to wszyscy przegrywamy.

Jeśli jednak mówimy o sukcesie, to jest nim to, że wiele osób uważało, że po referendum skończymy działać, a my się rozpędziliśmy. Siłą Nysa Patrzy jest gra zespołowa, drużyna, nie opieramy się na jednostkach. Potrafimy ze sobą rozmawiać, łączymy ludzi o różnych poglądach, także politycznych. Ale to wszystko nie ma znaczenia, gdy siedzimy razem przy stole i ustalamy wspólne działania.

Wygrywacie też sprawy z urzędnikami dotyczące dostępu do informacji publicznej.
– Mamy tych wygranych spraw już kilkanaście. Są skargi od wyroków złożone do NSA przez miejskie spółki komunalne, to jest oczywiście gra na czas ze strony ich prezesów. Ale nie będziemy odpuszczać spraw, które wymagają ujawnienia. Nie zgadzamy się z tym, że jakiś prezes odmawia udzielenia odpowiedzi. To jest ich obowiązek.

Cały czas walczymy też o to, żeby mieszkańcy Nysy mieli niczym niezakłócony głos na sesjach. Teraz jest on ograniczany, limitowany czasowo. A to głos mieszkańców jest najważniejszy.

Jaką macie skuteczność w działaniu?
– Ciężko to wyliczyć, ale prawie wszystko, za co się wzięliśmy, wiązało się z jakąś aferą. To sprawy dotyczące wydatkowania środków publicznych. Podkreślamy na każdym kroku, że w Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę.

Mam wrażenie, że przez ostatnią dekadę nie było w Nysie obywatelskiego ruchu, który byłby w opozycji do tego, co robiła władza z burmistrzem na czele. Sporo osób mówi, że w pierwszej kadencji on faktycznie podejmował działania, które pozytywnie wpływały na miasto. Jednak każdy kolejny rok to było obsadzanie spółek osobami z jego otoczenia, działania, których koszty spadają na mieszkańców, zadłużenia i olbrzymie straty w spółkach. Ludzie będący u władzy traktują środki publiczne jako spadające z nieba, nikt nie liczy tych pieniędzy. Dlatego najważniejsze są dla nas tematy związane z niegospodarnością. Nagłaśniamy to i niech ludzie sami oceniają, czy takie zachowanie władzy jest w porządku.

Jak mieszkańcy Nysy postrzegają wasze działania?
– Dostajemy bardzo dużo sygnałów, że robimy świetną robotę, dużo wyrazów sympatii, nawet na ulicy, od przechodniów. Jest masa ludzi, którzy nam kibicują, nawet jeśli nie mogą tego robić wprost, bo są jakoś związani z urzędami. Ale są po naszej stronie i to od początku naszych działań. Już w trakcie referendum było wiele osób, które wykazało się odwagą, pomimo tego, że groziła im utrata pracy. Ale to właśnie dzięki temu dziś mamy kontakt z pracownikami spółek czy urzędów. Oczywiście nieoficjalnie.

Ktoś wam już groził?
– Oczywiście. Są różne próby zniechęcania nas do działania: ma nas powstrzymać straszenie pozwami, policją czy postępowania prokuratorskie. Były nawet groźby bezpośrednie, mało parlamentarne. Oczywiście to też traktujemy jako jeden z grzechów władzy, ale na nas te rzeczy nie działają. Nie boimy się sądu, wręcz przeciwnie – dzięki procesom jest nam łatwiej nagłaśniać „wyczyny" władz.

Wśród radnych są osoby poza układem?
– Są, jak Sławomir Siwy czy Piotr Smoter, którzy mają zasady i nie wchodzą w ten układ. Są w opozycji do burmistrza. Był też Arkadiusz Kuglarz, który też jako jeden z niewielu wykazał się honorem i nie wszedł do koalicji z burmistrzem. Branie odpowiedzialności za własne słowa jest najistotniejsze i są wśród radnych tacy, którzy to robią. Trzeba ich zachęcać do tego, aby się dalej angażowali.

Ale jeśli chodzi o koalicję obecnie rządzącą w gminie i w powiecie, to nie widzę żadnej nadziei w tym temacie. Obserwuję radnych na sesjach. Niektórzy przez kilka lat nie złożyli żadnej interpelacji, żadnego wniosku. Głosują – i na tym się kończy ich aktywność. Nie wyobrażam sobie, żeby nadal mieli decydować o mieście, o gminie. Dla mnie to jest czerwona kartka i ludzie przy kolejnych wyborach powinni wziąć to pod uwagę. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436663

Rodzinie i Bliskim

ŚP. dr n. wet. Janusza Związka

wyrazy współczucia oraz głębokiej wdzięczności
za współpracę i empatię do zwierząt

składają

członkowie Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Częstochowie

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34436796

mzdik Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji

Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu

informuje, że w Miejskim Zarządzie Dróg i Komunikacji w Radomiu, przy ul. Traugutta 30/30A

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.), w dniu 18.05.2026 r. na tablicy ogłoszeń został wywieszony na okres 21 dni i na stronie MZDiK w Radomiu został zamieszczony

wykaz nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów m. Radomia jako działka nr 11/33 (obr. 0040, ark. 31) stanowiąca własność Gminy Miasta Radomia zapisana w KW. Nr RA1R/00075058/1.

Przedmiotowa działka położona jest przy ul. Kilińskiego/ Miłej w Radomiu i przeznaczona została w najem na posadowienie pojemnika na odpady z działalności gospodarczej.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34436686

Burmistrz Polic

informuje o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach wykazów nr 17/Dz/26, 18/Dz/26, 19/Dz/26, 20/Dz/26 oraz 21/Dz/26 dotyczących przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy w trybie bezprzetargowym oraz wykazu nr 35/2026 dotyczącego przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Stare Miasto w Olsztynie

Wojna na murach

Stare Miasto w Olsztynie jest upstrzone szpetnymi malowidłami niczym blokowisko.

Tomasz Kurs

Stali bywalcy Starego Miasta mogli się już do tego przyzwyczaić, jednak jeśli spojrzeć na nie świeżym okiem, to jedną z kłujących wzrok rzeczy jest skala graffiti, które pokrywa mury budynków.

Niektóre to dzieła sprzed lat, inne stosunkowo nowe elementy krajobrazu. Wszystkie szpecą miejsce uznawane za salon Olsztyna.

Niektóre z nich ulokowane są na starych murach, inne na odrestaurowanych niedawno kamienicach. Te ostatnie denerwują chyba najbardziej. Już od zimy możemy np. „podziwiać" prawicowe hasło na temat „czerwonych stalinowskich świń". Autor uszkodził w ten sposób odrestaurowaną elewację budynku tuż przy tłumnie odwiedzanej ławeczce z Kopernikiem. – Nie chce mi się po prostu wierzyć, że zrobił to ktoś tutejszy. Według mnie to była inicjatywa oddolna, tylko ktoś zrobił to w ramach działań hybrydowych, bo takie rzeczy i hasła skłócają ze sobą społeczeństwo – mówi nam jedna z mieszkanek kamienicy.

• **Skala graffiti, które pokrywa mury budynków Starego Miasta, jest ogromna** FOT. TOMASZ KURS

Nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, została „udekorowana"

Kim był sprawca tego się jednak nie dowiemy, bo choć w pobliżu jest monitoring miejski, to sprawcy go nie zarejestrował. Winnego zatem brak.

Obecnie wspólnota mieszkaniowa stara się w urzędzie konserwatorskim o pozwolenia potrzebne, żeby usunąć wulgarny napis. Choć od czasu jego powstania upłynęło już kilka miesięcy, to formalności ciągle trwają.

W tym przypadku usunięcie napisu nie będzie łatwe, bo jest to barwiony na tynki i proste zamalowanie nie jest możliwe.

„Malunków" znajdziemy dużo więcej i nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została w ten sposób „udekorowana".

Ojciec z synem naprawiali szkody

Jacek Wilczewski z Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie wyjaśnia, że w ubiegłym roku policja otrzymała 44 zgłoszenia dotyczące zniszczeń spowodowanych napisami czy malowidłami. Nie jest to jednak statystyka dająca wyobrażenie o skali zjawiska, bo większość takich spraw nie jest zgłaszanych. Natomiast te, które wpływają do policji, są tam kierowane z konkretnego powodu, np. są wymagane przez ubezpieczyciela. – Mniej więcej połowa pochodzi od spółdzielni, które za jednym zamachem informują o kilku-kilkunastu przypadkach, natomiast druga kategoria to zgłoszenia od kolejarzy dotyczące pomazanych wagonów – mówi Wilczewski.

W ubiegłym roku pięć spraw prowadzonych przez policję zakończyło się wykryciem sprawców, z czego jeden okazał się osobą nieletnią.

Lepiej poszło strażnikom miejskim, którzy w ubiegłym roku zatrzymali 7 osób. – Najczęściej są to osoby nieletnie, które ściany mażą dla zabawy. Ich rodzice najczęściej są zaskoczeni i rozgoryczeni, kiedy dowiadują się, co zrobił ich pupil – mówi Jarosław Lipiński, komendant straży miejskiej w Olsztynie. – Czasem wspólnie potem naprawiają szkodę. Mieliśmy przypadek, jak ojciec zamalowywał zniszczoną ścianę wraz z synem, który wcześniej po nim mazał.

Strażnicy przypilnują

Najczęściej to jednak nie sprawcy ponoszą koszty naprawy szkód. Jarosław Lipiński przypomina, że w sprawie graffiti odpowiedzialność nie spoczywa tylko na sprawcach, bo właściciele budynków też powinni o nie zadbać o budynek, jeśli już dojdzie do zniszczenia – bo to leży w ich obowiązkach.

Na polecenie władz miasta zrobiliśmy zestawienie takich „bohomazów" ze Starego Miasta i nakazaliśmy zarządcom, żeby je usunęli – mówi Lipiński.

Marian Jurak, szef PTTK na Warmii i Mazurach, przewodnik turystyczny i regionalista, mówi: – Zwykli turyści nie zwracają na to uwagi, ale kiedy miałem wycieczkę historyków sztuki, od razu zauważyli, że graficiarstwo u nas kwitnie. ●

REKLAMA

Wrocław/34433609

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Puszcza Solska po wielkim pożarze

Eksperci: Zostawmy kilkaset hektarów naturze

Gigantyczny pożar na Roztoczu pochłonął ponad tysiąc hektarów lasu. Leśnicy planują wycinki i odnowienia, ale naukowcy apelują: część pogorzeliska trzeba zostawić naturze.

Kamil Kulig

Ogromny pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja, w czasie akcji ratowniczej zginął 65-letni pilot gaśniczego Dromadera. Akcji nie pomagała pogoda, bo silny wiatr szybko rozprzestrzeniał ogień. Wielka chmura dymu pojawiła się m.in. nad roztoczańskim miasteczkiem Józefów.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej. Do gaszenia pożaru wykorzystano także śmigłowce, w tym policyjne Black Hawki i samoloty gaśnicze. Te działania trwały tydzień.

Skalę zniszczeń i powierzchnię spalonych drzewostanów leśnicy oceniają, oblatując teren dronami.

Pomocne są też zdjęcia satelitarne. Na ich podstawie wiemy, że pożar objął ok. 1157 ha lasów, w tym:

885 hektarów lasów w zarządzie Nadleśnictwa Józefów,

272 ha lasów prywatnych.

LEŚNICY: DO WYCIĘCIA 400 HEKTARÓW

– Nie oznacza to jednak, że każdy fragment tej powierzchni został uszkodzony w jednakowym stopniu. Na pożarzysku występują miejsca całkowicie spalone, powierzchnie częściowo uszkodzone, drzewostany nadpalone, fragmenty z naruszoną ściółką i systemami korzeniowymi, a także tereny, które będą wymagały dłuższej obserwacji, zanim będzie można jednoznacznie ocenić ich stan – wyjaśnia zastępca nadleśniczego Nadleśnictwa Józefów, Adam Kraczek.

Leśnicy ocenili, że do wycięcia kwalifikuje się około 400 ha lasu z pogorzeliska na gruntach Lasów Państwowych. „Osłabione, przypalone i zamierające drzewa mogą sprzyjać rozwojowi owadów zasiedlających drewno, a w konsekwencji zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieobjętych pożarem drzewostanów. Dlatego decyzje dotyczące prac na pożarzysku muszą być podejmowane sprawnie, ale jednocześnie z uwzględnieniem bezpieczeństwa, ochrony przyrody i przyszłej odbudowy lasu" – piszą leśnicy w komunikacie.

– W najbliższym czasie usuwane będą drzewa w miejscach, w których będzie to konieczne. Priorytetem będą powierzchnie, gdzie pozostawienie martwych lub silnie uszkodzonych drzew mogłoby stwarzać zagrożenie dla ludzi, utrudniać dalsze prace albo zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieuszkodzonych fragmentów lasu – tłumaczy starszy specjalista służby leśnej, Adam Bronikowski.

Dodaje, że nie chodzi o mechaniczne „wyczyszczenie" całego obszaru, lecz o działania prowadzone tam, gdzie będą one uzasadnione stanem drzewostanu, bezpieczeństwem i potrzebą ochrony sąsiednich fragmentów lasu. Po uporządkowaniu terenu rozpoczną się przygotowania do odnowienia lasu. Leśnicy planują wykorzystywać zarówno sadzenia, jak i naturalne procesy odnowienia lasu.

SPALONA PONAD POŁOWA „DŁUGIEGO BAGNA"

Pożar objął nie tylko drzewostany gospodarcze, ale także obszary cenne przyrodniczo. Ze wstępnych szacunków leśników wynika, że ogień dotknął setki hektarów terenów o wysokiej wartości przyrodniczej. W zasięgu pożaru znalazł się m.in. obszar projektowanego rezerwatu przyrody „Długie Bagno", który ma być utworzony dla ochrony ostoi głuszca i torfowisk. Spaliło się ponad 180 hektarów jego powierzchni, (cały rezerwat ma objąć 280 hektarów).

• **Pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja**

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pożar objął także siedliska Natura 2000 Puszcza Solska i Uroczyska Puszczy Solskiej, w tym lasy i bory bagienne, torfowiska przejściowe oraz torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą.

Tam, gdzie będzie to możliwe, pozyskane drewno zostanie zagospodarowane i przeznaczone do sprzedaży.

– Straty, które dziś widać na pogorzelisku, są skutkiem gwałtownie rozprzestrzeniającego się żywiołu. To nie był pożar punktowy, który dało się zatrzymać prostą interwencją w pierwszych minutach. Ogień rozwijał się na terenie o bardzo trudnej dostępności, przy niesprzyjających warunkach pogodowych i wśród siedlisk szczególnie podatnych na szybkie przenoszenie ognia – zauważa zastępca dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie ds. gospodarki leśnej, Mariusz Kiczyński.

W komunikacie Lasów Państwowych czytamy również, że dyrektor regionalny w Lublinie powoła komisję do analizy przyczyn pożaru, jego przebiegu i działań ratowniczych.

PRZYRODA JUŻ SIĘ ODRADZA

Tymczasem Państwowa Rada Ochrony Przyrody wydała opinię w sprawie zagospodarowania obszaru objętego pożarem w Puszczy Solskiej.

„Wiele gatunków i siedlisk leśnych jest stosunkowo dobrze przystosowanych do okresowych zaburzeń ekosystemu, w tym pożarów. Organizmy mobilne potrafią efektywnie schronić się lub uciec przed pożarem, by następnie szybko powrócić na pierwotne miejsce zaraz po wygaśnięciu ognia, organizmy niemobilne, tj. trwale związane z podłożem, potrafią skutecznie regenerować się po częściowym spaleniu. Regeneracja ekosystemu ma miejsce obecnie w Puszczy Solskiej, regenerację roślinności już widać na zdjęciach z miejsca pożaru" – podkreślają eksperci z rady działającej przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

„Należy też przyjąć, że pożarzysko, z uwagi na specyficzną strukturę przestrzenną i charakterystyczne zasoby martwego, nadpalonego drewna, może stać się atrakcyjnym siedliskiem dla wielu gatunków, w tym rzadkich i pirofilnych (uzależnionych od obecności ognia), które nie były w tym miejscu obecne przed pożarem.

Według informacji, którymi PROP dysponuje, oraz według dobrej dokumentacji ekologicznych skutków podobnych pożarów lasu z innych lokalizacji, nie ma więc merytorycznych podstaw, by zakładać trwałą utratę wartości przyrodniczych obszaru leśnego, który uległ spaleniu" – czytamy w opinii podpisanej przez wiceprzewodniczącą rady prof. Ewę Jabłońską.

Naukowcy przypominają, że Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie jest zobowiązana do prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z wymaganiami Przejściowego Standardu Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC dla Polski. Standard ten wymaga m.in. utrzymania i wzmacniania wartości przyrodniczych oraz minimalizacji negatywnego wpływu działań gospodarczych na ekosystem leśny.

„Zwracamy uwagę, że ewentualna decyzja o rozległym usunięciu spalonych drzewostanów i sztucznym odnowieniu tak uprzątniętej powierzchni pożarzyska, wymaga w tym przypadku jakiejś formy oceny oddziaływania na obszar Natura 2000" – zauważają eksperci i przestrzegają, że taki scenariusz zagospodarowania pożarzyska mógłby nie być optymalny dla niektórych gatunków ptaków, chronionych w obszarze Natura 2000 Puszcza Solska, jak np. głuszec, dzięcioł czarny, sóweczka, puchacz, włochatka, a także dla borów bagiennych, mopka lub wilka.

eprasa.pl 09acf52ab3

ZAHAMOWANIE ODPŁYWU WODY

Eksperci przypominają, że przeważająca część obszaru Puszczy Solskiej to zmeliorowane siedliska pobagienne, pocięte siecią starych rowów odwadniających. Ponadto do silnego odwodnienia terenu przyczyniły się działające od ponad stu lat melioracje rolnicze przyległych do Puszczy Solskiej dolin rzecznych, połączone z regulacją rzek – Niepryszki i Tanwi. W efekcie lasy i torfowiska na terenie Puszczy są bardzo silnie przesuszone, co nie tylko sprzyja zarzewiu i rozprzestrzenianiu się ognia, ale też stwarza niebezpieczeństwo przeniesienia się go do pokładów torfu, co mogłoby wywołać znacznie poważniejsze skutki przyrodnicze.

„W tym kontekście należy wspierać inicjatywy, mające na celu poprawę lokalnych warunków hydrologicznych poprzez hamowanie odpływu wody rowami" – eksperci podkreślają, że należy działać szybko.

„ZOSTAWMY CZĘŚĆ POŻARZYSKA BEZ INGERENCJI"

Rada zaleca pozostawienie strefy kilkuset hektarów bez gospodarki leśnej: tokowiska chronionego głuszca, obszary Natura 2000, tereny na glebach organicznych i obszar planowanego rezerwatu. Dla tych terenów Rada zaleca rezygnację z usuwania martwych drzew, ograniczenie ingerencji gospodarczej oraz odstąpienie od nasadzeń i grodzeń. Argumentuje to m.in. znaczeniem martwego drewna dla procesów ekologicznych i potrzebą obserwacji naturalnej regeneracji lasu po zaburzeniu.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej

„Obecna sytuacja przyrodnicza w Puszczy Solskiej stwarza niezwykłą okazję do pozostawienia bez ingerencji i do naturalnej regeneracji przynajmniej części pożarzyska, w tym projektowanego rezerwatu Długie Bagno wraz z otuliną oraz innych cennych siedlisk Natura 2000, z jednoczesną poprawą uwodnienia całego tego obszaru poprzez pilne zatrzymanie odpływu wody siecią rowów melioracyjnych. Pozwoli to na zebranie cennych informacji na temat dynamiki lasu, szczególnie w sytuacjach poklęskowych, z którymi w najbliższej przyszłości przyjdzie nam się mierzyć coraz częściej" – podkreślają eksperci.

„Podejście to nie wyklucza prowadzenia aktywnych działań odnowieniowych na innych fragmentach pożarzyska, lecz pozwala na równoległe testowanie i porównywanie różnych modeli regeneracji ekosystemów leśnych po zaburzeniach" – dodają.

Katarzyna Klimek z Centrum Komunikacji Społecznej Lasów Państwowych podkreśla, że analiza opinii PROP pokazuje, że kolejne kroki po pożarze w Puszczy Solskiej to podejście bardziej wielowariantowe niż prosty wybór między realizacją działań gospodarczych a całkowitym pozostawieniem obszaru naturalnym procesom.

„Dokument PROP proponuje model mieszany: część powierzchni – szczególnie najcenniejszej przyrodniczo – miałaby pełnić funkcję obszaru naturalnej regeneracji i zaplecza badawczego, natomiast na innych fragmentach możliwe byłyby aktywne działania odnowieniowe" – podkreśla Katarzyna Klimek.

Zaznacza, że nie oznacza to automatycznej zgody na dowolne działania gospodarcze. Rada wskazuje m.in. na potrzebę analiz siedliskowych, monitoringu, oceny wpływu na obszary Natura 2000 i uwzględnienia standardów FSC, czyli zagadnienia nad którymi pracuje teraz lubelski zespół kryzysowy. „Nie jest to jednak tożsame z postulatem całkowitego zaniechania wszelkiej ingerencji na całym obszarze pożaru" – podkreśla Katarzyna Klimek.

I przypomina, że podejście zakładające pozostawienie części obszaru po dużym zaburzeniu bez klasycznego odnowienia nie byłoby w polskich lasach rozwiązaniem bez precedensu: „po katastrofalnym huraganie w Puszczy Piskiej w 2002 r. utworzono w Nadleśnictwie Pisz Las Ochronny „Szast" – około 475-hektarowy obszar wyłączony z zabiegów gospodarczych, na którym pozostawiono połamane i wywrócone drzewa, rezygnując z uprzątania drewna i odnowienia sadzeniem. Odbudowa lasu została tam pozostawiona procesom naturalnej sukcesji, a teren stał się miejscem badań nad regeneracją ekosystemów po wielkoskalowych zaburzeniach".

Zaznacza też, że rada popiera działania Nadleśnictwa Józefów, które na obszarze ok. 4,5 tys. ha planuje odtworzenie siedlisk podmokłych i bagiennych. Inicjatywa zakłada także budowę urządzeń spowalniających odpływ wody oraz rozwój monitoringu hydrologicznego i pomiarów poziomu wód. W tym celu przygotowywana jest obecnie ekspertyza hydrologiczna.

REKLAMA

Rzeszów/34430507

Młodzież w obliczu nowego trendu – lifelong learning jako sposób na przyszłość

Dynamicznie zmieniający się świat otwiera przed nami nowe perspektywy, ale przede wszystkim uczy nas elastyczności. Nieprzewidywalność rynku pracy sprawia, że tradycyjna, pojedyncza ścieżka kariery odchodzi do lamusa. Dziś kluczem do sukcesu jest nieustanny rozwój i proaktywne zdobywanie nowych kompetencji.

Wynika to ze zmian na rynku pracy, który staje się mniej przewidywalny. Coraz trudniej mówić o jednej ścieżce zawodowej, dlatego wiele osób już na początku swojej drogi stawia na rozwój i zdobywanie nowych umiejętności.

To wpływa także na sposób nauki. Młodzież chętnie korzysta z kursów online, materiałów w internecie czy krótszych form edukacji, które pozwalają rozwijać konkretne kompetencje i lepiej dopasować naukę do codzienności.

Takie podejście widać wyraźnie na Podkarpaciu, gdzie różnorodne działania i inicjatywy zachęcają mieszkańców do rozwoju i zdobywania nowych umiejętności. Lifelong learning nie ma jednego schematu, ale jedno pozostaje wspólne – nauka coraz częściej wychodzi poza szkołę i staje się naturalnym elementem życia.

Dowiedz się więcej: portalwzk.pl

Realizacja projektu w ramach inwestycji A3.1.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU | PODKARPACKIE

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Nowe standardy opieki okołoporodowej

Dlaczego warto rodzić w szpitalu w Gorzowie

– Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii – mówi dr Barbara Michalczyk.

• **Dr Barbara Michalczyk**
FOT. WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W GORZOWIE

ROZMOWA Z
DR N. MED. BARBARĄ MICHALCZYK*

MAJA SAŁWACKA: – Są sytuacje, w których marzenie o ślicznym, zdrowym dziecku pryska, a wtedy kluczowy okazuje się wybór szpitala.
DR N. MED. BARBARA MICHALCZYK: – Dobry oddział to bezpieczna mama i bezpieczne dziecko. To złota dewiza, której się trzymamy. Nowe standardy opieki okołoporodowej, które są określone w nowej ustawie Ministerstwa Zdrowia, u nas są stosowane od kilku lat. Dokument zobowiązuje oddziały położnicze i oddziały noworodkowe do jeszcze bardziej troskliwej opieki nad ciężarną w trakcie porodu, w połogu, a także opieki nad noworodkiem.

Co się konkretnie zmieniło? To są rzeczy, które będą zauważalne przez rodziców?
– Powinny takie być, zwłaszcza że zmiany nie dotyczą jedynie ośrodków, które posiadają trzeci, najwyższy stopień referencyjności, tak jak nasz oddział, ale podwyższenia standardu opieki nad dzieckiem w mniejszych szpitalach. Przykład? Dziecko powinien zbadać neurologopeda, by ocenić długość wędzidełka języka. Zbyt krótkie może utrudniać karmienie, należy więc szybko reagować, by nie stresować mamy i dziecka tym, że dziecko nie nabiera masy. Zbyt krótkie wędzidełko z czasem prowadzi także do wad wymowy. Po co fundować dziecku terapię, skoro można tego uniknąć?

Cały czas mówimy o porodzie zdrowego dziecka, które po przyjściu na świat powinno być dobrze obejrzane przez specjalistów.
– Dlatego na oddziale mamy też fizjoterapeutę, który jest w stanie szybko wychwycić drobne wady postawy związane z ułożeniem dziecka w brzuchu mamy, np. kończyn, szyi. To nie są duże problemy, ale diagnoza może okazać się bardzo pomocna rodzicom. Można szybko zacząć ćwiczyć z maluchem, nie pogłębiać problemu. Jeśli wystąpią problemy adaptacyjne, noworodka również ocenia neurolog dziecięcy.

Jest także bank kobiecego mleka, nie tylko dla wcześniaków.
– Podajemy mleko z banku, gdy rozkręcamy u mam laktację. Mleko kobiety to cudowny pokarm, nie zastąpią go żadne mieszanki. Posiadanie banku także mówi o jakości oddziału. Oczywiście korzystamy z niego także w ciężkich chwilach, kiedy rodzi się skrajny wcześniak z wagą urodzeniową 500 gramów i zostaje z nami średnio przez sto dni.

Kolejnym aspektem, który powinniśmy brać pod uwagę jest fakt, że w szpitalu jest oddział chirurgii dziecięcej. To nas wyróżnia. Gdy potrzebna jest operacja, korekta, dziecko nie jest rozdzielane od matki. To bardzo ważne, nie tylko dla dziecka, ale i dla niej.

Niektórzy wybierają klinikę, w której można rodzić bez bólu, rodzinnie. Na drugi plan odkładamy komfort dziecka?
– Można pogodzić jedno i drugie. W naszym szpitalu można rodzić bez bólu, w znieczuleniu, niestety często takiej procedury nie ma w ofercie mniejszych szpitali. Komfort pacjentki jest ważny, tak samo jak komfort dziecka. Dlatego mama kanguruje dziecko nieprzerwanie przez dwie godziny po porodzie, o tym także mówi ministerialne rozporządzenie. Jeśli nie ma na to siły, może to zrobić tata, albo inna wskazana osoba. Ważne, by był kontakt – skóra do skóry. I myślę, że to już dobrze funkcjonuje w większości szpitali. Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek. Staramy się, żeby mama czuła się u nas dobrze, spokojnie, bezpiecznie.

Kobiety coraz później rodzą pierwsze dziecko, to zwiększa ryzyko wad, ale także ryzyko trudniejszego porodu, niedotlenienia. Pacjentki 35 plus powinny szukać szpitali, w których oddział neonatologii ma najwyższy stopień referencyjności?
– Na to pytanie powinien odpowiedzieć pacjentce ginekolog, który prowadził ciążę. Poza tym ryzyko nie jest związane tylko z wiekiem matki, ale także ojca. Nie można o tym zapominać. Myślę, że położnicy, choć mają zrobiony naprawdę dobry wywiad dotyczący ciąży, uwzględniający rozbudowane badania prenatalne, zawsze mogą być zaskoczeni stanem zdrowia dziecka. Dlatego warto wybrać szpital, gdzie opieka nad noworodkiem jest na najwyższym poziomie.

Przykład? Ostatnio urodziło się troje dzieci ze zrośniętym odbytem. Ciąże wyglądały na prawidłowe, ale taką wadę można rozpoznać dopiero po porodzie. Noworodki wymagały natychmiastowej pomocy chirurgów dziecięcych, operacji.

Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek

DR BARBARA MICHALCZYK

Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii. Ostatni przypadek – mamy chłopca, który ma problemy z adaptacją do życia pozałonowego. Wymaga wsparcia oddechowego. Problemy dotyczące niedotlenienia okołoporodowego mają swoje konsekwencje w przyszłości.

Posiada pani aż trzy specjalizacje – pediatrii, neonatologii, neurologii. To mocne wsparcie.
– Mamy też lekarkę, która za miesiąc kończy drugą specjalizację, z kardiologii dziecięcej. Jesteśmy jedynym szpitalem neonatologicznym na północy województwa i chcemy mieć kompleksową opiekę. I wolimy, gdy dzieci są do nas dowożone w brzuchach mam, a nie po porodzie specjalną karetką. Brzuch mamy to najbezpieczniejszy transport, więc jeśli występują problemy z ciążą, jest u nas bardzo dobry oddział patologii ciąży. Nie ryzykujmy.

Nie wyobrażam sobie porodów na SOR, nawet zdrowych ciąż. Lepiej przyjechać do nas wcześniej, nie czekać z wezwaniem karetki, jeśli nie mamy transportu. Zwłaszcza jeśli jest to kolejna ciąża, więc poród przebiega o wiele szybciej. Ryzyko urodzenia w karetce już jest wtedy oczywiście większe.

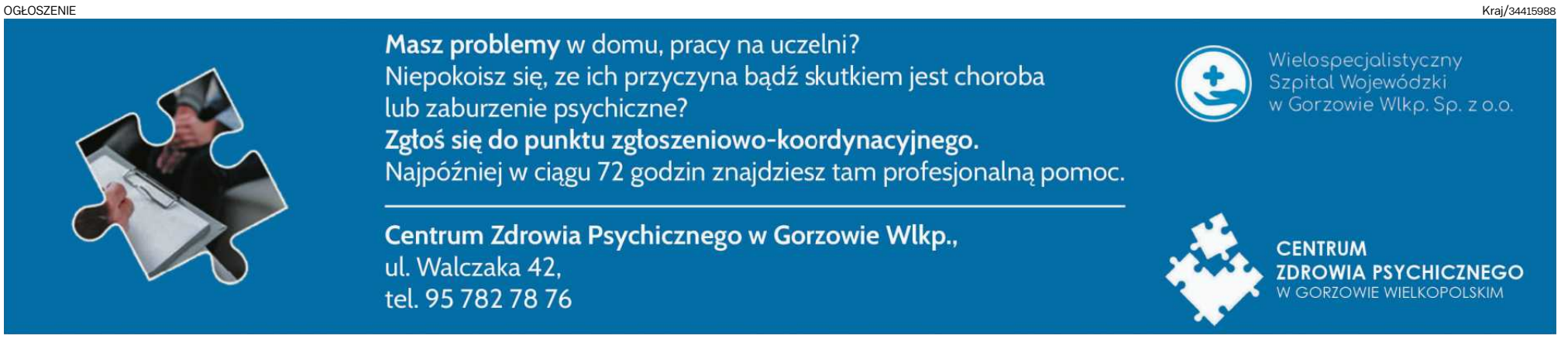
Nowością w rozporządzeniu jest też inna ocena okołoporodowa noworodka.
Trzeba pobrać krew pępowinową, wykonać badania gazometryczne. Krew powinna być tętnicza i żylna, niestety wiele szpitali nie posiada aparatury, która umożliwia takie pobranie. U nas na szczęście sprzęt jest. Dzieci urodzone w naszym szpitalu zawsze ocenia neonatolog.

Chciałabym, by mocno to wybrzmiało: w reformie nie chodzi tylko o nowoczesny sprzęt – świetne aparaty USG, respiratory, urządzenia do hipotermii tak bardzo potrzebne w leczeniu chorych dzieci, ale codzienne podejście personelu. Ważne jest to, by stale szkolić się, trzymać wysokie standardy pracy, także w komunikacji. Kobieta otoczona ciepłem naprawdę lepiej przechodzi połóg. Powinniśmy znać jej imię, by nie była anonimowa. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

Dr n. med. Barbara Michalczyk, jest lekarzem pediatrą, specjalistą neonatologii oraz neurologii dziecięcej, szefową oddziału noworodkowego z pododdziałem intensywnej terapii noworodka w Wielospecjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie

OGŁOSZENIE Kraj/34415988

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Rozmowa z dyrektorem Białostockiego Teatru Lalek

Piknik Teatralny z Muzami

Ma być świętem najmłodszych widzów i nową formy spotkania teatru z publicznością.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM,
dyrektorem BTL-u

TOMASZ KOWALEWICZ: Odliczamy już godziny pierwszego w tym roku Pikniku Teatralnego z Muzami. Właśnie tak wyobrażał pan sobie to wydarzenie, kiedy pierwszy raz o nim rozmawialiśmy, czy jednak przebiegnie ono inaczej?
JACEK MALINOWSKI: – Trudno mi jeszcze w tym momencie powiedzieć, czy wszystko odbędzie się dokładnie tak, jak sobie zaplanowałem. Piknik robimy po raz pierwszy, w związku z tym testujemy nową formułę spotkania z widownią.

Organizujemy go przy okazji Dnia Dziecka, głównie po to, żeby zadbać o najmłodszych odbiorców. Zresztą doskonale pan wie, że bardzo dużo robimy, by promować teatr lalek dla najmłodszych oraz dorosłych. Nasz repertuar jest jednak zbudowany tak, że około 70 procent przedstawień gramy dla dzieci. Z okazji ich święta chcemy zbudować nową jakość.

• **Białostocki Teatr Lalek dużo robi, żeby promować sztuki dla najmłodszych oraz dorosłych** FOT. MARCIN ONUFRYJUK / AGENCJA WYBORCZA.PL

A co konkretnie się wydarzy?
– Mam nadzieję, że dopisze pogoda w weekend, ponieważ przygotowaliśmy wydarzenia wpisane w przestrzeń plenerową – chociażby na patio, gdzie zagramy spektakle muzyczne. Zaplanowaliśmy też animacje, jak malowanie kredą po alejce przed teatrem. Ponadto odbędą się warsztaty ze storytellingu z Tomaszem Damulewiczem oraz warsztaty muzyczne, które poprowadzi kompozytor Marcin Nagnajewicz. W planach są również warsztaty tworzenia lalek teatralnych, spektakle z naszego repertuaru, a w niedzielę czytanie bajek z Martą Guśniowską. To pełen pakiet atrakcji skierowany do młodszej widowni. Oprócz tego przed teatrem zagoszczą specjalnie stworzone przez naszą pracownię grafiki prezentujące dziewięć muz, które opiekowały się sztukami i naukami. Działania związane z rysowaniem kredą po alejkach parkowych i teatralnych będą nawiązywać właśnie do nich. Przy okazji zabawy młodzi widzowie poznają element historii zaczerpniętej z antyku i zobaczą, jak wiele ze spuścizny dziewięciu muz funkcjonuje w naszej codziennej kulturze.

W planach są m.in. warsztaty tworzenia lalek teatralnych

Na kolejny piknik nie trzeba będzie długo czekać, ponieważ odbędzie się za niespełna miesiąc w ramach obchodów Dni Miasta Białegostoku. Jego program będzie podobny?
– Na pewno jego struktura będzie bardzo podobna. Wydarzenie składa się z animacji, spotkań warsztatowych i spektakli, które odbędą się na wszystkich naszych scenach. Dużo dziać się też będzie na patio teatralnym przy kawiarni oraz na scenie przy budynku teatru od strony opery. Specjalnie na tę okazję nazwałem ją „Eko-sceną pod klonami". Jeśli miałbym coś wyróżnić, to na pewno byłby to element eko, pojawiający się zarówno w programie pierwszego, jak i drugiego pikniku. Dlatego w ramach drugiego pikniku zagramy choćby „Puszczańskie opowieści". Większość tytułów, które się pojawią, mówią o przyrodzie. Nawet „Słowik", czyli nasza najnowsza premiera, zestawia to co z natury się wywodzi z tym co sztuczne, skopiowane...

A co widzowie zobaczą w teatrze przed wakacjami?
– Na pewno będziemy grać naszą ostatnią premierę, czyli „Słowika", oraz repertuar dla najmłodszych: „Hocki-klocki", „Karmelka" i „Ślimaka". Wrócimy też do „Amelki, Bobra i Króla na dachu" oraz „Misiaczka". A w ramach pikniku czerwcowego zagramy w plenerze wspomniane „Puszczańskie opowieści". ●
Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

SPONSOR

BTL

REKLAMA

Białystok/34436065

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Powstanie „najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie”

Unikatowy projekt w Ostródzie

Warmia i Mazury zamierzają wydać dziesiątki milionów euro, by przyciągnąć turystów nad Kanał Elbląski.

Tomasz Kurs

Na Mazurach i Powiślu rozwija się Szlak Kulturowy Kanału Elbląskiego. To strategiczny projekt Związku Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, który decyzją zarządu województwa dostanie dofinansowanie z funduszy europejskich.

Wśród projektów wybranych do realizacji jest kilka ważnych inwestycji, które uczynią wiele miejsc na tym tym szlaku i w tym rejonie bardziej atrakcyjnymi w oczach turystów.

Pochylnia i historyczny statek

Jedna z najciekawszych inwestycji zostanie zrealizowana w Ostródzie. To właśnie tutaj powstać ma makieta pochylni kanałowej. – Będzie ona wykonana w skali 1 do 1, a historycznym elementem będzie oryginalny stateczek, który jest tu eksponowany – zapowiada Rafał Dąbrowski, burmistrz Ostródy, i przekonuje, że będzie to efektowna atrakcja turystyczna.

• **Wizualizacja makiety pochylni Żegluga Ostródzko-Elbląska** FOT. ŻEGLUGA OSTRÓDZKO-ELBLĄSKA

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku.

Jeszcze większym entuzjastą jest pomysłodawca tego projektu. – Śmiem twierdzić, że będzie to zdjęciowo najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie – mówi Cezary Wawrzyński, prezes zarządu Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej.

Stateczek wycieczkowy o nazwie „Biedronka” ma być wisienką na torcie. – Kupiliśmy go 10 lat temu, chroniąc w ten sposób przed pocięciem na żyletki. Wtedy wpadłem na pomysł zrobienia tej makiety i przybliżenia turystom historii kanału – opowiada Wawrzyński.

Ten niepozorny stateczek ma bardzo interesującą historię i jest najstarszą jednostką pasażerską floty kanałowej, która zachowała się do dzisiaj. Z pozostałych jednostek, operujących niegdyś na kanale, jedna uległa zniszczeniu, a dwie trafiły na złom.

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku. Był to mały motorowiec o długości nieco ponad 11 metrów i około szerokości 2,5 m, który zabierał na pokład 40 pasażerów. Można zatem mówić o czymś w rodzaju wodnego autobusu.

Teraz zostanie odmalowany, wypiaskowany i stanowić będzie ozdobę planowanej makiety pochylni, która stanie przy ul. Mickiewicza.

Jak Heini nie podbił Wielkiej Brytanii?

Niepozorny „Heini” o mały włos nie otarł się o wielką historię. Niewiele brakowało, by posłużył jako jednostka desantowa. W okresie bitwy o Anglię został zmobilizowany i miał posłużyć jako część niemieckiej floty, która szykowała się do desantu na Wielką Brytanię w czasie operacji „Lew Morski”. Nic z tych planów Hitlera jednak nie wyszło.

Teraz „Biedronka” ma być nową maskotką Ostródy. – Chcemy jej też przywrócić dawną nazwę, bo obecna za bardzo się kojarzy ze sklepową siecią – zapowiada Wawrzyński.

Budowa makiety pochylni ma kosztować nieco ponad milion złotych.

Dla Ostródy ważna będzie też inna inwestycja z tego projektu. To adaptacja tutejszego zamku wraz z wystawą tematyczną.

Wartość całego projektu wynosi 21 mln zł, a dofinansowanie unijne – 19 mln zł.

REKLAMA
Szczecin/34435356

ORGANIZATORZY:
60 lat Stowarzyszenie Filmowców Polskich
50 lat CENTRUM KULTURY 105 W KOSZALINIE
KOSZALIN Centrum Pomorza

WSPÓŁFINANSOWANIE:
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny
„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”
Pomorze Zachodnie
POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

1 RP

eprasa.pl 09acf52ab3

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie?

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie? Na Pomorzu Zachodnim zaczynają się nowe historie. „Możesz wszystko" to opowieść o niełatwych wyborach, wielkiej pasji i sile działania autentycznych mieszkańców regionu. To też materiał, w którym wielu z nas może odnaleźć własne motywacje do zmian. W której historii odnajdziesz siebie? Obejrzyj najnowszy spot regionu i dołącz 2 czerwca do wydarzenia poświęconego edukacji oraz rozwojowi kompetencji. Wśród gości Janina Bąk, Katarzyna Niedzielska-Czyż, Grzegorz Łapanowski i Marcin Kruszewski.

Droga dostępna dla każdego

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, który stoi za realizacją kampanii społeczno-edukacyjnej „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko", przygotował spot pokazujący region jako miejsce wspierające rozwój swoich mieszkańców. Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko". To komunikat o możliwościach, jakie region oferuje swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Nie jest to klasyczna promocja regionu oparta na pocztówkowych widokach i utartych hasłach, lecz uniwersalne zaproszenie do budowania swojej przyszłości właśnie tutaj. To świetny zabieg.

– W tym projekcie świadomie odeszliśmy od klasycznego modelu promocji regionu opartego wyłącznie na krajobrazach i pocztówkowych widokach, których oczywiście nie brakuje. Pokazujemy Pomorze przez pryzmat ludzi, ich wyborów i codziennych wyzwań – mówi Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Olgierd Geblewicz**.

Robin Rogalski

W spocie wystąpili ambasadorzy kampanii: **Aleksandra Medvey- Gruszka**, **Przemysław Kowalewski**, **Marek Rupiński**, **Agnieszka Piegat** i **Robin Rogalski**. Bohaterowie pojawiają się w nim jako oni sami, bez odgrywania wcześniej przygotowanych ról. – „Przeszkoda? To mnie nakręca. Wiek, sprzęt, warunki, to wszystko jest mało ważne. Ważna jest moja decyzja: skąd, dokąd jadę" – mówi Marek Rupiński, ultrakolarz, jeden z bohaterów kampanii.

Historia przekraczania własnych granic

Scenariusz filmu powstał na bazie rozmów z ambasadorami kampanii. Ich historie są pełne wysiłku, odwagi, momentów zwątpienia, ale także spełnienia i satysfakcji. – To niesamowita opowieść o mieszkańcach Pomorza Zachodniego. Oni właśnie tutaj odnaleźli swoją bezpieczną przestrzeń sprzyjającą kreatywności, zdobywaniu nowych kompetencji i odważnemu podejmowaniu wyzwań – podkreśla marszałek **Olgierd Geblewicz**.

Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko", które staje się komunikatem o możliwościach, jakie region oferuje

swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Pomorze Zachodnie to miejsce sprzyjające nauce, zdobywaniu nowych kompetencji, kreatywności i odważnemu podejmowaniu wyzwań.

Warstwa wizualna filmu w reżyserii **Magdaleny Chmielewskiej** i **Michała Bączyńskiego** została zbudowana w estetyce bliskiej dokumentowi – surowej, autentycznej, pozbawionej reklamowego przerysowania. Zdjęcia realizowano w miejscach związanych z bohaterami, a więc w przestrzeniach ich pracy, pasji i codziennego życia. Za zdjęcia i światło odpowiadał **Piotr Gołdych**, za montaż **Filip Wojciechowski**, a scenografię stworzyła **Marta Kubiak**. Producentką spotu została **Ewelina Marcinkowska**. Istotnym elementem narracji jest również muzyka skomponowana specjalnie na potrzeby tego spotu przez **Andrzeja Mikosza „Webbera"**.

Agnieszka Piegat

Komunikacja, dane i nowe technologie

Dodatkowo w ramach kampanii powstała seria podcastów dotycząca nowoczesnego marketingu terytorialnego. Odcinki skierowane są zarówno do samorządowców, jak i osób odpowiedzialnych za promocję miast i regionów oraz wszystkich, którzy chcą skutecznie budować wizerunek swojego miejsca na mapie Polski i Europy. Rozmówcy w bardzo przystępny sposób mówią o praktycznych narzędziach i sposobach, które pomogą przyciągnąć uwagę mieszkańców, reagować na kryzysy czy pozwolą pochwalić się zrealizowanymi inwestycjami.

W każdym z jedenastu odcinków jest mowa o tym, jak obecnie promować miasta, gminy i regiony, wykorzystując marketing, komunikację, dane oraz nowe technologie. To połączenie wiedzy ekspertów, doświadczeń praktyków oraz rozmów z osobami, które na co dzień zajmują się szeroko rozumianą promocją i marketingiem. Wśród gości **Krzysztofa Barczyka** znajdują się m.in. **Sylwia Czubkowska**, **Wojtek Kardyś**, **Artur Jabłoński**, **Anna Prończuk – Omiotek** czy **Piotr Bucki**.

Spotkaj się z nami

Po jeszcze więcej inspiracji warto sięgnąć 2 czerwca 2026 r. o godzinie 17 w Teatrze Polskim w Szczecinie. Właśnie w tym miejscu odbędzie się wydarzenie z pełnymi energii wystąpieniami osób, które z różnych perspektyw opowiedzą o rozwoju, zmianie i budowaniu drogi zawodowej oraz osobistej. Wśród gości znajdą się m.in. **Janina Bąk**, **Katarzyna Niedzielska-Czyż** („Co i komu warto w życiu odpuścić?"), **Grzegorz Łapanowski** („Lokalna gastronomia i edukacja jako motor ciągłej zmiany"), **Marcin Kruszewski** („Twoje prawa w prawdziwym świecie. Co warto wiedzieć przed wejściem w dorosłość"). Podczas wydarzenia wystąpią również bohaterowie kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko". Poznamy także zwycięzców konkursu na nowych ambasadorów.

Aleksandra Medvey-Gruszka

Dołącz do wydarzenia i zobacz, jak wiele możliwości daje edukacja i odwaga do zmian.

Obejrzyj spot „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko"

Wszystkich rozmów można posłuchać na kanale YouTube

Zapisz się na konferencję: https://biznes.wzp.pl

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Rzeczpospolita Polska

Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

Pomorze Zachodnie

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

Szczecin/34434180

eprasa.pl 09acf52ab3

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

AB-I.7820.7.1.2026.KS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.) oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania inwestycji na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) oraz art. 49 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.)

WOJEWODA PODLASKI PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad – właściwego zarządcy drogi, wydał **decyzję Nr 9/2026 z dnia 22.05.2026 r. znak: AB-I.7820.7.1.2026.KS, zmieniającą ostateczną decyzję Wojewody Podlaskiego Nr 6/2020 z dnia 12.11.2020 r. znak: AB-I.7820.2.3.2019.MB,** (która stała się ostateczna z dniem wydania decyzji Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, z dnia 30.07.2021 r. znak: DLI-III.7621.67.2020.PMJ.9), zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na **budowie drogi ekspresowej S-61, na odcinku od węzła Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) o długości ok. 12,923 km, od km 0+014,16 do km 12+937,09, wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64 na odcinku od węzła „Łomża Północ" do Elżbiecina o długości ok. 6,220 km, od km 0+742,28 do km 6+962,20, wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną, na terenie gmin: Łomża, Miasto Łomża i Piątnica, w powiecie łomżyńskim,** w ramach zadania: *„Projekt i budowa drogi ekspresowej S-61 Ostrów Mazowicka – Szczuczyn, odcinek: od węzła „Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64"*, zmienioną ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 3/2023 z dnia 14.04.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2022.MB oraz ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 16/2023 z dnia 08.11.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2023.MB, dla której Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wydał decyzję z dnia 13.06.2025 r. znak: WOOŚ.420.3.2025.PL, o środowiskowych uwarunkowaniach, **w zakresie zmiany robót budowlanych obejmujących:**

1. zmianę niwelety drogi krajowej Nr 64 na długości ok. 250 m (km 5+250 – km 5+500),
2. zmianę niwelety drogi wojewódzkiej Nr 668 na długości ok. 320 m (km 0+000 – km 0+320),
3. zmianę powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
4. rezygnacja z wiaduktu WD-5/DK64 w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
5. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD24 na długości ok. 64 m (km 0+789,65 – km 0+853,62),
6. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD26 na długości ok. 96 m (km 0+000 – km 0+095,61),
7. zmianę przebiegu ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej Nr 668,
8. zmianę lokalizacji zatoki autobusowej (pierwotnie km 0+060 drogi wojewódzkiej Nr 668 – zmiana na km 0+250 drogi wojewódzkiej Nr 668),
9. zmianę zakresu wpustów i wylotów przykanalików do rowów drogowych,
10. zmianę zakresu i przebiegu rowów drogowych,
11. zmianę przebiegu ogrodzenia drogi krajowej Nr 64,
12. budowę nowego odcinka oświetlenia drogowego na odcinku zmiany powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo,
13. nasadzenia dodatkowe w obrębie wyspy projektowanego skrzyżowania typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64 oraz zmianę lokalizacji nasadzeń w obrębie projektowanego ronda,
14. dostosowanie wysokościowe projektowanych zjazdów indywidualnych do nowych niwelet dróg oraz ich przebiegu w planie,
15. zmianę rzędnych początku i końca rurociągu melioracyjnego na rowie b.n.7 zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 500/1, 500/2, 500/3 – obręb 0004 Czarnocin, gm. Piątnica.

PRZEDMIOTOWA ZMIANA DECYZJI OBEJMUJE DZIAŁKI:

a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi krajowej Nr 64, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 534, 215/1, 216/1, 217/1, 218/1, 221/1, 222/1, 223/1, 224/1, 227/1, 229/1, 230/1, 531/1,

obręb 0008 Elżbiecin: 54/13, 54/3, 54/16, 54/21, 55/1,

obręb 0004 Czarnocin: 500/1,

b) stanowiące istniejący pas drogi krajowej Nr 64 które po wybudowaniu i oddaniu do użytkowania zostaną przekazane właściwym zarządcom dróg publicznych, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 230/2, 229/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/5, 54/14, 54/19, 55/2,

c) stanowiące nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone (tzw. „czasowe zajęcie"), niezbędne podczas realizacji inwestycji, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 531/3, 531/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/6, 54/15,

obręb 0004 Czarnocin: 500/2, 500/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią decyzji, która zostanie także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 29.05.2026 r. na okres 14 dni oraz dokumentacją sprawy, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8^{00}-14^{00}, w terminie od dnia 29.05.2026 r. do dnia 12.06.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż wszyscy zainteresowani, którzy chcieliby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy proszeni są o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparat fotograficzny, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 429) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33) części dokumentacji **(w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Białystok/34436654

Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa
z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jodłowej 7a

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY

na wykonanie remontu instalacji elektrycznych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w zasobach SSM.

Zadanie 1 – ul. Kostki 4A, 4B, 4C,
Zadanie 2 – ul. 26 Kwietnia 55,
Zadanie 3 – ul. Szafera 128, 130.
Każde zadanie będzie traktowane jako odrębne zadanie.

Preferowany termin realizacji robót: 30.11.2026 r.

Szczegółowe warunki przetargu zawiera Specyfikacja warunków zamówienia, którą w cenie 50 zł można otrzymać w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, pokój 103, 101 lub w formie elektronicznej – kancelaria@ssm-szczecin.pl, tel. 91 4 322 533 lub 91 4 322 515.

Oferty należy składać w kancelarii SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie do dnia **15 czerwca 2026 r. do godziny 10^{00}.**

Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie dnia **15 czerwca 2026 r. o godzinie 10^{15}.**

Termin związania ofertą : 60 dni od dnia wyznaczonego na złożenie ofert.

Wysokość wadium wynosi:
Zadanie 1 – 3750zł, Zadanie 2 – 13000zł, Zadanie 3 – 17500zł

Wadium należy wnieść do dnia **15 czerwca 2026 r.** do godz. **10^{00}** przelewem na konto Zamawiającego w Banku PKO BP nr 51 1020 4795 0000 9902 0003 9685**.**

Dopuszcza się wniesienie wadium w formie gwarancji bankowej lub w gwarancji ubezpieczeniowej.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu z ważnych przyczyn bez podania uzasadnienia.

Szczecin/34436905

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Spółdzielnia Mieszkaniowa "USTRONIE" w Radomiu z siedzibą przy ul. Wyścigowej 19

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na pierwszeństwo ustanowienia prawa odrębnej własności i sprzedaży wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej

lokalu mieszkalnego – **Świętokrzyska 25 m. 1 –** parter, **4 pokoje (do własnej aranżacji) z kuchnią,** o pow. użytkowej **64,60 m², cena wywoławcza – 274.000 zł –** wadium 10.000 zł

*Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium do godziny 14^{00} dnia **23.06.2026** roku na konto Spółdzielni:*
ING Bank Śląski SA nr konta 40 1050 1793 1000 0090 3137 3724

Przetarg odbędzie się w siedzibie Spółdzielni przy ul. Wyścigowej 19 w sali narad w dniu **24.06.2026 r.** o godz. **10^{00}**

Mieszkanie można obejrzeć w dniu **12.06.2026 r.** w godz. **10^{00} – 11^{00}.**

Przystępujący do przetargu zobowiązani są, pod rygorem wykluczenia z przetargu, do zapoznania się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności ww. lokalu mieszkalnego i do złożenia w dziale członkowsko-mieszkaniowym (stanowisko Nr 1) w terminie do godziny 14^{00} dnia poprzedzającego termin przetargu:
– dowód wpłaty wadium,
– pisemne oświadczenie ze wskazaniem sposobu dokonania zwrotu wadium,
– pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu,
– pisemne oświadczenie o akceptacji przewidzianej w regulaminie kary umownej,

Przetarg zostanie przeprowadzony zgodnie z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr 1 przy ul. Świętokrzyskiej 25 w Radomiu – Uchwała nr 131 Zarządu Spółdzielni „Ustronie" z dnia 21.05.2026 r.

Osoba, która wygrała przetarg winna w terminie 30 dni od dnia, w którym rozstrzygnięto przetarg, wpłacić wylicytowaną cenę. Po spełnieniu warunków statutowych z nabywcą w terminie 14 dni zostanie spisana notarialna umowa o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego i jego sprzedaży. Osoba, która wygrała przetarg winna odebrać klucze w terminie 7 dni od dnia podpisania aktu notarialnego.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu ustnego nieograniczonego – licytacji bez podawania przyczyn na każdym etapie postępowania.

Zwrot wadium nastąpi na konto bankowe w ciągu 7 dni kalendarzowych od dnia przeprowadzenia licytacji.

Zarząd SM "USTRONIE"

Radom/34436879

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

• **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
• **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
• **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 09acf52ab3

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.44b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/19 o pow. 0,0908 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.30 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.44b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436733

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.43b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/18 o pow. 0,0921 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.00 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.43b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436736

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko
ogłasza ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Pow. w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/45	873	325 000,00	32 500,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/46	873	325 000,00	32 500,00
3.	**OSIELSKO,** ul. Puszczykowa/ ul. Szosa Gdańska	BY1B/00227420/4	1327	720	282 000,00	28 200,00
4.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/52	1048	402 100,00	40 200,00
5.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/57	1096	406 800,00	40 700,00
6.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/60	1089	404 200,00	40 400,00
7.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/64	1025	392 900,00	39 300,00

Termin i miejsce przetargów: 03 lipca 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy

Wadium: wpłaty do dnia 29 czerwca 2026r.

UWAGA - Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu

Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl

Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.

Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Bydgoszcz-Toruń/34436804

eprasa.pl 09acf52ab3

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 01 do 06.06.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kinder czekoladki Yogurette
1 kg = 12,90 €
opak. 100 g
PROMOCJA **1,29**

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/18,65 €
n.c. - 2,39 €
cena za opak.

PROMOCJA **1,79**

Knoppers Goodies
1 kg = 11,06 €
opak. 180 g
PROMOCJA **1,99**

Kawa Dallmayr Classic
różne rodzaje
1 kg = 13,98 €
n.c. = 8,99 €
opak. 500 g
PROMOCJA **6,99**

Herbatniki Prinzenrolle
różne rodzaje
1 kg = 5,42/4,48 €
opak. 330/400 g
PROMOCJA **1,79**

Monster napój energetyczny
różne rodzaje
1 l = 1,98 €
n.c. = 1,49 €
opak. 500 ml
PROMOCJA **0,99** +0,25 € kaucja

Żelki Katjes
różne rodzaje
1 kg = 3,76 €
n.c. = 1,39 €
opak. 210 g
PROMOCJA **0,79**

Ariel do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,28/ 0,24/0,21 €
n.c. = 21,95 €
opakowanie na 60/72/80 prań
PROMOCJA **16,99**

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34432266

OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO – POMORSKIEGO z 26 maja 2026 r.

Na podstawie art. 61 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) oraz art. 8 ust. 1 i 1b w związku z art. 15 ust. 1 i 4, art. 36a ust. 1 i art. 39 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2025 r., poz. 1222),

podaję do publicznej wiadomości informację

o wydaniu 26 maja 2026 r. na rzecz inwestora: Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. decyzji nr 24/2026 zmieniającej decyzję Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 11/2022 z 24 lutego 2022 r. (znak: WIR.I.7840.9.3.2021.MB), zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla zadania pn.: „Budowa sieci gazowej w/c do Zakładu Produkcyjnego CIECH Soda Polska S.A. w Inowrocławiu", a także zezwalającej na usunięcie drzew i krzewów kolidujących z ww. inwestycją, znajdujących się na działkach nr ewid.: 183, 95/13 – obręb ewid. 0043 Tupadły_1 (gmina Inowrocław) – zmiana dotyczy punktu II.4 decyzji w zakresie określonego terminu zakończenia prac nasadzeniowych – zmiana z „do 18 miesięcy od dnia zakończenia wycinki" na „do 42 miesięcy od dnia zakończenia wycinki".

Z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniach pracy Urzędu, w godzinach 10:00 – 14:00 lub na stronie BIP Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w okresie 14 dni od jej zamieszczenia, bądź uzyskać informację mailowo (e-mail: mbagniewski@bydgoszcz.uw.gov.pl) lub pod nr telefonu 52 349 74 95 w godzinach 11:00 – 14:00.
Obwieszczenie zostało zamieszczone w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim, ze skutkiem doręczenia na dzień obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim.
Odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o jej wydaniu. Skuteczne doręczenie decyzji następuje z dniem obwieszczenia w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Agnieszka Żurawlew
Kierownik Oddziału Architektury i Budownictwa
w Wydziale Infrastruktury

WI.I.7840.18.20(12).2026.MB (D)

Bydgoszcz-Toruń/34436871

Prezydent Miasta Białegostoku

działający jako starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, został wywieszony na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, tj. od 29 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r., oraz zamieszczony na stronach internetowych www.bip.bialystok.pl i www.bialystok.pl, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Wykaz Nr 07/2026 nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Białymstoku przy ul. Władysława Wysockiego,

oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębu 13 – Białostoczek Płn. jako działki nr 508/4 o pow. 0,1214 ha oraz 508/5 o pow. 0,1223 ha przeznaczonej do zbycia w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego.

Białystok/34436899

Na podst. art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.)

WÓJT GMINY ZABÓR

informuje, że w siedzibie Urzędu Gminy Zabór został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonych do **najmu w drodze bezprzetargowej** z obrębu Gminy Zabór.

Szczegóły na stronie internetowej www.gminazabor.pl oraz pod nr tel. 68 321 83 17.

Lubuskie/34436938

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

wysokieobcasy | Przewodnik po emocjach | 116 STRON

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 09acf52ab3

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**
2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.
3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU** – **tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.
4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.
5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**
6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.
7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

OGŁOSZENIE

o konsultacjach społecznych w sprawie projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oraz uchwały Rady Gminy Kamienica Polska Nr 22/III/2024 z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska**, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzasadnieniem, w dniach **od 1 czerwca 2026 roku do 3 lipca 2026 roku**, w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w pok. nr 13 od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Kamienica Polska pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Jednocześnie na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 2, 5, 7 i pkt 23 lit. d, art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zawiadamiam o zamieszczeniu danych o projekcie planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, a także o prognozie oddziaływania na środowisko i opracowaniu ekofizjograficznym oraz o opiniach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/ekoportal/karta/2-26-27

W związku z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), każdy może złożyć uwagi i wnioski do projektu planu ogólnego. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków złożonych do projektu planu ogólnego jest Wójt Gminy Kamienica Polska.

W trakcie konsultacji społecznych można złożyć uwagę oraz wziąć udział w spotkaniu otwartym i dyżurach projektanta.

Uwagi do projektu planu ogólnego można składać w podanym powyżej terminie na dedykowanym formularzu, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), udostępnionym w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Kamienica Polska pod linkiem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Kamienica Polska na adres: Urząd Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska lub w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej: poczty elektronicznej na adres: poczta@kamienicapolska.pl lub elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Gminy Kamienica Polska lub podczas spotkania otwartego bądź dyżurów projektanta z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także wskazaniem, czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

Spotkanie otwarte wraz z prezentacją projektu planu ogólnego odbędzie się w dniu **22 czerwca 2026 roku** w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14 o godz. 15^{30}.

Dyżury projektanta odbędą się w dniach: **22 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{00}-18^{00} (po zakończeniu spotkania otwartego) **oraz 23 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{30}–18^{30} w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 poz. 1411 z późn.zm.), wyrażające chęć wzięcia udziału w konsultacjach społecznych proszone są o kontakt telefoniczny pod numerem tel. 34/3273 333 lub mailowy na adres: poczta@kamienicapolska.pl najpóźniej 2 dni przed rozpoczęciem spotkania otwartego lub dyżuru projektanta.

Wójt Gminy Kamienica Polska
mgr Artur Furmański

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. oraz art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, informuję, że:

1. Administratorem danych osobowych osób fizycznych lub prawnych składających uwagi jest Wójt Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska, tel. 34 327 33 38, poczta@kamienicapolska.pl
2. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych oraz realizacją przysługujących praw, można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych przez adres: iod@kamienicapolska.pl oraz tel. 34 327 33 38.
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://bip.kamienicapolska.pl/ w zakładce „Ochrona danych osobowych" oraz w siedzibie administratora.

Częstochowa/34436639

eprasa.pl 09acf52ab3

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY, RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ DO PACZKOMATU

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 09acf52ab3

CZERWIEC 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria
sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

06 CZERWCA / SB / g. 16:00 i 19:00
07 CZERWCA / ND / g. 16:00

NS/ DSP

PREZENT URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

10 CZERWCA / ŚR / g. 19:00
11 CZERWCA / CZ / g. 19:00
12 CZERWCA / PT / g. 19:00

NS

KSIĘŻYC NAD BUFFALO

DS

Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak
reż. Tadeusz Kabicz

13 CZERWCA / SB / g. 19:00 **PREMIERA**
14 CZERWCA / ND / g. 19:00
18 CZERWCA / CZ / g. 19:00
19 CZERWCA / PT / g. 19:00
20 CZERWCA / SB / g. 19:00
21 CZERWCA / ND / g. 17:00
Niania w Teatrze, opłata 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

01 CZERWCA / PN / g. 16:00
08 CZERWCA / PN / g. 16:00
15 CZERWCA / PN / g. 16:00
22 CZERWCA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU
wejściówka 20 zł
zapisy tel. 41 344 75 00

17 CZERWCA / ŚR / g. 19:00 / *NS*
MISJE PIĘKNA
spektakl grupy warsztatowej Dawida Żłobińskiego
| *wejściówka 5 zł*

26 CZERWCA / PT / g. 19:00 / *DZ*
NONSENSONIA koncert na dziedzińcu w ramach Święta Kielc | *wejściówka 10 zł*

ŚWIĘTO KIELC 2026

NS NOWA SCENA
DS DUŻA SCENA
DZ DZIEDZINIEC
MSP MAŁA SALA PRÓB
DSP DUŻA SALA PRÓB
FDS FOYER DUŻEJ SCENY

DZIKA RÓŻA

34 Plebiscyt Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ

23-28 czerwca 2026

Wybieramy najpopularniejszych: aktorkę, aktora i spektakl

Nagrody dla widzów!

23 CZERWCA / WT / g. 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
KSIĘŻYC NAD BUFFALO
Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak, reż. Tadeusz Kabicz

24 CZERWCA / ŚR / 17:00 i 19:00 / *NS* / *bilet 5 zł*
ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA
wg książki Allena Carra, adapt. i reż. Radosław Rychcik

25 CZERWCA / CZ / 18:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
PROFESOR inspirowany książką Grzegorza Walczaka
„Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu”
tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

27 CZERWCA / SB / 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
POTOK. ĆWICZENIA ZE WSPÓLNOTY
Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

28 CZERWCA / ND / 18:00 / *DS*
KONCERT FINAŁOWY wystąpi Monika Borzym

Mecenas
34. Plebiscytu Publiczności
O DZIKĄ RÓŻĘ
WODOCIĄGI KIELECKIE Sp. z o.o.

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Patronat honorowy
34. Plebiscytu Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ:
MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
Prezydent Miasta Kielce Agata Wojda

Kielce/34435209

eprasa.pl 09acf52ab3